

การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก
เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

พันเอก ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED OF DEVELOPMENT STRATEGIES FOR HIGHER EDUCATION ADMINISTRATIVE
SYSTEM OF THE ROYAL THAI ARMY FOR THE PROMOTION OF NATIONAL SECURITY

COLONEL CHARAT OUMSUMRIT

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Education Administration

Department of Education Policy, Management, and Leadership

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

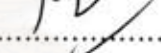
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
โดย พันเอกชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปรัชญา

..........คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพชญ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

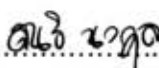
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลาร์ตน์)

..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

..........อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

..........กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พันเอก (พ.) ดร.สนธิ นวกุล)

ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์ : การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ. (A PROPOSED OF
DEVELOPMENT STRATEGIES FOR HIGHER EDUCATION ADMINISTRATIVE
SYSTEM OF THE ROYAL THAI ARMY FOR THE PROMOTION OF NATIONAL
SECURITY) อ. ที่ปรึกษา: ศศ.ดร.ฉัฐนิภา กุปรัตน์, อ. ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร. ศิริเดช
ตุชีวะ, 525 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษา
ระดับปริญญาโท(การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบกและระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการศึกษา ผลผลิต ข้อมูลป้อนกลับและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อ
ระบบการจัดการศึกษา ความมั่นคงของชาติศึกษาใน 2 มิติคือ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และตามองค์ประกอบด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของมนุษย์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการ
วิเคราะห์เอกสาร สอบถามอาจารย์ ผู้ใช้ผลผลิต ผู้กำลังรับการศึกษา และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย SWOT Analysis และ SWOT Matrix นำผลมากำหนดยุทธศาสตร์และประเมินความ
เหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อ
ส่งเสริมความมั่นคงของชาติมี 15 ยุทธศาสตร์ซึ่งนำเสนอ 8 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1.เสริมสร้างให้สถาบันการศึกษาของกองทัพบกเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษา
ระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ
- 2.เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ
- 3.สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางทหาร
โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 4.เสริมสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในระดับกองทัพบก หน่วยทหาร รวมถึง
กำลังพลทุกระดับชั้น
- 5.สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษา ทั้งในและ
ต่างประเทศ
- 6.ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
- 7.เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษา เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติ ในทุกแง่มุม หลายมิติและ
เชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษาด้านความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 8.ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา ได้เข้าใจวิธีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

468 46110 27 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : STRATEGIES/HIGHER EDUCATION/ NATIONAL SECURITY

CHARAT OUMSUMRIT : A PROPOSED OF DEVELOPMENT STRATEGIES FOR HIGHER EDUCATION ADMINISTRATIVE SYSTEM OF THE ROYAL THAI ARMY FOR THE PROMOTION OF NATIONAL SECURITY. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSOC. PROF. SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 525 pp.

This research was aimed to propose the strategies of army college education administrative system development to promote national security and was descriptive. It was focused on the condition of master degree (Defense Studies) education administrative system study, Command General Staff College, and bachelor level: Chulachomkhalo Royal Military Academy comprising of inputs, education administrative process, outputs, feedback data and environment affecting education administrative system. The national security was studied in 2 dimensions ; following His Majesty the King's remarks and speech and political, economic, psycho-sociology, military, science, technology, energy, environment and human security. The data was collected by document analysis, questionnaires to instructors, output users, students and executive interviews. It was analysed by SWOT Analysis and SWOT Matrix. The results were introduced to define strategies and evaluate the appropriateness and possibility of the strategies by the expert.

The research results found that the strategies of army college education administrative system development had 15 strategies that propose 8 strategies as follow:

1. To promote army education institutes to be the main institute giving college education related to national security.
2. To emphasize military role to be the leading organization related to national security.
3. To create strength of national security science in military school especial following His Majesty the King's remarks and speech.
4. To create national security virtue in army, military unit including all levels of personnel.
5. To create and expand security science cooperative network with schools inside and outside the country.
6. To promote more research related to national security
7. To promote students to understand about national security in all levels including main point, theories in several connected dimensions from inside and outside the country.
8. To promote students to understand the method to analyse national security.

Department : Educational Policy , Management , and Leadership

Field of Study : Educational Administration

Academic Year : 2007

Student's Signature : *Charat Oumsumrit*

Advisor's Signature : *N. Cooparat*

Co-Advisor's Signature : *S. Sujiva*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำปรึกษาอย่างดียิ่ง และความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้งคำแนะนำที่มีคุณค่าจากรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ และพันเอก ดร. สนธิ นวกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งที่ให้ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาของการศึกษาในระดับคุุณภัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการประเมินยุทธศาสตร์ฯ ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ที่กรุณาให้โอกาสผู้วิจัยสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณทุกท่านในสนามวิจัย ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ กรมยุทธศึกษาทหารบกและกองทัพบกที่ได้ให้ทุนการศึกษาในการเข้ารับการศึกษานี้ และที่ซาบซึ้งและขอขอบคุณยิ่งคือ นางสาวกรรณิการ์ วงศ์งาม ผู้มีน้ำใจที่ช่วยในการพิมพ์รายงานการวิจัยอย่างทุ่มเทหลายครั้ง ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนนิสิตร่วมรุ่นทุกท่าน รุ่นน้อง สาขาบริหารการศึกษา ในท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เกลียว อุ่มสัมฤทธิ์ ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดเวลา นางนิรมล กิจพิทักษ์ ร้อยตำรวจโท ชวิช อุ่มสัมฤทธิ์ พี่สาวและพี่ชายที่เคารพยิ่ง รวมทั้งกราบระลึกถึงคุณพ่อเสงี่ยม อุ่มสัมฤทธิ์ แม้ท่านจะล่วงลับไปแล้ว แต่ผู้วิจัยระลึกถึงอยู่เสมออย่างมิรู้ลืม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
การนำเสนอผลการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์.....	98
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกองทัพบก.....	112
แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ.....	183
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	198
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	205
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	206
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก.....	212
ขั้นตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	219

	หน้า
ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การ พัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อ ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	222
ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	223
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	226
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ยุทธศาสตร์ และการจัด การศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก.....	231
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	231
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	309
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	345
บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	366
ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	367
ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของระบบการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	381
ส่วนที่ 3 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	384
ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	401
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	408
สรุปผลการวิจัย.....	409
อภิปรายผล.....	422
ข้อเสนอแนะ.....	430
รายการอ้างอิง.....	433

	หน้า
ภาคผนวก.....	445
ภาคผนวก ก	446
ภาคผนวก ข	504
ภาคผนวก ค	513
ภาคผนวก ง	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	525

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	องค์ประกอบความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ..... 57
ตารางที่ 2	องค์ประกอบด้านความมั่นคงของชาติของนักวิชาการ..... 65
ตารางที่ 3	ความมั่นคงด้านการเมือง..... 78
ตารางที่ 4	ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ..... 80
ตารางที่ 5	ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา..... 82
ตารางที่ 6	ความมั่นคงด้านการทหาร..... 84
ตารางที่ 7	ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี..... 86
ตารางที่ 8	ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน..... 88
ตารางที่ 9	ความมั่นคงของมนุษย์..... 91
ตารางที่ 10	เครื่องมือในการทำ SWOT Analysis and SWOT Matrix.....221
ตารางที่ 11	การสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร)เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ..... 232
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า ของ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ ควรจะเป็น..... 237
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและ สภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านบุคลากร..... 239
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านการกิจ..... 241
ตารางที่ 15	ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านโครงสร้าง..... 244
ตารางที่ 16	ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านเทคโนโลยี..... 245

ตารางที่ 17	แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านผลผลิตของ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น.....	247
ตารางที่ 18	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับ ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและ สภาพที่ควรจะเป็น.....	248
ตารางที่ 19	ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	248
ตารางที่ 20	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทโรงเรียนเสนาธิการทหารบก	249
ตารางที่ 21	ค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับ ปริญญาโท(การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	251
ตารางที่ 22	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	254
ตารางที่ 23	ค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักศึกษาระดับ ปริญญาโท (การทหาร).....	255
ตารางที่ 24	การสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จากการสัมภาษณ์.....	257
ตารางที่ 25	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอม- เกล้า ในฐานะครู / อาจารย์.....	259
ตารางที่ 26	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น.....	264
ตารางที่ 27	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อย- พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านบุคลากร.....	264
ตารางที่ 28	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านบุคลากร.....	266

ตารางที่ 29	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อย ด้านบุคลากร.....	269
ตารางที่ 30	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อย ด้านโครงสร้าง.....	271
ตารางที่ 31	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อย ด้านเทคโนโลยี.....	272
ตารางที่ 32	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านผลผลิตของโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควร จะเป็น.....	274
ตารางที่ 33	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านข้อมูลป้อนกลับของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพ ที่ควรจะเป็น.....	275
ตารางที่ 34	แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ใช้ผลผลิต (ผู้สำเร็จ การศึกษา จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า).....	276
ตารางที่ 35	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา (จากผู้ใช้ ผลผลิต ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า).....	277
ตารางที่ 36	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า).....	278
ตารางที่ 37	แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย.....	279
ตารางที่ 38	ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปี สุดท้าย.....	281
ตารางที่ 39	ค่าเฉลี่ยการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักเรียน นายร้อยชั้นปีสุดท้าย.....	283
ตารางที่ 40	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ของผู้ใช้ผลผลิตที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับ ปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในประเด็นที่สำคัญด้าน ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	286

ตารางที่ 41	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ของระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้ายในประเด็นที่สำคัญด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	300
ตารางที่ 42	สังเคราะห์ประเด็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จากวิสัยทัศน์.....	312
ตารางที่ 43	แสดงคำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านเศรษฐกิจของ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	313
ตารางที่ 44	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมืองของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	315
ตารางที่ 45	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคมจิตวิทยา ของ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	316
ตารางที่ 46	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยี ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	319
ตารางที่ 47	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	320
ตารางที่ 48	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านระบบนิเวศน์ ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก.....	322
ตารางที่ 49	การสังเคราะห์จุดแข็งของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท (การทหาร)	323
ตารางที่ 50	การสังเคราะห์จุดอ่อนของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท (การทหาร).....	324
ตารางที่ 51	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านเศรษฐกิจของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	325
ตารางที่ 52	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมืองของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	326
ตารางที่ 53	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคมจิตวิทยา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	328
ตารางที่ 54	คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	330

ตารางที่ 55	คำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้าน วัฒนธรรม ของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	332
ตารางที่ 56	คำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้าน ระบบนิเวศน์ ของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.....	333
ตารางที่ 57	การสังเคราะห์จุดแข็งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	334
ตารางที่ 58	การสังเคราะห์จุดอ่อนของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	337
ตารางที่ 59	สังเคราะห์โอกาสของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริม ความมั่นคงของชาติ.....	338
ตารางที่ 60	การสังเคราะห์ จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	353
ตารางที่ 61	การสังเคราะห์จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อ ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	357
ตารางที่ 62	สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของระบบการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ.....	362
ตารางที่ 63	สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ SWOT Matrix.....	384
ตารางที่ 64	ผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญประเมินยุทธศาสตร์.....	399

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบนโยบายความมั่นคงของชาติของประเทศแคนาดา.....	92
แผนภาพที่ 2 ระบบความมั่นคงเชิงบูรณาการจึงประเทศแคนาดา.....	94
แผนภาพที่ 3 แนวคิดวิธีการเชิงบูรณาการเพื่อความมั่นคงของชาติ.....	95
แผนภาพที่ 4 แสดงการประสานงานนโยบายความมั่นคงของชาติของสาธารณรัฐสิงคโปร์.....	96
แผนภาพที่ 5 แบบจำลองการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	104
แผนภาพที่ 6 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	106
แผนภาพที่ 7 กระบวนการทางยุทธศาสตร์.....	110
แผนภาพที่ 8 หลักการจัดการศึกษาตามพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542.....	117
แผนภาพที่ 9 เส้นทางในการศึกษาต่อระหว่างระดับและปริญญา.....	133
แผนภาพที่ 10 การจัดส่วนราชการกระทรวงกลาโหม.....	163
แผนภาพที่ 11 การจัดส่วนราชการกองทัพบก.....	168
แผนภาพที่ 12 แสดงองค์ประกอบของระบบตามแนวคิดของ Milstein and Belasco.....	184
แผนภาพที่ 13 ระบบองค์การ.....	186
แผนภาพที่ 14 แสดงรายละเอียดของระบบย่อย.....	187
แผนภาพที่ 15 แสดงองค์ประกอบของระบบตามแนวคิดของ Lunenburg and Ormstein.....	188
แผนภาพที่ 16 แสดงสถานศึกษาในระบบ Input-Output ตามแนวคิดของ Owens.....	189
แผนภาพที่ 17 แสดงลักษณะของระบบย่อยพื้นฐาน 4 ระบบของสถานศึกษา.....	190
แผนภาพที่ 18 แสดงรูปแบบระบบสังคมของโรงเรียนตามแนวคิดของ Hoy and Miskel.....	191
แผนภาพที่ 19 ระบบสถาบันอุดมศึกษา.....	192
แผนภาพที่ 20 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	204
แผนภาพที่ 21 แนวคิดการส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ สำหรับประเทศไทย.....	380

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านมา ประวัตินศาสตร์ของชาติไทยได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชาติไทยมีความรักในอิสรภาพ และเสรีภาพ มีความหวังในเอกราชและอธิปไตย เป็นอย่างยิ่ง เมื่อใดที่ประเทศชาติถูกคุกคาม ไม่ว่าจะเป็ในทางการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ หรือการสังคม บรรพบุรุษไทยเราได้รวมพลังใจ พลังกายและพลังความคิด รวมทั้งได้ยอมสละชีวิตเลือดเนื้อเพื่อป้องกันเอกราชและอธิปไตยเอาไว้จนถึงที่สุด แม้ในบางโอกาสที่ความอ่อนแอในการบริหารประเทศ หรือพลังอำนาจที่เหนือกว่ายังผลให้ชาติไทยได้รับการคุกคามข้ายี้ จิตสำนึกในอิสรภาพ เสรีภาพ เอกราชและอธิปไตย ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกอบกู้และฟื้นฟูสิ่งที่สูญเสียบไปให้กลับคืนมา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความปรารถนาของชาติไทยประการแรกสุดก็คือ ความมั่นคง เอกราช และอธิปไตยของชาติ โดยปราศจากเงื่อนไข คำสัคคีสิทธิ์ทั้ง 3 คำมีความสัมพันธ์กัน ความมั่นคงเป็นที่ตั้งของเอกราชและเอกราชก็เป็นที่ตั้งของอธิปไตย (วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 56 – 57) จะเห็นได้ว่าความมั่นคงของชาติมีความสำคัญที่สุด แม้ประเทศไทยจะเคยมีภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ หรือสภาวะเศรษฐกิจ เมื่อ พ.ศ. 2540 ที่ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างรุนแรง ประเด็นสำคัญของความมั่นคงของชาติ (National Security) อยู่ที่ความรู้สึกของคนในประเทศว่ามีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้นๆ เป็นความรู้สึกปลอดภัยเกี่ยวกับความเชื่อมั่นว่าอยู่ภายใต้ระบบการปกครองที่ให้ความเป็นธรรม และมีผู้นำที่เอาใจใส่ในทุกข์ สุข ของราษฎร หากพิจารณาความมั่นคงของชาติใน 2 มิติ คือ มิติที่ 1 จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกปลอดภัยของราษฎรและมิติที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของรัฐบาลโดยตรงที่จะเผชิญกับปัญหาหรือภัยอันตรายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ภัยอันตรายนั้นแม้จะร้ายแรงก็สามารถได้รับการขจัดปัดเป่าโดยรัฐบาลให้คืนสภาพปกติภายในระยะเวลาไม่นานนัก ดังนั้นความมั่นคงแห่งชาติหรือความมั่นคงของชาติจึงเป็นเรื่องเน้นสภาพภายในประเทศ หากเปรียบประเทศเหมือนกับตัวมนุษย์ การมีสุขภาพดีทั้งในทางร่างกายและจิตใจก็เข้าข่ายแห่งการมีความมั่นคง หรือหากความมั่นคงเป็นเรื่องของสภาพที่เป็นอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาวะภายใน โดยไม่มีการเปรียบเทียบกับประเทศอื่น สภาพภายในก็ได้แก่ การดำเนินงานของสถาบันต่างๆ ภายในสังคม เช่น ครอบครัว การศึกษา และการเศรษฐกิจ เป็นต้น (ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2524: 248) จากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดในปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นเรื่องนโยบายความมั่นคงต้องมองทั้งระบบ จะมองส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ รัฐบาลได้มองปัญหาความมั่นคงอย่างบูรณาการทั้งระบบ (ทักษิณ ชินวัตร, 2546: 4 – 5)

กองทัพบกได้จัดระบบการศึกษา โดยถือว่าเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดโดยหน่วยงานเพื่อผลิตบุคลากรตามความชำนาญ และตามความต้องการของหน่วยงานนั้น หรือเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะด้านวิชาชีพ ตามความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กรเฉพาะ เป็นการศึกษาที่มุ่งจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานหรือองค์กร และเป็นการศึกษาที่ไม่อาจดำเนินการได้โดยสถาบันการศึกษาปกติ แต่มีเหตุผลและความจำเป็นเฉพาะของหน่วยงานหรือองค์กรที่ต้องผลิตเอง สำหรับวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในการดำเนินการศึกษาของกองทัพบกก็คือ เพื่อให้การผลิตกำลังพลของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการสร้างความพร้อมให้กับกำลังพลที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก 4 ประการ ซึ่งได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและการพัฒนาประเทศ (กรมยุทธการทหารบก, 2544: 1)

ปัจจุบันกองทัพบกมีสถานศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 29 แห่ง มีสถานศึกษาระดับ อุดมศึกษาของกองทัพบก ที่เป็นการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท 4 แห่ง คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควรต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงแบบใหม่ ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม กองทัพยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ(สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์, 2548) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยนี้จะเป็นการนำเสนอแนวทางหนึ่งต่อการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ แม้ว่าทหารจะเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ ดังกล่าวข้างต้น แต่ก็มีความเกี่ยวข้องโดยตรง การให้การศึกษากับความมั่นคงของชาติจึงนับเป็นเรื่องที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง จากเดิมที่ภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ในอดีต ซึ่งได้จบสิ้นลงไปแล้ว แต่ภัยคุกคามแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงทั้งกรณีวิกฤติเศรษฐกิจ ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งภัยคุกคามในรูปแบบอื่นๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพิจารณานโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ที่ใช้เป็นกรอบยุทธศาสตร์ การดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติอย่างเป็นเอกภาพ สอดคล้องเชื่อมโยงและสมดุลทุกด้าน โดยมีได้แยกเป็นแต่ละด้านตามองค์ประกอบของความมั่นคง (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2547: 1) จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาวิจัย เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

คำถามในการวิจัย

1. ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร
2. ความมั่นคงของชาติ ควรมียุทธศาสตร์ประกอบและลักษณะอย่างไร
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ควรมีลักษณะอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก 2 สถาบันคือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูงเนื่องจากทั้ง 2 สถาบันนับเป็นสถาบันในการผลิตบุคลากรหลักให้กับกองทัพบก
2. สำหรับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกจะศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทเท่านั้น ไม่รวมหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการอื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประมวล แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาของ Lunenburg and Ornstein (1996), Owens (1998), สุทธิญา โฆวิไลกุล (2547) โดยใช้แนวคิดของ Owens เป็นแนวคิดหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และแนวคิดความมั่นคงของชาติที่ผู้วิจัยอันเชิญ กระแสพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และแนวคิดความมั่นคงของชาติของ วีรพล วรรณนท์ (2547), สุทธิสน์ ขยิม (2545), วิชัย ชูเชิด (2547) และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยศึกษาจากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546 – 2549) และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2550 – 2554) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. ระบบการจัดการศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทางทหาร ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์

1.2 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและ บุคคล

1.3 กระบวนการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) บุคลากร ประกอบด้วย ทักษะ ค่านิยม การปฏิบัติ และภาวะผู้นำ (2) โครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การวางแผน กฎ การจัดหน่วยงาน (3) ภารกิจ ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหาร กิจกรรมนักศึกษา และการบริการ (4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตร และความรู้

1.4 ผลผลิต ได้แก่ (1) คุณภาพบัณฑิต (2) การบริการวิชาการ (3) งานวิจัย

1.5 ข้อมูลป้อนกลับ

2. ความมั่นคงของชาติ ซึ่งมี 2 มิติ คือ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและตามองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความ มั่นคงของมนุษย์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีการ (Ways) หรือแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ (Ends) ในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร (Means) ให้เหมาะสม

ระบบการจัดการศึกษา หมายถึง ชุดขององค์ประกอบในการจัดการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและมีผลกระทบต่อกัน โดยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการจัดการศึกษา ซึ่งมี องค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการศึกษา ผลผลิต ข้อมูลป้อนกลับ และ สภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ปัจจัยที่นำเข้าจากสังคม ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและ บุคคล

กระบวนการจัดการศึกษา หมายถึง ความสัมพันธ์ของระบบย่อย ที่ประกอบด้วย (1)บุคลากร ประกอบด้วย ทักษะ ค่านิยม การปฏิบัติ และภาวะผู้นำ (2) โครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การวางแผน กฎ การจัดหน่วยงาน (3) ภารกิจประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหาร กิจกรรมนักศึกษาและการบริการ (4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตร และความรู้

ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดจากปัจจัยนำเข้าของระบบผ่านกระบวนการจัดการศึกษาผล ผลิตได้แก่ (1) คุณภาพบัณฑิตประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ เชี่ยวชาญ ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร (2) การบริการวิชาการ (3) งานวิจัย

ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติในปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมตลอดเวลา มีความรู้ความเข้าใจว่า ความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุดของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความรู้ความเข้าใจถึงองค์ประกอบความมั่นคงของชาติ ความจำเป็นและความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน

ทักษะเชาว์ปัญญา หมายถึง มีความสามารถประยุกต์ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้องกัน มีการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม สามารถศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติที่สลับซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและมีบทบาทริเริ่มในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าในฐานะผู้นำ หรือสมาชิก มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการดำเนินงานของตนเอง เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร หมายถึง มีความสามารถค้นหาเทคนิคการวิเคราะห์ปัญหาและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ รู้จักประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ในการแปลความหมาย เสนอแนะแนวทางแก้ไข และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลป้อนกลับ หมายถึง ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงาน หลังจากได้รับผลการประเมินผลผลิต ข้อมูลดังกล่าวจะส่งกลับเข้าสู่ระบบเพื่อเป็นการตรวจสอบว่า ข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุง ได้มีการดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว โดยผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ข้อมูลป้อนกลับได้มาจาก การประกันคุณภาพภายในและภายนอก การควบคุมภายใน การตรวจติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการทบทวน ควบคุม กำกับดูแลโดยผู้บริหาร

สภาพแวดล้อมของระบบ หมายถึง ปัจจัยอื่นๆ ที่อยู่ภายนอกระบบ และส่งผลกระทบต่อระบบ ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยาเทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพ หมายถึง การศึกษาระดับปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และการศึกษาระดับปริญญาโทของส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

ความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์ อย่างมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว การทำลายความมั่นคงของชาติ มีทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุยั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยกขาดความสามัคคี ดังนั้น ต้องคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจรรณญาณ ความ

เฉลี่ยฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นเหตุเป็นผล และมีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์

2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ

3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุก ของประชาชน

4. การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมันอย่าง แน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

5. การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำให้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ชุ่ย ชูแหย่ ชูยั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี

6. ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน

7. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิเคราะห์ความเฉลี่ยฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

8. การตัดสินใจ ที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรองด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

9. ทหารต้องยึดมั่นในคุณสุจริตและความเที่ยงธรรม

ความมั่นคงของชาติ ตามองค์ประกอบ หมายถึง ความเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นของชาติ ความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวของคนในชาติ ที่จะทำให้ประเทศชาติ ดำรงอยู่รอดปลอดภัย และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ยั่งยืน เป็นความมั่นคงเชิงบูรณาการ ความมั่นคงของชาติประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์

ความมั่นคงทางด้านการเมือง หมายถึง ความมั่นคงทางด้านการเมืองภายในและความมั่นคงด้านการเมืองต่างประเทศ โดยที่ความมั่นคงด้านการเมืองภายในประเทศ เป็นความศรัทธา

ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อันส่งผลให้มีเสถียรภาพทางการเมือง ประชาชนเข้าในสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกัน มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกับสถานะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง ส่วนด้านการเมืองต่างประเทศ มีความสามารถดำเนินนโยบายทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม มีการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง สามารถปฏิบัติตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง ทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดี และมีความอยู่ดี กินดี สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรม ภาษาของชนเผ่า เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งในการศึกษาที่ทำให้เกิดความสมดุล ระหว่างการพัฒนาองค์ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม

ความมั่นคงด้านการทหาร หมายถึง การทำให้เกิดความมั่นคง เพื่อป้องกันการรุกราน โดยการจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบ พัฒนาศักยภาพ ด้านการป้องกันประเทศ ด้วยการฝึกกำลัง จากทุกฝ่าย รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางทหาร และความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน

ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและคุ้มครองผลประโยชน์ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้เท่าทันประเทศชาติ พึ่งพาตนเองได้ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างให้แก่ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งทางวัตถุและบุคลากร

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน หมายถึง การรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรให้เกิดความสมดุล และเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การป้องกันแก้ไขปัญหาเสื่อมโทรมและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน

ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์ที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีความอยู่ดีกินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้รับการเอาใจใส่ด้านสาธารณสุข ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดความมั่นคงของชาติ แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก และแนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ เพื่อการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำสาระสำคัญไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จำนวน 2 แห่ง โดยการศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาจากเครื่องมือการวิจัยที่จัดทำขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามแล้วแต่กรณี สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการพิจารณาจากคุณลักษณะของข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์เนื้อหา และทำการวิเคราะห์ SWOT แล้วสรุปสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยกำหนดยุทธศาสตร์จากการสังเคราะห์ ผลการ ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาข้อมูลการวิเคราะห์ SWOT มาทำ SWOT Matrix และผลจากการศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ โดยใช้แบบประเมินยุทธศาสตร์ฯ จากผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกแบบเจาะจงบุคคล 3 กลุ่ม จำนวน 15 ท่าน คือ (1) กลุ่มผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาของกองทัพบก ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา (2) กลุ่มนักวิชาการ (3) กลุ่มผู้ปฏิบัติ จากนั้นจึงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและนำเสนอยุทธศาสตร์ฯ โดยนำผลจากการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ มาปรับปรุงและจัดทำรายงานการวิจัยที่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือการวิจัย 3 ประเภท คือ

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร มีลักษณะเป็นตารางวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้น เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ประชากรอย่างเป็นทางการ
3. แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในการกำหนดทิศทางการศึกษาของประเทศ และของกองทัพโดยให้เกื้อกูลต่อความมั่นคงของชาติ

การนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนา (Descriptive Research) โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามนำในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเสนอเนื้อหาของแนวคิด หลักการและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกไทย ระบบ และการพัฒนาระบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการนำเสนอเนื้อหาของรายละเอียดและขั้นตอนการวิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอน วิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ แปลผลและวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลข้อมูลจากขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เป็นการนำเสนอยุทธศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอเนื้อหา โดยสรุปของการวิจัยโดยภาพรวม ประกอบด้วยวัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากร วิธีดำเนินการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลและสังเคราะห์แนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวคิดของนักวิชาการ โดยมีเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกองทัพบก
4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ และการพัฒนาระบบ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดของสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติในประเทศไทย

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติใน 2 มิติ คือ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และตามองค์ประกอบ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1.1.1 พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

จากสภาพปัจจุบันปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติของประเทศไทย ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฐานะที่ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยทรงมีพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท พระราชทานในโอกาสต่างๆ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ด้วยทรงเล็งเห็นถึงสาเหตุและเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ที่นับเป็นจุดหมายหรือเป้าหมายสูงสุดของชาติ จึงมีความจำเป็นที่ทุกภาคส่วนของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานทางการทหาร สมควรที่ต้องน้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมาศึกษาทำความเข้าใจ และนำมาปฏิบัติตาม ทั้งนี้เพราะพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาททุกองค์ สามารถศึกษาทำความเข้าใจได้ โดยจะพบว่ามีความลุ่มลึก และเป็นไป

เพื่อความเจริญมั่นคงของชาติอย่างแท้จริงโดยส่วนเดียว รวมทั้งสมควรปรับปรุงยุคเป็น ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ สำหรับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า คัดเลือกกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากหลายระบบ และโอกาสนับตั้งแต่ที่พระราชทานครั้งแรก เมื่อราว พ.ศ. 2514 จนถึงปัจจุบัน ไม่ต่ำกว่า 100 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้อัญเชิญมาศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงจำนวน 18 องค์ ดังต่อไปนี้

องค์ที่ 1 พระราชทานแก่ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจและอาสาสมัคร พลเรือน เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2514

องค์ที่ 2 พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2514

องค์ที่ 3 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียน เสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2519

องค์ที่ 4 พระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520

องค์ที่ 5 พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2520

องค์ที่ 6 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียน เสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2526

องค์ที่ 7 พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2526

องค์ที่ 8 พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2529

องค์ที่ 9 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียน เสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียน เสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2529

องค์ที่ 10 พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2533

องค์ที่ 11 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2534

องค์ที่ 12 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537

องค์ที่ 13 พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าโรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

องค์ที่ 14 พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2540

องค์ที่ 15 พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2542

องค์ที่ 16 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

องค์ที่ 17 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

องค์ที่ 18 พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

พระบรมราชาวาท พระราชทานแก่ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจและอาสาสมัครพลเรือน ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เนื่องในโอกาสงานพระราชพิธีรัชดาภิเษก วันอังคารที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2514 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2515: 211) ความตอนหนึ่งว่า

“...ชาติบ้านเมืองประกอบด้วยนานาสถาบัน อันเปรียบได้กับอวัยวะทั้งปวง ที่ประกอบกันขึ้นเป็นชีวิตร่างกาย ชีวิตร่างกายดำรงอยู่ได้ เพราะอวัยวะน้อยใหญ่ทำงานปรกติ พร้อมกันอย่างไร ชาติบ้านเมืองก็ดำรงอยู่ได้ เพราะสถาบันต่างๆ ตั้งมั่นและปฏิบัติหน้าที่ของตนๆ โดยพร้อมมูลอย่างนั้น ท่านทั้งหลายควรจักได้ทราบตระหนักรว่า ชาติบ้านเมืองคือชีวิต เลือดเนื้อ และสมบัติของเราทุกคน และการดำรงรักษาชาติประเทศนั้น มิใช่หน้าที่ของบุคคลผู้ใด หมู่ใด โดยเฉพาะ หากแต่เป็นหน้าที่ของทุกๆ ฝ่าย ทุกๆ คน ที่จักต้องร่วมมือกระทำพร้อมกันไป โดยสอดคล้องกัน เกื้อกูลกัน และมีจุดมุ่งหมาย มีอุดมคติอันร่วมกัน ถ้าหมู่หนึ่งหมู่ใด ทำหน้าที่ย่อหย่อน เป็นอันตรายไป ก็อาจทำให้ทั้งชาติแตกสลายทำลายไปได้...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจและอาสาสมัครพลเรือน จะเห็นได้ว่า ความเป็นประเทศชาติบ้านเมือง ประกอบด้วย สถาบันหลักหลายประเภท ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กร ชุมชน สมาคม ชมรม เป็นต้น แต่ละสถาบันต้องปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันอย่างพร้อมสมบูรณ์ ชาติบ้านเมืองเป็นสมบัติ เป็นสิ่งมีค่า เป็นชีวิต เลือดเนื้อของคนไทยทุกคน การดำรงรักษาประเทศชาติ บ้านเมือง มิใช่หน้าที่ของผู้ใด ผู้หนึ่ง หรือองค์คณะบุคคล กลุ่มคนใดโดยเฉพาะ แต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ทุกสถาบัน ทุกหน่วยงาน องค์กร และเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจ ช่วยเหลือ เกื้อกูล อย่างสอดคล้อง พร้อมเพรียงกันทุกฝ่าย ทุกคน โดยมีจุดมุ่งหมายและอุดมคติร่วมกัน กล่าวคือ เป็นจุดมุ่งหมายและอุดมคติที่ทุกคนทุกฝ่าย ร่วมเห็นพ้องกัน มิใช่จุดมุ่งหมายและอุดมคติของกลุ่มใด คนใด ทุกกลุ่มทุกหมู่ เหล่านี้ต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ไม่ย่อหย่อน ที่อาจนำไปสู่อันตรายจากการทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ก็อาจส่งผลให้ทั้งชาติถูกทำลาย แตกสลายลงได้ จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติบ้านเมืองประกอบด้วย สถาบันที่แตกต่างหลากหลาย

ประเด็นที่ 2 ทุกสถาบันต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วน สมบูรณ์

ประเด็นที่ 3 การดำรงรักษาประเทศชาติ บ้านเมือง มิใช่หน้าที่ของผู้ใด

หมู่คณะใดโดยเฉพาะ

ประเด็นที่ 4 การดำรงรักษาประเทศชาติ เป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ทุกสถาบัน

ทุกคนที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สอดคล้อง

พร้อมเพรียงกัน

ประเด็นที่ 5 ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมายและอุดมคติร่วมกัน

เห็นพ้องตรงกัน

ประเด็นที่ 6 การทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ย่อหย่อน อาจส่งผลให้ประเทศชาติ
ถูกทำลาย แดกสลายได้

พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เนื่องใน
โอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา วันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2514 (สำนักพระราชวัง, 2516: 4 -5)
ความตอนหนึ่งว่า

“...คำมั่นสัญญาที่ท่านทั้งปวงกล่าวปฏิญาณต่อข้าพเจ้านั้น
ควรจะได้ถือว่ามี ความหมายอันลึกซึ้งหนักแน่น และถ้าปฏิบัติตามแล้ว
จะเป็นเกียรติแก่ตนเองอย่างสูง เพราะเท่ากับได้ทำหน้าที่อันแท้จริงของทหาร
คือป้องกันรักษาความมั่นคงปลอดภัยของบ้านเมือง และได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำ เป็น
ตัวอย่างแก่ทหารทั้งหมด ตามหน้าที่โดยเฉพาะของทหารรักษาพระองค์
ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ การป้องกันบ้านเมืองมีขอบเขตกว้างขวางมาก
เพราะการทำสงครามมิได้จำกัดอยู่เพียงการประหัตประหารกันด้วยอาวุธ
หากยังกระทำด้วยการยุยงบ่อนทำลายโดยกลอุบายต่างๆ ด้วย
เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นต้องทำการป้องกันให้ทั่วทุกทาง โดยฐานะและหน้าที่
ทหารต้องป้องกันประเทศด้วยการใช้อาวุธและใช้กำลังต่อสู้ แต่นอกเหนือจากนี้
ทุกคนย่อมจะป้องกันบ้านเมือง ด้วยวิธีการอื่นได้อีก เช่นด้วยการรักษาเกียรติ
และความเป็นทหารอันแท้จริงของท่าน การป้องกันโดยวิธีนี้ เป็นสิ่งสำคัญ
และจำเป็นที่สุดที่จะต้องทำ เพราะการตั้งมั่นอยู่ในวินัย ในความสุจริต
มีสติควบคุมกายใจ ให้อยู่ในระเบียบ ประพฤติปฏิบัติแต่การ
ที่ปราศจากโทษและเป็นคุณประโยชน์ ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่เบียดเบียน
กระทบกระเทือนผู้อื่น เหล่านี้ เป็นการปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อถือไว้วางใจ
เป็นเสมือนอาวุธลับสำหรับทำลายการส่อเสียดยุยงและความแตกจำแนก
ตราบไต่ท่านรักษาความเป็นทหารที่แท้ของท่านไว้โดยครบถ้วน ตราบนั้นท่าน
ก็จะรักษาความเป็นปึกแผ่น และปลอดภัยของชาติไว้ได้โดยมั่นคง
การยุยงบ่อนทำลายหรือกลวิธีอันเลวร้ายต่างๆ จะไม่อาจทำอันตรายได้เลย
ขอให้ทหารทุกคน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนๆ ด้วยความเอาใจใส่
ด้วยความกล้าหาญและด้วยความสามัคคี ให้เป็นคุณแก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง
พร้อมทั้งเตรียมกาย เตรียมใจให้แข็งแรง ในอันที่จะเผชิญเหตุการณ์ทุกอย่าง
ได้เสมอ ด้วยความไม่ประมาท...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาชาต พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ จะเห็นว่าหน้าที่อันแท้จริงของทหาร คือการป้องกันรักษาความมั่นคงปลอดภัยของบ้านเมือง หรือการรักษาความมั่นคงของชาตินั้นเอง ทหารเองจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างแก่ทหารด้วยกันเองทั้งหมด การดำเนินการป้องกันประเทศชาติบ้านเมือง มีขอบเขตกว้างขวางมาก การทำสงครามนั้นสามารถทำได้ด้วยการยุง บ่อนทำลายโดยกลอุบายต่างๆ นอกจากทหารต้องป้องกันประเทศด้วยการใช้อาวุธและใช้กำลังต่อสู้แล้ว การป้องกันด้วยการรักษาเกียรติและความเป็นทหารอันแท้จริง หรือการเป็นทหารอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่ต้องทำ ทั้งการตั้งมั่นอยู่ในระเบียบวินัย มีความสุจริต ประพฤติปฏิบัติแต่การที่เป็นคุณประโยชน์ ไม่ปฏิบัติเบียดเบียน กระทบกระเทือนผู้อื่น อันจะสร้างความเชื่อถือไว้วางใจให้เกิดขึ้น จะเป็นสิ่งที่ทำลายการต่อสู้เสีย ยุงและความแตกจำแนก ทหารจะต้องรักษาความเป็นทหารที่แท้จริงอย่างครบถ้วน ซึ่งจะเป็นการรักษาความเป็นปึกแผ่นและความปลอดภัยของชาติไว้ได้ ทหารทุกคนจึงต้องมีความสำวร ระมัดระวัง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสามัคคี รวมทั้งฝึกฝนทั้งทางร่างกายให้เข้มแข็ง ทรหดอดทน มีความแข็งแรงสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา เตรียมใจให้แข็งแรง เพื่อพร้อมที่จะเผชิญเหตุการณ์ทุกอย่างด้วยความไม่ประมาท อันเป็นการสร้างความพร้อมต่อการใช้กำลัง ทั้งแบบเป็นบุคคลและเป็นหน่วย จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 หน้าที่ที่แท้จริงของทหารคือ การรักษาความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 ทหารรักษาพระองค์ จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างแก่ทหารทั้งปวง
- ประเด็นที่ 3 การป้องกันรักษาประเทศชาติ มีขอบเขตกว้างขวางมาก
- ประเด็นที่ 4 การทำสงครามสามารถใช้วิธีการยุง บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องป้องกันประเทศ ด้วยการรักษาเกียรติ ความเป็นทหารอาชีพ
- ประเด็นที่ 6 สิ่งจำเป็นที่สุดของทหารคือ การอยู่ในระเบียบวินัย มีความสุจริต ประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งเป็นคุณประโยชน์ ไม่ปฏิบัติเบียดเบียน และกระทบกระเทือนผู้อื่น
- ประเด็นที่ 7 ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่ทำลายการต่อสู้เสีย ยุงและความแตกจำแนก
- ประเด็นที่ 8 ทหารจะต้องสำวร ระมัดระวัง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเอาใจใส่ มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสามัคคี
- ประเด็นที่ 9 ทหารต้องหมั่นฝึกฝนร่างกายให้เข้มแข็ง ทรหดอดทน มีความแข็งแรงสมบูรณ์ตลอดเวลา

ประเด็นที่ 10 ทหารเตรียมใจให้แข็งแกร่ง สร้างความพร้อมที่จะเผชิญเหตุการณ์ทุกอย่างด้วยความไม่ประมาท

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตรและเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ หอประชุมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วันพฤหัสบดีที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2519 (สำนักพระราชพิธี, 2520: 272-273) ความตอนหนึ่งว่า

“...วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันศึกษาชั้นสูงทางการทหารทุกสถาบัน มีจุดมุ่งหมายสำคัญร่วมกัน อยู่ที่การป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศ จึงถือได้ว่า ต่อไปท่านทั้งปวงจะได้นำความรู้ที่ได้ศึกษา ไปปฏิบัติงานอันเดียวกัน ร่วมกันอย่างใกล้ชิด การป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศนั้นมิใช่การป้องกันด้วยกำลังรบเพียงอย่างเดียว หากแต่มีการอื่นอีกหลายอย่าง ที่จะต้องปฏิบัติ พร้อมกันไปด้วย สิ่งสำคัญที่สุด คือ การสร้างเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงในบ้านเมือง ให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น ร่มเย็น ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกันเป็นบ้านเมือง เป็นชาติ และทำให้ทุกคนเกิดมีความสำนึกในชาติ มีความเข้าใจซึ่งว่า จะต้องป้องกันรักษาชาติบ้านเมืองไว้ เพราะเป็นที่อยู่ที่อาศัยที่ประเสริฐที่สุด ดังนั้นทุกคนควรจะต้องสนใจศึกษาในโครงสร้างทางการปกครองและการพัฒนาบ้านเมืองให้หนักแน่น กว้างขวาง ทั้งเพียรพยายามร่วมมือกันสร้างสรรค์ความเจริญ และความสงบมั่นคงของบ้านเมืองอย่างเต็มที่

การศึกษาอบรมเป็นพิเศษ ที่ท่านได้รับมานั้น ควรจะช่วยให้ท่านเรียนรู้วิชาการ พร้อมทั้งเทคนิคต่างๆ อย่างเพียงพอ สำหรับที่จะนำไปใช้ศึกษาพิจารณาสถานการณ์ พร้อมทั้งหาวิธีการและลู่ทางที่จะปฏิบัติงานของท่านได้ โดยถูกต้อง ขอให้แต่ละคนนำความรู้ ความสามารถนั้นไปใช้ให้ได้ ประโยชน์จริงๆ ด้วยความมั่นใจ ด้วยอุทิศตนและหลักการที่แน่วแน่ เพื่อให้งานทุกอย่างดำเนินไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จที่เราปรารถนา...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันการศึกษาทางทหาร จะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางการทหารทุกแห่ง มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่การป้องกัน รักษาความมั่นคงของประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษา จะต้องนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ปฏิบัติงานเดียวกัน คือการป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยกระทำร่วมกัน

อย่างใกล้ชิด ซึ่งมีใช้การป้องกันด้วยกำลังรบเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องกระทำการอื่นๆ อีกหลายอย่างไปพร้อมกัน แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษา จะต้องปฏิบัติงานบนฐานความรู้ (knowledge based) สิ่งสำคัญที่สุด คือการสร้างเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงของประเทศชาติบ้านเมือง ให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียวกัน มีความสุขร่มเย็น ทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกันเป็นบ้านเมือง เป็นชาติ มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ที่เป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนมีความเข้าใจ สำนึกมันอย่างแน่นแฟ้น ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง ดังนั้นทุกคนควรจะต้องสนใจ หมั่นศึกษาโครงสร้างทางการปกครอง และการพัฒนาบ้านเมือง ติดตามเหตุการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวางถี่ถ้วน รวมทั้งตั้งความเพียรพยายามร่วมมือ ร่วมใจกันทุกฝ่าย ทุกคน สร้างสรรค์ความเจริญ และความสงบสุขร่มเย็นของบ้านเมืองอย่างเต็มขีดความสามารถ การ ศึกษาอบรมที่ได้รับจากสถานศึกษา จะช่วยให้ผู้เข้ารับการศึกษา เรียนรู้ วิชาการ และเทคนิคที่จะนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้สำเร็จการศึกษาควรจะนำความรู้ ความ สามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อย่างแท้จริง แก่ประเทศชาติบ้านเมืองโดยส่วนเดียว ด้วยความมั่นใจ ด้วยอุดมคติและหลักการที่แน่นแฟ้นมั่นคง ที่จะทำให้งานทุกอย่าง บรรลุซึ่งเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 จุดมุ่งหมายสำคัญของสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางทหาร คือการป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศ
- ประเด็นที่ 2 ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน จะต้องนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ปฏิบัติงานเดียวกัน คือ การป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยกระทำร่วมกันอย่างใกล้ชิด
- ประเด็นที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ บ้านเมือง เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียว สงบสุข ร่มเย็น ทำให้เกิดความรู้สึก อุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่า เป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐที่สุด จนสำนึกมันอย่างแน่นแฟ้นที่จะป้องกัน รักษาชาติบ้านเมือง
- ประเด็นที่ 4 ทุกคนต้องสนใจ หมั่นศึกษาโครงสร้างทางการปกครองและการพัฒนาบ้านเมือง ติดตามเหตุการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวางถี่ถ้วน
- ประเด็นที่ 5 ทุกคนต้องตั้งความเพียรพยายาม ร่วมมือร่วมใจกัน สร้างสรรค์ความเจริญ และความสงบสุขร่มเย็น ของบ้านเมืองโดยเต็มสติกำลังและความสามารถ
- ประเด็นที่ 6 การศึกษาวิชาการ เรียนรู้เทคนิควิธีการต่างๆ จะต้องนำไปใช้ศึกษาพิจารณาสถานการณ์และหาวิธีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ประเด็นที่ 7 ผู้สำเร็จการศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริงโดยส่วนตัว

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตร แก่นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ ณ บริเวณสนามในกระทรวงกลาโหม วันพฤหัสบดี ที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 (สำนักราชเลขาธิการ, 2521: 25) ความตอนหนึ่งว่า

“...ชาติบ้านเมืองจำเป็นต้องมีกำลังรบไว้ป้องกันรักษาอธิปไตยและความปลอดภัย ท่านทั้งหลายเป็นผู้มีภาระและหน้าที่รับผิดชอบในด้านนี้ ทั้งในฐานะที่เป็นคนไทย ทั้งในฐานะที่เป็นทหาร การปฏิบัติหน้าที่ของทหาร ในยามบ้านเมืองถูกคุกคาม ประทศร้ายดังทุกวันนี้ ย่อมมีอันตรายมาถึงได้หลายด้าน นอกจากอันตรายโดยตรงจากการปฏิบัติการยุทธแล้ว ยังมีอันตรายในรูปอื่นๆ เช่น การแทรกแซง แทรกซึม ยุแหย่ ยุ่ยว บ่อยอ ล่อหลอก นานาประการ ซึ่งถ้าไม่ระมัดระวังให้ถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว จะเป็นอันตรายพ่ายแพ้ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้น เพื่อปฏิบัติตนปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัย จะต้องฝึกหัด คิดพิจารณาสถานการณ์ทุกอย่างด้วยความละเอียดรอบคอบ ด้วยเหตุผลและหลักวิชา ทำความเห็นความเข้าใจในกรณีต่างๆ ให้กระจ่างแจ่มแจ้งและถูกต้อง ยิ่งกว่านั้น จะต้องทำความคิดจิตใจให้มั่นคงหนักแน่น มีความขยันหมั่นเพียร ทั้งอดทนต่ออุปสรรคและอคติทุกอย่าง ไม่หวั่นไหวด้วยการยุแหย่ปลุกปั่นทั้งปวง สำคัญที่สุด จะต้องยึดมั่นในอธิปไตย ความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศบ้านเมือง เป็นจุดหมายอันสูงสุด...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตร แก่นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ และนักเรียนนายเรืออากาศ จะเห็นได้ว่า ชาติบ้านเมืองมีความจำเป็นต้องมีกำลังรบเพื่อป้องกันรักษาอธิปไตย อธิปไตย เสรีภาพและความปลอดภัย ปัจจุบันบ้านเมืองถูกคุกคาม ประทศร้าย ทั้งจากอันตรายโดยตรงที่เกิดจากการปฏิบัติการยุทธ การรบ แล้วยังมีอันตรายที่เกิดจากการแทรกแซง แทรกซึม ยุแหย่ ยุ่ยว บ่อยอ ล่อหลอก หลายวิธีการ หลายรูปแบบ จำเป็นต้องระมัดระวังอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ มิเช่นนั้นก็จะประสบอันตรายพ่ายแพ้ได้ ดังนั้นจึงต้องปฏิบัติตนปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย จึงต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทุกอย่างอย่างถ่องแท้ ละเอียดรอบคอบ โดยอาศัยความเป็นเหตุเป็นผลและหลักวิชา จะต้องทำความเข้าใจในกรณีต่างๆ ด้วยความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ชัดเจนและถูกต้อง แสดงว่านายทหารสัญญาบัตรใหม่ จะต้องทำงานเป็นฐานของความรู้ (knowledge based) ที่สำคัญจะต้องทำให้ความคิดจิตใจ

ให้มีความหนักแน่น มั่นคง ยึดถือความถูกต้อง มีความขยันหมั่นเพียร นั่นคือ มีคุณธรรม ด้านความหมั่นเพียรด้วย รวมทั้งอดทนต่ออุปสรรคและอคติทุกอย่าง ไม่หวั่นไหวจากการยุแหย่ ปลุกปั่นทั้งปวง กล่าวคือ มีใจหนักแน่น ระมัดระวัง สิ่งสำคัญที่สุด คือต้องยึดมั่นในอิสรภาพความ มั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของชาติ เป็นจุดหมายสูงสุด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติมีความจำเป็นต้องมีกำลังรบเพื่อป้องกันรักษา อิสรภาพและความปลอดภัย
- ประเด็นที่ 2 การคุกคามประทุษร้ายบ้านเมือง อาจเกิดจากการแทรกแซง แทรกซึม ยุแหย่ ยุ่ยว บ่อย ละหลอก หลายรูปแบบ
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องมีความระมัดระวัง รอบคอบ ถี่ถ้วน
- ประเด็นที่ 4 ทหารต้องปฏิบัติตน ปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องทำงานในลักษณะฐานความรู้ (knowledge based) ทั้งจะต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้เข้าใจอย่าง ถ่องแท้ ละเอียครอบรอบ เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องมีคุณธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อ อุปสรรคและอคติทุกอย่าง ไม่หวั่นไหวจากการยุแหย่ ปลุกปั่น
- ประเด็นที่ 7 จุดหมายสูงสุดคือ อิสรภาพ ความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง ของชาติ

พระบรมราชาบาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ วันเสาร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2520 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2521: 298) ความตอนหนึ่งว่า

“...คำมั่นสัญญาที่ได้กล่าวปฏิญาณเมื่อครั้งนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นสัจวาจาที่มีความสำคัญลึกซึ้ง ซึ่งแสดงว่าทุกคนมีความจงรักภักดีอย่างแนบแน่นในชาติไทย และมีเจตนาอันแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประเทศชาติด้วยความสามารถ ด้วยความเสียสละและด้วยชีวิต ซึ่งเมื่อปฏิบัติตามแล้ว จะเป็นเกียรติแก่ตนอย่างสูง เพราะเท่ากับได้ทำหน้าที่ของชายชาติทหารอย่างสมบูรณ์ ตามเยี่ยงอย่างที่บรรพชนได้ประพฤติสืบต่อกันมา ทั้งยังความเจริญสวัสดิให้เกิดขึ้นแก่ตัว แก่ผืนดินไทยของเราที่ยั่งยืนตลอดไปด้วย

สถานการณ์บ้านเมืองในทุกวันนี้ เป็นที่ทราบแน่แท้ใจของเราแล้วว่า

ยังไม่น่าปลอดภัยและวางใจ ยังมีการบุกรุกคุกคามชาติ ทั้งด้วยกำลังรบและ การใช้กลอุบาย ทำลายความมั่นคงทุกด้าน รวมทั้งการแทรกแซงให้เกิดการแตกจำแนกกัน พูดได้ว่า ถ้าหากจิตใจของคนไทย ขาดความสำนึกในชาติ ก็อาจแบ่งจำแนกแตกกันไปแล้วก็ได้ ทหารจึงต้องมีความสำนึกในชาติ อย่างแนบแน่นลึกซึ้ง ต้องตั้งสติให้มั่น ต้องใช้ปัญญาพิจารณาปัญหาและ เรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วนเป็นพิเศษ ไม่ให้หลงกล ของฝ่ายผู้ไม่มุ่งดีต่อส่วนรวม นอกจากการป้องกันประเทศตามหน้าที่ โดยตรงแล้ว ทหารยังต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญด้วย ที่จะต้องสร้างความมั่นคง เป็นปึกแผ่นโดยนำหลักยุทธการมาใช้ให้สอดคล้องกัน กับการสร้างความมั่นคงทางด้านอื่นๆ ที่เรากำลังต้องเร่งรีบดำเนินการอยู่ สิ่งสำคัญที่สุด ขอให้ทุกคนพยายามฝึกหัดใช้ความคิดพิจารณา ตัดสินใจให้ได้ โดยถูกต้อง รวดเร็ว กล้าหาญ และทำงานให้สอดคล้องปรองดองกับทุกฝ่าย ด้วยความ มั่นใจ และความสามารถ ยึดถือเอาประโยชน์ส่วนใหญ่มาก เกราะข อธิปไตย และความเป็นไทยของเราเป็นเป้าหมายสูงสุด...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ จะเห็นได้ว่า ทหารทุกคนต้องมีความจงรักภักดีอย่างมั่นคงในชาติไทย มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่รับใช้ ประเทศชาติ ด้วยความสามารถ ด้วยความเสียสละ แม้กระทั่งชีวิต อันเป็นการทำหน้าที่ของชายชาติ ทหารอย่างสมบูรณ์ ตามแบบอย่างบรรพชนที่ประพาศสืบต่อกันมา สถานการณ์บ้านเมืองใน ปัจจุบันยังไม่น่าปลอดภัยและวางใจได้ มีการบุกรุกคุกคามชาติ ทั้งด้วยกำลังรบและใช้กลอุบาย ทำลายความมั่นคงทุกด้าน รวมทั้งการแทรกแซงให้เกิดการแตกจำแนกกัน แสดงว่าในภาวะ บ้านเมืองปัจจุบันมีการมุ่งทำลายความมั่นคงของชาติ ทั้งด้วยกำลังอาวุธและการแทรกแซง สร้างให้ เกิดความแตกจำแนก ยุบให้แตกความสามัคคี ดังนั้นคนไทยและทหารต้องสำนึกในชาติอย่างแนบ แน่นลึกซึ้ง มีความตระหนัก ตั้งสติให้มั่นคงแน่วแน่ ใช้ปัญญาพิจารณาปัญหา เรื่องราวทั้งปวงที่ เกิดขึ้น อย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นพิเศษ ไม่หลงกลของฝ่ายผู้ไม่มุ่งดีต่อส่วนรวม แสดงว่าคนไทยและ ทหารต้องใช้สติปัญญาและวิจรรย์ญาณพิจารณาปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็น พิเศษ ต้องมีความเฉลียวฉลาด ความรู้เท่าทันไม่หลงกล มีความรอบรู้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จะต้องใช้ ความรู้ในลักษณะสังคมฐานความรู้ (knowledge -based Society) ทหารต้องถือว่าการสร้างความ มั่นคงของชาติ ความเป็นปึกแผ่น เป็นหน้าที่สำคัญ โดยนำหลักยุทธการมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับ การสร้างความมั่นคงด้านอื่นๆ ทหารจะต้องบรรณาการนำศาสตร์ทางทหารมาบูรณาการปรับใช้ อย่างเหมาะสม สม ประเด็นต่อมาคือการใช้ที่ทุกคนพยายามฝึกหัดใช้ความคิด พิจารณา ตัดสินใจให้ได้ โดยถูกต้อง รวดเร็ว กล้าหาญ และทำงานให้สอดคล้องปรองดองกับทุกฝ่าย โดยยึดประโยชน์ส่วน

ใหญ่ เอกราช อธิปไตยและความเป็นไทยเป็นเป้าหมายสูงสุด ในประเด็นที่สำคัญนี้ จะเห็นว่า เอกราชอธิปไตยและความเป็นไทย เป็นเป้าหมายสูงสุด การตัดสินใจที่ยึดถือ เอกราช อธิปไตยและความเป็นไทย เป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making) จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ทหารทุกคนต้องจงรักภักดีต่อชาติไทย
- ประเด็นที่ 2 ทหารมุ่งมั่นรับใช้ชาติ ด้วยความสามารถ ความเสียสละ แม้กระทั่งชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ทหารต้องมีความเสียสละเป็นคุณธรรมหลัก
- ประเด็นที่ 3 การทำลายความมั่นคง กระทำทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย แทรกแซงให้เกิดการแตกจำแนก ขาดความสามัคคี
- ประเด็นที่ 4 ทหารต้องใช้สติปัญญา วิจรรณญาณ ความเฉลียวฉลาด รู้เท่าทันพิจารณาปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นพิเศษ อันเป็นลักษณะของสังคมฐานความรู้ (knowledge-based society)
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องนำหลักยุทธการมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความมั่นคงด้านอื่น
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องตัดสินใจอย่างถูกต้อง รวดเร็ว กล้าหาญและทำงานให้สอดคล้องปรองดองกับทุกฝ่าย โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่อกราช อธิปไตยและความเป็นไทยเป็นเป้าหมายสูงสุด อันเป็นลักษณะของการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตรและเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันเสาร์ที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2526 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2527: 255) ความตอนหนึ่งว่า

“...ตามที่รายงานให้ทราบ หลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะอำนวยความรู้ชั้นสูงในด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง

ของหน่วยราชการต่างๆ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อให้มีความรอบรู้ กว้างขวาง มีแนวความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในนโยบายและกระบวนการ บริหารและพัฒนาประเทศ ทั้งให้สามารถปฏิบัติงานประสานกันได้ทุกๆ ฝ่าย ให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงพัฒนา ของบ้านเมือง ผู้ที่ผ่านหลักสูตรการศึกษาพิเศษแล้ว จึงจัดว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน ทั้งในหลักวิชาและในการปฏิบัติการร่วมกัน

การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ด้วยความรู้ความสามารถระดับนี้ ย่อมมีประสิทธิภาพสูงสุด อาจบันดาลผลเลิศได้ในทุกกรณี ท่านทั้งหลาย ควรอย่างยิ่ง ที่จะตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรงเหนียวแน่น อยู่ในความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละคนและทุกคน โดยเต็ม ความสามารถและโดยความถูกต้อง เป็นธรรม เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์คือ ความเจริญวัฒนาและความก้าวหน้า ผาสุก ให้บังเกิดแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ก็จะเท่ากับเป็นการปกป้อง และธำรงรักษา ความมั่นคงของชาติ และ ราชอาณาจักรไว้อย่างดีที่สุด...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจาก สถาบันการศึกษาทางทหารจะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตร คือให้ความรู้ขั้นสูงด้าน การทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษา ความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรอบรู้ กว้างขวาง มีแนวความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในนโยบาย และกระบวนการบริหารและพัฒนาประเทศ จะเห็นได้ว่าการเข้ารับการศึกษานี้ จะทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความรอบรู้กว้างขวาง มีแนวความคิดไปในทางเดียวกัน มีอุดมคติ ร่วมกันในการดำเนินตามนโยบาย กระบวนการบริหารและพัฒนาประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติงาน ประสานกับทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้งานส่วนรวมดำเนินพร้อมกันอย่างสอดคล้องประสาน เพื่อไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงพัฒนาของบ้านเมือง ทหารจะต้องเป็นผู้ประสานงาน เพื่อเป้าหมาย คือความมั่นคง พัฒนา เจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาพิเศษนี้ จัดว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน มีความเชี่ยวชาญในหลักวิชาและการปฏิบัติการร่วมกัน อันเป็น ลักษณะที่สำคัญของความเป็นมืออาชีพ (Professional) การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ด้วย ความรู้ความสามารถในระดับนี้ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงมาก จะเห็นว่า ทหารจะต้องมีความ สมัคสมานสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งจะบันดาลผลเลิศได้ทุกกรณี ผู้สำเร็จ การศึกษาจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรงเหนียวแน่นในความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ใน การปฏิบัติหน้าที่งานของแต่ละและทุกคน โดยเต็มความสามารถ โดยความถูกต้องเป็นธรรม เพื่อ สร้างสรรค์ประโยชน์ คือความเจริญวัฒนาและความก้าวหน้าผาสุก ให้บังเกิดแก่ประชาชนอย่าง

แท้จริง ซึ่งจะเป็นการปกป้องธำรงรักษาความมั่นคงของชาติ จะเห็นว่าทหารต้องมีความ
สุจริต ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่ง การดำรงตนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงานแต่ละคน อย่างเต็ม
ความสามารถ เต็มสติกำลัง ยึดถือความถูกต้อง ความเป็นธรรม ที่เป็นไปเพื่อการสร้างสรรค์
ประโยชน์โดยแท้จริง คือความเจริญวัฒนา และความก้าวหน้าผาสุกแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ถือ
เป็นการปกป้องธำรงรักษาความมั่นคงของชาติ จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 จุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตร คือการให้ความรู้ด้านความมั่นคง
ของชาติ ซึ่งประกอบด้วย การทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคม
จิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการ
รักษาความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 ทหารที่สำเร็จการศึกษา จะมีความรู้กว้างขวาง มีแนวความคิดไป
ในทางเดียวกัน มีอุดมคติร่วมกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทหารที่ผ่าน
การศึกษาจะต้องมองการณ์ไกล หรือมีวิสัยทัศน์ไปในทางเดียวกัน
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้งานส่วนรวมของชาติ ดำเนิน
พร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงพัฒนาของบ้านเมือง
- ประเด็นที่ 4 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ย่อมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน
มีความเชี่ยวชาญในหลักวิชาและการปฏิบัติการร่วมกัน กล่าวอีก
นัยหนึ่งคือ มีความเป็นมืออาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 5 ทหารจะต้องมีความสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องมีความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ซึ่งเป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง
- ประเด็นที่ 7 ทหารต้องดำรงตน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงานแต่ละคนอย่างเต็ม
ความสามารถ และสติกำลัง
- ประเด็นที่ 8 ทหารต้องยึดถือความถูกต้อง ความเป็นธรรมที่เป็นไปเพื่อการ
สร้างสรรค์ประโยชน์โดยแท้จริง คือความเจริญวัฒนาและ
ความก้าวหน้าผาสุกแก่ประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ
การรักษาความมั่นคงของชาตินั่นเอง

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2527
วันเสาร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2526 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2550: 1-2) ความตอนหนึ่งว่า

“...ในปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์
แข็งแรงอยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้สามารถประกอบสรรพกิจการงาน
อันเป็นสัมมาชีพได้เต็มกำลัง ทั้งให้ระมัดระวังรักษาสภาพจิตใจของตนเองไว้

อย่าให้ตกต่ำ หากแต่ประทับประคองบำรุงให้หนักแน่นเข้มแข็ง ให้ตั้งสติมั่น ให้สงบแน่วแน่ ห่างจากอคติ จากความเห็นแก่ตัวและความประมาทลำพองใจ เพื่อจักได้เกิดสติสมบุรณ์ เกิดปัญญากระจ่างเฉียบแหลม สามารถขบคิดพิจารณาตัดสินใจในเรื่องราวและปัญหาต่างๆ ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมได้โดยถูกต้อง เหมาะสมทันการ และเที่ยงตรงเป็นยุติธรรม ประการสำคัญที่สุด ขอให้ทุกฝ่าย ทุกคน นึกถึงประโยชน์และความมั่นคงของชาติบ้านเมืองให้มาก อย่าก่อความขัดแย้ง และก่อเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกจำแนก ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ที่เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วงโดยพลัน ด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ และด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน ผลงานของแต่ละคนแต่ละฝ่าย จักได้ประกอบส่งเสริมกันขึ้นเป็นความสำเร็จ ความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของเรา....”

จากการวิเคราะห์ พระราชดำรัส พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย จะเห็นได้ว่า คนไทย ต้องระมัดระวังรักษาสภาพจิตใจของตนเองอย่าให้ตกต่ำ จะต้องมีคุณธรรมเป็นกรอบแนวทาง ประทับประคอง บำรุงให้หนักแน่น เข้มแข็ง ตั้งมั่น สงบแน่วแน่ ห่างจากอคติ ความเห็นแก่ตัวและความประมาทลำพองใจ สิ่งสำคัญเหล่านี้จะทำให้เกิดสติสมบุรณ์ เกิดปัญญากระจ่างเฉียบแหลม สามารถคิดพิจารณา ตัดสินใจเรื่องราวปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาส่วนรวม ให้ได้โดยถูกต้องเหมาะสมทันการ มีความเที่ยงตรงและยุติธรรม แสดงว่าการตัดสินใจปัญหาส่วนรวมที่ส่งผลกระทบอย่างถูกต้อง เหมาะสม ทันการอย่างเที่ยงตรง และยุติธรรมนี้ เป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making) สิ่งสำคัญ ทุกฝ่าย ทุกคนต้องคำนึงถึงประโยชน์และความมั่นคงของชาติบ้านเมือง อย่าก่อความขัดแย้งและก่อเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกจำแนก ดังนั้น การที่จะทำให้มีความมั่นคงของชาติ ทุกฝ่าย ทุกคน อย่าก่อความขัดแย้งและก่อเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกจำแนก ทั้งนี้ผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จลุล่วงโดยพลัน แสดงว่า การที่จะไม่ก่อเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกจำแนก ก็โดยผู้ใดมีภาระหน้าที่ใดอยู่ที่เร่งกระทำให้สำเร็จสมบุรณ์โดยเร็ว ด้วยความรู้ความสามารถ เป็นการทำหน้าที่โดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge based) มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ และด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน แสดงถึงการทำหน้าที่นั้นต้องมีคุณธรรม ด้านความสามัคคี และความปรารถนาดีต่อกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีสามัคคีธรรมและเมตตาธรรม ผลงานของแต่ละคนแต่ละฝ่าย ก็จะประกอบส่งเสริมกันเป็นความสำเร็จ อันเป็นการสร้างความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 คนไทยต้องมีคุณธรรมรักษากำกับจิตใจ
- ประเด็นที่ 2 การตัดสินใจสำคัญที่เป็นปัญหาส่วนรวม เป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)
- ประเด็นที่ 3 สิ่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงของชาติ คือ ทุกฝ่ายทุกคนอย่าก่อความขัดแย้ง และก่อเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบ และเกิดความแตกจำแนก
- ประเด็นที่ 4 การไม่ก่อเงื่อนไขที่ก่อความไม่สงบและความแตกจำแนก โดยทุกคนปฏิบัติภาระหน้าที่ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเร็ว
- ประเด็นที่ 5 การปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge based) และมีความเป็นมืออาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 6 คนไทยต้องมีคุณธรรมในด้านสามัคคีธรรมและเมตตาธรรม
- ประเด็นที่ 7 ผลงานของแต่ละคน แต่ละฝ่าย ย่อมประกอบด้วยกันเป็นความสำเร็จ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ
- ประเด็นที่ 8 จุดมุ่งหมายสูงสุดของชาติ คือ ความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันพฤหัสบดีที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2529 (สำนักพระราชพิธีการ, 2530: 90-91) ความตอนหนึ่งว่า

“...ผู้ที่สำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางการทหารของไทย มักได้รับความนิยมนับถือ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูง ปฏิบัติการได้ผลเชื่อถือได้ ไม่ว่าจะในราชการปรกติหรือราชการสนาม แต่อย่างไรก็ดี ท่านทั้งหลาย ควรจะถือว่าความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ขณะนี้ เป็นเพียงความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานสำหรับปฏิบัติงานเบื้องต้น ยังจำเป็นที่จะต้องศึกษาและปฏิบัติฝึกฝนต่อไปอีกมากมาย ให้เกิดความชำนาญและความชัดเจน รอบรู้ เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ ในระดับสูงได้

การปฏิบัติงานให้บรรลุผลเลิศนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการเป็นอย่างดีแล้ว ทุกคนจะต้องมีความสำนึกตระหนักในหน้าที่ของตนที่เป็นทหารและเป็นคนไทย แล้วตั้งใจปฏิบัติงานรับใช้

ชาติบ้านเมืองด้วยความพากเพียร กล้าหาญ อดทนและจงรักภักดี
 จะต้องฝึกหัดคิดพิจารณา ทำความคิด ความเห็น ความเข้าใจ
 ของตนในเรื่องต่างๆ ให้กระจ่างถูกต้องก่อนลงมือปฏิบัติเสมอ
 โดยอาศัยหลักวิชาและเหตุผลเป็นเครื่องวินิจฉัยและสำคัญที่สุด
 จะต้องระลึกให้ได้ตลอดเวลา ว่าการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
 ของประเทศชาตินั้น เป็นงานส่วนรวม ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทำ
 ทั้งทหารทั้งพลเรือน จึงจำเป็นจะต้องรักษาความสามัคคีในชาติ
 และความร่วมมือร่วมใจของคนในชาติไว้ให้มั่นคงและหนักแน่นทุกเมื่อ
 โดยไม่ยอมปล่อยให้ผู้ใด สิ่งใด มาแบ่งพวกแบ่งฝ่ายคนไทยด้วยกัน
 เป็นอันขาด ชาติของเราจึงจะตั้งมั่นอยู่โดยอิสระเสรี มีความผาสุกสงบ
 และความเจริญวัฒนาตลอดไปได้เหมือนดังที่เราต้องการ...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย
 พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
 จะเห็นได้ว่า การศึกษาจากสถาบันทั้ง 4 แห่ง ได้รับความนิยม เชื่อถือ ไว้วางใจได้ว่าเป็นผู้มีความรู้
 ความสามารถสูง ปฏิบัติการได้ผลเชื่อถือได้ ไม่ว่าในราชการปรกติหรือราชการสนาม แสดงว่าเป็น
 ผู้มีศักยภาพสูง มีความเป็นทหารอาชีพ (Professional) ในทางการทหารเป็นที่เชื่อมั่นและไว้วางใจ
 ได้ว่าจะทำคุณประโยชน์ต่อการปกป้องรักษาชาติบ้านเมือง ทั้งในยามปกติ หรือยามเกิดศึกสงคราม
 ผู้สำเร็จการศึกษา ควรจะถือว่าความรู้ ความสามารถที่มีอยู่นี้ เป็นเพียงความรู้ ความสามารถขั้น
 พื้นฐานสำหรับปฏิบัติงานเบื้องต้น จำเป็นที่จะต้องศึกษา ฝึกฝนอีกมากมาย เพื่อให้เกิดความชำนาญ
 ความชัดเจน รอบรู้ เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่สำคัญๆ ในระดับสูงได้ แสดงว่า ผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งมี
 ความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานที่ได้รับจากสถานศึกษา จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม ขวนขวาย
 ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมอีกมากมายตลอดเวลา ศึกษาติดตามสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่
 เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงนั้น จนเกิดความชำนาญ เชี่ยวชาญ รอบรู้ ที่
 สามารถปฏิบัติงานสำคัญในระดับ สูงได้ ผู้สำเร็จการศึกษาควรจะเป็นผู้ที่รักการศึกษตลอดชีวิต
 (Life long education) การปฏิบัติงานให้ได้ผลเลิศนั้น นอกจากมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ
 เป็นอย่างแล้ว ทุกคนต้องมีความสำนึกตระหนักในหน้าที่ของตนที่เป็นทหารและเป็นคนไทย
 ปฏิบัติงานรับใช้ชาติบ้านเมืองด้วยความพากเพียร กล้าหาญ อดทนและจงรักภักดี แสดงให้เห็นว่า
 ความสำนึกตระหนักในหน้าที่ ความพากเพียร กล้าหาญ อดทนและจงรักภักดี โดยแท้ก็คือ คุณธรรม
 ความสำนึกดี มีคุณธรรมด้านความพากเพียร กล้าหาญ อดทนและจงรักภักดี ทั้งนี้ผู้สำเร็จการศึกษา
 จะต้องฝึกหัดคิดพิจารณา ทำความคิด ความเห็น ความเข้าใจ ในเรื่องต่างๆ ให้กระจ่างถูกต้องก่อน
 ลงมือปฏิบัติเสมอ โดยอาศัยหลักวิชาและเหตุผลเป็นเครื่องวินิจฉัย แสดงว่าจะต้องมีและใช้

สติปัญญา (Wisdom) วิจารณ์ญาณ (Judgement) ความเฉลียวฉลาด รอบคอบในการพิจารณา คิด ทำความเข้าใจเรื่องต่างๆ เหตุการณ์ รวมทั้งสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ประการสำคัญที่สุดจะต้องระลึกไว้ตลอดว่า การรักษาความมั่นคงของชาตินั้น เป็นงานส่วนรวม ของทุกฝ่าย ทั้งทหารและพลเรือน จะต้องร่วมมือกันทำ ต้องอาศัยความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจของคนในชาติ จะเห็นได้ว่า การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด หมู่คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนไทยทั้งมวล ที่สามัคคีกลมเกลียวกันเป็นสิ่งสำคัญกว่าประการที่พึงไม่ควรให้ผู้ใด สิ่งใด มาแบ่งพวกแบ่งฝ่ายคนไทยเป็นอันขาด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ทหารต้องเป็นทหารอาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 2 ทหารต้องเป็นผู้ศึกษาตลอดชีวิต (Life long education)
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ความสามัคคี พากเพียร อดทนและจงรักภักดี
- ประเด็นที่ 4 ทหารจะต้องมีและใช้สติปัญญา (Wisdom) วิจารณ์ญาณ (Judgement) ความเฉลียวฉลาดรอบคอบในการพิจารณา คิด ทำความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
- ประเด็นที่ 5 การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่งผู้ใด หมู่คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจ ของคนในชาติทั้งมวล
- ประเด็นที่ 6 ความสามัคคีกลมเกลียว รักใคร่ ประองดอง ความเป็นปึกแผ่น แน่นแฟ้น คือความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 7 ไม่ควรให้ผู้ใด สิ่งใดมาแบ่งพวกแบ่งฝ่ายคนไทยเป็นอันขาด

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหาร โรงเรียน เสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ประจำปี 2529 ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพฤหัสบดีที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2529 (สำนักราชเลขาธิการ, 2530: 365-366) ความตอนหนึ่งว่า

“...ตามที่รายงานให้ทราบ หลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษของ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสถาบันการศึกษาชั้นสูงฝ่ายทหาร มีจุดหมายสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกขั้นสูง ด้านการทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของ หน่วยราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อให้มีความรอบรู้ที่กว้างขวางทั่วถึง มีแนวความคิดที่สอดคล้องกัน ในนโยบายและกระบวนการปฏิบัติบริหารงาน ระดับประเทศ ทั้งให้สามารถ ปฏิบัติงานประสานงานกันได้ทุกๆ ฝ่าย ให้งาน ส่วนรวมของชาติ ดำเนิน พร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือ ความเจริญมั่นคง ท่านทั้งหลายผู้ผ่านหลักสูตร การศึกษาพิเศษมาโดยครบถ้วนและเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน ทั้งใน หลักวิชา ทั้งในการปฏิบัติกรร่วมกัน ควรจักได้ทราบ และตระหนักว่าการ ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ด้วยความรู้ ความสามารถ ระดับนี้ ย่อมมีศักยภาพ คือพลังในตัวเองสูงมาก อาจบันดาลผลเลิศได้ในทุกทาง ทุกกรณี เพราะฉะนั้น จำเป็นที่แต่ละคนจะต้องระมัดระวัง ตั้งใจให้เที่ยงตรง ที่จะนำความรู้ความสามารถไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมฐาน ความเจริญด้านต่างๆ ของเรา ซึ่งมีอยู่แล้ว ให้มั่นคง และขยายตัวก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป เมื่อทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติงานปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามเป้าประสงค์ ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ เสด็จรภาพและความวัฒนาผาสุกของบ้านเมือง และประชาชนก็จะบังเกิดเพิ่มพูนขึ้นเป็นปรกาศที่เข้มแข็งที่สุด สำหรับป้องกันและรักษาความมั่นคงของชาติราชอาณาจักรไทยของเรา...”

จากกรวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจาก สถาบันการศึกษาทางทหาร จะเห็นได้ว่า จุดหมายสำคัญของหลักสูตร คือให้ความรู้ชั้นสูงด้าน ทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการ รักษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความรอบรู้ที่กว้างขวาง มีแนวความคิดที่ สอดคล้องในนโยบายและกระบวนการปฏิบัติบริหารงานในระดับประเทศ จะเห็นว่าการเข้ารับ การศึกษานี้ ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความรอบรู้กว้างขวาง มีแนวความคิดไปในทางเดียวกัน มี อุดมคติร่วมกันในการดำเนินตามนโยบาย กระบวนการบริหารงานในระดับประเทศ ทั้งให้สามารถ ปฏิบัติงานประสานกันทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกัน อย่างสอดคล้อง ประสาน เพื่อไปสู่เป้าหมาย คือความเจริญมั่นคง ทหารจะต้องเป็นผู้ประสานงานเพื่อเป้าหมาย คือความเจริญ มั่นคง ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาพิเศษนี้ จัดว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน มี ความเชี่ยวชาญในหลักวิชาและการปฏิบัติกรร่วมกัน ซึ่งนับเป็นลักษณะของการทำงานแบบมือ อาชีพ (Professional) ประการต่อมา การปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ด้วยความรู้ ความสามารถในระดับนี้ ทำให้มีศักยภาพอันเป็นพลังในตัวเองสูงมาก สามารถทำให้เกิดผลเลิศใน ทุกอย่าง จะเห็นว่าทหารจะต้องมีความสมัคสมานสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ผู้สำเร็จการศึกษา

จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องระมัดระวัง ตั้งใจให้เที่ยงตรง ที่จะนำความรู้ ความสามารถไปใช้ แต่ในทางสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมฐานความเจริญด้านต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มั่นคงและขยายตัว ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ประการสุดท้ายจะเห็นได้ว่า ปรากฏที่เข้มแข็งที่สุดที่จะป้องกันและรักษาความ มั่นคงของชาติ คือการที่ทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติงานปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามเป้าประสงค์ ด้วยความ สุจริต บริสุทธิ์ใจ ต่อการทำให้เกิดเสถียรภาพและความวัฒนาผาสุกของบ้านเมือง และประชาชน จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 จุดหมายสำคัญของหลักสูตร คือ การให้ความรู้ ด้านความมั่นคง ของชาติ ซึ่งประกอบด้วย การทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการ รักษาความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ย่อมมีความรู้ กว้างขวาง มีแนวความคิดไป ในทางเดียวกัน มีอุดมคติร่วมกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทหารที่ผ่าน การศึกษา จะต้องมองการณ์ไกล หรือมีวิสัยทัศน์ไปในทางเดียวกัน
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้ประสานงาน เพื่อให้งานส่วนรวมของชาติ ดำเนิน พร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือ ความเจริญมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 4 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ย่อมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน มีความเชี่ยวชาญในหลักวิชาและการปฏิบัติการร่วมกัน ซึ่งนับเป็น ลักษณะของการทำงานแบบมืออาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 5 ทหารจะต้องมีความสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องระมัดระวังตั้งใจให้เที่ยงตรง ที่จะนำความรู้ ความสามารถไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์
- ประเด็นที่ 7 การป้องกันและรักษาความมั่นคงของชาติที่ดีที่สุดคือ การที่ทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตาม เป้าประสงค์ ด้วยความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ต่อการทำให้เกิด เสถียรภาพและความวัฒนาผาสุกของบ้านเมืองและประชาชน

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา จาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทย- ศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันพฤหัสบดีที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2533 (สำเนาพระราช เลขาธิการ, 2534: 108-109) ความตอนหนึ่งว่า

“...ผู้สำเร็จจากสถาบันการศึกษาทางการทหาร เป็นผู้ที่ได้ผ่านการศึกษา

ด้านวิชาการตามหลักสูตรอันทันสมัยมาครบถ้วน ทั้งได้ผ่านการฝึกหัดอบรม
ด้านปฏิบัติงานและการบังคับบัญชาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะเข้าปฏิบัติหน้าที่
นายทหารในกองทัพ ข้อนี้ถือว่าเป็นเกียรติที่แต่ละคนควรภาคภูมิใจและรักษาไว้
ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามขอให้ถือด้วยว่าความรู้ความสามารถที่ได้รับการฝึกฝน
อบรมมานั้น เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา และปฏิบัติที่ก้าวหน้าระดับสูงขึ้นไป
ท่านทั้งหลายจำเป็นจะต้องขวนขวายเพิ่มพูนความรู้และความสามารถต่อไป
อีกมาก เพื่อความเจริญของตนเอง

อีกประการหนึ่ง ขอให้ทุกคนเข้าใจให้ชัด ว่าการทำหน้าที่ของทหารให้บรรลุ
ประสิทธิผลทั้งด้านยุทธการ ทั้งด้านการปฏิบัติพัฒนาให้เกิดความเจริญมั่นคง
ในชาตินั้น ข้อแรก จะต้องมีความจงรักภักดีและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง
ต้องมุ่งมั่นที่จะปกป้องและธำรงอิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา
ความสามารถและชีวิต ความยึดมั่นดังนี้ จะเป็นเครื่องมือป้องกันตน ให้พ้น
อันตรายจากความชั่ว ความทุจริตทั้งหมด และจะเป็นพลังแรงส่งเสริมให้
ก้าวหน้าไปในหน้าที่ราชการ ข้อสอง เมื่อจะทำการใด ต้องตั้งใจทำให้จริง
ด้วยความรับผิดชอบ และความบริสุทธิ์ใจมุ่งถึงผลอันเป็นประโยชน์พึงประสงค์
ของการนั้นเป็นสำคัญ ข้อสาม ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและ
ความคิดไตร่ตรอง ที่บริบูรณ์ด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหา
และชี้แนะแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ ข้อสี่ ต้องถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่ง สัมพันธ์พึ่งพิงกัน
และกันอยู่ จึงจำเป็นต้องร่วมมือประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคน
ด้วยความเกลี้ยกลาดและเมตตาปรองดองกัน ทั้งสี่ข้อนี้เป็นสิ่งที่จะขอให้นำไป
พิจารณาให้ประจักษ์แก่ใจ แล้วถือเป็นวินัยประจำตัว ควบคู่กับวินัยทหาร
เชื่อว่าจะคุ้มครองทุกคนให้สวัสดิ และบันดาลให้ประสบความสำเร็จ
ความเจริญพร้อมด้วยเกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี และอำนาจบารมีทุกๆ ประการ...”

จากกรณีวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนนาย
ร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎ
เกล้า จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาทางทหารทั้ง 4 แห่ง ได้ให้การศึกษาด้านวิชาการ ตามหลักสูตร
ที่ทันสมัย ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ผลิदनายทหารที่ผ่านการฝึกหัดอบรม
ด้านการปฏิบัติงาน และการบังคับบัญชาเป็นอย่างดี จะเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษา จะต้องมีความเป็น
ทหารอาชีพ (Professional) ที่พร้อมจะเข้าปฏิบัติหน้าที่นายทหารในกองทัพ ประการต่อมา จะต้อง
ถือว่าความรู้ ความสามารถที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมานั้น เป็นเพียงพื้นฐานสำหรับการศึกษา และ
ปฏิบัติที่ก้าวหน้าระดับสูงขึ้นไป ทั้งยังจำเป็นจะต้องขวนขวาย เพิ่มพูนความรู้และความ

สามารถอีกมาก ดังนั้นจะเห็นว่าทหารจะต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ (Active Learning) เรียนรู้ตลอดเวลา
 รักรการศึกษาเรียนรู้ หมั่นชวนขวายนกันคว่ำเพื่อเพิ่มพูนความรอบรู้ และความสามารถ อันลักษณะ
 สำคัญของทหาร หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นผู้ที่ต้องศึกษาตลอดชีวิต (Life long education)
 ในการทำหน้าที่ของทหารให้บรรลุประสิทธิภาพ ทั้งด้านยุทธการ และด้านการปฏิบัติพัฒนาให้เกิด
 ความเจริญมั่นคงในชาติ จะต้องปฏิบัติหน้าที่สำคัญ 4 ประการ คือ

ข้อแรก จะต้องมีความจงรักและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง ต้องมุ่งมั่นที่จะปกป้องรักษาและ
 ธำรงอิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา ความสามารถและชีวิต ความยึดมั่นดังนี้จะเป็
 เครื่องป้องกันตน ให้พ้นอันตรายจากความชั่ว ความทุจริตทั้งหมด และจะเป็นพลังแรงส่งเสริมให้
 ก้าวหน้าไปในหน้าที่ราชการ

ข้อสอง เมื่อจะทำการใด ต้องตั้งใจทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบและความบริสุทธิ์ใจ มุ่ง
 ถึงประโยชน์พึงประสงค์ของการนั้นเป็นสำคัญ

ข้อสาม ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและความคิดไตร่ตรองที่บริบูรณ์ด้วยสติ
 ปัญญาและเป็นเครื่องมือวินิจฉัยตัดสินปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ

ข้อสี่ ต้องถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่ง สัมพันธ์พึ่งพิงกันและกันอยู่ จึงจำเป็นต้องร่วมมือ
 ประสานประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคนด้วยความเฉลียวฉลาดและเมตตาปรองดองกัน

สิ่งเหล่านี้ต้องนำไปพิจารณาให้ประจักษ์แก่ใจแล้ว ถือเป็นวินัยประจำตัว ควบคู่กับวินัย
 ทหาร ความขื่อนี้จำแนกประเด็นเพื่อการศึกษาได้ดังนี้ การทำหน้าที่ของทหารให้บรรลุประสิทธิภาพ
 ทั้งด้านยุทธการและด้านการปฏิบัติพัฒนาให้เกิดความเจริญมั่นคงในชาติ ทหารจะต้องปฏิบัติ
 ประการแรก ต้องมีความจงรักและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง มุ่งมั่นที่จะปกป้องรักษาและธำรง
 อิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา (Wisdom) ความสามารถและชีวิต ประการที่สอง เมื่อจะทำ
 การใด ต้องตั้งใจทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบ และความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงผลประโยชน์พึง
 ประสงค์ของการนั้น ประการที่สาม ต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและความคิดไตร่ตรอง
 ที่บริบูรณ์ด้วยสติปัญญา เป็นเครื่องมือวินิจฉัยตัดสินปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติ ประการที่สี่ ต้อง
 ถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่งสัมพันธ์พึ่งพิงกันและกัน ประการที่ห้า งานทุกด้านจำเป็นต้องร่วมมือ
 ประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายทุกคน ประการที่หก การร่วมมือประสานประโยชน์ ต้องเป็นไปด้วย
 ความเฉลียวฉลาดและเมตตาปรองดอง สามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน จากการศึกษาวิเคราะห์ สามารถสรุป
 ประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 สถานศึกษาทางการทหาร ต้องให้การศึกษาด้านวิชาการ ตาม
 หลักสูตรที่ทันสมัย ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับบริบทที่
 เปลี่ยนไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นทหารอาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 2 ผู้ที่เป็นนายทหารสัญญาบัตร มีความจำเป็นต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ (Active
 learning) เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) รักรการศึกษา

เรียนรู้ หมั่นขวนขวาย ค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ
ความสามารถหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ต้องเป็นผู้ศึกษาตลอดชีวิต
(Life long education)

- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องมีความจงรักและยึดมั่นในชาติบ้านเมือง มุ่งมั่นที่จะ
ปกป้องรักษาและธำรงอิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา
(Wisdom) ความสามารถและชีวิต
- ประเด็นที่ 4 ทหารเมื่อจะทำการใด ต้องตั้งใจทำให้จริงด้วยความรับผิดชอบ
และความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงผลประโยชน์ที่พึงประสงค์ของการนั้น
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและความคิด
ไตร่ตรองที่บริบูรณ์ด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสิน
ปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติ
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่งสัมพันธ์พึ่งพิงกันและกัน
- ประเด็นที่ 7 ทหารพึงตระหนักว่างานทุกด้านจำเป็นต้องร่วมมือประสาน
ประโยชน์กับทุกฝ่าย ทุกคน
- ประเด็นที่ 8 ทหารพึงตระหนักว่า การร่วมมือประสานประโยชน์ ต้องเป็นไป
ด้วยความเฉลียวฉลาดและเมตตาปรองดอง สามัคคีรักใคร่
กลมเกลียวกัน

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตรและเข็มวิทย-
ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการ
ทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียน เสนาธิการทหารบก
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วัน
พฤหัสบดีที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2534 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2535: 390-391)
ความตอนหนึ่งว่า

“... การรักษาความมั่นคงของประเทศ เป็นภารกิจที่กว้างขวาง และละเอียด
ลึกซึ้ง มีกลไกอันซับซ้อนเกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน ทั้งยังต้องปรับเปลี่ยน
ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของบ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา ผู้มีหน้าที่รักษา และ
พัฒนาความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมให้มีความรู้
อันก้าวหน้า และมีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ บัดนี้ ท่านทั้งหลาย
ได้เข้ารับการศึกษาอบรมพิเศษในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับสูงของชาติ
มีความรู้ ความสามารถในสรรพวิทยาการและกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็น

อย่างดีแล้ว ควรถือเป็นหน้าที่สำคัญและจำเป็น ที่จะต้องตั้งใจพยายามนำ
 ความคิดวิทย์การทั้งปวงไปปฏิบัติ บริหารงานให้ประสานและส่งเสริมกันทุกๆ ฝ่าย
 ให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์ พร้อมกันนั้น ก็จะต้องสังวรระวังตั้งตัวตั้งใจให้
 หนักแน่นและแน่วแน่ อยู่ในความสุจริตเที่ยงตรง และในความฉลาดรอบคอบ
 เพื่อป้องกันมิให้ปฏิบัติการของตนผิดพลาดคลาดเคลื่อน ไปจากเป้าหมายที่ตั้งไว้
 ประการสำคัญ จะต้องไม่ลืมว่ามาตรการป้องกันประเทศอย่างสำคัญนั้น
 ได้แก่การสร้างเสริมความมั่นคงและปลอดภัย ให้เกิดขึ้นในบ้านเมือง
 ให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้เป็นปึกแผ่น ด้วยความรู้สึกร่วมกันใจมั่นใจ ในอันที่จะ
 ประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตัว ทั้งรู้สึกร่วมใจว่าประเทศไทยนั้น เป็นที่อยู่
 ที่อาศัยที่ประเสริฐสุด ดังนี้ ทุกท่านจึงควรสนใจศึกษาในโครงสร้างทาง
 การปกครองและการพัฒนาบ้านเมืองให้ทราบชัดเป็นพิเศษ แล้วเพียรพยายาม
 ร่วมมือกันกันบำเพ็ญกรณียกิจ เพื่อประชาชนและบ้านเมือง โดยเต็มกำลัง
 ผลดีที่พึงประสงค์คือความปลอดภัยมั่นคงและความวัฒนาผาสุก จักได้บังเกิดมี
 แก่ชาติไทยของเรา...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจาก
 สถานศึกษาทางทหาร จะเห็นได้ว่า การรักษาความมั่นคงของประเทศ เป็นภารกิจที่กว้างขวางและ
 ละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกซับซ้อนเกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน และจะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง
 กับสภาพของบ้านเมืองตลอดเวลา ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นต้อง
 ต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ให้มีความรู้ ก้าวหน้า ทันการและมีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ
 จะเห็นว่า ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคงของชาติ ซึ่งก็คือ ทุกคน ทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ทหาร สถาบันการศึกษาทางทหารจึงต้องจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาให้ผู้เข้ารับการศึกษา มี
 ความรู้ที่ทันสมัย ก้าวหน้า ทันการ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปรักษา
 และพัฒนาความมั่นคงของชาติ ทั้งให้มีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มี
 ความเป็นมืออาชีพ (Professional) ซึ่งต้องมีความรู้ที่ครบถ้วน และมีความสามารถในการปฏิบัติงาน
 โดยใช้ความรู้นั้น เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดผลเลิศ ที่เกิดจากรับการศึกษาอบรมพิเศษ ในสถาบัน
 การรักษาความมั่นคงระดับสูงของชาติ ผู้สำเร็จการศึกษา ควรถือเป็นหน้าที่สำคัญ และจำเป็นที่ต้อง
 ตั้งใจ พยายามนำความคิดวิทย์การทั้งปวงไปปฏิบัติบริหารงานให้ประสานและส่งเสริมกันทุกๆ
 ฝ่ายให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงประสงค์ โดยต้องสังวรระวังตั้งตัวตั้งใจให้หนักแน่น แน่วแน่อยู่ในความ
 สุจริตเที่ยงธรรม และมีความฉลาดรอบคอบ เพื่อป้องกันมิให้ปฏิบัติการของตนผิดพลาดคลาด
 เคลื่อนไปจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประการสำคัญต่อมาคือ มาตรการป้องกันประเทศอย่างสำคัญ ได้แก่
 การสร้างเสริมความมั่นคงและปลอดภัยให้เกิดขึ้นในบ้านเมือง ให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้เป็น

ปีกแผ่น ด้วยความรู้สึกมุ่งมั่นตั้งใจทั้งรู้สึกว่าคุณประเทศไทยเป็นที่อยู่ที่อาศัยที่ประเสริฐสุด ประการสุดท้าย ผู้สำเร็จการศึกษาควรสนใจศึกษาในโครงสร้างทางการปกครอง และการพัฒนาบ้านเมืองให้ทราบชัดพิเศษแล้วเพียรพยายามร่วมมือกันประกอบกรณียกิจเพื่อประชาชน และบ้านเมืองโดยเต็มกำลัง จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 การรักษาความมั่นคงของประเทศ เป็นภารกิจที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกซับซ้อนเกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน
- ประเด็นที่ 2 การรักษาความมั่นคงของประเทศ จะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานะของบ้านเมืองตลอดเวลา
- ประเด็นที่ 3 ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคงของชาติ จำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ให้มีความรู้ก้าวหน้า ทันเหตุการณ์ และมีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ
- ประเด็นที่ 4 สถาบันการศึกษาทางทหารต้องจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้รับการศึกษา มีความรู้ ทนสมัย ก้าวหน้า สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- ประเด็นที่ 5 สถาบันการศึกษาทางทหาร ต้องทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ หรือมีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ซึ่งต้องมีความรู้ที่ครบถ้วน และมีความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดผลเลิศ
- ประเด็นที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถในสรรพวิทยาการ และกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี
- ประเด็นที่ 7 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญ และจำเป็นที่ต้องตั้งใจ นำความคิดวิทยาการทั้งปวงไปปฏิบัติบริหารงาน ให้ประสานและส่งเสริมกันทุกทุกฝ่าย ให้บรรลุวัตถุประสงค์
- ประเด็นที่ 8 ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องมีคุณธรรม ด้านสุจริต เทียงธรรม โดยต้องสังวรระมัดระวัง ตั้งตัวตั้งใจให้หนักแน่น และมีความฉลาดรอบคอบ
- ประเด็นที่ 9 มาตรการป้องกันประเทศอย่างสำคัญ คือ การสร้างเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยให้เกิดขึ้น
- ประเด็นที่ 10 การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้เป็นปีกแผ่น ด้วยความรู้สึกมุ่งมั่นตั้งใจว่าคุณประเทศไทย เป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด

ประเด็นที่ 11 ผู้สำเร็จการศึกษา ควรสนใจศึกษาโครงสร้างทางการปกครอง
และการพัฒนาบ้านเมืองให้เข้าใจยิ่งขึ้น

พระบรมราชาบาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 (สำนักพระราชเลขธิการ, 2538: 577-578) ความตอนหนึ่งว่า

“...งานรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นงานที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้งเกี่ยวเนื่องถึงงานของบ้านเมืองทุกๆ ส่วน ทั้งยังต้องปรับเปลี่ยนแผนและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้องทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติบริหารงานระดับสูง ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน จึงต้องเป็นคนที่สามารถจริงๆ คือมีความชัดเจน ทั้งในวิชาการ ในวิธีการปฏิบัติ และในสถานการณ์ทุกด้านในโลก ดังนั้นทางราชการจึงจัดให้ท่านทั้งหลายได้เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับสูง เพื่อให้มีความรอบรู้ที่กว้างขวางทั่วถึง มีแนวความคิดสอดคล้องกันนโยบายและกระบวนการปฏิบัติบริหารงานระดับประเทศ ทั้งให้สามารถประสานการปฏิบัติกันได้ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงาน ให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมายคือความเจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น

บัดนี้ท่านทั้งหลายได้ผ่านหลักสูตรการศึกษายุทธศาสตร์พิเศษมาแล้ว เป็นผู้มีความรู้ในสรรพวิทยาการและกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี จึงควรถือเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรก ที่จะนำความรู้ ความคิด ความฉลาดสามารถไปใช้ปฏิบัติบริหารงานให้ประกอบเกื้อกูลกันและให้บรรลุประโยชน์ที่มุ่งประสงค์โดยครบถ้วน พร้อมกันนั้น ก็ต้องระมัดระวังตั้งใจให้แน่วแน่ อยู่ในความสุจริตเที่ยงตรง ในความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยสติรู้เท่าทันอยู่ตลอดเวลา เพื่อมิให้ปฏิบัติการของแต่ละคนคลาดเคลื่อนจากเป้าหมายอันสูงส่งที่ตั้งไว้ ถ้าทำได้ดังนี้ ความมั่นคงปลอดภัยและความวัฒนาผาสุก ก็จะบังเกิดมีแก่ประเทศชาติ และประชาชนของเราได้ดังที่ทุกฝ่ายทุกคนปรารถนา...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาบาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางทหาร จะเห็นได้ว่า งานรักษาความมั่นคงของประเทศ เป็นงานที่

กว้างขวาง และละเอียดลึกซึ้ง เกี่ยวเนื่องถึงงานของบ้านเมืองทุกส่วน ไม่ใช่งานของคนใดคนหนึ่ง หรืออาชีพใดโดยเฉพาะ ทั้งยังต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้องทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแสดงว่าสภาพของความมั่นคง มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัย เงื่อนไข ประการต่อมา ผู้ปฏิบัติบริหารงานระดับสูง ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ต้องเป็นคนที่มีความสามารถจริงๆ ทั้งความชัดเจนในวิชาการ วิธีการปฏิบัติและในสถานการณ์ทุกด้านในโลก ดังนั้นการเข้ารับการศึกษาในสถาบันการรักษาความมั่นคงระดับสูง ก็เพื่อให้มีความรอบรู้ที่กว้างขวางทั่วถึง มีแนวความคิดสอดคล้องกันนโยบาย และกระบวนการปฏิบัติบริหารงานระดับประเทศ ทั้งให้สามารถประสานการปฏิบัติกันได้ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงาน ให้งานส่วนรวมของชาติ ดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความเจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น แสดงว่าผู้บริหารงานระดับสูง ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน จะต้องมีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ในงานด้านความมั่นคงของชาติ โดยมีความชัดเจน หรือเชี่ยวชาญ ทั้งในวิชาการ ในวิธีการปฏิบัติและในสถานการณ์ทุกด้านในโลก มีความรอบรู้ที่กว้างขวางทั่วถึง มีแนวความคิดสอดคล้องกันนโยบายและการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น ประการสำคัญต่อมาจะเห็นว่างานส่วนรวมของชาติทั้งหมดนั้น ดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือ ความเจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น หรือคือความมั่นคงของชาตินั่นเอง ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาอบรมพิเศษ ย่อมเป็นผู้มีความรู้ในสรรพวิทยาการและกระบวนการ ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี หน้าที่สำคัญอันดับแรกคือนำเอาความรู้ ความคิด สามารถไปใช้ปฏิบัติบริหารให้เกื้อกูลกัน และให้บรรลุประโยชน์ที่มุ่งประสงค์โดยครบถ้วน ประการสุดท้าย ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องระมัดระวัง ตั้งใจให้แน่วแน่อยู่ในความสุจริต เทียงตรง ในความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยสติ รู้เท่าทันอยู่ตลอดเวลา เพื่อมิให้ปฏิบัติของแต่ละคนคลาดเคลื่อนจากเป้าหมายอันสูงส่งที่ตั้งไว้ จะเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีจิตสำนึกในคุณธรรม ด้านความสุจริต เทียงตรง ความฉลาดรอบคอบ จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 งานรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม เป็นงานที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง มีช่างานของคนใด คนะใด หรืออาชีพใดโดยเฉพาะ
- ประเด็นที่ 2 งานรักษาความมั่นคงของชาติ ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผน และกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้องทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- ประเด็นที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานบริหารระดับสูงทั้งทหารและพลเรือน จะต้องมีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ด้านความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 4 งานส่วนรวมของชาติทั้งหมด ดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงของชาติ

ประเด็นที่ 5 หน้าที่สำคัญอันดับแรกของผู้สำเร็จการศึกษา คือการนำเอา
ความรู้ ความคิด ความฉลาด ความสามารถไปใช้ปฏิบัติบริหาร
ให้เกื้อกูลกัน และให้บรรลุประโยชน์ที่มุ่งประสงค์

ประเด็นที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีจิตสำนึกในคุณธรรม ด้านความสุจริต
ความเที่ยงตรง ด้วยความฉลาดรอบคอบ

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานกระบี่ แก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนนายร้อยพระ
จุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า
 ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 (สำเนาพระราชเลขานุการ, 2541: 166)
ความตอนหนึ่งว่า

“...ท่านทั้งหลายได้ผ่านการศึกษอบรมตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษา
ของสามเหล่าทัพมาโดยครบถ้วน ทั้งภาควิชาการและปฏิบัติการ นับได้ว่าเป็นผู้
มีความรู้ ความสามารถพร้อม ที่จะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่เป็นนายทหารและรับงาน
สำคัญส่วนหนึ่งของชาติต่อไปนี้ เพราะฉะนั้น แต่ละคนควรจะได้ทราบตระหนัก
แต่เบื้องต้นว่า นายทหารเป็นผู้มีภารกิจต้องปฏิบัติและรับผิดชอบมาก ทั้งในด้
การปกครองบังคับบัญชาและการบริหาร ซึ่งจำเป็นจะต้องปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดีทุกๆ ด้าน เพราะงานของนายทหารนั้น ส่วนผูกพันอยู่กับความมั่นคง
ปลอดภัยของชาติทั้งสิ้น อีกประการหนึ่ง จะต้องทำความเข้าใจให้ต้องทั่วๆ งานด้
ทหารก็ตาม งานด้านพลเรือนก็ตาม แท้จริงแล้ว ก็คืองานส่วนรวมของชาติ ซึ่งมี
ความสำคัญและเกี่ยวพันเชื่อมโยงถึงกันหมด จะจำแนกออกจากกันให้เด็ดขาด
ไม่ได้ หากจะต้องดำเนินไปพร้อมกันและประสานสอดคล้องกัน เป็นอย่างดี
ด้วยทหารทุกคนจึงต้องสำเหนียก ตระหนักอยู่เสมอในความรับผิดชอบ ที่จะต้อง
ปฏิบัติงานของตัว ร่วมงานกับผู้อื่นให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน เพื่อนำพาประเทศชาติ
ของเราให้ก้าวไปถึงความวัฒนาสถาพรและธำรงมั่นคงอยู่ในความร่มเย็นเป็นอิสร
ตลอดไป...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า
 จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ผ่านการศึกษอบรมตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษาของสามเหล่าทัพ ทั้งภาค
 วิชาการและปฏิบัติการ เป็นที่คาดหวังจากสังคมและกองทัพว่า เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ต่อการ
 ที่จะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่นายทหาร ประการต่อมา นายทหารเป็นผู้มีภารกิจต้องปฏิบัติและ
 รับผิดชอบมาก ทั้งในด้านการปกครองบังคับบัญชาและการบริหาร งานของทหารล้วนผูกพันอยู่กับ

ความมั่นคงปลอดภัยของชาติทั้งนั้น นอกจากนี้ งานด้านทหารหรืองานด้านพลเรือน โดยแท้จริงแล้ว ก็คืองานส่วนรวมของชาติ ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวพันเชื่อมโยงถึงกันหมด จะจำแนกจากกันให้เด็ดขาดไม่ได้ ประการสุดท้าย ทหารทุกคนต้องสำนึกตระหนักรู้และอยู่ในความรับผิดชอบ ที่จะต้องปฏิบัติงานของตัว ร่วมงานกับผู้อื่นให้ได้ผลสมบูรณ์ทุกส่วน จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันทั้ง 4 แห่ง เป็นที่คาดหวังจากสังคม และกองทัพว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมต่อการเข้ารับตำแหน่งเป็นนายทหาร
- ประเด็นที่ 2 นายทหารเป็นผู้มีภารกิจต้องปฏิบัติและรับผิดชอบต่อมาก ทั้งในด้านการปกครองบังคับบัญชาและการบริหาร
- ประเด็นที่ 3 งานของทหารล้วนผูกพันกับความมั่นคงของชาติทั้งสิ้น
- ประเด็นที่ 4 งานด้านทหารและงานด้านพลเรือน ก็คืองานส่วนรวมของชาติ ซึ่งมีความสำคัญเกี่ยวพันเชื่อมโยงถึงกันหมด จำแนกจากกันไม่ได้ โดยเด็ดขาด
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องสำนึก ตระหนักในความรับผิดชอบต่อที่จะปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นให้ได้ผลสมบูรณ์

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนาม ของทหารรักษาพระองค์ วันพุธที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2540 (สำนักพระราชวัง, 2541 : 620) ความตอนหนึ่งว่า

“...บ้านเมืองจะมีความมั่นคงเป็นปกติสุขอยู่ได้ ก็ด้วยนานาสถาบันอันเป็นหลักของประเทศ และคนไทยทุกหมู่เหล่า มีความสมัครสมานสามัคคีกันดี และรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ประสานส่งเสริมกัน ตลอดเวลาที่ผ่านมา ทหารนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลดีเป็นที่ประจักษ์ ทั้งในด้านการต่อสู้ป้องกันเพื่อปกป้องเอกราชอธิปไตยของชาติ ทั้งในด้านการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือสนับสนุนกับผู้อื่นฝ่ายอื่น เพื่อบำบัดบรรเทาความทุกข์ยาก และพัฒนาสร้างสรรค์ให้เกิดความเจริญผาสุกแก่ประชาชน ในปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ นับวันจะสลับซับซ้อนยากจะเข้าใจยิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่าในภาวะการณ์เช่นนี้ หากคนไทยเรา ประพฤติตนปฏิบัติงาน โดยขาดจิตสำนึกในประโยชน์ร่วมกันของชาติแล้ว ก็จะเป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่ความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของชาติ ทหารในฐานะ

ที่เป็นสถาบันหนึ่ง ซึ่งมีความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง จะต้องตั้งสติให้มั่นทำ
 ความเห็น ความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง แล้วร่วมกันใช้ความรู้
 ความคิดปฏิบัติการกิจทั้งปวง ด้วยวิจรรณญาณที่สุ่มรอบคอบ ด้วยความ
 เป็นไทย ทั้งในความคิดจิตใจและการกระทำ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ
 ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองเป็นเป้าหมาย จักได้เป็นตัวอย่างชักนำ
 คนไทยทุกคน ทุกฝ่าย ให้มีจิตสำนึกในชาติ พร้อมใจกัน ที่จะร่วมมือ
 ร่วมงานกัน เพื่อประโยชน์อันยั่งยืนของประเทศสืบไป...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ จะเห็นได้ว่า
 บ้านเมืองจะมีความมั่นคงปรกติสุขได้ ด้วยนานาสถาบันอันเป็นหลักของประเทศ และคนไทยทุก
 คนทุกหมู่เหล่ามีความสามัคคีและรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ประสานส่งเสริมกัน เนื่องจากความ
 เปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่นับวันจะสลับซับซ้อนยากจะเข้าใจ
 ยิ่งขึ้น หากคนไทยประพฤติตน ปฏิบัติงาน โดยขาดจิตสำนึกในประโยชน์ร่วมกันของชาติ ก็จะเป็น
 อันตรายอย่างยิ่งแก่ความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของชาติ ทหารซึ่งนับเป็นสถาบันที่มีความเข้มแข็ง
 แข็งแกร่ง ต้องตั้งสติให้มั่น ทำความเห็นความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง แล้วร่วมกันใช้
 ความรู้ความคิดปฏิบัติการกิจทั้งปวง ด้วยวิจรรณญาณที่สุ่มรอบคอบด้วยความเป็นไทย ทั้ง
 ความคิดจิตใจและการกระทำ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ ความเจริญ ก้าวหน้าของบ้านเมืองเป็น
 เป้าหมาย จากการวิเคราะห์สรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติจะมีความมั่นคงได้เพราะทุกสถาบันเป็นหลักและ
 ความสามัคคีของคนไทยทุกคน ทุกหมู่เหล่าที่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
 ให้ประสานส่งเสริมกัน
- ประเด็นที่ 2 จากความเปลี่ยนแปลงและความสลับซับซ้อนที่เกิดขึ้น หากคน
 ไทยประพฤติปฏิบัติตนปฏิบัติงาน โดยขาดจิตสำนึกในประโยชน์
 ร่วมกันของชาติ ย่อมเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นสถาบันที่เข้มแข็ง มีสติตั้งมั่น เข้าใจในหน้าที่
 ของตนร่วมกันใช้ความรู้ ความคิดปฏิบัติการกิจทั้งปวง
 ด้วยวิจรรณญาณที่สุ่มรอบคอบ
- ประเด็นที่ 4 การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนและการปฏิบัติการกิจทั้งปวง
 ต้องยึดถือความมั่นคงของชาติ ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง
 เป็นเป้าหมาย

พระบรมราชาโหวาทพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณ
ตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ วันพฤหัสบดีที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2542 (สำนักพระราช
เลขาธิการ, 2543: 614) ความตอนหนึ่งว่า

“...คำมั่นสัญญาของทหารทั้งหลาย ที่จะพร้อมกายพร้อมใจกัน
ปกป้องรักษาอิสรภาพและความมั่นคงของประเทศชาตินั้น
นอกจากเป็นสิ่งสำคัญควรคู่แก่เหล่าทหารหาญแล้ว
ยังเป็นสิ่งสำคัญควรคู่แก่คนไทยทุกคน ที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน
สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่แผ่นดิน อันเป็นที่เกิดที่อาศัยของตน
จึงขอให้ทหารรักษาพระองค์ได้ตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่น ในอันที่จะ
ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ทั้งในฐานะที่เป็นทหารและเป็นคนไทย
โดยปรารถนาประโยชน์อันยิ่งใหญ่ คือ ความมั่นคงปลอดภัยของชาติ
เป็นจุดหมายสูงสุด...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาโหวาทพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ จะเห็นได้ว่า
ความมั่นคงของชาติเป็นสิ่งสำคัญควรคู่แก่เหล่าทหารและคนไทยทุกคน ทหารและคนไทยทุกจะ
ต้องร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่แผ่นดิน ทหารรักษาพระองค์ต้องตั้งใจให้
เที่ยงตรงหนักแน่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นทหารและเป็นคนไทย โดย
ยึดถือความมั่นคงของชาติเป็นจุดหมายสูงสุด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 ความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งสำคัญควรคู่แก่ทหารและคนไทย
ทุกคน
- ประเด็นที่ 2 ทหารและคนไทยทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์ความ
เจริญมั่นคงให้แก่แผ่นดิน
- ประเด็นที่ 3 ทหารรักษาพระองค์ ต้องตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่นที่จะปฏิบัติ
หน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ในฐานะที่เป็นทหารและเป็นคนไทย
- ประเด็นที่ 4 ในฐานะทหารและเป็นคนไทย ทหารรักษาพระองค์ต้องตั้งใจ
ให้เที่ยงตรงหนักแน่น ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ โดยยึดถือ
ความมั่นคงของชาติ เป็นจุดหมายสำคัญ

พระบรมราชาโหวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย-
ฐานะแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการ

ทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันอังคารที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 (สำนักพระราชพิธี, 2544: 644) ความตอนหนึ่งว่า

“...การที่ท่านทั้งหลายซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนได้เข้ารับการศึกษาอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติครั้งนี้ ต้องถือว่าได้โอกาสดีเป็นพิเศษ เพราะนอกจากจะทำให้แต่ละคนมีความเข้าใจในสถานการณ์ของบ้านเมือง ตลอดจนนโยบายและกระบวนการบริหารประเทศเป็นอย่างดีแล้ว ยังได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์และเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรีระหว่างกันให้ยิ่งเพิ่มพูนและสนิทสนมขึ้นด้วย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง ทั้งในการปฏิบัติบริหารงาน ทั้งในการประสานงานและการพึ่งพาอาศัยกันในภายหน้า เพราะฉะนั้น เมื่อท่านจำแนกย้ายกันไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่แล้ว ควรถือเป็นหน้าที่อย่างสำคัญที่จะนำความคิดวิद्यการทั้งปวง ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติบริหารงานทุกอย่างให้ประสานส่งเสริมกัน ด้วยความเข้มแข็งและบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้งานส่วนรวมของชาติดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความปลอดภัยมั่นคงของบ้านเมือง และความวัฒนาผาสุกของประชาชน...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางทหารแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนที่เข้ารับการศึกษาอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ ทำให้แต่ละคนมีความเข้าใจในสถานการณ์ของบ้านเมือง ตลอดจนนโยบายและกระบวนการบริหารประเทศ รวมทั้งนโยบายและกระบวนการบริหารประเทศ รวมทั้งยังได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์และเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรีระหว่างกัน การศึกษาร่วมกันในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ เสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรีระหว่างกันให้ยิ่งเพิ่มพูนและสนิทสนมขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง ทั้งในการปฏิบัติบริหารงาน ทั้งในการประสานงานและการพึ่งพาอาศัยในภายหน้า ประการต่อมาเมื่อแต่ละคนจำแนกย้ายไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่แล้ว ต้องมีหน้าที่อย่างสำคัญที่จะนำความคิดวิद्यการทั้งปวงไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประการสุดท้าย แต่ละคนต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ที่จะร่วมกันปฏิบัติบริหารงานทุกอย่างให้ประสานส่งเสริมเกื้อกูลกัน ด้วยความเข้มแข็ง บริสุทธิ์ใจ เพื่อให้งานส่วนรวมของ

ชาติ ดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือความปลอดภัยมั่นคงของบ้านเมือง และความวัฒนา
ผาสุกของประชาชน จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 การเข้ารับการศึกษาอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ
ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาเข้าใจในสถานการณ์ของบ้านเมือง
ตลอดจนนโยบายและกระบวนการบริหารประเทศ
- ประเด็นที่ 2 การเข้ารับการศึกษาอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ
ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาเกิดความรู้จักคุ้นเคย แลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดประสบการณ์และเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรี
ระหว่างกัน
- ประเด็นที่ 3 การเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรีระหว่างกัน ให้ยิ่งเพิ่มพูน
สนิทสนมขึ้น จะเป็นสิ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง
ทั้งในการปฏิบัติบริหารงาน ทั้งในการประสานงานและการพึ่งพา
อาศัยในภายหน้า
- ประเด็นที่ 4 แต่ละคนเมื่อจำแนกย้ายไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่แล้ว
ต้องมีหน้าที่สำคัญที่จะนำความคิด วิทยาการที่สั่งปวง ไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด
- ประเด็นที่ 5 แต่ละคนต้องตั้งใจให้มั่นคง แน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติ
บริหารงานทุกอย่างให้ประสาน ส่งเสริมเกื้อกูลกัน ด้วยความ
เข้มแข็ง บริสุทธ์ใจ
- ประเด็นที่ 6 เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและ
ความวัฒนาผาสุกของประชาชน

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และเข็มวิทย-
ฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิ
การทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือและโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ หอประชุม
อเนกประสงค์ วังไกลกังวล หัวหิน วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 (สำนักราชเลขาธิการ, 2546)
ความตอนหนึ่งว่า

“...วิชาการทุกสาขาที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรและสถาบันการศึกษาชั้นสูง
ทางการทหาร เลือกสรรมาอบรมเพิ่มเติมแก่ท่านทั้งหลายนั้น ล้วนเป็นวิชาที่มี
ประโยชน์ยิ่งแก่การปฏิบัติภาระหน้าที่ของแต่ละคน การศึกษาอบรมดังกล่าว

นอกจากจะทำให้แต่ละคนเล็งเห็น โดยต้องแท้กว่า ความเจริญมั่นคงของ ประเทศชาตินั้น อยู่ที่ความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนในชาติ ที่จะปฏิบัติงาน ทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ ท่านทั้งหลายในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้นำของหน่วยงาน ย่อมมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบสูงกว่าคนอื่น ดังนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้นำความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติบริหารงาน ด้วยความอดุสาหะเสียสละ และด้วยความสุจริตเที่ยงตรง ให้หน่วยงานของตน มีสมรรถภาพอันเข้มแข็ง แข็งแกร่ง ทั้งในการปฏิบัติภาระหน้าที่ในความ รับผิดชอบ ทั้งในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น หน่วยงานอื่น ถ้าทุกคนเข้าใจและ ทำได้ดังนี้ สิ่งของแต่ละคนแต่ละหน่วยปฏิบัติ ก็จะประกอบส่งเสริมกันขึ้น เป็น ความเจริญมั่นคงของชาติในที่สุด...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันทางทหาร จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาชั้นสูงทุกสถาบัน ได้เลือกสรรวิชาการทุกสาขา มาให้การศึกษา อบรม ทำให้มีความรู้ ความสามารถพิเศษเพิ่มพูนขึ้น ที่จะประโยชน์อย่างยิ่งแก่ การปฏิบัติภาระหน้าที่ของแต่ละคน ประการต่อมาจะเห็นว่าความเจริญมั่นคงของประเทศ อยู่ที่ ความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติ ที่จะปฏิบัติงานทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา จึงต้องตั้งใจนำความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติบริหารงาน ด้วยความอดุสาหะ ด้วยความมีคุณธรรมในด้านความเสียสละ ความสุจริตและความเที่ยงตรง เพื่อให้หน่วยงานของตน มีสมรรถภาพ เข้มแข็ง แข็งแกร่ง ทั้งในการปฏิบัติภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบ และการ ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น หน่วยงานอื่น จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปประเด็น ได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 สถาบันการศึกษาชั้นสูงทุกสถาบัน เลือกสรรวิชาการทุกสาขามา ให้การศึกษา ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรู้ ความสามารถพิเศษ มากขึ้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่การปฏิบัติภาระหน้าที่ของแต่ละคน
- ประเด็นที่ 2 ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติ ที่แต่ละคน แต่ละหน่วยปฏิบัติงานทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ
- ประเด็นที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องตั้งใจนำความรู้ ความสามารถ ไปปฏิบัติ บริหารงานด้วยความอดุสาหะ มีคุณธรรมในด้านความเสียสละ ความสุจริตและความเที่ยงตรง

พระบรมราชาโหวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิปัตร์ ประกาศนียบัตร และ
 เข็มวิทยฐานะแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัย
 เสนาธิการ ทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิ-
 การทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ณ ศาลาศาลาดิชาลัย
 วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 (สำนักพระราชเลขานุการ, 2550) ความตอนหนึ่งว่า

“...ผู้ที่ผ่านหลักสูตรการศึกษาจากสถาบันการรักษาความมั่นคงชั้นสูงมาแล้ว
 จัดว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูง ทั้งในหลักวิชาและกระบวนการปฏิบัติ
 ท่านทั้งหลายจึงควรตั้งใจให้แน่วแน่ ในอันที่จะร่วมกันปฏิบัติ บริหารงาน
 ทุกอย่างให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน โดยเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ อีกประการ
 หนึ่ง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้นำของหน่วยงาน การประพฤติตัว
 ปฏิบัติงานของท่าน ย่อมมีความสำคัญอย่างมาก ถ้าท่านประพฤติดี
 ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งรับผิดชอบ ก็จะเกิดเป็นการนำที่ดี
 เป็นตัวอย่างที่ดี ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ประพฤติ ปฏิบัติตาม สิ่งของแต่ละคน
 แต่ละหน่วยงานปฏิบัติ ก็จะประกอบส่งเสริมกันให้งานส่วนรวมของชาติ
 ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ คือความมั่นคงปลอดภัยของบ้านเมือง
 และความวัฒนาผาสุกของประชาชน...”

จากการวิเคราะห์ พระบรมราชาโหวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา
 จากสถาบันการศึกษาทางทหาร จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูง ในส่วนของ
 กองทัพบก คือ วิทยาลัยการทัพบกและโรงเรียนเสนาธิการทหารบก นับเป็นสถาบันการรักษาความ
 มั่นคงชั้นสูง ผู้ที่สำเร็จการศึกษา จึงนับว่าได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูง ทั้งในหลักวิชาและ
 กระบวนการปฏิบัติ ประการต่อมา ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติ
 บริหารงานทุกอย่างให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ ผู้สำเร็จการศึกษา
 ต้องประพฤติดี ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง รับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นการนำที่ดี เป็นตัวอย่าง
 ที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ประการสุดท้าย สิ่งทีแต่ละคนแต่ละหน่วยงานปฏิบัติ จะประกอบส่งเสริม
 กัน ให้งานส่วนรวมของชาติ ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ ความมั่นคงปลอดภัยของ
 บ้านเมือง และความวัฒนาผาสุกของประชาชน จากการวิเคราะห์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงของกองทัพ คือ วิทยาลัยการ
 ทัพบก และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก นับเป็นสถาบันการรักษา
 ความมั่นคงชั้นสูง

ประเด็นที่ 2 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูง
 ของกองทัพบก นับได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูง ทั้งใน

หลักวิชาและกระบวนการปฏิบัติ

- ประเด็นที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติ
บริหารงานทุกอย่างให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน อย่างเต็มกำลังความรู้
ความสามารถ
- ประเด็นที่ 4 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องปฏิบัติดี ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความ
เข้มแข็งรับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นการนำที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่
ผู้ใต้บังคับบัญชา
- ประเด็นที่ 5 เป้าหมายที่พึงประสงค์ ที่แต่ละคน แต่ละหน่วยงานปฏิบัติ
จะประกอบส่งเสริมให้เป็นงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคง
ของชาติ

จากการวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์
ประกอบ ความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาท ในแต่ละครั้ง ได้
จำนวน 118 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจและ
อาสาสมัครพลเรือน วันอังคารที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2514

- ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติบ้านเมือง ประกอบด้วย สถาบันที่แตกต่างหลากหลาย
- ประเด็นที่ 2 ทุกสถาบันต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างครบถ้วน สมบูรณ์
- ประเด็นที่ 3 การดำรงรักษาประเทศชาติ บ้านเมือง ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ใด หมู่
คณะใดโดยเฉพาะ
- ประเด็นที่ 4 การดำรงรักษาประเทศชาติ เป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ทุกคนที่ต้อง
ร่วมมือกัน ร่วมใจ ช่วยเหลือ เกื้อกูล สอดคล้อง พร้อมเพรียงกัน
- ประเด็นที่ 5 ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมายและอุดมคติร่วมกัน เห็น
พ้องตรงกัน
- ประเด็นที่ 6 การทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ย่อหย่อนอาจส่งผลให้ประเทศชาติถูก
ทำลาย แดกสลายลงได้

ครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ วันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.

2514

- ประเด็นที่ 1 หน้าที่ที่แท้จริงของทหาร คือการรักษาความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 ทหารรักษาพระองค์ ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างแก่ทหาร
ทั้งปวง
- ประเด็นที่ 3 การป้องกันประเทศชาติ มีขอบเขตกว้างขวางมาก
- ประเด็นที่ 4 การทำสงครามสามารถใช้วิธีการยุบ บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย

- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องป้องกันประเทศ ด้วยการรักษาเกียรติ และความเป็น
ทหารอาชีพ
- ประเด็นที่ 6 สิ่งจำเป็นที่สุดของทหารคือ การอยู่ในระเบียบวินัย มีความสุจริต
ประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ ไม่ปฏิบัติเบียดเบียน
และกระทบกระเทือนผู้อื่น
- ประเด็นที่ 7 ความไว้วางใจ เป็นสิ่งที่ทำลาย การส่อเสียดขยุ่งและความแตกจำแนก
- ประเด็นที่ 8 ทหารจะต้องสังวร ระมัดระวัง ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเอาใจ
ใส่ มีความกล้าหาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสามัคคี
- ประเด็นที่ 9 ทหารต้องหมั่นฝึกฝนร่างกายให้เข้มแข็ง ทรหดอดทน มีความ
แข็งแรงสมบูรณ์ตลอดเวลา
- ประเด็นที่ 10 ทหารต้องเตรียมใจให้แข็งแกร่ง สร้างความพร้อมที่จะเผชิญ
เหตุการณ์ทุกอย่างด้วยความไม่ประมาท

ครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษาทางทหาร วันพฤหัสบดีที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2519

- ประเด็นที่ 1 จุดมุ่งหมายสำคัญของสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางทหาร คือ
การป้องกันรักษาความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน จะต้องนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ปฏิบัติงาน
เดียวกันคือ การป้องกันรักษาความมั่นคงของชาติ โดยกระทำ
ร่วมกันอย่างใกล้ชิด
- ประเด็นที่ 3 การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่
ร่วมกันได้ อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียว
สงบสุข ร่มเย็น ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน
เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทยว่า เป็นที่อยู่
อาศัยที่ประเสริฐที่สุด จนสำนึกมันอย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษา
ชาติบ้านเมือง
- ประเด็นที่ 4 ทุกคนต้องสนใจหมั่นศึกษา โครงสร้างทางการปกครองและ
การพัฒนาบ้านเมือง ติดตามเหตุการณ์ต่างๆ อย่างกว้างขวาง ถี่ถ้วน
- ประเด็นที่ 5 ทุกคนต้องตั้งความเพียรพยายาม ร่วมมือ ร่วมใจกัน สร้างสรรค์ความ
เจริญและความสงบสุขร่มเย็น ของบ้านเมืองโดยเต็มสติกำลัง
ความสามารถ
- ประเด็นที่ 6 การศึกษา วิชาการ เรียนรู้ เทคนิควิธีการต่างๆ จะต้องนำไปใช้

ศึกษาพิจารณาสถานการณ์และหาวิธีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

ประเด็นที่ 7 ผู้สำเร็จการศึกษา ควรนำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิด
ประโยชน์แก่ประเทศชาติ อย่างแท้จริงโดยส่วนเดียว

ครั้งที่ 4 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ นักเรียนนาย
เรืออากาศ วันพฤหัสบดีที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520

ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติมีความจำเป็นต้องมีกำลัง เพื่อป้องกันรักษาอิสรภาพ
และความปลอดภัย

ประเด็นที่ 2 การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง อาจเกิดจากการแทรกแซง
แทรกซึม ยุแหย่ ยุ้ยว ป้อยอ ล่อหลอก หลายรูปแบบ

ประเด็นที่ 3 ทหารต้องมีความระมัดระวัง มีความถี่ถ้วนและรอบคอบ

ประเด็นที่ 4 ทหารต้องปฏิบัติงาน ปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 5 ทหารต้องทำงานโดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge based)
ทั้งจะต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้เข้าใจอย่าง
ถ่องแท้ ละเอียดยรอบคอบ เป็นเหตุ เป็นผล และมีหลักวิชา

ประเด็นที่ 6 ทหารต้องมีคุณธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ความอดทนต่อ
อุปสรรคและอคติทุกอย่าง ไม่หวั่นไหวจากการยุแหย่ ปลุกปั่น

ประเด็นที่ 7 จุดหมายสูงสุดที่ทหารยึดมั่นคือ อิสรภาพ ความมั่นคงและความ
เจริญรุ่งเรืองของชาติ

ครั้งที่ 5 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ วันเสาร์ที่ 3 ธันวาคม
พ.ศ. 2520

ประเด็นที่ 1 ทหารทุกคนต้องจงรักภักดีต่อชาติไทย

ประเด็นที่ 2 ทหารต้องมุ่งมั่นรับใช้ชาติ ด้วยความสามารถ ความเสียสละ
แม้กระทั่งชีวิต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ทหารต้องมีความ
เสียสละเป็นคุณธรรมหลัก

ประเด็นที่ 3 การทำลายความมั่นคง กระทำทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย
แทรกแซง ให้เกิดการแตกจำแนก ขาดความสามัคคี

ประเด็นที่ 4 ทหารต้องใช้สติปัญญา วิจัยญาณ ความเฉลียวฉลาด รู้เท่าทัน
พิจารณาปัญหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วนเป็นพิเศษ
อันเป็นลักษณะของสังคมฐานความรู้ (Knowledge – based
society)

ประเด็นที่ 5 ทหารต้องนำหลักยุทธการมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความ
มั่นคงด้านอื่น

ประเด็นที่ 6 ทหารต้องตัดสินใจอย่างถูกต้อง รวดเร็ว กล้าหาญและทำงานให้
สอดคล้องปรองดองกับทุกฝ่ายโดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ เอกราช
อธิปไตยและความเป็นไทย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการ
ตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

ครั้งที่ 6 พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา
จากสถาบันการศึกษาทางทหาร วันเสาร์ที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2526

ประเด็นที่ 1 จุดหมายสำคัญของหลักสูตรคือการให้ความรู้ด้านความมั่นคง
แห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยกรทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคม
จิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายรักษา
ความมั่นคงของชาติ

ประเด็นที่ 2 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ต้องมีความรู้ กว้างขวาง มีแนวความคิดไป
ในทางเดียวกัน มีอุดมคติร่วมกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทหารที่สำเร็จ
การศึกษา จะต้องมองการณ์ไกล หรือมีวิสัยทัศน์ไปในทางเดียวกัน

ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้งานส่วนรวม ดำเนินพร้อมกัน
ไปสู่เป้าหมาย คือความมั่นคงของชาติ

ประเด็นที่ 4 ทหารที่สำเร็จการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน
มีความเชี่ยวชาญ ในหลักวิชาและการปฏิบัติกรร่วมกัน กล่าวอีก
นัยหนึ่ง คือมีความเป็นทหารอาชีพ (Professional)

ประเด็นที่ 5 ทหารจะต้องมีความสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ประเด็นที่ 6 ทหารต้องมีความสุจริต บริสุทธิ์ใจ เป็นคุณธรรมที่สำคัญ

ประเด็นที่ 7 ทหารต้องดำรงตน ตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่การงานแต่ละคน อย่างเต็ม
ความสามารถและสติกำลัง

ประเด็นที่ 8 ทหารต้องยึดถือความถูกต้อง ความเป็นธรรมที่เป็นไปเพื่อการ
สร้างสรรค์ประโยชน์โดยแท้จริง คือความเจริญวัฒนาและความ
ก้าวหน้าผาสุกแก่ประชาชนอย่างแท้จริง

ครั้งที่ 7 พระราชดำรัสพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย วันเสาร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2526

ประเด็นที่ 1 คนไทยต้องมีคุณธรรมรักษากำกับจิตใจ

ประเด็นที่ 2 การตัดสินใจสำคัญที่เป็นปัญหาของส่วนรวม เป็นการตัดสินใจเชิง
ยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

ประเด็นที่ 3 สิ่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงของชาติ คือ ทุกฝ่ายทุกคน

อย่าก่อความขัดแย้งและก่อเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบและเกิดความแตกจำแนก

ประเด็นที่ 4 การไม่ก่อเงื่อนไขที่ก่อความไม่สงบและความแตกจำแนกโดยทุกคนปฏิบัติภาระหน้าที่ของตน ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเร็ว

ประเด็นที่ 5 การปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge based) และมีความเป็นมืออาชีพ (Professional)

ประเด็นที่ 6 คนไทยต้องมีคุณธรรมในด้านสามัคคีธรรมและเมตตาธรรม

ประเด็นที่ 7 ผลงานของแต่ละคน แต่ละฝ่ายย่อมประกอบกันเป็นความสำเร็จ อันเป็นการสร้างความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ

ประเด็นที่ 8 จุดมุ่งหมายสูงสุดของชาติ คือ ความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ

ครั้งที่ 8 พระบรมราชาบาทพระราชนานแก่นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศและนักเรียนแพทย์ทหาร วันพฤหัสบดีที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2529

ประเด็นที่ 1 ทหารต้องเป็นทหารอาชีพ (Professional)

ประเด็นที่ 2 ทหารต้องเป็นผู้ศึกษาตลอดชีวิต (Life long education)

ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ความสามัคคี ความ پاکเพียร ความกล้าหาญ ความอดทนและความจงรักภักดี

ประเด็นที่ 4 ทหารจะต้องมีและใช้สติปัญญา (Wisdom) วิจรรณญาณ (Judgement) ความเฉลียวฉลาด รอบคอบในการพิจารณา คิดทำความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ประเด็นที่ 5 การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้นึงผู้ใด หมู่คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติทั้งหมด

ประเด็นที่ 6 ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความสามัคคี กลมเกลียว รักใคร่ปรองดอง ความเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นของคนในชาติ

ประเด็นที่ 7 ไม่ควรให้ผู้ใด สิ่งใดมาแบ่งพวกแบ่งฝ่ายคนไทยเป็นอันขาด

ครั้งที่ 9 พระบรมราชาบาท พระราชนานแก่นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางทหาร วันพฤหัสบดีที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2529

ประเด็นที่ 1 จุดหมายสำคัญของหลักสูตร คือ การให้ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ ซึ่งประกอบด้วย การทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายการรักษาความมั่นคงของชาติ

- ประเด็นที่ 2 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ย่อมมีความรอบรู้ กว้างขวาง
มีแนวความคิดไปในทางเดียวกันมีอุดมคติร่วมกันกล่าวอีกนัยหนึ่ง
ทหารที่ผ่านการศึกษา จะต้องมองการณ์ไกล หรือมีวิสัยทัศน์
ไปในทางเดียวกัน คือ เป็นไปเพื่อความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นผู้ประสานงาน เพื่อให้งานส่วนรวมของชาติ ดำเนิน
พร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือ ความเจริญมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 4 ทหารที่สำเร็จการศึกษา ย่อมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถชัดเจน
มีความเชี่ยวชาญในหลักวิชา และการปฏิบัติกรร่วมกัน ซึ่งนับเป็น
ลักษณะของการทำงานแบบมืออาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 5 ทหารจะต้องมีความสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ประเด็นที่ 6 ทหารต้องระมัดระวังตั้งใจ ให้เที่ยงตรง ที่จะนำความรู้
ความสามารถไปใช้แต่ในทางสร้างสรรค์
- ประเด็นที่ 7 การป้องกันและรักษาความมั่นคงของชาติที่ดีที่สุด คือ การที่
ทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนให้ถูก ให้ตรงตาม
เป้าประสงค์ ด้วยความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ต่อการทำให้เกิด
เสถียรภาพและความวัฒนาผาสุกของบ้านเมืองและประชาชน
- ครั้งที่ 10 พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย
โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทยศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ 22 มีนาคม พ.ศ.
2533

- ประเด็นที่ 1 สถานศึกษาทางการทหาร ต้องให้การศึกษาด้านวิชาการ
ตามหลักสูตรที่ทันสมัย ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับบริบทที่
เปลี่ยนไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นทหารอาชีพ (Professional)
- ประเด็นที่ 2 ผู้ที่เป็นนายทหารสัญญาบัตร มีความจำเป็นต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ (Active
Learning) เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) รักการศึกษา
เรียนรู้ หมั่นขวนขวาย ค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ
ความสามารถ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ต้องเป็นผู้ศึกษาตลอดชีวิต
(Life long education)
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องมีความจงรักภักดี และยึดมั่นในชาติบ้านเมือง มุ่งมั่นที่จะ
ปกป้องรักษาและธำรงอิสรภาพอธิปไตยไว้ทุกเมื่อ ด้วยสติปัญญา
(Wisdom) ความสามารถและชีวิต
- ประเด็นที่ 4 ทหารเมื่อจะทำการใด ต้องตั้งใจทำให้อาจจริง ด้วยความรับผิดชอบ
และความบริสุทธิ์ใจ มุ่งถึงประโยชน์ที่พึงประสงค์ของการนั้น

ประเด็นที่ 5 ทหารต้องใช้หลักวิชา ใช้เหตุผล ความถูกต้องและความคิด
ไตร่ตรองที่บริบูรณ์ด้วยสติและปัญญา เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสิน
ปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติ

ประเด็นที่ 6 ทหารต้องถือว่างานทุกด้าน ทุกสิ่งสัมพันธ์พึ่งพิงกันและกัน

ประเด็นที่ 7 ทหารพึงตระหนักว่า งานทุกด้านจำเป็นต้องร่วมมือประสาน
ประโยชน์กับทุกฝ่ายทุกคน

ประเด็นที่ 8 ทหารพึงตระหนักว่า การร่วมมือประสานประโยชน์ ต้องเป็นไป
ด้วยความเฉลียวฉลาดและเมตตาปรองดอง สามัคคีรักใคร่
กลมเกลียวกัน

ครั้งที่ 11 พระบรมราชาวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษาทางทหาร วันพฤหัสบดีที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2534

ประเด็นที่ 1 การรักษาความมั่นคงของประเทศ เป็นภารกิจที่กว้างขวางและ
ละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกซับซ้อนเกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน

ประเด็นที่ 2 การรักษาความมั่นคงของชาติ จะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับ
สถานะของบ้านเมืองตลอดเวลา

ประเด็นที่ 3 ทหารซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความมั่นคงของชาติ
จำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ให้มีความรู้ก้าวหน้า
ทันเหตุการณ์ และมีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ

ประเด็นที่ 4 สถาบันการศึกษาทางทหาร ต้องจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้รับ
การศึกษามีความรู้ทันสมัยก้าวหน้า สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นที่ 5 สถาบันการศึกษาทางทหาร ต้องทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา
มีความสามารถจัดเจนในทางปฏิบัติ หรือมีความเป็นมืออาชีพ
(Professional) ซึ่งต้องมีความรู้ที่ครบถ้วนและมีความสามารถ
ในการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้เพื่อให้เกิดผลเลิศ
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการทำงานบนฐานความรู้ (Knowledge
based)

ประเด็นที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถในสรรพวิทยาการและ
กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี

ประเด็นที่ 7 ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญ และจำเป็นต้องตั้งใจ
นำความคิดวิทยาการที่ปวงไปปฏิบัติบริหารงานให้ประสานและ
ส่งเสริมกันทุกฝ่าย ให้บรรลุวัตถุประสงค์

ประเด็นที่ 8 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณธรรม ด้านสุจริต ความเที่ยงธรรม

โดยต้องสังวรระมัดระวัง ตั้งตัวตั้งใจให้หนักแน่นและมีความ
ฉลาดรอบคอบ

ประเด็นที่ 9 มาตรการป้องกันประเทศอย่างสำคัญคือ การสร้างเสริมความ
มั่นคงและความปลอดภัยให้เกิดขึ้น

ประเด็นที่ 10 การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่
ร่วมกันได้เป็นปึกแผ่น ด้วยความรู้สึกร่วมกัน มั่นใจว่าประเทศชาติ
ไทย เป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐที่สุด

ประเด็นที่ 11 ผู้สำเร็จการศึกษา ควรสนใจศึกษา โครงสร้างทางการปกครอง
และการพัฒนาบ้านเมืองให้เข้าใจยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 12 พระบรมราชาวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษาทางทหาร วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537

ประเด็นที่ 1 งานรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม เป็นงาน
ที่กว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง มิใช่งานของคนใดคนหนึ่ง
หรืออาชีพใดโดยเฉพาะ

ประเด็นที่ 2 งานรักษาความมั่นคงของชาติ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนและ
กระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้องทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
อยู่ตลอดเวลา

ประเด็นที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานบริหารระดับสูงทั้งทหารและพลเรือน จะต้องมีความ
เป็นมืออาชีพ (Professional) ด้านความมั่นคงของชาติ

ประเด็นที่ 4 งานส่วนรวมของชาติทั้งหมด ดำเนินพร้อมกันไปสู่เป้าหมาย คือ
ความมั่นคงของชาติ

ประเด็นที่ 5 หน้าที่สำคัญอันดับแรกของผู้สำเร็จการศึกษา การนำเอาความรู้
ความคิด ความฉลาด ความสามารถไปใช้ปฏิบัติบริหารให้เกี่ยว
กันและให้บรรลุผลประโยชน์ที่มุ่งประสงค์

ประเด็นที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีจิตสำนึกในคุณธรรมด้านความสุข
ความเที่ยงธรรม ด้วยความฉลาดรอบคอบ

ครั้งที่ 13 พระบรมราชาวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระ-
จุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า วัน
อังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

ประเด็นที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันทั้ง 4 แห่ง เป็นที่คาดหวังจากสังคม
และกองทัพว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมต่อการเข้า
รับตำแหน่งเป็นนายทหาร

- ประเด็นที่ 2 ทหารเป็นผู้มีภารกิจต้องปฏิบัติและรับผิดชอบมาก ทั้งในด้าน
การปกครองบังคับบัญชาและการบริหาร
- ประเด็นที่ 3 งานของทหารล้วนผูกพันกับความมั่นคงของชาติทั้งสิ้น
- ประเด็นที่ 4 งานด้านการทหารและงานด้านพลเรือน ก็คืองานส่วนรวมของชาติ
ซึ่งมีความสำคัญเกี่ยวพันเชื่อมโยงถึงกันหมด จำแนกจากกันไม่ได้
โดยเด็ดขาด
- ประเด็นที่ 5 ทหารต้องสำนึก ตระหนักในความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงาน
ร่วมกับผู้อื่นให้ได้ผลสมบูรณ์

ครั้งที่ 14 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ วันพุธที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.

2540

- ประเด็นที่ 1 ประเทศชาติจะมีความมั่นคงได้เพราะทุกสถาบันเป็นหลักและ
ความสามัคคีของคนไทยทุกคนทุกหมู่เหล่าที่ปฏิบัติหน้าที่ของตน
ให้ประสานส่งเสริมกัน
- ประเด็นที่ 2 จากความเปลี่ยนแปลงและความสับสนวุ่นวายที่เกิดขึ้นหากคนไทย
ประพฤติดน ปฏิบัติงานโดยขาดจิตสำนึกในประโยชน์ร่วมกันของ
ชาติ ย่อมเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 3 ทหารต้องเป็นสถาบันที่เข้มแข็ง มีสติตั้งมั่น เข้าใจในหน้าที่ของ
ตนร่วมกันใช้ความรู้ความคิดปฏิบัติภารกิจทั้งปวงด้วยวิจรรณญาณ
ที่สุจริตรอบคอบ
- ประเด็นที่ 4 การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนและการปฏิบัติภารกิจทั้งปวง ต้อง
ยึดถือความมั่นคงของชาติ ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองเป็น
เป้าหมาย

ครั้งที่ 15 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ วันพฤหัสบดีที่ 2
ธันวาคม พ.ศ. 2542

- ประเด็นที่ 1 ความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่สำคัญควรคู่แก่ทหารและคนไทย
ทุกคน
- ประเด็นที่ 2 ทหารและคนไทยทุกคนจะต้องร่วมมือรวมใจกันสร้างสรรค์ความ
เจริญมั่นคงให้แก่แผ่นดิน
- ประเด็นที่ 3 ทหารรักษาพระองค์ต้องตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่นที่จะปฏิบัติ
หน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นทหารและเป็นคนไทย
- ประเด็นที่ 4 ในฐานะทหารและเป็นคนไทย ทหารรักษาพระองค์ต้องตั้งใจให้
เที่ยงตรงหนักแน่น ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ โดยยึดถือ

ความมั่นคงของชาติเป็นจุดหมายสูงสุด

ครั้งที่ 16 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษาทางทหาร วันอังคารที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

- ประเด็นที่ 1 การเข้ารับการศึกษอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติ
ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษ เข้าใจในสถานการณ์ของบ้านเมือง ตลอด
จนนโยบายและกระบวนการบริหารประเทศ
- ประเด็นที่ 2 การเข้ารับการศึกษอบรมในสถาบันการรักษาความมั่นคง
แห่งชาติ ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษ เกิดความรู้จัก คู่้นเคย แลกเปลี่ยน
ความรู้ ความคิด ประสบการณ์และเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรี
ระหว่างกัน
- ประเด็นที่ 3 การเสริมสร้างความเป็นมิตรไมตรี ระหว่างกันให้ยิ่งเพิ่มพูน สนิท
สนมขึ้น จะเป็นสิ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง ทั้งในการ
ปฏิบัติบริหารงานทั้งการประสานงานและการพึ่งพาอาศัยใน
ภายหน้า
- ประเด็นที่ 4 ผู้สำเร็จการศึกษา มีหน้าที่สำคัญต้องนำความคิดวิทยาการที่ปวง
ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ประเด็นที่ 5 แต่ละคนต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติบริหารงาน
ทุกอย่างให้ประสาน ส่งเสริมเกื้อกูลกัน ด้วยความเข้มแข็ง
บริสุทธิ์ใจ
- ประเด็นที่ 6 เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความ
วัฒนาผาสุกของประชาชน

ครั้งที่ 17 พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
การศึกษาทางทหาร วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

- ประเด็นที่ 1 สถาบันการศึกษาชั้นสูงทุกสถาบัน เลือกรรวิชาการศึกษาทุกสาขา
มาให้การศึกษ ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษ มีความรู้ ความสามารถ
พิเศษมากขึ้น
- ประเด็นที่ 2 ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนใน
ชาติ ที่แต่ละคนแต่ละหน่วยปฏิบัติงานทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ
และเป็นเอกภาพ
- ประเด็นที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องตั้งใจนำความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติ
บริหารงาน ด้วยความอดุสาหะ มีคุณธรรม ในด้านความเสียสละ
ความสุจริตและความเที่ยงตรง

ครั้งที่ 18 พระบรมราชาโฆวาท พระราชทานแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน การศึกษาทางทหาร วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

- ประเด็นที่ 1 สถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงของกองทัพบก คือวิทยาลัย การทัพบกและโรงเรียนเสนาธิการทหารบก นับเป็นสถาบันการ รักษาความมั่นคงชั้นสูง
- ประเด็นที่ 2 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูง ของกองทัพบก นับได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถระดับสูง ทั้ง ในหลักวิชาและกระบวนการปฏิบัติ
- ประเด็นที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องตั้งใจให้แน่วแน่ ที่จะร่วมกันปฏิบัติ บริหารงานทุกอย่างให้สอดคล้องเกื้อกูลกันอย่างเต็มกำลัง ความรู้ ความสามารถ
- ประเด็นที่ 4 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องประพฤติดี ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความ เข้มแข็ง รับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นการนำที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา
- ประเด็นที่ 5 เป้าหมายที่พึงประสงค์ ที่แต่ละคนแต่ละหน่วยงานปฏิบัติ จะประกอบส่งเสริมให้เป็นงานส่วนรวมของชาติ คือความมั่นคง ของชาติ

จากกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราชาโฆวาทเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานในวาระโอกาสต่างๆ โดยได้วิเคราะห์ จำแนกเป็นประเด็น และนำมาสังเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 องค์ประกอบความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ประเด็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ	ครั้งที่ (วันที่พระราชทาน)																		
	ครั้งที่ 1 (8 มิถุนายน 2514)	ครั้งที่ 2 (3 ธันวาคม 2514)	ครั้งที่ 3 (9 ธันวาคม 2519)	ครั้งที่ 4 (24 กุมภาพันธ์ 2520)	ครั้งที่ 5 (3 ธันวาคม 2520)	ครั้งที่ 6 (15 ตุลาคม 2526)	ครั้งที่ 7 (31 ธันวาคม 2526)	ครั้งที่ 8 (6 มีนาคม 2529)	ครั้งที่ 9 (16 ตุลาคม 2529)	ครั้งที่ 10 (22 มีนาคม 2533)	ครั้งที่ 11 (17 ตุลาคม 2534)	ครั้งที่ 12 (10 พฤศจิกายน 2537)	ครั้งที่ 13 (11 กุมภาพันธ์ 2540)	ครั้งที่ 14 (3 ธันวาคม 2540)	ครั้งที่ 15 (2 ธันวาคม 2542)	ครั้งที่ 16 (21 พฤศจิกายน 2543)	ครั้งที่ 17 (12 พฤศจิกายน 2546)	ครั้งที่ 18 (10 พฤศจิกายน 2550)	หมายเหตุ
1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนในชาติ ปฏิบัติหน้าที่ของตน และของหน่วยให้สมบูรณ์	✓													✓	✓		✓		*
2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงาน ส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คณะใด แต่ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ	✓							✓				✓					✓		*
3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความ มั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุก ของ ประชาชน				✓				✓	✓			✓		✓	✓	✓		✓	*
4. ความมั่นคงของชาติ ประกอบด้วย การทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ						✓			✓										
5. สิ่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงของชาติ คือ ทุกฝ่ายทุกคนอย่าก่อความขัดแย้งและก่อ เงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความไม่สงบและ เกิดความแตกจำแนก							✓												

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ ครั้งที่ (วันที่พระราชทาน)	ครั้งที่ 1 (8 มิถุนายน 2514)	ครั้งที่ 2 (3 ธันวาคม 2514)	ครั้งที่ 3 (9 ธันวาคม 2519)	ครั้งที่ 4 (24 กุมภาพันธ์ 2520)	ครั้งที่ 5 (3 ธันวาคม 2520)	ครั้งที่ 6 (15 ตุลาคม 2526)	ครั้งที่ 7 (31 ธันวาคม 2526)	ครั้งที่ 8 (6 มีนาคม 2529)	ครั้งที่ 9 (16 ตุลาคม 2529)	ครั้งที่ 10 (22 มีนาคม 2533)	ครั้งที่ 11 (17 ตุลาคม 2534)	ครั้งที่ 12 (10 พฤศจิกายน 2537)	ครั้งที่ 13 (11 กุมภาพันธ์ 2540)	ครั้งที่ 14 (3 ธันวาคม 2540)	ครั้งที่ 15 (2 ธันวาคม 2542)	ครั้งที่ 16 (21 พฤศจิกายน 2543)	ครั้งที่ 17 (12 พฤศจิกายน 2546)	ครั้งที่ 18 (10 พฤศจิกายน 2550)	หมายเหตุ
10. ผลงานของแต่ละคน แต่ละฝ่ายประกอบกัน เป็นความสำเร็จ เป็นการสร้างความมั่นคงและ ความเจริญวัฒนาของประเทศ							✓			✓									
11. งานรักษาความมั่นคงของชาติ ต้องมีการ เปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา											✓	✓							
12. ผู้มีหน้าที่รักษาและพัฒนาความ มั่นคงของชาติ จำเป็นต้องได้รับการ ศึกษา เพิ่มเติม ให้มีความรู้ก้าวหน้า ทันเหตุการณ์และ มีความสามารถในการปฏิบัติ											✓								
13. การป้องกันและรักษาความความ มั่นคงของชาติที่ดีที่สุดคือทุกฝ่ายพร้อมกันปฏิบัติ งาน ปฏิบัติตนให้ถูก ตรงตามเป้าประสงค์ ด้วย ความสุจริต บริสุทธิ์ใจ ต่อการทำให้เกิด เสถียรภาพและความวัฒนาสุขของบ้านเมือง และประชาชน									✓										
14. หน้าที่ที่แท้จริงของทหาร คือการรักษาความ มั่นคงของชาติ		✓											✓						

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ	ครั้งที่ 1 (8 มิถุนายน 2514)	ครั้งที่ 2 (3 ธันวาคม 2514)	ครั้งที่ 3 (9 ธันวาคม 2519)	ครั้งที่ 4 (24 กุมภาพันธ์ 2520)	ครั้งที่ 5 (3 ธันวาคม 2520)	ครั้งที่ 6 (15 ตุลาคม 2526)	ครั้งที่ 7 (31 ธันวาคม 2526)	ครั้งที่ 8 (6 มีนาคม 2529)	ครั้งที่ 9 (16 ตุลาคม 2529)	ครั้งที่ 10 (22 มีนาคม 2533)	ครั้งที่ 11 (17 ตุลาคม 2534)	ครั้งที่ 12 (10 พฤศจิกายน 2537)	ครั้งที่ 13 (11 กุมภาพันธ์ 2540)	ครั้งที่ 14 (3 ธันวาคม 2540)	ครั้งที่ 15 (2 ธันวาคม 2542)	ครั้งที่ 16 (21 พฤศจิกายน 2543)	ครั้งที่ 17 (12 พฤศจิกายน 2546)	ครั้งที่ 18 (10 พฤศจิกายน 2550)	หมายเหตุ
15. งานของทหารส่วนผูกพันกับความ มั่นคงของชาติทั้งสิ้น													✓						
16. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิเคราะห์ความ เคลือบแคลง อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมี หลักวิชา			✓	✓	✓	✓		✓		✓									*
17. ทหารต้องสนใจหมั่นศึกษา โครงสร้างทางการ ปกครองและการพัฒนาบ้านเมืองให้เข้าใจ			✓								✓								
18. การตัดสินใจที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชา เหตุผล ความถูกต้อง ใฝ่ตรงด้วยสติปัญญา อย่าง รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่ง เป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)					✓		✓			✓									*
19. งานการรักษาความมั่นคงของชาติและ การป้องกันประเทศ เป็นภารกิจที่มีขอบเขตกว้างขวาง มาก		✓									✓								
20. ทหารต้องยึดมั่นในคุณธรรมและความเที่ยงธรรม						✓					✓	✓					✓		*
21. ทหารต้องยึดมั่นในความเสียสละ					✓												✓		

จากองค์ประกอบความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ดังตารางที่ 1 ผู้วิจัยจึงสรุปว่าความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์ อย่างมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว การทำลายความมั่นคงของชาติ มีทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุขั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้น ต้องคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจัยญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นเหตุเป็นผล และมีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์
2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มีใช้งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ
3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุก ของประชาชน
4. การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ เป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึก มั่นอย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง
5. การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุขั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี
6. ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน
7. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจัยญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

8. การตัดสินใจ ที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

9. ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

1.1.2 แนวคิดในเรื่องของความมั่นคงของชาติทางวิชาการ

แนวคิดในเรื่องความมั่นคงของชาติ (National Security) นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง ดังที่ Nye (1995: 90 –102) ได้กล่าวว่า ความมั่นคงมีความสำคัญเหมือนกับออกซิเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ขาดไม่ได้ แต่ในภาวะปกติเรามักจะไม่นึกถึง และบางทีเรายังเป็นตัวการในการทำลายออกซิเจนด้วย ต่อเมื่อขาดออกซิเจน เราก็จะนึกถึงทันที เพราะหากเราขาดออกซิเจนก็จะทำให้เราเสียชีวิต โดยทั่วไปแล้ว ความมั่นคง (Security) มักจะหมายถึงสถานะความเป็นอิสระจากภัยคุกคาม ต่อคุณค่าที่ถือว่าสำคัญ หรืออีกนัยหนึ่ง ความมั่นคงเป็นความรู้สึกปลอดภัยจากภัยคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล หรือภัยอันตรายต่างๆ ความมั่นคงจึงมักหมายถึง ภาวะทางจิตของบุคคล อาจเป็นของประชาชน หรือของผู้ที่มีต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าสถานที่แท้จริง (จุลชีพ ชินวรรณโณ, 2546: 6-7) จะเห็นว่าคำว่า “Security” ในอีกความหมายหนึ่ง คือ การรักษาความปลอดภัย หรือความปลอดภัย ซึ่งอาจมีการใช้แทนกันได้ สำหรับปัญหาของคำว่า ชาติ (Nation) รัฐ (State) และคำว่าประเทศ (Country) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันและบางโอกาสยังใช้ทดแทนกัน สำหรับความหมายของ “ความมั่นคงแห่งชาติ” การใช้คำว่า “ชาติ” ในที่นี้มีความหมายอย่างเดียวกับการใช้คำว่า “รัฐ” เป็นความมั่นคงแห่งรัฐ อย่างไรก็ตามถ้ายึดถือความหมาย ตามหลักรัฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์แล้ว มักไม่นิยมใช้คำว่า “ชาติ” แต่นิยมใช้คำว่า “รัฐ” หรือ คำว่า “รัฐชาติ” (Nation State) แทน (วิทยาสัย เสนาธิกรทหาร: 2539, 2) สำหรับในที่นี้จะใช้คำว่า “ความมั่นคงของชาติ” ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือความมั่นคงแห่งรัฐ หรือความมั่นคงแห่งรัฐชาตินั้นเอง

สำหรับความหมายของความมั่นคงของชาติ นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันไปดังนี้

หลวงวิจิตรวาทการ (ขจัดภัย บुरุษพัฒนา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 1-2) เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติคนแรก ได้ให้ความหมายความมั่นคงแห่งชาติว่า หมายถึง “การที่ชาติทรงตัวอย่างแน่นอนหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุขภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิตเศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตรามีเสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยาก ระลำ ระสาย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ง่าย ผู้คนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวัง และความไว้วางใจใน

อนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่าถึงแม้ความผันผวนหรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมา รัฐบาลสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (2543: 13-19, 2547: 7-9, 2550: 4-49) ได้จัดทำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ สรุปได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการพลังงานและสิ่งแวดล้อม ด้านการทหาร หรือการป้องกันประเทศ และความมั่นคงของมนุษย์

สุทัศน์ ขิ่อม (2545: 20-51) กล่าวว่าความมั่นคงแห่งชาติ มีความหมายหลัก คือผลอันเกิดจากสภาวะที่คนในชาติมีความพอใจในความเป็นอยู่หรือ ความเปลี่ยนแปลงที่จะรักษาไว้หรือได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ (Stability) และชาติอื่นๆ ก็พอใจ หรือไม่อาจขัดแย้งหรือเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนความหมายรองคือ ความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ แบ่งได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ คือ กินดี อยู่ดี อุดมสมบูรณ์ พัฒนา
2. ด้านการเมือง ภายในประเทศ ประชาชนมีศรัทธาให้การสนับสนุน และมีความมั่นใจ ภายนอกประเทศ ความสัมพันธ์ เกียรติและศักดิ์ศรี
3. ด้านการทหาร ความพอเพียง ทันสมัย อุดมการณ์ ระเบียบ ขวัญ กำลังใจ ประสิทธิภาพ ฯลฯ
4. ด้านสังคมจิตวิทยา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความเป็นธรรม
5. ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คือความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และในการส่งเสริมการพัฒนาการความมีอิสระ และทัดเทียมกับนานาประเทศ ความสามารถในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้ประชาชนผาสุก ปลอดภัยและเจริญก้าวหน้า

ทักษิณ ชินวัตร (2546: 1-5) ได้บรรยายพิเศษ เรื่อง บทบาทของรัฐบาล ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ แก่ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2545 โดยได้กล่าวถึงแนวคิดด้านความมั่นคงที่มีประเด็นน่าสนใจดังนี้

“...ความมั่นคงในสมัยอดีตนั้นเราจะพูดกันอย่างเดียวคือ

Traditional Threat คือสงครามอันเกี่ยวกับการแย่งชิงดินแดน การรุกรานการต่อสู้ในด้านสงครามทั่วไป แต่เริ่มมี

Non Traditional Threat เกิดใหม่...

เพราะเป็นภัยคุกคามเกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ...

สิ่งเหล่านี้กลายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ...”

จูลซีฟ ชินววรรณโณ (2546: 6-7) กล่าวว่า ความมั่นคง (Security) มักหมายถึง ภาวะความเป็นอิสระจากภัยคุกคามต่อคุณค่าที่ถือว่าสำคัญ หรืออีกนัยหนึ่ง ความมั่นคงเป็น ความรู้สึกปลอดภัยจากภัยคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล หรือภัยอันตรายต่างๆ ความมั่นคงจึง มักหมายถึง ภาวะทางจิตของบุคคล อาจเป็นของประชาชน หรือของผู้นำที่มีต่อสภาพแวดล้อม มากกว่าหมายถึงสภาพที่แท้จริง...“ความมั่นคง” ก็เช่นเดียวกัน “ยุทธศาสตร์” เดิมเกี่ยวข้องกับ การทหารเป็นหลัก แต่ปัจจุบันความมั่นคงได้ขยายปริมาตรของความหมายไปยังมิติเศรษฐกิจ และสังคม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security) และความมั่นคงทางสังคม (Social Security) ก็ทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งไปกว่านั้นความมั่นคงเดิม มักหมายถึงความมั่นคง ส่วนรวม เป็นความมั่นคงแห่งชาติ แต่ในปัจจุบันความมั่นคงของแต่ละคนในชาติก็สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและสังคมของปัจเจกชนที่เรียกว่า ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

วีรพล วรรณนท์ (2547: 12) ได้กล่าวว่า การดำเนินการให้เกิดความมั่นคงแห่งชาติคือ การทำให้ประเทศมีความปลอดภัยจากการรุกราน โจมตี และยึดครองดินแดน การทำให้ เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง และการทำให้ประเทศเป็นที่ยอมรับนับถือ จากต่างประเทศในสังคม โลก ซึ่งจะส่งผลให้ภายในประเทศเกิดความสงบสุข ร่มเย็น ประชาชน มีความอยู่ดีกินดี ไม่มี ความหวาดระแวงในการดำรงชีวิต สามารถเผชิญหน้ากับชาวต่างชาติได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะปัจจุบันที่สังคมโลกเป็นสังคมเปิด การแข่งขันระหว่างประเทศมีมากขึ้น และยุ่งยากยิ่งกว่าเดิม มิติของความมั่นคงแห่งชาติเปลี่ยนไปจากเดิมที่เน้นด้านการทหาร ไปเป็น ด้านการเมือง และเศรษฐกิจ

วิชัย ชูเชิด (2547: 15) ได้ให้ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ ว่าหมายถึงสภาวะ- การณ์ หรือสภาพที่รัฐชาติ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดน ดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น เกณฑ์การเสี่ยงใดๆ ความเกรงกลัว, ความกังวล และความสงสัย, มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อ แรงกดดันต่างๆ ที่มากระทบในทุกๆ ด้านทั้งในด้านเอกราช อธิปไตย ในด้านบูรณาภาพแห่ง ดินแดน ในด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและผาสุกของประชาชน ในด้านการปกครองของ ประเทศ และวิธีการดำเนินชีวิตของตน อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ชาคริต บุญทิพย์กุล (2549: 5) ได้กล่าวถึงมิติความมั่นคงว่า ประกอบด้วย การเมือง การป้องกันประเทศ / การทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ความมั่นคงของมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม

จากแนวคิดเรื่องความมั่นคงของชาติ ของนักวิชาการ สามารถสังเคราะห์
ประเด็น สำคัญที่เกี่ยวกับความมั่นคงได้ ดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 องค์ประกอบด้านความมั่นคงของชาติของนักวิชาการ

นักวิชาการ	หลวง วิจิตรวาท การ	สภากวาม มั่นคง แห่งชาติ	วิชัย ชูเชิด	สุทัศน์ ชัยม	จุลชีพ ชินวรณ์- โณ	ชาคริต บุญที่ยกุล	
องค์ประกอบ							
เศรษฐกิจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	*
การเมือง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	*
สังคมจิตวิทยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	*
การทหาร(การป้องกัน ประเทศ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	*
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม		✓	✓	✓		✓	*
ความมั่นคงของมนุษย์		✓	✓		✓	✓	*
แรงงานต่างชาติ							
อาชญากรรมข้ามชาติ							
การพลังงาน		✓	✓			✓	

จากความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบของนักวิชาการ ดังตารางที่ 2 ผู้วิจัยจึงสรุปว่า
ความมั่นคงของชาติหมายถึง การดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของชาติ ทำให้ประชาชนในชาติ
อยู่ดีมีความสุข มีความรู้สึกปลอดภัยจากภัยคุกคาม การรักษาไว้ซึ่งอาณาเขต องค์ประกอบของ
ความมั่นคงของชาติจำแนกได้ดังนี้

1. การเมือง
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. สังคมจิตวิทยา
4. การป้องกันประเทศ
5. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม
6. ความมั่นคงของมนุษย์

1.1.3 นโยบายความมั่นคงของชาติ

สภากวามมั่นคงแห่งชาติ (2547: 2 - 9) ได้จัดทำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ
(พ.ศ. 2546-2549) มีสาระที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ เป้าหมายสูงสุดของนโยบายความ
มั่นคงแห่งชาติ คือ ความอยู่รอดปลอดภัยและความเจริญก้าวหน้าของชาติและประชาชน

วิสัยทัศน์ด้านความมั่นคง ในสภาวะปัจจุบันและต่อไปในอนาคตที่ประเทศจะต้องเผชิญกับปัญหาหรือภัยในรูปแบบใหม่ที่หลากหลาย มองไม่เห็นชัดเจนเช่นในอดีต ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลก ภูมิภาคและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การดำเนินการให้ชาติบ้านเมืองอยู่รอดได้อย่างมั่นคงจะต้องดำเนินการ โดยให้สังคมไทยมีความสามัคคีปราศจากความขัดแย้งที่รุนแรง อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข บนพื้นฐานของการยอมรับในความหลากหลายของความคิด วิถีชีวิต วัฒนธรรม การแบ่งปันและจัดสรรอย่างเป็นธรรม ทุกส่วนในสังคมมีความพร้อมในการผนึกกำลังเพื่อเผชิญและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทุกคนตระหนักและเห็นคุณค่าของความเสมอภาค ในการที่มีส่วนร่วมของประชาชน สร้างพลังปัญญาและวิถีคิดใหม่ในเชิงสร้างสรรค์ของคนในชาติ เพื่อให้เกิดทางเลือกมากขึ้น ในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคง วิถีชีวิตของประชาชน ได้รับการปกป้อง ด้วยการตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชุมชน คนในชาติมีทัศนคติที่ดีต่อกัน มีความห่วงใย เอื้ออาทร และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงของประชาชน มีประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ร่วมกันอย่างฉันท์มิตร มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันบนผลประโยชน์ที่ได้รับร่วมกันทุกด้าน โดยเน้นความสัมพันธ์ในทางมิติวัฒนธรรม มีแนวทางปฏิบัติต่อกันอย่างชัดเจน และจริงใจเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ ความไว้วางใจ ความร่วมมือกันแก้ไข ปัญหาและความมั่นคงร่วมกันอย่างยั่งยืน ประเทศไทยสามารถดำรงสถานะที่มั่นคงในระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจโลก มีขีดความสามารถสูงในการปรับตัวและจัดการกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ที่มาจากภายนอก และภัยคุกคามใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำรงอยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ในประชาคมระหว่างประเทศ มีการจัดการปัญหาที่กระทบความมั่นคงอย่างเป็นระบบ มีเอกภาพ และดุลยภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นคงของชาติอย่างเป็นองค์รวม

ผลประโยชน์แห่งชาติ จากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคง ทั้งในระดับสังคมโลก และภูมิภาค ส่งผลให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย ต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงหรือภัยในรูปแบบใหม่มากมาย นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในประเทศ และเกิดจากปัจจัยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านด้วย จึงกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งเป็นความต้องการ หรือความปรารถนาอันสำคัญยิ่งของประชาชนส่วนรวมในชาติไว้ ดังนี้

1. การมีเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งอนาคต
2. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากการคุกคามทุกรูปแบบ
3. ความปลอดภัย ความอยู่ดีมีสุข ความเป็นธรรมและการมีเกียรติและ

ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

4. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
5. การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546-2549) กำหนดไว้ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติและสามารถหนักกำลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคง โดยยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก
2. เพื่อให้ความขัดแย้งในสังคม ได้รับการแก้ไข โดยไม่มีความรุนแรง
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน ชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง ในลักษณะเครือข่ายให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง และปกป้องวิถีชีวิตจากผลกระทบที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ
4. เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในด้านฐานความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งคุณค่าที่ดั่งามทางจิตใจให้เข้มแข็งและสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
5. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคของประชาชน ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางการพัฒนา ทั้งในระดับประเทศและในระดับชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
6. เพื่อให้การเมืองและระบบราชการมีประสิทธิภาพเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้
7. เพื่อขจัดความยากจนและความด้อยโอกาสของประชาชน มีการแบ่งปันและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง เสริมสร้างระบบเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก
8. เพื่อให้ทุกฝ่ายในชาติ ตระหนักและร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างรุนแรงและสามารถร่วมกันจัดการในภาวะวิกฤติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชาติ ในด้านการป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีขีดความสามารถสูง พร้อมเผชิญภาวะไม่ปรกติในทุกรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายในชาติได้เข้ามาหนักกำลังร่วมกับกองทัพในการป้องกันประเทศ รวมทั้งมีภารกิจสนับสนุนการรักษาสันติภาพของโลก
10. เพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สนับสนุนพลังอำนาจของชาติและการพัฒนาประเทศ คุ้มครองผลประโยชน์ด้านทรัพยากร พลังงาน รวมทั้งสามารถป้องกัน

ผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสม

11. เพื่อรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทั้งดิน น้ำและป่าให้สมดุล ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและชุมชน
12. เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน บนพื้นฐานของแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และจริงใจต่อกัน และสร้างความเป็นมิตรด้วยความสัมพันธ์ในทางมิถิวัฒนธรรม ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร และเกื้อกูล มุ่งเป้าหมายที่สันติสุขของประชาชนและการมีส่วนร่วมกันอย่างยั่งยืน
13. เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ ผลประโยชน์และภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในประชาคมโลก มีขีดความสามารถสูงในการปรับตัวและการจัดการกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอกและภัยคุกคามใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ และได้รับความเชื่อถือในจุดยืนของประเทศ รวมทั้งมีเอกภาพในการสัมพันธ์และติดต่อกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ
14. เพื่อให้มีการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติอย่างเป็นรูปธรรม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพและเอกภาพ

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546-2549) จะเห็นได้ว่าครอบคลุมองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ เป็นการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจที่แข็งแกร่ง มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

ความมั่นคงทางด้านการเมือง เป็นการทำให้การเมือง และระบบราชการมีประสิทธิภาพ เอื้อประโยชน์ต่อประชาชน มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การทำให้เกิดความเสมอภาคของประชาชน ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและกำหนดทิศทางการพัฒนา ทั้งในระดับประเทศและในระดับชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเมืองระหว่างประเทศ เสริมสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านบนพื้นฐานของแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและจริงใจต่อกันและสร้างความเป็นมิตรด้วยความสัมพันธ์ในทางมิถิวัฒนธรรม ความเข้าใจ ความเอื้ออาทรและการเกื้อกูล มุ่งเป้าหมายที่สันติสุขของประชาชนและการมีความมั่นคงร่วมกันอย่างยั่งยืนในภูมิภาค ดำรงรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ ผลประโยชน์และภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในประชาคมโลก มีขีดความสามารถสูงในการปรับตัวและการจัดการกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอก และภัยคุกคามใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ และได้รับความเชื่อถือในจุดยืนของประเทศ มีเอกภาพในการสัมพันธ์และติดต่อกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา เป็นการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และสามารถผนึกกำลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคง โดยยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ขจัดความยากจนและความด้อยโอกาสของประชาชน มีการแบ่งปันและการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ความขัดแย้งในสังคม ได้รับการแก้ไข โดยไม่ใช้ความรุนแรง

ความมั่นคงด้านการทหาร เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชาติในด้านการป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีขีดความสามารถสูง พร้อมเผชิญภาวะไม่ปกติในทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายในชาติได้เข้ามาผนึกกำลังร่วมกับกองทัพในการป้องกันประเทศ รวมทั้งมีการกิจสนับสนุนการรักษาสันติภาพของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกฝ่ายในชาติตระหนักและร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างรุนแรง และสามารถร่วมกันจัดการในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เป็นการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สนับสนุนพลังอำนาจของชาติและการพัฒนาประเทศ คุ้มครองผลประโยชน์ด้านทรัพยากร พลังงาน รวมทั้งสามารถป้องกันผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสม

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทั้ง ดิน น้ำ และป่า ให้สมดุล ยั่งยืนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและชุมชน

ความมั่นคงของมนุษย์ เป็นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในด้านฐานความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งคุณค่าที่ดั่งามทางจิตใจให้เข้มแข็งและสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พัฒนาศักยภาพของคน ชุมชนและสังคมให้เข้มแข็งในลักษณะเครือข่าย ให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองและปกป้องวิถีชีวิตจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2550: 19-52) สามารถวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญเพื่อกำหนดองค์ประกอบความมั่นคงของชาติได้ดังนี้

จากสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติที่เกิดขึ้น การจัดทำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติดังกล่าว จึงกำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางการปรับตัวด้านความมั่นคงไว้ดังนี้

แนวคิดหลัก การสร้างคุณค่าร่วมกันของคนในชาติ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ เนื่องจากสถานการณ์ที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาความไม่สามัคคีของคน

ในชาติ ได้สะท้อนว่าสังคมไทยซึ่งคุ้นเคยกับระบบอุปถัมภ์และการเชื่อผู้นำ ยังไม่สามารถก้าวข้ามสู่สังคมการมีส่วนร่วมและการยอมรับความเห็นต่างของคนในชาติได้ สภาพของสังคมที่มีความเปราะบางทางความรู้สึกละอ่อนไหวต่อความเป็นพวกหรือไม่เป็นพวกเดียวกัน มีผลต่อความมั่นคงภายในชาติ ทำให้ภูมิคุ้มกันภัยคุกคามความมั่นคงทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับสังคมและระดับชาติลดลง ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องแสวงหาทิศทางการพัฒนา ให้สังคมเห็นคุณค่าร่วมกันเกี่ยวกับวิถีทางจัดการกับความเห็นต่าง คุณค่าร่วมกันในที่นี้สามารถสร้างได้ใน 2 รูปแบบ รูปแบบแรกคือ การอยู่ร่วมกันได้เพราะยอมรับคุณค่าของกระบวนการที่สามารถเข้ามาจัดการกับความเห็นต่างและรักษาความเป็นธรรมในสังคม คือแนวทางประชาธิปไตยในลักษณะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และโครงสร้างของสังคมไทยที่มีความหลากหลาย เป็นประชาธิปไตยที่สามารถสร้างคุณค่าความต้องการอยากอยู่ร่วมกันของพลเมืองภายในชาติโดยไม่ทำลายกันและไม่แบ่งฝ่าย เมื่อมีความเห็นต่างกัน รูปแบบที่สองคือการเน้นเปลี่ยนที่คน ถ้าทุกคนในสังคมมีความเมตตา กัน ช่วยเหลือกันฉันท์กำลังกัน สามารถเข้าใจสาเหตุของคนที่มีความเห็นต่าง มีจิตใจรับผิชอบบ้านเมืองร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาหรือเผชิญกับภัยพิบัติใดๆ ก็ย่อมมีพลังคุ้มครอง ป้องกันและแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องสร้างรูปแบบแรก คือแนวทางประชาธิปไตย พร้อมกับการพัฒนาจิตใจคนที่เป็นเรื่องระยะยาว สำหรับการเสริมสร้างพื้นฐานด้านความมั่นคงของชาตินั้น ต้องสร้างความตระหนักของสังคมให้รับรู้สถานะความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม ต้องใช้ความรู้และความรอบคอบในการป้องกันป้องปรามและลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยคุกคาม สามารถฟื้นคืนความปกติของสังคมจากความเสียหายได้อย่างรวดเร็วด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งควรพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ ตลอดจนสามารถใช้จุดแข็งของความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆและแก้กู่ต่อการรักษา รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก

วิสัยทัศน์ด้านความมั่นคง

สังคมไทยมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาธิปไตยพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องและแก้กู่ต่อความมั่นคงของประชาชน คนในชาติมีความสามัคคี มีทัศนคติที่ดีต่อกัน มีคุณธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ ช่วยเหลือแก้กู่กัน สามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความหลากหลายทางความคิด วิถีชีวิตและวัฒนธรรม สามารถจัดการความขัดแย้งได้ด้วย สันติวิธี โดยไม่แปรเปลี่ยนเป็นความรุนแรง ให้ความสำคัญกับการปกป้องวิถีชีวิตของประชาชนและกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการ

เผชิญปัญหา สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ำด้วยความมีสติ สามารถดำรงการพัฒนาประเทศ ที่รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติไว้ได้อย่างยั่งยืน มีขีดความสามารถในการปกป้องอธิปไตยของชาติ อยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างฉันท์มิตร มีความน่าเชื่อถือและมีสถานะของประเทศที่มั่นคงในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อการดำรงสถานะของประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้สถานการณ์ความมั่นคงที่มีความซับซ้อน รุนแรงและเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง โดยเฉพาะการเผชิญกับปัญหาเอกภพภายในชาติและภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ จึงกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ เป็นเป้าหมายหลักอันสำคัญยิ่งของประชาชนส่วนรวมในชาติ ดังนี้

1. การมีเอกราช อธิปไตยและบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
2. การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ
3. ความปรองดอง ความสามัคคีของคนในชาติ
4. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากการคุกคามทุกรูปแบบ
5. ความปลอดภัย ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
6. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพของชาติ
7. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
8. การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

จากการวิเคราะห์นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 -2554 วัตถุประสงค์รวมทั้งนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเฉพาะหน้าและนโยบายความมั่นคงแห่งชาติระยะ 5 ปี พบว่ามีองค์ประกอบความมั่นคงของชาติในเรื่องต่อไปนี้

ความมั่นคงด้านการเมือง เป็นการสร้างเสถียรภาพ ความเข้มแข็งทางการเมือง ด้วยการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผ่านทางการเมือง สร้างความเข้าใจต่อสาธารณชนให้สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยทุกคนทุกฝ่ายต้องอดทนยอมรับและเคารพความเห็นต่างทางการเมือง ปฏิเสธการตกอยู่ในกระแสความเคลื่อนไหวที่อาจเกิดการแตกจำแนกเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรง ระบบการเมือง มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการประเทศตามหลักนิติธรรม ด้านการเมืองระหว่างประเทศ มีการดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีเอกภาพ

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจด้วยการสร้างระบบเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอิสระจากการเมือง และให้ข้อมูลต่อสาธารณะอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมรู้สถานการณ์และการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านการเงิน การคลังของประเทศและเอื้อต่อการสร้างความคุ้มกันและลดความเสี่ยงของการดำเนินนโยบายด้านการเงิน การคลังและเศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก ในการเป็นต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสนับสนุนภาคประชาสังคมให้การจัดกิจกรรมเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา เป็นการรักษาความเป็นปกติของสังคมภายใต้สถานการณ์ใช้ความรุนแรง เสริมสร้างภาวะแวดล้อมให้คนภายในชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความเห็นต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม เคารพศักดิ์ศรีความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์และมีความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อจัดการกับความขัดแย้งในสังคมโดยสันติวิธี รวมถึงยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของคนในชาติ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ

ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ เป็นการพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการป้องกัน ป้อมปรามและต่อต้านภัยคุกคามที่มีต่ออธิปไตยของดินแดน น่านน้ำและน่านฟ้า รวมทั้งคุ้มครองเส้นทางคมนาคมทางทะเล ตลอดจนผลประโยชน์ของชาติ พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลังจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามาช่วยสร้างความสามัคคีของคนในชาติและการพัฒนาประเทศ มีส่วนร่วมบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติและการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนพื้นที่ชายแดน พัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาเซียน รวมทั้งมิตรประเทศอื่นๆ

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศและสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งคุ้มครองทรัพยากรชีวภาพ จากการถูกแสวงประโยชน์โดยต่างประเทศ

ความมั่นคงด้านพลังงาน เป็นการสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดหาและการบริหารจัดการพลังงานทดแทนที่เหมาะสมและกำหนดมาตรการด้านพลังงานสะอาด รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลังงานแบบยั่งยืนและสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อนึ่ง สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์ (2548: 1-6) ได้จัดเวทีสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ เรื่องความท้าทายของภัยคุกคามแบบใหม่ กับความรับผิดชอบในการป้องกันและการแก้ไขปัญหา

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 12 พ.ค. 48 วันอังคารที่ 7 มิ.ย. 48 ณ กองบัญชาการ สถาบันการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด โดยได้จัดให้คำจำกัดความของความมั่นคงแบบใหม่ หรือความมั่นคงที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (Non-Traditional Security) ว่าหมายถึงความมั่นคงในทุกมิติ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะความมั่นคงทางการทหาร สำหรับภัยคุกคามต่อความมั่นคงแบบใหม่ที่เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อทุกชาติ – รัฐ (Nation-State) ได้แก่

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์วิทยาต่างๆ (ดิน น้ำ และป่า)

ความมั่นคงทางการอพยพย้ายถิ่นของประชากร ได้แก่ ปัญหาแรงงานในเมืองหลวงและเมืองต่างๆ

ความมั่นคงด้านระบาดวิทยา ได้แก่ ปัญหาการระบาดของโรคที่เกิดขึ้นใหม่ๆ เช่น โรคไข้หวัดนก โรค SAR โรค AIDS เป็นต้น

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การกีดกันทางการค้าของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ

ความมั่นคงทางด้านสารสนเทศ ได้แก่ การลักลอบเข้าไปในระบบสารสนเทศหรือการรบกวนและทำลายระบบสารสนเทศของประเทศคู่แข่งทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

ความมั่นคงทางด้านวัฒนธรรมชาติพันธุ์ ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างโลกตะวันตกกับโลกมุสลิม

ความมั่นคงด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ กลุ่มอิทธิพลข้ามชาติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอิทธิพลจากจีน (แก๊งลูกหมู) หรือ กลุ่มอิทธิพลจากปากีสถาน (แก๊งลูกแพะ) เป็นต้น

ความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ปัญหาที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง ได้แก่ เรื่องสิทธิ เสรีภาพ ปัญหาความยากจน ปัญหาไร้ที่ทำกิน ปัญหาโรคภัยต่าง ๆ ปัญหาไม่ได้รับความยุติธรรมจากภาครัฐ เป็นต้น

ความมั่นคงด้านพลังงาน ได้แก่ ปัญหาราคาน้ำมันที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้ทุกประเทศต่างดิ้นรน เพื่อแสวงหาพลังงานทางเลือกต่างๆ

ความมั่นคงด้านภูมิรัฐศาสตร์ ได้แก่ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค

นอกจากนี้ภัยคุกคามที่ไม่ใช่ภัยคุกคามโดยตรงต่อทุกชาติ-รัฐ แต่เป็นภัยที่เกิดจากการดำเนินนโยบายของประเทศมหาอำนาจหรือประเทศที่พัฒนาแล้วต่างๆ อาจนับได้ว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแบบใหม่ของหลายๆ ประเทศ ได้แก่ การแสวงหาความเหนือกว่าทางการอย่างสมบูรณ์ของสหรัฐฯ การมีนโยบายโจมตีก่อน (Preemptive Strike) ต่อประเทศอื่น

จึงถูกมองว่าอาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประเทศของตน เช่นการประกาศนโยบายของสหรัฐฯ และออสเตรเลีย เป็นต้น การแข่งขันทางการค้าในระบบเสรี ในแบบ The winner takes all ซึ่งประเทศที่เจริญและพัฒนาแล้ว มีความได้เปรียบกว่าประเทศกำลังพัฒนา หรือด้อยพัฒนา การเก็งกำไรในธุรกิจด้านการเงินของกองทุนทางการเงินระหว่างประเทศขนาดใหญ่ (Hedge Fund)

นอกจากนี้ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. 2549) ได้วิเคราะห์และระบุภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หรือภัยคุกคามที่มีรูปแบบดั้งเดิม (Non-Traditional Threat) ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงออกเป็น 10 ลักษณะของภัยคุกคามดังนี้ (วปอ. 2549: 59-61)

1. ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายภายในประเทศและการก่อการร้ายสากล

1.1 การก่อการร้ายภายในประเทศ ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และบางส่วนของจังหวัดสงขลา มีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุความรุนแรงเพิ่มขึ้นได้ตลอดเวลา เนื่องจากยังคงปรากฏการลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่เชื่อมโยงกับขบวนการผู้มีอิทธิพลและกลุ่มผู้สูญเสียผลประโยชน์ในพื้นที่ นอกจากนี้ยังพยายามบ่อนทำลายให้เกิดความแตกฉานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกัน โดยอาศัยจุดอ่อนทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต และประวัติศาสตร์และยังก่อสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ที่ส่งผลให้ปัญหาการก่อความไม่สงบยังคงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในต่อไป

1.2 การก่อการร้ายสากล เป็นลักษณะการปฏิบัติการของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มุ่งหวัง ตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะปฏิบัติการในดินแดนของประเทศอื่น โดยอาจใช้การปฏิบัติการในลักษณะพลีชีพ เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ พันธกรณีระหว่างประเทศ นโยบายของชาติ ทั้งทางด้านการเมืองและการป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ชื่อเสียงและเกียรติภูมิของชาติ

2. ภัยจากปัญหาชายแดนติด เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพราะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลากรของชาติโดยตรง ทำให้คนไทยมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ลดลง นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม และหากนโยบายการปราบปรามของประเทศไม่เหมาะสม ก็จะส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้านด้วย

3. ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ เกิดจากกระบวนการนอกกฎหมายได้เข้ามามีบทบาทในการแสวงประโยชน์จากประเทศไทย หรือใช้ประเทศไทยเป็นแหล่งพักพิง ส่งผ่านสิ่งผิดกฎหมาย โดยจะปรากฏในรูปแบบของกระบวนการข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ

4. ภัยจากปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันมีมากกว่าหนึ่งล้านคน บุคคลเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นพาหะโรคติดต่อ หรือก่ออาชญากรรม แย่งงานคนไทย นอกจากนี้ อาจจะแอบแฝงเข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย เช่น การปฏิบัติการขบวนการก่อวินาศกรรม เป้าหมายทางทหารและฝ่ายพลเรือน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของประเทศของตนในยามสงคราม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

5. ภัยจากปัญหาอาชญากรรมตามแนวชายแดน ที่เกิดจากกองโจรติดอาวุธที่เข้ามา ปล้นฆ่า ข่มขืนราษฎรไทย โจรกรรม การลักลอบค้าอาวุธสงครามและการลักลอบค้าของผิดกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งปัญหาการประมง ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ และปัญหาการค้าแรงงานผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

6. ภัยจากปัญหาผู้ลี้ภัยจากการสู้รบและกลุ่มต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้าน ที่เข้ามาพักอาศัยและใช้ประเทศไทยในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของตน สร้างความหวาดระแวงและนำมาซึ่งปัญหาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน จนเป็นอุปสรรคต่อผลประโยชน์ที่ไทยควรจะได้รับ

7. ภัยจากปัญหาเส้นเขตแดน ที่ยังไม่มีความชัดเจน ทั้งเขตแดนทางบกและทางทะเล ซึ่งจะนำมาสู่การแย่งชิง ปกป้องแหล่งผลประโยชน์แห่งชาติ นอกจากนี้การกระทำรุนแรงต่อเรือประมงไทยบริเวณพื้นที่เสื่อมโทรมทางทะเล ก่อให้เกิดการเผชิญหน้าทางทหารและการกระทบกระทั่งกัน อาจลุกลามเป็นปัญหาขนาดใหญ่ได้ หากไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสม

8. ภัยจากความยากจน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นเกษตรกรอยู่ในชนบท ทำให้เกิดปัญหาความไม่รู้ ความจนและความเจ็บไข้ได้ป่วย ที่ก่อให้เกิดความคับแค้นทางจิตใจและความยากไร้ทางวัตถุ ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงได้ กองทัพจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ปราศจากความไม่รู้หนังสือ ปราศจากความเจ็บป่วย มีความกินดีอยู่ดี ได้รับการปฏิบัติจากสังคมอย่างดีและเท่าเทียมกัน ปราศจากความหวาดกลัวหรือความรุนแรง สามารถดำรงชีพได้อย่างสันติสุขและพอเพียง

9. ภัยจากองค์กรที่มีใ้รัฐ องค์กรนานาชาติ โดยเฉพาะองค์กรอิสระระหว่างประเทศ มีการดำเนินกิจกรรม การเคลื่อนไหว การเรียกร้องสิทธิ์และไม่ยอมรับการดำเนินการแก้ไข ปัญหาของรัฐบาล โดยอาจใช้วิธีรุนแรงที่ส่งกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศได้

10. ภัยจากสาธารณภัยขนาดใหญ่และภัยพิบัติต่างๆ เป็นภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในลักษณะของสาธารณภัย เช่น อุทกภัย วาดภัย ไฟไหม้ป่า

เป็นต้น หรือเป็นอุบัติเหตุที่เป็นผลจากการกระทำด้วยน้ำมือมนุษย์ เช่น อาคารถล่ม โรงงานอุตสาหกรรมระเบิด การก่อวินาศกรรม การทำลายสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศทั้งทางบกและทางทะเล เป็นต้น การเกิดสาธารณภัยและอุบัติภัยขนาดใหญ่ในประเทศ มีแนวโน้มที่สูงขึ้นและมีความรุนแรง อาจทำลายชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงต้องเตรียมมาตรการป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟูเมื่อเกิดภัยดังกล่าวขึ้น ทั้งนี้ กองทัพบกพลการและเรือมือพร้อม สามารถให้การสนับสนุนกระทรวงมหาดไทยได้ทันที เมื่อได้รับการร้องขอ

สรุปว่าการวิเคราะห์และแนวโน้มการเกิดภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ในประเด็นสำคัญ มีดังนี้ ภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในทุกด้านและมีแนวโน้มที่จะมีระดับความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบของภัยคุกคามนั้นๆ ภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ในแต่ละรูปแบบจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติของแต่ละชาติ รัฐ ภูมิภาค และโลกแตกต่างกันไปในระดับชาติ-รัฐ ยังมีนโยบายด้านความมั่นคงที่ไม่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ในแต่ละรูปแบบ ในระดับชาติ-รัฐ ยังขาดองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อเตรียมการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเผชิญหน้ากับภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ในแต่ละรูปแบบ ในระดับชาติ-รัฐ และบางภูมิภาคยังขาดองค์การ ด้านความมั่นคงที่ถูกออกแบบมาเพื่อเตรียมการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเผชิญหน้ากับภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ในแต่ละรูปแบบได้อย่างเหมาะสม

สำหรับแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหา ของความมั่นคงแบบใหม่ของไทย ควรมุ่งไปสู่ประเด็นการปรับปรุงการศึกษาและการวิจัยของประเทศไทย (กองกิจการภายในประเทศ, 2548: 86-93) ทั้งนี้เนื่องจากในสภาวะความเปลี่ยนแปลงของโลก ความมั่นคงมีความเปลี่ยนแปลงไปมาก จากการเปลี่ยนผ่านใหญ่ของความมั่นคง 2 ครั้ง คือ สงครามเย็นที่ยุติเมื่อปี 2532 และการก่อการร้ายครั้งใหญ่ในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2544 นั้น ประเทศไทยยังมีได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการที่จะเตรียมตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบความมั่นคง มีการทำวิจัยด้านความมั่นคงไม่มากนัก แม้จะมองเห็นปัญหาที่รออยู่ ถ้าเปรียบเทียบกับตัวแบบตะวันตกที่ใช้ขุมความคิด (Think Tank) เป็นองค์การในการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจปัญหา ความมั่นคงด้านต่างๆ รวมทั้งในการเตรียมตัวรับมือกับปัญหาความมั่นคงใหม่ โดยปกติ รูปแบบงานด้านความมั่นคงในสังคมไทย ไม่แตกต่างจากสังคมประเทศที่พัฒนาแล้ว งานความมั่นคงถูกกระจายออกจากตัวรัฐ เป็นบางส่วน โดยอาศัยขุมความคิดเป็นเครื่องมือในการช่วยรัฐทำงาน โดยที่ขุมความคิดมีหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ และเผยแพร่ความรู้ให้กับทั้งรัฐบาลและสาธารณชน ทำหน้าที่เป็นระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า (Early Warning-System) และทำหน้าที่นำเสนอทางเลือก

เชิงนโยบาย (Policy Alternative) จะเห็นได้ว่า ขุมความคิดสามารถสร้างความรู้และเผยแพร่ความรู้ให้กับทั้งรัฐบาลและสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยในยุคหลังสงครามการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะไม่รู้จักและไม่เข้าใจ เพราะชีวิตของเขาได้เติบโตขึ้นในยุคที่ไม่มีภาวะสงครามภายในประเทศ และยังไม่มีการสร้างความรู้และเผยแพร่ความรู้ ในเรื่องนี้เท่าใดนัก ในสภาพปัญหาความมั่นคงใหม่ที่พบหลายเรื่องเป็นเรื่องใหม่ ที่จะต้องคำนึงถึงผู้เชี่ยวชาญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในรูปแบบของงานด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ และความมั่นคงด้านพลังงาน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่มากับโลกาภิวัตน์ ที่มีความเชื่อมโยงต่อภูมิรัฐศาสตร์ของรัฐเอง หรือแม้กระทั่งด้านการก่อการร้าย ก็มีความละเอียดอ่อนมาก ดังนั้นรัฐและสังคมไทยจึงควรเริ่มสร้างผู้เชี่ยวชาญ ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตชุดความรู้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้องค์กรที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง จะต้องได้รับการปรับปรุง โดยไม่มองเฉพาะภัยคุกคามที่เป็นรูปแบบเดิม ต้องตระหนักถึงภัยคุกคาม ในรูปแบบใหม่และต้องพยายามชี้แจงทำความเข้าใจต่อสังคม ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เป็นสงครามทางความคิด เป็นการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ของกลุ่มต่อต้านลัทธิทุนนิยมและโลกาภิวัตน์ ที่เห็นได้ชัดเจนในเรื่องสงครามด้านความคิดระหว่างลัทธิเคร่งศาสนาอิสลาม กับฝ่ายโลกตะวันตก ลัทธิศาสนาที่หันไปใช้วิธีการรุนแรงหรือที่เรียกว่า การก่อการร้าย (Terrorism) ที่ยังหาคำนิยามไม่ได้ ที่ในทัศนะของอีกฝ่ายหนึ่งอ้างว่าเป็นผู้ต่อสู้เพื่อความยุติธรรม เพื่ออิสรภาพ ภัยคุกคามรูปแบบนี้ เป็นสงครามที่ตะวันตกเรียกว่า สงครามที่ไม่มีขอบเขตจำกัด (A War Without Limit) อาจเกิดที่ไหนก็ได้ เช่น ที่บาห์ลี เป็นต้น ดังนั้นการใช้กำลังอย่างเดิวยังคงแก้ปัญหาไม่ได้ เพราะเป็นสงครามเอาชนะจิตใจด้านความคิด ขณะนี้สิ่งที่น่าวิตกคือ ผู้ที่ปลุกค่าน หรือผู้รับผิดชอบหลักในระดับโลกคือ สหรัฐอเมริกา และพยายามปลุกค่านให้เป็นไปตามแนวทางที่สหรัฐอเมริกาต้องการ

ดังนั้น กองทัพอไทยจะต้องมีจุดยืนที่ชัดเจนเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ ในกรณีภัยคุกคามความมั่นคงแบบใหม่ ในแต่ละรูปแบบ โดย (สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์, 2548: 6)

1. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และให้ความรู้แก่ข้าราชการกองทัพอไทยเกี่ยวกับภัยคุกคาม หรือปัญหาด้านความมั่นคง ที่กองทัพจะต้องเผชิญ เพื่อเตรียมการได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์
2. ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้เรื่องสันติภาพ และสงคราม ทั้งในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่
3. ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้เรื่องของรัฐไทย คนไทยและความเป็นไทย กับความเป็นอื่น

4. ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้เรื่องของการทห การกิจ การดำเนินการทาง ทหารแบบใหม่ และการใช้อาวุธแบบใหม่ ให้เหมาะสมกับสมรรถนะใหม่

5. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ ระหว่างกองทัพกับ พลเรือนให้กว้างขวางและเข้มแข็งขึ้น โดยการสำรวจและจัดทำทำเนียบผู้เชี่ยวชาญในสาขา ต่างๆ รวมทั้งจัดเวทีให้มีการพบปะเพื่อประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ

6. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการวิจัย ด้านความมั่นคงระหว่างกองทัพกับ พลเรือนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ของกองทัพและ พลเรือน ร่วมดำเนินการวิจัยด้านความมั่นคงของประเทศไทย เพื่อสร้างความเชื่อถือของผลงาน ทางวิชาการ

การสังเคราะห์องค์ประกอบความมั่นคงแห่งชาติ

จากการศึกษาองค์ประกอบความมั่นคงของชาติ จะพบว่า ประกอบด้วยความมั่นคง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ ลำดับต่อไปจะเป็นการสังเคราะห์ความมั่นคงแต่ละด้านพอ เป็นสังเขปดังตารางที่ 3, ตารางที่ 4, ตารางที่ 5, ตารางที่ 6, ตารางที่ 7, ตารางที่ 8, ตารางที่ 9 ตารางที่ 3 ความมั่นคงด้านการเมือง

นักวิชาการ	พงษ์ พงศ์สุวรรณ	วิชัย ชูเชิด	สภาคความ มั่นคงแห่งชาติ	หน่วย บัญชาการ กำลังสำรอง	คณะนักศึกษ วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร 2547
รายละเอียด					
ด้านการเมืองในประเทศ เป็นความศรัทธาของ ประชาชนส่วนใหญ่เอง ประเทศพร้อมที่จะให้การ สนับสนุนต่อระบอบการปกครอง	✓	✓		✓	*
มีระบบการเมืองที่มั่นคง มีการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองอย่างเป็นระบบเรียบร้อย					
มีเสถียรภาพทางการเมือง				✓	✓
ประชาชนเข้าใจสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่ เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกัน มีความ เชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อ เปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วน ร่วมอย่างสอดคล้องกับสภาวะทางการเมืองที่ เปลี่ยนแปลง			✓		*
ด้านการเมืองต่างประเทศ มีความสามารถดำเนิน นโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้ง ดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่าง รอบคอบ	✓	✓	✓	✓	

พจน์ พงศ์สุวรรณ (2536: 47-48) กล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติทางการเมืองไว้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติทางการเมืองในประเทศ เป็นเรื่องของความศรัทธาของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนต่อระบอบการปกครองและการบริหารงานของรัฐบาลที่เป็นอยู่ในขณะนั้นมากน้อยเพียงใด ถ้าประชาชนมีความเชื่อถือ มีศรัทธา มีความจงรักภักดีต่อระบอบการปกครองและรัฐบาลอย่างจริงจังเป็นจำนวนมากแล้ว ความมั่นคงแห่งชาติทางการเมืองในประเทศก็ยังมีมากขึ้น ส่วนความมั่นคงทางการเมืองระหว่างประเทศนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศที่เหมาะสม รวมทั้งการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว

วิชัย ชูเชิด (2543: 91-95) ได้กล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติทางการเมืองว่า การเมืองในประเทศเป็นความเชื่อถือศรัทธาในระบอบการปกครอง มีความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนร่วมมือกับรัฐบาล รวมทั้งรัฐบาลมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ประชาชนเข้าในสิทธิเสรีภาพบุคคล มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศอย่างแท้จริง ในด้านการเมืองระหว่างประเทศต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยยึดถือผลประโยชน์ความมั่นคงและความอยู่รอดของชาติเป็นสำคัญ

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 11-14) ได้กล่าวถึงประเด็นความมั่นคงด้านการเมืองไว้สรุปได้ดังนี้ ประชาชนเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกัน มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกับสภาวะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงด้านการเมืองต่างประเทศมุ่งสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน สามารถดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีเอกภาพ ดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ

หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 394) กล่าวถึง พลังอำนาจของชาติที่ทำให้เกิดความมั่นคงของชาติด้านการเมือง สรุปได้ว่า รัฐบาลมีเสถียรภาพ ประชาชนส่วนใหญ่พร้อมจะให้การสนับสนุนระบอบการปกครองประเทศ ส่วนในด้านการเมืองระหว่างประเทศ เป็นความสามารถในการดำเนินงานทางการทูตกับทุกประเทศ รวมทั้งดำเนินนโยบายต่อประเทศมหาอำนาจอย่างเหมาะสม ประเทศชาติมีเกียรติและศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับนับถือจากนานาประเทศ

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548: 26-34) กล่าวถึงข้อเสนอ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองภายในประเทศว่า ประชาชนต้องมีความรู้ ความ

เข้าใจระบอบประชาธิปไตยและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ความมีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล ส่วนด้านการเมืองต่างประเทศ ต้องมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของไทยกับประชาชนระหว่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์และลดความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน

สรุปได้ว่า ความมั่นคงด้านการเมืองประกอบด้วย ความมั่นคงด้านการเมืองภายในประเทศซึ่งเป็นความศรัทธาของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีเสถียรภาพทางการเมือง ประชาชนเข้าใจสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกัน มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกับสภาวะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง ส่วนด้านการเมืองต่างประเทศ มีความสามารถดำเนินนโยบายทางด้านการเมืองระหว่างประเทศรวมทั้งดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ

ตารางที่ 4 ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

นักวิชาการ	สภาความมั่นคงแห่งชาติ	พจน์ พงศ์สุวรรณ	วิชัย ชูเชิด	วีรพงษ์ วรรณท์	สุรชาติ บำรุงสุข	คณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547	
รายละเอียด							
เศรษฐกิจมีเสถียรภาพและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม	✓	✓	✓		✓	✓	*
มีการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ มีความสมดุลและเป็นธรรม	✓	✓	✓	✓		✓	*
ความสามารถในการปรับตัวและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ	✓				✓	✓	*
เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้			✓	✓	✓	✓	*
เกิดเศรษฐกิจฐานความรู้และพัฒนาให้เป็นพลังอำนาจของชาติ	✓					✓	
มีความเชื่อมโยงที่เหมาะสมระหว่างเศรษฐกิจระดับชุมชนกับเศรษฐกิจระดับชาติและสนับสนุนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓						

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 11-12) ได้กล่าวถึงแนวทางความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ในนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546-2549) ว่าเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพมีความสมดุลและเป็นธรรม เพื่อให้มีผลต่อการแก้ไขปัญหา ความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริงโดยมีการเชื่อมโยงที่เหมาะสมระหว่างเศรษฐกิจระดับชุมชนกับเศรษฐกิจ ระดับชาติ และสนับสนุนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างระบบเศรษฐกิจภายในกับภายนอก ให้สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจภายนอกประเทศ และเสริมสร้างภาวะผู้นำของไทยในการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

พจน์ พงศ์สุวรรณ (2536: 48) ได้กล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติทางเศรษฐกิจ ว่าเป็นเรื่องของความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความเป็นปึกแผ่นในด้านการค้า การอุตสาหกรรม การเงิน ตลอดจนความอยู่ดีมีสุขของคนในชาติ ความแตกต่างของรายได้ของผู้มีอันจะกินกับประชาชนผู้ยากไร้ ไม่ควรแตกต่างกันมากนัก

วิชัย ชูเชิด (2547: 95-97) กล่าวถึงความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจว่า หมายถึงฐานะความเป็นปึกแผ่นทางเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี มีรายได้พอสมควร ผลผลิตรวมของกิจการต่าง ๆ ของประเทศ มีการขยายตัวอย่างสม่ำเสมอ อัตราความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูงขึ้นทุกปี รายได้ของรัฐสูง นำไปพัฒนาให้เศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมีเสถียรภาพและบังเกิดความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รักษาฐานะการแข่งขันระหว่างประเทศ

วีรพล วรรณท์ (2547: 11-29) กล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติในด้านเศรษฐกิจว่า เป็นการทำให้เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างชาติได้

สุรชาติ บำรุงสุข (2543: 104-109) กล่าวถึงความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ว่าเศรษฐกิจจะต้องมีเสถียรภาพ และมีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ไม่ควรมีช่องว่างของการกระจายรายได้มากนัก ประเทศชาติต้องมีความสามารถในการปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงของโลก เศรษฐกิจยุคใหม่ ที่มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค รวมทั้งจะต้องกระตุ้นให้เกิดความคิด “ชาตินิยม” ที่จะทำให้เกิดการแข่งขันด้านเศรษฐกิจในเวทีโลก

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548: 1-48) ได้กล่าวถึงความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจว่าต้องมีเสถียรภาพและการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้ ทำให้เกิดเศรษฐกิจฐาน

ความรู้ และพัฒนาให้เป็นพลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อให้สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อเศรษฐกิจยุคใหม่ รวมทั้งมีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ

สรุปว่าความมั่นคงของชาติ จะต้องทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม มีการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้

ตารางที่ 5 ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

รายละเอียด	นักวิชาการ	สภาความมั่นคงแห่งชาติ	พจน์ พงษ์สุวรรณ	วิชัย ชูเชิด	คณบดีศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547	หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง
มีความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดีและมีความอยู่ดีกินดี		✓	✓	✓		✓ *
สร้างความเข้มแข็งของคน ชุมชน และสังคมอย่างเป็นเครือข่าย มีเวทีเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนเพื่อให้เกิดพลังในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา		✓				
สร้างการยอมรับซึ่งกันและกันในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรมภาษาของชนเผ่าเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้น			✓		✓	✓ *
สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน				✓	✓	✓ *
ให้การศึกษาเกิดสมดุลระหว่างการพัฒนาทางองค์ความรู้และคุณธรรมจริยธรรม			✓	✓	✓	*

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 2-10) ได้กล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติ ในประเด็นความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา สรุปได้ดังนี้ ประชาชนมีความปลอดภัย อยู่ดีมีสุข พัฒนาศักยภาพของคนชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง โดยให้การศึกษาและมีคุณธรรม สร้างเครือข่าย มีเวทีเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างชุมชนและเพื่อให้เกิดพลังในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

พจน์ พงศ์สุวรรณ (2536: 50-71) กล่าวถึงความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา สรุปได้ว่าเป็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ความเป็นธรรมในสังคม การสร้างให้เกิดความเข้มแข็งของพลเรือนทางด้านคุณภาพและความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทั้งทางการเมือง ครอบครัว ศาสนา และสถาบันทางการศึกษา

วิชัย ชูเชิด (2547: 97-102) ได้กล่าวถึงประเด็นความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา สรุปได้ว่า เป็นการสร้างความเข้มแข็งมั่นคงของพลเมือง ทั้งสถาบันครอบครัวและชุมชน ที่ต้องมีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการศึกษา พัฒนาศีลธรรม คุณธรรม

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548: 49-56) ได้กล่าวถึงประเด็นความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยาสรุปได้ว่า เป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน ในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรม ภาษาของชนเผ่า เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และมีความเป็นธรรมในสังคม สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ให้การศึกษา เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาองค์ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม

หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 394-397) กล่าวถึง พลังอำนาจที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาว่า เป็นการที่ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความเสมอภาคในการดำรงชีวิตและมีโอกาสได้รับบริการต่างๆ จากรัฐอย่างทั่วถึง มีความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

สรุปได้ว่า ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดีและมีความอยู่ดีกินดี สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรม ภาษาของชนเผ่า เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งในการศึกษาที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาองค์ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม

ตารางที่ 6 ความมั่นคงด้านการทหาร

รายละเอียด	นักวิชาการ	สภาความมั่นคงแห่งชาติ	พจน์ พงศ์สุวรรณ	วิชัย ชูเชิด	คณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547	พล สงันดร
1. การจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓ *
2. นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติและการพัฒนาประเทศ	✓			✓		
3. พัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันประเทศ ด้วยการฝึกกำลังจากทุกฝ่าย	✓			✓		✓ *
4. พัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน	✓			✓		✓ *
5. ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายทุกรูปแบบ	✓				✓	
6. ความพร้อมทางทหารเพื่อป้องกันการรุกราน	✓				✓	✓ *

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 8 - 12) ได้กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546-2549) โดยมีส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร สรุปสาระสำคัญดังนี้ เป็นการนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และการพัฒนาประเทศ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนพื้นที่ชายแดน มีการจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ ทันสมัย มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบและมีขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับของสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศ ด้วยการฝึกกำลังจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางทหารและ

ความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาชีพอ่างใกล้ชิดในทุกระดับ บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน สนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพในภูมิภาคและของโลก ภายใต้กรอบของสหประชาชาติ ดำเนินการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ความสำคัญในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในรูปทวิภาคี และพหุภาคี

พจน์ พงศ์สุวรรณ (2536: 52) กล่าวว่า การที่ประเทศชาติจะมีความมั่นคงทางทหาร นอกจากจะต้องมีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ในการป้องกันประเทศ และรักษาความสงบภายในประเทศอย่างเพียงพอแล้ว กำลังทหารยังจะต้องมีคุณภาพ อุดมการณ์ วินัย มีขวัญและกำลังใจสูง รวมทั้งมีความเป็นปึกแผ่น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งยังจะต้องมีการดำเนินการทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถเอาชนะการคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ จะเห็นว่าตามแนวคิดนี้ จะต้องมีการจัดเตรียมกำลังให้เกิดความพร้อมทางทหาร มีกำลังกองทัพที่เหมาะสม หรือมีคุณภาพ ที่เป็นหลักประกันให้กับประชาชน สังคม และประเทศชาติได้

วิชัย ชูเชิด (2547: 168-170) ได้กล่าวถึงกองทัพไทยกับความมั่นคงแห่งชาติ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ในเชิงความมั่นคงทางทหารว่า ต้องมีการจัดการเตรียมอย่างเป็นระบบด้วยการสร้างและพัฒนากำลังพลและให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน เพื่อนำไปใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ในยามปกติ กองทัพจะต้องพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของตนให้มีเพียงพอต่อการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ชาติ การฝึกกำลังพลทุกส่วนของสังคมให้มีส่วนร่วมกับการป้องกัน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจจากประชาชนเสมอ ในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้วยการส่งเสริมให้กองทัพมีบทบาทในการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ในลักษณะของการทูตฝ่ายทหาร เพื่อลดเงื่อนไขความขัดแย้ง สร้างความไว้วางใจระหว่างกันกับประเทศในภูมิภาค สำหรับในด้านการบริหารจัดการกำลังพล ต้องมีการพัฒนาศักยภาพกำลังพลของกองทัพ ให้สามารถตกลงใจภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ ด้วยตนเอง ด้วยการพัฒนาทั้งความรู้และความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่กองทัพและประเทศชาติได้รับ

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548: 66) ได้ให้ข้อเสนอแนะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศว่า ให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างกองทัพให้มีความกะทัดรัด ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการร่วมมือกับต่างประเทศในการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติและก่อการร้ายสากล

พหุ ครงเนตร (2545: 90) ได้ให้ข้อเสนอการพัฒนาความพร้อมของกองทัพต่อความมั่นคงของชาติในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านการทหารว่ากองทัพจะต้องเร่งเผยแพร่แนวความคิดแก่กำลังพลและบุคคลทั่วไป ให้เข้าใจตรงกันว่าปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันมีความหลากหลาย ซับซ้อนครอบคลุมองค์ประกอบกว้างขวางและมีผลกระทบต่อทุกองค์กรพร้อมๆ กัน ต้องแก้ปัญหาแบบบูรณาการ ที่ทุกหน่วยงานและประชาชนต่างมีบทบาทร่วมกันในการแก้ไข กองทัพต้องพิจารณาปรับปรุงการจัดหน่วยและปรับโครงสร้างที่เหมาะสม มีความอ่อนตัว มีการเตรียมกำลังพลอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาให้มีความชำนาญเฉพาะที่จะปฏิบัติภารกิจในบทบาทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับหน่วยงานพลเรือนและประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน และกองทัพต้องพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและสร้างหลักประกันของความมั่นคงร่วมกัน

สรุปได้ว่า ความมั่นคงทางด้านการทหาร เป็นการทำให้เกิดความพร้อมทางทหารเพื่อป้องกันการรุกราน โดยการจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบ พัฒนาศักยภาพ ด้านการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลังจากทุกฝ่าย รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 7 ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายละเอียด	นักวิชาการ	สภาความมั่นคงแห่งชาติ	วิชัย ชูเชิด	คณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547	หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง
การพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้านเพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความรู้เท่าทัน		✓			✓ *
การให้ประเทศพึ่งพาตนเองได้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			✓	✓	*
การสร้างให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งทางวัตถุและบูรณาการ			✓		✓ *

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 13) ได้กล่าวถึงประเด็นความมั่นคงของชาติ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สรุปได้ว่า เป็นการพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งสามารถระดมมาใช้ในสถานที่จำเป็น รวมทั้งการพัฒนากำลังด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความรู้เท่าทัน สามารถเลือกรับและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการการป้องกันและต่อต้านผลกระทบทางลบ

วิชัย ชูเชิด (2547: 105) กล่าวถึงความมั่นคงของชาติทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าเป็นความสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548) กล่าวถึงข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์ชาติด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการพลังงานและสิ่งแวดล้อม ในประเด็นความมั่นคงของชาติ สรุปได้ว่า เป็นการพึ่งพาตนเองได้ในเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

หน่วยบัญชาการกำลังพลสำรอง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 394-398) กล่าวถึงความมั่นคงของชาติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีว่า เป็นการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการสร้างคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สรุปได้ว่า ความมั่นคงของชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้านเพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้เท่าทัน ประเทศชาติพึ่งพาตนเองได้ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างให้เกิดความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งทางวัตถุและบุคลากร

ตารางที่ 8 ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน

นักวิชาการ	สุวัฒน์ อักษรกิตต์	ชัยนันต์ สมท- วณิช	สภาความ มั่นคง แห่งชาติ	วิชัย ชูเชิด	สุรชาติ บำรุงสุข	หน่วยบัญชา การกำลัง สำรอง	คณะนักศึกษ วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร 2547	
รายละเอียด								
ภาวะเสื่อมโทรมของ สิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		*
การใช้ทรัพยากรให้เกิดความ สมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน			✓			✓	✓	*
การฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	✓		✓					
การป้องกันแก้ไขปัญหาเสื่อม โทรมและการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมซึ่งมีผลกระทบ	✓		✓			✓	✓	*
ต่อความมั่นคงทางกายภาพ								
การตอบสนองความต้องการ ด้านพลังงานของประเทศ					✓	✓		
การประหยัดพลังงาน						✓	✓	
การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ พลังงานและพัฒนาพลังงาน ทดแทน					✓	✓	✓	*

สุวัฒน์ อักษรกิตต์ (2544: 47-50) ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Security) ว่าเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการป้องกันแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

ชัยนันต์ สมทวณิช และกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2546: 117) กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมในฐานะที่เป็นประเด็นปัญหาความมั่นคงระดับนานาชาติ จะมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักถึงภัยอันเกิดจากการเสื่อมโทรมในระบบนิเวศน์ของโลก

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 8-14) ได้กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2546-2549 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน ไว้ดังนี้ การใช้ทรัพยากรดิน

น้ำและป่าให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งพัฒนาและฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดแนวทางและวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดินและน้ำอย่างจริงจัง และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและวิถีชีวิตของประชาชน มีการใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพทางนิเวศน์ที่ประหยัดและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง มีการบริหารจัดการที่มีผลในการพัฒนา ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะป่าต้นน้ำ ลำธาร โดยใช้ระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อป้องกันแก้ไขและลดระดับปัญหาอุทกภัย ปัญหาความเสื่อมโทรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชน ในการอนุรักษ์การใช้และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน

วิชัย ชูเชิด (2547: 31-32) ได้กล่าวถึง ความมั่นคงของสภาวะแวดล้อมและการพลังงานว่า เป็นแนวคิดที่จะพยายามรักษาสภาพแวดล้อมของสิ่งแวดล้อมภายในโลก เพื่อให้สังคมมนุษย์สามารถดำรงอยู่ได้กับธรรมชาติ เพราะมนุษย์จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ถ้าไม่มีสิ่งต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของสภาพแวดล้อม การมองความมั่นคงในรูปแบบนี้ เป็นการมองไปในอนาคตของมนุษยชาติ ซึ่งปัจจุบันได้เกิดมีภัยธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ปัญหานี้เป็นปัญหาของคนทั้งโลกและอนาคตของมนุษยชาติ รวมทั้งมีความขัดแย้งกันเองระหว่างความมั่นคงในสภาพแวดล้อม กับความมั่นคงในด้านอื่น เช่นในการสร้างเขื่อนจะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ในขณะที่ถ้าไม่สร้างก็อาจส่งผลต่อการขาดพลังงานที่มีผลต่อปัญหาเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งประชาชนก็อาจไม่มีพลังงานใช้ ซึ่งมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของบุคคลได้

สุรชาติ บำรุงสุข (2549: 2, 2546: 111, 2543: 100) ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมไว้ว่าเป็นการพังทลาย ล่มสลาย หรือเสื่อมถอยของระบบนิเวศน์ ทั้งเรื่องการทำลายป่า การสูญเสียความสมบูรณ์ของพื้นที่ด้านการเกษตร การสูญเสียพื้นที่การประมงชายฝั่ง การใช้น้ำมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น และมลภาวะในน้ำ ผลของปัญหาเหล่านี้ยังกระทบสถานะทางเศรษฐกิจของรัฐ โดยเฉพาะการลดลงของผลผลิตด้านการเกษตร ที่ยิ่งทำให้ความเป็นอยู่ของผู้อยู่ในชนบทประสบปัญหาหนักขึ้น ทำให้มีการย้ายถิ่นของประชากร เกิดการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับความมั่นคงด้านพลังงานเป็นขีดความสามารถของรัฐ/สังคม ที่จะต้องสนองต่อความต้องการด้านพลังงานภายในของตนเองได้ และการตอบสนองดังกล่าว

จะต้องอยู่ในระดับของราคาที่ตั้งคมสามารถจ่ายได้ หรือในอีกด้านหนึ่งก็คือการตอบสนองด้านพลังงานที่ทำให้กระบวนการผลิต ตลอดจนถึงระบบการขนส่ง ภายในสามารถดำเนินไปได้ หากเกิดความล้มเหลวของความมั่นคงด้านพลังงาน ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบอุตสาหกรรมการผลิต และการขนส่งภายในรัฐหยุดชะงักลง ทำให้ความมั่นคงของรัฐถูกระทบอย่างมาก โดยจะทำให้ขีดความสามารถของรัฐตกต่ำอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นขีดความสามารถทางเศรษฐกิจหรือการทหาร

หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 391-398) ได้กล่าวถึงความมั่นคงของชาติในด้านประเด็นพลังงานและแนวทางการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ว่าส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ การรักษาสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด โดยคำนึงถึงความยั่งยืน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือสนับสนุนรัฐ ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการตอบสนองความต้องการของคนในชาติ

คณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2548: ฉ-ช) ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมว่า ด้านพลังงานให้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคการคมนาคมขนส่ง และเพิ่มแรงจูงใจในการประหยัดพลังงานทุกภาคส่วน มีการพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อลดการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนในด้านสิ่งแวดล้อมพึงกำหนดพื้นที่เพื่อสงวนอนุรักษ์และพัฒนาที่ชัดเจน และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ ในแหล่งทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้งการป้องกันและจัดการของเสียที่เกิดจากการพัฒนา

สรุปได้ว่า ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน เป็นการรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรให้เกิดความสมดุล และเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การป้องกันแก้ไขปัญหาเสื่อมโทรมและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน

ตารางที่ 9 ความมั่นคงของมนุษย์

รายละเอียด	นักวิชาการ	องค์กร สหประชา- ชาติ	สุรชาติ บำรุงสุข	สภาวะ มั่นคง แห่งชาติ	วิชัย ชูชาติ	คณะนักศึกษา วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร 2547	วีรพล วรรณท์	
สภาวะที่มนุษย์มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น อยู่ดี กินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก		✓	✓	✓	✓	✓	✓	*
ได้รับการเคารพ สิทธิ เสรีภาพ ของตนเอง (สิทธิมนุษยชน)		✓		✓	✓	✓	✓	*
การว่างงาน		✓	✓					
ด้านสาธารณสุข ไม่มีโรคภัยทางร่างกาย		✓	✓			✓		*
ความปลอดภัยทางร่างกาย		✓	✓		✓	✓	✓	*
พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในด้าน								
ฐานความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งคุณค่าที่ดึงดูดทางจิตใจให้เข้มแข็งและสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป				✓				

สำหรับความมั่นคงของมนุษย์ ทางองค์การสหประชาชาติ (เพลินพิศ มีเมศกุล และคณะ, 2546: 120) สุรชาติ บำรุงสุข (2543: 101) และคณะนักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2548: 1-2) ได้กล่าวอย่างสอดคล้องกันว่า เป็นสภาวะที่มนุษย์ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเรื่องของการมีงานทำ อยู่ดี กินดี ไม่อดอยาก อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นพิษ ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการเอาใจใส่ด้านการสาธารณสุข มีความปลอดภัยทางร่างกาย ไม่ต้องหวาดกลัวต่อความรุนแรงและโหดร้าย ไม่มีปัญหาทางอาชญากรรม รวมทั้งได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพ หรือสิทธิมนุษยชน ส่วนสภาวะความมั่นคงแห่งชาติ (2547: 7 - 10) วีรพล วรรณท์ (2549: 9 - 11) วิชัย ชูชาติ (2547: 32) ได้กล่าวถึงความมั่นคงของมนุษย์ว่า เป็นสภาวะที่มนุษย์มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคืออยู่ดีกินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก มีความปลอดภัยทางร่างกาย ได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง จึงสรุปได้ว่า ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) เป็นสภาวะที่มนุษย์ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ มีความอยู่ดีกินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้รับการเอาใจใส่ด้านสาธารณสุข ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการ

เคารพ ในสิทธิเสรีภาพของตนเอง

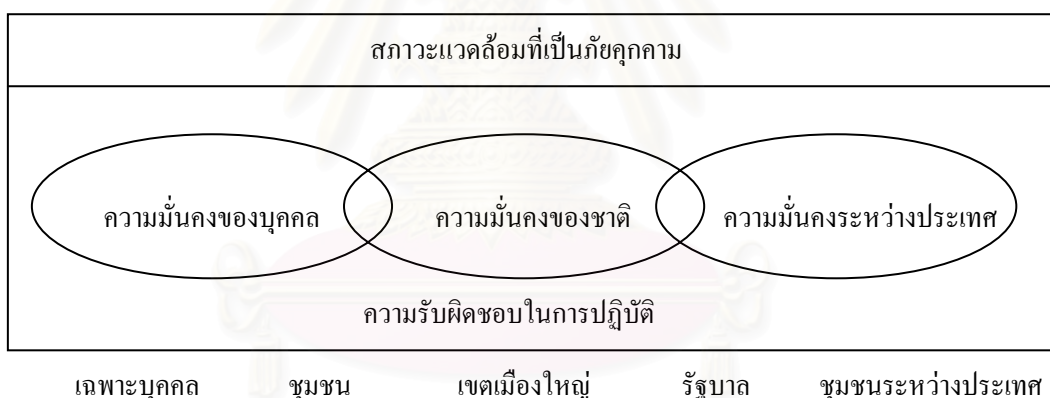
1.2 แนวคิดความมั่นคงของชาติของต่างประเทศ

ความมั่นคงของชาติของประเทศแคนาดา (Canada's National Security) นโยบายความมั่นคงของชาติของประเทศแคนาดา ก็มุ่งไปสู่ผลประโยชน์ของชาติ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ โดยมีลักษณะที่ทำแบบครบวงจร (Comprehensive Study) การจัดทำนโยบายความมั่นคงของชาติ ได้กล่าวถึง แกนของผลประโยชน์ ของความมั่นคงของชาติใน 3 เรื่อง คือ (กองกิจการภายในประเทศ,2543: 89 – 90; Privy Council Office,2004: 3 - 13)

1. การคุ้มครองประเทศแคนาดาและประชาชนทั้งในและนอกประเทศ
2. สร้างความเชื่อมั่นว่า ประเทศแคนาดา ไม่ใช่ฐานที่เป็นภัยคุกคามต่อพันธมิตร
3. สนับสนุนให้เกิดความมั่นคงระหว่างประเทศ

สำหรับกรอบในการจัดทำนโยบายความมั่นคงของชาติ (The Scope of the National Security Policy) ปรากฏดังแผนภาพ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบนโยบายความมั่นคงของชาติของประเทศแคนาดา

ที่มา: Privy Council Office. (2004: 4)

จากภาพจะเห็นว่า กรอบนโยบายความมั่นคงของชาติของแคนาดา กำเนิดถึง สภาวะแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศ โดยที่ความมั่นคงของชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงของบุคคลและเชื่อมโยงกับความมั่นคงระหว่างประเทศ รัฐบาลแห่งชาติและชุมชนระหว่างประเทศ

รัฐบาลประเทศแคนาดา ได้พยายามที่จะทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยต่อชาวแคนาดามากขึ้น และมีรายจ่ายด้านนี้จำนวนมาก เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์และเสริมสร้างและบูรณาการ ความพยายามให้ดีกว่าเดิม ทั้งในการทำให้เกิดภาวะผู้นำ ระดมทรัพยากรและ

เสริมสร้างโครงสร้างที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการบูรณาการเต็มรูปแบบ เพื่อประสิทธิภาพของระบบความมั่นคง เพื่อบรรลุมิติวัตถุประสงค์ดังกล่าว นาย พอลล์ มาร์ติน (Paul Martin) นายกรัฐมนตรีของแคนาดา ได้ประกาศเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2003 ต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในเชิงบูรณาการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดตั้งกระทรวงความปลอดภัย และเตรียมพร้อมภาวะฉุกเฉิน (Minister of Public Safety and Emergency Preparedness) และหน่วยงานใหม่ เพื่อทำหน้าที่ด้านความมั่นคงและข่าวกรอง , กำหนดนโยบายและดำเนินการ , ป้องกันการก่ออาชญากรรม , ดูแลเส้นเขตแดน, ปัญหาผู้อพยพและบริหารภาวะฉุกเฉิน มีการจัดตั้งศูนย์ประเมินภัยคุกคามเชิงบูรณาการ (Integrated Threat Assessment Centre) เพื่อประเมินภัยคุกคาม นำข่าวกรองข้อมูลมารวมกันและประเมินความต้องการของหน่วยงาน โดยกำหนดให้สามารถนำไปใช้ได้ทันเวลา และมีประสิทธิผล

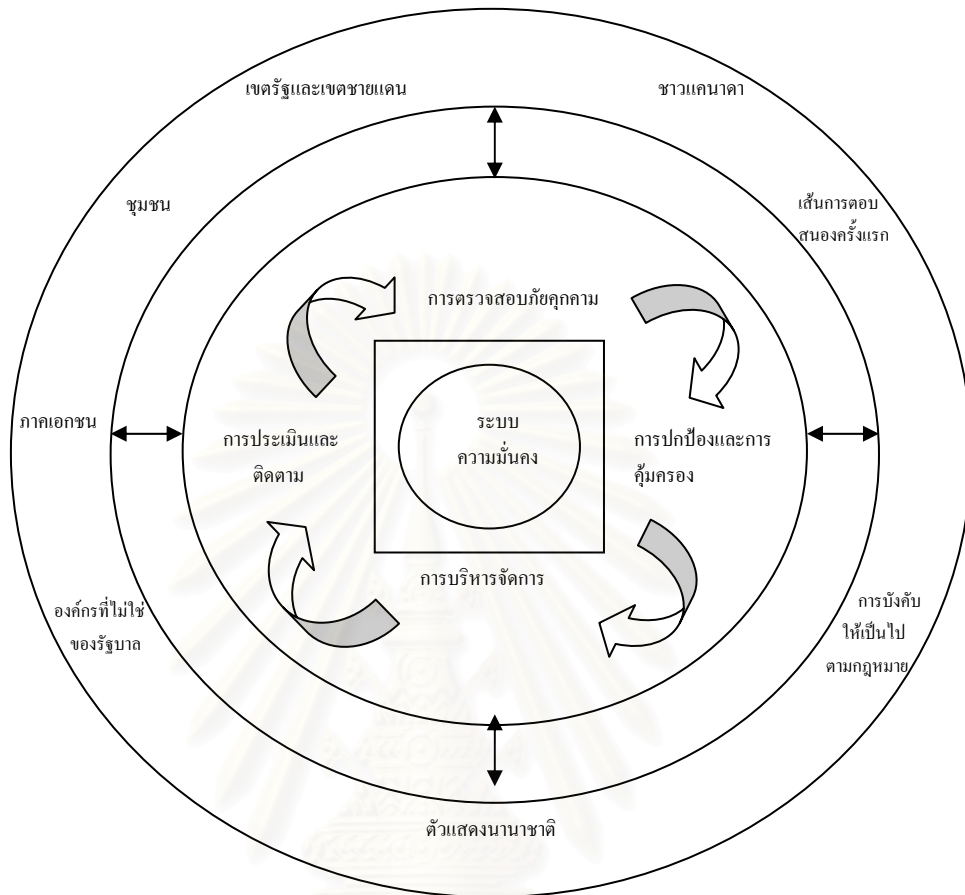
2. จัดตั้งคณะมนตรี ความมั่นคง อนามัยและภาวะฉุกเฉิน (The Cabinet Committee on Security , Public Health and Emergencies) เพื่อการประสานงาน เสนอแนะรัฐบาลในภาพรวมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและจัดการความมั่นคงของชาติ รวมทั้งด้านการข่าวกรอง

3. จัดตั้งสภาความมั่นคงแห่งชาติ (The national Security Advisor) เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่นายกรัฐมนตรี เพื่อปรับปรุงการประสานงานและบูรณาการความมั่นคงของหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศแคนาดาได้พัฒนารูปแบบระบบความมั่นคงเชิงบูรณาการ (The integrated security system) โดยมีองค์ประกอบของระบบความมั่นคงปลอดภัย การประเมินภัยคุกคาม การป้องกัน การลำดับการบริหารจัดการ ที่มีความเกี่ยวพัน เชื่อมโยง ดังแผนภาพ 4 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2 ระบบความมั่นคงเชิงบูรณาการของประเทศแคนาดา

ที่มา : Privy Council Office (2004: 10)

ในการบูรณาการระบบความมั่นคงของชาติจะมุ่งไปสู่ประเด็น 6 งาน ด้านความมั่นคงปลอดภัยหลัก คือ

1. ด้านการข่าวกรอง (Intelligence)
2. มีการวางแผนและบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Planning and Management)

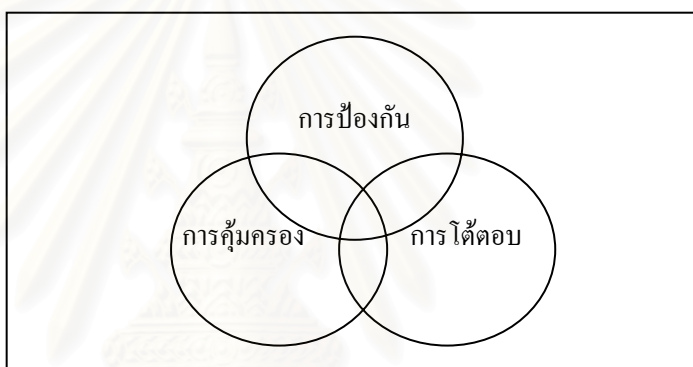
3. การควบคุมดูแลสุขอนามัยฉุกเฉิน (Public Health Emergencies)
4. ความมั่นคงของระบบขนส่ง (Transportation Security)
5. ความมั่นคงตามแนวชายแดน (Border Security)
6. ความมั่นคงระหว่างประเทศ (International Security)

จะเห็นได้ว่าประเทศแคนาดามีแนวคิดด้านความมั่นคงเชิงบูรณาการ

พิจารณาในหลายมิติ โดยมีกรอบในเรื่องความมั่นคงของบุคคล ความมั่นคงของชาติและความมั่นคงระหว่างประเทศ ที่เน้นไปที่สภาวะภัยคุกคามภาวะฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่พร้อมที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกแห่ง

ความมั่นคงของชาติของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore's National Security) สำหรับความมั่นคงของชาติของประเทศสิงคโปร์ ใช้วิธีการเชิงบูรณาการ (Integrated Approach) (National Security Coordination Centre, 2005: 37-60) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนที่เชื่อมโยง คือ 1. การป้องกัน(prevention) 2. การคุ้มครอง (protection) และ 3. การโต้ตอบ (response) ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แนวคิดวิธีการเชิงบูรณาการ เพื่อความมั่นคงของชาติ

ที่มา : National Security Coordination Centre.(2005: 43)

การป้องกัน (Prevention) ประกอบด้วย

1. ประเทศสิงคโปร์รับผิดชอบและเข้าใจพลเมืองของประเทศในยุคไร้พรมแดน

พรมแดน

2. ประสานงานเพื่อความสำเร็จของงานด้านข่าวกรอง
3. ควบคุม ดูแลด้านเส้นเขตแดนอย่างมีประสิทธิภาพ

การคุ้มครอง (Protection) ประกอบด้วย

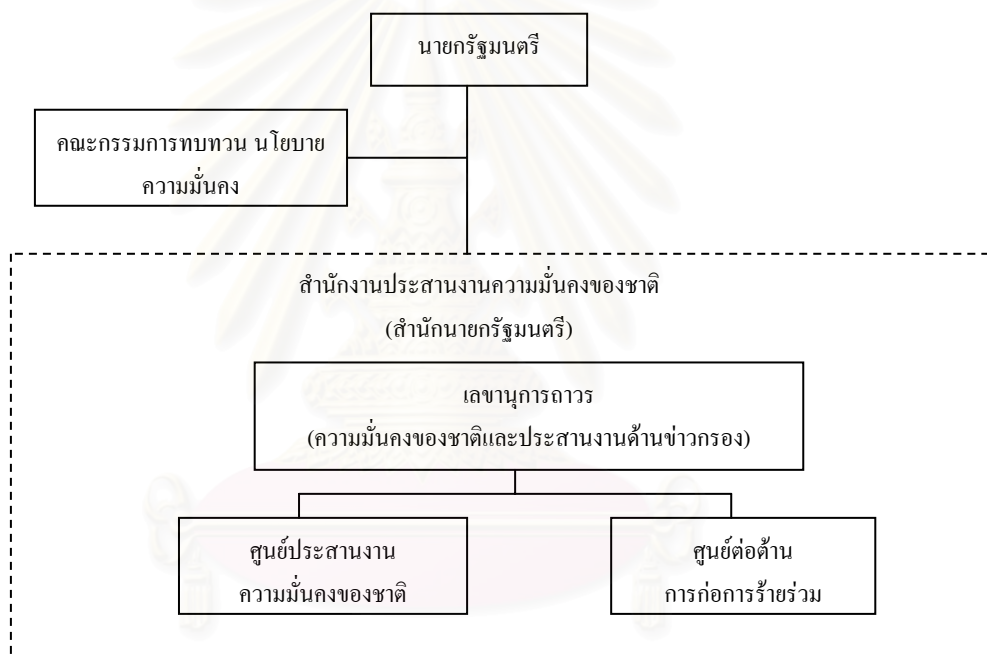
1. ให้ความคุ้มครองโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและสถานที่ที่สำคัญยิ่ง
2. เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้อยู่ในระดับสูง
3. ความมั่นคงในระบบขนส่งทางบก
4. ความมั่นคงในระบบนำทิศทางการบิน (Aviation Security)
5. ความมั่นคงในทางทะเล (Maritime Security)

การโต้ตอบ (Response) ประกอบด้วย

1. การโจมตีตามแบบ (Conventional Attacks)
2. การโจมตีนอกแบบ (Non-Conventional Attacks)

ส่วนการประสานงานนโยบายความมั่นคงในประเทศสิงคโปร์ จะมีคณะกรรมการ ทบพทวนนโยบายความมั่นคงเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่นายกรัฐมนตรี และมีหน่วยงานสำคัญ 2 หน่วยงาน คือ 1. ศูนย์ประสานงานความมั่นคงของชาติ (National Security Coordination Centre) 2. ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายร่วม (Joint Counter Terrorism Centre) ตามแผนภาพที่ 4 ดังนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงการประสานงานนโยบายความมั่นคงของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ที่มา : National Security Coordination Centre. (2005:37)

ความมั่นคงของชาติโดยใช้วิธีการเชิงบูรณาการของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ใช้แนวคิดระบบการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จ (Total Defence) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการทหาร (Military) ด้านกิจการพลเรือน (Civil) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคม (Social) และด้านจิตวิทยา (Psychological) ประชาชนจำนวนมากคิดว่าระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จเป็นยุทธศาสตร์ในการป้องกันที่ดำเนินการหรือเป็นแผนที่ดำเนินการในระหว่างสงคราม ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว มีความครอบคลุมมากกว่า

ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จเป็นเรื่องราวต่างๆ ที่กระทำอยู่ทุกวัน ในทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศชาติ ทุกคนพร้อมที่จะรับใช้ชาติอยู่ตลอดเวลา มีส่วนร่วมในการชักจูงภาวะถูกเงินเพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น และเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ สร้างให้เกิดความแข็งแกร่งของความแตกต่างทั้งทางเชื้อชาติและศาสนา เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นสิงคโปร์ ที่จะร่วมกันทำให้เกิดระบบการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จอย่างสมบูรณ์แบบ แนวคิดระบบการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จถูกนำมาใช้ตั้งแต่ ค.ศ.1984 โดยปรับปรุงประยุกต์จากประสบการณ์ของประเทศสวีเดนและประเทศสวีเดน สาเหตุที่สาธารณรัฐสิงคโปร์นำระบบต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จมาใช้มีอยู่ 2 ประการ คือ 1. สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นชาติที่ก่อตั้งไม่นานนัก ประกอบกับมีประชากรน้อย ไม่สามารถที่จะสร้างกองกำลังทหารประจำการขนาดใหญ่ได้ จึงต้องให้ชาวสิงคโปร์ทุกคนมีขีดความสามารถในการป้องกันที่หลากหลาย 2. ธรรมชาติของสงครามสมัยใหม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไป สนามรบไร้ขอบเขต จึงมีความต้องการศักยภาพที่ไม่ใช่ทางการทหารที่เข้มข้น ดังนั้นองค์ประกอบของระบบต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จจะต้องทำงานร่วมกัน เพื่อยุทธศาสตร์การป้องกันที่สมบูรณ์แบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำหรับความมั่นคงของประเทศอื่นๆ มีดังนี้ ประเทศโปแลนด์ได้จัดทำยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศโปแลนด์ (The National Security Strategy of the republic of Poland) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ วัตถุประสงค์พื้นฐานของนโยบายความมั่นคง เพื่อดำรงรักษาเอกราชและอธิปไตยมีบูรณาภาพแห่งดินแดนและอาณาเขต นโยบายของรัฐจะส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของประชาชน สิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน มีเสถียรภาพและมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในเรื่องของการดำเนินงานของรัฐด้านกิจการระหว่างประเทศ ทั้งการเป็นพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ (The North Atlantic Alliance) สหภาพยุโรป (The European Union) องค์การสหประชาชาติและสถาบันระหว่างประเทศอื่นๆ นโยบายที่ให้ความสำคัญด้านความมั่นคงของอาณาเขต กำลังรบ (The armed forces) ด้านการข่าวกรอง (Intelligence) และความมั่นคงภายในส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จะพิจารณา 5 ประเด็นคือ การเงิน (Finance) เศรษฐกิจ (Economy) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ (Natural environment) การศึกษาของพลเมือง (Civic education)

ส่วนประเทศออสเตรเลียมีแนวคิดด้านความมั่นคงที่ว่า เมื่อภูมิภาคมีความมั่นคงย่อมทำให้ประเทศมีความมั่นคงด้วย (secure country in a secure region) นโยบายของออสเตรเลียมุ่งที่จะสร้างความเข้มแข็งต่อชาติ โดยที่ให้เกิดมาตรฐานการศึกษาในระดับสูง เน้น

วิทยาศาสตร์และอาศัยการวิจัยเป็นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีร่วมกับพันธมิตรสหรัฐฯ

สรุปได้ว่า ปัญหาความมั่นคงเป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด แต่มักไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร รวมทั้งความพยายามที่จะเตรียมการหาทางแก้ไขอาจมีไม่มากนักด้วย อาจคิดว่าไม่น่าจะเกิดขึ้นหรือเป็นไปได้ จึงทำให้เหตุการณ์ที่สามารถป้องกันได้ ผ่อนหนักเป็นเบาได้ไม่ได้รับการสนใจเท่าที่ควร นอกจากนี้ความสับสนของแนวความคิดด้านความมั่นคง ความเข้าใจที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้เกิดเป็นประเด็นสำคัญที่ควรหาแนวทาง รูปแบบ หรือวิธีการ ที่จะจัดการศึกษา ให้ความรู้ ในลักษณะใดบ้างเพื่อที่จะส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อที่จะให้ประชาชนในชาติทุกระดับ ทุกหมู่เหล่าสามารถเข้าไปปัญหาความมั่นคงร่วมค้ำจุน มีความสำนึกถึงความมั่นคงร่วมกันอย่างแท้จริงในทุกระดับ ทุกองค์ประกอบ และร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน สร้างความเป็นปึกแผ่นในทุกอณูของสังคม ก็ย่อมจะทำให้ประเทศชาติมั่นคงในที่สุดนั่นเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

คำ “ยุทธศาสตร์” ได้ถูกนำมาใช้เป็นเวลานานแล้ว แต่เป็นการใช้ในความหมายของคำว่า ศิลปการสงคราม (The Art of War) หรือตำราพิชัยสงคราม หรือหลักการสงคราม (The Principles of War) หรือศิลป์ของการนำทัพ (The art of generalship) ต่อมากำว่า ยุทธศาสตร์ (Strategy) ได้ถูกกำหนดขึ้นและถูกนำมาใช้ในประเทศฝรั่งเศสเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.1776 โดยมีที่มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Stratagème” ซึ่งมาจากภาษากรีก คือ Strategema ซึ่งหมายถึงการนำทัพ หรือกลศึกหรืออุบาย เล่ห์กลทั้งปวงเพื่อเอาชนะข้าศึกโดยไม่ให้รู้ตัว มาใน พ.ศ.2280 ได้เกิดคำว่า Stratège หรือ Stratèque ที่มาจากคำในภาษาละตินว่า Strategus ตรงกับคำในภาษากรีก คือ Stratigas Stratigia ตามความหมายเดิมของกรีก หมายถึงแม่ทัพใหญ่ แต่ที่นำมาใช้ในครั้งนี้ หมายถึง ศิลปศาสตร์ในการนำทัพ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2351 จึงเกิดคำใหม่ในภาษาฝรั่งเศสขึ้นคือ Stratigie ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Strategy ในปัจจุบัน (พจนานุกรมศัพท์สุวรรณ, 2536: 6-7, ศุภลักษณ์ สุวรรณชะฎู, 2541: 17)

ตำราพิชัยสงคราม 13 บทของ ซุน วู ซู (Sun Wu Tzu) นักปราชญ์ชาวจีน ซึ่งมีชีวิตในช่วงก่อนคริสตกาล 770-436 ปี (บุญศักดิ์ แสงระวี, 2547: 18-21) ได้เขียนขึ้นนับเป็นต้นแบบของหลักการทางยุทธศาสตร์ทหารและหลักการทางสงคราม ที่นักการทหารและนักยุทธศาสตร์ต่อๆ มาศึกษานำมาดัดแปลงใช้ในการรบมาโดยตลอด ทั้ง Nicolo Machiavelli, Napoleon Bonaparte โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Karl Von Clausewitz นักการทหารเยอรมันที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งที่ได้เขียนบทนิพนธ์การทหารในอีก 2,200 กว่าปีต่อมา, Alfred Thayer

Mahan, Sir Halford Mackinder, Guilio Douget, Sir Basil Liddell Hart, Andre Beaufre รวมทั้งนักวิเคราะห์ด้านการทหารที่มีชื่อเสียง S.E.Finer, Samuel P. Huntington ต่างก็ใช้หลักการจากตำราพิชัยสงครามของ ซุน วู ในการเขียนหนังสือตำราทางทหารเป็นส่วนใหญ่ (ศุภลักษณ์ สุวรรณะชญ, 2541: 17, พจน์ พงศ์สุวรรณ, 2536: 7) Nicolo Machiavelli (ค.ศ. 1469–1527) รัฐบุรุษชาวอิตาลีเป็นคนแรกที่กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ว่าเป็นการใช้พลังอำนาจของชาติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ ซึ่งพลังอำนาจของรัฐดังกล่าวหมายถึง องค์ประกอบของพลังอำนาจแห่งชาติ (National Power) สำคัญ 3 ประการคือ การเมือง สังคม และการทหาร โดยเปรียบเทียบว่าประเทศที่มีพลังอำนาจมากกว่าย่อมได้เปรียบประเทศที่มีพลังอำนาจน้อยกว่าในการที่จะดำรงรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ (National Interests) ต่อมา Clausewitz ได้เพิ่มองค์ประกอบที่ 4 คือ เศรษฐกิจ ซึ่งทำให้องค์ประกอบพลังอำนาจของชาติและการวางแผนยุทธศาสตร์มีความสมบูรณ์มากขึ้น (พจน์ พงศ์สุวรรณ, 2536: 7-35, ศุภลักษณ์ สุวรรณะชญ, 2541: 18, เฉลิม กุหาวิชานันท์ และเรีอโรบ เมืองมัน, 2545: 38)

ซุน วู ได้กล่าวถึง เรื่องยุทธศาสตร์ที่อาจนับเป็นปฐมบทไว้ว่า การบัญชาทัพขั้นเอกคือ ชนะด้วยอุบาย รองมาคือ ชนะด้วยการทูต รองมาคือ ชนะด้วยการรบ เลวสุด คือ การตีเมือง รวมทั้งเป็นต้นตำรับแห่งแม่บทสัจพจน์ที่ว่า “รู้เขา รู้เรา ร้อยรบมิพ่าย ไม่รู้เขา ไม่รู้เรา ทุกรบจักพ่าย” แม้รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง ยังหาใช่ความยอดเยี่ยมไม่ มิต้องรบแต่สยบทัพเข้าศึกได้ จึงจะเป็นความยอดเยี่ยมในความยอดเยี่ยม (บุญศักดิ์ แสงระวี, 2547: 106) นอกจากนี้ ซุนวู ยังกล่าวถึงยุทธศาสตร์อีกว่า “จักใช้ยุทธวิธีอย่างไรหนอ จึงจะเอาชนะยุทธวิธีของข้าศึกได้ เรื่องนี้แหละคือสิ่งที่คนทั้งหลายไม่สามารถจรรู้เข้าใจได้ ยุทธวิธีทั้งหลาย อันข้าพเจ้านำมาใช้ปราบข้าศึกนั้น คนทุกคนย่อมสามารถมองเห็นได้อยู่ แต่สิ่งที่ไม่มิใครสามารถมองเห็นได้เลยคือยุทธศาสตร์ซึ่งมีเหตุพัวพันทำให้บังเกิดมีชัยชนะ (รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์, 2549: 62) ซึ่งจากนั้นมาผู้ศึกษาในยุคต่อมา ได้ปรับประยุกต์แนวคิดเชิงยุทธศาสตร์นี้อย่างแตกต่างหลากหลาย แต่ยังคงมีความในสิ่งที่ ซุน วู ได้เขียนขึ้นมาแล้วทั้งสิ้น

2.1 ความหมายของยุทธศาสตร์

Hart (อ้างถึงใน Eccles, 1977: 68, ภาณุมาต สีวะรา, 2548: 5) ได้ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ไว้ว่าเป็นศิลปะของการใช้ และการปรับประยุกต์วิธีการทางทหารเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งนโยบาย และสิ่งแรกซึ่งสำคัญที่สุดของการบรรลุถึงความสำเร็จทางยุทธศาสตร์ คือ การคำนวณที่แม่นยำ และการประสานระหว่างวัตถุประสงค์ (ends) และเครื่องมือ (means) โดยวัตถุประสงค์จะต้องสัมพันธ์กับเครื่องมือทั้งหมด และเครื่องมือที่ใช้

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงจนถึงเป้าหมายสุดท้าย จะต้องได้สัดส่วนกับค่านิยม (Value) และความต้องการ (needs) ของเป้าหมายในแต่ละช่วงนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของ (Object) หรือเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย (purpose) ที่ต้องการ ซึ่งถ้ามากหรือน้อยเกินไป อาจจะเป็นอันตรายได้เช่นกัน

Clausewitz (Howard and Paret, 1984: 177, Lykke, 1993: 24, ภาณุมาต สีวะระ, 2548: 2) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ว่าเป็นการใช้การรบปะทะเพื่อจุดมุ่งหมาย (purpose) ดังนั้นนักยุทธศาสตร์ต้องกำหนดเป้าหมาย (aim) ในการปฏิบัติทั้งปวงของสงครามเพื่อที่จะให้เกิดความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสงคราม กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่านักยุทธศาสตร์จะวางแผนของสงคราม โดยใช้เป้าหมายของสงครามในการกำหนดกลุ่มของการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยแท้จริงแล้วนักยุทธศาสตร์จะทำการปรับแต่งการทัพเอง และตัดสินใจเกี่ยวกับการรบตามคำพัง Clausewitz ยังกล่าวถึงองค์ประกอบทางยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อการปะทะหรือใช้กำลังว่าอาจแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายอย่าง คือ สภาพขวัญ (moral) สภาพทางกายภาพ (physical) หลักการคำนวณหรือหลักการคณิตศาสตร์ (mathematical) สภาพทางภูมิศาสตร์ (geographical) และหลักการสถิติ (statistical) (Howard and Paret, 1984: 183)

Carroll (cited in Liotta and Lloyd, 2004: 1) ได้กล่าวว่าทั้งหลายทั้งมวลแล้ว ยุทธศาสตร์ไม่ใช่เรื่องที่จะแก้ปัญหามืองได้อย่างรวดเร็ว ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือที่มุ่งเน้นผลระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้เกิดความผกผันต่อสภาวะแวดล้อมในอนาคต ซึ่ง ชาตี นาวาวิชิต (2545: 2) ก็ได้กล่าวถึงการเมืองว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธศาสตร์ ตามคำนิยามว่า ยุทธศาสตร์หมายถึง ศิลปะและศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การทหารของชาติ และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อสนับสนุนในการดำเนินนโยบายของชาติเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพที่สุด สำหรับการคาดการณ์ในอนาคตนั้น อมรเทพ ณ บางช้าง (2545: 53) ให้คำนิยามสอดคล้องกับ Carroll โดยกล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นทิศทางหรือวิธีการที่เราต้องพิจารณากำหนดด้วยความรอบคอบ โดยการ ศึกษาปัจจัยต่างๆ ในปัจจุบันและการคาดการณ์ไปสู่อนาคต

วิทยาลัยการทัพบกสหรัฐฯ (Unites State Army War College : USAWC) ได้นิยามศิลปะทางยุทธศาสตร์ไว้ว่าเป็น ทักษะในการกำหนด (formulation) การประสานงาน (coordination) และการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ วิธีการและเครื่องมือ เพื่อส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ของชาติ (Magee II, 1998: 3) ในขณะที่วิทยาลัยการทัพบก (2544: 1 - 2) ได้กำหนดว่า ยุทธ-

ศาสตร์ = วัตถุประสงค์ (การมุ่งไปยังวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พยายามมุ่งไป) + หนทางปฏิบัติ (วิธีการ) + เครื่องมือ (เครื่องมือที่วัตถุประสงค์บางอย่างสามารถถูกทำให้บรรลุได้)

กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ ได้ให้ความหมายในพจนานุกรมทางทหารของสหรัฐฯ (DOD dictionary of Military and Associated Terms) (Magee II, 1998:3) และ กองบัญชาการทหารสูงสุดของประเทศไทยได้อรรถาธิบายในพจนานุกรมศัพท์ทหารอังกฤษ – ไทย ฉบับใช้สามเหล่าทัพ พ.ศ. 2544 (กรมยุทธศึกษาทหาร, 2544: 603) ไว้ว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง ศิลปะและศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้กำลัง อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ ทางจิตวิทยา และกำลังรบทางทหาร ตามความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม เพื่อให้บังเกิดการสนับสนุนอย่างสูงสุดต่อนโยบายด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งที่จะเพิ่มพูนโอกาสและผลของชัยชนะในทางที่เกื้อกูล และลดโอกาสของการพ่ายแพ้ให้น้อยลง นอกจากนี้ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 911) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “ยุทธศาสตร์” ไว้ว่า “วิชาว่าด้วยการพัฒนาและการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบทางทหารตามความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม” จะเห็นว่ายุทธศาสตร์เป็นการทำให้เกิดพลังอำนาจดังที่ Rosinski (1977: 64) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ คือ การกำหนด ทิศทางที่จะใช้พลังอำนาจทั้งหมด

จุลชีพ ชินวรรณโณ (2545: 6) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ในความหมายที่แคบคือ ยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางในการใช้กำลัง หรือพูดว่าจะใช้กำลังทางทหารในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยการวางแผนการใช้กำลังอย่างแยบยล เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ทางการเมือง อีกทั้งเป็นศิลปะการใช้กำลังเพื่อให้ประสบชัยชนะในสมรภูมิ เป็นการใช้กำลังอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน เพื่อจัดการข้าศึกแต่ในปัจจุบัน คำว่า “ยุทธศาสตร์” ได้ถูกขยายความและนำไปใช้ในวงการต่างๆ นอกเหนือจากวงการทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคเอกชน ความหมายของยุทธศาสตร์ จึงขยายความไปถึง การวางแผน การปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Beaufre (1965:13-50) ที่กล่าวว่ายุทธศาสตร์เป็นวิธีคิดที่มีเป้าหมายที่มาจาก การรวบรวมเรียบเรียง โดยจัดลำดับความสำคัญ แล้วจึงเลือกวิธีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ยุทธศาสตร์หนึ่งอาจเหมาะสมที่สุดในสถาน การณ์หนึ่ง แต่อาจเป็นยุทธศาสตร์ที่เลวร้ายที่สุดในอีกสถานการณ์หนึ่ง เดิมทีนั้นยุทธศาสตร์มักใช้ในการวางแผนสงคราม หรือแผนทางทหารเท่านั้น แต่ปัจจุบันสงครามไม่ได้เป็นเรื่องทางทหารเพียงอย่างเดียว สงครามเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันทุกสิ่งทุกอย่าง ดังนั้น ยุทธศาสตร์จะเป็นวิธีคิดที่จะทำให้แน่ใจได้ว่า การที่ตัดสินใจกำหนดแนวทางหรือนโยบายใดก็ตามได้กระทำอย่างรอบคอบ ใฝ่ครวญอย่างดีที่สุดแล้ว Beaufre ยอมรับว่ายุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก จนบางครั้งเขาไม่อาจกำหนดความหมายที่ชัดเจนได้และ

เขายังเห็นว่าทุกวันนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ ที่วางแผนต่อไป โดยที่ตนเองยังไม่ทราบแน่ชัดว่า ยุทธศาสตร์ที่แท้จริงคืออะไร อย่างไรก็ตามเขาสรุปว่า ยุทธศาสตร์ไม่ได้เป็นอะไรที่มากไปกว่า การเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ศุภลักษณ์ สุวรรณะชญ (2541: 22) ได้สรุปว่ายุทธศาสตร์ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ และเป็นศาสตร์หลายสาขาวิชา (สหวิทยา) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร / เครื่องมือ ถ้าขาดองค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดไป จะทำให้การวิเคราะห์หรือการประเมินยุทธศาสตร์ขาดความครบถ้วนสมบูรณ์

จากความหมาย ของยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ เป็นศาสตร์และศิลป์ ที่มีวัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติและเครื่องมือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ยุทธศาสตร์เป็นแนวทาง วิธีการ เทคนิคที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นเอง

2.2 กระบวนการทางยุทธศาสตร์ (The Strategic Process)

สำหรับการนำแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ไปใช้ในการปฏิบัตินั้น ในปัจจุบันมีการเรียกกระบวนการทางยุทธศาสตร์ที่ใช้แตกต่างกันออกไป 2 ลักษณะ (เฉลิม กุหาวิชานันท์, เรือรบ เมืองมั่น, 2545: 45-53) คือ กระบวนการทางยุทธศาสตร์ที่ใช้ทางด้านพลเรือน โดยเฉพาะด้านการทำธุรกิจนั้น เรียกว่า “กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์” (Strategic Management Process) ส่วนทางด้านความมั่นคงและการทหารเรียกว่า “กระบวนการทางยุทธศาสตร์” (The Strategic Process) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

2.2.1 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ปัจจุบันรูปแบบ

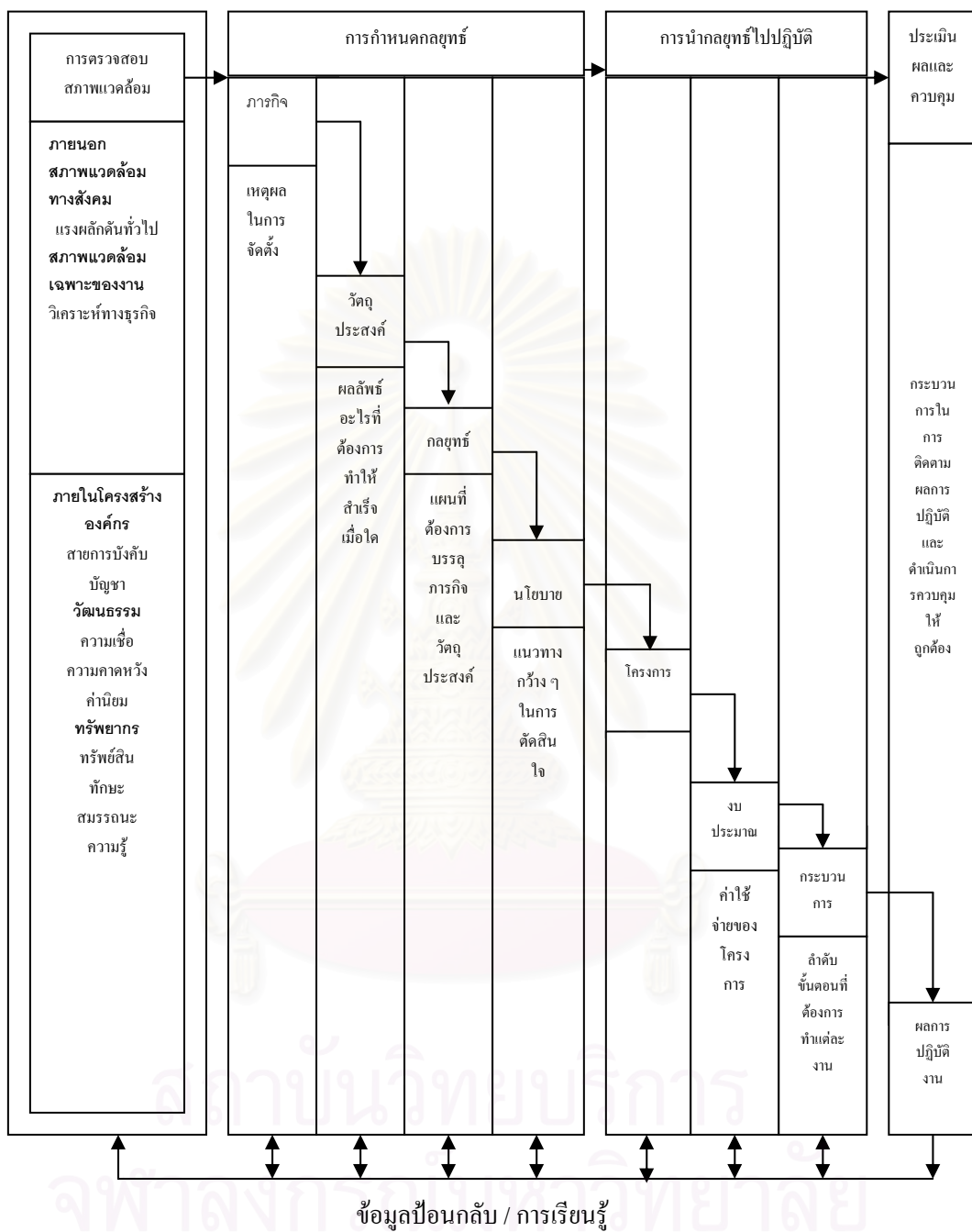
การบริหารหรือการจัดการเชิงกลยุทธ์ ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทย เนื่องจากสถานะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีส่วนผลักดัน (Drive) ในลักษณะขององค์กรต้องปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งเงื่อนไขการแข่งขันใหม่ๆ ทำให้ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรธุรกิจที่เคยมีมาในอดีตเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้บริหารขององค์กรธุรกิจจำเป็น ต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาตนเองตลอดเวลา เนื่องจากแนวคิดหรือวิธีการในการบริหารแบบเดิมๆ ไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้เหมือนในอดีต ผู้บริหารในโลกยุคใหม่จะต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จากสาเหตุดังกล่าวทำให้การศึกษาในด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อผู้บริหารยุคใหม่

การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งเป็นการกำหนดวิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้บรรลุถึงทิศทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานนี้องค์กรธุรกิจจะต้องทำการวิเคราะห์ และประเมินปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ การวางแผน และประยุกต์ สำหรับธุรกิจเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารองค์กร การจัดทำและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ จัดเป็นหน้าที่ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับต้น รวมทั้งเป็นหน้าที่ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร (พัคตร์ผจง วัฒนสินธุ์ อ่างถึงโน เฉลิม กุหาวิชานันท์, เรือรบ เมืองม่น, 2545: 45-46)

Wheelen and Hunger (1998: 132) ได้เสนอแบบจำลองพื้นฐานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Basic Model of Strategic Management) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ดังแผนภาพที่ 5 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

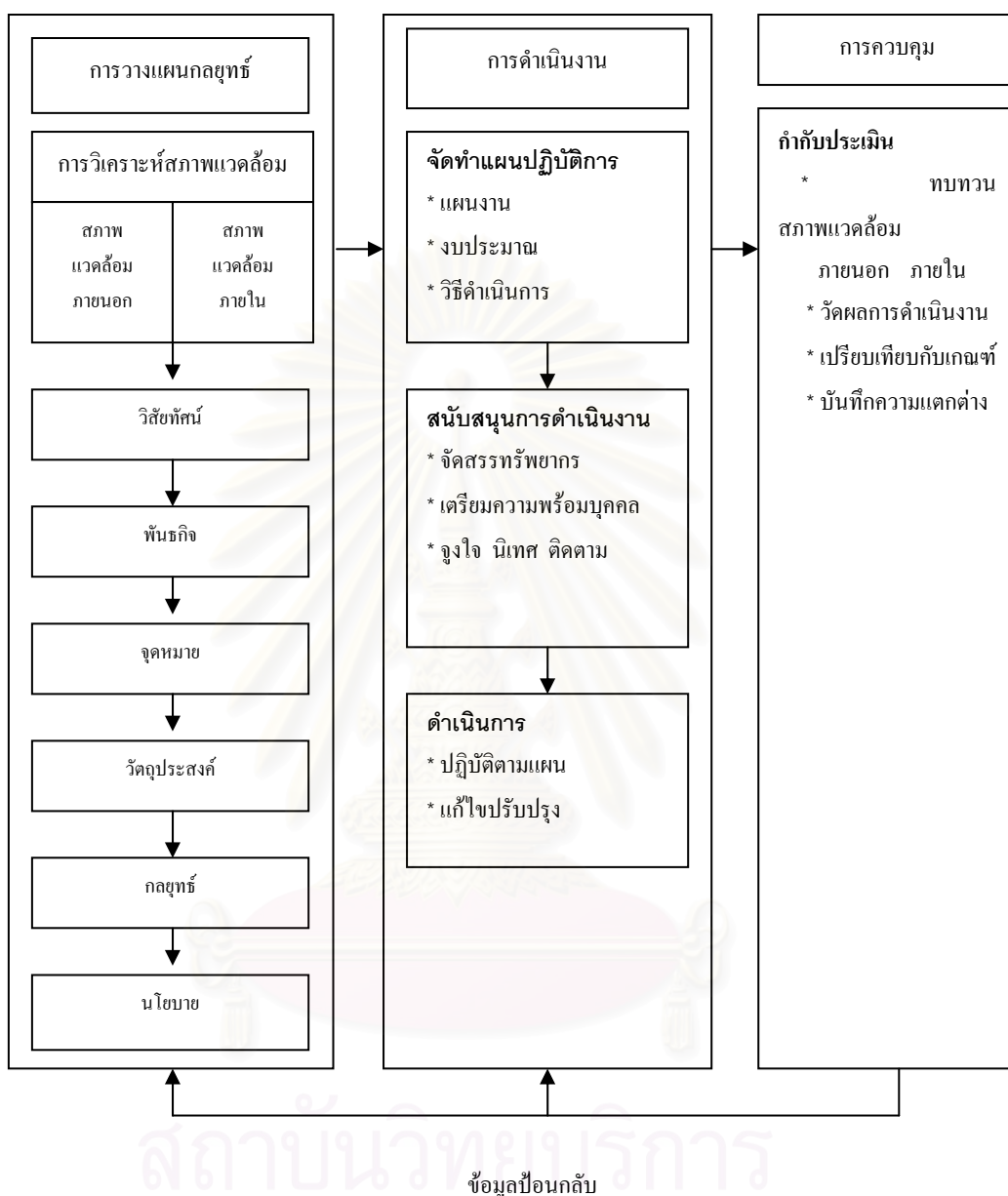
แผนภาพที่ 5 แบบจำลองการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา : Wheelen and Hunger(1998:132)

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไปทางสังคม (Societal Environment) สภาพแวดล้อมเฉพาะของงาน (Task Environment) และปัจจัยภายในองค์กร (Internal) ได้แก่

แผนภาพที่ 6 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์

ปรับปรุงจาก: สานานจิตร์ สุขนทรทรัพย์ (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 46)

จากรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน

จุดมุ่งหมายเพื่อจะหาปัจจัยเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่จะเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์กร วิธีการที่ใช้เป็นการวิเคราะห์ SWOT คือ

วิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ภายในองค์กร รวมทั้งโอกาส (Opportunity) และข้อจำกัดหรือภัยคุกคาม (Threat) จากภายนอก โดยที่สภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในระดับมหภาค อันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานขององค์กร เช่น สภาพแวดล้อมเฉพาะของโรงเรียนได้แก่ ระบบการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ คือ การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารการของโรงเรียน ส่วนสภาพแวดล้อมภายในส่วนใหญ่จะกล่าวถึงโครงสร้างองค์กร (เช่น รวมอำนาจ กระจายอำนาจ สายการบังคับบัญชา เป็นต้น) ทรัพยากรขององค์กรและในปัจจุบันได้เน้นย้ำเรื่องวัฒนธรรมองค์กร (เช่น ปรัชญา/ความเชื่อ ความคาดหวัง ค่านิยม เป็นต้น) จะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในนี้อาจเป็นได้ทั้งปัจจัยเกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ผลจากการวิเคราะห์ SWOT จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ คือ ภาพอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะไปให้ถึง เมื่อมีการกำหนดวิสัยทัศน์แล้วก็จะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ เช่น ถ้าภาพอนาคตของโรงเรียนคือ จะเป็นองค์กรที่ยืดความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวอย่างตัวชี้วัดอาจเป็นจำนวนรายวิชาเลือกโดยอิสระ การกำหนดวิสัยทัศน์ควรวีธีการมีส่วนร่วม ซึ่งตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของทุกกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หลักการมีส่วนร่วมโดยทั่วไป คือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเป็นผู้รับผลกระทบ เป็นผู้มีความสามารถในเรื่องที่จะมีส่วนร่วม และเต็มใจมีส่วนร่วม ดังนั้นสถานศึกษาทางทหารจึงควรสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา หน่วยทหารต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้ผลผลิตของสถานศึกษาและสังคมประเทศชาติโดยรวม วิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความชัดเจน ให้ทุกคนรับทราบเข้าใจ และยอมรับเป็นข้อสัญญาที่จะยึดถือและใช้เป็นทิศทางร่วมกัน โดยมีแผนปฏิบัติการรองรับ

1.3 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่องค์กรจะกระทำ พันธกิจต้องเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลในการจัดตั้งองค์กรนั้น พันธกิจอาจตั้งให้กว้างเพื่อให้ยืดหยุ่นได้ แต่ต้องมีความชัดเจนและต้องกำหนดโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย

1.4 การกำหนดจุดหมาย (Goals) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดในระยะยาว

1.5 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในลักษณะ จำเพาะเจาะจง จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนกลยุทธ์ จะระบุว่าจะต้องทำอะไรให้สำเร็จเมื่อไรและควรระวังไว้ วัตถุประสงค์

ในทุกระดับขององค์การต้องสอดคล้องกัน

1.6 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) กลยุทธ์เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งในการกำหนดทั้งวัตถุประสงค์และกลยุทธ์จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ เพื่อเลือกปฏิบัติในเรื่องที่มีความสำคัญสูง กลยุทธ์ที่ปฏิบัติจริงอาจมีทั้งส่วนที่เป็นกลยุทธ์ ตามแผนและกลยุทธ์ที่ปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในการกำหนดกลยุทธ์จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งภายนอกและภายใน เพื่อจะเลือกวิธีการที่ได้ใช้โอกาสจากภายนอกและจุดแข็งที่องค์กรมีอยู่ แปลงข้อจำกัดและภัยคุกคามจากภายนอกเป็นโอกาสจำกัดหรือ ขจัดจุดด้อย หรือใช้จุดด้อยขององค์การให้เกิดประโยชน์มากที่สุด กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นจะต้องกำหนดให้สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกระดับขององค์การและทุกหน่วยย่อยในระดับเดียวกัน เช่นความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ของสถานศึกษา ฝ่ายและงาน หรือระหว่างส่วนวิชา เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าองค์กรทางธุรกิจมีการกำหนดรูปแบบกลยุทธ์ที่จะใช้กับองค์กรในสภาพการณ์ต่าง ๆ ใว้อย่างหลากหลาย

1.7 การกำหนดนโยบาย (Policies) เป็นแนวการดำเนินงานอย่างกว้างๆ ซึ่งจะเชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์กับการนำไปปฏิบัติ นโยบายจะเป็นสิ่งที่ช่วยกำกับให้ทุกจุดในองค์กรตัดสินใจและปฏิบัติการไปในทิศทางที่สนับสนุน การบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ที่วางไว้

ในขั้นตอน 1.2 – 1.7 ดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นขั้นการกำหนดหรือจัดทำกลยุทธ์ (Strategic Formulation)

2. การดำเนินงาน เป็นการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องทำใน 2 ระดับ คือ ระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ เมื่อองค์กรได้กำหนดนโยบายแล้วก็เป็นหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติที่จะนำนโยบายไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยแผนงาน (Program) งบประมาณ (Budget) และวิธีดำเนินการ (Procedures) ในทางธุรกิจอาจใช้ว่า Standard Operating Procedures (SOP) ซึ่งการระบุ ขั้นตอนหรือเทคนิคการดำเนินงานในรายละเอียดว่าแต่ละงานจะต้องทำอย่างไร แผนปฏิบัติการนี้จะใช้วิสัยทัศน์เป็นเครื่องนำทาง โดยเน้นว่า แนวทางการดำเนินงานของแต่ละคนจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในการปฏิบัติงานจริง ผลสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการที่ฝ่ายบริหารทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมทั้ง ตรงตามประเภท ตรงตามปริมาณ และคุณภาพที่กำหนดตรงเวลา ในส่วนของทรัพยากรบุคคลก็จะต้องมีการเตรียมความพร้อม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดี มีการตั้งใจ การนิเทศ ติดตาม เพื่อให้งานเป็นไปตามที่กำหนด ส่วนฝ่ายปฏิบัติการก็ต้องลงมือดำเนินการไปตามแผน และแก้ไขปรับปรุงเมื่อผลงานไม่เป็น

ไปตามที่วางแผนไว้โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมิน

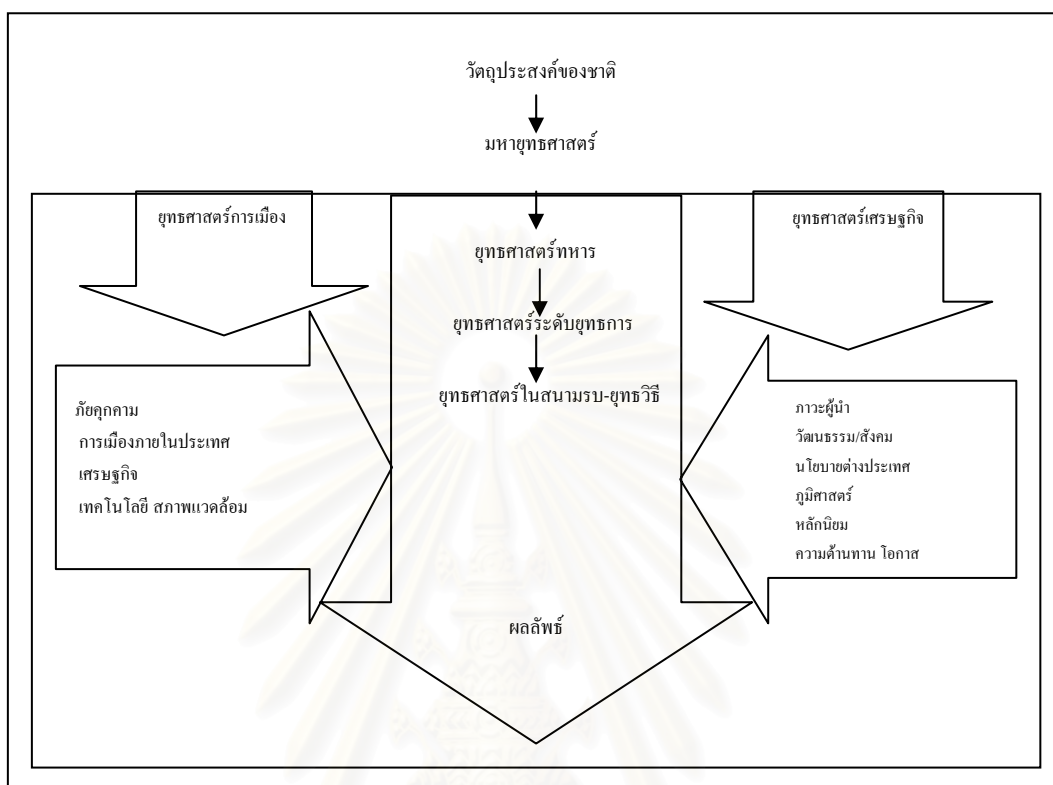
3. การควบคุม สำหรับขั้นตอนของการควบคุม ประกอบด้วยการกำกับและประเมิน การประเมินผล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเชิงกลยุทธ์ จะมีขั้นตอนของการทบทวนสภาพ แวดล้อมภายนอกและภายในด้วยเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานและผลงานยังสามารถ ตอบสนองความจำเป็นของสภาพแวดล้อมที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ และเมื่อมีการ วัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องให้ความสนใจคือ สิ่งที่แตกต่างกันไปจากเกณฑ์ ซึ่งถ้า แตกต่างในทางลบ ก็จะเป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ให้เกิดแก้ไขปรับปรุง ถ้าเกิดความ แตกต่างในทางบวก ก็อาจมีการปรับเป้าหมาย หรือปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ขององค์การ ผลประเมินในภาพรวมจะเป็นข้อมูลป้อนกลับ ไปสู่วัฏจักรใหม่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ใน ขั้นตอนแรกคือ การวางแผนกลยุทธ์ต่อไป

2.2.2 กระบวนการทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

สำหรับกระบวนการทางยุทธศาสตร์ด้านการทหารหรือการป้องกัน ประเทศ มีแนวคิดแบ่งออกเป็น 2 แบบ (เฉลิม คูหาวิชานันท์ และเรีอรบ เมืองมั่น, 2545: 49-53) คือ แบบที่ 1 เป็นการพิจารณากระบวนการทางยุทธศาสตร์ตามลำดับ ตั้งแต่ระดับชาติลง มาถึงระดับปฏิบัติ การในสนามรบและแบบที่ 2 เป็นการพิจารณากระบวนการทางยุทธศาสตร์ ตามงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งยุทธศาสตร์และกำลังรบที่ต้องการ ซึ่งคล้ายกับการบริหาร เชิงกลยุทธ์ ที่ทางพลเรือนหรือองค์การทางธุรกิจตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การพิจารณากระบวนการทางยุทธศาสตร์ทางทหาร จะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ตามลำดับที่มีความเกี่ยวข้องกัน ในการกำหนดและสร้างรูปแบบของยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับ ของอำนาจหน้าที่ ขั้นตอนเหล่านี้มีขอบเขตตั้งแต่ระดับการพิจารณาข้อตกลงใจอย่างกว้างๆ ใน เชิงนามธรรมในรูปของวัตถุประสงค์ของชาติ ไปจนถึงระดับข้อตกลงใจที่แคบ และแน่ชัด เกี่ยวกับยุทธวิธีในสนามรบ ซึ่งในระหว่างทั้ง 2 ระดับ จะมีขั้นตอนการตกลงใจอีก 3 ขั้นตอน คือ มหายุทธศาสตร์ (Grand Strategy) ยุทธศาสตร์ทหาร (Military Strategy) และ ยุทธศาสตร์ระดับยุทธการ (Operational Strategy) โดยมีขั้นตอนดังแผนภาพที่ 7 (โชคชัย วัฒน-วารางกูร, 2539: 106-113)

แผนภาพที่ 7 กระบวนการทางยุทธศาสตร์

ดัดแปลงจาก : เกลิม คูหาวิชานันท์ และเรีอรบ เมืองมั่น (2545:50)

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ความมั่นคงแห่งชาติ (Determining National Security Objectives) เพื่อรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ เป็นงานประการแรกของนักยุทธศาสตร์ที่ก่อพื้นฐานของกระบวนการทางยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดมหายุทธศาสตร์ (Formulating Grand Strategy) มหายุทธศาสตร์ (Grand Strategy) หรือยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) ซึ่งหมายถึง ศิลปและศาสตร์ของการพัฒนาและการใช้พลังอำนาจแห่งชาติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และด้านจิตวิทยาของชาติ พร้อมกำลังกองทัพระหว่างเวลาปกติและเวลาสงคราม เพื่อรักษาวัตถุประสงค์แห่งชาติ (ส่วนวิชายุทธศาสตร์ทหารและการวางแผนทางทหาร, 2542:1-2) โดยหลังจากระบุและประเมินวัตถุประสงค์ความมั่นคงแห่งชาติแล้ว นักยุทธศาสตร์ต้องกำหนดว่า เครื่องมือใดในพลังอำนาจของชาติที่จะต้องนำมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนายุทธศาสตร์ทหาร (Developing Military Strategy) ยุทธศาสตร์ทหาร (Military Strategy) หมายถึง ศิลป์และศาสตร์ ของการใช้กำลังทางทหารของชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายชาติ โดยการดำเนินการใช้กำลังหรือแสดงให้เห็นถึงการชูว่าจะใช้กำลังในลักษณะของภัยคุกคาม (Boone, 2004:233) โดยหลังจากที่ได้เลือกเครื่องมือของพลังอำนาจของชาติที่เหมาะสมและกำหนดบทบาทและภารกิจต่างๆ ให้แล้วนักยุทธศาสตร์จะพิจารณายุทธศาสตร์เฉพาะในแต่ละเครื่องมือ โดยในขั้นตอนนี้ยุทธศาสตร์ทหารจะพิจารณากำหนดความต้องการเพื่อพัฒนาโครงสร้างกำลังรบ และแนวทางการนำกำลังตามโครงสร้างกำลังรบไปใช้ เพื่อให้บรรลุภารกิจที่ได้กำหนดโดยมหายุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดยุทธศาสตร์ระดับยุทธการ (Designing Operational Strategy) ยุทธศาสตร์ระดับยุทธการ (Operational Strategy) หมายถึง ศิลป์และศาสตร์ของการวางแผนการจัดความสอดคล้องให้เป็นหนึ่งเดียว (Orchestrating) และอำนาจการทัพทางทหาร (Military Campaigns) ภายในยุทธบบริเวณจะเห็นว่ายุทธศาสตร์ทหารมีขอบเขตที่กว้าง ส่วนยุทธศาสตร์ระดับยุทธการจะมีขอบที่แคบ และมีความเฉพาะมากกว่า ยุทธศาสตร์ระดับยุทธการจะเป็นการใช้กำลังที่จัดให้โดยยุทธศาสตร์ทหาร ในการปฏิบัติการทัพทางทหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดยุทธศาสตร์ในสนามรบ – ยุทธวิธี (Formulating Battlefield Strategy–Tactics) ยุทธวิธี คือ ศิลป์และศาสตร์ ของการใช้กำลังต่างๆ ในสนามรบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ความมั่นคงแห่งชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์ในสนามรบ หรือยุทธวิธีนั้นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกรรมวิธีทางยุทธศาสตร์

อนึ่งสำหรับยุทธศาสตร์ทหาร (Military Strategy) ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ (Objectives) แนวคิดทางยุทธศาสตร์ (Strategic Concepts) และทรัพยากร (Resources) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ (Boone, 2004:283)

ยุทธศาสตร์การทหาร = วัตถุประสงค์ + แนวคิดทางยุทธศาสตร์ + ทรัพยากร

หรืออาจกล่าวเปรียบเทียบในลักษณะทั่วไป ด้านการทหารและคำตอบได้ดังนี้

ทั่วไป (General)	ด้านการทหาร (Military)	ตอบคำถาม (Answers)
วัตถุประสงค์ (Ends)	วัตถุประสงค์ (Objectives)	อะไร ? (What ?)
วิธีการ (Ways)	แนวคิด (Concept)	อย่างไร ? (+ที่ไหนและเมื่อใด) How ? (Where & What?)
เครื่องมือ (Means)	ทรัพยากร (Resources)	ด้วยอะไร (with What?)

สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์เป็นวิธีการ แนวทาง เทคนิคในการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงของทางทหารหรือการป้องกันประเทศ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนเนื่องจากเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชาติ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ แต่ในด้านพลเรือนนั้น ซึ่งใช้คำว่ากลยุทธ์ มีวิธีการหนึ่งที่เหมือนกัน คือ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามหรือ SWOT Analysis นั้นเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกองทัพบก

3.1 การจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545: 234) ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการให้และรับความรู้และประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิดโดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะให้บุคคลมีความเจริญอกงามทางปัญญา มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ดังนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า การให้การศึกษาที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีการจัดการ มีเป้าหมาย มีรูปแบบ กระบวนการ มีการลงทุนและมีผู้รับผิดชอบ ที่เรียกโดยรวมว่า การจัดการศึกษา คือ ทำทุกอย่างให้เป็นระเบียบที่ทุกส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน หรืออาจให้ความหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ พัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ เป็นต้น โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพจะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก สามารถแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพ การงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

พิณสุดา สิริธรรังสี (2547: 49) กล่าวถึงการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการการทำงานทางการศึกษาร่วมกันของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ด้วยปัจจัยทางการศึกษา ผ่านกระบวนการจัดการ ให้บรรลุผลผลิตตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล

Paisey (1992: 3) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ให้การศึกษ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 22 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษา หมายถึง ระบบ หรือกระบวนการในการดำเนินการสร้างและพัฒนาบุคคล ให้สามารถปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่อทัศนคติและทักษะความสามารถ เพื่อบุคคลสามารถสร้างความมั่นคงแข็งแรง ในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นปกติสุขและร่วมสร้างสรรค์พัฒนาสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม

3.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนี้
วัตถุประสงค์ทั่วไป มีดังนี้

1. ให้บริการทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เตรียมเด็กก่อนวัยเรียน ให้มีความพร้อมในการเรียนรู้และจัดให้เด็กในวัยเรียน ได้รับการศึกษา เพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดังปกติ
4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษา ระดับสูงในเชิงคุณภาพ
5. พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้เต็มความสามารถและตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ

ประทีป เมธาคณวุฒิ (2544: 4) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์ ทั้งในแง่ความเป็นคน (Manhood) และกำลังคน (Manpower) ดังนั้นจุดมุ่งหมายของวิชาการศึกษาทั่วไป สรุปได้เป็น 3 ประการคือ

1. เพื่อให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับทุกคน คือให้การศึกษาทั่วไปเป็นความรู้พื้นฐาน สำหรับการเป็นพลเมืองดี

2. เพื่อเพิ่มพูนความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ให้ผู้เรียนได้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการ แก้ไขปัญหาชีวิต และช่วยทำให้สังคมเจริญรุ่งเรือง สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อประโยชน์ ทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม

3. เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัย มุ่งที่จะช่วยให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น มีบุคลิกภาพ ทักษะคิดและอุดมคติเหมาะสมกับการเป็นปัญญาชน

เป้าหมายของการจัดการศึกษา ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้กล่าว

องค์ประกอบของการจัดการศึกษา ที่สำคัญมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารเนื้อหาในการศึกษา เช่น กรณีที่จัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมักจัดทำเป็นหลักสูตร เป็นต้น

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้

3. สื่อ และ อุปกรณ์สำหรับการศึกษา

4. รูปแบบ วิธีการเรียน การสอน

5. ผู้บริหารและบุคลากร ที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา

6. เงินทุนสนับสนุน

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม

8. ผู้เรียน

ในส่วนของดัชนีชี้วัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา อาจกำหนดดัชนีชี้วัดบางประการ ดังนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน

2. คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน

3. ความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา

4. ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

สำหรับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษานั้น เป็นที่เข้าใจกันทั่วไปว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ โดยนัยดังกล่าว ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จึงได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้าน อย่างสมดุลและกลมกลืนกัน กล่าวคือ (รวิวรรณ ชินะตระกูล และเตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2538: 65-66)

1. ด้านปัญญา บุคคลที่ได้รับการศึกษา พึงเป็นผู้มีปัญญา คือรู้จักเหตุและผล รู้จักผิดชอบชั่วดี คุณและโทษ สิ่งที่ไม่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ บนพื้นฐานของความจริงและรู้จักแก้ไขปัญหาได้อย่างฉลาดและรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและหลากหลาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใฝ่เรียนรู้เพื่อความก้าวหน้าหาความรู้และวิทยาการต่างๆ รู้คุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของสังคมไทยและรู้จักเลือกรับวิทยาการและวัฒนธรรมจากภายนอก

2. ด้านจิตใจ บุคคลที่ได้รับการศึกษา พึงรู้จักฝึกฝนจิตใจของตนให้มีความเจริญงอกงามทางคุณธรรม ได้แก่ มีความละเอียดต่อการกระทำผิด รู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติตามกรอบความถูกต้องที่พึงงาม มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ รู้จักพอ มีสมาธิและมีความหนักแน่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ การงานและการดำรงชีพ

3. ด้านร่างกาย บุคคลที่ได้รับการศึกษา พึงมีร่างกายที่เจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย รู้จักดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกายทั้งของตนเองและสมาชิกในครอบครัว และสามารถพัฒนาสมรรถภาพของร่างกายให้เหมาะสมกับการงานและอาชีพ

4. ด้านสังคม บุคคลที่ได้รับการศึกษา พึงมีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงงาม ทั้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว องค์กรและสังคม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูล ประโยชน์แก่กัน โดยไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารกับนานาชาติได้ สามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่พึงงามของไทย ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่พึงมีต่อผู้อื่น ต่อสังคมและต่อมวลมนุษยชาติและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ตลอดจนร่วมส่งเสริม บทบาทของประเทศในประชาคมโลกที่เหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2539) ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ของการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้กว้างขวางในวิชาพื้นฐานหลายสาขาวิชาและสามารถนำความรู้มาประมวลเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

2. มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรมและจิตใจดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. รู้ลักษณะของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าใจปัญหาสังคมและการเมืองที่สำคัญ เพื่อที่จะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4. มองเห็นความสัมพันธ์ของปัญหาต่าง ๆ สามารถปรับตนเองและแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีทางปัญญา

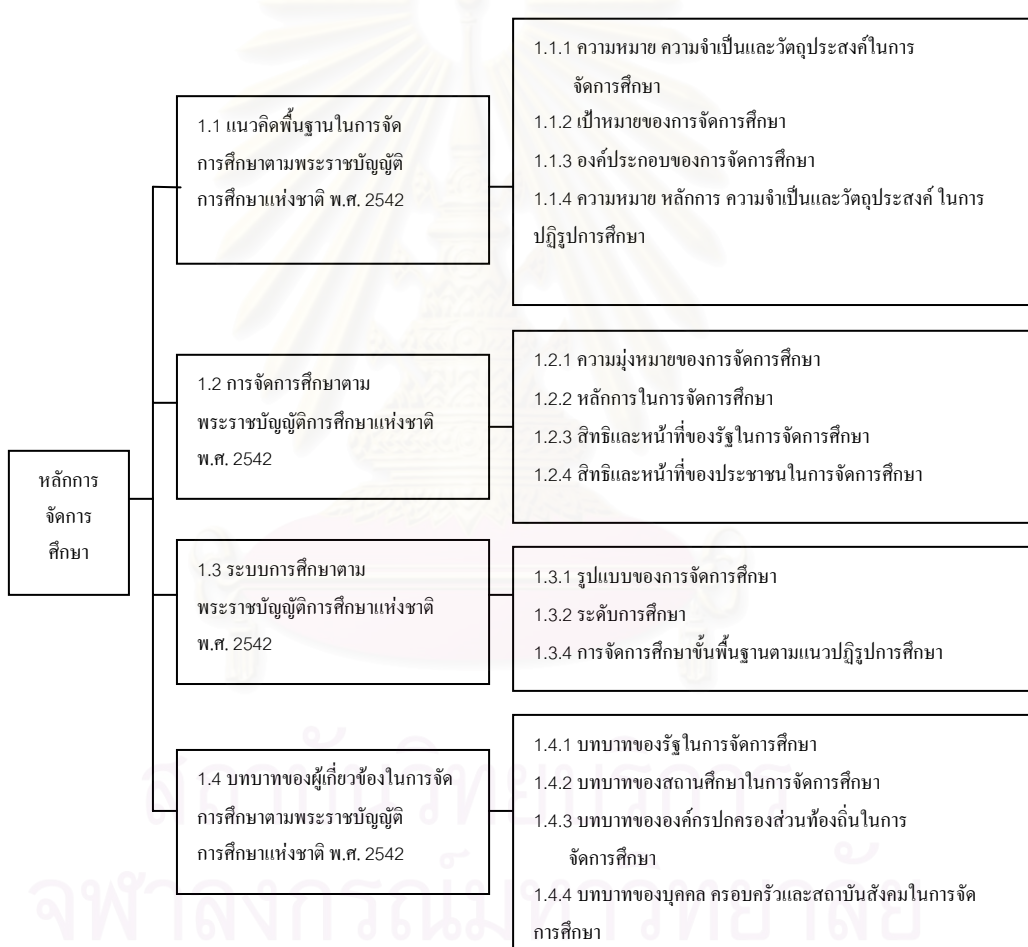
5. รู้จักคิดวิเคราะห์และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม

นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ที่ระบุถึง ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (นัยนา เกิดวิชัย, 2544: 33-34) และตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 6 ที่กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ไม่ระบุปีที่พิมพ์: 5) นั่นคือ กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2546: 4-5) รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการในการจัดการศึกษา ตามมาตรา 8 ได้กำหนดไว้ 3 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังได้ระบุหลักในการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 9 คือ 1) หลักเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) หลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทั้งนี้จะเห็นว่าหมายรวมถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโรงเรียนนิติบุคคลด้วย) 3) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา 4) การส่งเสริมมาตรฐาน

วิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษา 6) การมีส่วนร่วม โดยการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ เป็นต้น สำหรับหลักการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นั้น ชีระ รุญเจริญ (2546 : 32) ได้ให้แนวคิดไว้ทั้งเรื่องพื้นฐานในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษา ระบบการศึกษาและบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 หลักการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ปรับปรุงจาก : ชีระ รุญเจริญ (2546: 32)

สำหรับการจัดการศึกษา ศิริชัย กาญจนวาสี (2546: 5-6) ได้สรุปจาก พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้

และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) การจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเอง กับสังคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาและความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ (มาตรา 23) หลักสูตรการศึกษาต้องมีลักษณะหลากหลาย สาระของหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสามารถ มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (มาตรา 28) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่โดยประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ (มาตรา 24) สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน (มาตรา 26) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หากจะกล่าวถึงการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยพิจารณาในเรื่องของภารกิจของโรงเรียน ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ชีระ รุญเจริญ (2546: 30) ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการให้การศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมได้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาตลอดชีวิต (life long education)
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั้งนักเรียนปกติ นักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาส และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
3. จัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบการจัด 3 รูปแบบ คือ ในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย ตามความเหมาะสม

4. ปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ อาทิ จัดตามธรรมชาติ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละวัย แต่ละคน จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียนตลอดทั้ง จัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับใช้หลักสูตรแกนกลาง ให้เหมาะสมกับ สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียน

6. จัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยให้การศึกษา อบรมตามความจำเป็นและความเหมาะสม

7. จัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตลอดทั้ง ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียน

8. บริหารจัดการโรงเรียนตามการกระจายอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการด้าน บุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับหลักการ การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเต็มที่

9. จัดการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งคุณภาพภายในและภายนอก ตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

10. พัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรอื่น เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับแนวทางหลักการที่กำหนดตามการปฏิรูปการศึกษา

11. แสวงหาเทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

นอกจากนี้ อุทัย บุญประเสริฐ และจิราภรณ์ จันทร์สุวัฒน์ (2545: 8-13) ได้กล่าวถึง การกิจของสถานศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ตามลำดับมาตรา ว่ามี 33 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม (มาตรา 6)

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญา ไทยและความรู้สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถ ประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง (มาตรา 7)

3. การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมและ พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8)

4. การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (มาตรา 9 (5))

5. การจัดให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (มาตรา 9(6))

6. จัดให้บุคคลทั่วไปมีสิทธิและโอกาสเสมอกันและให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (มาตรา 10 วรรค 1)

7. จัดให้บุคคลที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ หรือพิการ มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษและจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษในรูปแบบที่เหมาะสม (มาตรา 10 วรรค 2)

8. สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบ (การศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย) (มาตรา 15 วรรค 2)

9. สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน รูปแบบเดียวกัน และต่างรูปแบบ สถานศึกษาเดียวกันและต่างสถานศึกษา (มาตรา 15 วรรค 3)

10. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องจัดการศึกษาภาคบังคับ (มาตรา 17)

11. จัดการศึกษาปฐมวัย จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 18)

12. จัดการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด และกระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22)

13. จัดการศึกษา โดยเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการในเรื่อง (มาตรา 23 (1)-(5))

- ความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับสังคม

- ความรู้ / ทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการ การรักษา และการใช้ทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม

- ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้

- ความรู้ / ทักษะด้านคณิตศาสตร์และภาษา

- ความรู้ / ทักษะการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

14. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยดำเนินการ ดังนี้ (มาตรา 24 (1)-(6))

- เนื้อหาสาระ / กิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

- ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การแก้ไขปัญหา

- จัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้

- จัดการเรียนการสอน สารความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลและปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- สนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม / สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้ รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้

15. ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมกรเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคุมในกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละระดับและรูปแบบ มีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อและนำผลการประเมิน ผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณา (มาตรา 26 วรรค 1 ,2)

16. จัดทำสาระหลักสูตรส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของชุมชน / สังคม / ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (มาตรา 27 วรรค 2)

17. ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหา ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (มาตรา 29)

18. บริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ ที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 39)

19. คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (มาตรา 40)

20. สถานศึกษาเอกชนมีความอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษา แต่มีการกำกับ ติดตามประเมินคุณภาพมาตรฐานจากรัฐ (มาตรา 43)

21. สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับ / ทุกประเภท ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 44)

22. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพและ

มาตรฐาน (มาตรา 48)

23. เตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี

(มาตรา 49)

24. ให้ความร่วมมือในด้านการให้ข้อมูลที่เป็นเอกสารหลักฐานและข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานฯ (มาตรา 50)

25. กรณีที่ผลการประเมินไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ต้องปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อเสนอของสำนักงานรับรองมาตรฐานฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา 51)

26. ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา (มาตรา 57)

27. จัดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้เป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่น แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (มาตรา 58(2))

28. ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา (มาตรา 59)

29. บริหารงบประมาณทรัพยากรทางการศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา (มาตรา 60(4))

30. จัดให้มีระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้งบประมาณ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา (มาตรา 62)

31. ใช้ประโยชน์จากการจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นเพื่อการศึกษา (มาตรา 63)

32. พัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิตและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (มาตรา 65)

33. จัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ (มาตรา 66)

จากการเสนอแนวคิด ทางการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษามีลักษณะแตกต่างจากการจัดการด้านสังคมโดยทั่วไปบางประการ ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน คือคุณภาพของการจัดการศึกษา ที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ระยะเวลา และมีลักษณะเฉพาะ (พิณสุดา สิริรังสี, 2547: 46) จึงเห็นผลผลิตซ้ำกว่า กระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม การบริการ หรือกระบวนการผลิตอื่น ๆ เนื่องจากปัจจัยนำเข้าเป็นคน ผลผลิตที่ได้ก็คือ คนที่ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาและปรุงแต่งทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตวิญญาณ เพื่อให้คนที่ได้รับการศึกษา เป็นคนที่มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างสังคมที่มีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รวมถึงแนวคิดด้านการจัดการ (องค์กรทางธุรกิจ) ที่นับเป็นแนวคิดเดียวกับการบริหาร(องค์กรของรัฐหรือองค์กรไม่แสวงผลกำไร) ด้วยเหตุนี้การบริหารการศึกษา จึงนับเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพดังกล่าว สำหรับหน้าที่ของการบริหารการศึกษา ซึ่งนับเป็นเรื่องของการวางแผน การจัดการองค์กร การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การนำและการกำกับควบคุมเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา โดยมีแนวคิดทางการบริหารการศึกษา ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

3.4 งานบริหารการศึกษา

ในส่วนของงานบริหารการศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาจกล่าวสรุปในเรื่องของการบริหารและการจัดการศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยเน้นให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ดังกล่าวไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขต ที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (มาตรา 39) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้จำแนกงานทั้ง 4 ด้าน ออกเป็นภารกิจและพันธกิจการปฏิรูปการศึกษาในการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

ภารกิจการบริหารทั่วไป มี 8 พันธกิจ ประกอบด้วย 1) การบริหารและจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3) การจัดระบบสารสนเทศ และ IT ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมและจัดบริการการศึกษา 5) การส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 6) การดำเนินงานกิจการพิเศษในเขตพื้นที่และสถานศึกษา 7) การจัดระบบการประกันคุณภาพและ 8) การนิเทศติดตามและประเมินผล

ภารกิจการบริหารงานบุคคล มี 5 พันธกิจ ประกอบด้วย 1) การเตรียมการบริหารงานบุคคลระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา 2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณและ 5) การพัฒนาวิชาชีพครู

ภารกิจบริหารงบประมาณ มี 6 พันธกิจ ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งงบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การบริหารการเงินและบัญชี 4) การจัดซื้อ จัดจ้าง และการพัสดุ 5) การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณ และ 6) การระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา

ภารกิจบริหารงานวิชาการ มี 6 พันธกิจ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การปฏิรูปการเรียนรู้ 3) การเทียบโอนผลการเรียน 4) การจัดเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ 5) การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) การปฏิรูปการเรียนรู้ในชุมชน

ดังนั้น เมื่อก้าวถึงการจัดการศึกษา โดยพิจารณาในเชิงระบบ อาจกล่าวสรุปได้ ดังนี้ (Kast and Rosenzweig, 1985 :114, พิณสุดา สิริรังสี, 2547 : 49)

1. ปัจจัยทางการศึกษา ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบและนโยบายทางการศึกษา บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณ อาคารสถานที่ หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวก

2. กระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ระบบย่อย 5 ระบบ ได้แก่ ระบบย่อยด้านเป้าหมายและค่านิยม ได้แก่ เจตคติ ค่านิยม วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย ระบบย่อยด้านเทคนิค ได้แก่ แนวคิด หลักการ เทคนิควิชาการ ความรู้ เทคโนโลยี ระบบย่อยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ภาวะผู้นำ การสื่อสาร กลไก หมู่วิชา ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่วิชา ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ได้แก่ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ การแบ่งงาน วิธีการปฏิบัติและระบบย่อยการจัดการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการบุคลากร การจัดการทรัพยากรและงบประมาณ การนำและการกำกับควบคุม

3. ผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อผู้รับบริหารทางการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)

สำหรับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) มีส่วนที่กล่าวถึงการศึกษาเฉพาะทาง มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545:37-69)

1. วัตถุประสงค์: พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมีแนวนโยบาย เพื่อดำเนินการพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิด จนถึงตลอดชีวิต ให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ซึ่งมีกรอบการดำเนินงาน คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเฉพาะทาง เพื่อสนองความต้องการเฉพาะ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

1.1 รัฐบาล

1.1.1 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของการจัดการศึกษาเฉพาะทางให้ชัดเจน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเฉพาะทาง

1.1.2 ส่งเสริมกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐให้สามารถจัดการศึกษาเฉพาะทางได้ตามความต้องการและความชำนาญ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของประเทศ

1.2 สถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ประกอบด้วย การศึกษาขั้นสูง เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และวิชาชีพขั้นสูง การศึกษาเพื่อค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างความรู้และการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นความรู้สากลและความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในขณะเดียวกันก็เป็นการศึกษาเพื่อชุมชนและท้องถิ่นแล้ว เพื่อเพิ่มความเป็นธรรม และขยายโอกาสการเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีการจัดการศึกษา ทั้งรูปแบบในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย นอกจากนั้นต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เพื่อให้สามารถผลิต และพัฒนากำลังคนระดับสูง ที่มีความรู้และความสามารถในระดับที่ทัดเทียมกับมาตรฐานโลก

2. วัตถุประสงค์: สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยมีแนวนโยบายเพื่อดำเนินการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของสังคมไทย ซึ่งมีกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ กำหนดกลไกเชิงนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาที่เข้มแข็ง กำหนดให้การวิจัยและพัฒนาเป็นสาระในหลักสูตรการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและพัฒนาคือความรู้และการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพของคนไทยและการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนานักวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงานดังนี้

2.1 รัฐบาล จัดตั้งสถาบันวิจัยเฉพาะทางเพื่อผลิตผลงานวิจัยและพัฒนาอย่างมีคุณภาพ สร้างความรู้และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและให้มีการประเมินผลงานอย่าง

จริงจัง เพื่อพิจารณาความคุ้มค่ากับเป้าหมายและการลงทุนดังกล่าว

2.2 สถานศึกษา ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการของสังคมและธรรมชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนของชีวิตแต่ละท้องถิ่นและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิทักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทางนิเวศน์ที่ยั่งยืนได้

ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 21 บัญญัติให้ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตาม ความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในหมวด 3 ระบบการศึกษามาตรา 16 วรรค 3 กำหนดไว้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา มาตรา 34 วรรค 3 ซึ่งกำหนดไว้ว่า คณะกรรมการการ อุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้อง กับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การ สนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดย คำนึงถึงความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตาม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ , 2546: 9-17) กระทรวงศึกษาธิการได้อาศัยความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติฯ ที่บัญญัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออก กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้ ต่อมาในวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎ กระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาเฉพาะ ทาง พ.ศ. 2547 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 121 ตอนที่ 47 ก หน้า 32 วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงไว้ ดัง ต่อไปนี้

ข้อที่ 1 กฎกระทรวงให้ใช้บังคับแก่ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจและหน่วยงาน อื่นของรัฐที่จัดการศึกษาเฉพาะทางตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้อที่ 2 การจัดการศึกษาเฉพาะทาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนการศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการ ศึกษาของชาติ

(2) ต้องจัดให้มีการประสานงานระหว่าง หน่วยงานที่จัดการศึกษาเฉพาะทางด้วยกันและกับกระทรวงศึกษาธิการ

(3) ต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ข้อ 3 สถานศึกษาเฉพาะทางใด ต้องการให้มีการเทียบวุฒิทางการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เสนอขอเทียบวุฒิทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา เป็นมาตรฐานที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น เพื่อให้การศึกษามีความหลากหลาย ในรูปแบบ ลักษณะ วิธีการและภาคที่เกี่ยวข้อง และเป็นมาตรฐานที่นำไปสู่การปฏิบัติได้มาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับนี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 ต.ค. 47 และให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการ ศึกษา ด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ...พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคอนไทยได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษา เป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้ และสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษา จึงกำหนดมาตรฐานไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัยพัฒนาคนตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู คณาจารย์ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอน และสื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ /สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไก เพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

จะเห็นได้ว่าตามอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา หลักการในการจัดการ ศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาเฉพาะทาง ของกองทัพ ควรเป็นไปเพื่อพัฒนากองทัพบกและสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ เพื่อให้กำลังพลในกองทัพมีโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนากำลังพลได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นั่นคือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างให้กองทัพเป็นกองทัพแห่งการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและหลากหลาย ตรงตามความต้องการและมีความสุขในการเรียนรู้ จัดให้มี

บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

3.5 การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2549: 1-26) ได้กำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สำหรับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยในการนำแนวนโยบายการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ เพื่อให้มีความเชื่อถือในความสอดคล้องของมาตรฐานกับชื่อของปริญญาและประกาศนียบัตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ กรอบนี้จะช่วยให้มีจุดเปรียบเทียบที่เหมาะสมในการเปรียบเทียบมาตรฐานทางวิชาการเป็นกรอบสำคัญสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนและการประกันคุณภาพภายในเป็นกรอบอ้างอิงสำหรับผู้ประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายนอก รวมทั้งเป็นกรอบความเข้าใจ สำหรับนายจ้างเพื่อเข้าใจในทักษะและความสามารถของบัณฑิตที่จะรับเข้าทำงานหลักสูตรการศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามกรอบนี้ไม่เพียงแต่นำไปสู่ความรู้ ทักษะทั่วไปและความชำนาญในวิชาชีพ ซึ่งจะเป็นการศึกษาค้นคว้าที่จะนำไปสู่การให้ปริญญาและประกาศนียบัตรที่เทียบเคียงกันได้ทั่วโลกเท่านั้น แต่ควรจะเน้นเป็นพิเศษโดยการสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายริบคว่นของประเทศ หลักสูตรควรจะเน้นเป็นพิเศษในเรื่องการถ่ายโอนและประยุกต์ใช้ทักษะ เซาว์ปัญญาในการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการประกอบการ รวมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจ และรู้จักทำนุบำรุงวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ ตลอดจนการผสมกลมกลืนสิ่งเหล่านี้ เข้ากับภาวะของการแข่งขันในเศรษฐกิจฐานความรู้ระหว่างประเทศ บัณฑิตควรมีความสามารถและพันธะที่จะศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการริเริ่มในกิจกรรมของตนเองและกิจกรรมของกลุ่ม กรอบคุณวุฒิได้กำหนดความรู้และทักษะของสิ่งเหล่านี้ไว้เพิ่มเติม ตามระดับของแต่ละคุณวุฒิ การพัฒนาคุณลักษณะเหล่านี้ จะต้องใช้วิธีการสอนที่นอกเหนือจากการให้นักศึกษาหาความรู้และทักษะและมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่อง สำหรับการศึกษารอบคุณวุฒิครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เท่านั้น

คุณลักษณะของหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ

ระดับปริญญาตรี

หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ

ใจอย่างทั่วถึงในสาขาวิชา ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางและมีการศึกษาบางส่วนที่เน้นการ ศึกษาใน ส่วนลึกพอสมควร พร้อมกับมีการวิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาทางวิชาการและการวิจัยล่าสุด นักศึกษาควรตระหนักในความรู้และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาอื่นที่สัมพันธ์กัน ปริญญาตรี เป็นคุณวุฒิพื้นฐาน สำหรับการเข้าสู่วิชาชีพจำนวนมากที่ใช้ทักษะความชำนาญ การสูง หลักระบบสาขาวิชาชีพเหล่านี้จะต้องพัฒนาทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ ตลอดถึงพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีและการวิจัยที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อไป ระยะเวลาของหลักสูตรแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาชีพ ซึ่งส่วนมากที่สุดก็มีระยะเวลา 4 ปี มี หน่วยกิตอย่างน้อยที่สุด 120 หน่วยกิต ในบางหลักสูตรซึ่งมีระยะเวลายาว จำนวนหน่วยกิตจะ เพิ่มขึ้นเพื่อแสดงถึงจำนวนองค์ความรู้ที่ต้องเรียนรู้มากขึ้น แต่ระดับของปริญญายังคงเป็น ระดับเดิม หลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี กำหนดหน่วยกิตอย่างน้อย 150 หน่วยกิตและหลักสูตร 6 ปี กำหนดหน่วยกิตอย่างน้อย 180 หน่วยกิต

โดยทั่วไปบัณฑิตจะต้องแสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้องและเป็นระบบในสาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึง ความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องและเป็นรากฐานสำคัญ
 2. ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อนและพัฒนาแนวทางแก้ปัญหา โดยอาศัยการแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย และควรจะใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้จากสาขาวิชาของ ตนเองและจากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์
 3. ความสามารถในการค้นคว้าและใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสม ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดถึงการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมที่สุด สำหรับ สื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข่าวสารกลุ่มต่างๆ
 4. ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการ ปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้นๆ
 5. ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจอันลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่างๆ ในสาขาวิชา ความสามารถในการแปล ความหมายวิเคราะห์และประเมินความสำคัญของการวิจัย ในการขยายองค์ความรู้ในสาขาวิชา
- บัณฑิตจะต้อง
1. ริเริ่มในการค้นหาคำตอบ และตอบคำถามในปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งใน สถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการเสาะแสวงหาทาง เลือกใหม่ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้
 2. ประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าใน

สาขาวิชาของตน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในบริบทอื่นๆ

3. ยอมรับธรรมชาติ เฉพาะกาลขององค์ความรู้ในสาขาวิชาของตน และนำมาประกอบในการพิจารณาตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ
4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อปรับปรุงตนเอง ให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการทางด้านวิชาในสาขาของตนและเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนเองอยู่เสมอ
5. แสดงออกอย่างสม่ำเสมอซึ่งพฤติกรรมทางจริยธรรมและความรับผิดชอบในระดับสูงในสภาพแวดล้อมทางวิชาการ วิชาชีพและชุมชน

ระดับปริญญาโท

ปริญญาโทมีจุดมุ่งหมายที่จะเปิดโอกาสในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพในระดับที่สูงมากแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนสูง ซึ่งตามปกติแล้วจะได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.00 หรือสูงกว่านั้น หลักสูตรระดับปริญญาโท มีระยะเวลาการศึกษาอย่างน้อย 1 ปีการศึกษาและมีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ทวิภาค สำหรับปริญญาโททางวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญทางด้านการวิจัย สามารถที่จะเรียนสำเร็จได้ด้วยการทำวิทยานิพนธ์ที่ขยายลึกในหัวข้อที่ใช้ความรู้ ความเข้าใจทางทฤษฎีในระดับสูง อีกทั้งเป็นการวิจัยที่เพิ่มขยายองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ หรืออาจเรียนได้โดยการผสมผสานระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ที่มีความลึกซึ่งน้อยกว่าและการเรียนสายวิชา ระดับสูง ระหว่าง 12 ถึง 24 หน่วยกิต ส่วนปริญญาโทที่มุ่งเน้นการพัฒนาความชำนาญระดับสูงทางวิชาชีพ อาจต้องทำโครงการค้นคว้าอิสระที่สำคัญ โดยประยุกต์ใช้ผลการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสาขาวิชา พร้อมทั้งการเรียนรายวิชาในระดับสูง

ปริญญาโทที่เน้นการวิจัยโดยมีวิทยานิพนธ์เป็นฐาน โดยทั่วไปจะให้ชื่อปริญญาว่า ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (MA) หรือวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (M Sc.) ปริญญาโททางวิชาชีพที่มีรายวิชาในระดับสูงเป็นฐาน หรือมีรายวิชาและโครงการค้นคว้าอิสระเป็นฐาน โดยทั่วไปจะใช้ชื่อปริญญาตามสาขาวิชา เช่น ธุรกิจมหาบัณฑิต (M Bus) บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (M Ed) วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (M Eng) หรือชื่ออื่นตามสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยทั่วไปมหาบัณฑิตจะแสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ ดังนี้

1. มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทฤษฎี การวิจัยและพัฒนาการล่าสุดในระดับแถวหน้าของวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพ รวมทั้งความหมายของพัฒนาการเหล่านี้ต่อคลังความรู้ในสาขาวิชา

2. มีความคุ้นเคยและความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัยและการค้นคว้าระดับสูง แล้วประยุกต์ในสาขาวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพ และสามารถที่จะใช้เทคนิคเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญ หรือทำโครงการค้นคว้าในวิชาชีพ

3. ความสามารถในการสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลของการวิจัยและพัฒนาใหม่ๆ ในการปฏิบัติทางวิชาชีพไปใช้ในการวิเคราะห์ พัฒนาและทดสอบกรอบสมมติฐาน ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลึกลับทางทฤษฎีและแนวปฏิบัติ

4. ความสามารถในการสื่อสารผลงานการศึกษาค้นคว้าและวิจัยระดับสูงโดยการเผยแพร่ในที่อ้างอิงได้ต่อนักวิชาการ นักวิชาชีพและชุมชน

มหาวิทยาลัยต้อง

1. ค้นคว้าหาคำตอบในปัญหาทางวิชาการและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ โดยการเสนอแนะแนวทางที่สร้างสรรค์และดุลยพินิจที่เหมาะสม แสดงออกซึ่งทักษะเหล่านี้ในสถานการณ์ที่จำเป็นเมื่อขาดข้อมูลที่สมบูรณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้นๆ

2. แสดงออกอย่างเป็นอิสระในการต่อสู้และแก้ไขปัญหาลึกลับที่คาดการณ์ได้และไม่ได้รวมทั้งให้ความร่วมมือกับผู้อื่นและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในกลุ่มในโอกาสอันเหมาะสม

3. ติดตามและกระตือรือร้นในการกระตุ้นผู้อื่นให้รู้จักประยุกต์ใช้ดุลยพินิจทางคุณธรรมและจริยธรรมอันเหมาะสมในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาที่ยุ่ยากซับซ้อนและไวต่อความรู้สึก ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในค่านิยมที่มีปัญหา

4. มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและมีภาวะผู้นำในการพัฒนาโอกาสเพื่อสนับสนุนผู้อื่นให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การรับรองการเรียนรู้ที่มีมาก่อน

ในหลายๆ กรณี นักศึกษาจะเริ่มต้นการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยตรวจหลักจากจบ การศึกษาขั้นพื้นฐานและจะศึกษาในสถานบันอุดมศึกษาเต็มตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ ระดับและจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนดไว้ในกรอบคุณวุฒิ ในกรณีอื่นๆ นักศึกษาอาจได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะมาแล้ว โดยอาศัยการศึกษาตามอัธยาศัย หรือจากการทำงาน หรือ จากการเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษา หรือจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น นักศึกษาไม่ควรจะถูก บังคับให้เรียนซ้ำอีกในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว หรือทำซ้ำอีกในงานที่ได้ทำมาแล้วในที่อื่นอย่าง เป็นที่พอใจ นักศึกษาที่มีความรู้และทักษะมาแล้ว ควรได้รับการรับรองว่ามีสถานภาพการ เรียนระดับก้าวหน้า (advanced standing) ถ้าสามารถแสดงได้ว่ามีความรู้และทักษะเพียงพอ และเท่าเทียมกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน กรอบและการได้รับอนุญาตให้เข้าเรียนต่อ ด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่น ในทางตรงกันข้าม จะมีประโยชน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับนักศึกษา ถ้าได้รับการคาดหวังให้สามารถเรียนต่อได้ ในสาขาวิชาที่ตนเองมีพื้นฐานไม่เพียงพอ สิ่ง สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สถาบันอุดมศึกษาที่ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาไว้เป็น พิเศษเพื่อสะท้อนให้เห็นพันธกิจ และวัตถุประสงค์เฉพาะทางของสถาบัน เมื่อมีการรับ นักศึกษาเข้าเรียนต่อโดยการรับรองผลการเรียนที่มีมาก่อน ก็ควรจะกำหนดให้มีเวลาสำหรับ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น ด้วยสถาบันอุดมศึกษาควรที่จะพัฒนากระบวนการ เพื่อ ประเมินพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา ซึ่งอาจได้รับการพิจารณาให้เข้าศึกษาต่อ ด้วยการเทียบ โอนผลการเรียนที่เรียนมาแล้ว พร้อมกับจัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ รับเข้าศึกษาต่อโดยวิธีนี้ สถาบันศึกษาควรที่จะติดตามผลการศึกษาเหล่านั้นและปรับปรุงกระบวนการ และเกณฑ์ที่ใช้ให้เหมาะสม

การตรวจสอบมาตรฐาน

กรอบคุณวุฒิให้แนวทางแก่คณาจารย์ นักศึกษา นายจ้าง และผู้ประเมิน ภายนอกเกี่ยวกับมาตรฐานที่คาดหวังในด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะส่วนบุคคลของ นักศึกษาระดับต่างๆ อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดเหล่านี้จำเป็นต้องเขียนไว้แบบกว้างๆ เพราะ ต้องใช้ทั่วไป จึงต้องอาศัยการแปลความหมายโดยผู้มีประสบการณ์ที่คุ้นเคยกับสาขา วิชานั้นๆ ตลอดถึงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการสำเร็จการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาอื่น รวมทั้งมหาวิทยาลัยนานาชาติชั้นดีจำนวนหนึ่งเป็นอย่างน้อย การตรวจสอบมาตรฐานเป็น ส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถาบันอุดมศึกษาทุก แห่ง ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระว่า มาตรฐานที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกันในทุก

สถาบัน และได้มีการติดตามว่าได้บรรลุตามมาตรฐานที่คาดหวัง ผู้ประเมินภายนอกอาจต้องการที่จะตรวจสอบเพื่อให้เห็นว่าสิ่งนี้ได้มีการปฏิบัติอย่างเพียงพอ

กลยุทธ์ที่ใช้โดยปกติทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในการตรวจสอบมาตรฐาน รวมถึงวิธีการต่อไปนี้ การตรวจสอบการให้คะแนนนักศึกษาจากกระดาษคำตอบและงานที่มอบหมายการประเมินภายนอกเกี่ยวกับภาควิชาและหลักสูตร การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาที่เรียนอยู่และผู้สำเร็จแล้ว และรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยนายจ้างความรับผิดชอบในการตรวจสอบมาตรฐาน อาจจะมีบางส่วนที่ดำเนินการโดยสถาบันที่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา แต่กระบวนการนี้จะเพียงพอหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการเตรียมการตามที่ได้ตกลงกันไว้ ตลอดถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การเตรียมการดำเนินการร่วมกับสถาบันที่ให้ความร่วมมือไม่ได้ยกเว้นความรับผิดชอบของสถาบันที่เปิดสอน ในการตรวจสอบมาตรฐานและสร้างความมั่นใจในการรักษามาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ในขอบเขตของการเรียนรู้

ข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละระดับของกรอบคุณวุฒิมิตดั่งต่อไปนี้ ผลลัพธ์การเรียนรู้เหล่านี้ได้จัดแบ่งกลุ่มไว้เป็น 5 ขอบเขต ในแต่ละขอบเขตมีการเพิ่มขึ้นของระดับชั้น หรือความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละกรณี ความรู้และทักษะมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นลักษณะสะสม ดังนั้น การเรียนรู้ในระดับใดระดับหนึ่ง ย่อมรวมถึงการเรียนรู้ในขอบเขตเดียวกันของระดับที่ต่ำกว่าด้วย แม้ว่าความรู้และทักษะเหล่านั้นไม่ได้ระบุไว้ ข้อกำหนดเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประยุกต์ใช้ในระดับที่กำหนดไว้สำหรับนักศึกษาทุกคน เมื่อใดก็ตามที่จุดเน้นของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง อยู่ในขอบเขตที่กำหนดเป็นเงื่อนไขทั่วไปสำหรับทุกคน เมื่อนั้นความคาดหวังในความรู้ ความสามารถของนักศึกษาในหลักสูตรนั้นจะสูงมาก เช่น นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) จะได้รับการคาดหวังว่ามีความรู้และทักษะเชี่ยวชาญ แทนที่จะเป็นความคาดหวังโดยทั่วไป สำหรับนักศึกษาทุกคน ซึ่งกำหนดไว้ภายใต้หัวข้อทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร เป็นต้น

เงื่อนไขการเรียนรู้

เงื่อนไขการเรียนรู้ที่เหมาะสมและแตกต่างกันจะต้องจัดให้มีขึ้นสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ซึ่งกำหนดไว้ 5 ด้าน เงื่อนไขเหล่านี้มีดังนี้

1. สำหรับการแสวงหาความรู้ การจัดให้มีภาพรวมอย่างกว้างๆ ในลักษณะที่เป็นเค้าโครงการเรียนการสอนล่วงหน้า สำหรับข้อมูลข่าวสารที่จะเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลใหม่เข้าไปในภาพรวม และเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีมาก่อนแล้วของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการแสวง

หาความรู้และการเลือกใช้

2. สำหรับการพัฒนาชาวปัญญา การพัฒนาอย่างเป็นลำดับในความเข้าใจและความสามารถที่จะประยุกต์แนวคิด และหลักทฤษฎีในการวิเคราะห์สถานการณ์และการแก้ไขปัญหาตลอดถึงการประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อเอื้ออำนวยต่อการถ่ายโอนและการใช้ทักษะชาวปัญญาในสถานการณ์ต่างๆ เมื่อมีความเหมาะสม

3. สำหรับการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบส่วนบุคคล การจัดการโอกาสและการสนับสนุนที่จำเป็นต่อการประยุกต์ใช้ และพัฒนาทักษะในการมีส่วนร่วมในกลุ่ม การมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบส่วนบุคคล รวมถึงความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง

4. สำหรับทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร การเรียนการสอนที่มีการวางแผนเป็นลำดับขั้นตอนและการฝึกปฏิบัติที่มีการสะท้อนกลับสู่นักศึกษา พร้อมกับการส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่จำเป็นทางคณิตศาสตร์และการสื่อสาร รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5. สำหรับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม การมีแบบอย่างที่ดี มีการวิเคราะห์ส่วนตนและการไตร่ตรองเพื่อประเมินพื้นฐานของการกระทำของตน การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งทางค่านิยม รวมถึงการใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้เหล่านี้ สำหรับพฤติกรรมของตนเองในสภาพแวดล้อมต่างๆ

ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนคือหลักสูตรต่างๆ การสร้างความมั่นใจว่า ในหลักสูตรทุกหลักสูตร ได้มีการกำหนดเงื่อนไขที่จำเป็นเหล่านี้ไว้ มีความเข้าใจตรงกัน และมีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้านสำหรับคุณวุฒิในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในกรอบระดับปริญญาตรี

ความรู้

เป็นเจ้าของในองค์ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้องและเป็นระบบในสาขาวิชาที่ศึกษา รวมถึงหลักและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานและเกี่ยวข้อง ตระหนักในองค์ความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาการอื่น ในกรณีที่เป็นหลักสูตรวิชาชีพ ก็ตระหนักในองค์ความรู้และทฤษฎีในวิชาชีพอื่น มีความคุ้นเคยกับพัฒนาการล่าสุดในระดับแนวหน้าของความรู้เฉพาะทางในสาขาวิชาหลักที่ศึกษา รวมถึงความตระหนักอย่างมีวิจารณญาณในงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข

ปัญหาและการขยายองค์ความรู้ สำหรับหลักสูตรที่เตรียมนักศึกษาสำหรับวิชาชีพ นักศึกษา ตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ และข้อกำหนดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งเหล่านี้ตามกาลเวลา เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ทักษะชาวปัญญา

มีความสามารถในการทำวิจัย เข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลใหม่ รวมถึงแนวคิด และหลักฐานจากแหล่งข้อมูลที่กว้างขวาง สามารถประยุกต์ข้อสรุปเพื่อแก้ไขปัญหาและข้อ โต้แย้งที่แตกต่างหลากหลาย โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากภายนอก สามารถศึกษาปัญหาที่ ก่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางแก้ไขใหม่ที่สร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงองค์ความรู้ทาง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น สามารถประยุกต์ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้เหล่านี้ในบริบททางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่ง เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนมา สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการ ปฏิบัติที่ใช้อยู่เป็นประจำได้อย่างเหมาะสม และในขณะเดียวกันก็ค้นหาสถานการณ์ที่ต้องการ วิธีการใหม่ พร้อมกับนำเอาความรู้ความเข้าใจในทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ มาประยุกต์ใช้เพื่อสนองตอบสถานการณ์เช่นนั้น

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้ออำนวยในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในกลุ่ม หรือในที่ทำงาน ไม่ว่าจะฐานะผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในกลุ่มในสถานการณ์ที่ ไม่ชัดเจนและต้องการตอบสนองแบบใหม่ แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาที่ เป็นที่สนใจและหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาทั้งโดยส่วนตัวและทีมงาน

ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร

เมื่อศึกษาปัญหาและข้อโต้แย้ง สามารถที่จะค้นหาเทคนิคทางสถิติหรือคณิต- ศาสตร์ ที่สอดคล้องและประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ ในการแปลความหมายและเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไข สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูดและการเขียน รู้จัก เลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสม สำหรับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน รวมทั้ง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดเป็นประจำ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แปลความและสื่อสารข้อมูลข่าวสารและความคิด

การพัฒนาทางคุณธรรมและจริยธรรม

จัดการเกี่ยวกับปัญหาทางด้านจริยธรรม และวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยมและศีลธรรมในวิถีทางที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดยมีความสอดคล้องกับ ค่านิยมพื้นฐานที่เป็นรากฐานสำคัญ และสอดคล้องกับจรรยาบรรณของวิชาชีพ แสดงออกซึ่ง พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในระดับสูง ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางค่านิยม และความจำเป็นรีบด่วนต่างๆ ที่มีลักษณะแข่งขันกัน แสดงออกอย่างสม่ำเสมอซึ่งความซื่อสัตย์ สุจริตและความเข้มแข็งทางคุณธรรม พร้อมด้วยความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างวัตถุประสงค์ ส่วนบุคคล และวัตถุประสงค์ของกลุ่ม แสดงออกซึ่งอิทธิพลในทางบวกต่อผู้อื่น โดยเป็น แบบอย่างที่ดีและมีภาวะผู้นำในการทำงานหรือในสถานการณ์ต่างๆ ของกลุ่มในครอบครัวและ ชุมชน

ระดับปริญญาโท

ความรู้

มีความรู้อย่างถ่องแท้และความเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณในเนื้อหาสาระหลักของวิชา หรือสาขาวิชา รวมถึงความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่สำคัญ ตลอดถึงการ ประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจเหล่านี้ในปัจจุบัน สำหรับการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ หรือการ ปฏิบัติในวิชาชีพ มีความเข้าใจอย่างละเอียดในกลุ่มวิชาเฉพาะ ซึ่งมีความซับซ้อนกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่ง หรือหลายกลุ่ม ในระดับแนวหน้าของทฤษฎี การวิจัยและการปฏิบัติทางวิชาชีพใน สาขาวิชานั้น มีความเข้าใจในวิธีการพัฒนาความรู้ใหม่และการประยุกต์ใช้ ตลอดถึงความรู้ ความเข้าใจในผลกระทบของผลงานวิจัยในปัจจุบันที่มีต่อคลังความรู้ในสาขา วิชา และต่อการ ปฏิบัติในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ตระหนักในระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและนานาชาติที่อาจมีผลกระทบต่อสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเหตุผลสำหรับการ เปลี่ยนแปลงและนัยสำคัญในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

ทักษะเชาว์ปัญญา

ประยุกต์ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้อง ในการจัดการกับบริบททาง วิชาการและหรือทางวิชาชีพที่แตกต่างหลากหลาย แปลกใหม่และไม้อาจทำนายได้ พัฒนา คำตอบที่เป็นต้นแบบและสร้างสรรค์สำหรับการแก้ไขข้อโต้แย้งและปัญหา ใช้ดุลยพินิจอย่าง ผู้รู้ และสามารถยืนยันพิสูจน์ได้ในสถานการณ์ที่ขาดข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องและสมบูรณ์ สามารถสังเคราะห์และประยุกต์ใช้ผลงานการวิจัยสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ หรือรายงานเกี่ยวกับ

วิชาชีพและพัฒนาความคิดใหม่ที่สำคัญ โดยการบูรณาการ เป็นองค์ความรู้หรือทำทนายองค์ความรู้ที่มีอยู่ สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคทั่วไป และเทคนิคการวิจัยเฉพาะทางในการวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถวางแผนอย่างเป็นอิสระและดำเนินการโครงการสำคัญหรือโครงการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการ โดยการประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนการใช้เทคนิคการวิจัยและจัดทำข้อสรุปที่มีเหตุผล ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ที่มีอยู่อย่างมีนัยสำคัญ หรือเพิ่มพูนแนวทางการปฏิบัติในวิชาชีพ

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีบทบาทริเริ่มและจัดการอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ไขข้อโต้แย้งและปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน ในบริบททางวิชาการหรือวิชาชีพ เมื่อใดที่มีความต้องการข้อมูลข่าวสารและทักษะเพิ่มเติม เมื่อนั้นยอมดำเนินการอย่างอิสระในการแสวงหาและประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มที่และอย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเกี่ยวกับข้อโต้แย้งและปัญหาต่างๆ แสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในโอกาสที่เหมาะสม ในสถานการณ์ของกลุ่ม แสดงออกในลักษณะที่สอดคล้อง สนองต่อการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกลุ่มในฐานะเป็นกลุ่มเดียวกัน

ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร

สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและในระดับที่เหมาะสมกับผู้ฟัง ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนในวงกว้าง โดยการใช้รายงานและการนำเสนอทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ใช้สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งวิทยานิพนธ์หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ แสวงหา ประเมินอย่างมีวิจารณญาณ และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลคณิตศาสตร์และสถิติ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างกว้างขวางและเหมาะสมสำหรับการศึกษาปัญหาและการสื่อสารข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

จัดการเกี่ยวกับปัญหาทางด้านจริยธรรมในบริบททางวิชาการหรือวิชาชีพอย่างสอดคล้องและด้วยความรู้ความเข้าใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น เมื่อใดก็ตามที่จรรยาบรรณของวิชาชีพหรือระเบียบข้อบังคับมีไม่เพียงพอที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อนั้นให้ใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ อย่างยุติธรรมและมีหลักฐาน รวมถึงการจัดการกับปัญหาเหล่านั้นบนพื้นฐานของหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม ตลอดจนการแสดงออกหรือการสื่อสารข้อสรุปของ

ปัญหาด้วยวิธีการที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ที่ได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่ มีความคิดริเริ่มในการชี้ข้อบกพร่องของจรรยาบรรณแห่งการปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อการทบทวนและแก้ไข มีความกระตือรือร้นในการสนับสนุนให้ผู้อื่น ประยุกต์ใช้ดุลยพินิจทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในการจัดการกับข้อโต้แย้งและปัญหาที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดถึงการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักแห่งคุณธรรมและจริยธรรมในสภาพแวดล้อมของการทำงานและในชุมชนที่กว้างขวางขึ้น

โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า กรอบคุณวุฒิแห่งชาติสำหรับอุดมศึกษาในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยในการนำแนวนโยบายการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฯ ไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชื่อถือ มีความสอดคล้องของมาตรฐานกับชื่อของปริญญา รวมทั้งให้เห็นความชัดเจนถึงความเท่าเทียมกันกับปริญญาของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการเน้นเป็นพิเศษต่อนโยบายริบคว่นของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาทางทหาร ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะทาง หรือสายวิชาชีพ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในระดับสูงที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ ควรให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในงานวิจัยและทฤษฎีความรู้ในแขนงนั้นๆ แขนงอื่นที่สัมพันธ์กันและควรพัฒนาความคิดโดยทั่วไปและความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถใช้ได้กับทุกสถานการณ์การจัดการศึกษาต้องสอดคล้องตามขอบเขตของการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะเชาว์ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ดังกล่าวข้างต้นด้วย

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 โดยมีสาระสำคัญที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานให้การจัดการศึกษาเฉพาะทางในระดับปริญญาตรี ในเรื่องของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแบบพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้นๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีรวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

2. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาคโดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิต กับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

3. การคิดหน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

3.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ หน่วยกิตระบบทวิภาค

3.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

4.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เต็มเวลา

4.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เต็มเวลา

4.3 หลักสูตรปริญญาตรี (6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

4.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

5. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

5.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและต่างประเทศและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชา หรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

5.2 หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้านวิชาพื้นฐาน วิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ดังนี้

5.2.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

5.2.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

5.2.3 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต

5.2.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตและวิชาโท ต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

5.3 หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.4 จำนวนและคุณภาพของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะ เวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

6. เกณฑ์การวัดและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชาและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

7. คุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ

7.1 การบริหารหลักสูตร

7.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

7.3 การสนับสนุนและกรให้คำแนะนำนักศึกษา

7.4 ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

8. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุก 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งได้มีการปรับจากหลักสูตร 5 ปี เหลือ 4 ปี จะต้องดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่กำหนดทั้งปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่ต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานและวิชาชีพทางทหารไทย มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ สร้างให้เกิดความใฝ่รู้ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 โดยมีสาระสำคัญที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานให้การจัดการศึกษาเฉพาะทางในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งในปีนี้จะศึกษาเฉพาะระดับ ปริญญาโท ในเรื่องของหลักสูตร สรุปได้ว่า

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผน พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบัน อุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงาน ได้ดียิ่งขึ้นและควรเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา
2. หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบัน

อุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง ในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

3. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

4. การคิดหน่วยกิต

4.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใด ตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติที่ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4.5 การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4.6 วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

5 โครงสร้างหลักสูตร

ระดับปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และ ศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำ

วิทยา นิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา หรือวิทยานิพนธ์ จาก หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์เทียบโอนผลการ เรียนระดับปริญญา เข้าสู่การศึกษาในระบบและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6. จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอด ระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน โดยเป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ นอกจากนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรแต่ละ หลักสูตรจะต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำ ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งในหลักสูตรใด เท่านั้น และต้องมีคุณสมบัติดังนี้

6.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มี คุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตรา- จารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน

6.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตรา-

จารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

6.2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็น อาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ กันและต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

6.2.3 อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ ประจำ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าว ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารอง ศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำ วิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

6.2.4 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรง คุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมี ประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

7. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

7.1 แผน ก แบบ ก 1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบ ปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์ จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการ ยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงาน การประชุม (Proceeding)

7.2 แผน ก แบบ ก 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลัก สูตร โดยจะต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการ ที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์ จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงาน ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

7.3 แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการ สอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและหรือปากเปล่าใน

สาขาวิชานั้น

8. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ

8.1 การบริหารหลักสูตร

8.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย

8.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

8.4 ความต้องการของตลาดแรงงานสังคมและหรือความพึงพอใจของ

ผู้ใช้บัณฑิต

9. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

ตามที่คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอ พร้อมกับให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดงานตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดอุดมศึกษาเฉพาะทาง ตามข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษา สรุปสาระสำคัญดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547: 37-47)

สภาพปัจจุบันและปัญหาพบว่า การจัดอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ ที่จัดอุดมศึกษาเฉพาะทาง จำนวนสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 859 แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 123 แห่ง นอกนั้นเป็นสถาบันที่จัดอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา (หลักสูตร 2 ปี) เช่น วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นต้น และสถาบันเฉพาะทาง การจัดอุดมศึกษาจึงมีสภาพปัญหา ดังนี้

1. การจัดอุดมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานขาดเอกภาพเชิงนโยบาย เป้าหมายและทิศทางในภาพรวมที่ชัดเจน ทำให้ต่างคนต่างทำ ไม่ประสานเชื่อมโยงกัน รวมทั้งไม่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศได้เท่าที่ควร มีการขยายสถาบันอุดมศึกษาในเชิงปริมาณโดยไม่คำนึงถึงความหลากหลาย ทิศทางและบทบาทของแต่ละสถาบัน

2. ระบบและกลไกของรัฐในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาไม่แข็งแรงและไม่เชื่อมโยงกับนโยบายและแผนใน

ภาพรวม รวมทั้งระบบสายงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและไม่ทันต่อการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

3. การผลิตกำลังคนยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ เป็นการผลิตตามความต้องการของหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในภาพรวมและไม่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ

4. การเรียนการสอน เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการมากเกินไป ไม่เชื่อมโยงกับปัญหาและโลกของงาน รวมทั้งไม่ทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา สร้างสรรค์ คิดนวัตกรรม รู้จักการสร้างงานและพึ่งพาตนเอง

5. สถาบันอุดมศึกษาที่มีจำนวนมาก สร้างผลผลิตที่เป็นงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมในสัดส่วนน้อย เมื่อเทียบกับภารกิจด้านอื่นและกับต่างประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสถาบันอุดมศึกษาไม่มีระบบการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ ในการสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสนใจและมีความสามารถในการวิจัย ขาดความตระหนักในปัญหา และต้องการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นของท้องถิ่นและประเทศร่วมกัน

6. ขาดระบบพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งด้านคุณวุฒิและความรู้ ความสามารถทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการ ยังไม่สามารถจูงใจให้คนเก่งและคนดีเข้าสู่ระบบการเป็นอาจารย์ได้ สัดส่วน คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการระดับสูง จึงมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ

7. การบริหารอุดมศึกษาภายใต้ระบบราชการ ซึ่งเป็นระบบที่มีขนาดใหญ่ และใช้กฎกติกาเดียวกัน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาขาดความคล่องตัวในการปรับตัวเอง การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดีเข้าสู่ระบบ ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษา ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศได้

เป้าหมาย

1. เพื่อให้อุดมศึกษา สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนและนำสังคมไทยสู่สังคม เศรษฐกิจฐานความรู้และเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผลักดันประเทศไทยให้เป็นสังคมวัฒนธรรมที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ

2. เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา เป็นขุมกำลังทางวิชาการ ในการสร้างความเข้มแข็ง

ให้แก่ชุมชนในระดับเศรษฐกิจฐานราก มุ่งยกระดับความรู้ของชุมชน โดยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้กระบวนการวิจัย ทั้งการวิจัยพื้นฐาน วิจัยประยุกต์ และวิจัยเชิงนโยบายที่สามารถนำผลมาใช้ในการพัฒนาการผลิตระดับชุมชน พัฒนาเชิงธุรกิจ และระบบการจัดการภาครัฐ รวมทั้งการวางรากฐานเพื่อการพัฒนาในระยะยาว ในการสร้างนวัตกรรม จากภูมิปัญญาไทย

3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และแนวโน้มการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยกระดับขีดความรู้ของประชากรไทย ให้มีคุณสมบัติพื้นฐานในการเป็นประชากรโลก (Global Citizen)

4. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันสามารถดำเนินภารกิจได้โดยคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขณะเดียวกันต้องมีความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบัน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษา

เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานปฏิรูปอุดมศึกษาตามเป้าหมายดังกล่าว ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้มีการกำหนดหลักการและยุทธศาสตร์เพื่อปฏิรูปอุดมศึกษา ดังนี้

เป้าหมาย

1. ยึดหลักเอกภาพในนโยบาย และคำนึงถึงความสอดคล้องของอุดมศึกษากับทิศทางและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ และความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรมและการศึกษา

2. เป็นยุทธศาสตร์ที่คำนึงถึงความหลากหลาย ความแตกต่างของสถาบันอุดมศึกษาในมิติต่างๆ ทั้งความแตกต่างตามลักษณะของสถาบัน สาขาวิชา ลักษณะของการผลิตบัณฑิตลักษณะของคณาจารย์ เป็นต้น โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินภารกิจ รวมทั้งการกระจายโอกาสอย่างทั่วถึง เป็นธรรม

3. คำนึงถึงฐานสังคมที่หลากหลาย 4 ฐานเป็นอย่างน้อย ได้แก่ สังคมแห่งการแข่งขัน สังคมฐานคุณภาพ สังคมแห่งความพอเพียง และสังคมของความค้ำคูณโอกาส ยากไร้

4. คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา ระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมและการระดมทรัพยากรของส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการอุดมศึกษา

เพื่อให้การบริหารจัดการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ มีเสรีภาพทางวิชาการ สามารถดำเนินภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยรัฐกำกับเชิงนโยบาย แผนและคุณภาพมาตรฐานจึงควรกำหนดมาตรการดังนี้

ระดับประเทศ

รัฐกำหนดนโยบาย เป้าหมายและแผนอุดมศึกษาของประเทศที่ชัดเจน ทั้งในด้านความต้องการกำลังคน การวิจัยและบริหารวิชาการ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ โดยอาศัยฐานความรู้จากการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ

ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยให้สถาบันระดับปริญญาที่มีความพร้อมพัฒนาเป็นสถาบันของรัฐในกำกับ เพื่อสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี เข้ามาเป็น อาจารย์และนักวิจัย ส่วนสถาบันเฉพาะทาง ควรให้เป็นส่วนราชการ ตามนโยบายของส่วนราชการนั้นๆ โดยให้มีความคล่องตัวตามหลักการอุดมศึกษา

ระดับสถาบัน

1. สถาบันอุดมศึกษาปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ ที่เน้นบทบาทที่ชัดเจนในการดำเนินภารกิจจัดทำแผนกลยุทธ์ การดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบายและแผนการพัฒนาประเทศ

2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถาบันให้มีความคล่องตัว เป็นระบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้

3. พัฒนาระบบการสรรหา เพื่อให้ได้ผู้บริหารที่ดีและมีความเป็นผู้นำ โดยไม่ใช้การเลือกตั้ง และปรับบทบาทสภาสถาบันให้เป็นผู้รับผิดชอบและกำกับดูแล การดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ

4. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งภายในสถาบันและร่วมกันระหว่างสถาบันในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่าย ระหว่างสถาบันทั้งของรัฐและเอกชน และกับภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา

เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ เป็นกลไกการกำกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานและมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ ควรกำหนดมาตรฐานการปฏิรูปการเงินเพื่ออุดมศึกษา ดังนี้

1. ให้มีองค์กรทำหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์และเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษา เป็นองค์กรที่มีความอิสระและมีความคล่องตัว ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ
2. จัดสรรงบประมาณลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่สถาบันอุดมศึกษา โดยพิจารณา ตามพันธกิจที่แตกต่างตามกลุ่มสถาบัน ผลผลิต และต้นทุนการผลิต ยึดหลักงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting: PBB) และใช้วิธีทำความเข้าใจหรือทำสัญญากับสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินงาน ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยรัฐมีระบบตรวจสอบภายหลัง (post audit)
3. ลดงบประมาณของรัฐที่จัดสรรเพื่อการลงทุน สิ่งก่อสร้างที่เกินความจำเป็น แต่ให้งบประมาณส่วนนี้ เป็นงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยรัฐ มีกลไกส่งเสริมและให้สมทบเงินรายได้ของสถาบันที่ระดมได้กับงบประมาณแผ่นดิน เพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน โครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การผลิตกำลังคนและกระจายโอกาสอุดมศึกษา

เพื่อขยายปริมาณการผลิตกำลังคน โดยเฉพาะสาขาที่ขาดแคลน การเปิดโอกาสการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรกำหนดมาตรการ ดังนี้

1. พัฒนารูปแบบการจัดอุดมศึกษา ให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันและเปิด โอกาสให้มีการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถเทียบโอนหน่วยกิต ผลการศึกษา หรือลงทะเบียนข้ามสถาบัน
2. การเปิดหลักสูตรทั้งภาคปกติและภาคอื่นๆ ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนองตอบการเรียนรู้ตามอัธยาศัย รวมทั้งการพัฒนาการทำงาน ควรให้เป็นไปตามกลไกของตลาด และความต้องการของสังคม ประชาชน โดยรัฐมีมาตรการกำกับดูแล ด้านคุณภาพมาตรฐาน

3. ไม่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐขึ้นใหม่ ในลักษณะการก่อสร้างอาคารสถานที่ที่ต้องใช้งบประมาณลงทุนจำนวนมาก แต่ให้พัฒนาสถาบันที่มีอยู่เดิม ให้มีศักยภาพสูงขึ้น หรือใช้วิธีหลอมรวม หรือระดมทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากร อาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างเต็มศักยภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
4. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัย

เพื่อให้อุดมศึกษาเป็นกลไกในการผลิตกำลังคนและสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของประเทศ ในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ เพิ่มศักยภาพการพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ สามารถตอบสนองและชี้นำการพัฒนาสังคม จึงกำหนดมาตรการ ดังนี้

1. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสากล ให้สามารถเป็นกลไกในการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาสถาบัน สังคมและประเทศชาติ
2. สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา สร้างงานวิจัยพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์และเป็นศูนย์วิจัยเฉพาะทางหรือศูนย์เพื่อความเป็นเลิศ หรือศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษาในสาขาที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นกลไกสร้างสรรค์งานวิจัย และพัฒนานักวิจัย รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานเครือข่ายการวิจัย การแลกเปลี่ยน ร่วมมือช่วยเหลือในด้านการวิจัย ทั้งภายในและระหว่างสถาบัน และกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
3. ให้มีหน่วยงานกลางและกลไก ดูแลการบริหารงานวิจัยในภาพรวมของสถาบัน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักวิจัย ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยของสถาบัน
4. มีกลไกและระบบที่สามารถดึงดูดผู้มีความรู้ ความสามารถและมีความสนใจการวิจัย ให้เข้ามาเป็นบุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และให้คงอยู่ในระบบ โดยสามารถก้าวหน้าได้ในสายงาน และมีกลไกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. ปฏิรูปการเรียน การสอน หลักสูตร ให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา สร้างสรรค์นวัตกรรม และใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนสามารถสร้างงาน ปรับตัวในโลกของงาน พึ่งพาตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสังคม และเพื่อสร้างบัณฑิตอัจฉริยะในสาขาต่างๆ เพื่อเป็นผู้นำประเทศ
6. กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน (Benchmark) เพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพและ

ความสำเร็จของทุกหลักสูตร ทั้งภาคปกติและภาคอื่นๆ รวมทั้งมาตรฐานภารกิจอื่น และกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดระบบ หรือจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การปฏิรูประบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา

เพื่อจูงใจบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาและพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรที่มีอยู่ในระบบให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติหน้าที่และคงอยู่ในระบบได้อย่างมีคุณภาพและสามารถปรับตัวให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง จึงควรกำหนดมาตรการ ดังนี้

1. เร่งรัดให้มีระบบการพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องบทบาทหน้าที่ของสถาบันและมีระบบติดตาม ประเมินผล เพื่อส่งเสริมการพัฒนา

2. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถเป็นกลไกในการสร้างอาจารย์ใหม่เข้าสู่ระบบ และให้มีระบบที่ดึงดูดคนเก่ง คนดี มีความสามารถ และมีความสนใจให้เข้ามาเป็นอาจารย์

3. สนับสนุนการสร้างระบบเครือข่ายอาจารย์และบุคลากรระหว่างสาขาวิชา สถาบัน ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนทั้งในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารวิชาการและการดำเนินภารกิจต่างๆ แก่สังคม

4. พัฒนาระบบการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ให้มีความหลากหลาย ตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งด้านการสอน การวิจัย การบริหารวิชาการ และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และมีกลไกสนับสนุน ส่งเสริม ยกย่อง ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร ที่ทุ่มเท อุทิศตน

5. กำหนดมาตรฐานสำหรับภาระงานประเภทต่างๆ ของอาจารย์ และหลักเกณฑ์การเทียบโอนระหว่างภาระงานประเภทต่างๆ

สำหรับการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา ตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความ เป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2549: 1-3) ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษาซึ่งประกอบด้วย

มาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้าง และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ โดยยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2.1 มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

2.1.1 มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2.1.2 มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือ รวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้

2.2.1 มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเอง ตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิต นักศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2.2.2 มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นการขยายพรมแดนความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้พัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

2.2.3 มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

2.2.4 มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ ศิลปะ วัฒนธรรมต่างประเทศ อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้
การแสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

มีการแสวงหา การสร้างและการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนนี้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

ซึ่งกันและกัน การศึกษาจากตำราเรียนเป็นเพียงแนวทาง ประสบการณ์ของกำลังพล จะช่วยให้สามารถนำเอาหลักการมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาทางทหารของกองทัพบก

ในส่วนของวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น การดำเนินการศึกษาของกองทัพบก กระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การผลิตกำลังพลของ ทบ. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการสร้างความพร้อม ให้กับกำลังพลที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก 4 ประการ ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการใน ทบ. รวมทั้งผลิตนักศึกษาปริญญาโท (การทหาร) สนับสนุนแก่กองทัพไทย

2. เพื่อเตรียมกำลังพลในด้านการศึกษา ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของตน อันจะเป็นผลให้ทุกหน่วยสามารถปฏิบัติภารกิจตามคำสั่งและแผนยุทธการของ ทบ. ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ ส่งผลเป็นส่วนรวมให้ ทบ. มีความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย สามารถเผชิญต่อภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ

3. เพื่อยกระดับ ความรู้ ความสามารถ และเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ของกำลังพลให้สามารถใช้งานปรนนิบัติบำรุงและรักษายุทโธปกรณ์ที่ ทบ. มีอยู่ในปัจจุบัน หรือจำเป็นต้องมีในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะเป็นยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูง

4. เพื่อให้มีการศึกษาในการพัฒนาระบบกำลังสำรอง ดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำลังพลสำรองสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุและปฏิบัติ งานร่วมกับกำลังพลหรือหน่วยทหารประจำการ ตามแนวแผนการป้องกันประเทศได้

5. เพื่อให้กำลังพล มีความรู้ทางวิชาการทหาร รวมทั้งในสาขาวิชาต่างๆ นอกเหนือจากวิชาการทหาร อันจะเป็นผลให้กำลังพลได้รับพัฒนาทางความคิด และมีความรู้ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ทบ. ให้ไปสู่ความทันสมัยในอนาคต

6. เพื่อปลูกฝังให้กำลังพล มีลักษณะความเป็นผู้นำหน่วย มีอุดมการณ์ในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว และเพื่อประโยชน์แก่การรักษามาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร

คำนึงถึงมาตรฐานโดยทั่วไป ที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับสถาบันอุดมศึกษาด้วย สำหรับแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต ได้กำหนดเป้าหมายการปรับปรุงระบบงาน สายงานด้านการศึกษาไว้ ดังนี้ 1. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการบูรณาการ ด้านการศึกษาของกองทัพไทย ที่ชัดเจน มีเอกภาพ สามารถบริหารจัดการงานศึกษาได้อย่างแท้จริง สามารถกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม 2.ระบบงานด้านการศึกษาสามารถตอบสนองต่อภารกิจของกองทัพ และความต้องการของผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติการร่วมกันในอนาคต 3. ให้กำลังพลได้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและวิสัยทัศน์ ในการปฏิบัติ ตามภารกิจที่กองทัพมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ และเป็นไปตามนโยบายความมั่นคงของประเทศ ร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนได้ในทุกมิติ

3.6.2 ระบบการศึกษาของกองทัพ

สำหรับระบบการศึกษาของกองทัพ กล่าวได้ ดังนี้

1. การศึกษาของนักเรียนทหาร

1.1 ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม (กท.) ว่าด้วยโรงเรียนทหาร พ.ศ. 2492 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดโรงเรียนทหาร ไว้ในข้อบังคับดังกล่าว คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รร.จปร.), โรงเรียนนายเรือ (รร.นร.), โรงเรียนนายเรืออากาศ (รร.นอ.), โรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร (รร.แผนที่ ผท.ทหาร), วิทยาแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า (วพม.), โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร (รร.ตย.ศ.ทหาร), รร.ประจำเหล่าทัพ นักเรียนนายสิบ, โรงเรียนนายสิบทหารบก (รร.นส.ทบ.), โรงเรียนจ่าและโรงเรียนจ่าอากาศ จากข้อบังคับดังกล่าว นักเรียนทหารจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ สำเร็จการศึกษาแล้วได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร และสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้รับการบรรจุเป็นนายทหารประทวน

1.2 หลักสูตรที่ผลิตกำลังพล เพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรของ กท. สำหรับ รร.ทหาร ในระดับปริญญาตรี มี พ.ร.บ., พ.ร.ฎ. และข้อบังคับสภาการศึกษาวิชาการทหาร ที่สถาบันการศึกษาทางทหาร จะต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ มีสภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนดดูแล การดำเนินการในการศึกษาให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ดังกล่าว มีดังนี้

1.2.1 พ.ร.บ. กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาทหาร พ.ศ. 2492 (ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นฉบับที่ 5 พ.ศ. 2533)

1.2.2 พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการกำหนดชื่อปริญญาและอักษรย่อในสาขาวิชาการทหารของ รร.จปร., รร.นร., รร.แผนที่ ผท.ทหาร และ รร.สช.ทบ.สบส. พ.ศ. 2539

1.2.3 ข้อบังคับสภาการศึกษาวิชาการทหาร ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี ของ รร.ทหาร พ.ศ. 2538

1.3 หลักสูตรที่ผลิตกำลังพลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารประทวน มีเฉพาะข้อบังคับว่าด้วย รร.ทหาร ที่สถาบันการศึกษาใน กห. ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ กห. ไม่ได้กำหนดในเรื่องมาตรฐานการจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่ผลิตกำลังพล เพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร แต่ละเหล่าทัพจะกำหนดระเบียบปฏิบัติของแต่ละเหล่าทัพเอง สำหรับหลักสูตรในระดับเดียวกันกับหลักสูตรของ ศธ. ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ แต่ละเหล่าทัพจะต้องทำเรื่องขอเทียบเท่าหลักสูตรจาก ศธ. เพื่อให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

1.4 สถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังพลนายทหารสัญญาบัตร

1.4.1 รร.ตท. ยศ. ทหาร รับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ ศธ. โดยสมัครเข้าเป็น นตท. ในส่วนของเหล่าทัพและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่ง รร.จปร., รร.นร., รร.นอ. และ รร.นรต. ได้ทำการสอบคัดเลือกแล้วส่งมาศึกษาที่ รร.ตท. ระยะเวลาศึกษา 3 ปี

1.4.2 รร.จปร., รร.นร. และ รร.นอ. จะมีสภาการศึกษาวิชาการทหาร (รวม.กห. เป็นนายกสภา และ จก.ยศ.ทหาร เป็นเลขาธิการ) โดยคณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ พิจารณานุมัติการจัดตั้งรวมและยุบเลิกสภาวิชา พิจารณานุมัติ หลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา กำหนดวิธีอันจะยังการศึกษาวิชาการทหารให้เจริญยิ่งขึ้น กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักเรียนวิชาการทหาร ระยะเวลาการศึกษา การสอบและเงื่อนไขในการรับปริญญา อนุมัติให้ปริญญาประกาศนียบัตรชั้นสูง และประกาศนียบัตร อนุมัติให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ วางระเบียบและออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ.และอาจมอบให้สถาบันการศึกษาใดเป็นผู้วางระเบียบ และออกข้อบังคับสำหรับสถาบัน การศึกษานั้นๆ

อนึ่งเพื่อประโยชน์แก่การรักษามาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร ดำเนินถึงมาตรฐาน โดยทั่วไปที่ทางมหาวิทยาลัย กำหนด สำหรับสถาบันอุดมศึกษาด้วย

1.4.3 รร. นายร้อยแผนที่ ผท.ทหาร มอบให้ รร.จปร. ดำเนินการผลิตปีละ 10 นาย โดยคัดเลือกจากนักเรียนนายร้อยที่มีความเหมาะสม

1.4.4 วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า เปิดสอนหลักสูตร แพทย์ศาสตรบัณฑิต รั้งผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ของ ศร. โดยการสอบคัดเลือก รวมกับของทบวงมหาวิทยาลัย หลักสูตร 6 ปี จบแล้วได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับการบรรจุเป็นที่ ร.ต. ในเหล่า ทบ. (เดิมเคยผลิตให้ทั้ง 3 เหล่าทัพ)

1.4.5 วิทยาลัยพยาบาลของแต่ละเหล่าทัพ (วพ., วพร., และ วพอ.) เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รั้งผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ของ ศร. โดยการสอบคัดเลือกรวมกับของทบวงมหาวิทยาลัย หลักสูตร 4 ปี จบแล้วได้รับการ บรรจุเป็นที่ ร.ต. (เฉพาะทูน ทบ.)

2. การศึกษาตามแนวทางรับราชการ

สำหรับนายทหารสัญญาบัตรของ ทบ. แต่ละชั้นยศ จะต้องได้รับการศึกษาตาม แนวทางของเหล่า ตามลำดับชั้น ก่อนการเลื่อนชั้นครองอัตราตำแหน่งชั้น ยศ ที่สูงขึ้นทุกระดับ ดังนี้

2.1 เริ่มตั้งแต่บรรจุรับราชการ จะต้องได้รับการปฐมนิเทศ

2.2 ก่อนเลื่อนชั้นเป็น ร.อ. จะต้องได้รับการศึกษาหลักสูตรชั้นนายร้อย

2.3 ก่อนเลื่อนชั้นเป็น พ.ต. จะต้องได้รับการศึกษาหลักสูตรชั้นนายพัน

2.4 ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาใน รร.สธ.ทบ. สบส. จะมีโอกาสเข้ารับการ ศึกษาหลักสูตร นบส.

2.5 หลักสูตรสูงสุดของเหล่า ทบ. คือ วทบ.สบส.

นอกจากนี้นายทหารสัญญาบัตร ทบ. ยังต้องเข้าศึกษาในหลักสูตรความ จ्ञานาญทางการทหาร (ชกท.) และหลักสูตรเฉพาะหน้าที่ อันเป็นหลักสูตรสำหรับการปฏิบัติ หน้าที่ตำแหน่งต่างๆ

1. มาตรการดำเนินงาน

1.1 ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานด้านการศึกษา ด้วยการจัดให้มี

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบูรณาการ ด้านการศึกษาที่ชัดเจน มีเอกภาพและสามารถบริหาร จัดการงานการศึกษาได้อย่างแท้จริง ทั้งในระดับ กองบัญชาการทหารสูงสุด (บก.ทหารสูงสุด) และเหล่าทัพ

1.2 ปรับปรุงด้านระบบงานและการบริหารจัดการ โดยการแบ่ง ประเภทของหลักสูตรการศึกษาให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจและความต้องการ ของกองทัพ ตลอดจนแบ่งมอบความรับผิดชอบในการดำเนินงานและการบริหารจัดการที่ ชัดเจน

2. วิธีดำเนินงาน

2.1 ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดย

กองบัญชาการกองทัพไทย (บก. กองทัพไทย) รวม กรมยุทธศึกษาทหาร (ยศ.ทหาร) กับ สถาบันวิชาป้องกันประเทศ (สปท.) เข้าด้วยกันเป็นกองบัญชาการศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้สามารถลดอัตราและกำลังพลลงไปได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 โดยมี ผบ.หน่วย ชั้นยศ พล.อ., พล.ร.อ. หรือ พล.อ.อ. เช่นเดิม และให้กรมกำลังพลทหาร (กพ.ทหาร) รับผิดชอบทางฝ่ายอำนวยการ สำหรับกองทัพบก รวมกรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ) กับสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง (สบส.) เข้าด้วยกัน เป็น ยศ.ทบ. (ใหม่) เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบูรณาการด้านการศึกษาของ ทบ. รับผิดชอบในการบูรณาการด้านการศึกษา ผบ.หน่วย ชั้นยศ พล.ท. คงเดิม และให้กรมกำลังพลทหารบก (กพ.ทบ.) รับผิดชอบทางฝ่ายอำนวยการแทน กรมยุทธการทหารบก (ยศ.ทบ.)

2.2 ด้านระบบงานและการบริหารจัดการ จัดแบ่งหลักสูตรทาง

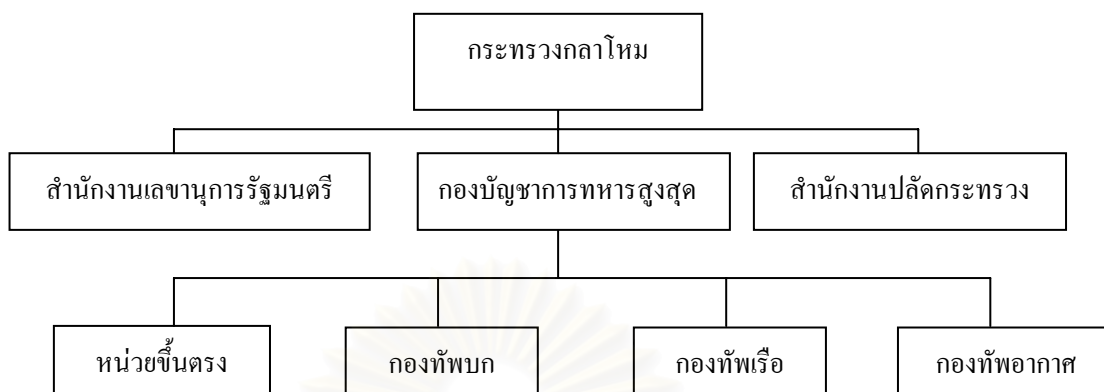
ทหารออกเป็น 3 ประเภท คือ หลักสูตรการผลิตกำลังพล หลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ และหลักสูตรการฝึกอบรมเคลื่อนที่ หลักสูตรการผลิตกำลังพล ทบ. มีความรับผิดชอบ รร.จปร., วพม., วพบ., รร.นส.ทบ., รร.คย.ทบ. และ รร.การบิน ทบ. ให้รวมการศึกษาไว้ที่ ทบ. ได้แก่ หลักสูตรปริญญาโททางทหาร หลักสูตรศิษย์การบิน ทบ. (นักบิน บ.ปีกหมุน) หลักสูตรผู้เชี่ยวชาญการและหลักสูตรเฉพาะหน้าที่ เหล่าทัพดำเนินการตามเดิม

จะเห็นได้ว่า ในปรัชญาการศึกษาทางทหารของกองทัพบก ได้กล่าวถึงและให้ความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ โดยการศึกษาในทางทหาร จะต้องนำเอาไปปฏิบัติจริง ใช้จริง มีผลต่อชีวิตของทหารในสนามรบ สำหรับแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต กองทัพบก มีเป้าหมายที่จะให้กำลังพลได้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และวิสัยทัศน์ ในการปฏิบัติตามภารกิจที่กองทัพมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศและเป็นไปตามนโยบายความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งจะต้องรักษามาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ สถานการศึกษาวิชาการทหาร ต้องคำนึงถึงมาตรฐาน โดยทั่วไปที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

3.6.3 การจัดการศึกษาของกองทัพบก

กองทัพบกนั้นเป็นส่วนขึ้นตรง ต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด ตาม พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2523 โดยมีหน้าที่เตรียมกำลังทางบกและป้องกันราชอาณาจักร ดังกล่าวข้างต้น ตามแผนภูมิการจัดส่วนราชการ ดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 การจัดส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม

ที่มา: สุรเสถียร รามสมภพ,พ.อ. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 17)

จากภารกิจและการจัดการดังกล่าว จะเห็นว่ากองทัพบก มีหน้าที่หลักอยู่ 2 ประการคือ (ไตรรงค์ ทองเนื้อสูง, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 76)

1. การเตรียมกำลังกองทัพบก ซึ่งมีขอบเขต ดังนี้
 - 1.1 เตรียมกำลังทางบกไว้จำนวนหนึ่งให้พร้อมรบตั้งแต่ยามปกติ
 - 1.2 วางแผนการสงครามใช้กำลังทหาร ทั้งกำลังที่มีอยู่ในยามปกติและกำลังที่จะต้องขยายขึ้นในยามสงคราม
 - 1.3 เตรียมระดมสรรพกำลังให้สอดคล้องกับแผนการใช้กำลังทหารหรือแผนป้องกันประเทศ
2. การป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งมีขอบเขตดังนี้
 - 2.1 ใช้กำลังทางบก ที่ได้เตรียมไว้เข้าทำการรบตามแผน
 - 2.2 ระดมสรรพกำลังตามความจำเป็น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ คือยุทธศาสตร์การเสริม สร้าง

ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ ที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการ ประเทศสู่คุณภาพและความยั่งยืน โดยการพัฒนาศักยภาพ บทบาทและภารกิจของหน่วยงาน ด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคง และการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการป้องกันประเทศและตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบสถานการณ์ได้ นับไว พร้อมทั้งผนึกพลังร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ดำเนินการป้องกันและพัฒนาประเทศให้ สามารถพิทักษ์รักษาเอกราช สถาบันพระมหากษัตริย์ ผล ประโยชน์ของชาติ และการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 37 - 131)

กองทัพบก (2549: 22-34) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ กองทัพบก 2560 โดยมี สาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (VISION)

กองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญและมีศักยภาพ ในอันที่ จะพิทักษ์รักษาเอกราช และความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชนและ ผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และเป็นกองทัพที่มี เกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ตลอดจนสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ เสมอ

พันธกิจ (MISSION)

1. การเตรียมกำลัง

จัดเตรียมและเสริมสร้างกำลังทั้งปวง ในส่วนของกองทัพบก และ ช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดเตรียมกำลังทางบกของส่วนราชการอื่น ให้มีความพร้อมตั้งแต่ยาม ปกติ เพื่อให้มีความเพียงพอและพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคาม ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการทางทหาร และภารกิจทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพัฒนาเสริมสร้างกำลังตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และแผนการพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพ ทั้งในด้าน โครงสร้างกำลังความ พร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย

2. การใช้กำลัง

ใช้กำลังที่ได้จัดเตรียมไว้ หรือที่จะระดมสรรพกำลัง เพื่อป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคามภายในและภายนอกประเทศ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ การคุ้ม

ครองรักษาผลประโยชน์ของชาติ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การช่วยพัฒนาประเทศ ตลอดจนการสนับสนุนรัฐบาลและประชาชนในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในรูปแบบต่างๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

1. การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การป้องกันประเทศ ตามยุทธศาสตร์ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก
3. การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ
4. การพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือสนับสนุนรัฐบาล และประชาชนในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ
6. การบริหารจัดการกองทัพ

เป้าประสงค์ (Goals)

1. สามารถปกป้องและพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการสนับสนุนพระราชกรณียกิจได้อย่างสมบูรณ์
2. สามารถผนึกกำลัง/สนธิทรัพยากรทั้งสิ้นของชาติ ให้มีความพร้อมตั้งแต่ยามปกติและสามารถใช้กำลังในการป้องกัน ป้องปราม เพื่อพิทักษ์ รักษาความมั่นคงของรัฐ จากภัยคุกคามภายในและภายนอกประเทศ โดยสอดคล้องกับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และแนวทางการใช้กำลังของกองทัพ รวมทั้งการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถดำเนินงานการทูตโดยฝ่ายทหาร (Defense diplomacy) รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ในการส่งเสริมสันติภาพและการรักษาผลประโยชน์ของชาติได้สำเร็จ ยั่งยืน
4. สามารถส่งเสริมและดำรงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้อย่างยั่งยืน
5. สามารถสนับสนุนและช่วยการพัฒนาประเทศภายใต้ศักยภาพที่กองทัพกมีอยู่ โดยเฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเต็มขีดความสามารถ
6. สามารถใช้กำลัง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งสนับสนุน

รัฐบาลและประชาชนในการแก้ไขปัญหาของชาติได้สำเร็จ

7. การบริหารจัดการของกองทัพในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กลยุทธ์ (Strategies) การพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ กองทัพบก 2560

สำหรับกลยุทธ์ในการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1. เสริมสร้างความพร้อมรบด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ การฝึกศึกษาและแผนการปฏิบัติให้มีความพร้อม ทั้งการปฏิบัติการทางทหาร และการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม โดยพัฒนาเสริมสร้างความพร้อมรบให้กับหน่วยต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม แนวทางการใช้กำลังของกองทัพบก และความจำเป็นเร่งด่วน ทางด้านยุทธการ โดยกำหนดความเร่งด่วนในการพัฒนาเสริมสร้าง หน่วยเป้าหมาย ทั้งในส่วนของหน่วยกำลังรบหลักและหน่วยสนับสนุนที่กำหนดไว้ ตามความต้องการในระดับการใช้กำลังตามแผนเผชิญเหตุ ทั้งนี้ให้มุ่งเน้นการเสริมสร้างหน่วยระดับกองพันที่เป็นหน่วยเป้าหมายก่อน แล้วจึงเสริมสร้างความพร้อมรบให้กรมเฉพาะกิจของกองพลที่เกิดจากการสนธิกำลังของหน่วยกองพันเป้าหมาย และหน่วยสนับสนุนกำลังรบหลัก ตลอดจนหน่วยที่เหลืออื่นๆ เป็นลำดับต่อไป

2. เตรียมความพร้อม และพัฒนาแผนการปฏิบัติ รวมทั้งกำลังพล และเครื่องมือเครื่องใช้ในการสนับสนุนรัฐบาลและประชาชน ในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. เตรียมความพร้อมของหน่วยในส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และแผนการปฏิบัติให้สามารถดำเนินการพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาสาธารณภัย โดยใช้ทรัพยากรของกองทัพบกที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. พัฒนาองค์กรให้เข้มแข็ง ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทัพให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบกให้มีบทบาท ภารกิจและการจัดหน่วยที่มีความเหมาะสม ทันสมัย สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติการกิจได้หลากหลายรูปแบบ

4.2 ปรับปรุงวิธีการทำงาน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลให้ ความทันสมัยนำระบบการบริหารราชการแนวใหม่มาประยุกต์ในกองทัพบกให้เหมาะสมกับ

ลักษณะงาน และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการปฏิบัติราชการ

4.3 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม ให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อบรรลุความสำเร็จตามเป้าประสงค์

4.4 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งแบบธรรมเนียมและนโยบายต่างๆ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ ภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ส่งเสริมการกระจายอำนาจ ในการบริหารราชการ และการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็วในการปฏิบัติงาน

4.6 พัฒนามาตรการให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น กำกับดูแลการปฏิบัติของหน่วย ให้เป็นไปตามกลยุทธ์อย่างแท้จริง

4.7 ปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล และการบริหารจัดการด้านกำลังพลให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ระบบคุณธรรมในทุกระดับหน่วย เพื่อให้มีการใช้กำลังพล ให้ตรงกับขีดความสามารถและความต้องการของกองทัพบก รวมทั้งมีมาตรฐานการทำงานเทียบเท่าระดับสากล

4.8 เร่งรัดพัฒนาการวิจัย และพัฒนาทั้งในด้านหลักการ หลักนิยม และยุทธโศปกรณ์ ให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้กองทัพมีขีดความสามารถพึ่งตนเอง และขีดความสามารถที่จะตอบสนองภารกิจของกองทัพได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.9 พัฒนาระบบการฝึกของกองทัพบกให้ทันสมัย สมจริงและมีความคุ้มค่ากับงบประมาณ รวมทั้งต้องสามารถนำผลที่ได้รับจากการฝึกไปใช้ในการปฏิบัติภารกิจได้จริง สอดคล้องกับหลักนิยมและแนวทางในการใช้กำลังของกองทัพบก

4.10 ปรับปรุงระบบการศึกษา ให้กองทัพบกเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถพัฒนากระบวนการคิดของกำลังพลรายบุคคล ให้มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาองค์ความรู้อยู่เสมอ สามารถนำคำสั่ง นโยบาย และหลักวิชาการ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

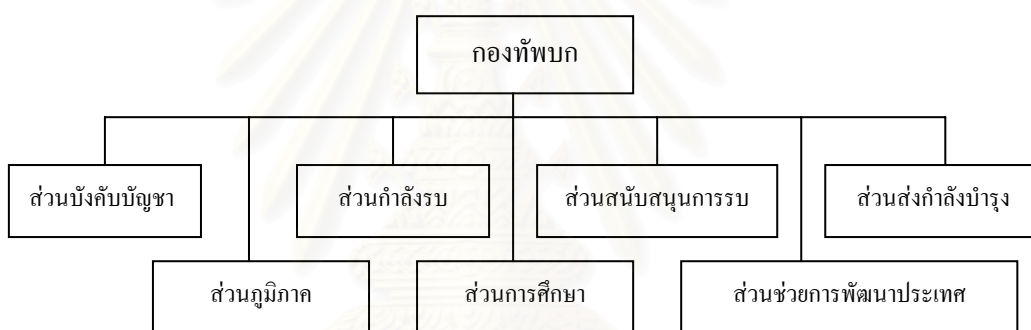
5. ใช้กำลังเพื่อปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานของการออมกำลังที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และพร้อมที่จะขยายกำลังได้ตามขั้นตอนการใช้กำลังของกองทัพบกตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และแนวทางการใช้กำลังของกองทัพบก

6. เสริมสร้างความสัมพันธ์ และประสานความร่วมมือด้านความ

มั่นคงร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีมิตรภาพ โดยการดำเนินงานด้านการทูตโดยฝ่ายทหาร และเน้นความสำคัญของผู้ช่วยทูตทหารในการปฏิบัติงานด้านการข่าว และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านความมั่นคง พร้อมกับการส่งเสริมให้มีการฝึกร่วม/ผสม การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างผู้นำนายทหาร ระดับต่างๆ การแลกเปลี่ยนทางวิชาการทหาร และ ข้อมูลข่าวสารความมั่นคงทางทหารรวมทั้งการให้การสนับสนุนระหว่างกันในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2544 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 188 ตอนที่ 28 ก วันที่ 10 พฤษภาคม 2544) ได้แบ่งส่วนราชการกองทัพบกออกเป็น 36 ส่วนราชการ โดยสามารถจัดกลุ่มส่วนราชการได้เป็น 7 ส่วน ดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 การจัดส่วนราชการกองทัพบก

ที่มา: รัตนชัย สุวรรณเทศ พ.อ (2545: 61)

โดยในส่วนการศึกษามีหน้าที่ อำนวยการและดำเนินการศึกษาและฝึกกำลังพลของกองทัพบก เพื่อให้กำลังพลเหล่านั้นมีความสามารถเหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ อันจะส่งผลให้หน่วยต่างๆ ของกองทัพบกได้กำลังพลที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สำหรับส่วนการศึกษา ประกอบด้วย (ไตรรงค์ ทองเนื้อสูง, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 82 , วิชาศ น้อยสนิท, 2548: ข 1)

1. กรมยุทธศึกษาทหารบก มีหน้าที่ประสานงาน แนะนำ กู้บริการ ดำเนินการสนับสนุนและตรวจตราเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาของบุคคลและหน่วยต่างๆ ของกองทัพบก ทั้งในและนอกกองทัพบก รวมทั้งในต่างประเทศ ตลอดจนอำนวยการฝึกและศึกษาวิทยาการเหล่าทหารราบ ทหารม้าและเหล่าทหารปืนใหญ่ กรมยุทธศึกษาทหารบก มีหน่วยขึ้นตรง 5 หน่วย คือ

- 1.1 ศูนย์การทหารราบ
- 1.2 ศูนย์การทหารม้า
- 1.3 ศูนย์การทหารปืนใหญ่
- 1.4 โรงเรียนนายสิบทหารบก
- 1.5 ศูนย์ฝึกทางยุทธวิธี กองทัพบก

2. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง มีหน้าที่ให้การศึกษานายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบกในทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การช่วยรบและเสนาธิการกิจของหน่วยทหารตั้งแต่ระดับกองพลขึ้นไป เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการได้ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง มีหน่วยขึ้นตรง 2 หน่วย คือ

- 2.1 วิทยาลัยการทัพบก
- 2.2 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

3. โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีหน้าที่ให้การศึกษาดำเนินการฝึกนักเรียนนายร้อย

4. ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า มีหน้าที่ผลิตแพทย์ทหารและพยาบาล มีหน่วยขึ้นตรง คือ

- 4.1 วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
- 4.2 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

5. หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง เพื่อส่งเสริมกำลังสำรองของกองทัพบกในการป้องกันราชอาณาจักร

6. หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ มีหน้าที่วางแผนอำนวยการและดำเนินการศึกษาและการฝึกเกี่ยวกับสงครามพิเศษ การส่งกำลังทางอากาศและการยุทธส่งทางอากาศ

7. ศูนย์การบินทหารบก มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการและดำเนินการศึกษาและฝึกเกี่ยวกับภารกิจการบินของกองทัพบก

8. โรงเรียนเหล่า สายวิทยาการต่าง ๆ เช่น โรงเรียนทหารช่าง โรงเรียนทหารสื่อสาร โรงเรียนทหารการเงิน เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ เป็นหน่วยในอัตราของหน่วยที่เป็นหัวหน้าเหล่าและสายวิทยาการนั้นๆ

สำหรับการจัดการศึกษา โดยทั่วไปของกองทัพบกนั้น มีกรมยุทธศึกษาทหารบกรับผิดชอบด้านการศึกษา โดยเป็นหน่วยวางแผน อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุนและกำกับดูแลเกี่ยวกับการศึกษาของเหล่าสายวิทยาการและหน่วย รวมทั้งการศึกษาของบุคคลที่เข้ารับการศึกษานในและนอกกองทัพบก ตลอดจนการศึกษา ดูงานและฝึกศึกษาในต่างประเทศ (เดชา

เดชะชาติ, 2543: 1-3) สำหรับการดำเนินการศึกษาแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม งานหลัก ๆ คือ การศึกษาภายในประเทศและการศึกษา ณ ต่างประเทศ โดยแต่ละกลุ่มจะมีการจัดการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาภายในประเทศ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้กำลังพลของกองทัพบก มีความรู้ความสามารถ ที่จะปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับ ยุทธวิธีและระดับยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งยกระดับความรู้และประสบการณ์ของกำลังพลให้มีความรู้ในสาขาต่างๆ นอกเหนือจากวิชาการทหาร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากองทัพบก ไปสู่ความทันสมัยในอนาคต สถาบันที่ให้การศึกษาแก่กำลังพล ได้แก่ สถาบันการศึกษาในกองทัพบก สถาบันการศึกษานอกกองทัพบก สังกัดกระทรวงกลาโหม สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนทุกระดับ ซึ่งแต่ละสถาบันจะให้การศึกษาแก่กำลังพล ดังนี้

1.1 สถาบันการศึกษาในกองทัพบก หลักสูตรที่จะเปิดสอน ได้แก่ หลักสูตรต่างๆ ดังนี้

1.1.1 หลักสูตรการผลิตกำลังพลนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน การผลิตกำลังพลนายทหารสัญญาบัตร ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระ-จุลจอมเกล้า ผลิตนักเรียนนายร้อย หลักสูตร 5 ปี (ปัจจุบันเหลือ 4 ปี) รุ่นละประมาณ 140-160 นาย วิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า (วพม.) ผลิตนักเรียนแพทย์ (นพท.) หลักสูตร 6 ปี รุ่นละประมาณ 65 นาย วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (วพบ.) ผลิตนักเรียนพยาบาล (นรบ.) หลักสูตร 4 ปี รุ่นละประมาณ 65 นาย

สำหรับการผลิตกำลังพลนายทหารประทวน โดยที่นายทหารประทวนหมายถึงข้าราชการที่มีชั้นยศ ตั้งแต่ ส.ต.- จ.ส.อ. (พ.) มีสถานศึกษาที่ผลิตจำนวน 14 หน่วย ได้แก่ รร.นส.ทบ., รร.ร.ศร., รร.ม.ศม., รร.ป.ศป., รร.ช.กช., รร.ส.สส., รร. ขส.ขส.ทบ., รร.สพ.สพ.ทบ., . รร.พช.พช.ทบ.,รร.สห.สห.ทบ. , รร.กง.กง.ทบ., รร.สร.พบ., รร.กส.กส.ทบ. และ รร.คย.ทบ. โดยเมื่อเข้ารับราชการแล้วยังจะต้องเข้ารับการศึกษตามหลักสูตรแนวทางการรับราชการ

1.1.2 หลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ แก่กำลังพลประจำการ ประกอบด้วย

1.1.2.1 หลักสูตร หมายถึงหลักสูตรวิชาชีพของเหล่าและสายวิชา การที่นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ต้องเข้ารับการศึกษตามแนวทางรับราชการของเหล่าและสายวิทยาการตามที่เหล่าทัพกำหนด เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้กำลังพลได้เข้ารับการศึกษ เพื่อนำผลการศึกษาไปประกอบการพิจารณาเลื่อนยศและตำแหน่งที่สูงขึ้น เช่น หลักสูตรนายสิบอาวุโส หลักสูตรชั้นนายร้อยและหลักสูตรชั้นนายพัน ซึ่งต้องเข้ารับการศึกษที่เหล่าและสายวิทยาการ หลักสูตร รร.สธ. ของเหล่าทัพ หลักสูตร รร.สธ. ทหารและ

หลักสูตรวิทยาลัยการทัพของแต่ละเหล่าทัพ

1.1.2.2 หลักสูตรผู้ชำนาญการ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ให้กำลังพลเข้าศึกษา เพื่อให้ได้รับหมายเลข ชกท. (ความชำนาญการทางทหาร) เมื่อจบการศึกษาแล้ว เช่น หลักสูตรการจัดงาน ส่งกำลังบำรุง หลักสูตรนายทหารฝ่ายการส่งกำลังบำรุง

1.1.2.3 หลักสูตรเฉพาะหน้าที่ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้กำลังพลมีความรู้ เพื่อใช้ปฏิบัติงาน เช่น หลักสูตรภาษาต่างประเทศใกล้เคียง หลักสูตรภาษาอังกฤษ และหลักสูตรนายทหารประจำสัมพันธ์

1.1.2.4 การจัดการหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กำลังพลของ ทบ.จะแบ่งวิชาที่จะศึกษาออกเป็น ภาควิชาการ ซึ่งประกอบด้วย วิชาหลัก วิชารอง วิชาประกอบและ วิชาเลือก ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การศึกษาภูมิประเทศและการฝึกต่าง ๆ ภาคเบ็ดเตล็ด ได้แก่ การดำเนินงานด้านธุรการ, พิธีเปิด-ปิด และเวลาผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้มีการแบ่งวิชาตามรายละเอียดดังกล่าวแล้ว ทบ. ยังมีนโยบายกำหนดให้ศึกษา วิชาชีพในบางหลักสูตร โดยบรรจุอยู่ในภาควิชาการ เช่น ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ไทย เป็นต้น

1.2 สถาบันการศึกษานอกกองทัพก สังกัดกระทรวงกลาโหม เป็นการศึกษที่ทบ. ส่งกำลังพลเข้ารับการศึกษในสถาบันศึกษาของเหล่าทัพอื่นๆ บก.ทหารสูงสุดที่สังกัด กท. เพื่อเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์กับ ทบ. เช่น หลักสูตร วปอ., วสท., วทร., วทอ., รร. สท.ทร., รร. สท.ทอ., รร.รปภ.ศรภ. เป็นต้น

1.3 สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนทุกระดับ เป็นการศึกษที่ ทบ. สนับสนุนให้กำลังพลของ ทบ. ได้เข้าศึกษาเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กำลังพล สามารถที่จะนำความรู้มาพัฒนากองทัพให้ทันสมัยยิ่งขึ้น มีทั้งที่ ทบ. ส่งเข้ามาศึกษา โดยใช้งบประมาณของ ทบ. และกำลังพลขออนุมัติเข้าศึกษาโดยใช้ทุนส่วนตัว ระดับการศึกษาที่สนับสนุนให้กำลังพลเข้าศึกษา ได้แก่

1.3.1 ระดับมัธยมศึกษา โดยสนับสนุนให้พลทหารกองประจำการที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาได้เข้ารับการศึกษ ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โดยหน่วยต่าง ๆ ใน ทบ. สนับสนุนการดำเนินการ

1.3.2 ระดับปริญญาตรี ทบ. จะส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลังพลของ ทบ. ทุกชั้นยศได้เข้ารับการศึกษ ด้วยทุนส่วนตัวและใช้เวลาออกราชการและในเวลาราชการบางส่วนเข้าศึกษา

1.3.3 ระดับปริญญาโทและเอก ส่วนใหญ่เป็นการขออนุญาตลาไปศึกษาในเวลาราชการ โดยใช้ทุนส่วนตัวและทบ. จะสนับสนุนงบประมาณในการจัดส่งกำลัง

พลไปศึกษา เฉพาะสาขาวิชาที่ขาดแคลน เช่น การผลิตอาจารย์ของ รร.จปร., แพทย์เฉพาะทางของ พบ. และวิศวกรที่ต้องนำความรู้มาปฏิบัติงานในหน่วย ได้แก่ กข., สอว.ทบ, สส., ยย.ทบ., สพ.ทบ. เป็นต้น

2. การศึกษา ณ ต่างประเทศ เป็นการจัดส่งกำลังพลไปศึกษา ณ ต่างประเทศ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาและปรับปรุงหลักนิยมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทางทหารในการป้องกันประเทศ เพื่อให้กองทัพบกสามารถเผชิญกับภัยคุกคาม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมกำลังพลให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตน เพื่อยกระดับความรู้และประสบการณ์ของกำลังพล ให้สามารถใช้งานปรนนิบัติบำรุงและรักษายุทธโศภรณ์ที่กองทัพจัดส่งไปศึกษา ณ ต่างประเทศ ประกอบด้วย กำลังพลประเภทนักเรียน นายร้อย ข้าราชการและบุตรข้าราชการ

สำหรับนโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 220/45 เรื่องนโยบายด้านการศึกษา มีสาระที่สำคัญที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการ ศึกษา ดังนี้

ด้านเจตนารมณ์ กองทัพต้องการกำลังพลที่มีคุณลักษณะ รักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น สามารถแก้ไขปัญหาของงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์และบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความเป็นผู้นำ สามารถเสียสละได้แม้กระทั่งชีวิตเพื่อประเทศชาติและราชบัลลังก์ มีวินัย มีจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ กล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ขอมรับของประชาชนและดำรงตนอยู่ในหลักธรรมของศาสนา พัฒนากองทัพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน การบริหารจัดการทางความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนี้ยังมุ่งมั่นพัฒนาระบบการศึกษาและหลักสูตรให้สามารถสร้างกำลังพลของกองทัพให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยหลัก พร้อมทั้งส่งเสริมกำลังพล ให้มีการศึกษาสูงขึ้นตามความสามารถของแต่ละบุคคลและพิจารณาให้มีการ รับรองวุฒิการศึกษาในสาขาวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศได้ ในส่วนของการบริหารจัดการศึกษา ให้ยึดถือความร่วมมือกันระหว่างเหล่าทัพ การใช้ทรัพยากรและความชำนาญทางวิชาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานศึกษาอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อให้การจัดการศึกษาของกองทัพเป็นไปตามมาตรฐานที่กองทัพต้องการ และให้มีระบบการประกันคุณภาพการ

ศึกษาทุกระดับอย่าง ต่อเนื่อง ในประการสุดท้าย เพื่อนำผลการศึกษากำล้างผลทุกหลักสูตร มาพิจารณาประกอบในการเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งและจัดการกำลังพลให้ตรงกับความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งให้พิจารณาสนับสนุนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของกองทัพ ให้ดำรงตำแหน่งที่ก้าวหน้าต่ออาชีพราชการอย่างสมเกียรติและฐานะ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กำลังพลที่มีความรู้ความสามารถได้ หมุนเวียนปฏิบัติหน้าที่ครู อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษาของกองทัพ

ด้านนโยบาย มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมให้กำลังพลของกองทัพมีอุดมการณ์และ คุณลักษณะของทหารอาชีพ มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ มีความเป็นผู้นำ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นคนดี มีวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรม ให้มีการพัฒนารูปแบบ และวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนากำลังพลให้เป็นผู้มีสติปัญญา มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น พึ่งตนเองได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและ มีความอดทน อดกลั้น เป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากำลังพล กำหนดวิธีการติดตามประเมินผล ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวทุก สิ้นปีงบประมาณ ประเด็นสุดท้ายคือ สนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หลักนิยมทางทหาร วิชาการทหารและระบบการศึกษาที่ได้มาตรฐาน สามารถนำไปเทียบโอนหน่วยการเรียนกับสถานศึกษาของพลเรือน ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ โดยเน้นการให้ความรู้ ประสบการณ์และการฝึกอบรมที่ต้องนำไปใช้ในการยุทธ์ การยุทธ์ร่วม และการปฏิบัติการทางทหารอื่นไม่ใช่สงคราม

2. การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการพัฒนากองทัพให้เป็นองค์กรบริหารแนวใหม่ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของกำลังพลแต่ละคน มีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลและหน่วยงานทั้งในและนอกกองทัพ ส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลในทุกระดับ ให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างการทำงานที่แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและลดขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น สนับสนุน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างศักยภาพของกำลังพลให้รักการเรียนรู้ การทำงานเป็นหมู่คณะ มีความคิดที่สมเหตุสมผลในเชิงสร้างสรรค์ รวบรวมแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สนับสนุน

ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการการใช้กำลังพลของกองทัพ ให้สามารถสร้างผู้นำที่รับฟังความคิดที่แตกต่างและหลากหลายของผู้อื่น มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และเป็นผู้มีความคิดอย่างเป็นระบบเชิงบูรณาการ สนับสนุนและส่งเสริมให้กำลังพลของกองทัพมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ พัฒนาระบบสำนักหอสมุดและแหล่งรวบรวมความรู้ที่ทันสมัย มีระบบสืบค้นข้อมูล สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองให้สามารถเชื่อมโยงกันทั้งระบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของกำลังพล

3. การจัดระบบการศึกษา ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้การศึกษาแก่กำลังพล ด้วยการจัดให้มีระบบการศึกษาที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับแผนพัฒนากองทัพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติด้านการศึกษาอื่น ๆ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ปรับปรุงระบบการศึกษาตามแนวทางรับราชการ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงขึ้น เพื่อให้กำลังพลของกระทรวงกลาโหมมีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานหน่วย ในระดับที่สูงขึ้นได้และมีมาตรฐานเดียวกัน ให้คำนึงถึงมาตรฐานทางทหารความเป็นสากลในด้านการศึกษาและการเทียบโอนผลการศึกษาระหว่างสถาบันที่จัดการศึกษาในสาขาวิชาเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ทั้งในและนอกกองทัพ เพื่อประโยชน์ในการเทียบโอนผลการศึกษา นอกจากนี้ยังให้จัดระบบการศึกษาสำหรับผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการทุกระดับ โดยคำนึงถึงเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร หลักนิยมทางทหารของกองทัพไทย และความสามารถในการยุทธร่วม ยุทธผสม รวมทั้งการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่จะต้องประสานการปฏิบัติทั้ง 3 เหล่าทัพและมิตรประเทศ รวมทั้งพิจารณาจัดให้มีระบบคลังสมองของหน่วยและสถานศึกษาในระดับที่เหมาะสม โดยระดมความคิดจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ความรู้ทางยุทธศาสตร์และหลักนิยมของกองทัพไทยอย่างต่อเนื่อง

4. การบริหารการศึกษา โดยจัดให้มีหน่วยรับผิดชอบของสภาการศึกษาวิชาการทหารกระทรวงกลาโหม เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา กระทรวง กลาโหม วิเคราะห์ วิจัยและรับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาเฉพาะทาง การเทียบโอนหน่วยการศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพครู อาจารย์ ของกองทัพ สนับสนุน ส่งเสริมให้สร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา

อื่นทั้งในและนอกกองทัพ รวมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ อาจารย์ นักวิชาการ หลักสูตร งานวิจัยและทุนการศึกษา วิจัย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา การศึกษา และวิชาการของกองทัพ ให้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างเป็น รูปธรรมชัดเจน และมีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับของสถานศึกษา โดยจัดให้มีระบบการ คัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อคุณภาพของการบริหารงานและการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิต การพัฒนาและดำรงรักษา ครู อาจารย์ นักวิชาการที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ให้ปฏิบัติงานอยู่ในกองทัพได้ยาวนาน และมีระบบการประเมินค่ากำลังพลที่ ปฏิบัติงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน เป็นธรรมและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม ในประเด็นสุดท้าย คือส่งเสริมให้ใฝ่หาความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย การบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและเพิ่มแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยและการเสริมสร้างความรู้ในสาขาต่าง ๆ ตามภารกิจ เพื่อการพัฒนาหน่วยงาน กองทัพและประเทศชาติ

ในส่วนของนโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2545-2549 ตามคำสั่งกองทัพบก ที่ 450/2544 ลงวันที่ 21 กันยายน 2544 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินการศึกษาที่ สำคัญ กล่าวคือ เพื่อให้การผลิตกำลังพลของกองทัพบก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็น การสร้างความพร้อมให้กับกำลังพลที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก 4 ประการ ตั้งแต่เริ่มเข้ารับ ราชการในกองทัพบก เพื่อเตรียมกำลังพลในด้านการศึกษา ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ หน้าที่ตามตำแหน่งของตน อันจะเป็นผลให้ทุกหน่วยสามารถปฏิบัติภารกิจตามคำสั่งและแผน ยุทธการของกองทัพบก ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ ส่งผลในภาพรวม ให้กองทัพบก มีความ พร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบและความทันสมัย สามารถเผชิญต่อภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ สำหรับนโยบายด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีอยู่ประเด็นเดียวที่น่าจะ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เข้าบรรจุ ในตำแหน่งครู อาจารย์ รวมทั้งมีมาตรการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาในแต่ละหลักสูตร เพื่อเร่งเร้าให้กำลังพลสนใจในเรื่องการศึกษาให้มากที่สุด

จากการศึกษาการจัดการศึกษาของกองทัพบก จะเห็นได้ว่า กองทัพบกมีการจัด การศึกษาให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 21 ที่กำหนดไว้ว่า กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความ ต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของ ชาติ ทั้งนี้ตามหลัก เกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นการศึกษาที่จัด ขึ้นโดยกองทัพบก จึงเป็นการศึกษาเฉพาะทาง หรือ การศึกษาวิชาชีพเฉพาะกิจหรือเฉพาะ บุคคลบางกลุ่ม เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะวิชาชีพ ตามความต้องการของ

หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ หรือเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะหรือความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้โดยสถาบันการศึกษาปกติ ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของรัฐด้วย (รวีวรรณ ชินะตระกูลและเดือนจิตต์ จิตต์อารี, 2538: 69)

สำหรับรูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 ว่า การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) โดยรูปแบบการจัดการศึกษาที่กองทัพบกจัดนั้น เป็นรูปแบบการศึกษาในระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา การกำหนดหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ต้องเรียนเต็มเวลา การกำหนดคุณสมบัติของผู้สอน การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การศึกษาในระบบนี้ หมายถึงการศึกษาที่จัดรูปแบบไว้แน่นอน เป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน ส่วนใหญ่จัดในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบัน การศึกษาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น (ปรัชญา เวสารัชช, 2545: 41; สุมาลี สังข์ศรี, 2544: 26)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาทางทหารของกองทัพบก ที่ดำเนินการมาในอดีต เป็นไปในลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต (Life long Education) ซึ่งสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 โดยเมื่อทำงานไประยะเวลาหนึ่งก็จัดให้มีการศึกษาตามแนวทางการรับราชการ เพียงแต่อาจแตกต่างกันแนวคิดประเด็นที่มีผลต่อการรับราชการ ปรับตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่เพิ่มพูนความรู้แก่กำลังพลประจำการฯ เป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการ ของกองทัพบก โดยมีกรมยุทธศึกษาทหารบก ทำหน้าที่ประสานงาน แนะนำ กำกับ การดำเนินงานการศึกษาของกองทัพบก

3.6.4 การจัดการศึกษาระดับปริญญาโทของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก เป็นสถาบันการศึกษา สังกัดกองทัพบกที่มีความเก่าแก่ รองลงมาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และเป็นโรงเรียนเสนาธิการที่เก่าแก่ที่สุดของกองทัพไทย ซึ่งได้รับการสถาปนาเป็นโรงเรียนและเปิดรับนักเรียน ชุดที่ 1 ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2542 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548: 1-2) ในตอนต้น (ชุดที่ 1-4) ไม่ปรากฏหลักสูตรเสนาธิการทหารบกที่เป็นหลักฐานชัดเจน ต่อมาหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และนโยบายของกองทัพบกอย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยในชุดแรกเป็นหลักสูตร 2 ปี มีการสอนเฉพาะวิชาสามัญ วิชาทหารและการฝึกหัด ต่อมา มีการสอนวิชาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม มีการฝึกงาน มีการ

ศึกษาคูงานหน่วยพลเรือน มีการปรับหลักสูตรเข้าสู่ระบบของประเทศสหรัฐอเมริกามากขึ้น และได้เริ่มมีหลักสูตรที่มีข้อตกลงแลกเปลี่ยนทางการศึกษากับประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ออสเตรีย ออสเตรเลีย เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บังคลาเทศ สเปน และสิงคโปร์ มีการปรับหลักสูตรให้เหลือเพียง 1 ปี ในช่วง พ.ศ. 2501-2507 และจัดหลักสูตรโดยเน้นการศึกษาภาคปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย (ปฏิบัติ 60% บรรยาย 40%) “หลักสูตรเสนาธิการทหารบก” ปัจจุบันเริ่มในปี 2544 ได้เปิดหลักสูตรใหม่เพิ่มเติมอีก 2 หลักสูตรในระยะต่อมา คือ หลักสูตรนายทหารบกอาวุโส (เริ่มเปิดปีการศึกษา 2533) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ในปีการศึกษา 2529 ซึ่งทั้ง 3 หลักสูตรได้มีการเปิดสอนมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ปรัชญาการศึกษาโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

มุ่งมั่นในการผลิตนายทหารฝ่ายเสนาธิการ ผู้บังคับบัญชาและมหาบัณฑิตทางทหาร ที่เปี่ยมด้วยความรอบรู้ในทางทหารและความมั่นคงเทียบพร้อมด้วยจริยธรรมและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

ปณิธานโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ดำรงมาตรฐานการผลิตให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ ด้วยการดำเนินการที่โปร่งโดยใช้ระบบคุณธรรมในการคัดเลือกผู้เรียน มีหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะกับบริบทของกองทัพและสังคมไทย มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

มีการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรทุกระดับ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่โปร่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหน่วยบริการวิชาการให้แก่กองทัพและสังคมตลอดไป

วิสัยทัศน์โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงที่สมบูรณ์แบบของกองทัพบก มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับชาติและภูมิภาค และมุ่งสร้างความรอบรู้ความคู่จรรยาในการเป็นทหารอาชีพ

ส่วนบัณฑิตศึกษา(2548: 1-2) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ได้กำหนดปรัชญาของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทไว้ดังนี้

ปรัชญาของหลักสูตร

คนหรือบุคลากร ถือว่าเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ การพัฒนา

บุคลากรจึงเป็นส่วนสำคัญที่มีผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม การพัฒนาและยกระดับการศึกษาของบุคลากร จึงต้องได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและควบคู่กับการพัฒนาความเจริญของเศรษฐกิจและสังคมของชาติในด้านอื่นๆ

เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสูงทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม และสามารถบริหารพัฒนาองค์กรต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของภูมิภาคและของโลก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ภายใต้สภาพความขาดแคลนทรัพยากรที่มีอยู่

กองทัพบกมีนโยบายในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการศึกษาของกองทัพอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้กำลังพลทุกระดับสามารถนำเอาวิชาความรู้ไปปฏิบัติงานตามพันธกิจ ของกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้นายทหารที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าหรือเทียบเท่า จากหลักสูตร เสนาธิการและทางทหารอาวุโสของเหล่าทัพ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมและดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐานในหัวข้อเรื่องที่อยู่ในความสนใจ และเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนากองทัพและประเทศชาติโดยรวม

2. เพื่อพัฒนาและยกระดับการศึกษาของบุคลากรของกองทัพ ให้มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัยและการพัฒนาการทหารในระดับยุทธศาสตร์ การบริหารทรัพยากรเพื่อสนับสนุนกองทัพ ทั้งในยามปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือยามสงคราม รวมถึงการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยราชการพลเรือน ผู้ที่ได้ศึกษาสำเร็จตามหลักสูตรจะเป็นบุคลากรที่สำคัญในการสนับสนุนกองทัพให้บรรลุพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1. เพื่อผลิตเอกสารวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการทางทหารที่มีคุณค่าได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป เอกสารวิจัยของนักศึกษาหลักสูตร ศศ.ม. (การทหาร) เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญ เพื่อการค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนากองทัพและประเทศชาติโดยรวม

2. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ตลอดจนความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร มาพัฒนากองทัพให้เหมาะสม

สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษา ศึกษาวิชาเลือกได้ตามความสมัครใจ ซึ่งการสอนในวิชาเลือกส่วนใหญ่ จะเป็นการสอนโดยอาจารย์พลเรือนจากสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และนอกจากนี้ อาจารย์พลเรือนยังทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาด้วย

3.6.5 การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นสถาบันแห่งเดียวของประเทศที่สร้างผู้นำทหารให้กับกองทัพ นับตั้งแต่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548: ก) โดยมีวิวัฒนาการมาตามลำดับ ด้วยความเหมาะสมกับสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเตรียมกำลังทหารสำหรับการป้องกันประเทศ ซึ่งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้ปฏิบัติภารกิจในการให้การศึกษา ฝึก อบรม หล่อหลอมผู้เข้ารับการศึกษาที่ได้รับการคัดสรร ด้วยความพร้อมทั้งร่างกายและสติปัญญา ให้ประสบความสำเร็จเป็นนายทหารสัญญาบัตรระดับผู้นำทหารของกองทัพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ยึดมั่นในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่นักเรียนนายร้อย เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2452 เป็นปรัชญาการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ว่าเป็นสถาบันการศึกษาของกองทัพ ให้การศึกษาแก่นักเรียนนายร้อย ให้มีความจงรักภักดีต่อชาติและราชบัลลังก์ มีเกียรติ มีวินัย มีความกล้าหาญ มีอุดมการณ์และเสียสละ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจิตใจใฝ่รู้ ทันโลก ทันสถานการณ์ได้คุณภาพระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปศาสตร์และคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเป็นผู้นำทหารระดับหมวด มีพื้นฐานการศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่พร้อมจะพัฒนาตามสถานการณ์ของโลกและสภาพแวดล้อมรู้จักหน้าที่ และรักเกียรติยศในศักดิ์ศรีของตน นอกจากนี้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังให้การศึกษาแก่บุคคลอื่นๆ ได้ เพื่อส่งเสริมการศึกษาให้แก่สังคมและประเทศชาติ ตามที่ทางราชการต้องการ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า(2544: 4-5) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญาและเป้าหมายของการศึกษาระดับปริญญาตรีไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร: ผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้เป็นนายทหารหลักของกองทัพที่พร้อมด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นแบบฉบับของนายทหารสัญญาบัตร ผู้มีลักษณะผู้นำดี มีวินัย รู้แผน

ธรรมเนียมของกองทัพ อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน

2. มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการทางทหาร ในระดับหมวดของหน่วยรบ รู้บทบาทเหล่าต่างๆ รู้พื้นฐานการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น และมีพื้นฐานเพียงพอในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ
3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหารและช่วยพัฒนากองทัพ
4. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็งของสมรรถภาพร่างกาย ทั้งในตนเองและเสริมสร้างให้แก่กำลังพลในหน่วยของตนได้
5. มีพื้นฐานความรู้ วิทยาการระดับอุดมศึกษาเพียงพอ สำหรับเสริมสร้างคุณลักษณะข้างต้น เป็นผู้ที่ก้าวทันโลกทันเหตุการณ์และผู้ที่เรียนสาขาวิศวกรรมศาสตร์สามารถประกอบวิชาชีพวิศวกรรมได้
6. มีความสามารถในการฝึก สอน อบรมนายสิบและพลทหาร

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ภารกิจหลักของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ให้การศึกษา อบรมและดำเนินการฝึกนักเรียนนายร้อยเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะอันจำเป็นและเพียงพอแก่การเป็นนายทหารประจำการในกองทัพบก เป็นแบบฉบับในด้านคุณลักษณะผู้นำ มีสติปัญญารอบรู้ มีพื้นฐานและสามารถเพิ่มพูนความชำนาญในวิชาชีพทหาร มีจริยธรรมและความมุ่งมั่นในการอุทิศตนเพื่อรับใช้ชาติและประชาชน

นอกจากจะให้การศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ความมีสติปัญญารอบรู้ เช่นเดียวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ายังจะต้องฝึกและอบรมนักเรียนนายร้อย เพื่อเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อกองทัพบกและประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะไม่เพ่งเล็งในด้านหลักสูตรหรือความรู้เฉพาะวิชาแต่เพียงอย่างเดียว คำว่า “ศึกษา” จึงหมายถึง “คุณสมบัติและคุณลักษณะทั้งหมด ไม่ว่าจะทางด้านร่างกาย สมอง หรือจิตใจผู้ศึกษา ได้รับความจากการเรียนรู้ การฝึกสอนหรืออบรม”

การเรียนรู้ การฝึกสอนและอบรม มุ่งหมายให้นักเรียนนายร้อย มีคุณสมบัติและคุณลักษณะอันเป็นสมมุติฐาน 4 ประการ คือ

1. รู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล
2. อุปนิสัย มีอุดมคติในเกียรติ ความซื่อสัตย์ วินัยและการเป็นผู้นำทหาร

3. มีรากฐานความรู้ในวิชาการต่างๆ อย่างแน่นแฟ้น สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
4. รู้ถึงความสำคัญทางวิชาการสาขาวิชาต่างๆ ที่ใช้ประโยชน์ในการทำสงคราม

เป้าหมายของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กำหนดไว้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้วิชาทหารพื้นฐานในหลักการทั่วไปทุกเหล่า ทั้งในทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้มีความรู้ พอที่จะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งระดับ ผู้บังคับหมวดของเหล่าต่างๆ ได้ สามารถนำหน่วยทหารขนาดเล็กปฏิบัติการได้ โดยมีได้มุ่งหมายที่จะให้เชี่ยวชาญในเหล่าหนึ่ง เหล่าใดโดยเฉพาะ ความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะ ความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะของเหล่าจะต้องศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียนของเหล่า หรือสายวิชาการต่างๆ ซึ่งเปิดอบรมเพิ่มเติมให้เมื่อได้รับการบรรจุในเหล่านั้นแล้ว
2. มีพื้นฐานความรู้และความชำนาญในด้านจิตวิทยาและการเป็นผู้นำทหารอย่างเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติหน้าที่บังคับบัญชาทหาร
3. มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักการเป็นผู้แพ้และผู้ชนะ โดยให้มีการฝึกพลศึกษาและเล่นกีฬาต่างๆ ตลอดเวลา 4 ปี
4. มีความรู้พื้นฐานเพียงพอทั้งทางวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์และภาษาศาสตร์ ในระดับอุดมศึกษา

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามุ่งเน้นการพัฒนาสติ ปัญญา การเป็นผู้นำหน่วยทหารขนาดเล็ก เน้นความรู้เกี่ยวกับเหล่าทหารและความแข็งแรงของร่างกาย

สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐอเมริกา (United State Military Academy: West Point) ซึ่งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้นำมาเป็นรูปแบบหลักในการพัฒนาการจัดการศึกษา มีแนวทางในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ดังนี้ (Office of The Dean, 2006: 2-46) ภารกิจของโรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐฯ กำหนดไว้ว่า ให้การศึกษา ฝึกอบรม และปลูกฝังนักเรียนนายร้อย เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีลักษณะผู้นำ มีความสำนึกในหน้าที่ เกียรติศักดิ์ ประเทศชาติ เป็นทหารอาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้า ในฐานะนายทหารหลักของกองทัพบกสหรัฐฯ และเสียสละเพื่อรับใช้ชาติจน

ตลอดชีวิต โดยมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์คือ วิสัยทัศน์สำหรับอนาคต ได้มาจากความต้องการของกองทัพบกสหรัฐฯ และมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรการศึกษามีเป้าหมายพื้นฐานที่ครอบคลุม และกลุ่มลึกลงอย่างเหมาะสมกับความต้องการของกองทัพบกและประเทศชาติ ความเป็นเลิศของหลักสูตร ดำเนินทั้งวิชาการทหาร และพลศึกษา เพื่อพัฒนาลักษณะผู้นำของประเทศชาติ งานสำคัญของโรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐฯ ในปัจจุบันและอนาคตคือ การสร้างผู้นำของกองทัพบกในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง (Army Leaders in a Changing World) เพราะประเทศชาติต้องการกำลังทหารที่มีขีดความสามารถตามที่คาดหวัง และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่มีผลความมั่นคงของชาติ ที่เป็นพลวัต เพื่อผลประโยชน์ของชาติ (National Interest) โดยมีเป้าหมายของโปรแกรมทางวิชาการ ที่เน้นสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดที่เหมาะสมในฐานะนายทหารสัญญาบัตร รวมทั้งหล่อหลอม ปลูกฝัง สมรรถนะของนักเรียนนายร้อยที่จะปฏิบัติเพื่อความมั่นคงของชาติ บนผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนานักเรียนนายร้อยด้วยโปรแกรมทางวิชาการ จะทำให้นักเรียนนายร้อยเข้าใจใน 4 บทบาทหลักของนายทหารสัญญาบัตรหลัก คือ นักรบ (Warfighter) การเป็นทหารอาชีพ (Military Professional) การรับใช้ชาติ (Servant of the nation) และคุณลักษณะผู้นำ (Leader of Character) โดยแต่ละบทบาทจะถูกหลอมรวมให้เป็น อัตตลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพทหาร

การเปลี่ยนแปลงในโลกที่เกิดขึ้น ทั้งทางเทคโนโลยี สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ส่งผลให้สถานการณ์มีความเป็นพลวัตและสลับซับซ้อน ดังนั้นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบก จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีมากมายหลายประเด็นหลักที่ต้องพิจารณา ไม่ใช่ประเด็นเดียวหรือมุ่งเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แท้จริงแล้วความไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่คงที่ในโลก และในทางวิชาชีพทางทหาร นายทหารสัญญาบัตรจะต้องสามารถคาดการณ์สภาวะที่แสดงออกโดยนัยยะ ถึงเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติในอนาคต นายทหารสัญญาบัตรจะต้องตอบสนองต่อความสลับซับซ้อนและความไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้สติปัญญา จริยธรรม และภาวะผู้นำ สำหรับวิชาชีพ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกองทัพบกสหรัฐฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ มีความสำคัญลำดับต้น ๆ ของการพัฒนา สติปัญญาและจริยธรรม

จะเห็นว่าการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของโรงเรียนนายทหารบกสหรัฐฯ มุ่งให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้วยการให้ความสำคัญต่อมาตรฐานอุดมศึกษา และมีแนวคิดในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

สรุปว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 21 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกส่วนใหญ่เป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกองทัพบก วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ และการพัฒนาระบบ

การศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ได้มีการใช้แนวคิดเชิงระบบมาใช้เป็นแบบในการศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ได้อย่างครอบคลุม Ludwig von Bertalanffy นับเป็นคนแรกที่น่าเสนอแนวคิด ทฤษฎีระบบทั่วไป (General System Theory) ในปี 1973 ที่ University of Chicago (Bertalanffy, 1973: 9) Owens (1998: 41) ได้กล่าวถึงทฤษฎีระบบทั่วไปนี้ว่า เป็นความคิดพื้นฐานของวิธีการในการพิจารณาและวิเคราะห์สถานการณ์ที่สลับซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Hoy and Miskel, (2001) ที่กล่าวว่า แนวคิดเชิงระบบ มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยถูกใช้ในเรื่องของศาสตร์ทางร่างกาย หรือ กายวิภาค และศาสตร์ทางสังคม รวมทั้ง Whitehead (1995) and Homans (1950 cited in Hoy and Miskel, 2001: 9) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การคิดเชิงระบบที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนับเป็นหลักพื้นฐานและมีความจำเป็นต่อการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ

4.1 ความหมายของระบบ

สำหรับความหมายของระบบ มีผู้ให้ความหมายไว้ ใกล้เคียงกัน ดังนี้

Kast and Rosenzweig (1985: 103) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง การรวมตัวกันขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นระบบย่อย ซึ่งแต่ละระบบย่อยมีการประสานสัมพันธ์กัน และมีผลกระทบต่อกัน โดยกำหนดอาณาเขตความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของระบบ

Banathy (1992 cited in Lunenburg and Ornstein, 1996: 14) ได้กล่าวถึงระบบว่า หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งต่างก็ทำหน้าที่ในฐานะหน่วยหนึ่ง ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะร่วมกัน

เซาเลิส เลิศขโลพาร (2544: 7) กล่าวว่า ระบบเป็นการรวมกลุ่มของสิ่งต่างๆ (Components) หรือกระบวนการต่างๆ (Processes) ที่มีความสัมพันธ์กัน (interrelated) เพื่อ งานหรือวัตถุประสงค์บางอย่าง หากสิ่งใดหรือกระบวนการใด มีการเปลี่ยนแปลง จะกระทบกระเทือนสิ่งอื่นๆ หรือกระบวนการอื่นๆ ไปด้วย

เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 17) ได้กล่าวถึงระบบว่า เป็นชุดขององค์ประกอบที่ แสดงถึงความสัมพันธ์ของการดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

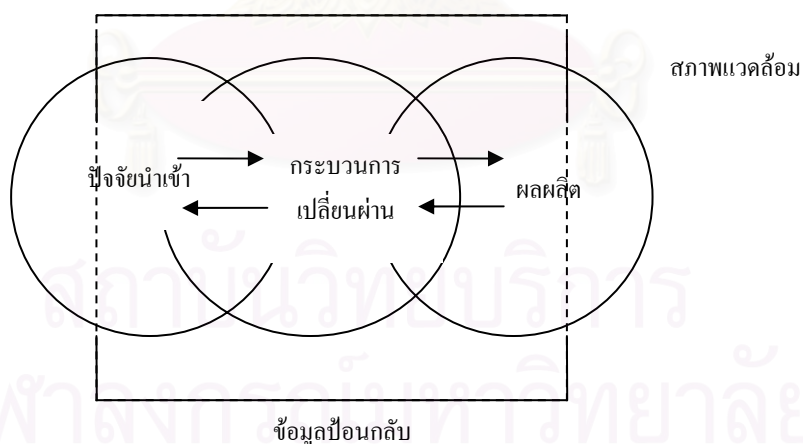
พรเทพ ฐู่แผน (2546: 37) กล่าวว่า ระบบคือการจัดชุด หรือการจัดรวม องค์ประกอบย่อยๆ ตั้งแต่สองส่วนขึ้นไป ในลักษณะที่เชื่อมโยงต่อกัน หรือพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน โดยมุ่งไปที่การบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

สรุปได้ว่าระบบ คือ ชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน เชื่อมโยงและมี ผลกระทบต่อกัน โดยที่สภาพแวดล้อมภายนอกกระทบต่อระบบ

4.2 องค์ประกอบของระบบ

Milstein and Belasco (1973: 76-77) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบว่า ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Processes) ผลผลิต (Outputs) สภาพแวดล้อม (The environment) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังแผนภาพที่ 12 ดังนี้

แผนภาพที่ 12 แสดงองค์ประกอบของระบบ ตามแนวคิดของ Milstein and Belasco

ที่มา: Milstein and Belasco. (1973: 77)

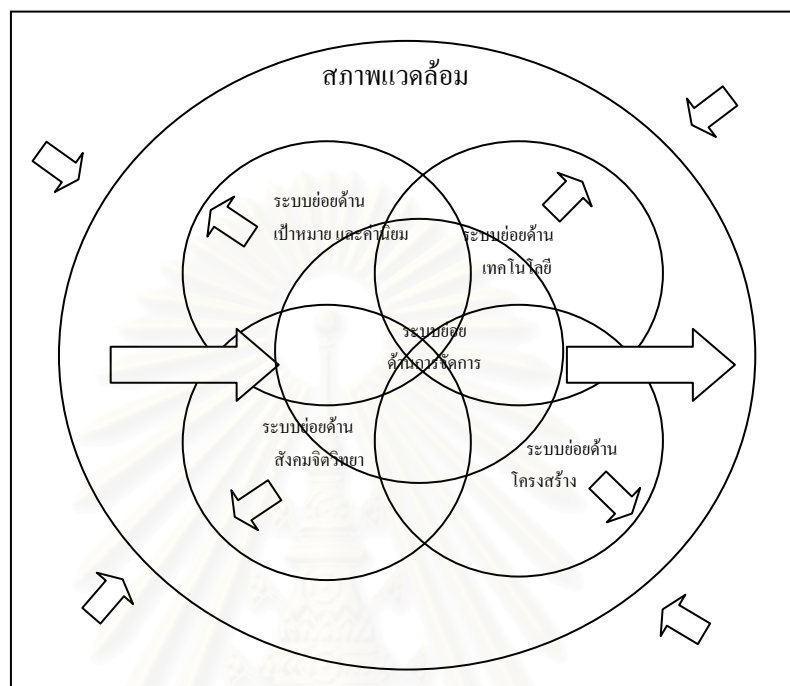
Kast and Rosenzweig (1985: 15-115) ได้เสนอแนวคิดในการพิจารณาองค์การในเชิง ระบบ ซึ่งแม้ว่าจะมีขอบเขตที่จำแนกจากสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกระบบ แต่สภาพแวดล้อมของ ระบบใหญ่ (Environmental Suprasystem) ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบ องค์การเป็นระบบย่อยที่มี

ขอบเขตที่ชัดเจนจากสภาพแวดล้อม องค์กรที่มีเป้าหมาย (Goals) ที่แน่ชัด บุคลากรดำเนินการอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Purpose) ระบบย่อยประกอบด้วย ระบบย่อยด้านเทคนิค (Technical System) ที่บุคลากรจะใช้ความรู้ เทคนิค อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบย่อยด้านโครงสร้าง (Structural Subsystem) บุคลากรจะทำงานร่วมกันในกิจกรรมเชิงบูรณาการ ระบบย่อยด้านสังคมจิตวิทยา (Psychosocial Subsystem) บุคลากรจะมีความ สัมพันธ์ทางสังคมและประสานงานกัน ระบบย่อยด้านการจัดการ (Managerial Subsystem) เป็นการวางแผนและการควบคุมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

องค์กรโดยพื้นฐานแล้ว เป็นระบบย่อยของสังคมจะต้องดำเนินการไปสู่เป้าหมายในฐานะส่วนหนึ่งของการบูรณาการของสภาพแวดล้อมของระบบใหญ่ องค์กรต้องทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ในทางกลับกัน องค์กรย่อมมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมของระบบใหญ่ด้วยเช่นกัน ภายในองค์กรที่มีระบบย่อยหลักหลายระบบย่อย กล่าวคือ ระบบย่อยด้านเป้าหมายและค่านิยม (Goals and Values Subsystem) อันเป็นระบบย่อยหลักที่มีสำคัญระบบหนึ่งในขณะที่องค์กรได้รับค่านิยมจากสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สังคม (Socio cultural) องค์กรเองก็มีผลต่อค่านิยมของสังคมด้วย ระบบย่อยด้านเทคนิค (Technical Subsystem) หมายถึง ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานหรือภารกิจเทคโนโลยีขององค์กร หมายถึง เทคนิค อุปกรณ์ กระบวนการ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการแบ่งสภาพ จากปัจจัยนำเข้า ไปสู่ผลผลิต ระบบย่อยด้านเทคนิคนี้ถูกกำหนดให้มีขึ้นจากจุดมุ่งหมายขององค์กรและต้องสอดคล้องกับภารกิจ เทคโนโลยีส่งผลต่อระบบด้าน โครงสร้างและสังคมจิตวิทยา สำหรับระบบย่อยด้านสังคมจิตวิทยา (Psychosocial Subsystem) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมและแรงจูงใจของแต่ละบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและบทบาท พลวัตของกลุ่มและอิทธิพลของเครือข่าย ระบบย่อยนี้เป็นผลจากแรงผลักดันของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร รวมทั้งเกิดจากเทคโนโลยี ภารกิจ และโครงสร้างภายในองค์กรด้วย ส่วนระบบย่อยด้านโครงสร้าง (Structure Subsystem) ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักกับระบบย่อยด้านเทคนิคและสังคมจิตวิทยา โครงสร้างมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กร ที่มีความแตกต่างและการประสานงานในเชิงบูรณาการของกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นทางการ โครงสร้างขององค์กรอาจกำหนดโดย แผนผัง องค์กร คำบรรยายลักษณะงาน (Job Descriptions) กฎ ระเบียบ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของอำนาจหน้าที่ การสื่อสารและการไหลของงาน สำหรับระบบย่อยด้านการจัดการ (Managerial Subsystem) ซึ่งเป็นบทบาทศูนย์กลางในการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การออกแบบองค์กร และกิจกรรมการควบคุม รวมทั้งความสัมพันธ์ขององค์กรกับสภาพแวดล้อม หน้าที่ทางการจัดการและการปฏิบัติ คือกิจกรรมการบูรณาการที่แท้จริงของระบบ

ย่อยทั้งหมดขององค์การ ตามแผนภาพที่ 13 ดังนี้

แผนภาพที่ 13 ระบบองค์การ

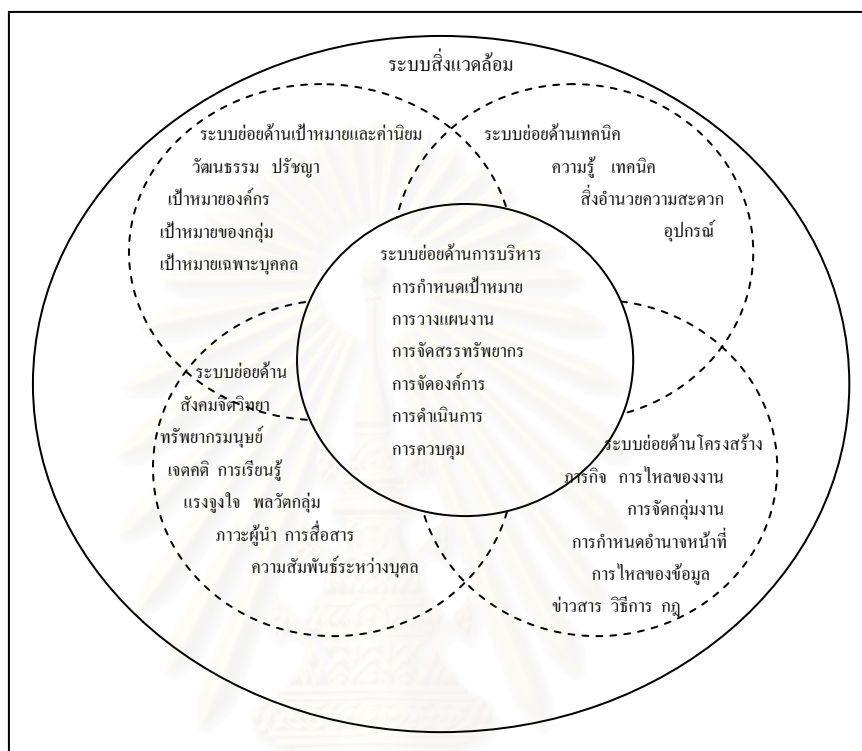
ที่มา: Kast and Rosenzweig, (1985: 17)

สำหรับรายละเอียดของระบบย่อยในระบบองค์การ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก มีการถ่ายทอดส่งต่อข้อมูลถึงกัน โดยแบ่งระบบองค์การเป็น 5 ระบบย่อย ดังนี้

1. ระบบย่อยด้านเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ (Goals and Values Subsystem) ซึ่งประกอบด้วย วัฒนธรรม ปรัชญา เป้าหมายขององค์การ เป้าหมายระดับกลุ่ม และเป้าหมายเฉพาะบุคคลที่อยู่ในองค์การ
2. ระบบย่อยด้านโครงสร้าง (Structure Subsystem) ประกอบด้วย งาน การไหลของงาน กลุ่มของงาน อำนาจหน้าที่ การไหลเวียนของข่าวสาร วิธีการปฏิบัติ และกฎ ระเบียบ
3. ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี (Technical Subsystem) ประกอบด้วย ความรู้เทคนิค วิธีการ สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งอุปกรณ์
4. ระบบย่อยด้านสังคมจิตวิทยา (Psychosocial Subsystem) ประกอบด้วย ทักษะ บุคคล ทักษะคติ การเรียนรู้ แรงจูงใจ พลวัตของกลุ่ม ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การ
5. ระบบย่อยด้านการจัดการ (Managerial Subsystem) ประกอบด้วย การกำหนด

เป้าหมาย การวางแผน การจัดทรัพยากร การจัดองค์การ การดำเนินการและการควบคุม ซึ่ง
แสดงได้ ดังแผนภาพที่ 14 ดังนี้

แผนภาพที่ 14 แสดงรายละเอียดของระบบย่อย

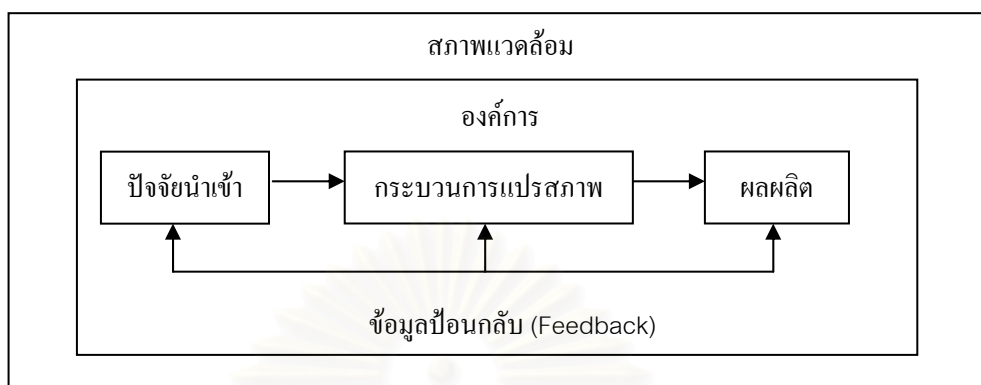

ที่มา: Kast and Rosenzweig, (1985: 114)

ส่วน Lunenburg and Ornstein (1996: 17-19) ได้กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนในเชิงระบบ โดยสามารถแบ่งมิติของการดำเนินงานเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเปลี่ยนแปลง และผลผลิต โดยแต่ละส่วนประกอบด้วย

1. ปัจจัยนำเข้า เช่น บุคลากร เงิน ทรัพยากร/ความรู้ รวมทั้งรัฐบาลกลาง มลรัฐ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น
2. กระบวนการเปลี่ยนผ่าน เช่น โครงสร้าง วัฒนธรรม แรงจูงใจ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสาร การเปลี่ยนแปลง หลักสูตร การปรับปรุงการสอน การพัฒนาอาชีพ
3. ผลผลิต เช่น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู พัฒนาการของนักเรียน อัตราการออกกลางคัน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นต้น

แผนภาพที่ 15 แสดงองค์ประกอบของระบบ ตามแนวคิดของ Lunenburg and Ornstein

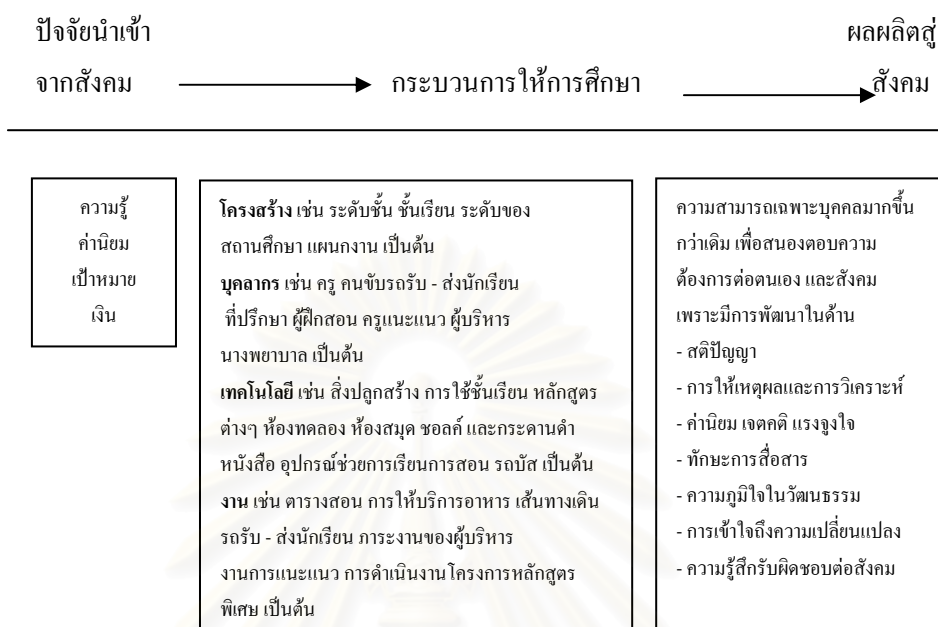
ที่มา : Lunenburg and Ornstein. (1996: 18)

Owens (1998: 43-44) กล่าวว่า ปัจจัยนำเข้า (input) จากสภาพแวดล้อม เช่น ความรู้ ซึ่งปรากฏเกิดขึ้นในสังคม ค่านิยมที่ยึดถืออยู่ เป้าหมายที่กำหนดไว้และเงิน กระบวนการ (process) ที่เกิดขึ้นภายในระบบสังคมที่เรียกว่าโรงเรียน (school) หรือสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวเนื่องถึงระบบย่อย 4 ระบบ คือ โครงสร้าง บุคลากร เทคโนโลยี และภารกิจขององค์กร ผลผลิต (outputs) ผู้สังคมที่ผู้เข้ารับการศึกษา มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น อันจะก่อประโยชน์ ทั้งแก่ตนเองและสังคมเพราะได้รับการศึกษาจนมีการพัฒนาทางด้าน สติปัญญา/ความเฉลียวฉลาด (Intellectual) และทักษะฝีมือ การให้เหตุผลและการวิเคราะห์ ค่านิยมทัศนคติและ เจตคติ (Attitudes) แรงจูงใจ ความริเริ่มและเหตุผลและสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ความภูมิใจในวัฒนธรรม ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของโลก และความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

จะเห็นได้ว่า สถานศึกษา เป็นระบบเปิด อันประกอบด้วย กระบวนการสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อกันและกัน ดังแผนภาพที่ 16

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 16 แสดงสถานศึกษาในระบบ Input-Output ตามแนวคิดของ Owens

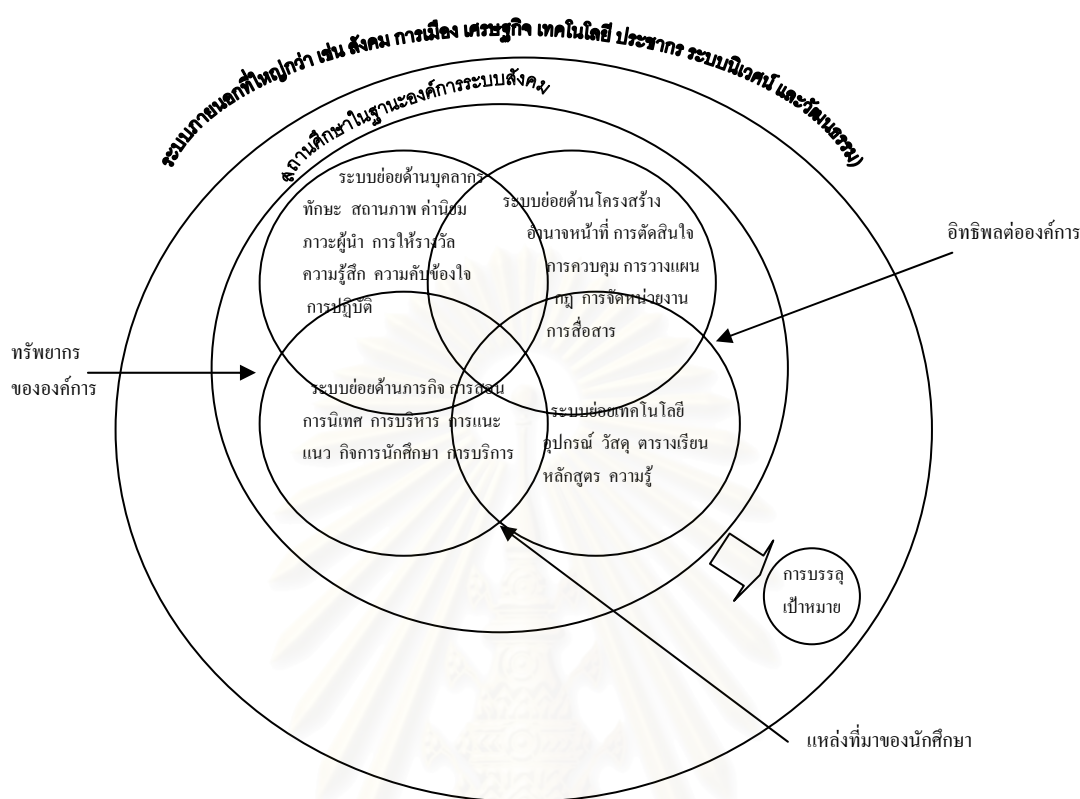

ที่มา: Owens. (1998: 43)

นอกจากนี้ Owens (1998: 63-65) ยังได้กล่าวถึง สถานศึกษาในลักษณะของระบบองค์การ เทคนิคสังคม (Sociotechnical organizational system) ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับระบบภายนอกที่ใหญ่กว่า เช่น สังคม การเมือง เศรษฐกิจ กฎ ระเบียบ ระบบทางวัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีลักษณะของระบบย่อยพื้นฐานของระบบสถานศึกษา ดังนี้

1. ระบบย่อยด้านบุคลากร (Human Subsystem) ประกอบด้วย ทักษะสถานภาพ ค่านิยม ภาวะผู้นำ การให้รางวัล ความรู้สึก ความคับข้องใจ และการปฏิบัติ
2. ระบบย่อยด้านโครงสร้าง (Structure Subsystem) ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การควบคุม การวางแผน กฎ ระเบียบ การจัดหน่วยงาน และการสื่อสาร
3. ระบบย่อยด้านภารกิจ (Tasks Subsystem) ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหาร การแนะแนว กิจกรรมนักศึกษา และการบริการ
4. ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี (Technology Subsystem) ประกอบด้วย อุปกรณ์วัสดุ ตารางเรียน หลักสูตร และความรู้

แผนภาพที่ 17 แสดงลักษณะของระบบย่อยพื้นฐาน 4 ระบบของสถานศึกษา

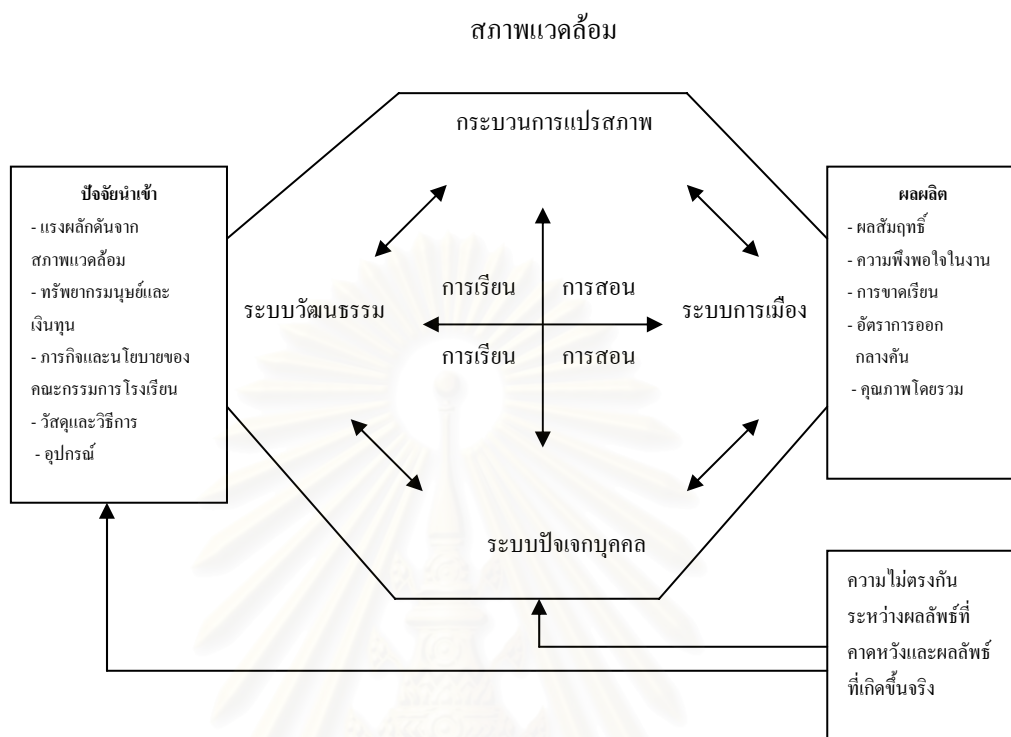

ที่มา : Owens. (1998: 64)

Hoy and Miskel (2001: 30-32) ได้เสนอรูปแบบระบบสังคมโรงเรียน (Social System Model for School) ที่พิจารณาว่าโรงเรียนเป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย แรงผลักดันจากสภาพแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์ และเงินทุน การกิจและนโยบายของคณะกรรมการโรงเรียน วัสดุและวิธีการ และอุปกรณ์
2. กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) ประกอบด้วย ระบบโครงสร้าง ระบบวัฒนธรรม ระบบการเมืองและระบบปัจเจกบุคคล
3. ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจในงาน การขาดเรียน อัตราการออกกลางคัน และคุณภาพโดยรวม
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างผลลัพธ์ที่คาดหวังและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงซึ่งแสดงตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 18 แสดงรูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน ตามแนวคิดของ Hoy and Miskel

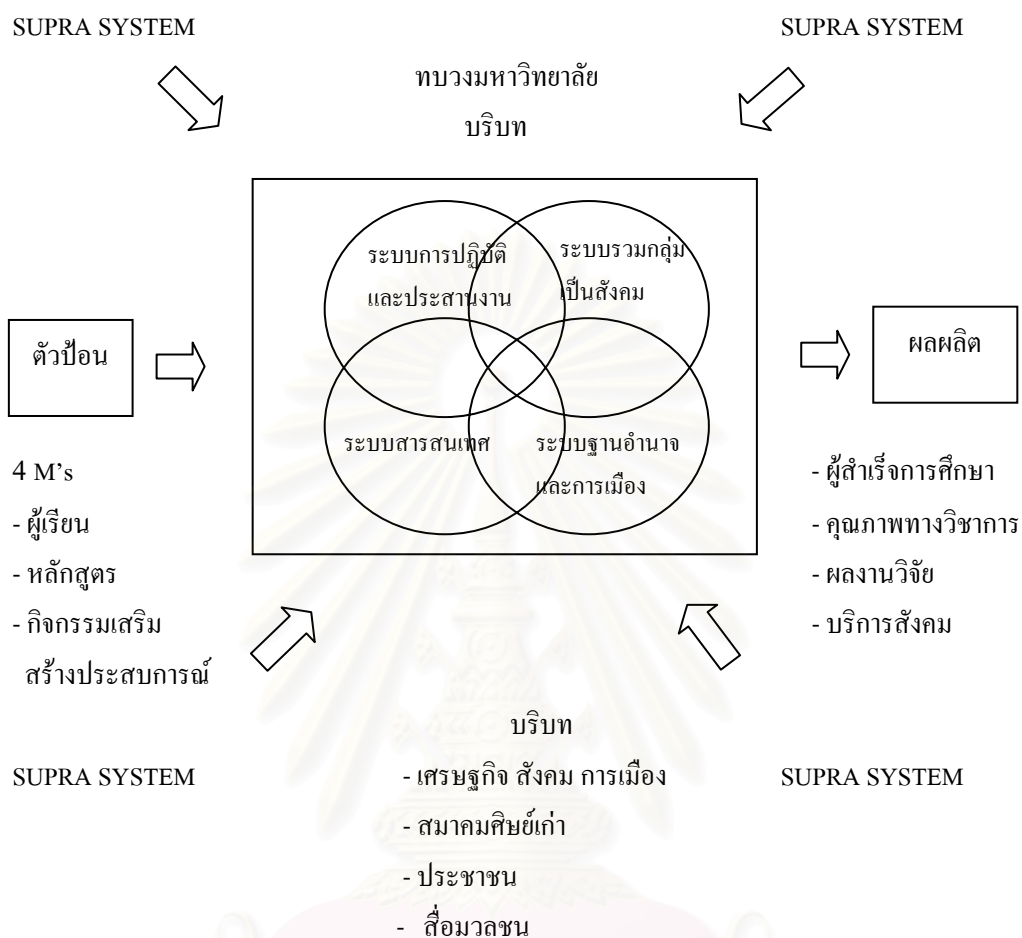

ที่มา: Hoy and Miskel. (2001: 31)

สู่ขวัญ โฉววิไลกุล (2547: 5–11) ได้กล่าวถึงโครงสร้างระบบในสถาบันอุดมศึกษาว่าการพิจารณาสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ จะทำให้เข้าใจลักษณะและการดำเนินงานต่างๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์ระบบเพื่อการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถาบันต่อไป ระบบสถาบันอุดมศึกษามือถือประกอบ ดังแผนภาพที่ 19 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 19 ระบบสถาบันอุดมศึกษา

ที่มา: สุกัญญา โฉมิไถกุล, 2547. หน้า 10.

จากภาพจะเห็นว่า ระบบสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1. ระบบใหญ่ (Supra System) เมื่อองค์กรประกอบด้วย ระบบย่อยได้ทุกระบบ ก็จะเป็นส่วนประกอบของระบบใหญ่ (Supra System) ได้เช่นกัน เช่น ระบบการเรียนการสอน อยู่ภายใต้ระบบการผลิตบัณฑิต ส่วนระบบสารสนเทศ อยู่ภายใต้ระบบการวางแผนและระบบการบริการ กล่าวได้ว่าองค์กรเป็นระบบเปิด เพราะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กับระบบอื่นอยู่เสมอ เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย เป็น Supra System ของมหาวิทยาลัย

2. ตัวป้อน (Input) ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล (Man) ทรัพยากรด้านการเงิน (Money) การบริหารจัดการ (Management) และวัสดุ อุปกรณ์ (Materials) หรือที่เรียกว่า 4 M's นอกจากนี้ยังประกอบด้วย ผู้เรียน หลักสูตร กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์

3. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วยระบบย่อย 4 ระบบ คือ

3.1 ระบบการปฏิบัติและประสานงาน (Function Subsystem) คือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามแผนหน้าที่ที่กำหนดไว้และต้องเป็นวิถีชีวิตในการทำงานประสานร่วมมือกับหน่วยใหญ่ หน่วยย่อยเหมือนโครงสร้างของมหาวิทยาลัย

3.2 ระบบรวมกลุ่มเป็นสังคม (Social Subsystem) คือลักษณะความเป็นอยู่ภายในมหาวิทยาลัยอยู่กันอย่างไร ประกอบด้วยกลุ่มคนใด เช่น คณะ ศูนย์ กลุ่มวิชา สภาคณาจารย์ สภามหาวิทยาลัย กลุ่มการเมืองในสถาบัน ซึ่งการรวมตัวกันอาจจะทำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นสภาพสังคมในสถาบันอุดมศึกษา

3.3 ระบบสารสนเทศ (Information Subsystem) คือระบบสารสนเทศทำหน้าที่สื่อสารข้อมูล ประชาสัมพันธ์นโยบาย แนวคิดและข้อมูลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการจัดทำเอกสาร ข้อมูลเพื่อการบริหาร

3.4 ระบบฐานอำนาจและการเมือง (Political and Authority Subsystem) คือคณะบุคคลที่รวมตัวกันอย่างเป็นทางการ โดยมีส่วนร่วมสนับสนุนและตรวจสอบการบริหารงานของสถาบัน เช่น องค์กรนิสิตนักศึกษา สภาคณาจารย์ สโมสรอาจารย์ ฯลฯ

4. ผลผลิต (Output) เป็นผลที่ได้จากระบบ โดยผ่านกระบวนการ ซึ่งในที่นี้คือผู้สำเร็จการศึกษา ด้วยการพิจารณาบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามเป้าหมายและปรัชญาของสถาบัน คุณภาพทางวิชาชีพ ผลงานวิจัย บริการสังคม ซึ่งจะเห็นว่ามีสอดคล้องกับภารกิจทั้ง 4 ประการของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริหารวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่า ผลผลิตของระบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อย่างไร เพียงใด ซึ่งตัวบ่งชี้นี้เป็นข้อมูลที่ใช้วัดประสิทธิภาพของระบบได้ เทคนิควิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลป้อนกลับ มีหลากหลายวิธีและจัดกระทำโดยคนหรือเครื่องจักร เช่น ในระบบการเรียนการสอน ข้อมูลป้อนกลับ คือผลการสอบ การตอบคำถามของผู้เรียนระหว่างหรือหลังจากการเรียน ส่วนข้อมูลป้อนกลับสำหรับระบบผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา จะได้จากจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา การมีงานทำ ฯลฯ

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่า โดยทั่วไปแล้วระบบจะประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปรสภาพ ผลผลิต ข้อมูลป้อนกลับ โดยระบบจะมีความสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อม เพราะสถานศึกษามีลักษณะเป็นระบบเปิด ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ของ Lunenburg and

Ornstein (1996) Owens (1998) และ สุกัญญา โขวิไลกุล (2547) โดยใช้แนวคิดของ Owens เป็นแนวคิดหลักในการกำหนดกรอบแนวคิด กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทางทหาร ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์
2. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและ บุคคล
3. กระบวนการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) บุคลากร ประกอบด้วย ทักษะ สถานภาพ ค่านิยม การปฏิบัติ การให้รางวัล ความรู้สึก ความคับข้องใจและภาวะผู้นำ (2) โครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การควบคุม การวางแผน กฎ การจัดหน่วยงาน และการสื่อสาร (3) ภารกิจ ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหาร การแนะแนว กิจกรรมนักศึกษาและการบริการ (4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ ตารางเรียน หลักสูตร และความรู้
4. ผลผลิต ได้แก่ (1) คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา (2) การบริการวิชาการ (3) งานวิจัย
5. ข้อมูลป้อนกลับ

4.3 การพัฒนาระบบ

ในการดำเนินงานเชิงระบบ จะต้องมีความต้องการในการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบว่า ขณะนั้นมีสภาพเป็นอย่างไร หรือจุดที่เป็นอยู่ นั้น มีลักษณะอย่างไร นั่นคือเราต้องทราบจุดหรือตำแหน่งที่อยู่แล้ว สภาพที่ต้องการจะเป็นหรือเป้าหมายที่จะไป จากนั้นจึงพัฒนา วิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ซึ่งก็คือการพัฒนาระบบนั่นเอง อย่างไรก็ตาม นักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาระบบไว้ ดังนี้

Edwards (1985: 5) ได้กล่าวถึงการพัฒนาว่า หมายถึง การดำเนินงานที่แท้จริงในโครงการ การทดสอบ การฝึกอบรม และใช้วิธีการใหม่ที่ทำให้ระบบเกิดความสมบูรณ์ ทั้งผู้ใช้และระบบการจัดการประเมิน ที่จะทำให้เห็นว่า ได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด

วิทยา คู่วรัตน์ (2539: 4) ได้ให้คำนิยามของการพัฒนาระบบไว้ว่า หมายถึง การพัฒนาขั้นตอนและองค์ประกอบต่างๆ ของระบบให้มีคุณภาพและความเหมาะสมยิ่งขึ้น

เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 43) ได้กล่าวถึง การพัฒนาระบบว่า เป็นกระบวนการในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดขององค์ประกอบในระบบที่มีอยู่เดิมให้มีความเหมาะสม ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จากความหมายของการพัฒนาระบบที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบเป็นกระบวนการในการพัฒนา ปรับปรุง ระบบให้เกิดความสมบูรณ์ ทั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้องและระบบการจัดการต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานของระบบ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์

สำหรับขั้นตอนของการพัฒนาระบบ ได้มีผู้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับขั้นตอนในการพัฒนาระบบไว้ คล้ายคลึงกัน ดังนี้

Edwards (1985: 20-23) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาระบบของวงจรชีวิตของระบบ (The systems life cycle) ไว้ว่า มี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นตอนที่ผู้ใช้รับรู้ว่าระบบมีปัญหา มีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุง หรือต้องการระบบใหม่ โดยมี 2 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ขั้นต้น (Preliminary analysis) เป็นความต้องการให้มีการประเมินองค์ประกอบ การวิเคราะห์ความต้องการ และดำเนินการจัดการ ขั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์รายละเอียด (Detailed Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในรายละเอียดจากการวิเคราะห์ขั้นต้น เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา

2. ขั้นการออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นการออกแบบที่พิจารณาจากขั้นตอนแรก ในข้อมูลต่างๆ ที่จะป้อนป้อนเข้า วิธีการที่ข้อมูลผ่านกระบวนการจนเป็นผลผลิต โดยใช้หลักการแก้ปัญหาทางทฤษฎี ในขั้นสุดท้ายของขั้นนี้ จะได้คุณลักษณะเฉพาะของระบบที่เป็นการกล่าวถึง ป้อนป้อนเข้า ผลผลิต การควบคุมและการออกแบบระบบ

3. ขั้นการพัฒนาระบบ (Systems Development) เป็นขั้นตอนของการเขียนทดสอบ เป็นการเปลี่ยนข้อมูลจากระบบเก่าสู่ระบบใหม่ โดยเป็นการทำให้ระบบมีความสมบูรณ์ รวมทั้งมีความเหมาะสมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการทำให้เป็นเอกสาร (documentation) ที่สมบูรณ์

วิทยา คู่วิรัตน์ (2539: 114-115) ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบ ว่ามี 2 ขั้นตอน สำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบที่ต้องการ พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของระบบ

2. การสังเคราะห์ระบบ (Systems Synthesis) เป็นการเปรียบเทียบระบบตามแนวคิด หลักการและทฤษฎี กับระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะรวบรวมเอาส่วนที่เหมือนกันและส่วนที่ต่างกันขององค์ประกอบย่อยๆ มารวมกันและจัดองค์ประกอบของระบบ

ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนในการร่างรูปแบบระบบให้เป็น รูปที่ร่างขึ้นมาตามแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4. การตรวจสอบระบบ (Systems Verification) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างของระบบ รวมทั้งการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมิน (Systems Evaluation) เป็นขั้นตอนของการนำเอาระบบที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์ เพื่อทำการประเมินผลว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นนั้น มีข้อบกพร่อง หรือสิ่งที่ควรปรับปรุงประการใด

เฉลิมชัย หาญกล้า (2545: 29) ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการว่า มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นตอนในการศึกษา วิเคราะห์สภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการใช้ระบบอย่างไร และหากจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ควรมีแนวทางอย่างไร

2. การออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยง หรือออกแบบรายละเอียดภายในองค์ประกอบต่างๆ ของระบบเสียใหม่ เพื่อให้ระบบใหม่ที่เกิดขึ้น มีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการ แนวคิดที่ถูกต้อง

3. การตรวจสอบระบบ (Systems Verification) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องตามเนื้อหา/โครงสร้าง โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น เป็นผู้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบ

4. การประเมินระบบ (Systems Evaluation) เป็นขั้นตอนในการประเมินผลระบบหลังจากที่ได้มีการนำไปให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบในสถานการณ์จริงได้ทดลองใช้ หรือได้พิจารณาตรวจสอบถึงความเหมาะสม หรือข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่าระบบที่ผ่านการตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาแล้วนั้น มีความเป็นไปได้กับการนำไปใช้จริง

พรเทพ ฐิ์แผน (2546: 42-43) ได้กล่าวสรุปถึงขั้นตอนการพัฒนากระบวนการว่ามี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นการศึกษาระบบ องค์ประกอบต่างๆ ภายในระบบ ว่ามีอะไรบ้าง โดยการจำแนกองค์ประกอบ ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบให้เข้าใจและเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไข องค์ประกอบนั้นให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ อันจะนำไปสู่

ความสำเร็จของการปฏิบัติต่อไป ดังนั้นการวิเคราะห์ระบบจึงเป็นการวางแผนระบบ ซึ่งประกอบด้วย การนิยามพฤติกรรมของระบบที่สนใจในอนาคต การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง การพยากรณ์ผลของทางเลือก ตามที่เสนอขึ้นมา และการประเมินโอกาสที่มีอยู่ ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขต และจำแนกวัตถุประสงค์ของระบบ ตลอดจนให้แนวทางการปฏิบัติเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบและการวัด และ การประเมินประสิทธิผลของระบบ

2. การสังเคราะห์ระบบ (Systems Synthesis) เป็นขั้นตอนการรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล และหรือกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่ โดยใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ ลำดับขั้นของการสังเคราะห์ระบบนี้จะรวมไปถึงกลยุทธ์และวิธีการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาตามลำดับความสำคัญ ตลอดจนจำแนกแนวทางหรือวิธีการประเมินผลและติดตามการนำไปปฏิบัติด้วย

3. การออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนการกำหนดโครงสร้างของระบบหรือสร้างรูปแบบจำลองของระบบ โดยแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบ (flow-chart) รวมทั้งลำดับขั้นสำคัญๆ และที่รองลงมาในลักษณะขั้นต่อขั้น (step by step) โดยใช้แผนภูมิแท่ง มีเส้นเชื่อมโยง หรือแสดงด้วยวิธีอื่นๆ ซึ่งสามารถแสดงได้หลายวิธี

4. การตรวจสอบระบบ (Systems Verification) เป็นขั้นตอนการพิจารณาว่าระบบที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสร้างระบบมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงขององค์ประกอบต่างๆ ใน 1 ระบบเป็นสำคัญ

5. การปรับปรุงระบบ (System Improvement) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งต่อเนื่องจากการตรวจสอบระบบ โดยทำการปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ในระบบที่ยังขาดความสมบูรณ์ถูกต้อง ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับทั่วไปหรือมีความเที่ยงสูง จะให้ความสำคัญกับวิธีการเพื่อการบรรลุพันธกิจของระบบเป็นสำคัญ ดังนั้นส่วนประกอบย่อยทุกส่วนจะต้องได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้แน่ใจว่าระบบจะสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่คาดหวังไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกระบวนการทดสอบในสถานการณ์ที่เป็นพลวัต

6. การนำระบบไปใช้ (System Implementation) เป็นขั้นตอนการนำระบบไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (live circumstance) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการผสมผสานแบบจำลอง ที่ได้รับการพัฒนาและระบบย่อยตามที่เรานำเสนอไว้กับแผนที่เราก่อแบบไว้ล่วงหน้า เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบจะ

ใช้ได้ดีในสถานการณ์จริง จากนั้นจึงทำการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยรวมของระบบ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากการออกแบบระบบโดยปกติแล้ว การประเมินผลการใช้ระบบจะใช้พหุเกณฑ์ (Multi-criteria) ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบของเกณฑ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างไรก็ตามในการประเมินระบบโดยทั่วไป จะมุ่งเน้นกระบวนการและผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของระบบเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่าโดยทั่วไปแล้วการพัฒนาระบบสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร
2. ขั้นการออกแบบระบบ (System Design) เป็นขั้นตอนของการพิจารณาปัจจัยนำเข้า วิธีการที่ข้อมูลผ่านกระบวนการพิจารณาความเกี่ยวข้องในรายละเอียดภายในองค์ประกอบต่างๆ ตลอดจนพิจารณาสิ่งที่จะทำให้ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. ขั้นการพัฒนาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนการเขียนระบบ มีการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบ เพื่อตรวจสอบ ความสมบูรณ์ หรือข้อบกพร่อง แล้วนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุง เพื่อให้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้งในและต่างประเทศ โดยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น 3 ส่วน คือ 1) งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาทั้งทางพลเรือนและทางทหาร 2) งานวิจัยที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ดังนี้

ชัยศึก เกตุทัต (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การนำเสนอโครงสร้างระบบอุดมศึกษา ในสังกัดกระทรวงกลาโหมในอนาคต เพื่อศึกษาหาโครงสร้างระบบอุดมศึกษาที่เหมาะสมให้กระทรวงกลาโหมไปพิจารณาปรับปรุงระบบสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในการจัดโครงสร้างระบบอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม ต้องคำนึงถึง องค์ประกอบแห่งคุณภาพของระบบอุดมศึกษาเป็นพื้นฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยการวางโครงสร้างขององค์กรให้สามารถเรียนรู้ได้เอง มีความจำเป็นในการเพิ่มคุณค่าให้กับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่ประกอบอยู่ในระบบอุดมศึกษา ความเหมาะสมของสายการบังคับ

ปัญหาของระบบอุดมศึกษาฯ ควรแบ่งออกเป็นระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติ โดยในระดับปฏิบัติแบ่งออกได้เป็น 10 ส่วน ขึ้นตรงต่อสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุดและในระดับนโยบายมีคณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารกระทรวงกลาโหม รัตนชัย สุวรรณเทศ (2545: 112-114) ได้สอบถามเหล่าสายวิทยาการของกองทัพพบว่ามีปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ ขาดความชัดเจนด้านนโยบายและการบริหารจัดการในทุกระดับ ทำให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการตามแนวทางของตนเอง ขาดการจัดการกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ครู อาจารย์ อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม หัวหน้าเหล่าหรือหัวหน้าสายวิทยาการ ไม่สามารถพัฒนาความรู้ ปรับปรุงคุณภาพผู้สอน รวมถึงการหมุนเวียนได้ตามนโยบายการศึกษาของกองทัพ ผู้เข้ารับการศึกษาขาดความสนใจในการศึกษา นโยบายการศึกษาของกองทัพทำให้หน่วยการศึกษาดำเนินการต่างๆ หลายประการ แต่ไม่เคยให้การสนับสนุน โดยเฉพาะงบประมาณ วิชาต่างๆ ที่กองทัพบกกำหนดให้มีการสอนในหลักสูตร บางวิชาไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ผู้เรียนจึงขาดความสนใจและปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การขาดทรัพยากรการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ประกอบด้วย อาคารสำนักงาน สถานที่เรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หรือบางแห่งมีก็ใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ความจำกัดของงบประมาณ

สุมิตร สุวรรณ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบการฝึกศึกษา กำลังพลระดับสัญญาบัตร เพื่อการพัฒนานาวิกโยธินกองทัพอากาศไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนานาวิกโยธินกองทัพอากาศไทย ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศมหาอำนาจทางการทหาร โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร อากาศยาน อากาศยุทธวิธี และระบบการฝึกศึกษา ปัญหาของระบบการฝึกศึกษา กำลังพลระดับสัญญาบัตร เช่นบุคลากรทางการศึกษาขาดความก้าวหน้า ในการรับราชการ โครงสร้างการบริหารมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน การไม่นำผลการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาตำแหน่งหน้าที่ ที่จะบรรจุภายหลังสำเร็จการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศมุ่งผลิตวิศวกรมากเกินไป นักเรียนให้ความสำคัญกับการเป็นนักบินมากกว่าความสนใจในการเรียน การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศและวิทยาลัยการทัพอากาศ ขาดความเป็นธรรม โดยให้ความสำคัญเฉพาะนักบิน

2. ระบบการฝึกศึกษากำลังพลระดับสัญญาบัตร ในอนาคตต้องให้ความสำคัญแก่ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา แบ่งการบริหารงานบุคคล เป็นฝ่ายบริหาร กับฝ่ายวิชาการ

คัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาอย่างโปร่งใส นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน และกำหนดให้ผลการศึกษาเป็นเกณฑ์พิจารณา เลือกลงตำแหน่งหน้าที่การงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการฝึกศึกษากำลังพลระดับสัญญาบัตรที่ส่งเสริมภาคนุภาพ ได้แก่ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะการทำงาน ก้าวทันความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในอนาคต โดยปรับหลักสูตรการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ ให้เน้นทางด้านการบินและการทหาร ปรับรื้อโครงสร้างและระบบการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น บริหารงานได้อย่างอิสระ คล่องตัว ภายใต้แนวนโยบายกองทัพ อากาศ ปรับการได้มาซึ่งผู้บริหารสถาบันแบบใหม่ แทนการกำหนดด้วยเหล่าทหาร ขยายขอบเขตการบริหารวิชาการ โดยการเปิดรับนักศึกษาพลเรือนและกำลังพลอื่นๆ ของกองทัพส่วนยุทธศาสตร์ การบริหารกำลังพลระดับสัญญาบัตร ได้แก่การจัดการกำลังพลจากโรงเรียนนายเรืออากาศเป็นหลัก ควบคู่ไปกับบรรจุและใช้กำลังพลให้ตรงกับงาน โดยพิจารณาผลการ ศึกษาและการปฏิบัติงาน ปรับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการ โดยจัดทำระบบการปลดถ่ายกำลังพลที่พิจารณาตามชั้นยศ อายุและจำนวนปีที่รับราชการ สร้างระบบข้าราชการพลเรือนในกระทรวงกลาโหม และกำหนดให้วุฒิการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความก้าวหน้าในการรับราชการ

ศิริรัตน์ บุญรอด (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับสยามใหม่ พบว่า การก่อตั้งโรงเรียนนายร้อย ในปี พ.ศ. 2430 นั้น เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศตามแบบตะวันตก ที่เร็วกว่าสยามใหม่ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปทางการทหาร ตามแบบอย่างของระบบทหารตะวันตก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การปฏิรูปทางการทหารได้รับแรงผลักดันส่วนหนึ่งจากปัจจัยทางการเมือง จากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขยายตัวของลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตก ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น นับตั้งแต่องค์พระมหากษัตริย์ลงมาได้ให้ความสนใจพระราชหฤทัยและสนใจกิจการของโรงเรียนนายร้อย นักเรียนนายร้อย ได้รับการปลูกฝังไม่เพียงแต่ด้านวิชาการทหารเท่านั้น แต่รวมถึงด้านจริยธรรมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยด้านวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้รับการปรับปรุงมาโดยตลอด เพื่อก้าวให้ทันความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและความมั่นคงของชาติ ก่อนปี พ.ศ. 2475 หลักสูตรของนักเรียนนายร้อยได้วางมาตรฐานการศึกษาภาควิชาการ เพื่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกลและความคิดที่มีเหตุผล แต่หลัง พ.ศ. 2475 ด้วยความก้าวหน้าด้านอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีด้านการทหาร

หลักสูตรทางทหาร จึงเน้นหนักด้านการสอนวิทยาศาสตร์มากขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคทหารบก สำหรับทหารที่ใช้ความชำนาญเฉพาะทางเป็นพิเศษ หลักสูตรของโรงเรียนแห่งนี้ ให้ความสำคัญกับวิชาการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ แต่ในที่สุดโรงเรียนเทคนิคทหารบกได้รวมเข้ากับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในปี พ.ศ. 2491 ซึ่งเป็นปีที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ใช้หลักสูตรการศึกษาใหม่ที่ปรับปรุงโดยได้รับอิทธิพลจากหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยทหารบกสหรัฐอเมริกา (West Point) ซึ่งต่อมาหลักสูตรใหม่นี้ได้มีการปรับปรุงอีกหลายครั้ง

Larkin (2004) ได้ศึกษาวิจัยในระดับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต เรื่องความหมายของความมั่นคง : ความต้องการในปริมาณข่าวสารเพื่อการพัฒนา นโยบายด้านความมั่นคงหลังเหตุการณ์ 9/11 ความมั่นคงในความหมายที่ปรากฏถูกใช้ในแนวทางต่างๆ ในความหมายที่แตกต่างกัน ในการอภิปรายเชิงนโยบาย มีการกล่าวถึง ความมั่นคงด้านข่าวสาร, ความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงทางเครือข่าย ความมั่นคงออนไลน์และอีกหลายประเภทของความมั่นคงในสภาพแวดล้อมที่นวัตกรรมทางเทคโนโลยีปรากฏในอัตราเร็วอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ผู้จัดทำนโยบายได้ค้นหาผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีเพื่อขอคำแนะนำและหาความชัดเจน ต่อนโยบายความมั่นคงด้านข่าวสาร ที่ถูกพัฒนาจนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพิจารณาความหมายที่แตกต่างกันออกไป

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้บริบทนโยบายด้านความมั่นคงด้านข่าวสารที่ถูกพัฒนา ตลอดจนหาความหมาย สมมติฐานและค่านิยมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบายต่อการดำเนินการวิจัยว่า ความหมายของความมั่นคงคืออะไร โดยสอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย องค์กรเอกชนและองค์กรไม่หวังผลกำไร เกี่ยวกับความเข้าใจในความมั่นคง การค้นหาในครั้งนี้ ทำให้ทราบและเข้าใจถึงความหมายของความมั่นคงในหลายๆ บริบทด้านข่าวสาร เพื่อเสนอต่อผู้จัดทำนโยบายที่จะนำไปใช้และเพื่อการวิจัยในอนาคต

Martin (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตเรื่องทฤษฎีเกมและศิลป์ของสงคราม เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการเพิ่มขีดความสามารถของผู้นำทางทหารของสหรัฐ โดยการสอนทฤษฎีเกมในระบบการศึกษาทางทหาร ผู้เชี่ยวชาญส่วนมาก เห็นว่าในอนาคตจะพบว่าผู้นำทางทหาร จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่เคยพบมาก่อน เนื่องจากความซับซ้อนของวิชาการทางอุตสาหกรรมทางทหาร ทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงกำลังคนที่เป็นแนวโน้มที่เกิดจาก การปฏิบัติกิจการทหาร ซึ่งทหารควรจะพัฒนาวิธีการฝึกและสอนให้ผู้นำตัดสินใจบนพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้การแก้ปัญหาจากประสบการณ์ โดยการสอน

ทฤษฎีเกม ในกระบวนการตัดสินใจ ที่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ทำให้สัมพันธ์กับสภาพอันซับซ้อน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้นำเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง การประยุกต์ใช้ความรู้โดยสัญชาตญาณ หรือการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ จะทำให้บรรลุผลสำเร็จ ถ้าเขาประยุกต์ใช้วิธีการทางยุทธศาสตร์ในการตัดสินใจ ในทางกลับกันบรรดาผู้นำที่ไม่บรรลุผลสำเร็จ และประสบความผิดพลาดล้มเหลว เพราะไม่ได้ประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ในกระบวนการตัดสินใจ ดังนั้นการฝึกอบรมผู้นำทางทหารโดยใช้ทฤษฎีเกมในการตัดสินใจทางทหารจะเพิ่มขีดความสามารถที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในสถานการณ์ต่างๆ ได้

Hodermarsky (2005) ได้ศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 1 เรื่องการประยุกต์ใช้วิธีระบบในการวิเคราะห์ระบบเพื่อตรวจสอบพลังอำนาจของชาติ โดยมีความมุ่งหมายที่จะเสนอวิธีการและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้หลักพื้นฐานทฤษฎีระบบ ช่วยในการตัดสินใจด้านความมั่นคงของชาติ ด้วยการตรวจสอบองค์ประกอบด้านพลังอำนาจของชาติทั้งตัวแสดงที่เป็นรัฐหรือตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ผลของการวิเคราะห์จะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับผลที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ เพราะของเขาระหว่างระบบย่อย ของพลังอำนาจมีทั้งที่ยืดหยุ่นและถาวร ซึ่งจะมีผลต่อกันระหว่างองค์ประกอบในระบบย่อยที่แตกต่างกัน จุดหมายนี้ไม่ใช่การพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้น แต่เป็นการทำให้เกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของพลังอำนาจของชาติที่อาจเกิดตามมา สมมติฐานคือ ถ้าพลังอำนาจของชาติ มีลักษณะไม่เป็นเส้นตรงและมีความสลับซับซ้อน โดยไม่อาจใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์และทางฟิสิกส์ สิ่งที่เกิดจากการใช้วิธีระบบอาจทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ใน 3 เหตุการณ์ความขัดแย้งโดยใช้วิธีการทางทหารที่เป็นยุทธศาสตร์ขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นในโซมาเลีย ปี 1992 – 1995 โคอโซโว ปี 1999 และอาฟกานิสถาน ปี 2001 เป็นกรณีศึกษา ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงหลักการของระบบในหลายระบบที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผลของการปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้น

จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัย สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทางทหาร ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์
2. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและ บุคคล
3. กระบวนการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) บุคลากร ประกอบด้วย ทักษะ ค่านิยม การปฏิบัติ การให้รางวัล และภาวะผู้นำ (2) โครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การวางแผน กฎ การจัดหน่วยงาน (3) ภารกิจ ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การ

บริหาร กิจกรรมนักศึกษาและการบริการ (4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตร และความรู้

4. ผลผลิต ได้แก่ (1) คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา (2) การบริการวิชาการ (3) งานวิจัย

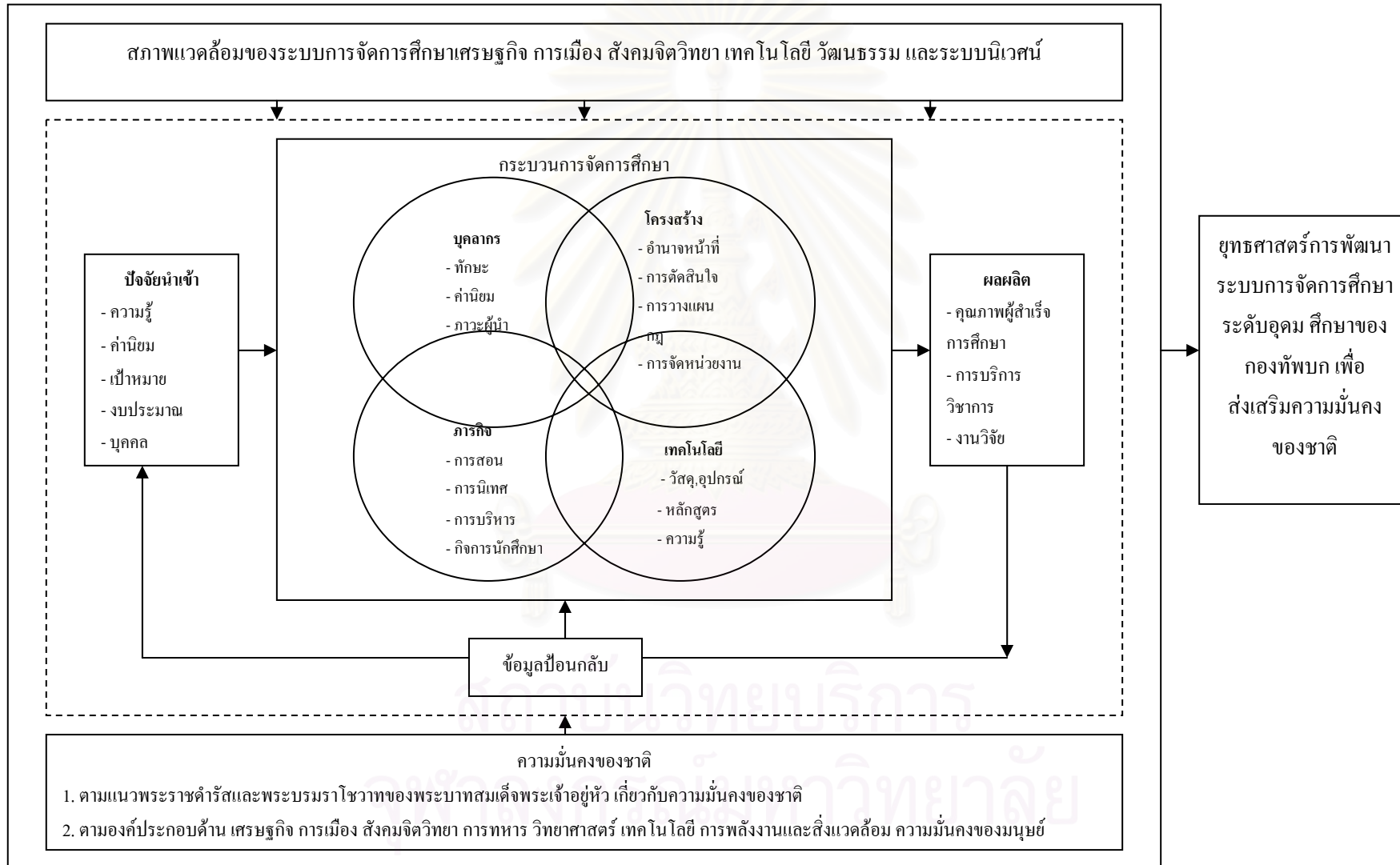
5. ข้อมูลป้อนกลับ

6. ความมั่นคงของชาติ ซึ่งมี 2 มิติ คือ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และตามองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยาการทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ปรากฏดังแผนภาพที่ 20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 20 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกในปัจจุบันและศึกษาองค์ประกอบความมั่นคงของชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) สำหรับการดำเนินการวิจัยได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งมี 2 มิติ คือ

1.1.1 ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

1.1.2 ตามองค์ประกอบด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของมนุษย์

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากนั้น กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติโดยการศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาจากสถานศึกษา 2 แห่ง คือ ระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ระบบการจัดการศึกษา ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

2.1.1 ระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหาร สอบถามอาจารย์อำนวยการส่วนบัณฑิตศึกษา อาจารย์ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใช้ผลผลิต (ผู้สำเร็จการศึกษา นับตั้งแต่ปี 2545 – 2549) ที่ยังรับ

ราชการอยู่และสามารถติดตามได้ จำนวน 40 คน และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 24 คน

2.1.2 ระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ด้วยการสัมภาษณ์ ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา สอบถามอาจารย์กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ อาจารย์ส่วนวิชา ทหาร อาจารย์กองจิตวิทยาและการนำทหาร ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ผลผลิตจำนวน 177 คน และ นักเรียนนายร้อยปีสุดท้าย จำนวน 117 คน

2.2 ศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และ ระบบนิเวศน์

นำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำ SWOT Analysis และ SWOT Matrix สรุปสาระสำคัญ ตามที่กำหนดไว้ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับเครื่องมือในการวิจัย ได้ตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ด้วยการนำข้อมูล ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ใน ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ โดยสอบถาม ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ยุทธศาสตร์ฯ เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านยุทธศาสตร์ฯ ด้าน ความมั่นคงของชาติ และด้านการอุดมศึกษา ถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและนำเสนอ โดยนำข้อเสนอแนะจากขั้นตอนที่ 4 มาทำการปรับปรุง ยุทธศาสตร์ฯ จากนั้นนำเสนอยุทธศาสตร์ฯ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว และเขียนรายงานวิจัยฉบับ สมบูรณ์

โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในขั้นนี้ เป็นการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ 1) แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ 2) แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ 3) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) 4) พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเฉพาะทาง รวมทั้งกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 5) มาตรฐานการศึกษาของชาติ 6) มาตรฐานการศึกษาอุดมศึกษา 7) มาตรฐานการศึกษา: องค์

ประกอบของคุณภาพและแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพ 8) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สำหรับอุดมศึกษาในประเทศไทย 9) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพไทย 10) การจัดการศึกษาระดับปริญญาโทของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก 11) การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 12) ระบบการจัดการศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

แนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดความมั่นคงของชาติใน 2 มิติ คือ

1.1 แนวคิดความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติเป็นแนวคิดหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้มาจำนวน 18 องค์ มาศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จำแนกเป็นหมวดหมู่ แยกประเด็นและสังเคราะห์ได้ 9 ประเด็น ความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์ อย่างมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติ และความวัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว การทำลายความมั่นคงของชาติ มีทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุ้ยว่ ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้น ต้องคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจรรณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นเหตุเป็นผล และมีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.1.1 ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์

1.1.2 การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่งผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ

1.1.3 เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุก ของประชาชน

1.1.4 การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอันใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

1.1.5 การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุ้ยว่ ป้อยอ ล่อหลอก บ่อน

ทำลาย ด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี

1.1.6 ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติ ร่วมกัน

1.1.7 ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจารณ์ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการ เปลี่ยนแผนและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.1.8 การตัดสินใจ ที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ว่าสำคัญ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

1.1.9 ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

1.2 แนวคิดความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์

2. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ยุทธศาสตร์เป็นศาสตร์และศิลป์ที่มีวัตถุประสงค์ วิธีการและทรัพยากร หรือเครื่องมือ เพื่อทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งในเชิงของทหาร หรือการป้องกันประเทศ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชาติ มีความเกี่ยวโยงโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม หรือ SWOT Analysis and SWOT Matrix เป็นวิธีการหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559)

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัตถุประสงค์สำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติประการหนึ่งคือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเฉพาะทาง เพื่อสนองความต้องการเฉพาะ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ รัฐบาลกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของการจัดการศึกษาเฉพาะทางให้ชัดเจน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเฉพาะทาง ส่งเสริมกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้สามารถจัดการศึกษาเฉพาะทางได้ตามความต้องการและความชำนาญ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของประเทศ สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ประกอบด้วย การศึกษาชั้นสูง เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง การศึกษาเพื่อค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างความรู้และการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นความรู้สากลและความรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีการจัดการศึกษา ทั้งรูปแบบในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย นอกจากนั้นต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีความรู้ และความสามารถในระดับที่ทัดเทียมกับมาตรฐานโลก

4. พ.ร.บ. การจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สำหรับ พ.ร.บ. การจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เฉพาะทาง และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ มาตรา 21 บัญญัติให้ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการ และความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ว่าด้วยการจัดการศึกษาเฉพาะทาง พ.ศ. 2547 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

- 1) ต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
- 2) ต้องจัดให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาเฉพาะทางด้วยกัน และกับกระทรวงศึกษาธิการ
- 3) ต้องจัดให้มีการประกันภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งสถานศึกษาเฉพาะทางใด ต้องการให้มีการเทียบคุณวุฒิทางการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เสนอขอเทียบวุฒิทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

5. มาตรฐานการศึกษาของชาติ

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษา ที่เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ที่พึงประสงค์ โดยมีอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สำหรับมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้ 3 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองโลก และพลโลก โดยเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครูอาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและสื่อที่ผสมผสาน ความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ ขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการ และหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานที่ 3 แนวทางการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ โดยการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไก เพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

6. มาตรฐานการศึกษาอุดมศึกษา

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย คือ มาตรฐานการอุดมศึกษา มี 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต โดยบัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณภาพ จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา โดยมีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับมาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา ให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ ส่วนมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา ให้มีการดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การสอนการวิจัย การบริหารทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือ รวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้ มาตรฐานที่ 3 ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ แสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

7. มาตรฐานการศึกษา: องค์ประกอบของคุณภาพ และแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพ

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยคือ องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 9 ด้าน ในที่นี้จะนำมาศึกษา 8 ด้าน คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและการจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว กำหนดขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

8. กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สำหรับอุดมศึกษาในประเทศไทย

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับคุณวุฒิแต่ละระดับ

โดยพิจารณาในด้าน ความรู้ ทักษะเชาว์ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร โดยยึดถือแนวทางคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

9. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกไทย

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดด้านการศึกษาทางทหารของกองทัพบก เป็นการศึกษาที่ต้องนำไปใช้ปฏิบัติจริง มีผลต่อชีวิตของทหารในสนามรบ และมีผลต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างยิ่ง หลักสูตรการศึกษา ควรจะได้มีการยกเอาข้อเท็จจริง บทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติ ทั้งในยามปกติและในสนามรบ มาเป็นแนวทางตามสถานการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพื่อการรักษามาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร กระทรวงกลาโหมคำนึงถึงมาตรฐาน โดยทั่วไป ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดสำหรับสถาบันอุดมศึกษา การจัดการศึกษา มุ่งให้กำลังพลมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคิด และวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติ ตามภารกิจที่กองทัพมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ และเป็นไปตามนโยบายความมั่นคงของประเทศ ร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนได้ในทุกมิติ สำหรับวิสัยทัศน์ กองทัพบก 2560 มีสาระสำคัญ กล่าวคือ กองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญ และมีศักยภาพ ในอันที่จะพิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ ด้วยการจัดเตรียมและเสริมสร้างกำลังทางบกให้มีความพร้อม ตั้งแต่ยามปกติ เพื่อพร้อมเผชิญกับภัยคุกคาม ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ นอกจากนี้ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ให้ข้อเสนอว่า กองทัพไทย จะต้องมีจุดยืนที่ชัดเจน เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ ในกรณีภัยคุกคามตามความมั่นคงแบบใหม่ ในแต่ละรูปแบบ โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และให้ความรู้แก่ข้าราชการกองทัพไทย เกี่ยวกับภัยคุกคามหรือปัญหาด้านความมั่นคงที่กองทัพจะต้องเผชิญ เพื่อเตรียมการได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางการวิจัยด้านความมั่นคงระหว่างกองทัพกับพลเรือน สนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ของกองทัพและพลเรือน ร่วมดำเนินการวิจัย ด้านความมั่นคงของประเทศ

10. การจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ปรัชญาการศึกษาที่มุ่งมั่นในการผลิตมหาบัณฑิตทางทหาร ที่เปี่ยมด้วยความรอบรู้ในทางทหารและความมั่นคง เพียบพร้อมด้วยจริยธรรมและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล โดยมีปณิธานที่จะดำรงมาตรฐานการผลิตให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ ด้วยการดำเนินการทั้งปวง โดยใช้ระบบคุณธรรมในการคัดเลือกผู้เรียน มีหลักสูตรที่ทันสมัย เหมาะสมกับบริบทของกองทัพและสังคมไทย มีกระบวนการเรียน การสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และมารประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาอาจารย์ บุคลากรทุกระดับ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งปวงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหน่วยบริการให้แก่กองทัพ

และสังคมต่อไป รวมทั้งวิสัยทัศน์ที่เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงที่สมบูรณ์แบบของ กองทัพบก มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับชาติ และภูมิภาค และมุ่งสร้างความรอบรู้ความคู่คุณธรรมในการเป็นทหารอาชีพ

11. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นสถาบันที่สร้างผู้นำที่เป็นนายทหารสัญญาบัตรให้กับกองทัพบก ที่สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการเตรียมกำลังทหาร สำหรับการป้องกันประเทศ ตามภารกิจที่ให้การศึกษ ฝึกอบรม หล่อหลอมผู้เข้ารับการศึกษาที่ได้รับการคัดสรร ด้วยความพร้อมทั้งร่างกายและสติปัญญา ให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรหลัก ระดับผู้นำกองทัพ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ ตามวิสัยทัศน์ที่จะเป็นสถานศึกษาของกองทัพบก ให้การศึกษาแก่นักเรียนนายร้อย ให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ และราชบัลลังก์ มีเกียรติ มีวินัย มีความกล้าหาญ มีอุดมการณ์และเสียสละ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจิตใจใฝ่รู้ทันโลก ทันสถานการณ์ ได้คุณภาพระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปศาสตร์และคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเป็นผู้นำทหารระดับหมวด มีพื้นฐานการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีพร้อมจะพัฒนาตามสถานการณ์ของโลก และสภาพแวดล้อม รู้จักหน้าที่และรักเกียรติยศในศักดิ์ศรีของตน

12. ระบบการจัดการศึกษา

แนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ของ Lueneburg and Ornstein (1996) Owens (1998) และ สุกัญญา โหมวิไลกุล (2547) โดยใช้แนวคิดของ Owens เป็นแนวคิดหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทางทหาร ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการศึกษา ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

การวิจัยในขั้นนี้ ประกอบด้วย

2.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพของระบบการจัดการศึกษา ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการศึกษา ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

2.2 ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพของระบบการจัดการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและข้อมูลป้อนกลับ โดยสอบถามความคิดเห็นของ ครู/อาจารย์ และผู้ใช้ผลผลิต (ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตั้งแต่ปี 2545 – 2549) ซึ่งมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ยังรับราชการอยู่ และสามารถติดตามได้ จำนวน 40 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 24 คน และผู้ใช้ผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จากผู้บังคับบัญชาหน่วยรบ หน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ ระดับกองพัน ได้แก่ กองพันทหารราบ กองพันทหารม้า กองพันทหารปืนใหญ่ กองพันทหารช่าง กองพันทหารสื่อสารและกองพันทหารสารวัตร รวมทั้งสิ้น 177 กองพัน และนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้ายที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อจัดทำร่างแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลผลิตและข้อมูลป้อนกลับ โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกและโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ รองผู้บัญชาการฝ่ายวิชาการ/ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา 2) ครู/อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน/อบรมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ 3) ผู้ใช้ผลผลิต 4) ผู้เข้ารับการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน

2. แหล่งข้อมูลด้านคุณภาพบัณฑิต เก็บจากผู้ให้ผลผลิตซึ่งประกอบด้วย

2.1 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 – 2549 ที่ยังรับราชการอยู่ และสามารถติดตามได้มีจำนวนทั้งสิ้น 40 คน โดยเก็บข้อมูลจากจากผู้ให้ผลผลิตที่เป็นผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป 1 ระดับ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 40 คน

2.2 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเก็บข้อมูลจากผู้ให้ผลผลิตที่เป็นผู้บังคับหน่วยรบ หน่วยสนับสนุนการรบ ระดับกองพัน ได้แก่ กองพันทหารราบ กองพันทหารม้า กองพันทหารปืนใหญ่ กองพันทหารช่าง กองพันทหารสื่อสารและกองพันทหารสารวัตร รวมทั้งสิ้น 177 กองพัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อถามความคิดเห็นของครู/อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบ

ด้วย ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและ บุคคล ด้านกระบวนการซึ่งประกอบด้วย 4 ระบบย่อย คือ บุคลากร โครงสร้าง ภารกิจ และเทคโนโลยี ด้านผลผลิต คือ การบริการวิชาการ และงานวิจัย ส่วนผลผลิตด้านคุณภาพบัณฑิต จะสอบถามจากผู้ใช้ผลผลิต โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ ทักษะเชาว์ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนต่อระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสภาพการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก ในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในส่วนที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับ ครู/อาจารย์ ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 กำหนดประเด็นหลักในการสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย และคำถามการวิจัยที่ครอบคลุมระบบการจัดการศึกษา คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและบุคคล ด้านกระบวนการซึ่งประกอบด้วย 4 ระบบย่อย คือ ระบบย่อยด้านบุคลากร ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ระบบย่อยด้านภารกิจ และระบบย่อยด้านเทคโนโลยีและผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพบัณฑิต การบริการวิชาการและงานวิจัย

1.2 จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่กำหนดค่าคะแนนของคำตอบหรือตัวเลือกแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคำตอบ 5 หมายถึง มากที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5
ระดับคำตอบ 4 หมายถึง มาก	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับคำตอบ 3 หมายถึง ปานกลาง	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับคำตอบ 2 หมายถึง น้อย	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับคำตอบ 1 หมายถึง น้อยที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

โดยสอบถามสภาพระดับการปฏิบัติในปัจจุบันและระดับการปฏิบัติที่ควรจะเป็น

1.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือตามภาคผนวก) สำหรับการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเนื้อหา และพิจารณาข้อคำถาม มีเกณฑ์ดังนี้

1. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก

2. เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนสาขาวิชาบริหารการศึกษา /

ทำงานด้านการบริหารในสถาบันที่เกี่ยวกับการศึกษา หรือทำงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา

1.4 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นจัดทำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อผ่านความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบสอบถามสำหรับผู้ให้ผลผลิต ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นหลักในการสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยและคำถามการวิจัย ที่ครอบคลุมคุณภาพของบัณฑิต คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ ทักษะเชาว์ปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร

2.3 จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบหรือตัวเลือกแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคำตอบ 5 หมายถึง มากที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5
ระดับคำตอบ 4 หมายถึง มาก	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับคำตอบ 3 หมายถึง ปานกลาง	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับคำตอบ 2 หมายถึง น้อย	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับคำตอบ 1 หมายถึง น้อยที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2.4 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นจัดทำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อผ่านความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

2.5 สำหรับผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence หรือ IOC) ได้ค่า IOC 0.80 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้ายไปทดสอบ (Try out) กับนักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีสุดท้าย ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และผู้ใช้ผลผลิต ผู้วิจัยทำหน้าที่จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงโรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ รวมทั้งขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองบางส่วน และขอรับคืนโดยส่งกลับทางไปรษณีย์บางส่วน ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ กันยายน 2550 – มกราคม 2551 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน และนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

1. แบบสอบถามครู/อาจารย์ จำนวน 4 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 4 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. แบบสอบถามผู้ใช้ผลผลิต จำนวน 40 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 36 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90
3. แบบสอบถามนักศึกษาในระดับปริญญาโท (การทหาร) จำนวน 24 ฉบับ ได้รับคืนมา 20 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33%

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

1. แบบสอบถามครู/อาจารย์ จำนวน 23 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 23 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. แบบสอบถามผู้ใช้ผลผลิต จำนวน 177 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 149 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.18
3. แบบสอบถามนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย จำนวน 117 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่เป็นคำถามภูมิหลังผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ
2. ส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (mean = \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
3. ส่วนที่เป็นเนื้อหาและข้อเสนอแนะ ในคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็น สาระสำคัญ

การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม มีความหมาย ดังนี้

ประเด็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง ประเด็นในข้อนี้ส่งผลให้สถานศึกษาประสบ

ความสำเร็จมากที่สุด ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง ประเด็นในข้อนี้ส่งผลให้สถานศึกษาประสบ

ความสำเร็จมาก ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ประเด็นในข้อนี้ส่งผลให้สถานศึกษาประสบ

ความสำเร็จปานกลาง ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ประเด็นในข้อนี้ส่งผลให้สถานศึกษาประสบ

ความสำเร็จน้อย ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ประเด็นในข้อนี้ส่งผลให้สถานศึกษาประสบ

ความสำเร็จน้อยที่สุด ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ประเด็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 81-100% หมายถึง ประเด็นในข้อนี้เป็นโอกาสหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อ

การดำเนินการของสถานศึกษามากที่สุด ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 61-80% หมายถึง ประเด็นในข้อนี้เป็นโอกาสหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อ

การดำเนินการของสถานศึกษามาก ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 41-60% หมายถึง ประเด็นในข้อนี้เป็นโอกาสหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อ

การดำเนินการของสถานศึกษาปานกลางต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 21-40% หมายถึง ประเด็นในข้อนี้เป็นโอกาสหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อ

การดำเนินการของสถานศึกษาน้อย ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0-20% หมายถึง ประเด็นในข้อนี้เป็นโอกาสหรืออุปสรรคที่ส่งผลต่อ

การดำเนินการของสถานศึกษาน้อยที่สุด ต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.2 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง รวมทั้งสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ เพื่อสรุปสาระสำคัญที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์ของแต่ละโรงเรียน

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา จากบทสรุปสำหรับ

ผู้บริหาร รายงานผลการประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปี 2549 รวมทั้งวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของกระทรวงกลาโหมและกองทัพบก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบวิเคราะห์วิสัยทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำข้อความวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มาใส่ในตารางของแบบวิเคราะห์วิสัยทัศน์ เพื่อระบุสาระสำคัญที่เป็นจุดเน้นในวิสัยทัศน์ของแต่ละแห่ง แล้วนำสาระสำคัญที่ได้มาทั้งหมดสรุป เพื่อให้ได้ประเด็น สาระของวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษาให้ความสำคัญร่วมกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ที่ปรากฏแหล่งที่มา จากสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งจาก กระทรวงกลาโหม กองทัพบก กรมยุทธศึกษาทหารบก จากนั้นบันทึกข้อความเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ลงในแบบวิเคราะห์วิสัยทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสรุปประเด็น และสาระสำคัญของวิสัยทัศน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ และแจกแจงความถี่ตามประเด็นของวิสัยทัศน์ตามที่วิเคราะห์

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้บัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก รองผู้บัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก อาจารย์ส่วนบัณฑิตศึกษา ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการส่วนการศึกษา ครู/อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านความมั่นคงของชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน ของสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 92 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์และจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ กำหนดรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง

ตามเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์และนำหนังสือขอสัมภาษณ์จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วนัดหมายการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน กันยายน 2550 – มกราคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญที่ได้จากข้อความในแบบสัมภาษณ์ จากนั้นแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ

ขั้นตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

การวิเคราะห์ SWOT

นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ครู/อาจารย์ และผู้ใช้ผลผลิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกดังกล่าวข้างต้น มาจัดทำ SWOT Analysis และ SWOT Matrix เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์หลักของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการทำ SWOT

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นนี้ คือ ตารางวิเคราะห์ SWOT และตาราง SWOT Matrix โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อมภายใน มากำหนดเป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา และในด้านสภาพแวดล้อมนอก มากำหนดเป็นโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาใส่ตาราง SWOT Matrix เพื่อประกอบในการตัดสินใจกำหนดยุทธศาสตร์

สำหรับเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT และการจัดทำ SWOT Matrix ใช้แนวทางดังนี้

1. จัดทำตาราง SWOT Matrix
2. เขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งหลัก (key internal strengths

– S) เรียงลำดับแต่ละประเด็นเกี่ยวกับจุดแข็ง โดยใช้รายการที่ได้ค่าน้ำหนักคะแนนมากที่สุด 3 รายการในแต่ละประเด็น จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งของการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. เขียนรายการสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน (key internal Weaknesses – W) เรียงลำดับแต่ละประเด็นเกี่ยวกับจุดอ่อน โดยใช้รายการที่ได้ค่าน้ำหนักคะแนนมากที่สุด 3 รายการในแต่ละประเด็น จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อนของการดำเนินงานของสถานศึกษา

4. เขียนรายการสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสหลัก (key external opportunities – O) โดยเรียงลำดับแต่ละประเด็นเกี่ยวกับโอกาส ที่ได้ค่าน้ำหนักคะแนนมากที่สุด 3 รายการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

5. เขียนรายการสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคหลัก (key external Threats–T) โดยเรียงลำดับแต่ละประเด็นเกี่ยวกับอุปสรรค ที่ได้ค่าน้ำหนักคะแนนมากที่สุด 3 รายการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

6. จับคู่จุดแข็งหลัก-โอกาสหลัก (SO) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับเซลล์นี้ โดยยุทธศาสตร์ที่ใช้ในเซลล์ของ SO คือ การใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด

7. จับคู่จุดแข็งหลัก-อุปสรรคหลัก (ST) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับเซลล์นี้ โดยยุทธศาสตร์ที่ใช้ในเซลล์ของ ST คือ การใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะที่เป็นอุปสรรค

8. จับคู่จุดอ่อนหลัก-จุดแข็งหลักหลัก (WO) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับเซลล์นี้ โดยยุทธศาสตร์ที่ใช้ในเซลล์ของ WO คือ การลดจุดอ่อนเพื่อเพิ่มโอกาส

9. จับคู่จุดอ่อนหลัก-ภาวะอุปสรรคหลัก (WT) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับเซลล์นี้ โดยยุทธศาสตร์ที่ใช้ในเซลล์ของ WT คือ การลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภาวะที่เป็นอุปสรรค

10. จากยุทธศาสตร์ทั้งหมดในแต่ละเซลล์ ผู้วิจัยนำไปพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะเกิดผลสูงสุดต่อองค์กร และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักในงานวิจัยนี้ต่อไป

ตารางที่ 10 เครื่องมือในการทำ SWOT Analysis และ SWOT Matrix

สภาพแวดล้อมภายใน / สภาพแวดล้อมภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
โอกาส (O)	(SO)	(WO)
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
อุปสรรค (T)	(ST)	(WT)
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.

แหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์ SWOT

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของฝ่ายบริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร ครู/อาจารย์ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ทั้งด้านสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ในประเด็นที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาหาข้อมูลที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อจัดทำ SWOT Analysis จากนั้นดำเนินการกำหนด ยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการดังนี้

1. ใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาโดยสรุปเป็นรายประเด็นสาระสำคัญของแต่ละเรื่อง
2. ใช้แหล่งข้อมูลจากการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การสัมภาษณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง การสอบถามความคิดเห็นของ ครู/อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ SWOT Analysis มาพัฒนาและจัดทำ SWOT Matrix เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

การดำเนินการวิจัยในขั้นนี้ เป็นการศึกษาความเห็นและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ และรวบรวมข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงยุทธศาสตร์ โดยผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อคำถามที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์ฯ มีจำนวน 10 ข้อ ทั้งคำถามปลายเปิด และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีตัวเลือก 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุดและมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมมาก และมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 3 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมปานกลางและมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 2 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมน้อยและมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 1 หมายถึง รายการนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุดและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง

3. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ จากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านบริหารการศึกษา การพัฒนาการศึกษา ด้านการอุดมศึกษา ด้านยุทธศาสตร์และด้านความมั่นคงของชาติ การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ เลือกโดยวิธีเจาะจง จำนวน 15 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก) ดังนี้

1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา พัฒนาการศึกษา อุดมศึกษา หรือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงาน ด้านเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือหน่วยงานด้าน ยุทธศาสตร์ จำนวน 11 คน

2. ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของชาติ โดยมีบทบาทสำคัญที่ให้ความคิดเห็น และ/หรือมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ จำนวน 4 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยได้ส่งแบบประเมินยุทธศาสตร์ฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกำหนดวันรับกลับภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากดำเนินการจัดส่ง โดยผู้วิจัยไปรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือน มีนาคม 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตามประเด็นต่าง ๆ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ ดังนี้

ระดับคำตอบ 5 หมายถึง มากที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5
ระดับคำตอบ 4 หมายถึง มาก	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
ระดับคำตอบ 3 หมายถึง ปานกลาง	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
ระดับคำตอบ 2 หมายถึง น้อย	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
ระดับคำตอบ 1 หมายถึง น้อยที่สุด	กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง	เป็นค่าระดับที่เหมาะสม/เป็นไปได้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง	เป็นค่าระดับที่เหมาะสม/เป็นไปได้มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง	เป็นค่าระดับที่เหมาะสม/เป็นไปได้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง	เป็นค่าระดับที่เหมาะสม/เป็นไปได้น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง	เป็นค่าระดับที่เหมาะสม/เป็นไปได้น้อยที่สุด

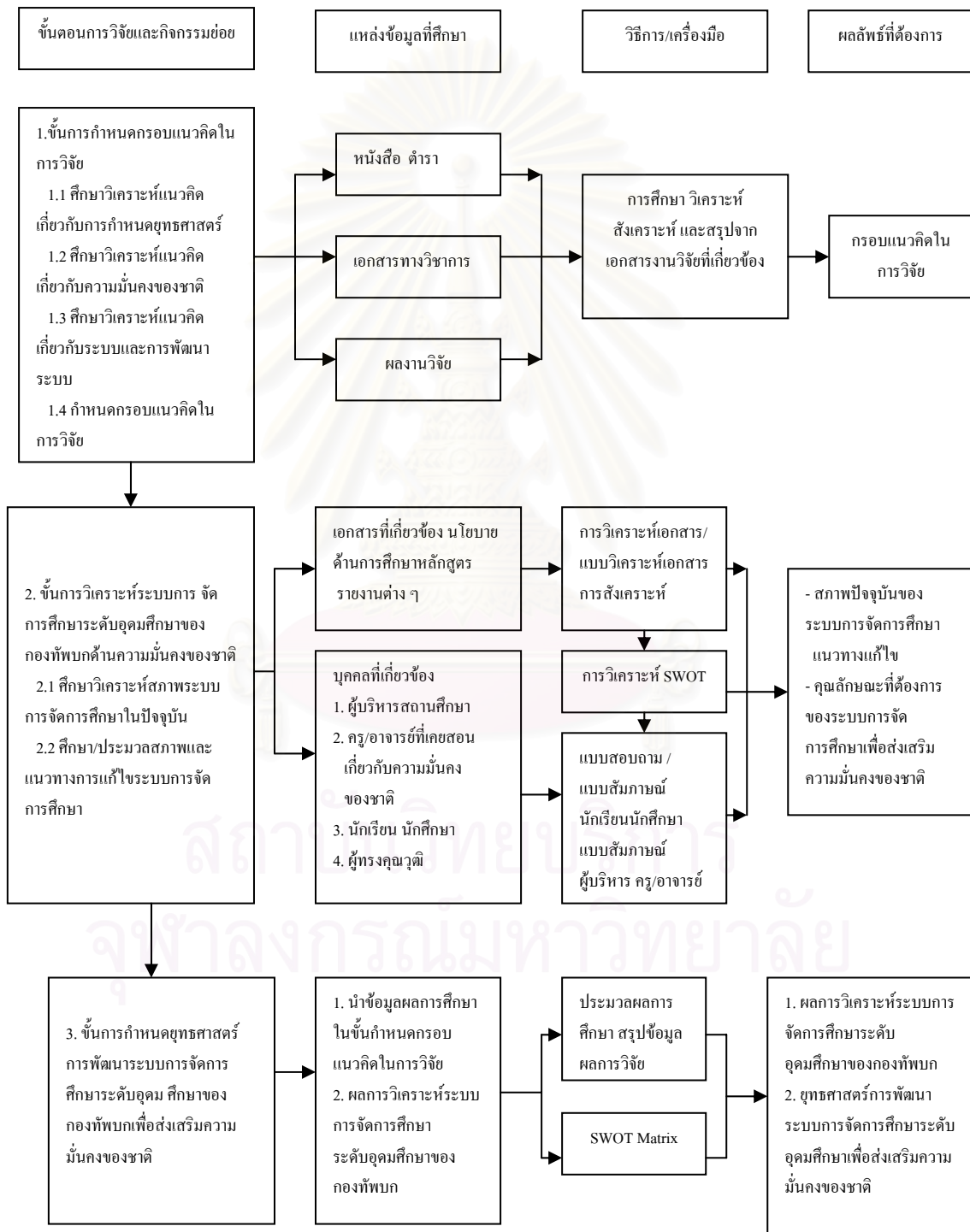
ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นและสาระสำคัญ จากนั้นนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป

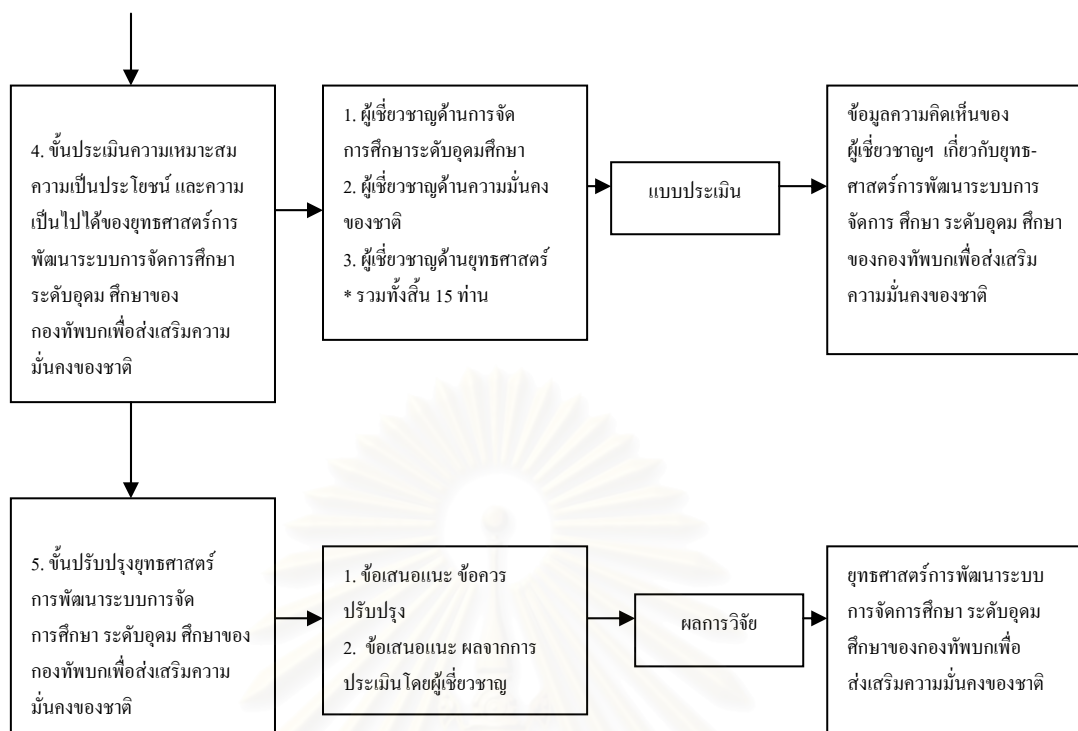
ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพเพื่อส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ

ผู้วิจัยนำผลสรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ฯ ในขั้นตอนที่ 4 มาปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ฯ ให้มีความ

สมบูรณ์และเหมาะสม มีความเป็นไปได้มากขึ้น แล้วนำเสนอแต่ละอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้
 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงสรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา
 พิจารณาให้ความคิดเห็น พร้อมปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สรุป
 ขั้นตอนการวิจัย ดังแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 สรุปขั้นตอนการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยผู้วิจัยแบ่งการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ยุทธศาสตร์และการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

1.1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามองค์ประกอบ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงของมนุษย์

1.2 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

1.3 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

2.1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

2.1.3 ข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โดยผู้ใช้ผลผลิต

2.1.4 ข้อมูลการรับรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

2.2.3 ข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยผู้ใช้ผลผลิต

2.2.4 ข้อมูลการรับรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย

2.3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดของผู้ใช้ผลผลิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

2.4 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดของนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และนักเรียนชั้นปีสุดท้ายโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

3.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 นโยบายด้านการศึกษาระทรวงกลาโหม

3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญา โท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

3.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

3.4 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ยุทธศาสตร์และการจัดการศึกษา

ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

1.1 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่างๆ และผู้วิจัย
อัญเชิญมาศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 18 องค์ พบว่า

ความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท หมายถึงความมั่นคงของชาติ ที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์ การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวมมิใช่งานของผู้หนึ่งผู้ใด คนะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของคนในชาติ ที่ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคนมีจุดมุ่งหมายแนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายของส่วนรวมของชาติ คือความมั่นคงของชาติและความพัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึก อุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกันเป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นไทยว่าเป็นที่อยู่ที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมัน้อย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติสามารถกระทำได้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ยุบ ยุแหย่ ยุ่ย ปล่อย ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้นทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยใช้สติปัญญา วิจรรณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วนเป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ยึดมั่นในความสุจริตเที่ยงธรรม การตัดสินใจที่เป็นปัญหาของส่วนรวม ต้องยึดถือความถูกต้อง ชอบด้วยเหตุผล มีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะของการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making) ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์

2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คนะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ

3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความพัฒนาความสุข ของประชาชน

4. การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมัน้อย่าง แน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

5. การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ยุบยู่ ยุแหย่ ยุ่ยัว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี

6. ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน

7. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจัยญาณความ เฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและ กระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

8. การตัดสินใจ ที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธ- ศาสตร์ (Strategic Decision Making)

9. ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามองค์ประกอบ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงของ มนุษย์ พบว่า

ความมั่นคงด้านการเมืองประกอบด้วย ความมั่นคงด้านการเมืองภายในประเทศซึ่งเป็น ความศรัทธาของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีเสถียรภาพทางการเมือง ประชาชนเข้าใจ สิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วม กัน มีความเชื่อมั่นต่อกลไก ตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้อง กับสภาวะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง ส่วนด้านการเมืองต่างประเทศ มีความสามารถดำเนิน นโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศรวมทั้งดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่าง รอบคอบ

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ จะต้องทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีการกระจายรายได้อย่างเป็น ธรรม มีการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลกและเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผล กระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ ภายนอกประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดีและมีความอยู่ดีกินดี สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรม ภาษาของชนเผ่า เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งในการศึกษาที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาองค์ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม

ความมั่นคงทางด้านการทหาร เป็นการทำให้เกิดความพร้อมทางทหาร เพื่อป้องกันการรุกราน โดยการจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบ พัฒนาศักยภาพ ด้านการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลังจากทุกฝ่าย รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางทหารและความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน

ความมั่นคงของชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้านเพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้เท่าทัน ประเทศชาติพึ่งพาตนเองได้ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างให้เกิดความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งทางวัตถุและบุคลากร

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน เป็นการรักษาสภาพแวดล้อมของสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรให้เกิดความสมดุล และเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน

ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) เป็นสถานะที่มนุษย์มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ มีความอยู่ดีกินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้รับการเอาใจใส่ด้านสาธารณสุข ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการเคารพ ในสิทธิเสรีภาพของตนเอง

1.2 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์เป็นวิธีการ แนวทางเทคนิคในการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงของทางทหารหรือการป้องกันประเทศ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชาติ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ

1.3 ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาโดยใช้แนวคิดของ Lunenberg and Ornstein (1996), Owens (1988), Hoy and Miskel (2001) และ สุกัญญา ไชววิสัยกุล (2547) สรุปได้

ว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 21 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกส่วนใหญ่ เป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของชาติ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกองทัพบก วิทยาลัยศึกรบก 2560 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับแผนการศึกษา ของชาติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยระบบการจัด การศึกษาประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทางทหาร ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์
2. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณ บุคคล
3. กระบวนการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) บุคลากร ประกอบด้วย ทักษะ ค่านิยม การปฏิบัติ การให้รางวัล และภาวะผู้นำ (2) โครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การวางแผน กฎ การจัดหน่วยงาน (3) ภารกิจ ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหาร กิจกรรม นักศึกษาและการบริการ (4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตร และความรู้
4. ผลผลิต ได้แก่ (1) คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา (2) การบริการวิชาการ (3) งานวิจัย
5. ข้อมูลป้อนกลับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

2.1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ของระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จำนวน 3 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร)
เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
ปัจจัยนำเข้า				
1. ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคง โดยประยุกต์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		✓		1
2. ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคง มุ่งเน้นทางการทหาร	✓	✓	✓	3
3. มีเป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ		✓	✓	2
4. คำนึงถึงค่านิยมที่เข้าสู่ระบบ		✓	✓	2
5. งบประมาณไม่เพียงพอ	✓	✓	✓	3
6. กำลังพลที่ปฏิบัติงานในหลักสูตรมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	3
7. การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา เป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ		✓	✓	2
1. สิ่งที่คาดหวังด้านปัจจัยนำเข้า				
1.1 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษานอกเข้ารับการศึกษาได้		✓	✓	2
1.2 ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรี สามารถเข้ามาเรียนได้ โดยไม่จำเป็นต้องจบหลักสูตรเสนาธิการเหล่าทัพ หรือหลักสูตรนายทหารอาวุโส		✓	✓	2
1.3 พัฒนาอาจารย์ ให้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และระดับปริญญาโทมากขึ้น		✓	✓	2
1.4 ควรมีตำแหน่งทางวิชาการให้กับอาจารย์	✓	✓	✓	3
1.5 เพิ่มงบประมาณ หรือมีแนวทางในการได้งบประมาณ เพื่อนำมาบริหารจัดการ เช่น จ้างอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มขึ้น	✓	✓	✓	3
กระบวนการจัดการศึกษา				
1. ระบบย่อยด้านบุคลากร				
1.1 กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ส่วนบัณฑิตศึกษา มีทักษะในการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	3
1.2 มีค่านิยมในทางปฏิบัติงานที่เหมาะสม		✓	✓	2
1.3 ผู้บังคับบัญชามีภาวะผู้นำสูง	✓	✓	✓	2
1.4 มีการให้รางวัลตอบแทนบุคลากรที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตอบแทนบุคลากรที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม นอกเหนือบำเหน็จประจำปี		✓		1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
1.5 ครู/อาจารย์ ที่เชิญมาบรรยาย มีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง	✓	✓	✓	3
2. ระบบย่อยด้านโครงสร้าง				
2.1 โครงสร้างลำสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ของการศึกษาในปัจจุบัน	✓	✓	✓	3
2.2 มีข้อจำกัดของการตัดสินใจในเรื่องจำเป็นและ เร่งด่วนบางเรื่อง		✓	✓	2
2.3 ควรตั้งเป็นบัณฑิตวิทยาลัยให้บริหารจัดการใน ตัวเอง		✓	✓	2
2.4 ดิกระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น	✓	✓	✓	3
2.5 กฎ ระเบียบ ลำสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	✓	✓	✓	3
2.6 มีการจัดทำแผนการศึกษา แผนงานประจำปี	✓	✓	✓	3
2.7 กำลังพลไม่เพียงพอ แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	✓	✓	✓	3
3. ระบบย่อยด้านภารกิจ				
3.1 การเรียน การสอนให้อาจารย์ทหารเข้ามาสอนมาก ขึ้น		✓	✓	2
3.2 มีอาจารย์ทหารที่จบปริญญาเอกมากขึ้น		✓	✓	2
3.3 มีการสัมมนาหลักสูตร วิทยากร อาจารย์ ร่วมแสดง ความคิดเห็น	✓	✓	✓	3
4. ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี				
4.1 วัสดุ อุปกรณ์ มีความทันสมัย มีการใช้งานอย่างมี ประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	3
4.2 หลักสูตรมีความทันสมัย	✓	✓	✓	3
4.3 ความรู้ของบุคลากร ครู อาจารย์ ทันต่อความ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี		✓	✓	2
2. สิ่งที่คาดหวังด้านกระบวนการ				
2.1 ควรมีการปรับโครงสร้างให้เป็นบัณฑิตวิทยาลัย		✓	✓	2
2.2 ควรมีมาตรการจูงใจให้กำลังพลเข้ารับการศึกษา เพิ่มขึ้น	✓	✓	✓	3
ผลผลิต				
1. ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะพึงประสงค์	✓	✓	✓	3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
2. มีความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้		✓		1
3. มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านความมั่นคงของชาติ				
3.1 ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		✓		1
3.2 ตามองค์ประกอบ	✓	✓	✓	3
4. ด้านการบริการวิชาการ				
4.1 จัดอาจารย์ไปบรรยายภายนอกอยู่เสมอ	✓	✓	✓	3
4.2 จัดอาจารย์ไปร่วมสัมมนาภายนอก	✓	✓	✓	3
5.งานวิจัยของครู อาจารย์				
5.1 มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย	✓	✓	✓	3
5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมีน้อยมาก		✓	✓	2
3. สิ่งที่คาดหวังด้านผลผลิต				
3.1 ควรมึงานวิจัยของครู/อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมากขึ้น		✓	✓	2
3.2 ควรมึวิธีการได้งบประมาณเพื่อบริหารจัดการใน ส่วนบัณฑิตศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิต เป็นต้น	✓	✓	✓	3
ข้อมูลป้อนกลับ				
มีการติดตามประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับเข้าสู่ระบบ	✓	✓	✓	3
สภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา				
ด้านเศรษฐกิจ				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาด้านการเมือง	✓	✓	✓	3
ด้านการเมือง				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	3
ด้านสังคมจิตวิทยา				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	3
ด้านเทคโนโลยี				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	3
ด้านวัฒนธรรม				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา	✓			1
2. ไม่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา		✓	✓	2

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
ด้านระบบนิเวศน์				
1. ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา	✓		✓	2
2. ไม่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา		✓		1
จุดแข็งของสถานศึกษา				
1. เป็นสถาบันเดียวทางทหารที่เปิดปริญญาโทด้วยตนเอง	✓	✓	✓	3
2. เสียค่าใช้จ่ายน้อย	✓	✓	✓	3
3. เป็นสถาบันเดียวในประเทศไทยที่เปิดปริญญาโท (การทหาร)	✓	✓	✓	3
4. สถานศึกษาอยู่ในทำเลที่เหมาะสม			✓	1
5. สามารถโอนหน่วยกิตจากผู้จบจากวิทยาลัยการทัพ โรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ และหลักสูตรนายทหาร อาวุโสเหล่าทัพ	✓	✓	✓	3
จุดอ่อนของสถานศึกษา				
1. ไม่มีบัณฑิตวิทยาลัย		✓		1
2. อาจารย์ที่ปรึกษามีน้อย	✓	✓	✓	3
3. ขีดศดคกฏ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น	✓	✓	✓	3
4. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร	✓	✓	✓	3
5. ครู/อาจารย์ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ	✓	✓	✓	3
6. มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย		✓	✓	2

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ปัจจัยนำเข้าด้านความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ มุ่งเน้นทางการทหารเป็นหลัก งบประมาณไม่เพียงพอ กำลังพลที่ปฏิบัติงานในหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ขณะที่ ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท มีการสอนในลักษณะประยุกต์ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วนสิ่งที่คาดหวัง ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ควรมีตำแหน่งทางวิชาการให้กับครู/อาจารย์ เพิ่มงบประมาณหรือมีแนวทางในการได้งบประมาณ เพื่อนำมาบริหารจัดการ เช่น จ้างอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มขึ้น

ด้านกระบวนการจัดการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ระบบย่อยด้านบุคลากร กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ส่วนบัณฑิตศึกษา มีทักษะในการปฏิบัติงาน ครู/อาจารย์ที่เชิญมาบรรยาย มีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง ขณะที่ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน เห็นว่า มีการให้รางวัลตอบแทนบุคลากร

ที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ นอกเหนือจากนี้จึงประจำปอย่างเหมาะสม ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า โครงสร้างล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของการศึกษาในปัจจุบัน คิด กฎ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น กฎ ระเบียบ ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน มีการจัดทำแผนการศึกษา แผนงานประจำปี กำลังพลไม่เพียงพอ แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ระบบย่อยด้านการกิจ ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า การสัมมนาหลักสูตร วิทยากร อาจารย์ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนระบบงานย่อยด้านเทคโนโลยี ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ มีความทันสมัย มีการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรมีความทันสมัย ในส่วนที่คาดหวัง ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ควรพิจารณาการจูงใจ ให้กำลังพลเข้ารับการศึกษาเพิ่มขึ้น

ด้านผลผลิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่ามีผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความเข้าใจด้านความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ สถานศึกษาจัดอาจารย์ไปบรรยายภายนอก และร่วมสัมมนาอยู่เสมอ ครู/อาจารย์มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย มี 1 ท่าน เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ส่วนสิ่งที่คาดหวัง ทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าควรมีวิธีการได้งบประมาณ เพื่อบริหารจัดการในส่วนบัณฑิตศึกษา

ด้านข้อมูลป้อนกลับ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า การติดตามประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับเข้าสู่ระบบ

ด้านสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา เทคโนโลยี ส่งผลต่อระบบการศึกษา ในขณะที่มี 1 ท่าน เห็นว่า ด้านวัฒนธรรม ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา และด้านระบบนิเวศน์ ไม่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา

สำหรับจุดแข็งของสถานศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า

1. เป็นสถาบันเดียวในประเทศไทยที่เปิดปริญญาโท ด้วยตนเอง
2. เสียค่าใช้จ่ายน้อย
3. เป็นสถาบันเดียวในประเทศไทยที่เปิดปริญญาโท (การทหาร)
4. สามารถโอนหน่วยกิตจากผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยการทัพ โรงเรียน

เสนารธิการเหล่าทัพและหลักสูตรนายทหารอาวุโสเหล่าทัพ

ในส่วนจุดอ่อน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า

1. อาจารย์ที่ปรึกษามีน้อย
2. ยึดติด กฎ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น
3. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร
4. ครู/อาจารย์ ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ
5. ครู/อาจารย์ มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน
เสนาธิการทหารบก

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 44 – 51 ปี จำนวน 4 คน โดยมีอายุ 44 ปี 46 ปี 49 ปี และ 51 ปี ในส่วนของวุฒิการศึกษา พบว่า มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 100 ในส่วนของระยะเวลาปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาของกองทัพบก จำนวน 2 ปี คิดเป็น ร้อยละ 50 จำนวน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และ จำนวน 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียน
เสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1.	การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อม	3.00	0.82	4.50	0.58
2.	ส่งเสริมให้มีการศึกษาเรียนรู้ ความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.75	0.96	4.50	0.58
3.	ส่งเสริมให้มีการศึกษา เรียนรู้องค์ประกอบของความมั่นคงของชาติ ทั้งจากการกำหนดนโยบาย การสอดแทรกในการเรียนการสอน หรือมีกิจกรรมส่งเสริม	3.25	0.96	4.50	0.58
4.	แนวทางที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมให้ศึกษา เรียนรู้ถึงความมั่นคงแบบใหม่ ที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional)	3.50	0.58	4.50	0.58
5.	มีวิธีการปลูกฝังค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน	4.00	0.82	4.75	0.50
6.	ค่านิยมของสถานศึกษาปัจจุบัน ชัดถื่อ และตระหนักถึงความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด	4.00	0.82	4.75	0.50
7.	สังคมมีค่านิยมที่ยึดมั่นแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.75	0.96	4.50	0.58
8.	เป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม	3.75	0.50	4.75	0.50

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
9.	เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับภารกิจของกองทัพบก โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคง	4.00	0.82	4.75	0.50
10.	มีการศึกษา วิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาของชาติ และกองทัพบกที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติเพื่อนำมากำหนดเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา	3.50	0.58	4.75	0.50
11.	มีงบประมาณสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้การดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.50	0.58	4.75	0.50
12.	มีแผนงานและโครงการที่ระบุการใช้งบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.75	05.0	4.75	0.50
13.	มีการจัดสรรงบประมาณประจำปี สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.25	0.50	4.50	0.58
14.	มีกระบวนการคัดสรร บุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	3.25	1.71	4.50	0.58
15.	มีกระบวนการคัดเลือก ผู้เข้ารับการศึกษาที่เหมาะสม	3.00	1.41	4.25	0.50
16.	การกำหนดคุณสมบัติ ผู้เข้ารับการศึกษา มีความเหมาะสม	3.25	1.5	4.50	0.58
17.	การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา มีความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม	4.00	0.82	4.75	0.50
	รวมเฉลี่ย	3.56	0.66	4.60	0.44

จากตารางที่ 12 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่าการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อม การส่งเสริมให้มีการศึกษาเรียนรู้องค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งจากการกำหนดนโยบาย การสอดแทรกในการเรียนการสอน หรือมีกิจกรรมส่งเสริม มีการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ มีกระบวนการคัดสรรบุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีกระบวนการคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาที่

เหมาะสม และประเด็นสุดท้าย การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษา มีความเหมาะสม ทั้ง 6 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในเกณฑ์มาก แต่ก่อนมาทางปานกลาง ในขณะที่สภาพที่ควรจะเป็น มีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านบุคลากร

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	บุคลากร มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง	3.25	1.71	4.75	0.50
2	มีการพัฒนาทักษะ การปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.58	4.75	0.50
3	ครู/อาจารย์ มีทักษะการให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ อย่างเหมาะสม	3.50	0.58	4.50	0.58
4	ครู/อาจารย์ มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการอยู่เสมอ	3.75	0.96	4.75	0.50
5	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถด้านการเรียนการสอนของครู / อาจารย์	3.50	0.58	4.50	0.58
6	มีการทำข้อกำหนดภาระงานที่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการ ในตำแหน่งงาน	3.50	0.58	4.75	0.50
7	การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา พิจารณาจากความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ปฏิบัติ	3.50	0.58	4.75	0.50
8	มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนประจำ ผู้สอนนอกเวลา วิทยากรภายนอก ด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อบริการทางวิชาการ	3.50	1.00	4.75	0.50
9	จัดครู/อาจารย์ เข้าสอนโดยพิจารณาสาขาวิชาที่จบตามความถนัด หรือความเชี่ยวชาญ	3.50	1.00	4.50	0.58
10	สถานศึกษากำหนดค่านิยมขององค์กรไว้อย่างชัดเจน	3.00	1.41	4.50	0.58
11	มีการกำหนดจรรยาบรรณของครู/อาจารย์	2.75	1.26	4.25	0.50

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
12	สถานศึกษามีค่านิยมที่ชัดเจน แนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.50	1.00	4.50	0.58
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร	4.00	0.82	4.75	0.50
14	บทบาทของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับเป็นไปอย่างเหมาะสม	3.50	0.58	4.50	0.58
15	ฝ่ายบริหาร/ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างได้ในความเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.50	0.58	4.50	0.58
16	ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการใส่ใจในความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสร้างแรงจูงใจในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.75	0.96	4.50	0.58
17	ผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีทักษะความเป็นผู้นำด้านการบริหารการศึกษา	3.50	1.00	4.75	0.50
18	การจัดการด้านสวัสดิการ สิทธิ ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ให้กับบุคลากรของสถานศึกษา เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม	3.00	0.82	4.75	0.50
19	สถานศึกษามีการจูงใจ โดยการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานโดดเด่น ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.25	0.50	4.75	0.50
20	มีการสร้างแรงจูงใจ แก่ครู/อาจารย์ ที่ทำผลงานทางวิชาการ	2.50	1.00	4.75	0.50
21	มีแนวทางการพัฒนาทัศนคติในการทำงานเป็นที่มาให้ครู/อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง	2.75	1.26	4.75	0.50
22	การดำเนินงานของสถานศึกษา คำนึงถึงความรู้สึกของบุคลากรอย่างเหมาะสม	3.50	0.58	4.50	0.58
23	จำนวนครู/อาจารย์ ต่อจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาโดยเฉลี่ย มีความเหมาะสม	3.25	0.50	4.50	0.58
24	ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรร่วมการสัมมนาเสวนาทางวิชาการ หรือร่วมโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.25	1.71	4.50	0.58

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
25	จัดให้มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่น่าผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการมอบหมายงานและพิจารณาความดี ความชอบ	3.50	1.00	4.75	0.50
	รวมเฉลี่ย	3.36	0.76	4.62	0.47

จากตารางที่ 13 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านกระบวนการจัดการศึกษา ของโรงเรียน เสนาธิการทหารบก ในระบบย่อยด้านบุคลากร พบว่า บุคลากร มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่ง สถานศึกษากำหนดค่านิยมขององค์กรไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนด จรรยาบรรณของครู/อาจารย์ การจัดการด้านสวัสดิการ สิทธิผลประโยชน์ต่างๆ ที่ให้กับบุคลากร ของสถานศึกษา เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม สถานศึกษามีการจูงใจ โดยการให้รางวัลแก่ บุคลากรที่มีผลงานโดดเด่น ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีการสร้างแรงจูงใจแก่ครู/อาจารย์ ที่ทำผลงานทางวิชาการ มีแนวทางการพัฒนาทัศนคติในการทำงานเป็นทีมให้ครู/อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนครู/อาจารย์ต่อจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาโดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมและประดี้น สุดท้าย ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรร่วมกับการสัมมนา เสวนาทางวิชาการหรือร่วมโครงการ/ กิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้ง 9 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในภาพรวมของ สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในขณะที่สภาพที่ควรจะเป็น มี ค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านกระบวนการจัดการศึกษา ของโรงเรียน เสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านภารกิจ

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	การจัดการเรียนการสอน มีการสอดแทรก หรือให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	3.25	0.96	4.50	0.58

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
2	การจัดทำแผนการสอนของครู/อาจารย์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	4.00	0.82	4.50	0.58
3	การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษา คิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์	4.00	0.82	4.50	0.58
4	การเรียนการสอน มีการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในประเด็นที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	4.00	0.82	4.50	0.58
5	ครู/อาจารย์ มีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอน	4.00	0.82	4.50	0.58
6	สถานศึกษามีการนิเทศ ครู/อาจารย์ ทุกปีการศึกษา และมีการติดตามประเมินผล	3.75	0.50	4.50	0.58
7	การปฐมนิเทศ ครู/อาจารย์ใหม่ มีการให้ความรู้ ความเข้าใจและบทบาทหน้าที่ ใน ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	4.00	0.82	4.75	0.50
8	การศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	3.75	0.50	4.75	0.50
9	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.00	0.82	4.75	0.50
10	ในด้านการบริหาร ได้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	3.50	0.58	4.75	0.50
11	ในด้านการบริหาร ผู้บริหารให้ความสนใจต่อการจัดมีการระดมทรัพยากรจากกองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	3.25	0.50	4.75	0.50
12	การจัดกิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา เพื่อปลูกฝังความสามัคคี ค่านิยมของความเป็นไทย	4.00	0.82	4.50	0.58
13	มีการจัดกิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในแต่ละภาคเรียน	4.00	0.82	4.50	0.58
14	จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและเรื่องอื่น	4.25	0.96	4.50	0.58

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
15	ด้านการบริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้เข้ารับ การศึกษาอย่างเหมาะสม เพียงพอ	4.00	0.82	4.75	0.50
16	ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการค้นคว้าอย่างเพียงพอ และทันสมัย	3.25	0.50	4.75	0.50
17	ห้องสมุดมีทรัพยากร สำหรับการค้นคว้า เช่น อินเทอร์เน็ต ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น อย่าง เพียงพอ และทันสมัย	3.50	0.58	4.75	0.50
18	ระบบการรักษาความปลอดภัย การให้การ รักษาพยาบาล มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	3.50	0.58	4.25	0.96
19	เอกสาร ตำรา สื่อ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนหรือการจัด กิจกรรม เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีเพียงพอต่อ ความต้องการของครู/อาจารย์ และผู้เข้ารับการศึกษา	3.75	0.50	4.75	0.50
	รวมเฉลี่ย	3.78	0.55	4.61	0.49

จากตารางที่ 14 สภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านภารกิจของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่ควรจะเป็น ของระบบย่อยด้านภารกิจ พบว่า การจัดการเรียนการสอน มีการสอดแทรก หรือให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ มีการระดมทรัพยากรจากกองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และประเด็นสุดท้าย ห้องสมุดมีหนังสือตำรา วารสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการค้นคว้าอย่างเพียงพอและทันสมัย ทั้ง 3 ประเด็นอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ สภาพที่ควรจะเป็น มีค่าเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควร
จะเป็น ของระบบย่อยด้านโครงสร้าง

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	สถานศึกษามีโครงสร้าง การจัดส่วนราชการเหมาะสม มีการกำหนด อำนาจ หน้าที่ไว้อย่างชัดเจนของส่วนงาน	3.50	0.58	4.75	0.50
2	การติดต่อประสานงานส่วนราชการต่างๆ มีความคล่องตัว ชี้คหยุ่งสูง	4.00	1.15	4.75	0.50
3	มีระบบการตรวจสอบ ประเมินผล ถึงความเหมาะสมตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ อย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.58	4.50	0.58
4	การกระจายอำนาจการตัดสินใจ มีความเหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานเป็น ไปอย่าง สะดวก รวดเร็ว	3.50	0.58	4.75	0.50
5	บุคลากร มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม	3.75	0.96	4.75	0.50
6	ระบบการควบคุม กำกับดูแล เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	4.00	0.82	4.75	0.50
7	ระบบการควบคุมภายในเป็นไปอย่างมีระบบต่อเนื่อง และมีประสิทธิผล	3.75	0.50	4.50	0.58
8	มีการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน	3.75	0.50	4.50	0.58
9	ในการวางแผน มีการวิเคราะห์ประเด็นความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อม	4.00	0.82	4.50	0.58
10	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข	4.00	0.82	4.50	0.58
11	กฎ ระเบียบ ของสถานศึกษา มีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.00	0.82	4.75	0.50
12	การกำหนดกฎ ระเบียบ คำนึงถึงความอ่อนตัว หรือ ชี้คหยุ่งต่อการปฏิบัติ อย่างเหมาะสม	4.00	0.82	4.25	0.50
13	การกำหนดกฎ ระเบียบต่าง ๆ สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา และเอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	3.75	0.50	4.25	0.50

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
14	การจัดหน่วยงาน เป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ภารกิจและสภาพแวดล้อม	3.75	0.50	4.50	0.58
15	การจัดหน่วยงาน มีความอ่อนตัวและทันสมัย	3.25	0.50	4.75	0.50
16	การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีวิธีการสื่อสารที่ เหมาะสม ทันสมัย เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว	3.50	1.00	4.75	0.50
17	สถานศึกษามีวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ทันสมัย	3.50	1.00	4.75	0.50
18	การกระจายข่าวสาร ข้อมูล เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.50	0.58	4.75	0.50
	รวมเฉลี่ย	3.72	0.57	4.61	0.45

จากตารางที่ 15 สภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน
เสนาธิการทหารบก ในระบบย่อยด้านโครงสร้าง พบว่า การจัดหน่วยงานเป็นไปอย่างเหมาะสม
สอดคล้องกับภารกิจและสภาพแวดล้อม มีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็น
อื่น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม 3.72 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น
ของระบบย่อยด้านเทคโนโลยี

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มี โครงสร้างการบริหารและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	4.00	0.80	5.00	0.00
2	อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ความทันสมัยและพอเพียง	3.50	0.58	5.00	0.00
3	วัสดุการเรียนการสอน มีใช้อย่างเพียงพอ	3.50	0.58	5.00	0.00
4	วัสดุที่นำมาใช้ มีความทันสมัยและมีระบบการบำรุง ดูแลอย่างเหมาะสม	4.00	0.00	0.00	0.00
5	มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและควบคุมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.50	4.50	0.58

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
6	ตารางเรียนที่กำหนด มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริง	4.00	0.00	4.75	0.50
7	มีการตรวจสอบ ติดตามและควบคุมการดำเนินการตามตารางเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.00	4.75	0.50
8	การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ได้วิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ ด้านความมั่นคงของชาติ และนำมาเป็นสาระหลัก ในการจัดทำหลักสูตรอย่างเหมาะสม	4.50	0.58	5.00	0.00
9	หลักสูตรมีเนื้อหาสาระและลักษณะวิชาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	4.50	0.58	5.00	0.00
10	การจัดทำหลักสูตร มีความสอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4.25	0.50	5.00	0.00
11	หลักสูตรมีลักษณะส่งเสริมอุดมการณ์ ความรักชาติ สร้างความสามัคคี ปroudองและความเป็นปึกแผ่น	4.00	0.00	5.00	0.00
12	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงของชาติอย่างเหมาะสม	4.00	0.82	5.00	0.00
13	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ให้ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.50	5.00	0.00
14	ครู/อาจารย์ มีการติดตาม พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ อย่างให้ความสำคัญ	4.25	0.50	5.00	0.00
	รวมเฉลี่ย	4.04	0.15	4.93	0.10

จากตารางที่ 16 สภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เสนาธิการทหารบก ในระบบย่อยด้านเทคโนโลยี พบว่า ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก และพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ได้วิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ ด้านความมั่นคงของชาติและนำมาเป็นสาระหลัก ในการจัดทำหลักสูตรอย่างเหมาะสม และหลักสูตรมีเนื้อหาสาระและลักษณะวิชาที่ทันสมัย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม 4.04 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านผลผลิตของโรงเรียน
เสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้	4.00	0.82	5.00	0.00
2	มีความรู้อย่างถ่องแท้ และเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณในเนื้อหาสาระหลักของวิชาความรู้ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.75	0.50	5.00	0.00
3	มีทักษะ เซาว์ปัญญา สามารถประยุกต์ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้องและนำไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.50	5.00	0.00
4	มีการแสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	4.25	0.50	5.00	0.00
5	มีความรู้ด้านความความมั่นคงของชาติและสามารถเข้าใจสภาพความเป็นไปของความมั่นคง	4.25	0.50	5.00	0.00
6	สถานศึกษามีการบริการวิชาการ องค์กรความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ	4.00	0.82	4.75	0.50
7	มีการผลิตผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.75	0.50	4.75	0.50
8	มีโครงการ แผนงานและการดำเนิน การบริการวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ	3.75	0.50	5.00	0.00
9	มีการผลิตผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ	3.75	0.96	4.75	0.50
10	สถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในประเด็นปัญหา ด้านความมั่นคง อย่างสม่ำเสมอ	3.50	1.00	4.75	0.50
11	มีการเผยแพร่ผลการวิจัยในวารสารระดับชาติ	3.00	0.00	4.50	0.58
12	ส่งเสริม สนับสนุนและจัดหาแหล่งทุนการวิจัยที่เกี่ยวกับความมั่นคง ให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	3.00	0.00	4.50	0.58
	รวมเฉลี่ย	4.00	0.43	4.83	0.53

จากตารางที่ 17 สภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านผลผลิตของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า การเผยแพร่ผลการวิจัยในวารสารระดับชาติและการส่งเสริม สนับสนุนและการจัดหาแหล่ง

ทุนการวิจัยที่เกี่ยวกับความมั่นคง ให้นักลากรอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย
ในภาพรวม 4.00 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับ ของ
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพ ที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ระบบการประเมินผล ผลผลิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไข	3.50	0.58	4.50	0.58
2	มีการติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และเป็น ระบบ	4.00	0.82	4.50	0.58
3	ผู้บริหาร ได้นำข้อมูลป้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง	3.75	0.50	4.50	0.58
	รวมเฉลี่ย	4.00	0.43	4.83	0.53

จากตารางที่ 18 สภาพระบบการจัดการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับของโรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก อยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม 3.75 อยู่ในระดับมาก

2.1.3 ข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โดยผู้ใช้
ผลผลิต แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	อายุ			ไม่ตอบ 2 คน
	30 - 40 ปี	-	-	
	41 - 50 ปี	16	47.1	
	51 ปีขึ้นไป	16	47.1	
2	ระดับการศึกษา			ไม่ตอบ 2 คน
	ปริญญาตรี	13	40.28	
	ปริญญาโท	19	55.9	
	ปริญญาเอก	-	-	
3	การศึกษาทางทหาร			ไม่ตอบ 2 คน
	โรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ	11	34.8	
	วิทยาลัยการทัพ	16	50.0	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
	วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	5	15.62	
4	ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ ผู้บังคับหน่วยรบ ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการรบ ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ อื่น ๆ เช่น ฝ่ายเสนารธิการ ฝ่ายกิจการพิเศษ	5 2 2 23	15.62 5.90 5.90 67.6	ไม่ตอบ 2 คน
5	ปัจจุบันมีผู้ได้บังคับบัญชาที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาโท (การทหาร) ของ โรงเรียนเสนารธิการ ทหารบก นับตั้งแต่ปี 2545- 2549 จำนวน 1 คน 2 คน 3 คน 4 คน 5 คน	17 6 1 2 1	50.0 17.6 2.9 5.9 2.9	ไม่ตอบ 2 คน

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะผู้ใช้ผลผลิต มีอายุ 41 – 50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 47.1 ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 55.9 การศึกษาทางทหารสำเร็จ การศึกษาจากวิทยาลัยการทัพ ร้อยละ 50.0 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ เช่น ฝ่ายเสนารธิการ ฝ่าย กิจการพิเศษ ร้อยละ 67.6 ปัจจุบันมีผู้บังคับบัญชาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนารธิการทหารบก นับตั้งแต่ปี 2545 จำนวน 1 คน ร้อยละ 50.0 ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โรงเรียนเสนารธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
		สภาพที่ปรากฏ ในปัจจุบัน		ระดับคุณลักษณะที่ ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	มีความรู้ ความสามารถดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐาน	3.78	0.83	4.32	0.59

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
		สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน		ระดับคุณลักษณะที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
2	มีความรู้ ความสามารถในด้านการวิจัย และการพัฒนาการทหาร ในระดับยุทธการและยุทธศาสตร์	3.88	0.77	4.41	0.70
3	เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยให้บรรลุภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.15	0.65	4.56	0.56
4	มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถบริหารและพัฒนาองค์กรอย่าง	4.14	0.66	4.44	0.61
5	สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	4.06	0.85	4.50	0.51
6	สามารถทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการทหาร ที่มีคุณค่าได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป	3.76	0.82	4.26	0.67
7	มีหลักวิชาที่มีเหตุผลและหลักวิชา ก้าวัดัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้องรวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ เป็นเป้าหมายสูงสุด	4.09	0.3	4.38	0.65
	รวมเฉลี่ย	3.97	0.60	4.41	0.45

จากตารางที่ 20 พบว่าค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบันคือ 3.97 อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่ควรจะเป็น คือ 4.41 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สำหรับรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพที่ปรากฏในปัจจุบันสูงสุด คือ 4.15 ในคุณลักษณะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยให้บรรลุภารกิจ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบันต่ำสุด คือ 3.76 ในคุณลักษณะ สามารถทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการทหาร ที่มีคุณค่าได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท
(การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
		สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
	ด้านความรู้				
1	มีความรู้ที่ครอบคลุมและเป็นระบบ เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีพื้นฐานทางทหารและความมั่นคงของชาติ	4.18	0.58	4.59	0.56
2	มีความรู้อย่างถ่องแท้และเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณ ในเนื้อหาสาระหลักของวิชาความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.03	0.67	4.53	0.61
3	ตระหนักในองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพ	4.21	0.64	0.65	0.49
4	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจที่มี สำหรับการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติหรือการปฏิบัติในวิชาชีพ	4.18	0.67	4.68	0.53
5	มีการใช้ความรู้ อย่างมีวิจารณญาณต่อปัญหาความมั่นคงของชาติ	4.12	0.59	4.62	0.49
6	มีความเข้าใจในปัญหา ด้านการทหารและความมั่นคงของชาติที่มีความสลับซับซ้อน	4.09	0.67	4.56	0.56
7	แสดงให้เห็นว่าใช้งานวิจัยเป็นฐานในการคิดแก้ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ	3.94	0.81	4.53	0.51
8	มีความเข้าใจในวิธีการพัฒนาการความรู้ใหม่และประยุกต์ใช้ รวมทั้งเข้าใจในผล กระทบของผลงานวิจัยในปัจจุบัน ต่อการปฏิบัติในงานที่เกี่ยวข้อง	3.91	0.62	4.53	0.51
9	สนใจติดตามความเปลี่ยนแปลง ความทันสมัยและความก้าวหน้า ของความรู้ทางการทหารเปลี่ยนแปลงไป	4.12	0.77	4.62	0.49

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
		สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
10	ตระหนักถึงความสำคัญในความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่	4.03	0.80	4.62	0.49
11	ตระหนักถึงเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงและนัยยะสำคัญในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงนั้น	3.88	0.88	4.50	0.56
	รวมเฉลี่ย	4.06	0.54	4.58	0.36
	ด้านทักษะชาวปัญญา				
1	สามารถทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลใหม่ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้	3.97	0.72	4.53	0.51
2	สามารถประยุกต์ความรู้ ภาควิทยุทธศาสตร์และภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้อง ในการจัดการกับบริบททางทหารและความมั่นคงของชาติที่แตกต่างหลากหลาย	4.06	0.65	4.41	0.56
3	สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ	3.97	0.80	4.53	0.51
4	สามารถประมวลสรุป เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติและข้อโต้แย้งที่แตกต่างหลากหลาย โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากภายนอก	3.78	0.70	4.47	0.56
5	ดำเนินการพัฒนาคำตอบที่เป็นต้นแบบและสร้างสรรค์ สำหรับการแก้ไขข้อโต้แย้ง	3.79	0.69	4.47	0.61
6	ใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้และสามารถยืนยันพิสูจน์ได้ในสถานการณ์ ที่ขาดข้อมูล ข่าวสารที่สมบูรณ์	3.76	0.70	4.47	0.61
7	สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ผลงานการวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการหรือรายงานด้านการทหารและพัฒนาความคิดใหม่ ด้วยการบูรณาการ องค์ความรู้ที่มีอยู่	3.82	0.63	4.44	0.61
8	สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคทั่วไปและเทคนิคการวิจัยเฉพาะทางในการวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างสร้างสรรค์	3.79	0.64	4.38	0.49

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
		สภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
9	มีการวางแผน ดำเนินโครงการ วิจัย ค้นคว้าทางวิชาการ ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	3.74	0.90	4.41	0.56
	รวมเฉลี่ย	3.86	0.60	4.46	0.43
	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
1	มีบทบาทริเริ่มและจัดการอย่างสร้างสรรค์ ในการแก้ไขข้อโต้แย้ง และปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน	4.00	0.70	4.47	0.56
2	มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานและร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเต็มที่ และสร้างสรรค์ในการจัดการปัญหาต่างๆ	4.15	0.70	4.59	0.50
3	แสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างเหมาะสม	4.06	0.78	4.50	0.56
	รวมเฉลี่ย	4.07	0.64	4.52	0.48
	ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร				
1	มีการใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้ฟัง	4.03	0.63	4.47	0.61
2	สามารถใช้ข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติอย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.69	4.26	0.71
3	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม สำหรับการศึกษาค้นคว้า	4.06	0.55	4.47	0.56
	รวมเฉลี่ย	3.96	0.54	4.40	0.58
	รวมเฉลี่ยทุกด้าน	3.99	0.53	4.49	0.39

จากตารางที่ 21 พบว่าค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามระดับคุณภาพที่ปรากฏในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่ควรจะเป็น คือ 4.49 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สำหรับรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพที่ปรากฏในปัจจุบันสูงสุดคือ 4.07 ของคุณภาพในด้านทักษะ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพที่คาดหวัง คือ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพที่ปรากฏในปัจจุบันต่ำสุดคือ 3.86 ของคุณภาพในด้านทักษะเชาว์ปัญญา ในขณะที่ระดับคุณภาพที่ควรจะเป็นในด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.1.4 ข้อมูลการรับรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) แสดงได้ตามตาราง ดังต่อไปนี้ ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)			ไม่ตอบ 1 คน
	ปีที่ 1	1	5.60	
	ปีที่ 2	16	88.90	
2	ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)			
	ทราบ	14	77.80	
	ไม่ทราบ	1	5.60	
	ไม่แน่ใจ	3	16.70	
3.	เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (National Security) จากสถานศึกษา			
	เคย	17	94.40	
	ไม่เคย	1	5.60	
4	ท่านคิดว่าข้อใดเป็นองค์ประกอบของความ มั่นคงของชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
	เศรษฐกิจ	18	100.00	
	การเมือง	17	94.40	
	สังคมจิตวิทยา	17	94.40	
	การทหาร	17	94.40	

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ	
5	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	15	83.30		
	การพลังงานและสิ่งแวดล้อม	14	77.80		
	ความมั่นคงของมนุษย์	12	66.70		
	ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ หรืออ่านพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ				
	เคย	18	100.00		
	ไม่เคย	-	-		
	ไม่แน่ใจ	-	-		

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก กำลังศึกษาในปีที่ 2 ร้อยละ 88.9 นักศึกษาทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 77.8 เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติจากสถานศึกษาร้อยละ 94.4 ในขณะที่ร้อยละ 77.8 เห็นว่าการพลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติและมีร้อยละ 66.7 เห็นว่า ความมั่นคงของมนุษย์เป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติ นักศึกษาเคยศึกษาเรียนรู้ หรืออ่านพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ร้อยละ 100

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน			
		ระดับคุณลักษณะ ในปัจจุบัน		ระดับคุณลักษณะ ที่คาดหวัง	
		X	S.D.	X	S.D.
1	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถดำเนินการวิจัยอย่างเป็น ระบบ และได้มาตรฐาน	2.94	1.06	4.17	0.79

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน			
		ระดับคุณลักษณะในปัจจุบัน		ระดับคุณลักษณะที่คาดหวัง	
		X	S.D.	X	S.D.
2	มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการวิจัย และการพัฒนาการทหาร ในระดับยุทธการและยุทธศาสตร์	3.28	0.83	4.06	0.64
3	เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยให้บรรลุภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.83	0.79	4.17	0.62
4	มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม	3.89	0.76	4.44	0.62
5	มีความสามารถบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	3.72	0.89	4.22	0.65
6	สามารถทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการทหาร ที่มีคุณค่าได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป	3.67	0.77	4.22	0.94
7	มีหลักวิชาที่มีเหตุผลและหลักวิชา กล้าตัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้องรวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ เป็นเป้าหมายสูงสุด	3.78	0.94	4.39	0.85
	รวม	3.59	0.65	4.24	0.63

จากตารางที่ 23 พบว่าค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนของนักศึกษาปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ตามระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบัน คือ 3.59 อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่คาดหวัง คือ 4.24 อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน สำหรับรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบันสูงสุด คือ 3.89 ในคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม ในขณะที่คุณลักษณะรายด้าน พบว่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะที่คาดหวังสูงสุดคือ 4.44 ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะในปัจจุบัน ต่ำสุดคือ 2.94 ในคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาโท (การทหาร)

ลำดับ	รายการ	X	S.D.	หมายเหตุ
1	ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ และความเข้าใจ พระราช- ดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.33	0.69	
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.94	0.73	
3	ครู/อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ เกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	3.94	0.64	
4	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้อ่าน และศึกษาความ มั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรม -ราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	4.23	0.67	
5	งานด้านความมั่นคงของชาติ เป็นเรื่องของรัฐบาล และสภาความมั่นคงแห่งชาติเท่านั้นที่เป็น ผู้ดำเนินการ	1.72	1.02	คำถามเชิงลบ
6	เป้าหมายหรือจุดหมายสูงสุดของชาติคือ ผลประโยชน์ของชาติ	4.17	0.99	
7	เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของ ชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน	4.56	0.51	
8	การทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มี ความสามัคคีกลมเกลียว มีความสำนึกในความเป็น ชาติไทย เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย ของชาติ	4.11	0.96	
9	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product: NNP) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ หักด้วยค่า เสื่อมราคา	3.61	0.85	
10	การที่คนตกงานมากขึ้น เป็นผลมาจากเศรษฐกิจ ซึ่ง ไม่เกี่ยวกับด้านสังคมจิตวิทยา	2.44	0.92	
11	การใช้ แรงงานอพยพ ทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า ประเทศมีความมั่นคงขึ้น	1.83	0.62	คำถามเชิงลบ

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	X	S.D.	หมายเหตุ
12	ภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ ต้องใช้วิธีการทางทหารเท่านั้น	1.39	0.50	
13	ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional) กับภัยคุกคามแบบใหม่ มีความหมายเหมือนกัน	2.17	0.86	
14	ประเทศไทยควรใช้ผลการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศ ดีกว่าการวิจัยและพัฒนาเอง	2.00	0.97	คำถามเชิงลบ
15	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบหนึ่งในความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา	2.94	1.30	คำถามเชิงลบ
16	ปัญหาด้านพลังงาน ทั้งแหล่งพลังงานและราคา ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	1.50	0.51	คำถามเชิงลบ
17	ความเสื่อมโทรมของสภาวะสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	4.00	0.91	
18	ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ไม่ถูกทำร้ายจนเสียชีวิตอย่างไม่เป็นธรรม	3.11	1.02	คำถามเชิงลบ
19	ความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ใช่องค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ เพราะอยู่ในด้านสังคมจิตวิทยาอยู่แล้ว	2.3	0.97	คำถามเชิงลบ
	รวมเฉลี่ย	3.07	0.20	

จากตารางที่ 24 พบว่าความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติของนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในข้อคำถามเชิงบวก มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนในคำถามเชิงลบมีค่าเฉลี่ย 2.25 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จำนวน 3 คน ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จากการสัมภาษณ์

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
ปัจจัยนำเข้า				
1. เน้นความรู้ ด้านความมั่นคงเชิงบูรณาการ ไม่เน้น การทหาร มองถึงผลประโยชน์ของชาติ	✓	✓	✓	3
2. ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท เน้นเรื่องความสามัคคี	✓	✓	✓	3
3. สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงสอนเรื่องประวัติศาสตร์ มี โครงการพระราชดำรัส	✓	✓	✓	3
4. นักเรียนนายร้อย มีค่านิยมค่านึงถึงชาติมากกว่าคนอื่นฯ	✓			1
5. ทหารเป็นผู้ที่เข้ามาปกป้องความมั่นคงทุกด้าน	✓			1
6. ให้นักเรียนนายร้อยมีเป้าหมายยึดมั่นในพระราโชวาท ของสมเด็จพระเทพรัตนฯ		✓	✓	2
7. งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากหลายแห่ง	✓	✓	✓	3
8. การคัดสรรบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อย มีความสุจริต โปร่งใส ยุติธรรม	✓	✓	✓	3
9. ครู/อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาอย่าง เหมาะสม	✓	✓	✓	3
สิ่งที่คาดหวังจากปัจจัยนำเข้า				
1. การฝึกความรับผิดชอบให้มากขึ้น		✓		1
2. การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ความกล้าหาญ อดทน เข้มแข็ง ควรมีมากกว่านี้		✓		1
3. เวลาการศึกษา ควรปรับจาก 4 ปี เป็น 5 ปี	✓	✓	✓	3
4. กองทัพบก ควรกำหนดความก้าวหน้าของครู/อาจารย์ให้ มีความชัดเจน	✓	✓	✓	3
กระบวนการจัดการศึกษา				
1. ระบบย่อยด้านบุคลากร				
1.1 ครู/อาจารย์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะดีมาก	✓	✓	✓	3
1.2 บุคลากรส่วนใหญ่มีค่านิยมทำงานเพื่อสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติอย่างทุ่มเท	✓	✓	✓	3
1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับสูงและได้รับการ ยอมรับ		✓	✓	2

ตารางที่ 25 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
1.4 บุคลากรมีความรู้สึกรับผิดชอบความก้าวหน้าในแนวทางการรับราชการเท่าที่ควร		✓	✓	2
2. ระบบย่อยด้านโครงสร้าง				
2.1 ด้านอำนาจหน้าที่ มีความเหมาะสม			✓	1
2.2 ควรปรับปรุงโครงสร้าง สายการบังคับบัญชายาวเกินไป ส่วนใหญ่ต้องรายงานถึงหน่วยเหนือ	✓	✓		2
2.3 มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ	✓	✓	✓	3
2.4 กฎ ระเบียบ บางประการล้าสมัย ทำให้ขาดความยืดหยุ่น	✓	✓	✓	3
2.5 มีแผนแม่บทที่นำมาจากวิสัยทัศน์ของกองทัพบก	✓	✓	✓	3
3. ระบบย่อยด้านภารกิจ				
3.1 มีการนิเทศการสอน	✓	✓	✓	3
3.2 การเรียน การสอน ดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการใช้ห้องเรียน เวลา	✓	✓	✓	3
4. ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี				
4.1 วัสดุ อุปกรณ์ มีความทันสมัย มีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	3
4.2 หลักสูตรมีความทันสมัย มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	3
4.3 บุคลากรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	3
สิ่งที่คาดหวังด้านกระบวนการ				
1. ความก้าวหน้าของบุคลากร โดยเฉพาะ ครู/อาจารย์	✓	✓	✓	3
2. สถานศึกษามีศักยภาพพอที่จะเปิดการเรียนระดับสูงได้			✓	1
ผลผลิต				
1. ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	✓	✓	✓	3
2. มีความรู้ทางทหาร ความเป็นผู้นำ และด้านวิชาการต่างๆ	✓	✓	✓	3
3. มีการบริการวิชาการแก่สังคมหลายกิจกรรม เช่น การเข้าค่าย	✓	✓	✓	3
4. จัด ครู/อาจารย์ ไปบรรยายภายนอกอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	3
5. จัด ครู/อาจารย์ ไปร่วมสัมมนา อยู่เสมอ	✓	✓	✓	3
6. มีงานวิจัยของครู/อาจารย์ โดยมีการเผยแพร่ในวารสารวิชาการของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	✓	✓	✓	3

ตารางที่ 25 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
7. มีงานวิจัยของครู/อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยตรงค่อนข้างน้อย		✓	✓	2
สิ่งที่คาดหวังด้านผลผลิต				
1. การสร้างอุดมการณ์ของนักเรียนนายร้อยที่เสียสละต่อประเทศชาติมากขึ้น	✓			1
2. ควรปรับหลักสูตรการศึกษา ควรให้ความรู้กว้างๆ และควรเพิ่มด้านสังคมศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ			✓	1
ข้อมูลป้อนกลับ				
1. มีการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาอย่างสม่ำเสมอจากผู้ใช้ผลผลิต	✓	✓	✓	3
2. มีการสอบถามข้อมูลป้อนกลับจากผู้สำเร็จการศึกษา		✓	✓	2
สภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา				
ด้านเศรษฐกิจ				
1. ส่งผล	✓	✓	✓	3
ด้านการเมือง				
1. ส่งผล	✓		✓	2
2. ไม่ส่งผล		✓		1
ด้านสังคมจิตวิทยา				
1. ส่งผล	✓	✓	✓	3
2. ไม่ส่งผล				
ด้านเทคโนโลยี				
1. ส่งผล	✓	✓	✓	3
2. ไม่ส่งผล				
ด้านวัฒนธรรม				
1. ส่งผล		✓	✓	2
2. ไม่ส่งผล				
ด้านระบบนิเวศน์				
1. ส่งผล		✓	✓	2
2. ไม่ส่งผล				

ตารางที่ 25 (ต่อ)

สภาพระบบการจัดการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร ก.	ผู้บริหาร ข.	ผู้บริหาร ค.	
จุดแข็งของสถานศึกษา				
1. ภาพพจน์ของสถาบัน		✓	✓	2
2. บุคลากรมีความพร้อม	✓	✓	✓	3
3. นักเรียนนายร้อยมีวินัย	✓	✓	✓	3
4. มีงบประมาณสนับสนุนจากหลายแหล่ง	✓			1
5. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญ	✓	✓		2
จุดอ่อนของสถาบัน				
1. ความก้าวหน้าของ ครู/อาจารย์ ตามแนวทางการรับราชการ	✓	✓	✓	3
2. หลักสูตรที่ใช้เวลาน้อย	✓	✓	✓	3
3. ควรเพิ่มระยะเวลาการศึกษามากขึ้น		✓	✓	2

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ปัจจัยนำเข้าด้านความรู้ ความมั่นคงของชาติ เน้นเชิงบูรณาการ ไม่เน้นการทหารเพียงอย่างเดียว มองถึงผลประโยชน์ของชาติ ส่วนความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท จะเน้นเรื่องความสามัคคี ประการสำคัญ ซึ่งองค์สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านนี้ด้วยงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนจากหลายแหล่ง การคัดสรรบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อย มีความสุจริต โปร่งใส ยุติธรรม และ ครู/อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาอย่างเหมาะสม มีผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน เห็นว่า นักเรียนนายร้อย มีค่านิยมค่านึงถึงชาติมากกว่าคนอื่นๆ และทหารเป็นผู้เข้ามาปกป้องความมั่นคงทุกด้าน ในส่วนสิ่งที่คาดหวัง ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า เวลาในการศึกษาควรปรับจาก 4 ปี เป็น 5 ปี และกองทัพบก ควรกำหนดความก้าวหน้าของ ครู/อาจารย์ ให้มีความชัดเจน

ด้านกระบวนการจัดการศึกษา พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ระบบย่อยด้านบุคลากร ครู/อาจารย์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะดีมาก บุคลากรส่วนใหญ่มีค่านิยมทำงานเพื่อสถานศึกษา ตั้งکمและประเทศชาติอย่างทุ่มเท ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า มีการกระจายอำนาจตัดสินใจ มีแผนแม่บทการศึกษาของสถานศึกษา กฎ ระเบียบบางประการล้าสมัย ทำให้ขาดความยืดหยุ่น มีผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน เห็นว่า อำนาจหน้าที่ มีความเหมาะสมในส่วนระบบย่อยด้านภารกิจ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า มีการนิเทศการสอน การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า วัสดุ

อุปกรณ์ มีความทันสมัย มีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรมีความทันสมัย มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วน สิ่งที่คาดหวัง ทั้ง 3 ท่านเห็นว่า กองทัพบก ควรมีแนวทางที่ชัดเจนของบุคลากร โดยเฉพาะ ครู/อาจารย์ ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่าน เห็นว่า สถานศึกษามีศักยภาพ พอที่จะเปิดการศึกษาระดับสูงได้

ด้านผลผลิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ทางทหาร ความเป็นผู้นำและด้านวิชาการต่าง ๆ มีการบริการวิชาการแก่สังคม หลายกิจกรรม เช่น การเข้าค่าย เป็นต้น จัดครู/อาจารย์ไปบรรยายภายนอก และร่วมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ มีงานวิจัยของครู/อาจารย์ โดยมีการเผยแพร่ในวารสารวิชาการ ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ด้านข้อมูลป้อนกลับ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า มีการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ จากผู้ใช้ผลผลิต

ด้านสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน เห็นว่า เห็นว่า ด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษา

สำหรับจุดแข็งของสถานศึกษา

1. บุคลากร มีความพร้อม
2. นักเรียนนายร้อยมีวินัย
3. ภาพพจน์ที่ดีของสถาบัน
4. ผู้บังคับบัญชาสูงให้ความสำคัญ
5. มีงบประมาณสนับสนุนจากหลายแหล่ง

ในส่วนจุดอ่อนของสถาบัน ได้แก่

1. ความก้าวหน้าของครู/อาจารย์ ตามแนวทางการรับราชการ
2. หลักสูตรที่ใช้เวลาน้อย
3. ควรเพิ่มระยะเวลาการศึกษามากขึ้น

2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น แสดงได้ตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ในฐานะครู / อาจารย์

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	อายุ			
	30 – 40 ปี	2	8.00	
	41 – 50 ปี	12	48.00	
2	51 ปีขึ้นไป	11	44.00	
	ระดับการศึกษา			
	ปริญญาตรี	14	56.00	
	ปริญญาโท	10	40.00	
3	ปริญญาเอก	1	4.00	
	ระยะเวลาการปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาของ กองทัพบก			
	1 – 5 ปี	12	48.00	
	6 – 10 ปี	7	28.00	
	11 ปีขึ้นไป	6	24.00	

จากตารางที่ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 48 สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 40 ระยะเวลาปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา
ของกองทัพบก ระหว่าง 1 – 5 ปี ร้อยละ 48 ระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 28
ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่มี ลักษณะ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพ แวดล้อม	3.20	0.65	4.32	0.69
2	ส่งเสริมให้มีการศึกษาเรียนรู้ ความมั่นคงของชาติ ตาม แนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของ ชาติ	3.92	0.91	4.76	0.52

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
3	ส่งเสริมให้มีการศึกษา เรียนรู้องค์ประกอบของความมั่นคงของชาติ ทั้งจากการกำหนดนโยบาย การสอดแทรกในการเรียนการสอน หรือมีกิจกรรมส่งเสริม	3.56	0.71	4.52	0.59
4	มีแนวทางที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมให้ศึกษา เรียนรู้ถึงความมั่นคงแบบใหม่ ที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional)	3.12	0.88	4.64	0.57
5	มีวิธีการปลูกฝังค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน	3.60	0.65	4.76	0.52
6	ค่านิยมของสถานศึกษาปัจจุบัน ชัดถ้อย และตระหนักถึงความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด	3.76	0.78	4.72	0.54
7	สังคมมีค่านิยมที่ยึดมั่นแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.04	0.68	4.80	0.50
8	เป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม	3.52	0.65	4.68	0.48
9	เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับภารกิจของกองทัพบก โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคง	3.68	0.95	4.84	0.37
10	มีการศึกษา วิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาของชาติ และกองทัพบกที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติเพื่อนำมากำหนดเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา	3.40	0.82	4.72	0.46
11	มีงบประมาณสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้การดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.24	0.78	4.56	0.51
12	มีแผนงานและโครงการที่ระบุการใช้งบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.56	0.82	4.64	0.49
13	มีการจัดสรรงบประมาณประจำปี สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.32	0.80	4.48	0.59
14	มีกระบวนการคัดสรร บุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	3.20	0.87	4.68	0.56
15	มีกระบวนการคัดเลือก ผู้เข้ารับการศึกษาที่เหมาะสม	3.72	0.94	4.68	0.56

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
16	การกำหนดคุณสมบัติ ผู้เข้ารับการศึกษา มีความเหมาะสม	3.72	0.79	4.76	0.44
17	การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา มีความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม	3.92	0.95	4.84	0.37
	รวมเฉลี่ย	3.56	0.45	4.67	0.37

จากตารางที่ 27 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อม แนวทางที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ถึงความมั่นคงแบบใหม่ ที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional) การศึกษาวิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษาของชาติ และกองทัพบกที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เพื่อนำมากำหนดเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา มีงบประมาณสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ การดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีการจัดสรรงบประมาณประจำปี สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติ และประเด็นสุดท้ายมีกระบวนการคัดสรร บุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมทั้ง 6 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับมาก แต่ก่อนมาทางปานกลาง ในขณะที่สภาพที่ควรจะมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านบุคลากร

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
	ด้านบุคลากร				
1	บุคลากร มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง	3.68	0.69	4.88	0.33
2	มีการพัฒนาทักษะ การปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.24	0.83	4.84	0.37

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
3	ครู/อาจารย์ มีทักษะการให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ อย่างเหมาะสม	3.36	0.91	4.88	0.33
4	ครู/อาจารย์ มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการอยู่เสมอ	3.72	0.79	4.84	0.37
5	มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถด้านการเรียนการสอนของครู / อาจารย์	3.56	0.82	4.72	0.46
6	มีการทำข้อกำหนดภาระงานที่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการในตำแหน่งงาน	3.64	0.76	4.80	0.41
7	การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา พิจารณาจากความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ปฏิบัติ	3.32	0.90	4.84	0.37
8	มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนประจำ ผู้สอนนอกเวลา วิทยากรภายนอก ด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อบริการทางวิชาการ	3.20	0.87	4.72	0.46
9	จัดครู/อาจารย์ เข้าสอน โดยพิจารณาสาขาวิชาที่จบตามความถนัด หรือความเชี่ยวชาญ	3.26	0.92	4.88	0.33
10	สถานศึกษากำหนดค่านิยมขององค์กรไว้อย่างชัดเจน	3.92	0.91	4.84	0.37
11	มีการกำหนดจรรยาบรรณของครู/อาจารย์	3.96	0.89	4.80	0.41
12	สถานศึกษามีค่านิยมที่ชัดเจน แนวพระราชดำริและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.12	0.78	4.88	0.33
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร	3.88	0.78	4.84	0.37
14	บทบาทของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับเป็นไปอย่างเหมาะสม	3.64	0.81	4.72	0.46
15	ฝ่ายบริหาร/ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างได้ในความเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.52	1.05	4.72	0.46
16	ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการใส่ใจในความมั่นคงของชาติ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสร้างแรงจูงใจในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.68	0.95	4.72	0.46

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
17	ผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีทักษะความเป็นผู้นำด้านการบริหารการศึกษา	3.72	1.21	4.80	0.41
18	การจัดการด้านสวัสดิการ สิทธิ ผล ประโยชน์ต่างๆ ที่ให้กับบุคลากรของสถานศึกษา เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม	3.40	1.04	4.76	0.44
19	สถานศึกษามีการจูงใจ โดยการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานโดดเด่น ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	2.96	1.14	4.68	0.56
20	มีการสร้างแรงจูงใจ แก่ครู/อาจารย์ ที่ทำผลงานทางวิชาการ	3.04	1.15	4.84	0.37
21	มีแนวทางการพัฒนาทัศนคติในการทำงานเป็นทีมให้ครู/อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.52	0.92	4.64	0.57
22	การดำเนินงานของสถานศึกษา คำนึงถึงความรู้สึกร่วมของบุคลากรอย่างเหมาะสม	3.40	1.00	4.68	0.56
23	จำนวนครู/อาจารย์ ต่อจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาโดยเฉลี่ย มีความเหมาะสม	3.76	1.01	4.68	0.48
24	ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรร่วมการสัมมนาเสวนาทางวิชาการ หรือร่วมโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคง ของชาติ	3.52	0.92	4.64	0.57
25	จัดให้มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการมอบหมายงานและพิจารณาความดี ความชอบ	3.56	1.00	4.72	0.54
	รวมเฉลี่ย	3.64	0.73	4.77	0.30

จากตารางที่ 28 สภาพระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในระบบย่อยด้านบุคลากร พบว่าการพัฒนาทักษะ การปฏิบัติในแต่ละหน้าที่ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ครู/อาจารย์ มีทักษะการให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติอย่างเหมาะสม การคัดสรรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพิจารณาจากความรู้ ความสามารถตรงกับหน้าที่ปฏิบัติ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนประจำ ผู้สอนนอกเวลา วิทยากรภายนอก ด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อบริการทางวิชาการ การจัดการด้านสวัสดิการ สิทธิ

ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ให้กับบุคลากรของสถานศึกษา เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม สถานศึกษามีการจูงใจ โดยการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานโดดเด่น ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีการสร้างแรงจูงใจ แก่ครู/อาจารย์ ที่ทำผลงานทางวิชาการและประเดิมสุดท้าย การดำเนินงานของสถานศึกษาคำนึงความรู้สึกของบุคลากรอย่างเหมาะสม ทั้ง 8 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลางส่วนในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านการกิจ

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
	ด้านการกิจ				
1	การจัดการเรียนการสอน มีการสอดแทรก หรือให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	3.64	0.70	4.72	0.46
2	การจัดทำแผนการสอนของครู/อาจารย์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.40	1.00	4.52	0.65
3	การเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้รับการ ศึกษา คิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์	3.76	0.83	4.80	0.41
4	การเรียนการสอน มีการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในประเด็นที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	3.72	0.74	4.60	0.50
5	ครู/อาจารย์ มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอน	4.08	0.86	4.80	0.41
6	สถานศึกษามีการนิเทศ ครู/อาจารย์ ทุกปีการศึกษา และมีการติดตามประเมินผล	3.76	0.78	4.72	0.46
7	การปฐมนิเทศ ครู/อาจารย์ใหม่ มีการให้ความรู้ ความเข้าใจและบทบาทหน้าที่ ใน ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	3.56	1.04	4.76	0.44
8	ในด้านการบริหาร ผู้บริหารให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ	3.80	0.96	4.76	0.44
9	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.56	0.77	4.76	0.52

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
10	ในด้านการบริหาร ได้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	3.60	1.04	4.72	0.54
11	มีการระดมทรัพยากรจากกองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	3.88	0.83	4.68	0.48
12	การจัดกิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา เพื่อปลูกฝังความสามัคคี ค่านิยมของความเป็นไทย	4.16	0.90	4.84	0.37
13	มีการจัดกิจกรรมนักเรียน / นักศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในแต่ละภาคเรียน	3.76	1.01	4.72	0.46
14	จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและเรื่องอื่น	4.16	0.90	4.72	0.46
15	ด้านการบริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้เข้ารับการศึกษาอย่างเหมาะสม เพียงพอ	3.88	0.88	4.68	0.56
16	ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการค้นคว้าอย่างเพียงพอ และทันสมัย	3.68	0.99	4.80	0.41
17	ห้องสมุดมีทรัพยากร สำหรับการค้นคว้า เช่น อินเทอร์เน็ต ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น อย่างเพียงพอ และทันสมัย	4.04	0.93	4.88	0.33
18	ระบบการรักษาความปลอดภัย การให้การรักษาพยาบาล มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	4.00	0.91	4.80	0.41
19	เอกสาร ตำรา สื่อ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนหรือการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีเพียงพอต่อความต้องการของครู/อาจารย์ และผู้เข้ารับการศึกษา	3.68	1.02	4.80	0.41
	รวมเฉลี่ย	3.80	0.66	4.74	0.36

จากตารางที่ 29 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในระบบย่อยด้านการกิจ พบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นที่อยู่ในระดับส่วนต่ำสุดที่ 2 ประเด็น คือ การปฐมนิเทศ ครู/อาจารย์ใหม่ มีการให้ความรู้ความเข้าใจและบทบาทหน้าที่ในด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ และผู้สร้างบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในทางตัดสินใจ ในส่วนของประเด็นที่อยู่ในระดับสูงมี 2 ประเด็นคือ การจัด

กิจกรรมนักเรียนนายร้อยเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในแต่ละภาคเรียน และจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและเรื่องอื่นๆ โดยในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.80 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อย ด้านโครงสร้าง

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
	ด้านโครงสร้าง				
1	สถานศึกษามีโครงสร้าง การจัดส่วนราชการเหมาะสม	4.28	0.79	4.72	0.46
2	มีการกำหนด อำนาจ หน้าที่ไว้อย่างชัดเจนของส่วนงาน	4.32	0.85	4.76	0.52
3	การติดต่อประสานงานส่วนราชการต่างๆ มีความคล่องตัว ชัดหยุ่นสูง	3.84	0.94	4.76	0.52
4	มีระบบการตรวจสอบ ประเมินผล ถึงความเหมาะสมตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ อย่างสม่ำเสมอ	3.40	1.19	4.68	0.56
5	การกระจายอำนาจการตัดสินใจ มีความเหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานเป็น ไปอย่าง สะดวก รวดเร็ว	3.60	0.96	4.68	0.56
6	บุคลากร มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม	3.44	0.92	4.56	0.58
7	ระบบการควบคุม กำกับดูแล เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	3.64	0.86	4.72	0.46
8	ระบบการควบคุมภายในเป็นไปอย่างมีระบบต่อเนื่อง และมีประสิทธิผล	3.80	0.76	4.72	0.46
9	มีการวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติอย่างชัดเจน	3.64	1.04	4.68	0.56
10	ในการวางแผน มีการวิเคราะห์ประเด็นความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อม	3.44	0.96	0.56	0.71
11	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข	3.56	1.04	4.64	0.70
12	กฎ ระเบียบ ของสถานศึกษา มีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.04	0.79	4.60	0.71

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
13	การกำหนดกฎ ระเบียบ คำนึงถึงความอ่อนตัว หรือยืดหยุ่นต่อการปฏิบัติ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา และเอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	3.76	0.83	4.60	0.71
14	การจัดหน่วยงาน เป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจและสภาพแวดล้อม	3.68	0.95	4.60	0.65
15	การจัดหน่วยงาน มีความอ่อนตัวและทันสมัย	3.88	0.97	4.64	0.64
16	การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ทันสมัย เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว	3.76	0.93	4.68	0.69
17	สถานศึกษามีวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ทันสมัย	4.04	0.93	4.68	0.69
18	การกระจายข่าวสาร ข้อมูล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.72	0.94	4.64	0.70
	รวมเฉลี่ย	3.80	0.66	4.74	0.36

จากตารางที่ 30 ระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในระบบย่อยด้านโครงสร้างพบว่า มีระบบการตรวจสอบ ประเมินผลถึงความเหมาะสมตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเหมาะสมและประเด็นสุดท้าย ในการวางแผนมีการวิเคราะห์ประเด็นความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยในภาพรวมของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.77 อยู่ในระดับมาก ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นของระบบย่อยด้านเทคโนโลยี

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ด้านเทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีโครงสร้างการบริหารและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น	4.00	1.00	4.72	0.46

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
2	อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี มีความทันสมัยและพอเพียง	4.08	1.04	4.80	0.41
3	วัสดุการเรียนการสอน มีใช้อย่างเพียงพอ	3.76	1.16	4.72	0.46
4	วัสดุที่นำมาใช้ มีความทันสมัยและมีระบบการบำรุงดูแลอย่างเหมาะสม	3.72	0.98	4.72	0.46
5	มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและควบคุมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.60	0.96	4.64	0.49
6	ตารางเรียนที่กำหนด มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริง	3.68	1.14	4.68	0.48
7	มีการตรวจสอบ ติดตามและควบคุมการดำเนินการตามตารางเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.89	4.76	0.44
8	การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ได้วิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ ด้านความมั่นคงของชาติ และนำมาเป็นสาระหลัก ในการจัดทำหลักสูตรอย่างเหมาะสม	3.76	1.01	4.80	0.41
9	หลักสูตรมีเนื้อหาสาระและลักษณะวิชาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	3.96	0.84	4.84	0.37
10	การจัดทำหลักสูตร มีความสอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	3.60	1.04	4.76	0.52
11	หลักสูตรมีลักษณะส่งเสริมอุดมการณ์ ความรักชาติ สร้างให้มีความสามัคคี ปองดองและความเป็นปึกแผ่น	3.92	0.86	4.80	0.50
12	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงของชาติอย่างเหมาะสม	3.72	1.14	4.80	0.41
13	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ให้ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติอย่างสม่ำเสมอ	3.64	1.08	4.76	0.44
14	ครู/อาจารย์ มีการติดตาม พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ อย่างให้ความสำคัญ	3.60	1.04	4.64	0.49
	รวมเฉลี่ย	3.79	0.83	4.75	0.36

จากตารางที่ 31 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในระบบย่อยด้านเทคโนโลยี พบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยมี

ประเด็นที่อยู่ในระดับส่วนต่ำสุดมี 3 ประเด็น คือ มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและควบคุมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำหลักสูตรมีความสอดคล้องต่อสภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและประเด็นสุดท้าย ครู/อาจารย์ มีการติดตามพัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติอย่างให้ความสำคัญ ในส่วนของประเด็นที่อยู่ในระดับสูง คือ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี มีความทันสมัยและพอเพียง โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมากที่สุด ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านผลผลิตของโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้	4.00	0.71	4.88	0.44
2	มีความรู้อย่างถ่องแท้ และเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณในเนื้อหาสาระหลักของวิชาความรู้ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.60	0.82	4.72	0.46
3	มีทักษะ เชี่ยวชาญ สามารถประยุกต์ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้องและนำไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.88	0.60	4.84	0.37
4	มีการแสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	4.04	0.79	4.84	0.37
5	มีความรู้ด้านความมั่นคงของชาติและสามารถเข้าใจสภาพความเป็นไปของความมั่นคง	3.76	0.97	4.76	0.44
6	สถานศึกษามีการบริการวิชาการ องค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ	3.60	0.96	4.72	0.46
7	มีการผลิตผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	3.44	1.12	4.64	0.57
8	มีโครงการ แผนงานและการดำเนิน การบริการวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ	3.40	1.15	4.68	0.48
9	มีการผลิตผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ	3.24	1.16	4.52	0.65
10	สถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในประเด็นปัญหา ด้านความมั่นคง อย่างสม่ำเสมอ	3.48	4.52	4.52	0.59
11	มีการเผยแพร่ผลการวิจัยในวารสารระดับชาติ	3.04	4.36	4.36	0.70

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
12	ส่งเสริม สนับสนุนและจัดหาแหล่งทุนการวิจัยที่ เกี่ยวกับความมั่นคง ให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	3.28	0.74	4.44	0.58
	รวมเฉลี่ย	3.36	0.65	4.81	0.37

จากตารางที่ 32 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านผลผลิตของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ประเด็นด้านการผลิตผลงานของวิชาการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ มีโครงการแผนงานและการดำเนินการบริการวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ การผลิตงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ การเผยแพร่การวิจัยในวารสารระดับชาติ และประเด็นสุดท้าย ส่งเสริม สนับสนุนและจัดหาแหล่งทุนการวิจัยที่เกี่ยวกับความมั่นคงให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม 3.36 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาด้านข้อมูลป้อนกลับของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	ระบบการประเมินผล ผลผลิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไข	3.32	0.80	4.64	0.64
2	มีการติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และเป็น ระบบ	3.48	0.77	4.68	0.48
3	ผู้บริหาร ได้นำข้อมูลป้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง	3.44	0.92	4.76	0.44
	รวมเฉลี่ย	3.41	0.77	4.69	0.46

จากตารางที่ 33 สภาพระบบการจัดการศึกษาด้านข้อมูลป้อนกลับของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในประเด็น ระบบการประเมินผล ผลผลิตเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ และประเด็นสุดท้าย ผู้บริหารได้นำข้อมูลนี้กลับมาใช้ใน

การปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพระบบ 3.41 อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.3 ข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยผู้ใช้ผลผลิต แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ใช้ผลผลิต (ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า)

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	อายุ ต่ำกว่า 31 ปี 31 – 40 ปี 41 ปี ขึ้นไป	10 60 86	6.40 38.40 54.60	ไม่ตอบ 1 คน
2	ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท	102 54	65.00 34.40	ไม่ตอบ 1 คน
3	ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ ผู้บังคับหน่วยรบ ผู้บังคับหน่วยสนับสนุน ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ อื่น ๆ เช่น ฝ่ายอำนวยการ เป็นต้น	71 60 4 21	45.20 38.20 2.50 13.40	ไม่ตอบ 1 คน
4	ปัจจุบันหน่วยมีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า (นับตั้งแต่ปี 2545 - 2549) จำนวนต่ำกว่า 5 คน 6 – 10 คน 11 – 15 คน 16 – 20 คน มากกว่า 20 คน	84 58 4 2 1	53.50 36.90 2.50 1.30 0.60	ไม่ตอบ 8 คน

จากตารางที่ 34 ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 41 ปี ขึ้นไปร้อยละ 54.60 รองลงมา อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 38.40 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 65 ปริญญาโท ร้อยละ 34.40 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับหน่วยรบ ร้อยละ 45.20 รองลงมาเป็นผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการรบ ร้อยละ

38.2 ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการช่วยรบร้อยละ 2.50 ปัจจุบันหน่วยมีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (นับตั้งแต่ปี 2545 – 2549) จำนวนต่ำกว่า 5 คน ร้อยละ 53.50 จำนวน 5 – 10 คน ร้อยละ 36

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา (จากผู้ใช้ผลผลิตของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
1	มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมและพร้อมต่อการเป็นนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพบก	4.35	0.74
2	มีลักษณะผู้นำ มีวินัย อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน	4.54	0.63
3	มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานในการนำทหารระดับหมวด ปฏิบัติการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.73
4	มีความใฝ่รู้ มุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหาร	4.34	0.76
5	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็ง สมรรถภาพร่างกาย ทั้งของตนเอง และเสริมสร้างแก่กำลังพลในหน่วยของตน	4.43	0.66
6	มีพื้นฐาน ความรู้ วิชาการระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ใฝ่รู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง	4.31	0.68
7	สามารถฝึกสอน อบรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.48	0.65
8	รู้จักคิด พิจารณาสถานการณ์ วางแผนและดำเนินการต่างๆ ด้วยความละเอียดรอบคอบ	4.32	0.67
9	มีหลักคิดที่มีเหตุผล และมีหลักวิชา กล้าตัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้อง รวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ เป็นเป้าหมายสูงสุด	4.42	0.68
10	เป็นผู้อุทิศตนเพื่อชาติ และประชาชน ดำรงและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติ	4.45	0.70
11	มีความรู้ทางวิชาการ ด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.18	0.66
12	มีความกระตือรือร้น รักการเรียนรู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น	4.30	0.71
13	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมเชิงสร้างสรรค์	4.36	0.62
	รวมเฉลี่ย	4.38	0.54

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	ด้านความรู้		
1	มีความรู้ที่ครอบคลุม และเป็นระบบ เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีพื้นฐานทางการทหารและความมั่นคงของชาติ	3.75	0.66
2	ตระหนักในองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ และทฤษฎีพื้นฐานทางการทหาร	3.82	0.70
3	สนใจ ติดตามความเปลี่ยนแปลง ความทันสมัยและความก้าวหน้าของความรู้ทางการทหาร	3.84	0.76
4	มีการใช้ความรู้อย่างมีวิจารณญาณต่อปัญหาความมั่นคงของชาติ	3.84	0.76
5	แสดงให้เห็นว่าใช้งานวิจัยเป็นฐานในการคิดแก้ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ	3.49	0.87
6	ตระหนักถึงความสำคัญในความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	3.85	0.82
	รวมเฉลี่ย	3.77	0.66
	ด้านทักษะชาวปัญญา		
7	สามารถทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลใหม่ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้	3.89	0.77
8	สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาต่างๆ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ	3.76	0.75
9	สามารถประมวลข้อสรุป เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติและข้อโต้แย้งที่แตกต่าง หลากหลาย โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากภายนอก	3.44	0.80
10	สามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติที่ค่อนข้างซับซ้อน ได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์และผลกระทบที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น	3.53	0.76
11	สามารถนำความรู้ ความเข้าใจทางแนวคิดทฤษฎี และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ มาประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองสถานการณ์ที่ต้องการวิธีการใหม่ได้	3.59	0.78
	รวมเฉลี่ย	3.64	0.67

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
12	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้ออำนวยในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ใน ทีมงาน	4.11	0.72
13	แสดงถึงภาวะผู้นำในทีมงาน ต่อสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องการ ตอบสนองแบบใหม่	4.06	0.77
14	มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคง และหาแนวทาง อย่างเหมาะสมในการแก้ไขปัญหา	3.84	0.79
	รวมเฉลี่ย	4.01	0.69
15	ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร สามารถนำเทคนิคทางสถิติที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ ในการแปลความ และเสนอแนวทางแก้ไข	3.76	0.78
16	สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการฟัง พูด	4.01	0.76
17	มีความสามารถในการเขียน รวมทั้งรู้จักเลือกใช้รูปแบบในการนำเสนอ	3.83	0.79
18	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล แปลความ รวมทั้งการสื่อสารข้อมูลและความคิด	4.06	0.73
	รวมเฉลี่ย	3.91	0.66
	รวมเฉลี่ยทุกด้าน	3.81	0.61

จากตารางที่ 36 พบว่าค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จาก
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า คือ 3.81 อยู่ในระดับมาก โดยมีรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.01
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.64
ด้านทักษะเชาว์ปัญญา

2.2.4 ข้อมูลการรับรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความ
มั่นคงของชาติ ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย แสดงได้ ดังตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ยข้อมูลทั่วไปของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในสาขา - วิศวกรรมเครื่องกล	51	43.60

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	- เทคโนโลยีสารสนเทศ	14	12.00
	- วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	14	12.00
	- สังคมศาสตร์	14	12.00
	- วิทยาการคอมพิวเตอร์	15	12.80
	- เคมิประยุกต์	9	7.70
2	บทบาทหน้าที่ในขณะศึกษา		
	- นักเรียนปกครอง	109	93.0
	- หัวหน้าตอม	2	1.70
	- อื่น ๆ	6	5.10
3	ท่าน ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาจากนักเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้าหรือไม่		
	- ทราบ	119	99.10
	- ไม่ทราบ	-	-
	- ไม่แน่ใจ	1	0.90
4	ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (National Security) จากสถานศึกษา		
	- เคย	79	67.50
	- ไม่เคย	8	6.80
	- กำลังได้รับการศึกษาอยู่	15	12.80
	- ไม่แน่ใจ	15	12.80
5	ท่านคิดว่าข้อใดเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติ (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)		
	- เศรษฐกิจ	105	89.70
	- การเมือง	109	93.20
	- สังคมจิตวิทยา	72	61.50
	- การทหาร	112	95.70
	- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	61	52.10
	- พลังงานและสิ่งแวดล้อม	61	52.10
	- ความมั่นคงของมนุษย์	63	53.80
	- ไม่แน่ใจ	-	-

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6	ท่านเคยศึกษาเรียนรู้ หรืออ่านพระราชดำรัสพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติหรือไม่		
	- เคย	96	82.10
	- ไม่เคย	14	12.00
	- ไม่แน่ใจ	6	5.10

จากตารางที่ 37 ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์เครื่องกลร้อยละ 43.6 สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 12.8 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสาขาสังคมศาสตร์ เท่ากันทั้ง 3 สาขา ร้อยละ 12 บทบาทหน้าที่ในขณะที่ศึกษาเป็น นักเรียนปกครอง ร้อยละ 93.2 หัวหน้าตอน ร้อยละ 1.7 ผู้ตอบแบบสอบถามทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าร้อยละ 99.1 เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติจากสถานศึกษาร้อยละ 67.5 กำลังได้รับการศึกษาอยู่ ร้อยละ 12.8 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 12.8 ความมั่นคงของชาติประกอบด้วย ด้านการทหาร ร้อยละ 95.7 ด้านการเมือง ร้อยละ 93.2 ด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 89.7 ด้านสังคมจิตวิทยา ร้อยละ 61.5 ความมั่นคงของมนุษย์ ร้อยละ 53.8 วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ร้อยละ 52.1 พลังงานและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 52.1 เคยศึกษาเรียนรู้ หรืออ่านพระราชดำรัส พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ร้อยละ 82.1 ไม่เคย ร้อยละ 12.0 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 5.1

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีสุดท้าย

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
1	มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมต่อการเป็นนายทหาร สัญญาบัตรหลักของกองทัพ	3.54	0.70	4.74	0.50
2	มีลักษณะผู้นำ มีวินัย อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน	3.75	0.69	4.75	0.45
3	มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานในการนำทหาร ระดับหมวดปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.54	0.76	4.68	0.47

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สภาพที่เป็นจริง ในปัจจุบัน		สภาพที่ควรจะเป็น	
		X	S.D.	X	S.D.
4	มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหาร	3.68	0.76	4.58	0.58
5	มีความเข้มแข็ง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็ง สมรรถภาพร่างกาย ทั้งของตนเองและเสริมสร้างแก่กำลังพลในหน่วยของตน	3.94	0.87	4.71	0.49
6	มีพื้นฐานความรู้วิทยาการระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ใฝ่รู้ทันโลก ทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง	3.63	0.79	4.50	0.58
7	สามารถฝึกสอน อบรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	3.77	0.79	4.79	0.43
8	รู้จักคิดพิจารณาสถานการณ์ วางแผนและดำเนินการต่างๆ ด้วยความละเอียดรอบคอบ	3.62	0.73	4.69	0.46
9	มีหลักคิดที่มีเหตุผลและมีหลักวิชา กล้าตัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้อง รวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด	3.71	0.80	4.72	0.47
10	เป็นผู้อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน ดำรงและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติ	3.68	0.89	4.76	0.49
11	มีความรู้ทางวิชาการ ด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.49	0.89	4.56	0.55
12	มีความกระตือรือร้น รักการเรียนรู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น	3.68	0.93	4.68	0.49
13	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมเชิงสร้างสรรค์	4.01	0.85	4.77	0.42
	รวมเฉลี่ย	3.69	0.55	4.69	0.30

จากตารางที่ 38 พบว่าค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย โดยรวมพบว่ามีค่า 3.69 อยู่ในระดับมาก โดยระดับคุณลักษณะที่คาดหวังมีค่า 4.69 อยู่ในระดับมากที่สุด ในรายชื่อพบว่าระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.01 อยู่ในระดับมากคือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมเชิงสร้างสรรค์ ส่วนระดับคุณลักษณะที่ปรากฏในปัจจุบันที่ปรากฏในปัจจุบันที่มีค่าต่ำสุดคือ 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความรู้ทางวิชาการ ด้านสังคมศาสตร์ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีระดับคุณลักษณะที่คาดหวังที่มีค่าสูงสุดคือ 4.79 อยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถฝึกสอน อบรมและเป็น

แบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และมีระดับคุณลักษณะที่คาดหวังที่มีค่าต่ำสุดคือ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด คือมีพื้นฐานความรู้วิทยาการระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ใฝ่รู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของนักเรียน
นายร้อยชั้นปีสุดท้าย

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	หมายเหตุ
1	ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ และความเข้าใจ พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.28	0.72	
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	4.19	0.80	
3	ครู/อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามพระราชดำรัส และพระบรม ราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างเพียงพอ	3.97	0.85	
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้อ่าน และศึกษาความมั่นคงของชาติ ตามพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	3.87	0.96	
5	งานด้านความมั่นคงของชาติ เป็นเรื่องของรัฐบาลและสภาความมั่นคงแห่งชาติเท่านั้นที่ เป็นผู้ดำเนินการ	2.17	1.15	คำถามเชิงลบ
6	เป้าหมายหรือจุดหมายสูงสุดของชาติคือผลประโยชน์ของชาติ	3.61	1.20	
7	เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน	4.58	0.62	
8	การทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ	4.58	0.56	
9	การทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้โดยการใช้กำลังรบเพียงอย่างเดียว	1.78	0.80	คำถามเชิงลบ

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	หมายเหตุ
10	การใช้กลอุบาย ยุบ ยุแหย่ ยุ้ยว ป้อยอ บ่อน ทำลายด้วยกลอุบาย ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี นับเป็นการทำลายความมั่นคง ของชาติ	4.60	0.77	คำถามเชิงลบ
11	คนไทยทุกคน ทุกสถาบัน ต้องมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน	4.32	0.88	
12	ความมีเสถียรภาพทางการเมือง เกิดจาก ประชาชนเรียกร้องสิทธิของตนเองได้ตลอดเวลา	2.62	1.08	
13	ความศรัทธาของประชาชนส่วนใหญ่ของ ประเทศ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนต่อการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำให้เกิดความ มั่นคงของชาติได้ทางหนึ่ง	4.36	0.71	
14	Growth Rate เป็นความเจริญก้าวหน้าในการ พัฒนาประเทศ	3.72	0.78	คำถามเชิงลบ
15	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าสินค้าและบริการ ขั้นสุดท้าย ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะ เวลาหนึ่ง โดยทรัพยากรที่ใช้ ต้องเป็นของ ภายในประเทศเท่านั้น	3.37	0.98	
16	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product : NNP) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ประชาชาติ หักด้วยค่าเสื่อมราคา	3.53	0.77	
17	การที่คนตกงานมากขึ้น เป็นผลมาจากเศรษฐกิจ ซึ่งไม่เกี่ยวกับด้านสังคมจิตวิทยา	2.70	0.98	คำถามเชิงลบ
18	การใช้แรงงานอพยพ ทำให้เศรษฐกิจ เจริญก้าวหน้า ประเทศมีความมั่นคงขึ้น	2.26	0.82	คำถามเชิงลบ
19	ภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ ต้องใช้วิธีการทาง ทหารเท่านั้น	1.98	0.82	คำถามเชิงลบ

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	หมายเหตุ
20	ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional)	3.09	0.86	
21	ภัยคุกคามแบบใหม่ มีความหมายเหมือนกัน ประเทศไทยควรใช้ผลการวิจัยและพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศ ดีกว่าการวิจัยและพัฒนาเอง	2.47	1.17	คำถามเชิงลบ
22	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบ หนึ่งในความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา	3.94	0.76	คำถามเชิงลบ
23	ปัญหาด้านพลังงาน ทั้งแหล่งพลังงานและราคา ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	1.83	0.88	คำถามเชิงลบ
24	ความเสื่อมโทรมของสภาวะสิ่งแวดล้อม ส่งผล กระทบต่อความมั่นคงของชาติ	4.01	0.92	
25	ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์ มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ไม่ถูกทำร้ายจน เสียชีวิตอย่างไม่เป็นธรรมชาติ	3.49	1.05	
26	ความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ใช่องค์ประกอบ หนึ่งของความมั่นคงของชาติ เพราะอยู่ในด้าน สังคมจิตวิทยาอยู่แล้ว	2.38	1.04	คำถามเชิงลบ
	รวมเฉลี่ย	3.37	0.30	

จากตารางที่ 39 พบว่าการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย ในข้อคำถามเชิงบวก เฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนข้อคำถามเชิงลบ เฉลี่ย 2.58 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

3.3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากคำถามปลายเปิดของผู้ใช้ผลผลิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ตารางที่ 40 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ของผู้ใช้ผลผลิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในประเด็นที่สำคัญด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
1. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม	<p>1. อยู่ในเกณฑ์ดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ทั้งทางวิชาการ และด้านการวิจัย (48.39 %)</p> <p>2. มองภาพรวมและมีขีดความสามารถในการวิเคราะห์ได้ดี (12.90 %)</p> <p>3. ในภาพรวม ยังมีบางคนมาเรียนเพื่อให้ได้ชื่อว่าจบปริญญาโท (12.90 %)</p> <p>4. ได้รับความรู้ที่เป็นมาตรฐานสากล เป็นพื้นฐานได้รับการพิจารณาอย่างเป็นระบบ ทำให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (6.52%)</p> <p>5. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของทหารต่อความมั่นคงของชาติ ในทุกมิติ และมีข้อมูล รวมทั้งหนทางปฏิบัติสำหรับการตกลงใจที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (3.26%)</p> <p>6. ในภาพรวมยังคงเป็นทหารมากเกินไป ควรมีความรอบรู้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงมากขึ้น เพราะปัจจุบันการเรียนรู้ให้เป็นทางทหารจริงๆ นั้น จะใช้ประโยชน์ได้น้อย (3.26%)</p>	<p>1. เกณฑ์ดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ (36.33%)</p> <p>2. วิชาชีพทหารยังไม่ดีเท่าที่ควร (9.55%)</p> <p>3. ความเสียสละ และภาวะผู้นำลดลง ขาดความมุ่งมั่นเท่าที่ควร (9.55 %)</p> <p>4. มีความสนใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น มีความรอบรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น (5.73%)</p> <p>5. ครอบรอบม ปลูกฝังอุดมการณ์ ความเสียสละ และความรับผิดชอบให้มากกว่านี้ (5.73%)</p> <p>6. มีคุณสมบัติในหลายๆ ด้าน มีคุณลักษณะเด่น คือความเป็นผู้นำ และตระหนักถึงความมั่นคงของชาติเป็นอย่างดี การศึกษาในโรงเรียนควรเป็นหลักสูตรทั่วไป เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของชาติในปัจจุบัน เพื่อสามารถปรับตัวและแนวความคิดได้ทันกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน (3.18%)</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
2. จุดที่ควรปรับปรุงสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านต่างๆ	<p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรให้มีการสัมมนาและเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาบรรยายพิเศษเพิ่มเติมให้มากขึ้น รวมทั้งสัมมนาร่วมกับสถาบันภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง (25.00%) 2. เพิ่มการเรียนเรื่องความมั่นคงและการทหาร หรือเพิ่มเนื้อหา ด้านความมั่นคงในหลักสูตร เพราะเป็น ศส.ม (การทหาร) (12.50%) 3. ต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เข้าใจปัญหาด้านการทหาร และความมั่นคงที่สลับซับซ้อน สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบและแนวโน้มได้อย่างถูกต้อง (12.50%) 4. จัดองค์ความรู้ที่เป็นวิชาหลักให้มีความรู้ ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างแท้จริง (12.50%) 5. ต้องทำให้เป็นผู้เฝ้าติดตามสถานการณ์ความเป็นไปในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง (12.50%) 6. เน้นหนักในปัญหาด้านความมั่นคงของชาติและด้านการทหารเป็นหลัก การวิจัยควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงและการทหาร (8.33%) 	<p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มด้านวิชาการทหาร ลักษณะผู้นำและการเป็นครุทหาร (19.57%) 2. ต้องสร้างให้ตระหนักใส่ใจในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ใฝ่รู้ ทันสถานการณ์ เพิ่มความรู้ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเข้าใจในระบบการปกครองของไทย รวมทั้งเน้นทักษะภาษาอังกฤษ (16.30%) 3. เพิ่มความรู้ด้านการทหาร ประวัติตามรบ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับความมั่นคง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (8.70%) 4. ควรเน้นให้เข้าใจถึงปัญหาด้านความมั่นคง สามารถวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ พัฒนาความรู้พื้นฐานของวิชาการและวิชาด้านความมั่นคงของชาติที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลูกฝังความเป็นทหารอาชีพ (7.61%) 5. ปรับปรุงการคิดแบบองค์รวม การวิเคราะห์ วิจัยควรมีมากขึ้น เพราะเป็นพื้นฐานการคิด (6.52%) 6. ปรับทัศนคติให้นักเรียนนายร้อยเห็นความสำคัญของวิชาทหารและวิชาการที่เกี่ยวกับการทหารและความมั่นคงของชาติ มากกว่าที่จะให้ความสำคัญในวิชาพลเรือน (4.36%) 	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	<p>7. ควรได้รับการศึกษาในด้านยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ทหารให้มากขึ้น (8.33%)</p> <p>ด้านทักษะชาวปัญญา</p> <p>1. ควรฝึกการแก้ปัญหาเป็นบุคคลและเป็นกลุ่ม ด้านความมั่นคง เพราะผู้สำเร็จการศึกษาต้องไปประสบปัญหาด้วยตนเองในเวลาทำงาน (25.00%)</p> <p>2. สร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นนักคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (18.75%)</p> <p>3. พัฒนาให้มีความรู้ หรือติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ฝึกคิด และมีเวทีในการเสนอแนวความคิดอยู่อย่างสม่ำเสมอ สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักการ (12.5%)</p> <p>4. ควรมีความคิดเชิงยุทธศาสตร์มากกว่ายุทธวิธี (6.25%)</p> <p>5. การทดสอบจากอาจารย์และการประเมินผลจะทำให้ผู้รับการศึกษามีไหวพริบ และชาวปัญญาเพิ่มมากขึ้น (6.25%)</p>	<p>7. ควรเป็นหลักสูตร 5 ปี เพราะมีเหตุผลคืออยู่แล้วว่า กองทัพต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถสูงกว่าบุคคลทั่วไป (2.18%)</p> <p>8. ควรปรับปรุงวิชาทหาร ด้วยการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ สงครามสมัยใหม่ (1.09%)</p> <p>ด้านทักษะชาวปัญญา</p> <p>1. พัฒนาการแก้ปัญหา ฝึกให้คิดนอกกรอบ (39.62%)</p> <p>2. พัฒนาปฏิภาณไหวพริบ ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและพัฒนาความคิดริเริ่ม (18.87%)</p> <p>3. ควรเน้นเพื่อใช้ในการทำงาน ประสานงาน เพราะต้องทำงานเชิงบูรณาการ ทั้งข้าราชการพลเรือนและทางทหาร (9.43%)</p> <p>4. ให้มีความรู้ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยให้คำนึงถึงองค์ความรู้ ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเพิ่มเติมจากภายนอก นำมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา เพราะปัญหาของชาติและกองทัพ ในปัจจุบันมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น (3.78%)</p> <p>5. ต้องรอบรู้ และคิดเป็น ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ (1.89%)</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพราะต้องทำงานเป็นทีม ในการทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น (26.67%) 2. ควรให้บุคคลภายนอกเข้าศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) เพื่อสร้างพันธมิตรในการทำงาน ประสานงาน การแลกเปลี่ยนกระบวนการคิด (13.33%) 3. เน้นแนวคิดทฤษฎีให้ผู้เข้ารับการศึกษารู้ซึ่ง ต้องเพิ่มคุณธรรมและจริยธรรม ให้มาก รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรักหมั่นุ่คณะ และรักองค์กร (13.33%) <p>ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องเพิ่มทักษะการฝึก ศึกษา จากบทเรียน แบบฝึกหัด ทั้งเป็นกลุ่มและบุคคล (30.77%) 2. ให้มีความสนใจสถานการณ์รอบตัวในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ มีการวิเคราะห์เรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยสามารถที่จะชี้แจงให้คนอื่นมีความเข้าใจ โดยอ้างอิงทางวิชาการอย่างมีเหตุผลที่ชัดเจน (15.40%) 	<p>ด้านทักษะเชาว์ปัญญา (ต่อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. ปรับกระบวนการคิดให้หลากหลาย พร้อมทั้งหาเหตุผล (1.89%) <p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกับบุคคลภายนอก ทั้งราชการและเอกชน (27.40%) 2. ต้องปรับปรุงเรื่องความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและความใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชา (21.82%) 3. เพิ่มความเป็นผู้นำ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก (8.22%) 4. ต้องมีการกระจายงานในทีมและรับฟังความคิดเห็นของบุคคลในทีม (2.74%) <p>ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับปรุงกระบวนการคิด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางที่เป็นไปได้ และง่ายต่อการปฏิบัติ พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ให้มองภาพใหญ่ (28.57%) 2. ปรับปรุงการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ ฝึกการพูดในที่ชุมชนให้มากกว่านี้ (23.38%) 	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร (ต่อ)</p> <p>3. ควรเน้นให้มีการวิเคราะห์ที่รวดเร็ว แต่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี และควรสื่อสารให้ง่ายต่อการเข้าใจ (7.70%)</p>	<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร (ต่อ)</p> <p>3. ให้นักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย ทำเอกสารวิจัยและนำเสนอผลงานของตนเอง (2.60%)</p> <p>4. ควรเน้นการเขียนหนังสือให้มากขึ้น จะทำให้ความคิดเป็นระบบมากขึ้น (1.30%)</p>	
3. แนวทาง / วิธีการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา	<p>1. ทำให้วิทยานิพนธ์ที่มีประโยชน์ต่อกองทัพกองอย่างแท้จริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้ (12.12%)</p> <p>2. ต้องมีการประเมินหลักสูตรและพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน ในด้านสถานการณ์ด้านความมั่นคงกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (9.09%)</p> <p>3. ทำให้ปริญญาโท (การทหาร) มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความสำคัญทั้งในและนอกกองทัพ จนเป็นที่ประจักษ์ว่า ถ้าศาสตร์ด้านการทหาร / ความมั่นคงต้องที่ปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (9.09%)</p> <p>4. ควรเน้นคุณภาพให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความภูมิใจกับสถาบันที่เข้าเรียน และจบการศึกษา (9.09%)</p> <p>5. ควรจัดให้มีการสัมมนา / เสวนาผู้สำเร็จการศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับด้านความมั่นคง ในหลายๆ ด้าน ตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ (3.03%)</p>	<p>1. ปลูกฝังการเสียสละ ความเป็นผู้นำ การเป็นครู ทหารและมีคุณธรรม จริยธรรม (11.68%)</p> <p>2. ปลูกฝังอุดมการณ์ ความเป็นทหารอาชีพ (7.30%)</p> <p>3. ควรปรับเป็นหลักสูตร 5 ปี (5.84%)</p> <p>4. ให้มีการฝึกปฏิบัติงานในหน่วย ร่วมปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์จริง (5.84%)</p> <p>5. ปลูกจิตสำนึกให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มากกว่าเดิม (4.38%)</p> <p>6. พัฒนาจิตใจให้มีความมุ่งมั่นมากขึ้น มีความเสียสละและอดทน (4.38%)</p> <p>7. เพิ่มการฝึกปฏิบัติ เป็นผู้บังคับหน่วยขนาดเล็กให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการบังคับหน่วย (4.38%)</p> <p>8. เสริมสร้างให้สนใจใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ส่งเสริมการศึกษาทางทหารและพลเรือน (3.65%)</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
3. (ต่อ)		<p>9. ประเมินผลการศึกษาอย่างจริงจัง (2.92%)</p> <p>10. ส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งการเรียนการสอนและมีกิจกรรมร่วมกัน (2.92%)</p> <p>11. เพิ่มทักษะการคิด การปฏิบัติงาน โดยเริ่มจากฝึกให้คิด แสวงหาความรู้ พัฒนาความรับผิดชอบ (2.19%)</p> <p>12. ควรให้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเปิดการศึกษาถึงระดับปริญญาโท – เอก (2.19%)</p> <p>13. ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ ตัวชี้วัดในการปรับปรุง หลักสูตรให้ทันสมัย และตรงตามความต้องการของกองทัพ รวมทั้งควรมีการปรับปรุงทุกช่วงเวลา เช่น 5 ปี หรือ 10 ปี เป็นต้น (2.19%)</p> <p>14. ควรตั้งมาตรฐานก่อนว่า ต้องการบุคลากรแบบใด ปฏิบัติงานด้านใดเป็นหลัก กองทัพบกมียุทธศาสตร์อย่างไร ก็ผลิตนายทหารอย่างนั้น เช่น เน้นด้านการสงครามการเมือง การปกครองหรือการพัฒนา หรือทุกด้าน (2.19%)</p> <p>15. ควรเพิ่มวิชาประวัติศาสตร์ของชาติ อุดมการณ์ของชาติ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2.19%)</p> <p>16. เชิญวิทยากรที่จบจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาให้ความรู้มาก ๆ (2.19%)</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
3. (ต่อ)		<p>17. ควรให้เรียนหลักสูตรรวม หลักสูตรจุ๋โจม ขณะเป็นนักเรียนนายร้อย เพื่อทำให้เกิดทักษะในการบังคับบัญชาหน่วย (2.19%)</p> <p>18. ควรมีการคัดเลือกนายทหารปกครองเข้าไปและหมุนเวียนออกในห้วงที่เหมาะสม (1.46%)</p> <p>19. ควรเพิ่มวิชาในการตัดสินใจ โดยให้สามารถตกลงใจได้อย่างค่อนข้างถูกต้อง ภายใ้ความรู้และประสบการณ์ (1.46%)</p> <p>20. ควรปลูกฝังอุดมการณ์ ความรัก ความสามัคคีในเชิงบวก (1.16%)</p> <p>21. เปิดรับนักศึกษาทั่วไป เข้ามาเรียนร่วมกับนักเรียนนายร้อย เพื่อเพิ่มการแข่งขัน (1.46%)</p> <p>22. หมุนเวียน ผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับกองพันทหารรวม ทหารม้า ทหารปืนใหญ่ ฯลฯ ไปเป็นผู้บังคับกองพันนักเรียนหรืออาจารย์ส่วนวิชาด้านการทหาร เพื่อถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ (0.73%)</p> <p>23. ควรเพิ่มให้ฝึกคิดแก้ปัญหา ทั้งด้านวิชาการ ด้านการทหาร ทั้งเป็นบุคคล และเป็นกลุ่ม โดยให้โจทย์เป็นกรณีตัวอย่าง ให้มีการถกแถลงอย่างกว้างขวาง ฝึกให้กล้าแสดงออก (0.73%)</p> <p>24. กระตุ้นนักเรียนนายร้อยให้สนใจและจริงจังต่อการเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานความคิด กระบวนการคิด (0.73%)</p>	

ตารางที่ ... (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
3. (ต่อ)		25. ควรเพิ่มวิชาทางด้านสังคมศาสตร์และการเมืองให้มากขึ้น (0.73%) 26. พัฒนาการตัดสินใจ ที่มาจากการวิจัยและบทวิเคราะห์ ไม่ใช่การตัดสินใจจากความรู้สึกเพียงอย่างเดียว 27. เนื้อหาหลักสูตร ควรเน้นความเป็นวิชาชีพ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (0.73%) 28. พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านวิชาการและด้านการทหาร (0.73%)	
4. ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	1. ควรแลกเปลี่ยนความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้พลเรือนสามารถเข้าเรียนได้ (15.79%) 2. ให้ปรับเป็นปริญญาโท ด้านความมั่นคงอย่างแท้จริง ทั้งภาควิชาการ และวิทยานิพนธ์ (5.26%) 3. ควรมีการศึกษา เรียนรู้ เรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (5.26%) 4. การประเมินผลด้านความมั่นคงของชาติ (5.26%) 5. ควรมีการศึกษา การวางแผนงานด้านยุทธศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติในอนาคต (5.26%) 6. ให้มีเอกสาร ตำราอ้างอิง ให้เพียงพอต่อการศึกษาระดับปริญญาโท โดยเฉพาะด้านความมั่นคง (5.26%)	1. ปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ ความเสียสละ เพื่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ (11.96%) 2. เสริมสร้างอุดมการณ์ ความเป็นทหารอาชีพให้มากขึ้น (11.96%) 3. นอกจากศึกษาวิชาการเฉพาะทางแล้ว ควรสอดแทรกความรู้ให้กับนักเรียนนายร้อย เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย การส่งเสริมความมั่นคงของชาติในด้านต่างๆ รวมทั้งปัญหาด้านความมั่นคง (6.54%) 4. ควรปรับระบบการศึกษาเป็น 5 ปี (5.45%) 5. ให้มีการศึกษาถึงภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ สงครามรูปแบบใหม่ๆ (3.27%)	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
4. (ต่อ)	<p>7. กำหนดเกณฑ์ความรู้ภาษาอังกฤษในระดับสูง เพื่อให้ค้นคว้าตำราต่างประเทศได้ รวมทั้งจากอินเทอร์เน็ต (5.26%)</p> <p>8. มีการประเมินหลักสูตรและผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้จบการศึกษาที่มีมาตรฐาน (5.26%)</p> <p>9. ควรเพิ่มความหลากหลายของอาจารย์และผู้บรรยายพิเศษ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทราบมุมมองและแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ หลายสาขาอาชีพ ทั้งพลเรือนและทหาร (5.26%)</p> <p>10. การดูระบบโครงการวิจัย การจัดเก็บที่เป็นระบบ ตลอดจนแนวคิดการแก้ปัญหาในอนาคต ในลักษณะการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต (5.26%)</p> <p>11. ส่งเสริม การเรียนรู้ จากหน่วยงานเอกชนให้มากขึ้น (5.26%)</p>	<p>6. ปลุกฝังความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาด้านจิตใจให้มากขึ้น (3.27%)</p> <p>7. แนวทางการจัดการศึกษา ต้องตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยใช้ (3.27%)</p> <p>8. ให้เพิ่มเติมความรู้ เรื่องความมั่นคงและการเมืองการปกครอง (3.27%)</p> <p>9. เน้นการศึกษา ดูงาน ของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อให้รับทราบปัญหาที่แท้จริง (2.18%)</p> <p>10. ให้มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้น ต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร มาเข้าสู่กระบวนการคิด แก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยอาศัยองค์ความรู้ และทฤษฎีต่างๆ มาประกอบ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาจัดสัมมนา แสดงความคิดเห็นเป็นประจำ (2.18%)</p> <p>11. เปิดหลักสูตรปริญญาตรี ด้านความมั่นคงที่เป็นแบบฉบับของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (2.18%)</p> <p>12. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย จัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน (2.18%)</p> <p>13. ดูงานตามแนวชายแดน และพื้นที่ เพื่อความมั่นคง เพื่อให้มีประสบการณ์และเห็นความสำคัญของความมั่นคง หรืออาจดู</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
4. (ต่อ)		<p>13. (ต่อ) งานพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ ในอดีต เช่น ภูหินร่องกล้า เป็นต้น (2.18%)</p> <p>14. ควรมีการจัดหลักสูตรเกี่ยวกับความมั่นคงเพิ่มเติมให้มากขึ้น ในการเรียน การสอน (2.18%)</p> <p>15. ปลุกฝังให้นักเรียนนายร้อย มีความตระหนักถึงความมั่นคงของชาติให้มาก (1.09%)</p> <p>16. ส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อย ได้ศึกษา และวิจัยงานที่เกี่ยวกับความมั่นคง (1.09%)</p> <p>17. เพิ่มเติมทักษะทางการทหารและไหวพริบปฏิภาณในการตัดสินใจ เพื่อนำไปใช้ในการบังคับบัญชาหน่วย ให้เป็นไปได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว (1.09%)</p> <p>18. ปลุกฝังให้ตระหนักถึงการทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่ แก้ไขปัญหาให้หน่วย ภาพรวมส่วนใหญ่จะดีและความมั่นคงจะตามมา (1.09%)</p> <p>19. ความมั่นคงควรเป็นสิ่งที่ปลุกฝังอย่างต่อเนื่องและถูกวิธี (1.09%)</p> <p>20. ต้องให้นักเรียนนายร้อยรู้และเข้าใจว่า ความมั่นคงของชาติคืออะไร (1.09%)</p> <p>21. ให้มีการศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เพิ่มเติมหลังจาก</p>	

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ประเด็น		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
4. (ต่อ)		<p>21. (ต่อ) ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแล้ว โดยจัดเป็นหลักสูตรใหม่ขึ้นมา (1.09%)</p> <p>22. เพิ่มสาขาวิชาด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ เน้นด้านวิชาชีพการทหาร (1.09%)</p> <p>23. ปรับแนวทางการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและภารกิจในปัจจุบันของกองทัพบก รวมทั้งนโยบายทิศทางการพัฒนากองทัพบก เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ (1.09%)</p> <p>24. ต้องปลูกฝัง แนวความคิดเรื่องอุดมการณ์ชาติให้มาก เพื่อเป็นทักษะในแนวความคิดด้านความมั่นคง (1.09%)</p> <p>25. จัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ความมั่นคงของกองทัพ และยุทธศาสตร์ชาติ จะได้มีกรอบหรือแนวทางที่แน่นอนกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (1.09%)</p>	

จากตารางที่ 40 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ของผู้ใช้ผลผลิต ผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในประเด็นที่สำคัญด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติ พบว่ามี สาระสำคัญ ดังนี้

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ใน เกณฑ์ดี มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถทั้งทางวิชาการและด้านการวิจัย มองภาพรวมละมีขีด ความสามารถในการวิเคราะห์ได้ดี แต่ยังมีบางคนมาเรียนเพื่อให้ได้ชื่อว่าจบปริญญาโท ผู้สำเร็จ การศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นมาตรฐานสากล เป็นพื้นฐานได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทำให้กัน กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของทหาร ต่อความมั่นคงของชาติ ในทุกมิติ และมีข้อมูล รวมทั้งหนทางปฏิบัติสำหรับการตกลงใจที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน และประเด็นสุดท้าย ในภาพรวมยังเป็นทหารมากเกินไป ควรมีความรู้ ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับความมั่นคง มากขึ้น เพราะปัจจุบันการเรียนรู้ให้เป็นทางทหาร จริงๆ นั้นจะใช้ประโยชน์ ได้น้อย

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ในขณะที่วิชาชีพทหารยังไม่ดีเท่าที่ควร ความเสียดสีและภาวะ ผู้นำลดลง ขาดความมุ่งมั่นเท่าที่ควร มีความรอบรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ควรอบรม ปลูกฝังอุดมการณ์ ความเสียดสีและความรับผิดชอบให้มากกว่านี้ ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณสมบัติ ในหลายๆ ด้านมีคุณลักษณะเด่น คือความเป็นผู้นำและตระหนักถึงความมั่นคงของชาติเป็นอย่างดี การศึกษาในโรงเรียน ควรเป็นหลักสูตรทั่วไป เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของชาติ ในปัจจุบันเพื่อ สามารถปรับตัว และแนวคิดได้ทันสมัยกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ประเด็นสุดท้าย ขาดความเด็ดขาด การกล้าตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รวมถึงการใช้ไหวพริบปฏิญาณในการแก้ไขปัญหา ปัจจุบัน

จุดที่ควรปรับปรุงสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความรู้

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ควรให้มีการสัมมนาและ เจริญวิทยาการที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาบรรยายพิเศษเพิ่มเติมให้มากขึ้น รวมทั้งสัมมนาร่วมกับ สถาบันภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เพิ่มการเรียนเรื่องความมั่นคงและการทหาร หรือเพิ่ม เนื้อหาด้านความมั่นคงในหลักสูตร เพราะเป็น ศคม. (การทหาร) ต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่อง แท้ เข้าปัญหาด้านการทหาร และความมั่นคงที่สลับซับซ้อน สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบ และแนวโน้มได้อย่างถูกต้อง จัดองค์ความรู้ที่เป็นวิชาหลักให้มีความรู้ ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่าง แท้จริง ต้องทำให้ผู้ที่ติดตามสถานการณ์ ความเป็นไปในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เน้นหนักปัญหา ด้านความมั่นคงของชาติและด้านการทหารเป็นหลัก การวิจัยควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาความ

มั่นคงและการทหาร และประเด็นสุดท้าย ควรได้รับการศึกษาในด้านยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ทหารให้มากขึ้น

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ควรเพิ่มด้านวิชาทหารลักษณะผู้นำและการเป็นครูทหาร ต้องสร้างให้ตระหนัก ใส่ใจในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ใฝ่รู้ทันสถานการณ์ เพิ่มความรู้ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเข้าใจในระบบการปกครองของไทย รวมทั้งเน้นทักษะภาษาอังกฤษ เพิ่มความรู้ด้านการทหาร ประวัติการรบ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงทั้งในและต่างประเทศ ควรเน้นให้เข้าถึงปัญหาด้านความมั่นคง สามารถวิเคราะห์ปัญหาความมั่นคงของชาติ พัฒนาความรู้พื้นฐานของวิชาทหาร และวิชาด้านความมั่นคงของชาติที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลูกฝังความเป็นทหารอาชีพ ปรับปรุงการคิดแบบองค์รวม การวิเคราะห์ วิจัย ควรมีมากขึ้น เพราะเป็นพื้นฐานการคิด ปรับทัศนคติให้นักเรียนนายร้อย เห็นความสำคัญของวิชาทหารและวิชาการที่เกี่ยวกับการทหารและความมั่นคงของชาติ มากกว่าที่จะให้ความสำคัญในวิชาพลเรือน ควรปรับเป็นหลักสูตร 5 ปี เพราะมีเหตุผลคืออยู่แล้วว่า กองทัพต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถสูงกว่าบุคคลทั่วไป และประเด็นสุดท้าย ควรปรับปรุงวิชาทหารด้วยการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ สงครามสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ควรแลกเปลี่ยนความรู้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้พลเรือนสามารถนำเข้าเรียนได้ ให้ปรับเป็นปริญญาโทด้านความมั่นคงอย่างแท้จริง ทั้งภาควิชาการและวิทยานิพนธ์ ควรมีการศึกษา เรียนรู้ เรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ การประเมินผลด้านความมั่นคงของชาติ ควรมีการศึกษาการวางแผนงานด้านยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติในอนาคต ให้มีเอกสารตำราอ้างอิง ให้เพียงพอต่อการศึกษาระดับปริญญาโทด้านความมั่นคง กำหนดเกณฑ์ความรู้ภาษาอังกฤษในระดับสูง เพื่อให้ค้นคว้าตำราต่างประเทศได้ รวมทั้งเอกสารจากอินเทอร์เน็ต มีการประเมินหลักสูตรและผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีมาตรฐาน ควรเพิ่มความหลากหลายของอาจารย์และผู้บรรยายพิเศษ เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบมุมมองและแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ หลายสาขาอาชีพ ทั้งพลเรือนและทหาร การดูระบบ โครงการวิจัย การจัดเก็บที่เป็นระบบตลอดจนแนวคิดการแก้ปัญหาในอนาคต ในลักษณะการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตและประเด็นสุดท้าย ส่งเสริมการเรียนรู้ จากหน่วยงานเอกชนให้มากขึ้น

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ควรปลูกฝังความรักชาติ ความเสียสละเพื่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นทหารอาชีพให้มากขึ้น นอกจากศึกษาวิชาการเฉพาะทางแล้ว ควรสอดแทรกความรู้ให้กับผู้เข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย การส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติในด้านต่างๆ รวมทั้งปัญหาด้านความมั่นคง ควรปรับระบบการศึกษาเป็น 5 ให้มีการศึกษาถึงภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ สงครามรูปแบบใหม่ๆ

ปลูกฝังความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมพัฒนาด้านจิตใจให้มากขึ้น แนวทางการจัดการศึกษา ต้องตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยใช้ ให้เพิ่มเติมความรู้เรื่องความมั่นคงและการเมืองการปกครอง เน้นการศึกษาคุณภาพ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อให้รับทราบปัญหาที่แท้จริง ให้มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร มาเข้าสู่กระบวนการคิดแก้ปัญหา นั้น ๆ โดยอาศัยองค์ความรู้และทฤษฎีต่างๆ ประกอบ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา จัดสัมมนาแสดงแนวคิดเป็นประจำ เปิดหลักสูตรปริญญาตรีด้านความมั่นคงที่เป็นแบบฉบับของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ศึกษาดูงานตามแนวชายแดนและพื้นที่เพื่อความมั่นคง เพื่อให้มีประสบการณ์และเห็นความสำคัญของความมั่นคงของชาติ หรืออาจดูงานพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติในอดีต เช่น ภูหินร่องกล้า เป็นต้น ควรมีการจัดหลักสูตรเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มาก ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมการศึกษาได้ศึกษาและวิจัยงานที่เกี่ยวกับความมั่นคง เพิ่มเติมทักษะทางการทหารและไหวพริบปฏิภาณในการตัดสินใจ เพื่อนำไปใช้ในการบังคับหน่วย ให้เป็นไปได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ปลูกฝังให้ตระหนักถึงการทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่ แก้ไขปัญหาให้หน่วย ภาพรวมส่วนใหญ่จะดีและความมั่นคงจะตามมา ความมั่นคงควรเป็นสิ่งที่ปลูกฝังอย่างต่อเนื่องและถูกวิธี ต้องให้ผู้เข้ารับการศึกษาและเข้าใจว่าความมั่นคงของชาติคืออะไร? ให้มีการศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เพิ่มเติม หลังจากที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแล้ว โดยจัดเป็นหลักสูตรใหม่ขึ้นมา เพิ่มสาขาวิชาด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ เน้นด้านวิชาชีพการทหาร ปรับแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และภารกิจในปัจจุบันของกองทัพบก รวมทั้งนโยบาย ทิศทางการพัฒนากองทัพบก เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปลูกฝังแนวความคิดเรื่องอุดมการณ์ชาติให้มาก เพื่อเป็นทักษะในแนวความคิดด้านความมั่นคง และประเด็นสุดท้าย จัดระบบการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงของกองทัพและยุทธศาสตร์ จะได้มีกรอบหรือแนวทางที่แน่นอนกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3.4. ผลการวิเคราะห์ เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดของนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า แสดงได้ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ของระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้ายในประเด็นที่สำคัญด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ	<p>ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นด้านความมั่นคงของชาติเป็นหลัก โดยการเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น (14.28%) 2. วิทยานิพนธ์บังคับให้ทำเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ น่าจะเหมาะสมกับหลักสูตร (7.14%) 3. ปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน (7.14%) 4. เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ การเมืองและการทหาร จากผู้มีประสบการณ์ (7.14%) 	<p>ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีเนื้อหามุ่งเน้นเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมากขึ้น (15.97%) 2. ควรเน้นเนื้อหาวิชาทางด้านการทหารให้มากกว่านี้ (14.28%) 3. ควรปรับเป็นหลักสูตร 5 ปี (10.92%) 4. ควรเพิ่มสาขาหรือส่งเสริมด้านความมั่นคงของชาติมากกว่าทางด้านวิศวกรรม (8.40%) 5. ควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความมั่นคงของชาติในเนื้อหาด้วย (7.56%) 6. ควรปลูกฝังอุดมการณ์ให้นักเรียนนายร้อยให้มากกว่านี้ (6.72%) 7. ควรเพิ่มเนื้อหาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับปัจจุบัน (5.12%) 8. ควรมีการให้ความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มเติมเช่น เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ เป็นต้น (4.20%) 9. ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมากขึ้น (3.36%) 10. เนื่องจากจำกัดด้วยเวลา จึงไม่น่าจะเน้นส่วนนี้มาก แต่อาจสอดแทรกในส่วนของการทหาร (2.25%) 	ด้านหลักสูตรระดับปริญญาโท (การทหาร) มีความเหมาะสมอยู่แล้ว (50%)

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
	<p>ด้านการเรียนการสอน</p> <p>1. ทำให้นักศึกษา เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติและเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษาด้านความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (7.69%)</p>	<p>ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน (ต่อ)</p> <p>11. ควรมีการนำพระราชดำรัสมาประยุกต์ในการสอน รวมทั้งทำป้ายพระบรมราโชวาทติดตามกองร้อย (1.68%)</p> <p>12. ควรจะมีการเพิ่มวิชา ความมั่นคงของชาติ เนื้อหาให้ตระหนักถึงการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ (1.68%)</p> <p>13. มีการสอนถึงความมั่นคงทั้งภายนอกและภายในชาติ ฝึกให้นักเรียนนายร้อยรู้จักคิด พินิจพิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ (1.68%)</p> <p>14. ควรเพิ่มในบางวิชาเลือกเสรี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านความมั่นคงของชาติ (1.68%)</p> <p>15. ควรเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น (0.84%)</p> <p>16. บทเรียนจากการขาดความมั่นคงของชาติ วิธีแก้ไขและการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ (0.84%)</p> <p>ด้านการเรียนการสอน</p> <p>1. เวลาเรียนไม่เพียงพอ ควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียน (14.04%)</p> <p>2. ให้อาจารย์สอนเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น โดยอาจสอดแทรกไปตามโอกาส</p>	<p>ด้านการเรียนการสอน ระดับปริญญาโท (การทหาร) มีความเหมาะสมแล้ว (53.83%)</p>

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
	<p>ด้านการเรียนการสอน (ต่อ)</p> <p>2. ครู อาจารย์ต้องมีบทบาทในการสังเกตและกระตุ้นนักศึกษาให้สามารถดาให้ทัน หรือสร้างความเข้าใจ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา และนักศึกษากับอาจารย์ (7.69%)</p> <p>3. เน้นสถานการณ์ปัจจุบัน การประยุกต์ใช้งานแบบที่ควรจะเป็น (7.69%)</p>	<p>ด้านการเรียนการสอน (ต่อ)</p> <p>3. ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องความมั่นคง (4.68%)</p> <p>4. มีการทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหานั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง (4.68%)</p> <p>5. ควรส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (3.12%)</p> <p>6. ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงและสถานการณ์ทางทหาร (3.12%)</p> <p>7. เปิดการสอนที่เป็นหลักสูตรความมั่นคงขึ้น (3.12%)</p>	
	<p>ด้านครู อาจารย์</p> <p>1. ควรให้อาจารย์ภายนอกมาบรรยายเสริม (23.07%)</p> <p>2. พัฒนาครู อาจารย์ที่จบจาก ศศ.ม. (การทหาร) หรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นปริญญาเอก (15.38%)</p> <p>3. ต้องเป็นผู้ชี้แนะให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ โดยเทียบเคียงกับหลักสูตรทฤษฎีได้อย่างมีเหตุผล (7.69%)</p>	<p>ด้านครู อาจารย์</p> <p>1. ส่งครู อาจารย์ทุกท่านไปอบรมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เพื่อมาถ่ายทอดให้กับนักเรียนนายร้อยต่อไป (4.47%)</p> <p>2. สนับสนุนให้นักเรียนนายร้อย มีความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (2.98%)</p> <p>3. ปลูกฝังเรื่องความมั่นคงให้นักเรียนนายร้อย มีความรักสามัคคีกัน (2.98%)</p> <p>4. ควรปลูกฝังเรื่องความมั่นคงของชาติ แก่นักเรียนนายร้อยทุกชั้นปี</p>	<p>ด้านครู อาจารย์ ระดับปริญญาโท (การทหาร) มีความเหมาะสมแล้ว (53.83%)</p>

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
		<p>ด้านครู อาจารย์ (ต่อ)</p> <p>5. ควรปลูกฝังเรื่องนี้ให้มาก เพราะว่าทหารเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ (1.49%)</p>	
	<p>ด้านกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร</p> <p>1. จัดกิจกรรม ศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมกับหลักสูตร หรือ เรื่องที่เรียน (18.75%)</p> <p>2. เพิ่มการสัมมนาทางวิชาการ ร่วมกับสถาบันภายนอก (18.75%)</p> <p>3. เพิ่มการศึกษาและดูงาน หน่วยงานด้านความมั่นคงและพลังอำนาจของชาติ (12.50%)</p> <p>4. ไปศึกษาดูงานทั่วไปและต่างประเทศ ที่เหมาะสมกับหลักสูตร (12.50%)</p> <p>5. ควรทำให้หลักสูตร ศศ.ม. (การทหาร) เป็นที่รู้จักในหน่วยงาน หรือ สถาบันทางด้านวิชาการมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในอนาคต (6.25%)</p> <p>6. เชื่อมชมกิจการของหน่วยงานที่มีการบริหารงานด้วยแผนยุทธศาสตร์ จนสำเร็จ หรือไม่สำเร็จจนต้องปรับแผนฯ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการทำแผนยุทธศาสตร์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและการปรับองค์กรตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง</p>	<p>ด้านกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร</p> <p>1. ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่นำไปใช้ได้จริงในอนาคตที่เน้นด้านการทหาร ความมั่นคงของชาติ (10.30%)</p> <p>2. ควรจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนนายร้อยสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอกในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง โดยเชิญแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเป็นลักษณะจัดประชุมทางวิชาการ (6.02%)</p> <p>3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ มีการประชุมอภิปราย เรื่องความมั่นคงของชาติ รวมทั้งมีกิจกรรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เป็นต้น (6.02%)</p> <p>4. ควรมีกิจกรรมยามว่างที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงและความรักชาติ (4.80%)</p> <p>5. จัดดูงาน สถานที่ให้ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ (2.40%)</p> <p>6. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อเขียนหรือบทความหรือเอกสารที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (1.20%)</p>	<p>ด้านกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ระดับปริญญาโท (การทหาร) มีความเหมาะสมแล้ว (53.83%)</p>

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
	<p>ด้านกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร (ต่อ)</p> <p>6. (ต่อ) (6.25%)</p>	<p>ด้านกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร (ต่อ)</p> <p>7. ควรให้นักเรียนนายร้อยได้เรียนในวิชาที่เป็นปัจจุบันด้านความมั่นคงให้มากกว่านี้ (12.00%)</p> <p>8. ควรจัดกิจกรรมแสดงเหตุการณ์ หรือนำเสนอหน้าห้อง ให้นักเรียนนายร้อยร่วมชั้นเรียนและอาจารย์ได้ฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ (1.20%)</p>	
	<p>ด้านอื่น ๆ</p> <p>1. นำตัวอย่างผลการวิจัยทางทหารที่ใช้ประโยชน์ได้จริง มาศึกษาเฉพาะกรณีเพิ่มเติม (16.67%)</p> <p>2. เพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ โดยมอบหมายงานให้ทำ (16.67%)</p> <p>3. รักษามาตรฐาน เป็นของตัวเอง นำผลการประเมินมาใช้ ส่วนสิ่งที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก – มากที่สุด</p>	<p>ด้านอื่น ๆ</p> <p>1. ควรให้ความสำคัญในการสอนเรื่องความมั่นคงของชาติ (50.00%)</p> <p>2. ส่งเสริมให้จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ (33.34%)</p> <p>3. การประหยัดพลังงานและการรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (16.67%)</p>	

จากตารางที่ 41 การวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดของผู้กำลังเข้ารับการศึกษา ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ในประเด็นที่สำคัญด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติ พบว่ามีสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่าเน้นด้านความมั่นคงของชาติเป็นหลัก โดยการเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น วิทยานิพนธ์ บังคับให้ทำเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ น่าจะเหมาะสมกับหลักสูตร ปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมปัจจุบันและประเด็นสุดท้าย เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ การเมือง และการทหารจากผู้มีประสบการณ์

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ควรมีเนื้อหามุ่งเน้นเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมากขึ้น ควรเน้นเนื้อหาวิชาทางการทหารให้มากกว่านี้ ควรปรับเป็นหลักสูตร 5 ปี ควรเพิ่มสาขาหรือส่งเสริมความมั่นคงของชาติมากกว่าทางด้านวิศวกรรม ควรเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความมั่นคงของชาติในเนื้อหาด้วย ควรปลูกฝังอุดมการณ์ให้ผู้เข้ารับการศึกษาให้มากกว่านี้ เพิ่มเนื้อหาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับปัจจุบัน มีการให้ความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มเติม เช่น เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ เป็นต้น ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมากขึ้น แต่เนื่องจากจำกัดด้วยเวลา จึงไม่น่าจะเน้นส่วนนี้มาก แต่อาจสอดแทรกในส่วนของวิชาทหาร ควรมีการนำพระราชดำรัสมาประยุกต์ในการสอน รวมทั้งทำป้ายพระบรมราโชวาทติดตามกองร้อย ควรจะมีการเพิ่มวิชา ความมั่นคงของชาติที่มีเนื้อหาให้ตระหนักถึงการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ มีการสอนถึงความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกชาติ ฝึกให้ผู้เข้ารับการศึกษารู้จักคิด พินิจวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ ควรเพิ่มในบางวิชาเลือกเสรี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันด้านความมั่นคงของชาติ ควรเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ให้มาก และประเด็นสุดท้าย มีการศึกษาบทเรียนจากการขาดความมั่นคงของชาติ วิธีแก้ไขและการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ

ด้านการเรียนการสอน

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ทำให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติและเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษาด้านความมั่นคงของชาติทั้งภายในและภายนอกประเทศ ครู อาจารย์ ต้องมีบทบาทในการสังเกตและกระตุ้นนักศึกษาให้สามารถตามให้ทัน หรือสร้างความเข้าใจ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ระหว่างนักศึกษากับนักศึกษานักศึกษากับอาจารย์ และประเด็นสุดท้าย เน้นสถานการณ์ปัจจุบัน การประยุกต์ใช้งานแบบที่ควรจะเป็น

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า เวลาเรียนไม่เพียงพอ ควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียน ให้อาจารย์สอนเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น โดยอาจสอดแทรกไปตามโอกาส ซึ่งให้เห็นความสำคัญของเรื่องความมั่นคง มีการทำงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาเหล่านั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงและสถานการณ์ทางทหาร และประเด็นสุดท้าย เปิดการสอนที่เป็นหลักสูตรความมั่นคงขึ้น

ด้านครู อาจารย์

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ควรให้อาจารย์ภายนอกมาบรรยายเสริม พัฒนาครู อาจารย์ที่จบจาก ศศ.ม. (การทหาร หรือพัฒนาหลักสูตรให้เป็นปริญญาเอก และประเด็นสุดท้าย ต้องเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง รู้จักการคิดวิเคราะห์ โดยเทียบเคียงกับหลักสูตรทฤษฎีได้อย่างมีเหตุผล

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ควรส่งครู อาจารย์ ทุกคนไปอบรมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อมาถ่ายทอดให้กับผู้เข้ารับการศึกษาต่อไป สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปลูกฝังเรื่องความมั่นคงของชาติแก่ผู้เข้ารับการศึกษาทุกชั้นปี เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรัก สามัคคีกัน และประเด็นสุดท้าย ควรปลูกฝังเรื่องนี้ให้มาก เพราะว่าทหารเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ

ด้านกิจกรรม ส่งเสริมหลักสูตร

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่า ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมกับหลักสูตร หรือเรื่องที่เรียน เพิ่มการสัมมนาทางวิชาการ ร่วมกับสถาบันภายนอก เพิ่มการศึกษาและดูงาน หน่วยงานด้านความมั่นคงและพลังอำนาจของชาติ ไปศึกษาดูงานทั่วไป และต่างประเทศที่เหมาะสมกับหลักสูตร ควรทำให้หลักสูตร ศศ.ม. (การทหาร) เป็นที่รู้จักในหน่วยงาน หรือสถาบันทางด้านวิชาการมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในอนาคต และประเด็นสุดท้าย ควรมีการเยี่ยมชม กิจกรรมของหน่วยงานที่มีการบริหารงานด้วยแผนยุทธศาสตร์ จนสำเร็จ หรือไม่สำเร็จ จนต้องปรับแผนฯ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการทำแผนยุทธศาสตร์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และการปรับองค์กรตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นำไปใช้ได้จริง ในอนาคตที่เป็นด้านการทหาร ความมั่นคงของชาติ ควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เข้ารับการศึกษา สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก ในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง โดยเชิญแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเป็นลักษณะจัดประชุมทางวิชาการ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ มีการประชุมอภิปรายเรื่องความมั่นคงของชาติ รวมทั้งมีกิจกรรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ควรมี

กิจกรรมยามว่างส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงและความรักชาติ จัดดูงาน สถานที่ให้ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อเขียนหรือบทความ หรือเอกสารที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ควรให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้เรียนในวิชาที่เป็น ปัจจุบันด้านความมั่นคงให้มากกว่านี้ และประเด็นสุดท้าย ควรจัดกิจกรรม แสดงเหตุการณ์ หรือนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้ผู้เข้ารับการศึกษาพร้อมชั้นเรียนและอาจารย์ฟัง และร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ด้านอื่น ๆ

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พบว่าควรนำตัวอย่างผลการวิจัยทางทหารที่ไปใช้ประโยชน์ได้จริง มาศึกษา เฉพาะกรณีเพิ่มเติม เพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ โดยมอบหมายงานให้ทำ และประเด็นสุดท้าย รักษามาตรฐานเป็นของตัวเอง นำผลการประเมินมาใช้ ส่วนสิ่งที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมาก – มากที่สุด

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่าควรให้ความสำคัญในการสอนเรื่องความมั่นคงของชาติ ส่งเสริมให้จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และประเด็นสุดท้าย การประหยัดพลังงานและการรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3.5 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จากสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ทั้ง 2 แห่ง เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในภาพรวมพบว่า

3.5.1 ในด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ เป้าหมาย ค่านิยม งบประมาณ โดยในประเด็นด้านความรู้ด้านความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ ยังไม่ปรากฏชัดเจนนักในองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ความรู้ จากแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ผู้เข้ารับการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งมีผู้เข้ารับการศึกษาเสนอให้อัญเชิญพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทมาเรียนรู้ ใช้ในการเรียนการสอน หรือคิดแสดงไว้ให้เห็นชัดเจน การตอบแบบสอบถามด้านความรู้ความเข้าใจด้านความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามองค์ประกอบพบว่ายังขาดความรู้ความเข้าใจเท่าที่ควร ในด้านเป้าหมายของการจัดการศึกษา ยังกำหนดเป้าหมายที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติไม่ชัดเจน รวมทั้งค่านิยมอันเป็นที่ยึดถือปฏิบัติในหน่วยงานในกรอบความมั่นคงทั้ง 2 มิติ ยังไม่ปรากฏชัดเจน ในส่วนของงบประมาณและบุคคล ไม่ปรากฏว่ามีปัญหามากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก

3.5.2 ในด้านกระบวนการซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยด้านบุคลากร ระบบย่อยด้านภารกิจ ระบบย่อยด้านโครงสร้างและระบบย่อยด้านเทคโนโลยี พบว่า ระบบย่อยด้านบุคลากร

บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพสูง แต่ขาดความก้าวหน้าในอาชีพ ในขณะที่การจัดการระดับบัณฑิตศึกษา ครู อาจารย์ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งควรเป็นหลักการพื้นฐานหรือมาตรฐานไทยทั่วไปของการจัดการศึกษาระดับนี้ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการจัดทำผลงานทางวิชาการ การพัฒนาสร้างสรรค์องค์ความรู้ ระบบการหมุนเวียนกำลังพลตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ที่ให้ครู อาจารย์ หมุนเวียนไปปฏิบัติหน้าที่หน่วยอื่นและผู้ที่อยู่หน่วย เช่น กำลังรบหน่วยสนับสนุนการรบ เป็นต้น หมุนเวียนมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ยังไม่มีการนำมาปฏิบัติ ทำให้ครู อาจารย์ ขาดประสบการณ์ที่หน่วย ปัญหาการคัดสรรกำลังพลเข้ามาเป็นครู อาจารย์ที่หน่วย การศึกษาบางครั้งไม่ได้ผ่านการพิจารณาจากสถานศึกษา ในระบบย่อยด้านการจัดการเรียนการสอน การบริการ กิจการผู้เข้ารับการศึกษา ยังขาดการส่งเสริมความมั่นคงของชาติอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนในระบบย่อยด้านโครงสร้าง พบว่า สายการบังคับบัญชายาว สถานศึกษาขาดความคล่องตัว สำหรับการจัดหน่วยภายในสถานศึกษามีความเหมาะสม แต่ระดับบัณฑิตศึกษา เป็นเพียงส่วนบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการประสาน ครู อาจารย์ มาสอน ไม่มีฐานะในระดับบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้เกิดความคล่องตัวสูงขึ้น สำหรับระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ในภาพรวมก็ถือคู่ต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ความรู้ด้านทักษะการใช้อยู่ในระดับเหมาะสม จะมีเพียงด้านหลักสูตร แม้มีความทันสมัย แต่ยังมีระบุชัดในส่วนหนึ่งส่วนใดของหลักสูตรที่มุ่งเน้น หรือส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้เข้ารับการศึกษาบางส่วน ยังไม่เคยรับรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยระบุว่ามีการสอนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ปัญหาความมั่นคงของชาติ แนวทางการแก้ไข ยังไม่เป็นที่รับรู้ และสร้างความเข้าใจให้ผู้เข้ารับการศึกษา

3.5.3 ด้านผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา การบริการวิชาการและงานวิจัยในภาพรวม คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพในระดับมาก – มากที่สุด แต่บางระดับ อุดมการณ์ในวิชาชีพทางทหารน้อยลงไป เพราะระยะเวลาการศึกษาลดลง แต่คุณภาพในด้านความรู้ หรือเกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติโดยระบบยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนนัก ส่วนด้านการบริการวิชาการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ไม่เป็นไปโดยตรง ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านนี้โดยตรง ในด้านงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังมีน้อยมาก การผลิตผลงานทางวิชาการด้านความมั่นคง ของชาติยังมีน้อยเช่นกัน

3.5.4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ สถานศึกษามีระบบการติดตามประเมินผลและการใช้ข้อมูลป้อนกลับอย่างเป็นระบบ เพียงแต่ยังไม่เกิดความชัดเจนในด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติเท่าที่ควร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

3.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560
นโยบายด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม

สำหรับวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของกระทรวงกลาโหม ปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำวิสัยทัศน์
ด้านการศึกษา มีเพียงนโยบายด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม
(เฉพาะ) ที่ 220/45 ลง 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม
ความมั่นคงของชาติ สรุปได้ ดังนี้ (กระทรวงกลาโหม, 2545: 1-6)

นโยบายด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม จัดทำเพื่อให้กำลังพลกระทรวงกลาโหมมี
ความรู้ ความสามารถ ทักษะและวิสัยทัศน์ ในการปฏิบัติภารกิจที่กองทัพมอบหมายได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถปฏิบัติภารกิจตามนโยบายความมั่นคงของประเทศ ร่วมกับส่วน
ราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนได้ทุกมิติ โดยมีการดำเนินการด้านการศึกษาให้เป็นไปตาม
เจตนารมณ์ของกองทัพ ที่ต้องการกำลังพลที่มีคุณลักษณะรักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น สามารถ
แก้ปัญหาของงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพที่
เหมาะสม มีความเป็นผู้นำ มีความเสียสละ มีวินัย จิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ กล้าหาญ
ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ยอมรับของประชาชน ดำรงตนอยู่ในหลักของธรรมของศาสนา การพัฒนา
กองทัพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ มี
วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการทางความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ก้าวทันกับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคม มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาและหลักสูตรให้สามารถสร้างกำลังพลของ
กองทัพให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับในเชิงนโยบาย มีประเด็นสำคัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตร
และการจัดการเรียนการสอน ให้พัฒนารูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับการ
พัฒนากำลังพลให้เป็นผู้นำ มีสติปัญญา มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น
พึ่งตนเองได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความอดทน อดกลั้น เป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ ตลอดจน
สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ด้านการพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยการส่งเสริม พัฒนา
จิตความสามารถของกำลังพลในทุกระดับ ให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างการทำงานที่
แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันให้ทันกับ
กระแสการเปลี่ยนแปลงและลดขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนกฎ ระเบียบที่ไม่จำเป็น ส่งเสริมการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างศักยภาพของกำลังพลให้รักการเรียนรู้ ทำงานเป็นหมู่คณะ มี
ความคิดที่สมเหตุสมผลในเชิงสร้างสรรค์ รวบรวมแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร
การศึกษา ให้สามารถสร้างผู้นำที่รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลายของผู้อื่น มีการ
พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และ

เป็นผู้มีความคิดอย่างเป็นระบบเชิงบูรณาการ ด้านการจัดการศึกษา ให้จัดระบบการศึกษาสำหรับผู้ บังคับหน่วยและฝ่ายอำนาจการทุกระดับ โดยคำนึงถึงเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร ด้าน บริหารการศึกษา ส่งเสริมให้มีความพร้อมและสามารถจัดการศึกษา หลักสูตรปริญญาโทและ ปริญญาเอก ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการทหาร ความมั่นคงและการบริหารทรัพยากร เพื่อการ ป้องกันประเทศและการพัฒนาศักยภาพของกำลังพล ส่งเสริมให้ใฝ่หาความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย การบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มแหล่งเงินทุนสนับสนุน งานวิจัย ด้านการใช้ประโยชน์จากการศึกษา ด้วยการส่งเสริมให้กำลังพลเข้ารับการศึกษาต่อใน หลักสูตรต่างๆ ในสถานศึกษาของกองทัพบก นอกกองทัพ ในประเทศและต่างประเทศ ให้ใช้ ความรู้ตามวุฒิการศึกษาและผลการศึกษากำลังพลในการบรรจุลงในตำแหน่ง หรือมอบหมายงาน ในหน้าที่ ส่งเสริมให้ข้าราชการ ผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย ตำรา บทความทางวิชาการที่ไม่เป็น ความลับ และใช้ผลงานทางวิชาการที่ผลิตออกมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน และกองทัพ และประเด็นสุดท้าย ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ให้มี โอกาสได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการ และมีความเจริญในอาชีพที่เท่าเทียมกับกำลัง พลอื่นๆ โดยจัดให้มีระบบการหมุนเวียนกำลังพลอย่างเหมาะสม

จากนโยบายด้านการศึกษาระทรวงกลาโหม แยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 จัดการศึกษาให้กำลังพลมีความรู้ ความสามารถ เพื่อกลไกตาม นโยบายความมั่นคงของชาติ
- ประเด็นที่ 2 จัดการศึกษาให้กำลังพลมีคุณลักษณะรักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
- ประเด็นที่ 3 มีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ
- ประเด็นที่ 4 ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ ให้มีวัฒนธรรมแห่งการ เรียนรู้
- ประเด็นที่ 5 มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาและหลักสูตรให้ผู้เข้ารับการศึกษา มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- ประเด็นที่ 6 ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม
- ประเด็นที่ 7 จัดระบบการศึกษา สำหรับผู้บังคับหน่วย และฝ่ายอำนาจการทุ ก ระดับ โดยคำนึงถึงเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร
- ประเด็นที่ 8 ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการทหาร

กองทัพบกได้กำหนดวิสัยทัศน์ “กองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญ และมีศักยภาพในอันที่จะพิทักษ์ รักษาเอกราช และความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงยั่งยืน และเป็น

กองทัพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ตลอดจนสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้เสมอ (กองทัพบก, 2549: 22) จากวิสัยทัศน์ดังกล่าวแยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นที่ 2 มีศักยภาพในการพิทักษ์ รักษา เอกราชและความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และผลประโยชน์ชาติ

ประเด็นที่ 3 มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ ให้มีความมั่นคงยั่งยืน

ประเด็นที่ 4 เป็นกองทัพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ตลอดจน สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้เสมอ

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงที่สมบูรณ์แบบของกองทัพบก มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับชาติ และภูมิภาค และมุ่งสร้างความรอบรู้ ควบคู่ จริยธรรม ในการเป็นทหารอาชีพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548: 2) การวิสัยทัศน์ดังกล่าว แยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงที่สมบูรณ์แบบของกองทัพบก

ประเด็นที่ 2 มีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับชาติและภูมิภาค

ประเด็นที่ 3 มุ่งสร้างความรอบรู้ ควบคู่ จริยธรรม ในการเป็นทหารอาชีพ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นสถาบันสร้างนายทหารหลักของกองทัพบก ให้มีความรู้ ความสามารถ ของการเป็นผู้นำที่มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ราชบัลลังก์ สามารถนำทหารปฏิบัติกรบได้ในระดับหมวด มีความรู้พื้นฐานระดับปริญญาตรี มีคุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา รร.จปร., 2550: 6) จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว แยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นสถาบันสร้างนายทหารหลักของกองทัพ

ประเด็นที่ 2 สร้างนายทหารหลักให้มีความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำที่มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ราชบัลลังก์

ประเด็นที่ 3 ให้สามารถนำทหารปฏิบัติกรบได้ในระดับหมวด

ประเด็นที่ 4 มีความรู้พื้นฐานระดับปริญญาตรี

ประเด็นที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม

ตารางที่ 42 สังเคราะห์ประเด็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จากวิสัยทัศน์

ประเด็น	นโยบายด้าน การศึกษา กระทรวงกลาโหม	วิสัยทัศน์ กองทัพบก 2560	วิสัยทัศน์ โรงเรียน เสนาธิการ ทหารบก	วิสัยทัศน์ โรงเรียนนาย ร้อยพระ จุลจอมเกล้า	
1. จัดการศึกษาให้กำลังพลมีความรู้ ความสามารถ เป็นกลไกตามนโยบายความมั่นคงของชาติ	✓	✓			*
2. จัดการศึกษาให้กำลังพลมีคุณลักษณะรักการ เรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น	✓				
3. ให้ผู้เข้ารับการศึกษามีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ	✓				
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับให้มี วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้	✓				
5. ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม	✓		✓	✓	*
6. จัดระบบการศึกษา สำหรับผู้บังคับหน่วยและ ฝ้ายอำนวยการทุกระดับ โดยคำนึงถึงเรื่องยุทธ- ศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร	✓				
7. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการทหาร	✓		✓		*
8. เป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐ	✓	✓			*
9. กองทัพบกมีศักยภาพในการรักษาเอกราชและ ความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชนและผลประโยชน์ของชาติ	✓	✓			*
10. มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ ให้มีความ มั่นคงยั่งยืน		✓			
11. เป็นกองทัพที่มีเกียรติ ศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ตลอดจน สามารถเป็นที่พึ่งของ ประชาชนได้เสมอ		✓			
12. เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารระดับสูงที่ สมบูรณ์แบบของกองทัพบก			✓		
13. เป็นสถาบันสร้างนายทหารหลักของ กองทัพบก				✓	
14. ให้สามารถนำทหารปฏิบัติกรรบได้ใน ระดับหมวด				✓	
15. มีความรู้พื้นฐานระดับปริญญาตรี				✓	

จากตารางที่ 42 พบว่า วิทยาลัยฯของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก สอดคล้องกับนโยบาย ด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม ที่ให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นเลิศทางวิชาการทหาร ส่วนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีเพียงให้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เพียงประเด็นเดียว ในขณะที่มีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาด้านความมั่นคงของชาติ ได้แก่ จัดการศึกษาให้กำลังพลมีความรู้ ความสามารถเป็นกลไกตามนโยบายความมั่นคงของชาติ เป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐ กองทัพบกมีศักยภาพในการรักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และผลประโยชน์ของชาติ

3.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ตารางที่ 43 แสดงค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ภาวะการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น	1	25.00	3	75.00
2	ราคาน้ำมันสูงขึ้น	0	00.00	4	100.00
3	การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4	100.00	0	00.00
4	ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น	2	50.00	2	50.00
5	การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง	0	00.00	4	100.00
6	ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	0	00.00	4	100.00
7	ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมและโลกาภิวัตน์	3	75.00	1	25.00
8	กระแสโลกาภิวัตน์ วัตุนิยม บริโภคนิยม การโฆษณาที่มุ่งถึงลัทธิบริโภคนิยม	3	75.00	1	25.00
9	ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกมากขึ้น	4	100.00	0	00.00
10	การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากร เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้	3	75.00	1	25.00
11	การกระจายรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม	0	00.00	4	100.00
12	สภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่	2	50.00	2	50.00

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
13	ลัทธิวัตถุนิยม และบริโภคนิยมมีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้นคนยากจนขึ้น	0	00.00	4	100.00
14	สภาพเศรษฐกิจ ส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง	0	00.00	4	100.00
15	จากสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหาร เน้นประสิทธิผลและความคุ้มค่ามากขึ้น	3	75.00	1	25.00
	รวมเฉลี่ย				1.44

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 43 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา ด้านเศรษฐกิจของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัย 1.44 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นอุปสรรค โดยในรายชื่อที่สำคัญ พบว่าประเด็นที่เป็นโอกาส ร้อยละ 100 ประกอบด้วย การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจ โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเสียเปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกมากขึ้น ในขณะที่ประเด็นที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 100 ประกอบด้วย ราคาน้ำมันสูงขึ้น การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การกระจายรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำสูง และไม่เป็นธรรม ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น และประเด็นสุดท้าย สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง

ตารางที่ 44 ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมือง
ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา	0	00.00	4	100.00
2	ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง	4	100.00	0	00.00
3	พรรคการเมืองมีจำนวนน้อยลง ทำให้การเมืองเปลี่ยนรูปแบบ เป็นการแข่งขันเชิงนโยบาย	3	75.00	1	25.00
4	นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจ เข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น	4	100.00	0	00.00
5	ดุลอำนาจของโลก ทำให้ประเทศขนาดเล็กไม่สามารถวางตัวเป็นกลางในสถานการณ์ ความมั่นคงของโลกได้อย่างอิสระ	1	25.00	3	75.00
6	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น	4	100.00	0	00.00
7	โลกาภิวัตน์ มีบทบาทเหนืออำนาจธิปไตยมากขึ้น โดยผ่านการกำหนด กฎ กติกา และมาตรฐานระหว่างประเทศ	2	50.00	2	50.00
8	ระบบการเมือง ขาดกลไกการถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองการสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือ	1	00.00	3	75.00
9	กลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อฉล สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี	0	00.00	4	100.00
10	สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ	0	00.00	4	100.00
	รวม (ค่าพิสัย)	1.47			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 44 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมืองของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัยอยู่ที่ 1.47 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นอุปสรรค โดยในรายชื่อ

ที่สำคัญ พบว่าประเด็นเป็นโอกาส ร้อยละ 100 ประกอบด้วย ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น และประเด็นสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น ในขณะที่ประเด็นที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 100 ประกอบด้วย ความไม่มีเสถียรภาพของการเมืองของรัฐบาล และขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อฉล สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี และประเด็นสุดท้าย สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการเมืองส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ในเชิงที่เป็นอุปสรรค ที่เกิดจากความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง และขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา การจัดการศึกษาทางทหารจึงต้องคำนึงถึงความผันผวนทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ จนมีการสร้างประเด็นขึ้นมา สร้างความแตกแยก ยุ่ง แบ่งฝ่าย ขาดความสามัคคี ทางกองทัพจึงเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด กำลังพลที่เข้ารับการศึกษา อาจมีภารกิจเร่งด่วน ในบริบทของประเทศไทย ที่ยังขาดการศึกษาในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพลเรือน โดยเฉพาะบทบาททหารตามรัฐธรรมนูญ และบทบาททหารกับการเมือง ซึ่งในการศึกษาจึงต้องเน้นเรื่องการเมืองในเชิงของการให้ความรู้แก่นักศึกษา

ตารางที่ 45 คำร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคมจิตวิทยาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ดัชนีความสุขของคนไทยลดลง โดยเฉพาะในสังคมเมือง	1	25.00	3	75.00
2	สังคมไทยถูกครอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยมที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยม	1	25.00	3	75.00
3	กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตในสังคม	3	75.00	1	25.00
4	การอพยพย้ายถิ่น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชาชน				
4	การเพิ่มขึ้นของจำนวนคน ที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น	2	50.00	2	50.00

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	สังคมไทย นิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจากตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม โดยไม่สนใจภูมิหลังของคนที่ผู้นั้น	1	25.00	3	75.00
6	ความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมของประชากร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงาน มาทำงานในเมือง	0	00.00	4	100.00
7	ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัย	0	00.00	4	100.00
8	แรงงาน ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น	0	00.00	4	100.00
9	ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง มาทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของ ชาติ	0	00.00	4	100.00
10	การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอก ประเทศ เกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิด กฎหมาย โจรระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความ ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนไทย	0	00.00	4	100.00
11	เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงจับไล่ ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และสถาบันตุลาการ มาเกี่ยวข้อง จน ทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคงกระทบต่อ คุณภาพ	0	00.00	4	100.00
12	ชีวิตของประชาชนอันไม่สามารถประมาณความ เสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้	0	00.00	4	100.00
13	สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีความ ขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด	1	25.00	3	75.00

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15	โครงสร้างประชากรที่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจและภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้เกิดปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพมากขึ้น ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	2	50.00	2	50.00
16	ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ "ไม่มี ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความแตกแยก ทางความคิดในการอยู่ร่วมกันทางสังคม	1	25.00	3	75.00
รวม (ค่าพิสัย)				1.19	

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 45 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคมจิตวิทยาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัย 1.19 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นอุปสรรค โดยในรายชื่อที่สำคัญพบว่าไม่มีประเด็นที่เป็นโอกาส ร้อยละ 100 ในขณะที่ประเด็น ที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 100 ประกอบด้วย การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนของรัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐ ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น ความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมของประชากร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานมาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงแห่งชาติ การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนไทย เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศ และมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคง กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน อันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้ และประเด็นสุดท้าย

สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านสังคมจิตวิทยาส่งผลกระทบต่อในเชิงที่เป็นอุปสรรค ตารางที่ 46 ค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยี ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่างๆ ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหา	3	75.00	1	25.00
2	การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงาน อย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน	4	100.00	0	00.00
3	เทคโนโลยีการตัดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก	4	100.00	0	00.00
4	การพัฒนานาโนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมาก สามารถนำมาใช้ในการผลิต ทำให้เครื่องมือ เครื่องใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3	75.00	1	25.00
5	ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก	4	100.00	0	00.00
6	ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่และเป็นสิ่งที่ไร้พรมแดน สำหรับผู้ที่สามารถเข้าถึงได้	4	100.00	0	00.00
7	ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)	4	100.00	0	00.00
8	รัฐบาลมีนโยบาย พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	4	100.00	0	00.00
9	คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย	4	100.00	0	00.00
10	ประเทศที่ร่ำรวยและบริษัทขนาดใหญ่ จะเป็นผู้ผูกขาดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4	50.00	2	50.00
	รวม (ค่าพิสัย)	1.9			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 46 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัยร้อยละ 1.90 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยในรายชื่อที่สำคัญพบว่า มีประเด็นที่เป็นโอกาส ร้อยละ 100 ประกอบด้วย การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานอย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน เทคโนโลยีการตัดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่และเป็นสิ่งที่ไร้พรมแดน สำหรับผู้ใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และประเด็นสุดท้าย คอมพิวเตอร์มีราคาถูกและมีการใช้แพร่หลาย ในขณะที่ประเด็นที่เป็นอุปสรรค พบว่าไม่มีประเด็นใดที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 100

ตารางที่ 47 ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	วัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืนลดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุข สันติ	4	100.00	0	00.00
2	ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี	4	100.0	0	00.00
3	คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตรและจิตวิญญาณในการให้บริการ	4	100.00	0	00.00
4	มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำสอนที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	4	100.00	0	00.00
5	มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ	4	100.00	0	00.00
6	กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทัศนคติ วิธีชีวิต และความเป็นอยู่ของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดการเลียนแบบ พยายามสร้างความทันสมัย ให้กับตัวเอง นับเป็นวิกฤตทางวัฒนธรรม	2	50.00	2	50.00
7	ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของ ไทยไว้	0	00.00	4	100.00

ตารางที่ 47 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8	วัฒนธรรมของคนในสังคม ถูกชี้นำจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต	0	00.00	4	100.00
9	ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีเอกสาร วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งงามและทรงคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์	4	100.00	0	00.00
10	วัฒนธรรมของไทย ถูกละเลยจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป	0	00.00	4	100.00
รวม (ค่าพิสัย)		1.65			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 47 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัยร้อยละ 1.65 อยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยในรายชื่อที่สำคัญพบว่า มีประเด็นที่เป็นโอกาส ร้อยละ 100 ประกอบด้วย วัฒนธรรมของชาติที่มีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืน ลดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุขสันติ ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยึดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตร และจิตวิญญาณในการให้บริการ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และคำสอนที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ และประเด็นสุดท้าย ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งงาม และทรงคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ ในขณะที่มีประเด็นที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 100 ประกอบด้วย ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทยไว้ วัฒนธรรมของคนในสังคม ถูกชี้นำจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต และประเด็นสุดท้าย วัฒนธรรมของไทย ถูกละเลยจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป

ตารางที่ 48 ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านระบบนิเวศน์
ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มลภาวะทางอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	0	00.00	4	100.00
2	การใช้มาตรการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ	3	75.00	1	25.00
3	ความต้องการการใช้พลังงานของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	2	50.00	2	50.00
4	แหล่งพลังงานจากฟอสซิล (fossil) เหลืออีกประมาณ 20 ปี	2	50.00	2	50.00
5	ประชาคมโลกให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมและนำมาเป็นข้อจำกัดทางการค้า	3	75.00	1	25.00
6	ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมและเสียดุลของสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ	2	00.00	2	50.00
7	ประชาชนตื่นตัวในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	4	100.00	0	00.00
8	ภัยพิบัติธรรมชาติ มีความรุนแรงและเกิดบ่อยครั้งขึ้น	2	50.00	2	50.00
9	ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม	2	50.00	2	50.00
10	มีการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น	2	50.00	2	50.00
11	กระแสการตื่นตัวในการใช้/ จัดหา / พัฒนาพลังงานทดแทน	4	100.00	0	00.00
รวม (ค่าพิสัย)		1.59			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 48 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านระบบนิเวศน์ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก มีค่าพิสัย 1.59 อยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยในรายชื่อที่สำคัญพบว่า มีประเด็นที่เป็นโอกาสร้อยละ 100 ประกอบด้วย ประชาชนที่ตื่นตัวในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และกระแสดูแลสิ่งแวดล้อมในการใช้/จัดหา/พัฒนาพลังงานทดแทน ในขณะที่มีประเด็นที่เป็นอุปสรรคร้อยละ 100 คือ ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มลภาวะทางอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในด้านปัจจัยภายในด้านจุดแข็ง มีดังนี้

ตารางที่ 49 การสังเคราะห์จุดแข็งของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท (การทหาร)

จุดแข็ง	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. บุคลากรมีคุณภาพ ทั้งอาจารย์และอาจารย์พิเศษ	✓			1
2. หลักสูตรมีความทันสมัย	✓			1
3. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสนใจ	✓			1
4. สิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	✓			1
5. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	✓			1
6. มีวินัยกำกับ การสืบสานวัฒนธรรมด้านการเคารพผู้อาวุโส		✓		1
7. มีการสร้างเครือข่ายกับสถาบันอื่น		✓		1
8. เป็นสถาบันที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีความชำนาญเฉพาะทาง		✓		1
9. สามารถเชื่อมโยงเข้ากับองค์ความรู้ภายนอก		✓		1
10. มีระบบการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เข้มข้น	✓			1

จากตารางที่ 49 พบว่า จุดแข็งของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท (การทหาร) ประกอบด้วย 1. บุคลากรมีคุณภาพ ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ 2. หลักสูตรมีความทันสมัย 3. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสนใจ 4. สิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากร ด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์อย่างเป็น

ระบบและมีประสิทธิภาพ 6. มีระเบียบวินัยกำกับการสืบสานวัฒนธรรม 7. มีการสร้างเครือข่ายกับสถาบันอื่น 8. เป็นสถาบันที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีความชำนาญเฉพาะทาง 9. สามารถเชื่อมโยงเข้ากับองค์ความรู้ภายนอก 10. มีระบบการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เข้มข้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน มีดังนี้

ตารางที่ 50 การสังเคราะห์จุดอ่อนของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท

(การทหาร)

จุดอ่อน	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ขาดแผนแม่บทการพัฒนาที่ได้รับอนุมัติ	✓			1
2. อาจารย์ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นแรงจูงใจ	✓			1
3. วัฒนธรรมองค์การแข็ง ยากต่อการปรับตัว ไม่กล้าซักถามและแสดงออก	✓	✓		1
4. การเชื่อมโยงกับภายนอกยังไม่กว้างขวางเพียงพอ		✓		1
5. การจัดระบบการเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ ยังไม่ปรากฏชัดเจน		✓		1
6. ห้องสมุดยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร	✓			1
7. อาจารย์ประจำยังมีจำนวนน้อยและคุณวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด	✓			1
8. ครู/อาจารย์ มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย		✓		1

จากตารางที่ 50 พบว่าจุดอ่อนของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ในหลักสูตรปริญญาโท (การทหาร) ประกอบด้วย 1. ขาดแผนแม่บทการพัฒนาที่ได้รับอนุมัติ 2. อาจารย์ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นแรงจูงใจ 3. วัฒนธรรมองค์การแข็ง ยากต่อการปรับตัว ไม่กล้าซักถามและแสดงออก 4. การเชื่อมโยงกับภายนอกยังไม่กว้างขวางเพียงพอ 5. การจัดระบบการเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ ยังไม่ปรากฏชัดเจน 6. ห้องสมุดยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร 7. อาจารย์ประจำยังมีจำนวนน้อยและคุณวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด 8. ครู/อาจารย์ มีงานวิจัยค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 51 ค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านเศรษฐกิจ
ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ภาวะการณ์ว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น	13	52.00	12	48.00
2	ราคาน้ำมันสูงขึ้น	4	16.00	21	84.00
3	การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	23	42.00	2	8.00
4	ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น	13	52.00	12	48.00
5	การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง	7	28.00	18	72.00
6	ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	8	32.00	17	68.00
7	ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมและโลกาภิวัตน์	20	80.00	5	20.00
8	กระแสโลกาภิวัตน์ วัตุนิยม บริโภคนิยม การโฆษณาที่มุ่งถึงลัทธิบริโภคนิยม	14	56.00	11	44.00
9	ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกมากขึ้น	22	88.00	3	12.00
10	การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากร เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้	23	92.00	2	8.00
11	การกระจายรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม	6	24.00	19	76.00
12	สภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่	13	52.00	12	48.00
13	ลัทธิวัตถุนิยม และบริโภคนิยมมีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น	6	24.00	19	76.00
14	สภาพเศรษฐกิจ ส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง	6	24.00	19	76.00
15	จากสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหาร เน้นประสิทธิผลและความคุ้มค่ามากขึ้น	14	56.00	11	14.00

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 51 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านเศรษฐกิจของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าพิสัย 1.58 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยในรายชื่อที่สำคัญที่เป็นโอกาสร้อยละ 70 – 100 ประกอบด้วย การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจ โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยม และโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกมากขึ้น และประเด็นสุดท้าย การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากรเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ ในขณะที่ประเด็นที่เป็นอุปสรรค ร้อยละ 70 – 100 ประกอบด้วย ราคาน้ำมันสูงขึ้น การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง การกระจายรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมีอิทธิพลต่อประเทศ ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่มขึ้น คนยากจนขึ้น และประเด็นสุดท้าย สภาพเศรษฐกิจ ส่งผลให้งบประมาณด้านการทหาร ลดน้อยลง

สรุปว่า สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ไม่มีผลกระทบโดยตรง

ตารางที่ 52 ค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมืองของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา	7	28.00	18	72.00
2	ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง	24	96.00	1	4.00
3	พรรคการเมืองมีจำนวนน้อยลง ทำให้การเมืองเปลี่ยนรูปแบบ เป็นการแข่งขันเชิงนโยบาย	24	96.00	1	4.00
4	นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจ เข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น	21	84.00	4	16.00
5	ดุลอำนาจของโลก ทำให้ประเทศขนาดเล็กไม่สามารถวางตัวเป็นกลางในสถานการณ์ ความมั่นคงของโลกได้อย่างอิสระ	10	40.00	15	60.00
6	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น	25	100.00	0	00.00

ตารางที่ 52 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7	โลกาภิวัตน์ มีบทบาทเหนืออำนาจอธิปไตยมากขึ้น โดยผ่านการกำหนด กฎ กติกา และมาตรฐานระหว่างประเทศ	16	64.00	9	36.00
8	ระบบการเมือง ขาดกลไกการถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองที่เหมาะสม	5	20.00	20	80.00
9	การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อฉล สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี	5	20.00	20	80.00
10	สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ	6	24.00	19	76.00
รวม (ค่าพิสัย)		1.57			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 52 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านการเมืองของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าเฉลี่ยพิสัย 1.57 ซึ่งอยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยในรายชื่อที่สำคัญที่เป็นโอกาสร้อยละ 70 – 100 ประกอบด้วย ผู้มีการศึกษา เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง พรรคการเมืองมีจำนวนน้อยลง ทำให้การเมืองเปลี่ยนรูปแบบ เป็นการแข่งขันเชิงนโยบาย นักวิชาการกลุ่มธุรกิจ เข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น และประเด็นสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น ในขณะที่ประเด็นด้านอุปสรรคประกอบด้วย ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล และขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา ระบบการเมือง ขาดกลไกถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองที่เหมาะสม การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่ม หรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อฉล สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี และประเด็นสุดท้าย สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเมือง ไม่มีผลกระทบมากนัก

ตารางที่ 53 คำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคมจิตวิทยา
ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ดัชนีความสุขของคนไทยลดลงโดยเฉพาะในสังคมเมือง	7	28.00	18	72.00
2	สังคมไทยถูกรอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยมที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยม	6	24.00	19	76.00
3	กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับอิทธิพล ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตในสังคม	8	32.00	17	68.00
4	การอพยพย้ายถิ่น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชาชน	6	24.00	19	76.00
5	การเพิ่มขึ้นของจำนวนคน ที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น	6	24.00	19	76.00
6	สังคมไทย นิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจากตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม โดยไม่สนใจภูมิหลังของคนผู้นั้น	10	40.00	15	60.00
7	ความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมของประชากร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	2	8.00	23	92.00
8	การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงาน มาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน				
9	ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น	7	28.00	18	72.00
10	ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ	3	12.00	22	88.00
11	การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนไทย	6	24.00	19	76.00

ตารางที่ 53 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
12	เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และสถาบันตุลาการ มาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคงกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนอันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้	5	20.00	20	80.00
13	สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด	6	24.00	19	76.00
14	โครงสร้างประชากรที่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น	8	32.00	17	68.00
15	การแข่งขันด้านเศรษฐกิจและภาวะเศรษฐกิจ ชะลอตัว ทำให้เกิดปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพมากขึ้น	8	32.00	17	68.00
16	ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความแตกแยกทางความคิดในการอยู่ร่วมกันทางสังคม	4	16.00	21	84.00
	รวม (ค่าพิสัย)			1.25	

จากตารางที่ 53 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านสังคม จิตวิทยาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าพิสัย 1.25 อยู่ในภาวะของการเป็นอุปสรรค โดยมีรายชื่อที่สำคัญ ที่เป็นอุปสรรค ประกอบด้วย ดัชนีความสุขของคนไทยลดลง โดยเฉพาะในสังคมเมือง สังคมไทยถูกรอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยมที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยม การอพยพย้ายถิ่น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชาชน การเพิ่มขึ้นของจำนวนคน ที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น สังคมไทยนิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจากตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม โดยไม่สนใจภูมิหลังของคนผู้นั้น การย้ายถิ่นฐานของประชากรวัยแรงงาน มาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น

ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ การใช้แรงงานผิดกฎหมายทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคง กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน อันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้ สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด และประเด็นสุดท้าย ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความแตกแยกทางความคิดในการอยู่ร่วมกันทางสังคม

ตารางที่ 54 คำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่างๆ ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหา	20	80.00	5	20.00
2	การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงาน อย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน	25	100.00	0	00.00
3	เทคโนโลยีการตัดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก	21	84.00	4	16.00
4	การพัฒนานาโนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมาก สามารถนำมาใช้ในการผลิต ทำให้เครื่องมือ เครื่องใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	25	100.00	0	00.00
5	ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก	25	100.00	0	00.00
6	ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่และเป็นสิ่งที่ไร้พรมแดน สำหรับผู้ที่สามารถเข้าถึงได้	24	96.00	1	4.00

ตารางที่ 54 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7	ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)	25	100.00	0	00.00
8	รัฐบาลมีนโยบาย พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	24	96.00	1	4.00
9	คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย	23	92.00	3	8.00
10	ประเทศที่ร่ำรวยและบริษัทขนาดใหญ่ จะเป็นผู้ผูกขาดธุรกิจที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	9	36.00	16	64.00
	รวม (ค่าพิสัย)	1.88			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 54 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าพิสัย 1.88 อยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยมีรายชื่อที่สำคัญที่เป็นโอกาสประกอบด้วย การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเข้าใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหา การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานอย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานไฮโดรเจน เทคโนโลยีการตัดต่อพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก การพัฒนานาโนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมาก สามารถนำไปใช้ในการผลิต ทำให้เครื่องมือ เครื่องใช้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็วสะดวก และมีราคาถูกลง ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ และเป็นสิ่งไร้พรมแดนสำหรับผู้ที่สามารถเข้าถึงได้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) รัฐบาลมีนโยบาย พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และประเด็นสุดท้าย คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย

ตารางที่ 55 คำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม
ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	วัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสม กลมกลืน ลดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุข สันติ	24	96.00	1	4.00
2	ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่าง สถาบันครอบครัว และชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มี ภูมิคุ้มกันที่ดี	25	100.00	0	00.00
3	คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มี ความเป็นมิตรและจิตวิญญาณในการให้บริการ	23	92.00	2	8.00
4	มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำสอนที่ เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี	25	100.00	0	00.00
5	มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องยึด เหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ	25	100.00	0	00.00
6	กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทัศนคติ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว เกิดการเลียนแบบ พยายามสร้างความ ทันสมัย ให้กับตัวเอง นับเป็นวิกฤตทางวัฒนธรรม	8	32.00	17	68.00
7	ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทยไว้	2	8.00	23	92.00
8	วัฒนธรรมของคนในสังคม ถูกขี้้นจากการบริ โภค ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต	9	36.00	16	64.00
9	ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีเอกลักษณ์วัฒน - ธรรมประเพณีที่ดีงามและทรงคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์	22	88.00	3	12.00
10	วัฒนธรรมของไทย ถูกละเลยจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อ หลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริ โภคมากเกินไป	4	16.00	21	84.00
	รวม (ค่าพิสัย)	1.71			

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 55 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรม ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าพิสัย 1.71 อยู่ในภาวะของการเป็นโอกาส โดยมีรายชื่อที่สำคัญที่เป็นโอกาสประกอบด้วย วัฒนธรรมของชาติที่มีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืน ลดความขัดแย้ง และทำให้เกิดความสงบสุขสันติ ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์ เชื่อมโยง ระหว่างสถาบันครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี คนไทยเป็นผู้มีความเอื้อ อารมณ์ ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตรและจิตวิญญาณในการให้บริการ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำสอนที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ และประเด็นสุดท้าย ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีที่งดงามและทรงคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ ในขณะที่ประเด็นที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญ ประกอบด้วย ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลป-วัฒนธรรมที่ดีของไทยไว้ และประเด็นสุดท้าย วัฒนธรรมของไทย ถูกกลืนโดยคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป

ตารางที่ 56 ค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านระบบนิเวศน์ ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มลภาวะทางอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	13	52.00	12	48.00
2	การเข้ามาตรึงการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ	4	16.00	21	84.00
3	ความต้องการการใช้พลังงานของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	8	32.00	17	68.00
4	แหล่งพลังงานจากฟอสซิล (fossil) เหลืออีกประมาณ 20 ปี	9	36.00	16	64.00
5	ประชาคมโลกให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมและนำมาเป็นข้อจำกัดทางการค้า	10	40.00	15	60.00
6	ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมและเสียสมดุลของสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ	6	24.00	19	76.00

ตารางที่ 56 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		โอกาส		อุปสรรค	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7	ประชาชนตื่นตัวในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	22	88.00	3	12.00
8	ภัยพิบัติธรรมชาติ มีความรุนแรงและเกิดบ่อยครั้งขึ้น	9	36.00	16	64.00
9	ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม	7	28.00	18	72.00
10	มีการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น	10	40.00	15	60.00
11	กระแสการตื่นตัวในการใช้/ จัดหา/ พัฒนาพลังงานทดแทน	22	88.00	3	12.00
รวม (ค่าพิสัย)				1.44	

หมายเหตุ ค่าพิสัย 1.00 – 1.50 = อุปสรรค

1.51 – 2.00 = โอกาส

จากตารางที่ 56 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของระบบการจัดการศึกษาด้านระบบนิเวศน์ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีค่าพิสัย 1.44 อยู่ในภาวะของการเป็นอุปสรรค โดยมีรายชื่อที่สำคัญที่เป็นอุปสรรค ประกอบด้วย การใช้มาตรการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมและเสียสมดุลของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและประเด็นสุดท้าย ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ประเด็นที่เป็นโอกาสประกอบด้วย ประชาชนตื่นตัวในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และประเด็นสุดท้าย กระแสตื่นตัวในการใช้/จัดหา/พัฒนาพลังงานทดแทน

ตารางที่ 57 การสังเคราะห์จุดแข็งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี

จุดแข็ง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
1. มีครู/อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ	11
2. สถานที่ตั้งดี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฝึกศึกษา มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และมีอาคารสถานที่สง่างาม	11
3. มีอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย	10

ตารางที่ 57 (ต่อ)

จุดแข็ง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
4. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์สูง	7
5. มีหลักสูตรที่เหมาะสมและหลากหลาย	4
6. เป็นสถานบันการศึกษาที่เก่าแก่และมีความมั่นคงสูง	3
7. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายๆ ฝ่าย	3
8. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	2
9. ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวทางความก้าวหน้า (Career Path) ชัดเจน	2
10. ผู้จบการศึกษาที่มีคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ	2
11. ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากศิษย์เก่าทุกคนอย่างเต็มที่	2
12. มีการส่งเสริม ครู/อาจารย์ให้ได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง	2
13. เป็นสถานบันการศึกษาเดียวในกองทัพที่สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นพระอาจารย์	2
14. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถาบัน	2
15. เป็นสถานบันการศึกษาหลักของกองทัพบกที่ผลิตกำลังพลในระดับนายทหารสัญญาบัตร	2
16. มีระบบการคัดสรรผู้เข้ารับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการสอบคัดเลือก ภาควิชาการ พลศึกษา ตรวจร่างกาย ทำให้ได้ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีคุณภาพ และศักยภาพสูง	2
17. เป้าหมายการตั้งสถาบันมีเอกลักษณ์ของตนเอง ที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ	2
18. ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ให้การยอมรับผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	2
19. ระบบการบริหารแบบข้าราชการทหาร หากมีการบริหารที่ดี การพัฒนาสถานศึกษาจะทำได้รวดเร็ว กว่าสถานอุดมศึกษาอื่น	2
20. ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำตามวุฒิการศึกษา	1
21. ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรักใคร่ กลมเกลียวและมีความเป็นสถาบันสูง	1
22. ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะทาง	1
23. เป็นสถาบันเก่าแก่ที่เน้นการปลูกฝังอุดมการณ์เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	1
24. มีสวัสดิการ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ทั้งอาหาร เครื่องแต่งกายและมีเงินเดือน	1
25. นักเรียนนายร้อยมีความศรัทธาในสถาบัน และมุ่งเน้นในวิชาชีพ	1
26. มีการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการพัฒนาผู้นำ และด้านความรู้ในวิทยาการ	1
27. สถานศึกษามีสวัสดิการ บริการสุขภาพ และความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย และบุคลากรอย่างดี	1

ตารางที่ 57 (ต่อ)

จุดแข็ง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
28. เน้นการศึกษาทางทหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ	1
29. เน้นการเรียน การสอน แบบโรงเรียนประจำ สามารถอบรมนักเรียนนายร้อย ด้านจิตใจได้ง่าย และการถ่ายทอดความรู้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง	1

จากตารางที่ 57 จุดแข็งของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

1. มีครู/อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ
2. สถานที่ตั้งดี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฝึกศึกษา มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และมีอาคารสถานที่สง่างาม
3. มีอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย
4. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์สูง
5. มีหลักสูตรที่เหมาะสมและหลากหลาย
6. เป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และมีความมั่นคงสูง
7. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายๆ ฝ่าย
8. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
9. ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวทางความก้าวหน้า (Career Path) ชัดเจน
10. ผู้จบการศึกษามีคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ
11. ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากศิษย์เก่าทุกคนอย่างเต็มที่
12. มีการส่งเสริม ครู/อาจารย์ ให้ได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง
13. เป็นสถาบันการศึกษาเดียวในกองทัพที่สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นพระอาจารย์
14. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถาบัน
15. เป็นสถาบันการศึกษาหลักของกองทัพบกที่ผลิตกำลังพลในระดับนายทหารสัญญา-
บัตร
16. มีระบบการคัดสรรผู้เข้ารับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการสอบคัดเลือก
ภาควิชาการ พละศึกษา ตรวจร่างกาย ทำให้ได้ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีคุณภาพ และศักยภาพสูง
17. เป้าหมายการตั้งสถาบันมีเอกลักษณ์ของตนเอง ที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ
18. ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ให้การยอมรับผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอม-
เกล้า

19. ระบบการบริหารแบบข้าราชการทหาร หากมีการบริหารที่ดี การพัฒนาสถานศึกษาจะทำให้รวดเร็ว ง่ายกว่าสถาบันอุดมศึกษาอื่น
20. ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำตามวุฒิการศึกษา
21. ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรักใคร่ กลมเกลียวและมีความเป็นสถาบันสูง
22. ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะทาง
23. เป็นสถาบันเก่าแก่ที่เน้นการปลูกฝังอุดมการณ์เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
24. มีสวัสดิการ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ทั้งอาหาร เครื่องแต่งกายและมีเงินเดือน
25. นักเรียนนายร้อยมีความศรัทธาในสถาบัน และมุ่งมั่นในวิชาชีพ
26. มีการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการพัฒนาผู้นำ และด้านความรู้ในวิทยาการ
27. สถานศึกษามีสวัสดิการ บริการสุขภาพ และความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยและบุคลากรอย่างดี
28. เน้นการศึกษาทางทหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ
29. เน้นการเรียน การสอน แบบโรงเรียนประจำ สามารถอบรมนักเรียนนายร้อย ด้านจิตใจได้ง่าย และการถ่ายทอดความรู้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- ตารางที่ 58 การสังเคราะห์จุดอ่อนของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี

จุดแข็ง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (คน)
1. ครู/อาจารย์ ไปช่วยราชการอื่นมาก	6
2. ภาระงานของครู/อาจารย์ ที่นอกเหนือการสอนมีมากเกินไป	4
3. หลักสูตรยังไม่เน้น ความเป็นทหารอาชีพอย่างจริงจัง	4
4. กิจกรรมพิเศษมีมากเกินไป นักเรียนนายร้อยต้องเสียชั่วโมงเรียน	3
5. ผู้เรียนค่อนข้างขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำแน่นอน	2
6. นายทหารปกครองที่หมุนเวียนเข้ามามีน้อย	2
7. ขาดสิ่งสูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ	2
8. จำนวนการผลิตมีจำกัดแต่ละปี นักเรียนนายร้อยขาดการแข่งขันการเรียน	1
9. หลักสูตรปรับตัวช้ากว่าสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป	1
10. นักเรียนนายร้อยไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ	1
11. โอกาสความเจริญก้าวหน้า (Career Path) ของครู/อาจารย์ น้อยกว่าหน่วยงานอื่นๆ	1
12. โอกาสของวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานวิชาการมีน้อย	1
13. ผลตอบแทนที่ได้รับ ต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก	1
14. ระเบียบข้อบังคับและการทำงานแบบราชการ ทำให้ขั้นตอนมากและซับซ้อน	1

จากตารางที่ 58 จุดอ่อนของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

1. ครู/อาจารย์ ไปช่วยราชการอื่นมาก
2. ภาระงานของครู/อาจารย์ ที่นอกเหนือการสอนมีมากเกินไป
3. หลักสูตรยังไม่เน้น ความเป็นทหารอาชีพอย่างจริงจัง
4. กิจกรรมพิเศษมีมากเกินไป นักเรียนนายร้อยต้องเสียชั่วโมงเรียน
5. ผู้เรียนค่อนข้างขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำแน่นอน
6. นายทหารปกครองที่หมุนเวียนเข้ามามีน้อย
7. ขาดสิ่งสูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ
8. จำนวนการผลิตมีจำกัดแต่ละปี นักเรียนนายร้อยขาดการแข่งขันการเรียน
9. หลักสูตรปรับตัวช้ากว่าสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
10. นักเรียนนายร้อยไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ
11. โอกาสความเจริญก้าวหน้า (Career Path) ของครู/อาจารย์ น้อยกว่าหน่วยอื่นๆ
12. โอกาสของวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานวิชาการมีน้อย
13. ผลตอบแทนที่ได้รับ ต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก
14. ระเบียบข้อบังคับและการทำงานแบบราชการ ทำให้ขั้นตอนมากและซับซ้อน

ตารางที่ 59 สังเคราะห์โอกาสของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
ด้านเศรษฐกิจ						
1. การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจโดยใช้ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓		✓		✓	
2. ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบ เทียบให้มีความสามารถในการแข่งขันใน ระดับโลกได้	✓		✓		✓	
3.ราคาน้ำมันสูงขึ้น		✓		✓		✓
4. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง		✓		✓		✓
5. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่ สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้		✓				

ตารางที่ 59 (ต่อ)

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
6. การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูง และไม่เป็นธรรม		✓		✓		✓
7. ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อ ประชาชน ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่ม สูงขึ้น คนยากจนขึ้น		✓		✓		✓
8. สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้าน การทหารลดน้อยลง		✓		✓		✓
9. ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุน นิยมและโลกาภิวัตน์			✓			
10. การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากร เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้			✓			
ด้านการเมือง						
11. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง	✓		✓		✓	
12. นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจเข้ามามีบทบาท ในทางการเมืองมากขึ้น	✓		✓		✓	
13. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีมากขึ้น	✓		✓		✓	
14. ความไม่เสถียรภาพทางการเมืองของ รัฐบาลและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา		✓		✓		✓
15. การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่ม หรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการชิงนำ สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี		✓		✓		✓
16. สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทย ขาดเสถียรภาพ		✓		✓		✓
17. พรรคการเมืองมีจำนวนน้อยลง ทำให้ การเมืองเปลี่ยนรูปแบบเป็นการแข่งขันเชิง นโยบาย			✓			
18. ระบบการเมือง ขาดกลไกการถ่วงดุล อำนาจทางการเมือง				✓		
ด้านสังคมจิตวิทยา						

ตารางที่ 59 (ต่อ)

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
19. การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น		✓		✓		✓
20. ความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมของประชากร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม		✓				
21. การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานมาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน		✓		✓		✓
22. ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น		✓		✓		✓
23. ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมง จำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ		✓		✓		✓
24. การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหาคนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้คนมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนไทย		✓		✓		✓
25. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้ใกล้ชิดสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคง กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน อันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเลขได้		✓		✓		✓

ตารางที่ 59 (ต่อ)

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
26. สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและ สังคม มีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิด ความเครียด		✓		✓		✓
27. ดัชนีความสุขของคนไทยลดลงโดยเฉพาะ ในสังคมเมือง				✓		
28. สังคมไทยถูกครอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยม ที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยม				✓		
29. การอพยพย้ายถิ่น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของประชากร				✓		
30. สังคมไทยนิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจาก ตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม โดยไม่ สนใจภูมิหลังของคนผู้นั้น				✓		
31. ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เกิดความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน เกิดความแตกแยกทางสังคม				✓		
ด้านเทคโนโลยี						
32. การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานอย่าง รวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงาน แสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน	✓		✓		✓	
33. เทคโนโลยีการตัดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก	✓		✓		✓	
34. ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้ การติดต่อสื่อสาร รวดเร็ว สะดวกและมีราคา ถูก	✓		✓		✓	
35. ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาด ใหญ่ และเป็นสิ่งไร้พรมแดน สำหรับผู้ที่ สามารถเข้าถึงได้	✓		✓		✓	

ตารางที่ 59 (ต่อ)

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
36. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็น เครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่ง การเรียนรู้ (Learning Organization)	✓		✓		✓	
37. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทยให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้	✓		✓		✓	
38. คอมพิวเตอร์มีราคาถูกและมีการใช้งาน อย่างแพร่หลาย	✓		✓		✓	
39. การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีส่วน ร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการแก้ไข ปัญหา			✓			
40. การพัฒนานาโนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มาก สามารถนำมาใช้ในการผลิต ทำให้ เครื่องมือ เครื่องใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านวัฒนธรรม			✓			
41. วัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืน ลดความขัดแย้งและทำ ให้เกิดความสงบสุขสันติ	✓		✓		✓	
42. ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และ ชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี	✓		✓		✓	
43. คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตร และจิตวิญญาณ ในการให้บริการ	✓		✓		✓	
44. มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำ สอนที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นอย่างดี	✓		✓		✓	
45. มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ	✓		✓		✓	
46. ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มี เอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมและ ทรงคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์	✓		✓		✓	

ตารางที่ 59 (ต่อ)

รายการ	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียน เสนาธิการทหารบก		ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า		ระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก	
	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค
47. ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทยไว้	✓	✓		✓		✓
48. วัฒนธรรมของคนในสังคมถูกขี้น้ำจากการ บริโภคข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต		✓				
49. วัฒนธรรมไทย ถูกกลืนจากคนรุ่นใหม่ ที่ ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการ บริโภคมากเกินไป		✓		✓		✓
ด้านระบบนิเวศน์						
50. ประชาชนตื่นตัว ในการรักษาสิ่งแวดล้อม มากขึ้น	✓		✓		✓	
51. กระแสตื่นตัวในการใช้/จัดหา/พัฒนา พลังงานทดแทน	✓		✓		✓	
52. ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อม โทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มลภาวะทาง อากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำ ให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อม มากขึ้น		✓				
53. การใช้มาตรการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติยังไม่เข้มแข็ง เพียงพอ				✓		
54. ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมและเสีย สมดุลของสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ				✓		
55. ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากร กับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อ สิ่งแวดล้อม				✓		

จากตารางที่ 59 จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านโอกาสของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของกองทัพบก ประกอบด้วย

1. การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจโดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน

3. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง
 4. นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น
 5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น
 6. การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานอย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติสามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน
 7. เทคโนโลยีการตัดต่อพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก
 8. ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก
 9. ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ และเป็นสิ่งไร้พรมแดน สำหรับผู้ที่สามารถเข้าถึงได้
 10. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
 11. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
 12. คอมพิวเตอร์มีราคาถูกและมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย
 13. วัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืน ลดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุขสันติ
 14. ประเทศไทยมีลักษณะ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสถาบัน ครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี
 15. คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตร และจิตวิญญาณในการให้บริการ
 16. มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำสอนที่เหมาะสมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี
 17. ประเทศไทย เป็นประเทศที่เก่าแก่วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมและทางคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์
 18. ประชาชนตื่นตัวในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
 19. กระแสการตื่นตัวในการใช้/จัดหา/พัฒนาพลังงานทดแทน
- ส่วนปัจจัยด้านอุปสรรคของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ประกอบด้วย
1. ราคาน้ำมันสูงขึ้น
 2. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง
 3. การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม
 4. ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนีสินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น

5. สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง
6. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย
ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา
7. การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่ม หรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการขึ้นนำ
สร้างความสะดวกแก่ ขาดความสามัคคี
8. สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ
9. การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่
รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น
10. การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานมาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด
คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน
11. ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่นการว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้ม
รุนแรงขึ้น
12. ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และใช้
แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ
13. การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหาคนหลบหนี
เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ของคนไทย
14. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศ และมีการผูกโยง
สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวาย
ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคง กระทบต่อคุณภาพชีวิตของ
ประชาชน อันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้
15. สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก
แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด
16. ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทยไว้
17. วัฒนธรรมของไทย ถูกละเลยจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้น
การ บริโภคมากเกินไป

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท
(การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในด้านปัจจัยภายในด้าน

จุดแข็ง มีดังนี้

1. บุคลากรมีคุณภาพทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษมีวุฒิการศึกษาและมีความเชี่ยวชาญสูง
2. เป็นสถานการศึกษาแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย ที่มีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทางการทหาร
3. ผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้ความสนใจ
4. สิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคารสถานที่เรียน และอุปกรณ์การเรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการจัดการบริการ และควบคุมการใช้ที่เป็นระบบ
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการสัมมนาเพื่อฝึกทักษะกระบวนการจัดการคิด และการแก้ปัญหาทุกรายวิชา และมุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด
7. หลักสูตรมีความทันสมัย
8. มีระบบการควบคุมคุณภาพของอาจารย์พิเศษอย่างเคร่งครัด โดยการเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการการบริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา
9. โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ทั้งโดยรวมและเฉพาะส่วนบัณฑิต มีการดำเนินงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาคุณภาพนิสิต พัฒนากองทัพบกและสังคมได้โดยตรงทุกโครงการ
10. มีการสืบสานวัฒนธรรม ด้านการเคารพผู้อาวุโส ทั้งในรูปแบบของการสอนและการปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต
11. มีการบริหารการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในด้านกายภาพ คือ อาคารสถานที่ให้ใช้เป็นที่ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ
12. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างเสริมประสบการณ์จริง โดยเน้นให้มีการฝึกทักษะในกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติและการสัมมนาอย่างจริงจังเป็นระบบทุกรายวิชา
13. มีระบบการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เข้มข้น
14. สามารถเชื่อมโยงเข้ากับองค์ความรู้ภายนอก
15. โรงเรียน รวมทั้งส่วนบัณฑิตศึกษามีการสร้าง เครือข่ายทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยอื่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเชิญเป็นอาจารย์พิเศษและการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา
16. มหาลัยมีคุณสมบัติด้านการบริหารด้านคุณภาพ และจริยธรรมที่ทำให้ผู้ใช้

บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมาก และมากที่สุด

17. อาจารย์ประจำ/อาจารย์พิเศษทุกท่านมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีเจตคติที่ดีและมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

18. เป็นสถานศึกษาที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีความชำนาญเฉพาะจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน มีดังนี้

1. ขาดแผนแม่บทการพัฒนาที่ได้รับอนุมัติ
2. อาจารย์ขาดตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นแรงจูงใจ
3. วัฒนธรรมองค์กรแข็ง ขาดต่อการปรับตัว ทำให้ไม่กล้าซักถามและแสดงออก
4. การเชื่อมโยงกับภายนอกยังไม่กว้างขวางเพียงพอ
5. วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ไม่ได้เน้นศึกษาทางการทหารหรือความมั่นคง
6. การจัดระบบการเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ยังไม่ปรากฏชัดเจน
7. การบริหารและการดำเนินงานด้านวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน
8. นโยบายและแผนเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อองค์ความรู้ใหม่ ทั้งในระดับกองทัพและระดับโรงเรียนยังไม่เป็นระบบชัดเจน
9. การบริหารและการดำเนินงานด้านบริการยังไม่เป็นระบบชัดเจน
10. ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนยังไม่สมบูรณ์ เช่น การติดตาม ที่อยู่ ความก้าวหน้าของการศึกษา รวมทั้งผู้สำเร็จการศึกษา เป็นต้น ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา
11. อาจารย์ประจำยังมีจำนวนน้อยและคุณวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กำหนด

12. อาจารย์มีผลงานวิจัยน้อย

3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และเอกสารที่เกี่ยวข้องในด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง มีดังนี้

1. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์สูง
2. มีการส่งเสริมอาจารย์ให้ได้รับความรู้เพิ่มพูนอย่างต่อเนื่อง
3. สถานที่ตั้งดี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการนักศึกษา มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และมีอาคารสถานที่สง่างาม
4. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถาบัน

5. มีสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย
6. เป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และมีความมั่นคงสูง
7. มีระบบการคัดสรรผู้เข้ารับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการสอบคัดเลือก
ภาควิชาการพลศึกษา ตรวจร่างกาย ทำให้ได้ผู้เข้ารับการศึกษามีคุณภาพและศักยภาพสูง
8. เป็นสถาบันการศึกษาหลักของกองทัพบก ที่ผลิตกำลังพลในระดับนายทหาร
สัญญาบัตร
9. เป็นสถาบันการศึกษาเดียวในกองทัพบกที่สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นพระอาจารย์
10. ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากศิษย์เก่าทุกคนอย่างเต็มที่
11. เป้าหมายการตั้งสถาบัน มีเอกลักษณ์ของตนเองที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ
12. ผู้จบการศึกษามีคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนสถาบันอื่นๆ
13. เน้นการศึกษาทางทหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ
14. เป็นการเรียนการสอนแบบโรงเรียนประจำ สามารถอบรมนักเรียนนายร้อย ด้าน
จิตใจได้ง่ายๆ และการถ่ายทอดความรู้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
15. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายๆ ฝ่าย
16. ระบบการบริหารแบบข้าราชการ หากมีการบริหารที่ดี การพัฒนาสถานศึกษาจะ
ทำได้รวดเร็ว กว่าสถานอุดมศึกษาอื่น
17. ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะทาง
18. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
19. ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ ให้การยอมรับผู้สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยพระ
จุลจอมเกล้า
20. ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำตามวุฒิการศึกษา
21. มีสวัสดิการ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ทั้งอาหาร เครื่องแต่งกาย และมี
เงินเดือน
22. มีหลักสูตรที่เหมาะสมและหลากหลาย
23. มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ
24. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรักใคร่ กลมเกลียวและความเป็นสถาบันสูง
25. เป็นสถาบันเก่าแก่ที่เน้นการปลูกฝังอุดมการณ์เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหา-
กษัตริย์
26. มีการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์
กัน ได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการพัฒนาผู้นำ และด้านความรู้ในวิทยาการ
27. นักเรียนนายร้อยมีความศรัทธาในสถาบันและมุ่งมั่นในวิชาชีพ
28. สถานศึกษามีสวัสดิการ บริการสุขภาพและความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียนนาย

ร้อยและบุคลากรอย่างดี

29. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นแนวทางความก้าวหน้า (Career Path) ชัดเจน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน มีดังนี้

1. รายงานของครู อาจารย์ ที่นอกเหนือการสอนมีมากเกินไป
2. ครู อาจารย์ไปช่วยราชการที่อื่นมาก
3. ขาดสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์ สร้างผลงานทางวิชาการ
4. หลักสูตรยังไม่เน้นความเป็นทหารอาชีพอย่างแท้จริง
5. จำนวนการผลิตมีจำกัดในแต่ละปี นักเรียนนายร้อยขาดการแข่งขันการเรียน
6. กิจกรรมพิเศษมีมากเกินไป นักเรียนนายร้อยต้องเสียชั่วโมงเรียน
7. ผู้เรียนค่อนข้างขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำ

แน่นอน

8. หลักสูตรปรับตัวได้ช้ากว่าสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
9. นายทหารปกครองที่หมุนเวียน เข้ามามีน้อย
10. นักเรียนนายร้อยบางนายไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ
11. โอกาสความเจริญก้าวหน้า (Career Path) ของครู อาจารย์ น้อยกว่าหน่วยอื่นๆ
12. โอกาสของการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยมีน้อย
13. ผลตอบแทนที่ได้รับต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ในการวิเคราะห์จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นตัวแบบในการศึกษาเพื่อให้ได้ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ในขั้นการวิเคราะห์จุดแข็ง จึงขอแยกกล่าวเป็นแต่ละสถานศึกษาและจะสรุปในตอนสุดท้ายต่อไป

1. จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และจากข้อมูล

แบบสอบถามของครู อาจารย์ รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีจุดแข็ง ดังนี้

- 1.1 เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย ที่มีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทางทหาร เป็นสถาบันแห่งเดียวทางทหารที่ให้ปริญญาโทได้ด้วยตนเอง
- 1.2 บุคลากรมีคุณภาพ อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ มีวุฒิการศึกษาและมีความเชี่ยวชาญสูง
- 1.3 เป็นการศึกษาแบบให้เปล่า ไม่เก็บค่าหน่วยกิต ลงทุนน้อยที่สุด
- 1.4 หลักสูตรมีความทันสมัย
- 1.5 สามารถโอนหน่วยกิตจากผู้ผ่านหลักสูตรนายทหารอาวุโส โรงเรียนเสขวิทยาลัยการทัพ ทั้ง 3 เหล่าทัพ รวมทั้งวิทยาลัยเสนาธิการทหาร
- 1.6 สถานที่ตั้ง อยู่ย่านกลาง การคมนาคมสะดวก
- 1.7 ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสนใจ
- 1.8 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 1.9 มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคารสถานที่เรียน รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนมีระบบที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการจัดการบริหารและควบคุมการใช้ที่เป็นระบบรวม
- 1.10 ระบบการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เข้มข้น
- 1.11 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการสัมมนาเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาทุกรายวิชา มุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด
- 1.12 เป็นการศึกษาเฉพาะทาง ความชำนาญเฉพาะและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง
- 1.13 มีความในการเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งความรู้ภายนอก โดยโรงเรียน รวมทั้งส่วนบัณฑิตศึกษา มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยอื่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ และการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เช่น ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น
- 1.14 มีระบบควบคุมคุณภาพของอาจารย์พิเศษอย่างเคร่งครัด โดยการเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนเพื่อพิจารณา
- 1.15 อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษทุกท่านมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีเจตคติที่ดี และมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 1.16 การบริหารการใช้ทรัพยากร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านกายภาพ คือ อาคารสถานที่ ให้ใช้เป็นทั้งห้องเรียน ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ

1.17 มีการสืบสานวัฒนธรรม ด้านการเคารพผู้อาวุโส ทั้งในรูปแบบของการสอน และการปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต อันเป็นลักษณะเฉพาะในเรื่องของการมีวินัยกำกับ

1.18 ผู้เข้ารับการศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ เป็นผู้บริหารระดับกลาง รวมทั้งมีผู้ที่เป็นฝ่ายเสนาธิการ ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายกิจการพิเศษ

1.19 วัตถุประสงค์ของการตั้งสถาบัน มีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนสถาบันอื่น

2. จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และจากข้อมูลแบบสอบถาม ครู อาจารย์ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีจุดแข็ง ดังนี้

2.1 บุคลากรที่มีความพร้อม ทั้งความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์สูง

2.2 เป็นสถาบันการศึกษาหลักของกองทัพบก ที่ผลิตกำลังพลในระดับสัญญาบัตร

2.3 ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถาบัน

2.4 ความเป็นสถาบันทหารหลัก ที่มุ่งเน้นการผลิตนายทหารที่มีระเบียบวินัย

ความโดดเด่นในการสร้างคุณธรรม

2.5 เป็นสถาบันเก่าแก่ที่เน้นการปลูกฝังอุดมการณ์เพื่อชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ ความโดดเด่นในการสร้างผู้นำทางทหาร

2.6 เป้าหมายการตั้งสถาบัน มีเอกลักษณ์ของตนเองที่ไม่เหมือนสถาบันอื่น

2.7 เน้นการศึกษาทางด้านการทหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ

2.8 เป็นหน่วยเดียวในกองทัพบกที่สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นพระอาจารย์

2.9 มีทำเลที่ตั้งของสถานศึกษา ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการฝึกศึกษา มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และมีอาคารสถานที่สง่างาม

2.10 มีระบบการคัดสรรผู้เข้ารับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้นักเรียนนายร้อย ส่วนใหญ่มีคุณภาพ และศักยภาพสูง

2.11 เป็นการเรียนการสอนแบบโรงเรียนประจำ ทำให้อบรมนักเรียนนายร้อยด้านได้ง่ายจิตใจได้ง่ายและการถ่ายทอดความรู้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2.12 มีการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้ได้รับความรู้เพิ่มพูนอย่างต่อเนื่อง

2.13 ผู้จบการศึกษามีงานทำตามวุฒิการศึกษาทุกคน

2.14 มีสวัสดิการ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าเล่าเรียน อาหาร และเครื่องแต่งกาย พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก มีเงินเดือน

2.15 มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ

- 2.16 มีสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย
- 2.17 ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากศิษย์เก่าทุกคนเป็นอย่างดี รวมทั้งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหลายฝ่าย
- 2.18 ราชชนทั่วไปส่วนใหญ่ ให้การยอมรับผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- 2.19 มีการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการพัฒนาผู้นำ และด้านความรู้ในวิทยาการ ทำให้เกิดความเหมาะสมและหลากหลาย
- 2.20 ระบบการบริหารแบบข้าราชการ หากมีการบริหารที่ดี การพัฒนาสถานศึกษาจะทำได้รวดเร็ว ง่ายกว่าสถาบันอุดมศึกษาอื่น
- 2.21 ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวทางการเจริญก้าวหน้า (Career Path) ชัดเจน
- 2.22 ความรักใคร่ กลมเกลียว และความเป็นสถาบันของผู้สำเร็จการศึกษา
- 2.23 มีสวัสดิการ บริการสุขภาพ และความปลอดภัยให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย และบุคลากรอย่างดี
- 2.24 นักเรียนนายร้อย มีความศรัทธาในสถาบันและมุ่งมั่นในวิชาชีพ
- 2.25 ผู้จบการศึกษา มีคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนสถาบันอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2.26 เป็นสถานศึกษาเฉพาะทาง มีลักษณะเฉพาะของตนเอง
- 2.27 มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบแบบรวมการ มีการระดมทรัพยากรจากกองทัพก เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของนักเรียนนายร้อย
- 2.28 มีการสร้างเครือข่ายกับสถาบันอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู อาจารย์ เป็นกรรมการวิชาการ วิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบัน
- 2.29 มีการเคารพนักเรียนนายร้อยชั้นสูงกว่า ในลักษณะระบบอาวุโสที่เข้มข้น นับเป็นวัฒนธรรมที่มีการปฏิบัติสืบต่อกันเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต

ตารางที่ 60 การสังเคราะห์ จุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
1. เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพบกที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ/หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตนายทหารหลักของกองทัพบก	✓	✓	*
2. บุคลากรมีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีวุฒิการศึกษา มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง	✓	✓	*
3. การจัดการศึกษา เป็นแบบให้เปล่า หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก	✓	✓	*
4. หลักสูตรมีความทันสมัย	✓	✓	*
5. สามารถโอนหน่วยกิตจากผู้ผ่านหลักสูตรนายทหารอาวุโส โรงเรียนเสธ และวิทยาลัยการทัพ ทั้ง 3 เหล่าทัพ รวมทั้งวิทยาลัยเสนาธิการทหาร	✓		
6. สถานที่ตั้งอยู่ย่านกลาง การคมนาคมสะดวก	✓		
7. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญ	✓	✓	*
8. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา และมีสื่อการสอนที่ทันสมัย หลากหลาย	✓	✓	*
9. มีทำเล ที่ตั้งของสถานศึกษา ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการฝึกศึกษา มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และมีอาคารสถานที่สง่างาม		✓	
10. เป็นสถาบัน/หน่วยเดียวในกองทัพบก ที่สมเด็จพระเทพฯ ทรงเป็นพระอาจารย์		✓	
11. เป็นการศึกษาเฉพาะทาง มีความชำนาญเฉพาะ และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง	✓	✓	*
12. มีวัตถุประสงค์เป้าหมายการตั้งสถาบัน มีเอกลักษณ์ของตนเอง ที่ไม่เหมือนสถาบันอื่น	✓	✓	*
13. มีระบบควบคุมคุณภาพของอาจารย์พิเศษอย่างเคร่งครัด โดยการเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณา	✓		

ตารางที่ 60 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
14. ระบบการจัดการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เข้มข้น	✓		
15. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากร ด้านอาคารสถานที่เรียน ทั้งของสถานศึกษาและของกองทัพก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	*
16. การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยมีการสัมมนาเพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด และ การแก้ปัญหาทุกรายวิชา มุ่งเน้นในการพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนตามความถนัด	✓ ✓		
17. ผู้เข้ารับการศึกษา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ เป็น ผู้บริหารระดับกลาง รวมทั้งมีผู้ที่เป็นฝ่ายเสนาธิการ ผู้บังคับหน่วย และฝ่ายกิจการพิเศษ	✓		
18. การบริหารการใช้ทรัพยากร เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ในด้านกายภาพ คือ อาคาร สถานที่ ให้ ใช้เป็นทั้งห้องเรียน ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการ	✓		
19. อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษทุกท่าน มีวุฒิ การศึกษา ในระดับปริญญาเอก มีเจตคติที่ดีและมีความ มุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ	✓		
20. มีการเชื่อมโยงกับแหล่งความรู้ภายนอก สร้าง เครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันอื่น ทั้งในด้านการเชิญ เป็นอาจารย์พิเศษ และการจัดหลักสูตรการเรียนการ สอน รวมทั้งเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์	✓	✓	*
21. มีการเคารพผู้มีอาวุโสกว่า ในการดำเนินชีวิต ใน สถาบัน การดำเนินกิจกรรมในการเรียนการสอน	✓	✓	*

สรุปจุดแข็งของระบบการจัดการศึกษาระดับระดับอุดมศึกษาของกองทัพกเพื่อส่งเสริม
ความมั่นคงของชาติ

1. เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพกที่จัดให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ/
หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตนายทหารหลักของกองทัพก

2. บุคลากรมีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีวุฒิการศึกษา มีความรู้

ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง

3. การจัดการศึกษา เป็นแบบให้เปล่า หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก
4. หลักสูตรมีความทันสมัย
5. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญ
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา และมีสื่อการสอนที่ทันสมัย

หลากหลาย

7. เป็นการศึกษาเฉพาะทาง มีความชำนาญเฉพาะ และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง
8. มีวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดตั้งสถาบัน มีเอกลักษณ์ของตนเอง ที่ไม่เหมือนสถาบันอื่น
9. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากร ด้านอาคาร สถานที่เรียน ทั้งของสถานศึกษาและของกองทัพก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
10. มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันอื่น
11. มีระบบอาวุโสที่เข้มแข็ง สืบทอดกันมา

จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

1. จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากแบบสอบถาม รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีจุดอ่อน ดังนี้

- 1.1 วัฒนธรรมองค์กร แข็ง ยากต่อการปรับตัว ทำให้ไม่กล้าแสดงออก หรือซักถาม
- 1.2 อาจารย์ขาดตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นแรงจูงใจ
- 1.3 อาจารย์ประจำ ยังมีจำนวนและคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด
- 1.4 การเชื่อมโยงกับภายนอก ยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์
- 1.5 ไม่มีบัณฑิตวิทยาลัยเหมือนมหาวิทยาลัยทั่วไป
- 1.6 ยึดติดกับ กฎ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น ทำให้ไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควร
- 1.7 ผู้เข้าเรียนต้องเป็นทหาร
- 1.8 วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นศึกษาทางทหาร หรือความมั่นคง
- 1.9 การจัดระบบการเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ยังไม่ปรากฏชัดเจน

1.10 การบริหาร และการดำเนินงานด้านการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน

1.11 การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะงบประมาณในการจ้างอาจารย์ที่ปรึกษาไม่พอ

1.12 นโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ โดยเฉพาะในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน

1.13 การบริหารและการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการยังไม่เป็นระบบชัดเจน

1.14 ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและเพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอนยังไม่สมบูรณ์ ทำให้จำนวนผู้สำเร็จการศึกษามีน้อย ซึ่งนับเป็นความสูญเสียค่าทางการศึกษา เช่น การติดตามที่อยู่ ความก้าวหน้า ของการศึกษา ทั้งของผู้กำลังศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาหรือศิษย์เก่า เป็นต้น

1.15 อาจารย์มีผลงานวิจัยตามมาตรฐานการอุดมศึกษาค่อนข้างน้อย

2. จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากแบบสอบถาม รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีจุดอ่อน ดังนี้

2.1 ความก้าวหน้า (Career Path) ของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู อาจารย์ นายทหารปกครอง

2.2 ภาระงานนอกเหนือการสอนมีมากเกินไป

2.3 ครู อาจารย์ ไปช่วยราชการที่อื่นมาก

2.4 ขาดสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ

2.5 กิจกรรมพิเศษมีมากเกินไป นักเรียนนายร้อยเสียชั่วโมงเรียน

2.6 ผู้เรียนค่อนข้างขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำแน่นอน

2.7 หลักสูตรปรับตัวได้ช้ากว่าสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.8 หลักสูตรใหม่ 4 ปี วิชาพื้นฐาน และวิชาทหารลดน้อยลง แต่เน้นวิชาตามสาขา โดยยึดเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นหลัก

2.9 ขาดระบบการแข่งขันของผู้เรียน ทำให้ขาดความกระตือรือร้น นักเรียนนายร้อยบางนายไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ

2.10 นายทหารปกครองที่หมุนเวียน เข้ามามีน้อย

2.11 หลักสูตรยังไม่เน้นความเป็นทหารอาชีพอย่างแท้จริง

2.12 โอกาสของการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานวิชาการมีน้อย

2.13 ผลตอบแทนที่ได้รับของครู อาจารย์ และบุคลากร ต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก

2.14 วัฒนธรรมค่อนข้างแข็ง ปรับตัวยาก

2.15 การเชื่อมโยง หรือสร้างเครือข่ายวิชาการยังไม่กว้างขวางเพียงพอ

ตารางที่ 61 การสังเคราะห์จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
1. วัฒนธรรมองค์กรแข็ง ยากต่อการปรับตัว ทำให้ไม่กล้าแสดงออกหรือซักถาม	✓	✓	*
2. อาจารย์ขาดตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นแรงจูงใจ	✓		
3. อาจารย์ประจำ ยังมีจำนวนและคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด	✓		
4. การเชื่อมโยงกับภายนอก ยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์	✓	✓	*
5. ไม่มีบัณฑิตวิทยาลัยเหมือนมหาวิทยาลัยทั่วไป	✓		
6. ยึดติดกับ กฎ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น ทำให้ไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควร	✓	✓	*
7. ผู้เข้าเรียนต้องเป็นทหาร	✓	✓	*
8. วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย ส่วนใหญ่ ไม่ได้เน้น การศึกษาการทหาร หรือความมั่นคง	✓	✓	*
9. การจัดระบบการเผยแพร่บทความจากวิทยานิพนธ์ยังไม่ปรากฏชัดเจน	✓		
10. การบริหารและการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน	✓	✓	*
11. การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะงบประมาณในการจ้างอาจารย์ที่ปรึกษาไม่พอ	✓		
12. นโยบายและแผนงาน เพื่อการพัฒนาด้านการวิจัย และงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ในด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน	✓	✓	*
13. การบริหารและการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน	✓	✓	*

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
14. ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและเพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอน ยังไม่สมบูรณ์ ทำให้จำนวนผู้สำเร็จการศึกษามีน้อย ซึ่งนับเป็นความสูญเสียค่าทางการศึกษา เช่นการติดตามที่อยู่ ความก้าวหน้าของการศึกษา ทั้งของผู้กำลังศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา หรือศิษย์เก่า เป็นต้น	✓		
15. อาจารย์มีผลงานวิจัยตามมาตรฐานการอุดมศึกษาก่อนข้างน้อย	✓		
16. ขาดความก้าวหน้า (Career Path) ของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู อาจารย์ นายทหารปกครอง	✓	✓	*
17. รายงานนอกเหนือการสอนมีมากเกินไป		✓	
18. ครู อาจารย์ ไปช่วยราชการที่อื่นมาก		✓	
19. ขาดสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ	✓	✓	*
20. กิจกรรมพิเศษมีมากเกินไป ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเสียชั่วโมงเรียน		✓	
21. ผู้เรียนค่อนข้างขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำแน่นอน		✓	
22. หลักสูตรปรับตัวได้ช้ากว่าสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป	✓	✓	*
23. หลักสูตรใหม่ 4 ปี มีวิชาพื้นฐาน และวิชาทหารลดน้อยลง แต่เน้นวิชาตามสาขา โดยยึดเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นหลัก		✓	
24. ขาดระบบการแข่งขันของผู้เรียน ทำให้นักศึกษาบางนายขาดความกระตือรือร้น ไม่ตั้งใจเรียน ทำให้		✓	
25. นายทหารปกครองที่หมุนเวียน เข้ามามีน้อย		✓	
26. หลักสูตรยังไม่เน้นความเป็นทหารอาชีพอย่างแท้จริง		✓	
27. โอกาสของการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการมีน้อย	✓	✓	*

ตารางที่ 61 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก	ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	หมายเหตุ
28. ผลตอบแทนที่ได้รับของครู อาจารย์และบุคลากร ต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก	✓	✓	*

สรุปจุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความ
มั่นคงของชาติ

1. วัฒนธรรมองค์กรค่อนข้างแข็ง ปรับตัวค่อนข้างช้า
2. การเชื่อมโยงหรือสร้างเครือข่ายทางวิชาการยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่ง
ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์
3. ยึดติด กฎ ระเบียบของกองทัพ ขาดความยืดหยุ่น
4. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร
5. วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยของผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ ไม่ได้เน้น
ด้านความมั่นคงของชาติ
6. การบริหารและการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยังไม่
เป็นระบบชัดเจน
7. นโยบายและแผนงาน เพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์องค์ความรู้
ใหม่ ในด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังไม่เป็นระบบชัดเจน
8. การบริหารและการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการยังไม่เป็นระบบชัดเจน
9. ครู อาจารย์ บุคลากรขาดความก้าวหน้าในอาชีพรับราชการ
10. ขาดสิ่งจูงใจเพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ
11. หลักสูตรปรับตัวได้ช้ากว่าสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
12. โอกาสของการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการมีน้อย
13. ผลตอบแทนที่ได้รับของครู อาจารย์และบุคลากร ต่ำกว่ามาตรฐานภายนอก

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ
กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จุดแข็ง

1. เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพบกที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

และ/หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตนายทหารหลักของกองทัพบก

2. บุคลากรที่มีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษา มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง

3. การจัดการศึกษาเป็นแบบให้เปล่าหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก

4. หลักสูตรมีความทันสมัย

5. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา

6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาหลากหลายและมีสื่อการสอนที่

ทันสมัย

7. เป็นการศึกษาเฉพาะทาง มีความชำนาญเฉพาะ และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

8. มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดตั้งสถาบันที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่เหมือนสถาบันอื่น

9. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคาร สถานที่เรียน ทั้งของสถานศึกษา และของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันอื่น

11. มีระบบอาวุโสที่เข้มแข็ง สืบทอดกันมา

12. มีระบบการบังคับบัญชาที่เด็ดขาด การปฏิบัติตามคำสั่งที่รวดเร็ว

จุดอ่อน

1. ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ

2. ยึดติด กฎ ระเบียบของกองทัพ ทำให้การจัดการศึกษาขาดความยืดหยุ่น

3. การสร้างเครือข่ายทางวิชาการยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์

4. ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

5. ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติของทหารไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร

6. การบริหารงานด้านบุคคลไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตามนโยบาย การศึกษาของกองทัพบกในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล

7. วัฒนธรรมองค์กรค่อนข้างแข็ง ปรับตัวได้ช้า

8. บุคลากรทางการศึกษา ขาดความเจริญก้าวหน้า ตามแนวทางการรับราชการเท่าที่ควร

9. ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร

10. การพัฒนาหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

11. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร
12. วิทยานิพนธ์ งานวิจัยของผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยตรงมีน้อยมาก
13. นโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
14. การดำเนินงานด้านการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ยังไม่เป็นระบบชัดเจน
15. การบริการวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย
16. กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

โอกาส

1. กองทัพบกมีนโยบายให้กำลังพลศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. กองทัพบกมีนโยบาย การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
3. กำลังพลส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากขึ้น
4. การอุดมศึกษาของไทยอยู่ในช่วงของการปฏิรูป
5. มีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับประยุกต์ในการดำเนินงานของกองทัพบก
6. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
7. เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงเร็วมาก มีความก้าวหน้ามากขึ้น
8. วัฒนธรรมของไทยมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืนและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และชุมชน
9. มีการดูแลรักษา อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งเน้นการประหยัดพลังงาน การจัดหาแหล่งพลังงานทดแทน
10. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ครอบคลุมทั่วโลก เป็นสื่อไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร รวดเร็ว สะดวก และมีราคาถูก
11. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น
12. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง
13. นโยบายการศึกษาของกองทัพบก กำหนดให้มีการหมุนเวียน ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสบการณ์

อุปสรรค

1. ราคาน้ำมันสูงขึ้น
2. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง
3. การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม

4. ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนีสินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น

5. สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง

6. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจน เชนนโยบายประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา

7. การสูญเสียโอกาสทางการเมือง ของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการชี้นำ สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี

8. การเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน เช่น การว่างงานของคนไทย ปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน โรคระบาด อาชญากรรม เป็นต้น

9. ภัยคุกคามความมั่นคงของมนุษย์ เช่น ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพชีวิตไม่ดีเท่าที่ควร เป็นต้น

10. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวโยงจนทำให้เกิดความไร้เสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

11. สถานการณ์ทางการเมืองและสังคม มีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยกแบ่งฝ่ายทางความคิด

12. ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทย วัฒนธรรมของไทย ถูกกลืนหายไป จากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอม จากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป

ตารางที่ 62 สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>1. เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพบกที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และ/หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตนายทหารหลักของกองทัพบก</p> <p>2. บุคลากรที่มีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษา มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญสูง</p>	<p>1. ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ</p> <p>2. ยึดติด กฎ ระเบียบของกองทัพ ทำให้การจัดการศึกษาขาดความยืดหยุ่น</p> <p>3. การสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์</p>

ตารางที่ 62 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>3. การจัดการศึกษาเป็นแบบให้เปล่าหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก</p> <p>4. หลักสูตรมีความทันสมัย</p> <p>5. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา</p> <p>6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาหลากหลายและมีสื่อการสอนที่ทันสมัย</p> <p>7. เป็นการศึกษาเฉพาะทาง มีความชำนาญเฉพาะ และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง</p> <p>8. มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดตั้งสถาบันที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่เหมือนสถาบันอื่น</p> <p>9. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคารสถานที่เรียน ทั้งของสถานศึกษาและของกองทัพกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>10. มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันอื่น</p> <p>11. มีระบบอาวุโสที่เข้มแข็ง สืบทอดกันมา</p> <p>12. มีระบบการบังคับบัญชาที่เด็ดขาด การปฏิบัติตามคำสั่งที่รวดเร็ว</p>	<p>4. ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ</p> <p>5. ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติของทหารไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร</p> <p>6. การบริหารงานด้านบุคคลไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตามนโยบายการศึกษาของกองทัพกในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล</p> <p>7. วัฒนธรรมองค์การค่อนข้างแข็ง ปรับตัวได้ช้า</p> <p>8. บุคลากรทางการศึกษา ขาดความเจริญก้าวหน้า ตามแนวทางการรับราชการเท่าที่ควร</p> <p>9. ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร</p> <p>10. การพัฒนาหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว</p> <p>11. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร</p> <p>12. วิทยานิพนธ์ งานวิจัยของผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยตรงมีน้อยมาก</p> <p>13. นโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร</p> <p>14. การดำเนินงานด้านการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ยังไม่เป็นระบบชัดเจน</p> <p>15. การบริการวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติ ยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย</p> <p>16. กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร</p>

ตารางที่ 62 (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค
<p>1. กองทัพบกมีนโยบายให้กำลังพลศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น</p> <p>2. กองทัพบกมีนโยบาย การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)</p> <p>3. กำลังพลส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากขึ้น</p> <p>4. การอุดมศึกษาของไทยอยู่ในช่วงของการปฏิรูป</p> <p>5. มีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับประยุกต์ในการดำเนินงานของกองทัพบก</p> <p>6. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้</p> <p>7. เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงเร็วมาก มีความก้าวหน้ามากขึ้น</p> <p>8. วัฒนธรรมของไทยมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืนและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และชุมชน</p> <p>9. มีการดูแลรักษา อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งเน้นการประหยัดพลังงาน การจัดหาแหล่งพลังงานทดแทน</p> <p>10. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ครอบคลุมทั่วโลก เป็นสื่อไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร รวดเร็ว สะดวก และมีราคาถูก</p> <p>11. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น</p> <p>12. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง</p>	<p>1. ราคาน้ำมันสูงขึ้น</p> <p>2. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง</p> <p>3. การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม</p> <p>4. ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนี้สินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น</p> <p>5. สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง</p> <p>6. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล และขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา</p> <p>7. การสูญเสียโอกาสทางการเมือง ของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการชิงนำ สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี</p> <p>8. การเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน เช่น การว่างงานของคนไทย ปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน โรคระบาด อาชญากรรม เป็นต้น</p> <p>9. ภัยคุกคามความมั่นคงของมนุษย์ เช่น ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพชีวิตไม่ได้เท่าที่ควร เป็นต้น</p> <p>10. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้องจนทำให้เกิดความไร้เสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม</p>

ตารางที่ 62 (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค
<p>13. นโยบายการศึกษาของกองทัพบก กำหนดให้มีการหมุนเวียน ครู อาจารย์ ใน ตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสบการณ์</p>	<p>11. สถานการณ์ทางการเมืองและสังคม มีความ ขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทาง ความคิด 12. การไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกที่เน้น การบริโภคมากเกินไป</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ในส่วนยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ ข้อมูล มาไว้ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ และนำแนวทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่านประเมิน จากนั้นนำข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้นต่อไป การนำเสนอผลการศึกษาในบทนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

- 1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก
- 1.2 กรอบแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามแนวนโยบายการศึกษาของกองทัพบกและวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560
- 1.3 แนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ

ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ 3 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

- 3.1 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
- 3.2 ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบก

ด้านเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามครู/อาจารย์และการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพภาวะการว่างงานมีแนวโน้มสูง เนื่องจากความผันผวนทางการเมืองที่เกี่ยวข้องต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมในเรื่องความเชื่อมั่นของการลงทุน จากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออก นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมมีความอ่อนไหว ประเทศไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในระบบทุนนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่มุ่งเน้นวัตถุนิยม การบริโภค การโฆษณา ที่มุ่งการบริโภคจนเกือบไร้ขอบเขต ประเทศไทยต้องเร่งปรับขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก จากสภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจทั้งในและนอกประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ จากภาวะการว่างงานทำให้การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากรเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ จากปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ส่งผลถึงงบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหารเน้นประสิทธิภาพและความคุ้มค่ามากขึ้น งบประมาณด้านการจัดการศึกษาทางทหารไม่พอเพียง ในขณะที่ด้านเศรษฐกิจเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ปัจจัยด้านเศรษฐกิจหรือองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจยังเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติด้วย

จึงเห็นได้ว่าเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก แล้วยังส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติที่จะต้องสร้างให้มีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอีกด้วย

ด้านการเมือง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามของครู/อาจารย์และการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การเมืองไร้เสถียรภาพและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา พรรคการเมืองที่มีบทบาทหลักมีจำนวนน้อยลง ทำให้การเมืองเปลี่ยนรูปแบบเป็นการแข่งขันเชิงนโยบาย ผู้มีการศึกษาสูง นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจ เข้าสู่ระบบการเมืองและมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หรือการเมืองภาคประชาชนมีบทบาทมากขึ้น ระบบการเมืองขาดกลไกการถ่วงดุล อำนาจทางการเมืองที่เหมาะสม ในขณะที่การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อโกง สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี จนทำให้สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ

ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ ได้เข้ามามีบทบาทเหนืออำนาจธิปไตยมากขึ้น โดยผ่านการกำหนด กฎ กติกา วิธีและระบอบประชาธิปไตยในเวทีโลก รวมทั้งมาตรฐานระหว่างประเทศ ทำให้เกิดความอ่อนไหวและความเปราะบางทางการเมืองของไทย ในการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นเสถียรภาพทางการเมือง ความชัดเจนของนโยบายรัฐบาล ในขณะที่การเมืองก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ จากเสถียรภาพทางการเมืองมีความเปราะบาง ล่อแหลม ต่อความมั่นคงทางการเมือง ย่อมส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ทั้งตัวผู้เข้ารับการศึกษาก็จะต้องเตรียมพร้อม ต้องติดตามสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความผันผวนอย่างใกล้ชิด การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ส่วนในด้านความชัดเจนของนโยบายรัฐบาลที่เป็นผลจากทางการเมือง อันประกอบด้วย นโยบายด้านการศึกษา ด้านความมั่นคง รวมทั้งด้านการป้องกันประเทศที่จะสร้างความพร้อมด้านการเตรียมกำลังและการใช้กำลัง ทิศทางนโยบายการศึกษาของกองทัพบกที่จะต้องสอดคล้องนโยบายการศึกษาของกระทรวงกลาโหมและนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

จึงเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ด้านสังคมจิตวิทยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม ครู/อาจารย์ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในสังคมเมืองดัชนีความสุขของคนไทยลดลง ด้วยสังคมไทยถูกครอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยมที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยมจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับอิทธิพล ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตในสังคม การอพยพย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานมาทำงานในเมือง มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร ทำให้เกิดชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตลดลง ในขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน โครงสร้างประชากรที่มีอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงาน ด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น การใช้แรงงานผิดกฎหมายทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศเกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย ทำให้เกิดปัญหาด้านการประกอบอาชีพของคนไทย เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ส่งผลให้เกิดความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคม เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สังคมไทยนิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจากตำแหน่งหน้าที่หรือสถานะทางสังคม โดยไม่สนใจภูมิหลังของคนผู้นั้น ประเด็นสำคัญที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคง

กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเลขได้ สังคมเกิดความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด เกิดภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาสุขภาพมากขึ้น รวมทั้งปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความแตกแยกทางความคิดในการอยู่ร่วมกันทางสังคม จากสภาพแวดล้อมด้านสังคมจิตวิทยาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลกระทบในด้านของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non Traditional) ทั้งแรงงานเถื่อน อาชญากรรม ความไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในภาวะถูกคุกคาม ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยา นับเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลง และมีความสลับซับซ้อน เงื่อนไขดังกล่าวได้ส่งผลต่อองค์ประกอบความมั่นคงของชาติในด้านอื่น ๆ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

จึงเห็นได้ว่าปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยาส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งเป็นลักษณะของความรู้ด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ความเกี่ยวข้องต่อองค์ประกอบอื่น ๆ

ด้านเทคโนโลยี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม ครู/อาจารย์ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่างๆ ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอด จนการแก้ไขปัญหา รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครือข่าย เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่และเป็นสิ่งที่ไร้พรมแดนที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ จนสามารถใช้เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ในขณะที่ประเทศที่ร่ำรวยและบริษัทขนาดใหญ่เป็นผู้ผูกขาดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่จากการแข่งขันการผลิตคอมพิวเตอร์ทำให้ราคาถูกลงและมีการใช้งานกันอย่างแพร่หลาย การพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมาก สามารถนำมาใช้ในการผลิต ทำให้เครื่องมือ เครื่องใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีการติดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานอย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน ผลกระทบด้านเทคโนโลยีต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติเป็นในเชิงของโอกาสที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อระบบการจัดการศึกษาของกองทัพบก ความก้าวหน้า ความทันสมัย ของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน

จึงเห็นได้ว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ด้านวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม ครู/อาจารย์ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างสถาบัน ครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตร และจิตวิญญาณในการให้บริการ ประกอบกับวัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืน ลดความขัดแย้งและทำให้เกิดสงบสุข สันติ แต่บางครั้งวัฒนธรรมของไทย ถูกชี้นำจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ถูกหลอกลวงจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป จนขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดีของไทย กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทัศนคติ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดการเลียนแบบ พยายามสร้างความทันสมัยให้กับตัวเอง อันอาจนับเป็นวิกฤตทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามประเทศไทยเป็นประเทศเก่าแก่ มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สั่งสมและทรงคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และคำสอนที่เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยในชาติ แม้ประเทศไทยจะมีวัฒนธรรมที่ค่อนข้างแข็ง แต่การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เน้นการบริโภคและความฟุ่มเฟือย ทำให้พฤติกรรม การบริโภคของคนไทย มีความโน้มเอียงไปทางโลกตะวันตกมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จึงเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ด้านระบบนิเวศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม ครู/อาจารย์และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มลภาวะทางอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ทำให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ผลกระทบดังกล่าว ทำให้เสียสมดุลของสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ภัยพิบัติเกิดบ่อยครั้งขึ้น นอกจากนี้แหล่งพลังงานจากฟอสซิล เหลืออีกประมาณ 20 – 40 ปี ในขณะที่ความต้องการใช้พลังงานของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามทางขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดกระแสตื่นตัวในการใช้/จัดหา/พัฒนาพลังงานทดแทน จนเกิดประเด็นอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับความมั่นคงทางด้านพลังงาน ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม มีการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น ประชาคมโลกได้ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม และนำมาเป็นข้อจำกัดทางการค้า ในขณะที่ประเทศไทยมีการใช้มาตรการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อม

และทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ จากความเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศน์ โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่มีความเสื่อมโทรมและได้ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติในองค์ประกอบด้านการพลังงาน และด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จึงต้องคำนึงถึงการประหยัดพลัง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเรื่องของการจัดการศึกษาและการให้ความรู้ด้านระบบนิเวศน์

จึงเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านระบบนิเวศน์ส่งผลต่อระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม จิตวิทยา ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรม และด้านระบบนิเวศน์ โดยภาพรวม พบว่าทุกปัจจัยเป็นโอกาส มีปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

1.2 กรอบแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามแนวนโยบายการศึกษาของกองทัพบกและวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560

นโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2545 – 2549

ผลการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2545 – 2549 มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ รายละเอียดสาระสำคัญ ดังนี้

กองทัพบกมีภารกิจที่สำคัญยิ่งตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมฯ ได้แก่ การเตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่กำลังพล ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมกำลังกองทัพบกให้มีความพร้อมรบตามภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมาย การดำเนินการศึกษาของกองทัพบกกระทำเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ให้การผลิตกำลังพลของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการสร้างความพร้อมให้กับกำลังพลที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจหลักหรือแนวทางการใช้กำลัง เพื่อเตรียมกำลังพลให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของตน ซึ่งจะส่งผลให้กองทัพบกมีความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบและความทันสมัย สามารถเผชิญต่อภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ เพื่อให้กำลังพลมีความรู้ทางวิชาการทหาร รวมทั้งในสาขาวิชาต่าง ๆ นอกเหนือจากวิชาการทหารที่จะส่งผลให้กำลังพลได้รับการพัฒนาทางความคิดและมีความรู้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าทางวิทยาการ และประเด็นสุดท้าย เพื่อปลูกฝังให้กำลังพลมีลักษณะความเป็นผู้นำหน่วย มีอุดมการณ์ในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งมีศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นโยบายด้านการพัฒนาเพื่อความทันสมัย สนับสนุนการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ที่มีวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อยกมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับให้

สูงขึ้น พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งด้านวิชาการและด้านคณาจารย์กับสถาบันการศึกษาและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ ประเด็นสุดท้ายส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และความรู้ด้านภาษาที่สองให้กำลังพลทุกระดับ ให้สามารถนำมาใช้งานได้จริง

นโยบายด้านหลักสูตรการศึกษา สถาบันการศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและยุทธศาสตร์การทหารในการป้องกันประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ โดยเน้นให้ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง ให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ มากขึ้น พัฒนาปรับปรุงตำรา หลักนิยม และวิธีการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเนื้อหาและวิธีการศึกษา ให้มีความสมบูรณ์และมีความทันสมัยมากขึ้น ให้มีการประเมินผล วัตถุประสงค์การศึกษอย่างจริงจัง เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการศึกษา ซึ่งจะทำการทบทวนสามารถผลิตกำลังพลที่มีคุณภาพ การศึกษา คุณภาพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้พิจารณาเฉพาะที่จะสนองต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น โดยให้มีการดำเนินการด้วยความประหยัดคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไปและมีความจำเป็นอย่างแท้จริง ประเด็น สุดท้ายให้สถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินการใน รูปของการศึกษาเป็นคณะหรือการสอนเชิงอภิปราย รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ เข้ารับการศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลมีความริเริ่มสร้างสรรค์และรู้จักค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม

นโยบายด้านครู/อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เร่งรัดให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครู/อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดส่งเข้าศึกษาต่อ ฝึกอบรม และ ร่วมประชุมสัมมนาในสถาบันการศึกษา หรือองค์กรของรัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและต่าง ประเทศ เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีระบบสารสนเทศกับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงหน่วยงานและ สถาบันการศึกษาของกองทัพบกให้ทันสมัย สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เข้า บรรจุในตำแหน่งครู และอาจารย์ มีมาตรการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาในแต่ละหลักสูตร เพื่อ เร่งเร้าให้กำลังพลสนใจในเรื่องของการศึกษาให้มากที่สุด ประเด็นสุดท้าย พิจารณามุมนเวียน นำเอาบุคลากรที่มีประสบการณ์และความสามารถเข้าเป็นครู/อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาของ กองทัพบก รวมทั้งมุนเวียนให้กำลังพลที่บรรจุในตำแหน่ง ครู/อาจารย์ ออกมาปฏิบัติงานใน หน้าที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงด้วย

นโยบายด้านผู้เข้ารับการศึกษา การสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนทหารของกองทัพบกทุก ประเภทต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและ ความพร้อมที่จะศึกษาตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายด้านอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เร่งรัดปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงเอกสาร ตำรา แนวสอน โสตทัศนอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ให้มีความสมบูรณ์และทันสมัย สามารถสื่อความหมายและสื่อการสอนได้ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

นอกจากนโยบายทั่วไป กองทัพบกมีนโยบายเฉพาะให้หน่วย สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ 2 แห่ง ดังนี้

ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ดำเนินการกำกับดูแลและพัฒนาการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบกในการปฏิบัติการหลักทั้ง 4 ประการ พัฒนาให้มีหลักสูตรยุทธวิธีขั้นสูงในระดับปริญญาโท เพื่อให้การศึกาแก่กำลังพลของกองทัพบก โดยเฉพาะนายทหารฝ่ายเสนาธิการ ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการทางยุทธวิธี การรบ การสงคราม จนถึงขั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านยุทธวิธีการรบและการสงครามอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการรบ การวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับการรบ การสงคราม อันจะเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่กองทัพบกโดยรวม

ระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ดำเนินการศึกษาอบรมแก่นักเรียนนายร้อย เพื่อให้ นายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบกมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ

1. เป็นแบบฉบับของนายทหารสัญญาบัตร ผู้มีลักษณะผู้นำดี มีวินัย รู้แบบธรรมเนียมของกองทัพบก อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน
2. มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการทางทหาร ในระดับหมวดของหน่วยรบ รู้บทบาทของเหล่าต่าง ๆ และมีพื้นฐานเพียงพอในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ
3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหาร และช่วยพัฒนากองทัพ
4. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็งของสมรรถภาพร่างกายทั้งในตนเองและเสริมสร้างให้แก่กำลังพลในหน่วยของตน
5. มีพื้นฐานความรู้วิทยาการระดับอุดมศึกษา เพียงพอสำหรับเสริมคุณลักษณะข้างต้นและเป็นผู้ที่ทันโลกทันเหตุการณ์

6. มีความสามารถในการฝึกสอน อบรมฯ ผู้ได้บังคับบัญชา

นอกจากนี้ต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสำหรับนักเรียนนายร้อย ให้มีความเหมาะสม ก้าวหน้า ทันสมัย และได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของสภาการศึกษาวิชาการทหาร รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของกองทัพบก สถานการณ์ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

โดยให้มีผลการพัฒนาความรู้ ด้านภาษาที่สองและคอมพิวเตอร์ของนักเรียนนายร้อย ให้สามารถนำมาใช้งานได้อย่างแท้จริง

ผลการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2545 – 2549 สามารถสรุปสาระที่เกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ รายละเอียดสาระสำคัญ ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม นโยบายการศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาความรู้ ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาการ สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และสามารถเผชิญภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ความรู้ เป้าหมาย งบประมาณ และบุคคล ด้านความรู้ต้องพัฒนาความรู้ทางวิชาการทหารและความก้าวหน้าทางวิทยาการที่ทันการเปลี่ยนแปลง การกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่มีประเด็นใดระบุไว้อย่างชัดเจน ด้านงบประมาณมีการจัดสรรอย่างเพียงพอในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ด้านงบประมาณยังต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหารที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพ ส่วนในด้านบุคคล เร่งรัดให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของ ครู/อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครู/อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมกิจกรรม ฝึกอบรม สัมมนากับสถาบันการศึกษาหรือองค์กรของรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา การสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนทหารของกองทัพบกทุกประเภท ต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีมาตรการคัดเลือกบุคคล เข้ารับการศึกษาในแต่ละหลักสูตร เพื่อเร่งรัดให้กำลังพลสนใจในเรื่องของการศึกษาให้มากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 4 ระบบย่อย คือ ระบบย่อยด้านบุคลากร ระบบย่อยด้านภารกิจ ระบบย่อยด้านโครงสร้าง และระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากรพิจารณาหมุนเวียนนำเอาบุคลากรที่มีประสบการณ์และความสามารถเข้าเป็น ครู/อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาของกองทัพบก รวมทั้งหมุนเวียนให้กำลังพลที่บรรจุในตำแหน่ง ครู/อาจารย์ ออกมาปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงด้วย รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าบรรจุในตำแหน่ง ครู/อาจารย์ ด้านระบบย่อยด้านภารกิจส่งเสริมการพัฒนา ความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และความรู้และภาษาที่สองให้กำลังพลทุกระดับ ให้สามารถนำมาใช้งานได้อย่างแท้จริง การเรียนการสอนให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ให้ถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอน ให้ดำเนินการในรูปของการศึกษาเป็นคณะ หรือการสอนเชิงอภิปราย รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาจัดคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สำหรับระบบย่อยด้านโครงสร้าง ในนโยบาย

การศึกษาของกองทัพบกไม่มีส่วนใดที่ระบุเกี่ยวกับด้านโครงสร้าง ส่วนระบบย่อยด้านเทคโนโลยี สถาบันการศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และยุทธศาสตร์การทหารในการป้องกันประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง ให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ และคอมพิวเตอร์มากขึ้น พัฒนาปรับปรุง ตำรา หลักนิยม และวิธีการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาเนื้อหาและวิธีการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ และมีความทันสมัยมากขึ้น พัฒนาทักษะและประสบการณ์ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศกับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงหน่วยงาน และสถาบัน การศึกษาของกองทัพบกให้ทันสมัย เร่งรัดปรับปรุงและพัฒนาอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงเอกสาร ตำรา แนวสอน โสตทัศนูปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ให้มีความสมบูรณ์และทันสมัย สามารถสื่อความหมายและสื่อการสอนได้ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอนให้สูงขึ้น สำหรับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา สำหรับนักเรียนนายร้อย ให้มีความเหมาะสม ก้าวหน้า ทันสมัย และได้มาตรฐานตามข้อกำหนด ของสภาการศึกษาวิชาการทหาร รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของกองทัพบก สถานการณ์ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ผลการพัฒนา ความรู้ ด้านภาษาที่สองและคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนนายร้อยให้สามารถนำมาใช้งานได้จริง

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วยคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การบริการวิชาการ และงานวิจัย สามารถผลิตกำลังพลที่มีคุณภาพได้กับกองทัพบก เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษารู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ในระดับปริญญาโท (การทหาร) ดำเนินการกำกับดูแลและพัฒนากิจการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อกองทัพบก ในการปฏิบัติการหลักทั้ง 4 ประการ พัฒนาให้มีหลักสูตรยุทธวิธีขั้นสูง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นระดับยุทธศาสตร์ในระดับปริญญาโท เพื่อให้การศึกษาแก่กำลังพล ของกองทัพบก โดยเฉพาะทางทหารฝ่ายเสนาธิการให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการ ทางยุทธวิธี การรบ การสงคราม จนถึงขั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญทางยุทธวิธีการรบและการสงครามอย่าง แท้จริง เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนการรบ การวิจัยและการพัฒนาเกี่ยวกับการรบ การสงคราม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่กองทัพบกโดยรวม

ในส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ดำเนิน การศึกษาอบรมแก่นักเรียนนายร้อย เพื่อให้นายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบกมีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ คือ

1. เป็นแบบฉบับของนายทหารสัญญาบัตร ผู้มีลักษณะผู้นำดี มีวินัย รู้แบบ ธรรมเนียมของกองทัพ อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน

2. มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการทางทหาร ในระดับหมวดของหน่วยรบ รับผิดชอบต่อเหล่าต่าง ๆ และมีพื้นฐานเพียงพอในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ
 3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหารและช่วยพัฒนากองทัพ
 4. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็งของสมรรถภาพร่างกายทั้งในตนเองและเสริมสร้างให้แก่กำลังพลในหน่วยของตน
 5. มีพื้นฐานความรู้ วิทยาการระดับอุดมศึกษา เพียงพอสำหรับเสริมคุณลักษณะขั้นต้นและเป็นผู้ที่ทันโลกกับเหตุการณ์
 6. มีความสามารถในการฝึกสอน อบรม ผู้ได้บังคับบัญชา
5. ด้านข้อมูลป้อนกลับ ให้มีการประเมินผล วัตถุประสงค์การศึกษอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้กองทัพบกสามารถผลิตกำลังพลที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560

วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 ที่กำหนดไว้ว่า “กองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญและมีศักยภาพ ในอันที่จะพิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชนและผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง ยั่งยืนและเป็นกองทัพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา ตลอดจนสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้เสมอ” และจากการวิเคราะห์พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ การพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 รวมทั้งกลยุทธ์เฉพาะด้าน สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติได้ว่า กองทัพบกเป็นกลไกสำคัญด้านความมั่นคงของรัฐ และดำเนินงานเพื่อความมั่นคงของรัฐ และดำเนินงานเพื่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการจัดเตรียมและเสริมสร้างกำลังทางบก ให้มีความพร้อมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อพร้อมเผชิญภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการทางทหารและการกิจทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้จ่ายที่จัดเตรียมไว้หรือที่จะระดมสรรพกำลังเพื่อป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคามภายในและภายนอกประเทศ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ การคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีกลยุทธ์การพัฒนางองค์กรให้เข้มแข็ง ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทัพให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการปรับปรุงระบบการศึกษา ให้กองทัพบกเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถพัฒนากระบวนการคิดของกำลังพลรายบุคคลให้มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาองค์ความรู้ อยู่เสมอ สามารถนำคำสั่ง นโยบายและหลักวิชามาประยุกต์ในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เร่งรัดพัฒนาการวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านหลักการ หลักนิยม และยุทธโศปกรณ์ ให้มีความ

สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้กองทัพมีขีดความสามารถพึ่งพาตนเอง และสามารถตอบสนองภารกิจของกองทัพได้อย่างรวดเร็ว

1.3 ผลการวิเคราะห์แนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ

จากการศึกษาแนวคิดด้านความมั่นคงของชาติทำให้เห็นว่า แนวคิดความมั่นคงของชาติที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทย คือ แนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้อัญเชิญมาศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แยกประเด็น รายละเอียดดังบทที่ 2 สรุปได้ว่า ความมั่นคงของชาติเกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคน ในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน และของหน่วยให้สมบูรณ์ การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวมมิใช่งานของผู้หนึ่งผู้ใด คนะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติ ที่ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกันว่าเป้าหมายของส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึก อุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกันเป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นไทยว่า เป็นที่อยู่ ที่อาศัย ที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ สามารถกระทำได้ทั้งการใช้อำลักรบ และใช้กลอุบาย ยุยง ยุแห่ ปล่อย ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้นทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจารณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ยึดมั่นในความสุจริตเที่ยงธรรม การตัดสินใจที่เป็นปัยหาของส่วนรวม ต้องยึดถือความถูกต้อง ชอบด้วยเหตุผล มีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ ซึ่งเป็นลักษณะของการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making) ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยสามารถแยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนในชาติ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์

2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คนะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติ

3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติ และความวัฒนาผาสุกของประชาชน

4. การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน

เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมัน
อย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

5. การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคง
ของชาติ ทำให้ทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย เช่น ยุบง ยุบเหี้ย ยุบยั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อน
ทำลายด้วยกลอุบาย หลากหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี

6. ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิด และอุดมคติร่วมกัน

7. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจัยญาณ
ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลง
และกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

8. การตัดสินใจที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง
ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิง
ยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

9. ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

นอกจากนี้แนวคิดความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ จากสถาบันการรักษาความมั่นคง
ของชาติในระดับประเทศ และระดับเหล่าทัพ เช่น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิ-
การทหาร วิทยาลัยการทัพ โรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ เป็นต้น รวมถึงจากแนวนโยบายความ
มั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2541 – 2544) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546 – 2549) และนโยบาย
ความมั่นคงของชาติ พ.ศ. 2550 – 2554 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาความมั่นคงของชาติ (สมช.)
สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบความมั่นคงของชาติประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม
จิตวิทยา การทหารหรือการป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และ
สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ โดยที่ความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบมีลักษณะ
ดังต่อไปนี้

ความมั่นคงทางการเมือง หมายถึง ความมั่นคงทางการเมืองภายในและความมั่นคง
ด้านการเมืองต่างประเทศ โดยที่ความมั่นคงด้านการเมืองภายในประเทศ เป็นความศรัทธาของ
ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อันส่งผลให้มีเสถียรภาพทางการเมือง ประชาชนเข้าใจสิทธิและ
หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกากของการอยู่ร่วมกัน มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบ
ประชาธิปไตย เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกับสภาวะ
ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง ส่วนด้านการเมืองต่างประเทศมีความสามารถดำเนินนโยบายทางด้าน
การเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีการกระจายรายได้
อย่างเป็นธรรม มีการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง สามารถปฏิบัติตัวรู้เท่าทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของโลก และเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและแข่งขันในเวทีโลกได้

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง ทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดี และมีความอยู่ดีกินดี สร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศิลปวัฒนธรรม ภาษาของชนเผ่า เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งในการศึกษาที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาองค์ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม

ความมั่นคงทางด้านการทหาร หมายถึง การทำให้เกิดความมั่นคง เพื่อป้องกันการรุกรานโดยการจัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อมรบ พัฒนาศักยภาพ ด้านการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลังจากทุกฝ่าย รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือทางทหาร และความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน

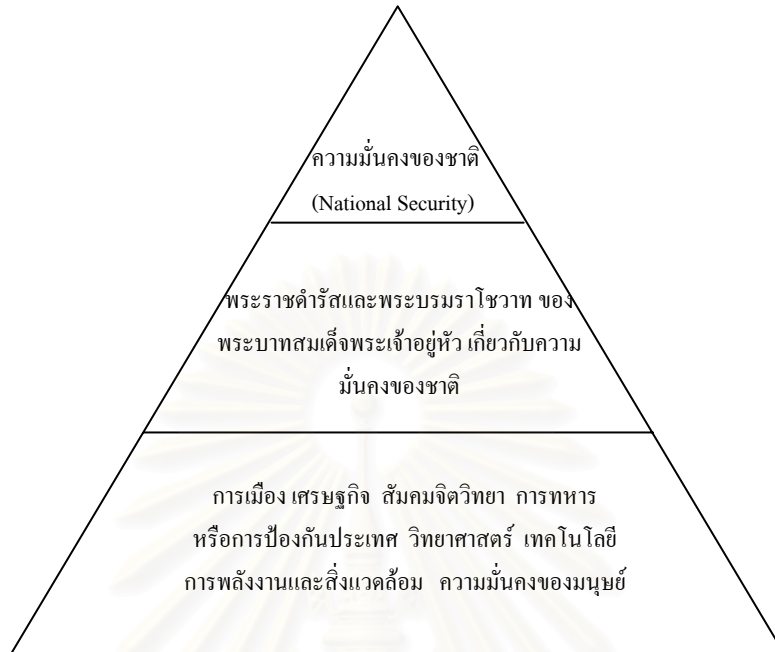
ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและคุ้มครองผลประโยชน์ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้เท่าทันประเทศชาติ พึ่งพาตนเองได้ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างให้แก่ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งทางวัตถุและบุคลากร

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน หมายถึง การรักษาภาวะเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรให้เกิดความสมดุล และเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การป้องกันแก้ไขปัญหาเสื่อมโทรมและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน

ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์ที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีความอยู่ดีกินดี มีงานทำ ไม่อดอยาก มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้รับการเอาใจใส่ด้านสาธารณสุข ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ได้รับการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง

จากแนวคิดด้านความมั่นคงของชาติดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปเป็นแผนภาพแนวคิดการส่งเสริมความมั่นคงของชาติได้ ดังแผนภาพที่ 21

แผนภาพที่ 21 แนวคิดการส่งเสริมความมั่นคงของชาติสำหรับประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ต้องดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกับความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากแนวกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่พระราชทานแก่ทหารโดยตรง รวมทั้งการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จะต้องถือถือต่อการสร้างความเข้มแข็ง ความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ ในลักษณะ ความรู้ เท่าทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงไปของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบ ตามวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 ที่ถือว่า กองทัพบกเป็นกลไกสำคัญด้านความมั่นคงของรัฐ และดำเนินการเพื่อความมั่นคงของชาติ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ต้องสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจว่าความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน และของหน่วยให้สมบูรณ์ การรักษาความมั่นคงของชาติเป็นงานของส่วนรวมมิใช่งานของผู้นึงผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติ ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคนต้องมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิด และอุดมคติร่วมกันว่า เป้าหมายของส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ สามารถกระทำได้ทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย ยุบง ยุแหย่ ยุ่ยัว ป้อยอ ล้อหลอก บ่อนทำลาย ด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้นผู้ที่เป็ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยใช้สติปัญญา วิจารณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่าง

รอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ยึดมั่นในความจริงที่เที่ยงธรรม การตัดสินใจที่เป็นปัญหาของส่วนรวม ต้องยึดถือความถูกต้อง ชอบด้วยเหตุผล มีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ว่าเป็นลักษณะของการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ รวมถึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง

1. เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพบกที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และ/หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตนายทหารหลักของกองทัพบก
2. บุคลากรที่มีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษา มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง
3. การจัดการศึกษาเป็นแบบให้เปล่าหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก
4. หลักสูตรมีความทันสมัย
5. ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาหลากหลายและมีสื่อการสอนที่ทันสมัย
7. เป็นการศึกษาเฉพาะทาง มีความชำนาญเฉพาะ และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง
8. มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดตั้งสถาบันที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่เหมือนสถาบันอื่น
9. มีการระดมและจัดสรรทรัพยากรด้านอาคาร สถานที่เรียน ทั้งของสถานศึกษา และของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
10. มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับสถาบันอื่น
11. มีระบบอาวุโสที่เข้มแข็ง สืบทอดกันมา
12. มีระบบการบังคับบัญชาที่เด็ดขาด การปฏิบัติตามคำสั่งที่รวดเร็ว

จุดอ่อน

1. ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ
2. ยึดติด กฎ ระเบียบของกองทัพ ทำให้การจัดการศึกษาขาดความยืดหยุ่น
3. การสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์

4. ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ
5. ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติของทหารไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร
6. การบริหารงานด้านบุคคลไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบกในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล
7. วัฒนธรรมองค์การค่อนข้างแข็ง ปรับตัวได้ช้า
8. บุคลากรทางการศึกษา ขาดความเจริญก้าวหน้า ตามแนวทางการรับราชการเท่าที่ควร
9. ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร
10. การพัฒนาหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
11. ผู้เข้ารับการศึกษาต้องเป็นทหาร
12. วิทยานิพนธ์ งานวิจัยของผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยตรงมีน้อยมาก
13. นโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
14. การดำเนินงานด้านการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ยังไม่เป็นระบบชัดเจน
15. การบริการวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย
16. กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

โอกาส

1. กองทัพบกมีนโยบายให้กำลังพลศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. กองทัพบกมีนโยบาย การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
3. กำลังพลส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากขึ้น
4. การอุดมศึกษาของไทยอยู่ในช่วงของการปฏิรูป
5. มีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับประยุกต์ในการดำเนินงานของกองทัพบก
6. รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
7. เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงเร็วมาก มีความก้าวหน้ามากขึ้น
8. วัฒนธรรมของไทยมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืนและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และชุมชน
9. มีการดูแลรักษา อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งเน้นการประหยัดพลังงาน การจัดหาแหล่งพลังงานทดแทน

10. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ครอบคลุมทั่วโลก เป็นสื่อไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร รวดเร็ว สะดวก และมีราคาถูก
11. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น
12. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง
13. นโยบายการศึกษาของกองทัพบก กำหนดให้มีการหมุนเวียน ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสบการณ์

อุปสรรค

1. ราคาน้ำมันสูงขึ้น
2. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง
3. การกระจายรายได้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม
4. ลัทธิวัตถุนิยมและบริโภคนิยม มีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนีสินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น
5. สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง
6. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจน เซึ่งนโยบายประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา
7. การสูญเสียโอกาสทางการเมือง ของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการชี้นำ สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี
8. การเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน เช่น การว่างงานของคนไทย ปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน โรคระบาด อาชญากรรม เป็นต้น
9. ภัยคุกคามความมั่นคงของมนุษย์ เช่น ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คุณภาพชีวิตไม่ดีเท่าที่ควร เป็นต้น
10. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเกี่ยวโยงจนทำให้เกิดความไร้เสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
11. สถานการณ์ทางการเมืองและสังคม มีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยกแบ่งฝ่ายทางความคิด
12. ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของไทย วัฒนธรรมของไทย ถูกกลืนหายไป จากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอม จากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป

ส่วนที่ 3 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ
กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

3.1 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก
เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จากการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และการ
วิเคราะห์ แนวทาง/มาตรการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อ
ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ (SWOT Matrix) ทำให้ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำ SWOT
Matrix ดังตารางที่

ตารางที่ 63 สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก
เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ SWOT Matrix

จุดแข็ง / จุดอ่อน / โอกาส / อุปสรรค	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
โอกาส / อุปสรรค	S1 เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพ ที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ/ หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิต นายทหารหลักของกองทัพบก	W1 นโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนา ด้านการวิจัย งานสร้างสรรค์องค์ความรู้ ใหม่ ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร
โอกาส (O)	SO	WO
O1 รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสังคมไทยให้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ O2 มีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงปรับประยุกต์ในการดำเนินงาน ของกองทัพบก	1. เสริมสร้างให้เป็นสถาบันหลักของ ประเทศที่ให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ด้านความมั่นคงของชาติ (S1, S2, O1)	1. กองทัพบกควรกำหนดแนวทางการจัด การศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ กองทัพบก 2560 และเพื่อความมั่นคงของ รัฐ ตามที่กำหนดไว้ใน
อุปสรรค (T)	ST	WT
T1 สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณ ด้านการทหารลดน้อยลง T2 การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของ กลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ส่งผลให้เกิด การขึ้นนำสร้างความแตกแยก ขาดความ สามัคคี ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ	1. เปิดรับบุคคลพลเรือน เข้ารับการศึกษา ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก (S4,T1) 2. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้ วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคง ของชาติ (S5,T2)	1. พัฒนาครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้มี ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ของชาติ (W8,W9,T4) 2. เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษาเข้าใจ เรื่องความมั่นคงของชาติ ในทุกแง่มุม หลายมิติ และเชื่อมโยงกัน
โอกาส (O)	SO	WO
O3 ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มากขึ้น O4 ผู้มีการศึกษาสูงเริ่มเข้าสู่ระบบ การเมืองมากขึ้น O5 กองทัพบกมีนโยบายการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	2. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงปรับใช้ในการเรียนการสอนด้าน ความมั่นคงของชาติ (S3,O2)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 77 (W1,O3,O4) 2. สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้าน ความมั่นคงของชาติให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษาทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามแนวทางพระราชดำริส และ

ตารางที่ 63 (ต่อ)

<p>จุดแข็ง จุดอ่อน</p> <p>โอกาส อุปสรรค</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>S2 บุคลากรมีคุณภาพ ครู อาจารย์และอาจารย์พิเศษมีวุฒิการศึกษา มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง</p> <p>S3 ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W2 ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ</p> <p>W3 การสร้างเครือข่ายทางวิชาการยังไม่กว้างขวางเพียงพอทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์</p>
<p>อุปสรรค (T)</p> <p>T3 สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยกแบ่งฝ่ายทางความคิด</p> <p>T4 การเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน เช่น การว่างงานของคนไทย ปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน</p>	<p>ST</p> <p>3. เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์รณาด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (S6,T3)</p>	<p>WT</p> <p>รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิดทฤษฎีและกรณีศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (W10,T5)</p>
<p>โอกาส (O)</p> <p>O6 ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ครอบคลุมทั่วโลก เป็นสื่อไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวก และมีราคาถูก</p> <p>O7 การหมุนเวียน ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตามนโยบาย</p>	<p>SO</p>	<p>WO</p> <p>พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (W2,O5)</p> <p>3. สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ (W3,O6)</p>
<p>อุปสรรค (T)</p> <p>โรคระบาด ภัยธรรมชาติ เป็นต้น</p> <p>T5 เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศและการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการมาเชื่อมโยง จนทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม</p>	<p>ST</p>	<p>WT</p>

ตารางที่ 63 (ต่อ)

<p>จุดแข็ง จุดอ่อน</p> <p>โอกาส อุปสรรค</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>S2 บุคลากรมีคุณภาพ ครู อาจารย์และอาจารย์พิเศษมีวุฒิการศึกษา มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูง</p> <p>S3 ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W2 ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ</p> <p>W3 การสร้างเครือข่ายทางวิชาการยังไม่กว้างขวางเพียงพอทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์</p>
<p>โอกาส (O)</p> <p>การศึกษาของกองทัพบก</p> <p>O8 กองทัพบกมีนโยบายให้กำลังพลศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น</p> <p>O9 การอุดมศึกษาไทยอยู่ในช่วงการปฏิรูป</p>	<p>SO</p>	<p>WO</p> <p>4. ปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ (W4,W5,O7)</p> <p>5. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น (W6, O8)</p> <p>6. ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ (W7, O9)</p>
<p>อุปสรรค (T)</p>	<p>ST</p>	<p>WT</p>

แนวทาง/มาตรการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ (SWOT Matrix)

ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยการจับคู่จุดแข็ง – โอกาส (SO) ได้แก่

1.1 จุดแข็ง เป็นสถาบันหลักแห่งเดียวของกองทัพบก ที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและ/หรือเป็นสถาบันหลักในการผลิตทางทหารหลักของกองทัพบก และบุคลากรมีคุณภาพ ครู อาจารย์ และอาจารย์พิเศษ มีวุฒิการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญสูง โอกาสคือ รัฐบาลมีนโยบายพิจารณาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม คือ เสริมสร้างให้เป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนากองทัพบกและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงของชาติ
2. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ด้านความมั่นคงของชาติ ถึงระดับปริญญาเอก
3. เพิ่มสาขาหรือปรับเปลี่ยนเป็นปริญญาตรี – โท สาขาความมั่นคงของชาติ
4. จัดระบบ รวบรวม บุคลากร ของกองทัพบกที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อร่วมจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านความมั่นคงของชาติ
5. กองทัพบกสนับสนุนงบประมาณ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับบัณฑิตศึกษาให้เพียงพอ

1.2 จุดแข็ง ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงให้ความสำคัญกับสถานศึกษา สำหรับโอกาส มีการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรับประยุกต์ในการดำเนินงานของกองทัพบก

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม คือ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรับใช้ในการเรียนการสอนด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาหลักสูตรเสริมหรือวิชาเลือก แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความมั่นคงของชาติ
2. ส่งเสริมการใช้วิถีความมั่นคงของชาติ ตามแนวทางพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลักดันวัฒนธรรมและองคาพยพด้วยการปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ความรู้เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ความมั่นคงของชาติ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ
4. สถาบันอุดมศึกษาทางทหารควรเสนอแนะทางออกของสังคมไทยอย่างสร้างสรรค์ต่อปัญหาความแตกแยก การขาดความสามัคคี
5. ติดตามศึกษาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการด้านความมั่นคงของชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน รอบคอบด้วยการยึดถือความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติเป็นหลัก

6. ศึกษาบทเรียนในการกำหนดจุดยืนของกองทัพต่อสถานการณ์ ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์อย่างเหมาะสม

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยการจัดกลุ่มจุดแข็ง – อุปสรรค (ST) ได้แก่

2.1 จุดแข็ง การจัดการศึกษาเป็นแบบให้เปล่า หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก
อุปสรรค คือ สภาพเศรษฐกิจส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม คือ เปิดรับบุคคลพลเรือนเข้ารับการศึกษานในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาส่วนบัณฑิตศึกษา เป็นบัณฑิตวิทยาลัย บริหารจัดการในตัวเอง โดยอาจเก็บค่าใช้จ่ายที่จำเป็นส่วนหนึ่งจากผู้เข้ารับการศึกษ เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าเล่าเรียน

2. กระจายอำนาจการตัดสินใจ ด้านการศึกษาให้หน่วยการศึกษาให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

3. ศึกษา วิจัย ความสัมพันธ์ ระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil – Military Relations) หรือความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการทหาร

มีทางเลือกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยอาจเป็นข้าราชการกลาโหมพลเรือน

2.2 จุดแข็ง การจัดการศึกษาเป็นแบบให้เปล่า หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก อุปสรรค คือ การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการขึ้นนำ สว่างความแตกแยก ขาดความสามัคคี ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษ ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษ ทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาลงอย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

3. ควรให้ความสำคัญในการเรียนการสอน เรื่องความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

4. ควรปลูกฝังให้ความรู้ เรื่องความมั่นคงของชาติ เพราะการทหารเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ

2.3 จุดแข็ง มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดตั้งสถาบันที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่เหมือนสถาบันอื่น ส่วนอุปสรรคคือ สถานการณ์ทางการเมือง และสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความสำคัญทั้งในและนอกกองทัพในศาสตร์ด้านการทหาร และความมั่นคงของชาติ

2. กองทัพบกควรเพิ่มคุณค่าหรือความสำคัญของการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ต่อด้านความมั่นคงเป็นหลักในทางพิจารณาเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยการจับคู่ จุดอ่อน – โอกาส (WO) ได้แก่

3.1 จุดอ่อน นโยบายและแผนงาน เพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยงานสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ส่วนโอกาสคือ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ผู้มีการศึกษาสูงเริ่มเข้าสู่ระบบการเมืองมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ กองทัพบกควรกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 และเพื่อความมั่นคงของรัฐ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 77

แนวทาง/มาตรการ

1. เน้นบทบาทของกองทัพบก ให้เป็นองค์กรนำด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ

2. ปลุกฝัง ค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติ แก่ ครู อาจารย์ บุคลากร และ ผู้เข้ารับการศึกษา

3. ปลุกฝัง สร้างความสำนึกตระหนักถึงความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ผู้เข้ารับการศึกษา

4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล กลุ่มงาน ติดตามสถานการณ์ความมั่นคงของชาติในแบบศูนย์การศึกษาความมั่นคงของชาติ ในกองทัพบกที่เป็นองค์กรแห่งความคิด (Think Tank) เช่น สถาบันศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Institute : SSI) สถาบันความมั่นคงของชาติ (National Security Institute : NSI) เป็นต้น

5. ระบุเป็นคำสำคัญในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก

3.2 จุดอ่อน ขาดผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ โอกาสคือ กองทัพบกมีนโยบาย การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม คือ สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. พัฒนาความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติที่ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและลักษณะของภัยคุกคาม
3. จัดตั้ง กลุ่มบุคคล องค์กรศึกษาความมั่นคงของชาติ เพื่อข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ให้กับสังคมไทย
4. จัดให้มีการสัมมนา/เสวนา ในหัวข้อด้านความมั่นคงของชาติ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้
5. พัฒนาครู อาจารย์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอด สอดแทรกในการเรียนการสอน
6. กองทัพบกควรผลิตงานทางวิชาการ องค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ
7. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งในการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

3.3 จุดอ่อน การสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทั้งแหล่งข้อมูลและการแลกเปลี่ยนอาจารย์ ส่วนโอกาสคือ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ ครอบคลุมทั่วโลก เป็นสิ่งไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวก และมีราคาถูก

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม คือ สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. ขยายความร่วมมือ ด้านความมั่นคง ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง
2. จัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มงานด้านการวิจัยศึกษา ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคง โดยสร้างเครือข่ายกับศูนย์หรือสถาบันด้านความมั่นคงของต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการทำบันทึกความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความมั่นคงในประเทศ

3.4 จุดอ่อน บุคลากรทางการศึกษา ขาดความเจริญก้าวหน้าตามแนวทางการรับราชการและการบริหารงานบุคคล ไม่ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบกในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล โอกาสคือ การหมุนเวียน ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ตามนโยบายการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบกในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ

แนวทาง/มาตรการ

1. นำนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ด้านการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ มาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง

2. คัดเลือก ครู อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม และมีความโดดเด่น หมุนเวียน ในตำแหน่งผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และหมุนเวียนผู้บังคับหน่วยหรือฝ่ายอำนวยการมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์

3. สร้างแรงจูงใจ ขวัญ และกำลังใจ ตามแนวทางการรับราชการของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเจริญก้าวหน้า

4. การพิจารณาเลื่อนยศ ตำแหน่งให้ใช้วุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ด้วยระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง

3.5 จุดอ่อน วิทยานิพนธ์ งานวิจัยของผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติโดยตรงมีน้อยมาก โอกาสคือ กองทัพบกมีนโยบายให้กำลังพลศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษา ครู อาจารย์ ทำวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

2. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์

3. ส่งเสริมการทำวิจัยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551 – 2553) ในประเด็นด้านความมั่นคง

3.6 จุดอ่อน ครู/อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนโอกาสคือ การอุดมศึกษาไทยอยู่ในช่วงการปฏิรูป

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ

แนวทาง/มาตรการ

1. แก้ไข กฎ ระเบียบ ที่ทำให้ ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษามีตำแหน่งทางวิชาการ
2. สร้างแรงจูงใจให้ ครู อาจารย์ สร้างสรรค์หรือผลิตผลงานทางวิชาการตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
3. เพิ่มแรงจูงใจให้มีการหมุนเวียน ครู อาจารย์ ดำรงตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม
4. ควรให้ความสำคัญกับระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติให้มาก นอกจากการให้ความสำคัญกับสถานศึกษา

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยการจับคู่ จุดอ่อน – อุปสรรค (WT) ได้แก่

4.1 จุดอ่อน ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติของทหาร ไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ ส่วนอุปสรรคคือ การเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน เช่น การว่างงานของคนไทย ปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน โรคระบาด อาชญากรรม เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ พัฒนาคู อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมการพัฒนาคู อาจารย์ ให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ให้มากขึ้น
2. จัดหาทุนสนับสนุนให้ ครู อาจารย์ ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ด้านความมั่นคงของชาติทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้มากขึ้น

4. ส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

5. พัฒนาหลักสูตรให้เกื้อกูล และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

4.2 จุดอ่อน กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของชาติยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร อุปสรรค เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศ และมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันตุลาการ มาเกี่ยวโยง จนทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมคือ เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษา เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติและเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคตินิยมและกรณีศึกษาด้านความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก ในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ จัดประชุมอภิปราย เรื่องความมั่นคงของชาติ เป็นต้น
4. ส่งเสริมกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่เน้นด้านการทหารและความมั่นคงของชาติ
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยสอดแทรกความมั่นคงของชาติตามโอกาสที่เหมาะสม
6. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อเขียนหรือบทความ เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

จากยุทธศาสตร์และแนวทาง/มาตรการ สรุปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ดังนี้

3.1.1 เสริมสร้างให้สถาบันการศึกษาของกองทัพบกเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนากองทัพบก และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงของชาติ
2. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของกองทัพบกด้านความมั่นคงของชาติถึงระดับปริญญาเอก
3. เพิ่มสาขา หรือปรับเปลี่ยนเป็นปริญญาตรี-โท สาขาความมั่นคงของชาติ
4. จัดระบบรวบรวมบุคลากรของกองทัพที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อการจัดการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านความมั่นคงของชาติ
5. กองทัพบกสนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับบัณฑิตศึกษาให้เพียงพอ

3.1.2 สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการเรียน การสอน ด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาหลักสูตรเสริมหรือวิชาเลือก แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความ

มั่นคงของชาติ

2. ส่งเสริมการใช้มิตินความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลักดันวัฒนธรรมและองคาพยพ ด้วยการปรับตัวให้ สอดรับความเปลี่ยนแปลง ความรู้เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติตามแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.3 เปิดรับบุคคลพลเรือนเข้าศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาส่วนบัณฑิตศึกษา เป็นบัณฑิตวิทยาลัย บริหารจัดการในตัวเอง โดยอาจ เก็บค่าใช้จ่ายที่จำเป็นส่วนหนึ่งจากผู้เข้ารับการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าเล่าเรียน เป็นต้น
2. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ด้านการศึกษาให้หน่วยการศึกษามีความ คล่องตัวมากขึ้น
3. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil-Military Relations) หรือความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการทหาร
4. มีทางเลือกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยอาจเป็น ข้าราชการกลาโหมพลเรือน หรือมีหน่วยงานอื่นรองรับ

3.1.4 ส่งเสริมให้ผู้เข้าการศึกษาได้วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงของ ชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติให้ มากขึ้น
3. ควรให้ความสำคัญในการเรียน การสอน เรื่องความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่
4. ควรปลูกฝังให้ความรู้เรื่องความมั่นคงของชาติ เพราะการทหารเป็นส่วนหนึ่ง ของความมั่นคงของชาติ

3.1.5 เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำ ด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ให้มีชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับ เพิ่มความสำคัญทั้งในและนอกกองทัพในศาสตร์ด้านการทหาร และความมั่นคงของชาติ

2. กองทัพบกควรเพิ่มคุณค่าหรือความสำคัญของการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) หรือด้านความมั่นคงของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกเป็นหลัก ในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาและเป็นการใช้ศักยภาพการจัดการศึกษาของกองทัพบกให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก

3. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับบัณฑิตศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติ

4. สถาบันอุดมศึกษาทางทหารควรเสนอแนะ ทางออกของสังคมไทยอย่างสร้างสรรค์ต่อปัญหาความแตกแยก การขาดความสามัคคี

5. ติดตามศึกษาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการด้านความมั่นคงของชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน รอบคอบ ด้วยการยึดถือความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลัก

6. ศึกษาบทเรียนในการกำหนดจุดยืนของกองทัพ ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติอย่างเหมาะสม

3.1.6 กองทัพบก ควรกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติในนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 และเพื่อความมั่นคงของรัฐ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 77

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษามุ่งสู่องค์กรนำ ด้านความรู้การรักษาความมั่นคงของชาติ

2. ปลูกฝังค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติแก่ครู อาจารย์ บุคลากร และผู้เข้ารับการศึกษา

3. ปลูกฝัง สร้างความสำนึกตระหนักถึงความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ผู้เข้ารับการศึกษา

4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคลหรือกลุ่มงานติดตามสถานการณ์ความมั่นคงของชาติในลักษณะศูนย์การศึกษาความมั่นคงของชาติในกองทัพบก ที่เป็นองค์กรแห่งความคิด (Think Tank) เช่น สถาบันศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic studies Institute: SSI) สถาบันความมั่นคงของชาติ (National Security Institute: NSI) เป็นต้น

5. ระบุเป็นคำสำคัญในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก

3.1.7 สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติที่ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและลักษณะของภัยคุกคาม
3. จัดตั้งกลุ่มบุคคล องค์กรศึกษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ให้กับสังคมไทย
4. จัดให้มีการสัมมนา/เสวนา ในหัวข้อเรื่องด้านความมั่นคงของชาติตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้
5. พัฒนาครู อาจารย์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอด สอดแทรกในการเรียน การสอน
6. กองทัพบกควรผลิตผลงานทางวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติ
7. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

3.1.8 สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงของชาติทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ด้านความมั่นคง
2. จัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มงานด้านงานวิจัย ศึกษา ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคง โดยสร้างเครือข่ายกับศูนย์ หรือสถาบันด้านความมั่นคงของต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการทำบันทึกข้อความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ที่มีการเรียน การสอน เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

3.1.9 ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสบการณ์อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

แนวทาง/มาตรการ

1. นำนโยบายการศึกษาของกองทัพบกด้านการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ มาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และจริงจัง
2. คัดเลือก ครู อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม และมีความโดดเด่น หมุนเวียนในตำแหน่งผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการเพื่อเพิ่มประสบการณ์ และหมุนเวียนผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์

3. สร้างแรงจูงใจ ขวัญ และกำลังใจ ตามแนวทางการรับราชการของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า

4. การพิจารณาเลื่อนยศ ตำแหน่งให้ใช้วุฒิการศึกษาความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ด้วยระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง

3.1.10 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ทำวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
2. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์
3. ส่งเสริมการทำวิจัยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และนโยบาย และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551 – 2553) ในประเด็นด้านความมั่นคงของชาติ

3.1.11 ครู อาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งการวิชาการ

แนวทาง/มาตรการ

1. แก้ไข กฎ ระเบียบ ให้ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ
2. สร้างแรงจูงใจให้ ครู อาจารย์ สร้างสรรค์หรือผลิตผลงานทางวิชาการตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
3. ควรให้ความสำคัญกับระบบการจัดการศึกษาหรือส่งเสริมความมั่นคงของชาติให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากการให้ความสำคัญกับสถานศึกษา

3.1.12 พัฒนาคู อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมการพัฒนาคู อาจารย์ ให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท – เอก ให้มากขึ้น
2. จัดหาทุนสนับสนุนให้ครู อาจารย์ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ด้านความมั่นคงของชาติ ทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้ง โดยตรงและโดยอ้อมให้มากขึ้น
4. ส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ
5. พัฒนาหลักสูตรให้เกื้อกูล และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบ

ต่อความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

3.1.13 เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษา เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติ และเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษาด้านความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. ควรเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ
3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ จัดประชุมอภิปรายเรื่องความมั่นคงของชาติ
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน การสอนในห้องเรียน โดยสอดแทรกความมั่นคงของชาติตามโอกาสที่เหมาะสม
5. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อเขียน หรือบทความ เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

3.2 ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ในการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน พบว่า การนำยุทธศาสตร์ไปใช้ มีความเหมาะสม 4.36 อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้เฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก การประเมินผลการนำยุทธศาสตร์ไปพัฒนาและดำเนินการ มีความเหมาะสมเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้เฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก ในส่วนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก มีความเหมาะสมเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้เฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีความเหมาะสมเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้เฉลี่ย 3.86 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ในภาพรวม การนำไปใช้และการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสมเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้เฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก ส่วนผลการประเมินและข้อคิดเห็น ดังตารางที่ 64

ตารางที่ 64 ผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญประเมินยุทธศาสตร์ฯ

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. ความเหมาะสม															
1.1 มีความเหมาะสม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓ *
1.1.1 ในบางยุทธศาสตร์ ควรเพิ่มรายละเอียดเพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ															
1.1.2 การนำเสนอแนวทาง ควรแยกกับประเด็นมาตรการ				✓											
1.1.3 เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของกองทัพบก มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น					✓										
1.1.4 เป็นหลักแนวคิด ทำให้คิดเป็นระบบ						✓									
1.1.5 ควรพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส เพราะเป็นสิ่งสำคัญ ในการบอกถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น							✓								
1.1.6 มีหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) ซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาและวิจัยด้านความมั่นคงของชาติ								✓							
1.1.7 ครอบคลุมในทุกมิติของการศึกษาด้านความมั่นคง										✓					
1.1.8 ครอบคลุมระบบการจัดการศึกษาและเสริมในจุดแข็ง การเป็นองค์กรทางทหาร นโยบายกองทัพบกและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่ไขในจุดอ่อน ด้านหลักสูตร บุคลากร ครู อาจารย์และการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ											✓				
1.1.9 ให้แนวทางในการดำเนินการได้ครบทุกด้าน ควรมีมาตรการในเชิงนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในระดับกองทัพบกด้วย นโยบายที่ดีทางการศึกษา มักขาดมาตรการเชิงปฏิบัติ การควบคุม ติดตาม ประเมินผล												✓			

ตารางที่ 64 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2.1.6 การจัดการศึกษา มีเป้าหมายและทิศทางชัดเจน มีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายมากขึ้น								✓							
2.1.7 สร้างความรู้ให้กับกำลังพลในกองทัพ สอนวิธีคิด และรูปแบบการส่งเสริมความมั่นคง										✓					
2.1.8 เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ของสังคมโลกปัจจุบันในด้านความมั่นคงของชาติ											✓				
2.1.9 ทำให้บทบาทของสถาบันการศึกษาของกองทัพ และนักวิชาการทหาร ได้รับการยอมรับมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความแข็งแกร่งในเชิงวิชาการมากขึ้น												✓			
2.1.10 มีประโยชน์มากหากทำได้													✓		
2.1.11 หากทำได้ จะสามารถพัฒนาบุคคลของกองทัพ ให้มีคุณภาพและศักยภาพสูงขึ้น														✓	

จากตารางที่ 64 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน เห็นว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีความเหมาะสมและเห็นว่า มีประโยชน์เมื่อนำไปใช้ จำนวน 15 ท่าน โดยควรมีการปรับปรุงให้มีความชัดเจนในบางประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ มีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนำเสนอใน ส่วนที่ 4

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริม ความมั่นคงของชาติ

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินและข้อคิดเห็นมาปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริม ความมั่นคงของชาติ โดยผู้วิจัยนำเสนอยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. เสริมสร้างให้สถาบันการศึกษาของกองทัพบกเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนากองทัพบก และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ให้มุ่งสู่

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงของชาติ

2. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของกองทัพในด้านความมั่นคงของชาติถึงระดับปริญญาเอก

3. เพิ่มสาขา หรือปรับเปลี่ยนเป็นปริญญาตรี-โท สาขาความมั่นคงของชาติ

4. จัดระบบรวบรวมบุคลากรของกองทัพที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อการจัดการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านความมั่นคงของชาติ

5. กองทัพบกสนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพในระดับบัณฑิตศึกษาให้เพียงพอ

2. **เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำ ด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความสำคัญทั้งในและนอกกองทัพในศาสตร์ด้านการทหาร และความมั่นคงของชาติ

2. ส่งเสริมให้สถานศึกษามุ่งสู่องค์กรนำ ด้านความรู้การรักษาความมั่นคงของชาติ

3. ปลุกฝัง สร้างความสำนึกตระหนักถึงความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ผู้เข้ารับการศึกษา

4. สถาบันอุดมศึกษาทางทหารควรเสนอแนะ ทางออกของสังคมไทยอย่างสร้างสรรค์ต่อปัญหา ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ

5. ติดตามศึกษาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการด้านความมั่นคงของชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน รอบคอบ ด้วยการยึดถือความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลัก

6. ศึกษาบทเรียนในการกำหนดจุดยืนของกองทัพ ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติอย่างเหมาะสม

3. **สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติที่ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและลักษณะของภัยคุกคาม

3. จัดตั้งกลุ่มบุคคล องค์กรศึกษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ให้กับสังคมไทย
4. จัดให้มีการสัมมนา/เสวนา ในหัวเรื่องด้านความมั่นคงของชาติตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้
5. พัฒนาครู อาจารย์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอด สอดแทรกในการเรียน การสอน
6. เพิ่ม/เร่งรัดการผลิตผลงานทางวิชาการ/การวิจัย ด้านความมั่นคงของชาติ
7. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

4. เสริมสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในระดับกองทัพบก หน่วยทหาร รวมถึงกำลังพลทุกระดับชั้น

แนวทาง/มาตรการ

1. สร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติให้เกิดขึ้นกับบุคลากรด้านการศึกษา โดยจัดการอบรม จัดนิทรรศการ
 2. พัฒนาและสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติให้เกิดขึ้นกับผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดต่อไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา
 3. เผยแพร่ค่านิยมด้านความมั่นคง ตามสื่อภายในหน่วย เป็นเครื่องมือกระจายเสียง ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
 4. ผู้บังคับบัญชา หมั่นชี้แนะ วิเคราะห์ประเด็นด้านความมั่นคงของชาติ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และส่งผลต่อความมั่นคง ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบ
 5. กองทัพบกควรกำหนดความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ เป็นค่านิยมหลักของกองทัพ
- #### 5. สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงของชาติทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ด้านความมั่นคง
2. จัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มงานด้านงานวิจัย ศึกษา ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคง โดยสร้างเครือข่ายกับศูนย์ หรือสถาบันด้านความมั่นคงของต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการทำบันทึกข้อความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ที่มีการเรียน การสอน เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

6. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาคู อาจารย์ ทำวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
2. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้ผู้เข้ารับการศึกษาคู อาจารย์
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู/อาจารย์ ได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7. เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษ เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติ และเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษาด้านความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. จัดบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยเชิญวิทยากรภายนอก
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ จัดประชุมอภิปราย เรื่องความมั่นคงของชาติ เป็นต้น
4. ส่งเสริมกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่เน้นการทหาร และความมั่นคงของชาติ
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน การสอนในห้องเรียน โดยสอดแทรกความมั่นคงของชาติตามโอกาสที่เหมาะสม
6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อเขียน หรือบทความ เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
8. ส่งเสริมให้ผู้เข้าการศึกษาได้เข้าใจวิธีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
3. ควรให้ความสำคัญในการเรียน การสอน เรื่องความมั่นคงของชาติให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

4. ควรปลูกฝังให้ความรู้เรื่องความมั่นคงของชาติ เพราะการทหารเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ

9. ส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการเรียน การสอน ด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาหลักสูตรให้มีวิชาแกน/วิชาหลัก เกี่ยวกับ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความมั่นคงของชาติ
2. ส่งเสริมการใช้มิติความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลักดันวัฒนธรรมและองคาพยพ ด้วยการปรับตัวให้สอดคล้องความเปลี่ยนแปลง ความรู้เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. จัดให้มีการบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความมั่นคงของชาติสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาทุกชั้นปี
4. พัฒนาหลักสูตรให้เกื้อกูล และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

10. พัฒนาคู อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของชาติ
แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมการพัฒนาคู อาจารย์ ให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท – เอก ให้มากขึ้น
2. จัดหาทุนสนับสนุนให้ครู อาจารย์ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ด้านความมั่นคงของชาติ ทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้มากขึ้น
4. ส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

11. ส่งเสริมและพัฒนา ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ให้มีตำแหน่งทางวิชาการ
แนวทาง/มาตรการ

1. แก้ไข กฎ ระเบียบ ให้ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ
2. สร้างแรงจูงใจให้ ครู อาจารย์ สร้างสรรค์หรือผลิตผลงานทางวิชาการตามมาตรฐานการอุดมศึกษา
3. พิจารณาเพิ่มเงินค่าตอบแทนตามความรู้ความสามารถทางวิชาการ

12. กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในนโยบายด้าน การศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 และความมั่นคงของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 77

แนวทาง/มาตรการ

1. กองทัพบกควรเพิ่มคุณค่าหรือความสำคัญของการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) หรือด้านความมั่นคงของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกเป็นหลัก ในการพิจารณาเลื่อน ขึ้น เลื่อนตำแหน่ง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาและเป็นการใช้ศักยภาพการจัดการศึกษา ของกองทัพบกให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก
2. ปลุกฝังค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติแก่ครู อาจารย์ บุคลากร และผู้เข้ารับ การศึกษา
3. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับ บัณฑิตศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติ
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคลหรือกลุ่มงานติดตามสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติในลักษณะศูนย์การศึกษาความมั่นคงของชาติในกองทัพบก ที่เป็นองค์กรแห่ง ความคิด (Think Tank) เช่น สถาบันศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic studies Institute: SSI) สถาบัน ความมั่นคงของชาติ (National Security Institute: NSI) เป็นต้น
5. ระบุเป็นคำสำคัญในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก

13. ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

แนวทาง/มาตรการ

1. นำนโยบายการศึกษาของกองทัพบกด้านการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ มาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และจริงจัง
2. คัดเลือก ครู อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม และมีความ โดดเด่น หมุนเวียนในตำแหน่งผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และ หมุนเวียนผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์
3. สร้างแรงจูงใจ ขวัญ และกำลังใจ ตามแนวทางการรับราชการของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า
4. การพิจารณาเลื่อนยศ ตำแหน่งให้ใช้วุฒิการศึกษาความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ด้วยระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง

14. เปิดรับพลเรือนเข้าศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาส่วนบัณฑิตศึกษา เป็นบัณฑิตวิทยาลัย บริหารจัดการในตัวเอง โดยอาจเก็บค่าใช้จ่ายที่จำเป็นส่วนหนึ่งจากผู้เข้ารับการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าเล่าเรียน เป็นต้น
2. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ด้านการศึกษาให้หน่วยการศึกษามีความคล่องตัวมากขึ้น
3. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil-Military Relations) หรือความสัมพันธ์ระหว่างนักรบเมืองกับนักรบทหาร
4. มีทางเลือกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยอาจเป็นข้าราชการกลาโหมพลเรือน หรือมีหน่วยงานอื่นรองรับ

15. ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคงของชาติให้ประชาชน สังคม และภาคส่วนต่างๆ ทราบ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และให้การสนับสนุน

แนวทาง/มาตรการ

1. จัดการประชาสัมพันธ์ด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคงของชาติ ตามสื่อของกองทัพบกอย่างตรงจุด และเหมาะสม
2. นำแนวทางพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เผยแพร่ตามสื่อของกองทัพบก เช่น สถานีวิทยุ สิ่งพิมพ์ เป็นต้น
3. เผยแพร่ความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ ในเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือที่ระลึกของหน่วยต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต่อกรให้ความสำคัญความมั่นคงของชาติ มีความจริงจัง มุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
2. กองทัพบกและรัฐบาล ต้องให้ความสำคัญและจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น
3. ระดมบุคลากร รวมกลุ่มนักรบทหาร นักคิดและผลิตงานทางวิชาการ ด้วยการสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสม
4. ส่งเสริมให้มีการทำวิจัย ประชุมทางวิชาการ/สัมมนา การดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องยุทธศาสตร์และความมั่นคงของชาติ

บทที่ 6

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีสาระการเสนอรายงานผลการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาของกองทัพบก แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 เอกสาร ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี ระบบการจัดการศึกษา แนวคิดทางยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ยุทธศาสตร์ทหารของวิทยาลัยการทัพ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 บุคคล ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) และนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย โดยใช้แบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญประเมินยุทธศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินยุทธศาสตร์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวคำถามในการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบประเมินยุทธศาสตร์ฯ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

4.1 สถิติวิเคราะห์ (Statistics Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการดำเนินการวิจัย

4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดและจากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

จากการศึกษา สภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก และระดับปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในภาพรวมซึ่งประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ ส่วนส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษา โดยด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา วัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ ส่งผลกระทบในเชิงลบ กล่าวคือ ปัจจัยด้านการเมืองที่เกิดเหตุการณ์ แยกแยกแบ่งฝ่ายทางความคิด การขับไล่ผู้นำรัฐบาล มีการบ่อนทำลาย ยุบ สร้างความเกลียดชัง ทำให้การเมืองไร้ซึ่งเสถียรภาพ และยิ่งเกิดเหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 ยิ่งทำให้สถานะทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในเวทีโลกไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร ทั้งจากนโยบายรัฐบาล และการบริหารงานในระยะเวลาอันสั้น ยิ่งทำให้สภาพทางการเมืองเป็นลักษณะการตามแก้ปัญหา เฉพาะเรื่อง รวมทั้งอยู่ในระยะการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญใหม่ จากสภาพทางการเมืองดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม สถานประกอบการปิดตัวลงหลายแห่ง ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทยน้อยลง มีการนำเงินไปลงทุนประเทศอื่นจำนวนมาก ประกอบด้วยค่าเงินบาทที่แข็งค่า ราคาน้ำมันสูงขึ้น ส่วนในด้านสังคม จิตวิทยา ปัญหาการแตกแยกทางความคิด การแบ่งฝ่ายแบ่งกลุ่มมีมากขึ้น เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคีอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน คนว่างงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่แรงงานเดือนเพิ่มจำนวนมากขึ้น ปัญหาเสพติดมีการระบาดมากขึ้น วิกฤตทางวัฒนธรรมที่เน้นการบริโภค การรับข้อมูลข่าวสารด้านลบ โดยขาดการวิเคราะห์ แยกแยะ การ

โฆษณาที่เน้นผลกำไร โดยขาดจิตสำนึกของการสร้างสิ่งที่ดีงาม และยังส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมของไทยในหลายเรื่อง จากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในสภาพของระบบการจัดการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี นับเป็นผลกระทบเชิงบวก ส่วนระบบนิเวศน์ ปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบให้เกิดภาวะโลกร้อน การละลายของน้ำแข็งขั้วโลกที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากและรวดเร็วขึ้น จนมีการรณรงค์ทั้งในและต่างประเทศทั่วโลก ซึ่งส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรในระบบการจัดการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงการประหยัดมากขึ้น ลดการใช้ตัดทอนทรัพยากรบางอย่างลง ประเด็นด้านระบบนิเวศน์ ที่อาจกล่าวได้ว่า เป็นความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมที่น่าจะเป็นปัญหาของพลโลก จึงส่งผลต่อการจัดการศึกษาชัดเจนมากขึ้น

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ค่านิยม เป้าหมาย งบประมาณและบุคคล

2.1 ด้านความรู้

สำหรับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ คือตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและตามองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่างๆ ไม่นต่ำกว่า 100 ครั้งและในการวิจัยครั้งนี้ ที่อัญเชิญมาศึกษาจำนวน 18 องค์ วิเคราะห์และสังเคราะห์ตามที่กล่าวข้างต้น ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ แฝงด้วยปรัชญากลุ่มลึกลับและที่มีความเหมาะสมกับประเทศไทยอย่างยิ่ง แม้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีการอัญเชิญมาใช้ในการเรียนการสอนระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มากจนถึงระดับที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติได้อย่างแท้จริง จะเห็นได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับการศึกษา ทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ตามรายละเอียดที่กล่าวไว้ในบทที่ 4 ส่วนความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ พบว่าในภาพรวม แม้จะมีการนำมาสอนระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร เห็นได้จากการตอบแบบสอบถามถึงองค์ประกอบด้านความมั่นคงของชาติ ทั้ง 2 มิติ ในระดับบัณฑิตศึกษา ข้อคำถามเชิงบวก มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนคำถามเชิงลบมีค่าเฉลี่ย 2.25 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ส่วนในระดับปริญญาตรี ข้อคำถามเชิงบวกมีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนคำถามเชิงลบมีค่าเฉลี่ย 2.58 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

2.2 ด้านค่านิยม

ปัจจัยนำเข้า ด้านค่านิยมของสังคม ด้านความมั่นคงของชาติ ยังไม่ชัดเจน สถานศึกษายังไม่มีการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นเท่าที่ควร ถึงความสำคัญของการให้การศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

2.3 ด้านเป้าหมาย

สำหรับเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีลักษณะเป็นภาพรวมโดยอ้อม ยังไม่ปรากฏชัดเจน ทั้งที่ถูกระบุไว้ในวิสัยทัศน์ของกองทัพบก 2560 และปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แม้กระทั่งในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก มีการกล่าวแยกย่อยในนโยบาย แต่ยังไม่ปรากฏเป็นคำสำคัญที่ปรากฏชัดเจน เช่นเดียวกับเป้าหมายของสถานศึกษายังคงเป็นภาพรวมของสถาบัน ทั้งๆ ที่สถาบันการศึกษาทางทหาร ควรเป็นไปเพื่อการรักษาความมั่นคงของชาติ ในลักษณะของการเป็นผู้นำ ชี้นำด้านความมั่นคงของชาติ ดังจะกล่าวในการอภิปรายผลการวิจัย

2.4 ด้านงบประมาณ

งบประมาณในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ สถานศึกษาได้รับเพียงพอในการจัดการศึกษา และดำเนินการค่อนข้างจำกัด แม้จะไม่มีปัญหาด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปรากฏว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถ และศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

2.5 ด้านบุคคล

ปัจจัยนำเข้าด้านบุคคล ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ ความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา มีเพียงการคัดเลือก ครู อาจารย์ บางครั้งสถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการเองโดยตรง แต่ส่วนใหญ่แล้วต่างทุ่มเท มุ่งมั่นในการจัดการศึกษา ให้การศึกษา ส่วนปัจจัยนำเข้าด้านการคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใส ได้รับการยอมรับในทางกระบวนการสอบคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา ทำให้ได้ผู้มีศักยภาพสูงเข้าสู่ระบบการศึกษา

3. ด้านกระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 ระบบย่อย คือ ระบบย่อยด้านบุคลากร ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ระบบย่อยด้านภารกิจและระบบย่อยด้านเทคโนโลยี

3.1 ระบบย่อยด้านบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย ทักษะ ค่านิยม ภาวะผู้นำ โดยด้านทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับสูง ทั้ง ครู อาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านค่านิยมของบุคลากร มีค่านิยมที่มุ่งมั่นในทางปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากเป็นหน่วยทหาร จึงค่อนข้างมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด สำหรับด้านภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ที่ปรากฏชัด คือความเป็นผู้นำทางวิชาการ ยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย ซึ่งจะเป็นสิ่งผลักดันให้สถานศึกษา ผลิตผลงานทางวิชาการออกมาสู่สังคม

3.2 ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจ หน้าที่ การตัดสินใจ การวางแผน กฎ และการจัดหน่วยงาน สำหรับระบบย่อยด้านโครงสร้างของระบบการจัดการศึกษาระดับอุดม

ศึกษาของกองทัพบก พบว่าสภาพปัจจุบันในเรื่องของอำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ มีอำนาจหน้าที่ ระบุไว้ชัดเจน การตัดสินใจทำได้ในระดับหนึ่ง แต่บางเรื่องจะต้องผ่านหน่วยระดับสูง จนถึงระดับ กระทรวง ทำให้การตัดสินใจไม่รวดเร็วเท่าที่ควร ในด้านการวางแผน สถานศึกษามีการวางแผน การศึกษา มีทั้งการจัดการทำเป็นแผนแม่บทและแผนงานประจำปี ในด้านกฎ ระเบียบ มีการยึดติด กฎ ระเบียบ จนบางครั้งขาดความอ่อนตัว การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างล่าช้าในเรื่องที่สำคัญ และ ควรปรับเปลี่ยนบางเรื่อง ด้านการจัดหน่วยงาน พบว่ามีความเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาในด้านความ มั่นคงของชาติ พบว่าไม่ปรากฏหน่วยงานที่ชัดเจนที่เกื้อกูลหรือส่งเสริมโดยตรง

3.3 ระบบย่อยด้านการกิจ ประกอบด้วย การสอน การนิเทศ การบริหารและกิจการ นักเรียนและนักศึกษา ด้านการสอน ครู อาจารย์ มีความรู้ ความสามารถในการสอนผู้เข้ารับ การศึกษามีความพึงพอใจค่อนข้างมาก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดจัดการเรียนการ สอน การนิเทศการสอน มีการกระทำในลักษณะการสัมมนา แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมของการนิเทศ โดยตรง การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้เข้าใจใน สถานศึกษา ด้านกิจการนักเรียน/นักศึกษา มีการสนับสนุนกิจการหรือกิจกรรมของผู้เข้ารับ การศึกษาในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่พบกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความมั่นคง ของชาติที่ชัดเจนมากนัก

3.4 ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ หลักสูตรและความรู้ใน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา มีความทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีใน ระดับค่อนข้างดี มีความเพียงพอ โดยบางครั้งผู้เข้ารับการศึกษาได้จัดหาสิ่งของให้กับสถานศึกษา สำหรับหลักสูตรที่มีประเด็นด้านความมั่นคง หรือส่งเสริมด้านความมั่นคงของชาติ ในแต่ละ หลักสูตร สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ (ส่วนบัณฑิตศึกษา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 6-38)

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2544

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	45	หน่วยกิต
โครงสร้างหลักสูตร แผน ก		
วิชาบังคับ	15	หน่วยกิต
วิชาเลือก	15	หน่วยกิต
สัมมนาปัญหาทางทหาร	3	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต
รวม	45	หน่วยกิต

รายวิชา

วิชาบังคับ

รหัส

รายวิชา

จำนวนหน่วยกิต

ยศ. 6101

หน้าที่ของฝ่ายอำนวยการ

(3)

ยศ. 6102	ยุทธวิธี	(3)
ยศ. 6103	ยุทธศาสตร์ทหาร	(3)
ยศ. 6104	การบริหารทางการทหาร	(3)
ยศ. 6601	ระเบียบวิธีวิจัย	(3)

วิชาเลือก

จำนวน 15 หน่วยกิต แบ่งเป็น 5 กลุ่มวิชาตามพลังอำนาจของชาติได้แก่ กลุ่มวิชาทางการทหาร กลุ่มวิชาทางการเมือง กลุ่มวิชาทางสังคมจิตวิทยา และกลุ่มวิชาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เมื่อวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาแล้ว พบว่ากลุ่มวิชาทางการทหาร จำนวน 22 รายวิชา มีที่เกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรง จำนวน 4 รายวิชา คือ ยศ. 6106 รูปแบบของภัยคุกคาม ยศ. 6107 ความมั่นคงศึกษา ยศ. 7116 การใช้กำลังทหารเพื่อยุทธศาสตร์ชาติและ ยศ. 7118 นโยบายป้องกันประเทศของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก กลุ่มรายวิชาทางการเมือง จำนวน 22 รายวิชา มีที่เกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรง จำนวน 3 หน่วยกิต คือ ยศ. 7212 ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ยศ. 7214 ประวัติศาสตร์กับความมั่นคงของชาติ และ ยศ. 7215 องค์กรพัฒนาเอกชนกับความมั่นคง กลุ่มวิชาทางเศรษฐกิจ จำนวน 13 รายวิชา ไม่มีรายวิชาใดที่เกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรง กลุ่มวิชาทางสังคมจิตวิทยา จำนวน 22 รายวิชา มีที่เกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรง จำนวน 5 รายวิชา คือ ยศ. 7411 จิตวิทยาสังคมขั้นสูง ยศ. 7414 ความไม่เป็นธรรมทางสังคมและความมั่นคง ยศ. 7416 ชนกลุ่มน้อยศึกษาและความมั่นคง ยศ. 7417 ยาเสพติดและความมั่นคง และ ยศ. 7418 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรกับความมั่นคง กลุ่มวิชาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 13 รายวิชา ไม่มีรายวิชาใดที่เกี่ยวกับความมั่นคงโดยตรง

หลักสูตรนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2544

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	155-161	หน่วยกิต
โครงสร้างหลักสูตร		
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	55	รายวิชา
โครงสร้างหลักสูตร	84-90	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
หมวดวิชาวิทยาการทหาร	10	หน่วยกิต
รวม	155 – 161	หน่วยกิต

เมื่อวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาแล้ว พบว่ารายวิชาที่เกี่ยวกับความมั่นคง ส่วนใหญ่เป็นรายวิชาของกองประวัติศาสตร์ คือ HI 4002 ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย HI 4101 ประวัติศาสตร์ความมั่นคงของโลก HI 4102 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออก HI 4105 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออก

เฉียงใต้ HI 4107 ประวัติศาสตร์อเมริกา และ HI 4108 ประวัติศาสตร์ยุโรป (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) ส่วนในรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความมั่นคงของชาติเช่น ES 2201 สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา CE 4507 วิศวกรรมสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น SS6312 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น ในหมวดวิชาวิทยาการทหาร มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องคือ MS 1001 การจัดการกองทัพไทย MS 3005 การสงครามพิเศษ และการต่อสู้เบ็ดเสร็จ และ MS 4010 ยุทธศาสตร์เบื้องต้น

จากหลักสูตรที่วิเคราะห์เนื้อหาวิชาทั้ง 2 สถาบันแล้ว จะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องและส่งเสริมความมั่นคงของชาติ แต่ยังไม่ชัดเจนต่อการส่งเสริมความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติอย่างไร ลักษณะไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในภาพรวม หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ด้านความรู้ ครู อาจารย์ บุคลากรมีความรู้ที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีระดับหนึ่ง แต่อาจมีปัญหาระดับนายทหารชั้นประทวนที่อาจต้องมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มเติมเป็นบางครั้ง

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา การบริการวิชาการและงานวิจัย ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวม พบว่าผู้ใช้ผลผลิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และลักษณะที่พึงประสงค์ แต่มีข้อเสนอที่ควรปรับปรุงบางประการ ซึ่งสถานศึกษาได้มีการประเมินผลติดตาม แต่การนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข จนเกิดความตระหนักที่จะปรับปรุงค่อนข้างใช้เวลาพอสมควร การบริหารจัดการ มีการบริการวิชาการในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เป็นระบบมากนัก ยังขาดความชัดเจนในการบริการวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ ด้านงานวิจัยครู/อาจารย์ ยังมีงานวิจัยค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

5. ข้อมูลป้อนกลับ สภาพปัจจุบัน สถานศึกษามีการประเมินติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลผลิต การสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับ พัฒนาระบบการจัดการศึกษา

6. สำหรับแนวคิดความมั่นคงของชาติที่นำมาใช้ แนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้อัญเชิญมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แยกประเด็น รายละเอียดดังบทที่ 2 สรุปได้ว่า ความมั่นคงของชาติเกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคน ในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน และของหน่วยให้สมบูรณ์ การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวมมิใช่งานของผู้หนึ่งผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติ ที่ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายของส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็น

ปีกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึก อุ่นใจ มั่นใจ ที่จะอยู่ด้วยกันเป็น บ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นไทยว่า เป็นที่อยู่ ที่อาศัย ที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมันอย่าง แน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือ การทำลายความมั่นคงของชาติ สามารถกระทำได้ทั้งการใช้กำลังรบ และใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้นทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจารณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ยึดมั่นในความสุจริตเที่ยงธรรม การตัดสินใจที่เป็นปัญหาของส่วนรวม ต้องยึดถือความถูกต้อง ชอบด้วยเหตุผล มีหลักวิชา ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะ ของการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making) ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและ กระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยสามารถแยกเป็น ประเด็นได้ ดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของทุกคนในชาติ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์
2. การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชาติ
3. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติ และความวัฒนาผาสุกของประชาชน
4. การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกัน ได้อย่างเป็นปีกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่ ที่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมัน อย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง
5. การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้ทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย เช่น ยุยง ยุแหย่ ยุยั่ว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี
6. ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิด และอุดมคติร่วมกัน
7. ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจารณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลง และกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
8. การตัดสินใจที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

9. ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

นอกจากนี้แนวคิดความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ จากสถาบันการรักษาความมั่นคงของชาติในระดับประเทศ และระดับเหล่าทัพ เช่น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพ โรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ เป็นต้น รวมถึงจากแนวนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2541 – 2544) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2546 – 2549) และนโยบายความมั่นคงของชาติ พ.ศ. 2550 – 2554 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาความมั่นคงของชาติ สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบความมั่นคงของชาติประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การทหารหรือการป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ โดยจากระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพพบพบว่า มีการนำแนวคิดความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ผู้เข้ารับการศึกษาเรียนรู้ ก่อนข้างน้อย ทั้งยังขาดความชัดเจนและตรงประเด็น ทั้งนี้จะพบว่าสภาพความมั่นคงของชาติของประเทศไทย ที่เกิดจากความไม่มั่นคงทางการเมือง จนขยายตัวสู่ความไม่มั่นคงในมิติอื่น ก็เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ทั้งสิ้น สำหรับความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ ก็มีการเรียนการสอนให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจค่อนข้างน้อย โดยขาดการมุ่งเน้นเท่าที่ควร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

1. เสริมสร้างให้สถาบันการศึกษาของกองทัพเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนากองทัพบก และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงของชาติ
2. พัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของกองทัพบกด้านความมั่นคงของชาติถึงระดับปริญญาเอก
3. เพิ่มสาขา หรือปรับเปลี่ยนเป็นปริญญาตรี-โท สาขาความมั่นคงของชาติ
4. จัดระบบรวบรวมบุคลากรของกองทัพที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อการจัดการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านความมั่นคงของชาติ
5. กองทัพบกสนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับบัณฑิตศึกษาให้เพียงพอ

2. เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำ ด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความสำคัญทั้งในและนอกกองทัพในศาสตร์ด้านการทหาร และความมั่นคงของชาติ
 2. ส่งเสริมให้สถานศึกษามุ่งสู่องค์กรนำ ด้านความรู้การรักษาความมั่นคงของชาติ
 3. ปลุกฝัง สร้างความสำนึกตระหนักถึงความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ผู้เข้ารับการศึกษา
 4. สถาบันอุดมศึกษาทางทหารควรเสนอแนะ ทางออกของสังคมไทยอย่างสร้างสรรค์ต่อปัญหา ที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ
 5. ติดตามศึกษาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการด้านความมั่นคงของชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน รอบคอบ ด้วยการยึดถือความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลัก
 6. ศึกษาทบทวนในการกำหนดจุดยืนของกองทัพ ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติอย่างเหมาะสม
3. สร้างความเข้มแข็งของศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำริส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. พัฒนาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติที่ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและลักษณะของภัยคุกคาม
3. จัดตั้งกลุ่มบุคคล องค์กรศึกษาความมั่นคงของชาติ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ให้กับสังคมไทย
4. จัดให้มีการสัมมนา/เสวนา ในหัวเรื่องด้านความมั่นคงของชาติตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่ออภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้
5. พัฒนาคณาจารย์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอด สอดแทรกในการเรียน การสอน
6. เพิ่ม/เร่งรัดการผลิตผลงานทางวิชาการ/การวิจัย ด้านความมั่นคงของชาติ

7. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

4. เสริมสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดขึ้นในระดับกองทัพบก หน่วยทหาร รวมถึงกำลังพลทุกระดับชั้น

แนวทาง/มาตรการ

1. สร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติให้เกิดขึ้นกับบุคลากรด้านการศึกษา โดยจัดการอบรม จัดนิทรรศการ
 2. พัฒนาและสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติให้เกิดขึ้นกับผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดต่อไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา
 3. เผยแพร่ค่านิยมด้านความมั่นคง ตามสื่อภายในหน่วย เป็นเครื่องมือกระจายเสียงประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
 4. ผู้บังคับบัญชา หมั่นชี้แนะ วิเคราะห์ประเด็นด้านความมั่นคงของชาติ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบ
 5. กองทัพบกควรกำหนดความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ เป็นค่านิยมหลักของกองทัพ
- 5. สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ**

แนวทาง/มาตรการ

1. ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงของชาติทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ด้านความมั่นคง
2. จัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มงานด้านงานวิจัย ศึกษา ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคง โดยสร้างเครือข่ายกับศูนย์ หรือสถาบันด้านความมั่นคงของต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการทำบันทึกข้อความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ที่มีการเรียน การสอน เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

6. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ทำวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
2. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู/อาจารย์ ได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ ด้านความมั่นคงของชาติ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7. เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการศึกษา เข้าใจเรื่องความมั่นคงของชาติในทุกแง่มุม หลายมิติ และเชื่อมโยงกัน รวมทั้งต้องศึกษาหลักคิด ทฤษฎี และกรณีศึกษาด้านความมั่นคง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แนวทาง/มาตรการ

1. จัดบรรยายเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยเชิญวิทยากรภายนอก
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
3. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เช่น จัดบอร์ดความรู้ จัดประชุมอภิปราย เรื่องความมั่นคงของชาติ เป็นต้น
4. ส่งเสริมกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่เน้นการทหาร และความมั่นคงของชาติ
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน การสอนในห้องเรียน โดยสอดแทรกความมั่นคงของชาติตามโอกาสที่เหมาะสม
6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อเขียน หรือบทความ เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
8. ส่งเสริมให้ผู้เข้าการศึกษาได้เข้าใจวิธีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาลikeอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการวิเคราะห์และอภิปรายหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น
3. ควรให้ความสำคัญในการเรียน การสอน เรื่องความมั่นคงของชาติให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
4. ควรปลูกฝังให้ความรู้เรื่องความมั่นคงของชาติ เพราะการทหารเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของชาติ
9. ส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการเรียน การสอน ด้านความมั่นคงของชาติ

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาหลักสูตรให้มีวิชาแกน/วิชาหลัก เกี่ยวกับ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความมั่นคงของชาติ
2. ส่งเสริมการใช้มิติความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลักดันวัฒนธรรมและองคาพยพ ด้วยการปรับตัวให้

สอดคล้องความเปลี่ยนแปลง ความรู้เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติตามแนวคิด
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. จัดให้มีการบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความมั่นคงของชาติ
สอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาทุกชั้นปี

4. พัฒนาหลักสูตรให้เกื้อกูล และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความ
มั่นคงของชาติที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

**10. พัฒนาคู อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงของชาติ
แนวทาง/มาตรการ**

1. ส่งเสริมการพัฒนาคู อาจารย์ ให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท – เอก ให้มากขึ้น

2. จัดหาทุนสนับสนุนให้ครู อาจารย์ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ด้านความมั่นคงของชาติ
ทั้งในและต่างประเทศ

3. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้มากขึ้น

4. ส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

**11. ส่งเสริมและพัฒนา ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา ให้มีตำแหน่งทางวิชาการ
แนวทาง/มาตรการ**

1. แก้ไข กฎ ระเบียบ ให้ครู อาจารย์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ

2. สร้างแรงจูงใจให้ ครู อาจารย์ สร้างสรรค์หรือผลิตผลงานทางวิชาการตามมาตรฐานการ
อุดมศึกษา

3. พิจารณาเพิ่มเงินค่าตอบแทนตามความรู้ความสามารถทางวิชาการ

**12. กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในนโยบายด้าน
การศึกษาของกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 และความมั่นคงของรัฐ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 77**

แนวทาง/มาตรการ

1. กองทัพบกควรเพิ่มคุณค่าหรือความสำคัญของการศึกษาระดับปริญญาโท
(การทหาร) หรือด้านความมั่นคงของโรงเรียนเสนาธิการทหารบกเป็นหลัก ในการพิจารณาเลื่อน
ขั้น เลื่อนตำแหน่ง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาและเป็นการใช้ศักยภาพการจัดการศึกษา
ของกองทัพบกให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก

2. ปลุกฝังค่านิยม ด้านความมั่นคงของชาติแก่ครู อาจารย์ บุคลากร และผู้เข้ารับ
การศึกษา

3. กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ระดับ
บัณฑิตศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านความมั่นคงของชาติ

4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคลหรือกลุ่มงานติดตามสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติในลักษณะศูนย์การศึกษาความมั่นคงของชาติในกองทัพบก ที่เป็นองค์กรแห่งความคิด (Think Tank) เช่น สถาบันศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic studies Institute: SSI) สถาบัน ความมั่นคงของชาติ (National Security Institute: NSI) เป็นต้น

5. ระบุเป็นคำสำคัญในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก

13. ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ในเรื่องการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

แนวทาง/มาตรการ

1. นำนโยบายการศึกษาของกองทัพบกด้านการหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ มาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และจริงจัง
2. คัดเลือก ครู อาจารย์ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม และมี ความโดดเด่น หมุนเวียนในตำแหน่งผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และ หมุนเวียนผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์
3. สร้างแรงจูงใจ ขวัญ และกำลังใจ ตามแนวทางการรับราชการของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า
4. การพิจารณาเลื่อนยศ ตำแหน่งให้ใช้วุฒิการศึกษาความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ด้วยระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง

14. เปิดรับพลเรือนเข้าศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก

แนวทาง/มาตรการ

1. พัฒนาส่วนบัณฑิตศึกษา เป็นบัณฑิตวิทยาลัย บริหารจัดการในตัวเอง โดยอาจ เก็บค่าใช้จ่ายที่จำเป็นส่วนหนึ่งจากผู้เข้ารับการศึกษ เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าเล่าเรียน เป็นต้น
2. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ด้านการศึกษาให้หน่วยการศึกษามีความ คล่องตัวมากขึ้น
3. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil-Military Relations) หรือความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับนักการทหาร
4. มีทางเลือกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยอาจเป็น ข้าราชการกลาโหมพลเรือน หรือมีหน่วยงานอื่นรองรับ

15. ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคงของชาติให้ประชาชน สังคม และภาคส่วนต่างๆ ทราบ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และให้การสนับสนุน

แนวทาง/มาตรการ

1. จัดการประชาสัมพันธ์ด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคงของชาติ ตามสื่อของ กองทัพบกอย่างตรงจุด และเหมาะสม

2. นำแนวทางพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เผยแพร่ตามสื่อของกองทัพบก เช่น สถานีวิทยุ สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

3. เผยแพร่ความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ ในเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือที่ระลึกของ หน่วยต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต่อการให้ความสำคัญความมั่นคงของชาติ มีความจริงจัง มุ่งมั่นที่จะพัฒนา ระบบการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

2. กองทัพบกและรัฐบาล ต้องให้ความสำคัญและจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนอย่าง เพียงพอต่อการดำเนินงาน เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

3. ระดมบุคลากร รวมกลุ่มนักการทหาร นักคิดและผลิตงานทางวิชาการ ด้วยการสร้าง แรงจูงใจให้เหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการทำวิจัย ประชุมทางวิชาการ/สัมมนา การดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องยุทธศาสตร์และความมั่นคงของชาติ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ยังมีการสร้างค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติค่อนข้างน้อย ตาม แนวคิดของ Owens (1998) จึงควรเสริมสร้างค่านิยม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า ให้เกิด ความชัดเจนมากขึ้น เพราะจะเป็นการนำไปสู่กระบวนการจัดการศึกษาที่เกื้อกูลต่อความมั่นคงของ ชาติ รวมทั้งระบบย่อยด้านบุคลากร ในเรื่องภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ควรมีความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านความมั่นคงของชาติ

2. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ พึงให้ผู้เข้ารับ การศึกษาเข้าใจว่า ความมั่นคงของชาติเป็นความร่วมมือร่วมใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของ หน่วยให้สมบูรณ์ อย่างมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน ว่าเป้าหมายส่วนรวมของ ชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความพัฒนาผาสุกของประชาชน การเสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคี กลมเกลียว การทำลายความมั่นคงของชาติ มีทั้งการใช้กำลังรบและใช้กลอุบาย ยุยง ยุแหย่ ยุ่ยว ป้อยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบายหลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี ดังนั้น ต้องคิด พิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิจารณญาณ ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ ถ้วนเป็นเหตุเป็นผล และมีหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยสติปัญญาอย่างรอบคอบ รวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถาน- การณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

2.1 ความมั่นคงของชาติ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกคนในชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนและของหน่วยให้สมบูรณ์

2.2 การรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่งานของผู้หนึ่ง ผู้ใด คณะใด แต่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ของคนในชาติ

2.3 เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน

2.4 การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เป็นการทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ อย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว ทำให้เกิดความรู้สึกอันใจ มั่นใจที่จะอยู่ด้วยกัน เป็นบ้านเมือง มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย ว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่ประเสริฐสุด จนสำนึกมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง

2.5 การทำสงคราม การคุกคาม ประทุษร้ายบ้านเมือง หรือการทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้ทั้งการใช้อำลักรบ และใช้กลอุบาย ยุบย ยุแหย่ ยุ่ยว บั่ยอ ล่อหลอก บ่อนทำลายด้วยกลอุบาย หลายรูปแบบ ให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี

2.6 ทุกสถาบัน ทุกฝ่าย ทุกคน มีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน

2.7 ทหารต้องฝึกหัดคิดพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้สติปัญญา วิเคราะห์ความเฉลียวฉลาด อย่างรอบคอบถี่ถ้วน เป็นเหตุเป็นผลและมีหลักวิชา ทั้งยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปฏิบัติให้ถูกต้อง ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.8 การตัดสินใจ ที่เป็นปัญหาส่วนรวม ต้องใช้หลักวิชาเหตุผล ความถูกต้อง ไตร่ตรอง ด้วยสติปัญญา อย่างรวดเร็วและกล้าหาญ โดยยึดประโยชน์ส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Decision Making)

2.9 ทหารต้องยึดมั่นในความสุจริตและความเที่ยงธรรม

จะเห็นว่าในประเด็นที่ 1 – 6 เป็นเรื่องของทุกคน ส่วนประการที่ 7 -9 มุ่งเน้นที่ทหารที่สมควรจะต้องปฏิบัติ ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จึงไม่ควรมุ่งเน้นด้านการทหารอย่างเดียว ควรให้ทราบถึงความเชื่อมโยงในด้านอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

3. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ควรน้อมนำแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ เป็นแนวคิดหลัก เพราะสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย ดังที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ว่า ความมั่นคงของชาติ ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของชาติ เป็นงานส่วนรวม มิใช่หน้าที่ของบุคคลผู้ใด หมู่ใด โดยเฉพาะ เป็นงานส่วนรวมที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทำ ทั้งทหารและพลเรือน เป็นภารกิจที่กว้างขวาง ละเอียดลึกซึ้ง มีกลไกซับซ้อน เกี่ยวเนื่องถึงงานแผ่นดินทุกส่วน และต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์บ้านเมืองตลอดเวลา การบูรณาการทุกภาคส่วน มีทั้งด้วยกำลังรบและการใช้

กลอุบายทำลายความมั่นคงทุกด้าน รวมทั้งแทรกแซง ยุแหย่ ยุ่ยว่ ป้อยอ ล่อหลอก นานาประการ ที่สร้างให้เกิดความแตกแยก ทุกฝ่าย ทุกด้าน จึงควรคำนึงถึงประโยชน์และความมั่นคงของชาติ อย่าก่อความขัดแย้ง และก่อเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบและความแตกแยก โดยผู้ใดมีภาระหน้าที่อันใดอยู่ ก็เร่งกระทำให้สำเร็จ ด้วยความรู้ ความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ และด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อกัน ผลงานของแต่ละคนแต่ละฝ่าย ก็จะประกอบส่งเสริมกันเป็นความสำเร็จ ความมั่นคงและความเจริญวัฒนาของประเทศ ซึ่งเป็นจุดหมายสูงสุด จากแนวคิดดังกล่าว จึงไม่ควรยุแหย่ ยุ่ยว่ สร้างให้เกิดความแตกแยก ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร ด้วยการปลุกกระดม บ่อนทำลายด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ก่อเงื่อนไขอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบ และความแตกแยก

4. สำหรับยุทธศาสตร์ เสริมสร้างให้เป็นสถาบันหลักของประเทศที่ให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านความมั่นคงของชาติ เป็นที่ปรากฏชัดว่า กระทรวงกลาโหมนับเป็นกระทรวงเดียวที่มีนโยบายเพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นนโยบายของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงกลาโหม (สมักร สุนทรเวช, 2551: 3-4) โดยมีสาระที่เกี่ยวข้องพอเป็นสังเขป คือ ใช้ศักยภาพของกระทรวงกลาโหมสนับสนุนการสร้างร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน การจัดระเบียบสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง ขจัดความหวาดระแวง สร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ พัฒนabatนาการพินิจกำลังกับทุกภาคส่วนของประเทศ เพื่อการป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยการนำพลังอำนาจแห่งชาติทุกด้านมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติการกิจเพื่อความมั่นคงร่วมกับหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมเป็นอย่างดีเอกภาพ เสริมสร้างศักยภาพของกองทัพให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกและภูมิภาค เป็นกองทัพอเนกประสงค์ที่มีขีดความสามารถในการป้องปรามป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถยุติความขัดแย้งได้อย่างรวดเร็ว พัฒนาความรู้ ความสามารถของกำลังพลให้สอดคล้องกับภัยคุกคามและความท้าทาย พัฒนาหลักนิยม การจัดการฝึกและการศึกษาของกองทัพให้มีความเหมาะสมและอ่อนตัว ส่วนวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 ระบุว่ากองทัพบกเป็นกลไกด้านความมั่นคงของรัฐที่สำคัญและมีศักยภาพที่จะพิทักษ์รักษาความมั่นคงของชาติ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จึงควรจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ดังที่ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2542: 100-101) กล่าวถึงข้ออ่อนด้อยของงานวิชาการในระบบอุดมศึกษาไทยประการหนึ่งคือ สถาบันอุดมศึกษาไม่มีนโยบายทางวิชาการที่คม เข้มข้นและชัดเจนพอ ในบางแห่งยังไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษร ที่จะบอกกล่าวและทำความเข้าใจกับบุคลากรของสถาบันอย่างมากพอ ทำให้บุคลากรของสถาบันไม่มีทิศทางที่ชัดเจนว่า จะนำพาพัฒนาสถาบันไปทางใด บางสถาบันมีกล่าวไว้ แต่กล่าวไว้กว้างๆว่าจะส่งเสริมการสอนการวิจัยและการบริหารวิชาการ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่จะสอนอย่างไร เพื่ออะไร จะวิจัยเรื่องใด แนวไหนเป็นพิเศษ ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติในนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก

เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กองทัพบก 2560 และเพื่อความมั่นคงของรัฐ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 77 สำหรับแนวทางการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตของกองทัพบกด้านความมั่นคงของชาติถึงระดับปริญญาโท-เอก ชัยศึก เกตุทัต (2542: 180) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำเสนอโครงสร้างระบบอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหมในอนาคต มีข้อเสนอแนะว่า สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาโท สมควรมีสาขาวิชาชีพเฉพาะการทหาร ซึ่งไม่สามารถไปศึกษาได้จากมหาวิทยาลัยปกติ เช่น สาขาวิชาด้านความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ทหารสาขาวิชาการป้องกันประเทศชั้นสูง โดยสอดแทรกเพิ่มเติมความรู้ทางการบริหารธุรกิจและวิชาเฉพาะให้มากขึ้น ให้ถือว่าศาสตร์ความมั่นคงมีความสำคัญมาก ในการกำหนดหลักสูตรและสาขาวิชาในการศึกษาวิชาการในระดับปริญญาโท สมควรตั้งบัณฑิตวิทยาลัยทหารขึ้นในกระทรวงกลาโหม เพื่อความเป็นเอกภาพ นโยบายการบริหารทางวิชาการและการกำหนดสาขาวิชาจะได้ตรงกับความต้องการของกระทรวงกลาโหม ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับหลักสูตรในระดับปริญญาเอก กระทรวงกลาโหม ควรที่จะเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาชีพเฉพาะการทหารให้เหมาะสมกับประเทศไทย โดยมีกระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีเพื่อให้มีการพัฒนา ปรับปรุงและมีความคิดใหม่ๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหมในอนาคตเป็นผู้นำทางด้านการศึกษา สาขาวิชาชีพเฉพาะการทหารในระดับภูมิภาคและระดับโลกต่อไป

5. ยุทธศาสตร์สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการเรียน การสอน ด้านความมั่นคงของชาติ โดยใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้มีวิชาแกน/วิชาหลัก เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความมั่นคงของชาติ และแนวทางส่งเสริมการใช้มิติความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลักดันวัฒนธรรมและองคาพยพ ด้วยการปรับตัวให้สอดคล้องปรับเปลี่ยนแปลงความรู้เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ ความมั่นคงของชาติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันกองทัพบก หน่วยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาได้มีนโยบายที่น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกเรื่องของการดำเนินงาน ปฏิบัติภารกิจ ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่เน้นการใช้ความคิด เป็นปรัชญาที่ลึกซึ้ง ดำเนินการโดยใช้งบประมาณน้อยมาก เป็นการใช้ความรู้เพื่อการพัฒนาสู่ความมั่นคงของชาติอย่างแท้จริง หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองลดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ (วิษณุ บุญมาร์ตัน, 2549: 11-17) กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงมีคุณลักษณะ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ประเด็นสำคัญที่ส่งเสริมความมั่นคงของชาติในเชิงของการมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี กล่าวคือ ความมีเหตุผลที่เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงที่จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ส่วนการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล โดยการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ และเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

6. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงของชาติ ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์การปฏิบัติการเรียนรู้ของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้วยการปลูกฝังและพัฒนาทักษะทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การแก้ไขปัญหา (Problem Solving) ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยในการใฝ่รู้ พัฒนาทักษะในการคัดเลือกข้อมูลโดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ (พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์, 2547: 55-56) สอดคล้องกับข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติการอุดมศึกษาของไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมี (ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์, ไพฑูรย์ สินสวรัตน์, 2543: 4-7) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเฉพาะทาง คือ พันธกิจหลักของการอุดมศึกษา คือ การพัฒนาตัวบุคคลและสังคม โดยการพัฒนาสังคมคือ การช่วยแก้ปัญหา ช่วยชี้แนะหนทางที่ดีกว่า บอกเหตุเตือนภัยอันจะเกิดขึ้น ดังนั้นพันธกิจเฉพาะ 4 ด้านของการอุดมศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการสังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะต้องมุ่งสู่การพัฒนาตัวบุคคล และสังคมเป็นเป้าหมายตลอดเวลา สถาบันอุดมศึกษาควรปรับกิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และมีความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น ให้ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถเข้าใจปัญหาของสังคมที่ซับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาควรปรับหลักสูตรและการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะการสอดแทรกเรื่องราวของความเป็นไปของปัญหาที่เผชิญอยู่ในสังคมเข้าไปในหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง กว้างขวางและรอบด้านพอ ควรจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษาอย่างเข้มข้นและจริงจัง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ

7. ยุทธศาสตร์เน้นบทบาทของทหารให้เป็นองค์กรนำ ด้านการรักษาความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ 2 แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ มาตรา 77 ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธ ยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550: 49) จะเห็นได้ว่าความมั่นคงของรัฐหรือของชาติเป็นที่พึงปรารถนาของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า แต่ชาติจะมั่นคงได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งจากภายในและภายนอกราชอาณาจักร ทั้งที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสนับสนุนหรือส่งเสริมให้รัฐมีความมั่นคง คืออำนาจกำลังรบ หรือแสนยานุภาพทางทหาร ซึ่งประกอบด้วยกำลังพลที่เพียงพอ อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหนือกว่าฝ่ายข้าศึก รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาล้วนให้ความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติตลอดมา (เพริชว พินัยนิติศาสตร์, 2550: 50) อย่างไรก็ตามเป็นประเด็นที่น่าสังเกตว่า ให้ความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติในลักษณะไหน ในเชิงรูปธรรมมีอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กองทัพบกโดยสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก จึงควรเพิ่มบทบาทในด้านนี้ให้มากขึ้น โดยอาจใช้แนวคิดของ Williams and else (1993) ที่ได้เสนอแนวคิดและวิธีการหลักๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรไว้ โดยเปลี่ยน 1. บุคคลในองค์กร 2. ตำแหน่งบุคคลในองค์กร 3. ทักษะและค่านิยม 4. พฤติกรรมในองค์กร 5. ระบบและโครงสร้าง 6. ภาพลักษณ์ของสถาบัน

8. ยุทธศาสตร์สร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านความมั่นคงกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ โดยขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง การจัดตั้งสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือกลุ่มงานด้านการวิจัย ศึกษาติดตาม สถานการณ์ด้านความมั่นคง โครงสร้างเครือข่ายกับศูนย์ หรือสถาบันด้านความมั่นคงของต่างประเทศ จะเห็นได้จากการพัฒนาด้านวิชาการให้เป็นที่ยอมรับและมีการพัฒนามากขึ้นนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จะต้องมีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ระหว่างกัน ทั้งในระดับนักเรียนนายร้อย นักศึกษาและคณาจารย์ (พิมลพรรณ อุโฆษกิจ, 2550: 24) ปัจจุบันโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ หลายแห่ง สถาบันที่ได้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแล้ว มีจำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไทย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเคมินิกซ์ สหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการจัดตั้ง
สถาบัน ศึกษา ติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงนั้น สอดคล้องกับที่ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และ
ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2543: 4-7) เสนอว่าทุกสถาบัน ควรจะมีการจัดตั้งศูนย์หรือสถาบัน เพื่อการ
วิจัยและพัฒนาการอุดมศึกษา (Center for Higher Education Research and Development) เพื่อทำ
หน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ ประมวลข้อมูลและจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน
อุดมศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์ ทำหน้าที่เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของสังคม

9. ยุทธศาสตร์การหมุนเวียนกำลังพล ครู อาจารย์ ในตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสพ
การณ์อย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ ตามแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของ
กองทัพบก ด้านการหมุนเวียน กำลังพล ครู อาจารย์ มาดำเนินการอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และจริงจัง การ
คัดเลือก ครู อาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสมและมีความโดดเด่น หมุนเวียนใน
ตำแหน่งผู้บังคับหน่วย หรือฝ่ายอำนวยการเพื่อเพิ่มประสพการณ์และหมุนเวียนผู้บังคับหน่วยหรือ
ฝ่ายอำนวยการมาเป็นครู อาจารย์ เพื่อถ่ายทอดประสพการณ์ ซึ่งสอดคล้อง ที่สุมิตร สุวรรณ (2545:
378) ที่ให้มีการโยกย้ายหมุนเวียนอาจารย์ หรือผู้ที่เคยรับผิดชอบงานด้านการศึกษาที่เป็นคนดี คน
เก่ง และมีความรู้ความสามารถไปปฏิบัติงานในสายวิทยาการ หรือหน่วยงานอื่นๆ ให้เจริญก้าวหน้า
ในทางราชการตามระยะเวลาที่เหมาะสมและสมควรใจ

10. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น โดยมีแนวทาง
ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ทำวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น จัดหาแหล่ง
ทุนสนับสนุนการวิจัย เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้ผู้เข้ารับการศึกษา ครู อาจารย์ ทั้งนี้กองทัพ
ไทยจะต้องมีจุดยืนที่ชัดเจนเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติในกรณีภัยคุกคามความมั่นคง
แบบใหม่ (กองกิจการภายในประเทศ, 2548: 94-95) โดยส่งเสริมการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้และให้
ความรู้แก่ข้าราชการกองทัพไทยเกี่ยวกับภัยคุกคามหรือปัญหาด้านความมั่นคงที่กองทัพจะต้อง
เผชิญ เพื่อเตรียมการได้อย่างถูกต้องและทันต่อสถานการณ์ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านวิชาการระหว่างกองทัพกับพลเรือนให้กว้างขวางและเข้มแข็งขึ้น จัดเวทีให้มีการพบปะกัน
เพื่อประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ รวมทั้งส่งเสริมสร้างเครือข่ายทางการวิจัยด้านความ
มั่นคงระหว่างกองทัพกับพลเรือนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ
ของกองทัพและพลเรือน ร่วมดำเนินการวิจัยด้านความมั่นคงของประเทศไทย เพื่อสร้างความ
เชื่อถือของผลงานทางวิชาการ โดยผ่านหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย เช่น กองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกอ.) เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (2550: 51-52) ที่กำหนดปัจจัย
แห่งความสำเร็จของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554 ที่ให้มีการศึกษาวิจัยทางวิชา
การ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในมิติทางด้านความมั่นคง มีการรณรงค์ให้ทุกคนภายในชาติตื่นตัว
และตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง จาก พ.ร.บ.

การศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 28 ได้กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: 16) จากภารกิจอันสำคัญยิ่งของทหาร คือ การทำงานเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ (โรงเรียนกิจการพลเรือน, 2551: 117) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้หน้าที่ทางวิชาการของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีหน้าที่หลัก คือ การผลิต และการเผยแพร่ผลงานวิชาการเป็นพื้นฐานสำคัญ (Production and Distribution of Knowledge) ซึ่งสรุปว่ามีหน้าที่ทางวิชาการอย่างน้อย 5 ประการคือ (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2542: 50-65) 1. ค้นคว้า แสวงหา พัฒนา และติดตามวิชาการใหม่ๆ 2. การสร้างนักวิชาการรุ่นใหม่ๆ ให้เป็นนักวิชาการที่แท้จริง 3. เผยแพร่ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 4. ทบทวน ทดสอบและประเมินความรู้ วิชาการ เป็นระยะอยู่เสมอ และ 6. ชี้นำ เตือนสติและเสนอทางเลือกแก่สังคมบนพื้นฐานทางวิชาการ ปรัชญาพื้นฐานของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา หรือการศึกษาในระดับปริญญาโทและเอก ไม่ว่าจะเป็นของประเทศใด หรือสาขาใด ย่อมตั้งอยู่บนหลักการสำคัญของการวิจัย ค้นคว้า การแสวงหาความรู้ และความจริงใหม่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ และความจริงใหม่ เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าเดิม และจริงกว่าขึ้นไป วิษณุ บุญมาร์ตัน (2549: 17) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ใดๆ จะขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จได้ ต้องมีระบบสมอง คือ ระบบวิจัยสร้างความรู้และนำความรู้มาสู่การเรียนรู้ร่วมกัน ถ้าปราศจากความรู้และการเรียนรู้ร่วมกัน ยุทธศาสตร์นั้นๆ ก็ไม่มีทางสำเร็จ ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ จึงมีการวิจัยยุทธศาสตร์และการวิจัยองค์ความรู้ควบคู่ไปด้วยกัน

11. ยุทธศาสตร์การรับพลเรือนเข้าศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ตามแนวทางการพัฒนาส่วนบัณฑิตศึกษา เป็นบัณฑิตวิทยาลัย บริหารจัดการในตัวเอง โดยอาจเก็บค่าใช้จ่ายที่จำเป็นส่วนหนึ่งจากผู้เข้ารับการศึกษา เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าเล่าเรียน เป็นต้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ด้านการศึกษาให้หน่วยการศึกษามีความคล่องตัวมากขึ้น ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพลเรือนกับทหาร (Civil – Military Relations) หรือความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการทหาร รวมทั้งการมีทางเลือกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เข้ารับราชการทหาร โดยอาจเป็นข้าราชการลาโหมพลเรือน หรือมีหน่วยงานอื่นรองรับ โดยมีข้อพิจารณาว่า หากพลเรือนมาเรียนร่วมกับทหาร พลเรือนเหล่านี้จะมีจุดเด่นที่จะได้รับเรื่องระเบียบวินัยที่เพิ่มมากขึ้น แต่ถ้าทหารไปเรียนร่วมกับพลเรือนเลยตั้งแต่ต้น จะเกิดจุดด้อยในด้านการบ่มนิสัยของทหารทางด้านระเบียบวินัย ความเข้มแข็งจะสูญเสียไป ซึ่งทหารจะขาดระเบียบวินัยไม่ได้ ดังนั้นการวิเคราะห์แนวทางนี้ จะเห็นว่าทหารไม่ควรไปเรียนร่วมกับพลเรือนตั้งแต่ต้น หากแต่พลเรือนต่างหากที่ควรมาเรียนร่วมกับทหาร (ชัยศึก เกตุทัต, 2542: 179) นอกจากนี้ยังจะได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวความคิดความ

มั่นคงของชาติในมุมมองของพลเรือน ซึ่งจะทำให้มีการมองที่รอบด้านมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลดีต่อความต่อความมั่นคงของชาติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกองทัพบก ควรกำหนดทิศทาง การจัดการศึกษาของกองทัพบก ว่า เพื่อสิ่งใด แนวไหน ให้ชัดเจน รวมถึงการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข อย่างเป็นระบบ

1.2 สถานศึกษาควรจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.3 กองทัพบกควรประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ถึงผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย

1.4 กองทัพบกควรศึกษา ทบทวนกระบวนการจัดทำนโยบายการศึกษา ให้เป็นไปเพื่อความมั่นคงของชาติ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1.5 ควรมีการเปิดรับบุคคลพลเรือน เข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก โดยพิจารณาเรื่องงบประมาณให้เหมาะสม และอาจให้ออกค่าใช้จ่ายบางส่วน

1.6 แก้ไขกฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรค เพื่อให้การจัดการศึกษา เป็นไปอย่างรวดเร็วและคล่องตัว

1.7 ควรกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับหน่วยการศึกษาให้มากขึ้น

1.7 การคัดสรร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ควรให้เป็นหน้าที่ของสถาน ศึกษาในการดำเนินการ

1.8 ควรเพิ่มงบประมาณในการสนับสนุน จัดหาทรัพยากรเพื่อการศึกษา เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร ให้เพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า ศึกษา เรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 สถานศึกษาควรเพิ่มความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติให้มากขึ้น

2.2 ควรจัดกิจกรรม เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้ผู้เข้ารับการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น

2.3 ควรอัญเชิญพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ด้านความ มั่นคงของชาติ สำหรับกองทัพบก สังคมและประเทศชาติ

2.4 ควรมีการจัดทำหนังสือ ตำรา หรือเอกสารที่รวบรวมพระราชดำรัสและพระ บรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

2.5 ส่งเสริมให้ ครู อาจารย์ บุคลากร ผลิตผลงานทางวิชาการ เกี่ยวกับความมั่นคง ของชาติในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษา ได้ศึกษา ค้นคว้าเพิ่มองค์ความรู้ด้านความมั่นคง

2.6 การจัดการศึกษา ควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ แต่ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับ แผนความต้องการกำลังพลของกองทัพบก และประสิทธิภาพของทรัพยากรของกองทัพบกที่ใช้ไป เพื่อการนี้

2.7 สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษา และควรพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งสอดคล้องกับแนวโน้มใน อนาคต

2.8 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกทุกระดับ ทุกหลักสูตรควรมี การปูพื้นฐานด้านความมั่นคงของชาติ ด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจในลักษณะและรูปแบบ และ แนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ รวมถึงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงสู่การทหารและกองทัพ- บก

2.9 จากการศึกษาสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อ ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร จึงอาจจัดให้มีหลักสูตร หรือรายวิชาความมั่นคง ของชาติ ลงในหลักสูตรด้วย

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยนโยบายการศึกษาของกองทัพบก

3.2 ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาระดับอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยความมั่นคงของชาติตามองค์ประกอบ มิติใด มิติหนึ่ง ในการ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เพื่อค้นหาองค์ความรู้ ด้านความมั่นคงให้เข้มแข็งมากขึ้น รวมถึงการ ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านความมั่นคง

3.4 ควรวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติตามแนวพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ลึกซึ้ง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงที่เหมาะสม

สำหรับประเทศไทย และใช้เป็นแนวทางในการสอน เสริมสร้างความเข้าใจ จนไปสู่การปฏิบัติเพื่อ
ความมั่นคงของชาติในที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองทัพบก, แผนยุทธศาสตร์กองทัพบก ปีงบประมาณ 2548-2551. (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.)

กองทัพบก, วิสัยทัศน์กองทัพบก 2560. [Online]. Available from: http://www.rta.mi.th/data/pdf/ARMY%20VISION_1-40.pdf [8 พฤศจิกายน 2549]

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงานความมั่นคงของมนุษย์: (1) ยุทธศาสตร์ใหม่การพัฒนา.

มติชนรายสัปดาห์ 1262 (22 ตุลาคม 2547): 37

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. โครงการฝึกอบรมประชาชนมีส่วนร่วม. รายงานการวิจัย, 2547.

การศึกษา, กอง. การศึกษาของกองทัพบก. กรมยุทธศึกษาทหารบก (ม.ป.ป.), (อัคราณา).

กิจการพลเรือน, โรงเรียน. นานาทศนะ. 26 ปี กรมกิจการพลเรือนทหารบก. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์. 2551. 117-128

กิจการภายในประเทศ, กอง. ความท้าทายของภัยคุกคามแบบใหม่กับความรับผิดชอบในการป้องกันและการแก้ไขปัญหา. สรุปประเด็นและข้อเสนอแนะการสนทนา ปัญหายุทธศาสตร์ประจำปี 2548 (ต.ค.47-ก.ย.48). สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด. หน้า 77-95 (อัคราณา)

ขจัดภัย บุรุษพัฒนา. มิติใหม่ในปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ. (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.), (อัคราณา)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2540-2559).

สำนักนายกรัฐมนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. กรอบคุณวุฒิแห่งชาติสำหรับอุดมศึกษาใน

ประเทศไทย. [Online]. 2549 Available from: http://202.44.1393/NQF/document/draft_th.doc [25 สิงหาคม 2549]

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพมหานคร: วี. เจ. พรินติ้ง. (ม.ป.ป.)

คณบดีศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547. ยุทธศาสตร์ชาติ 2548 -2553. กรุงเทพมหานคร: หจก.บางกอกบลิ๊อค, 2548.

- จุลชีพ ชินวรรณโณ. ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21:ประเทศไทย กับแนวคิดทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงจากอดีตถึงปัจจุบัน. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2546.
- เฉลิม กุหาวิชานันท์, พ.อ., เรือรบ เมืองมั่น, พ.ศ. ระบบการบริหารและการจัดองค์กร ใน การกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม. เอกสารวิจัย สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทหารกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, 2545.
- เฉลิมชัย หาญกล้า. การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนชาติ สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ชาคริต บุญที่ยักษ์กุล. สภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง สภาพความเป็นจริงใหม่ (The New Reality), เอกสารประกอบการบรรยาย การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงภายในประเทศ ณ ห้องประชุมหลักเมือง 2 ในศาลาว่าการกลาโหม 30 พ.ค. 2549.
- ชัยศึก เกตุทัต, พล.ท. การนำเสนอโครงสร้างระบบอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหมในอนาคต. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. สิ่งแวดล้อมกับความมั่นคง: ความมั่นคงของรัฐกับความไม่มั่นคงของราษฎร. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด, 2546.
- โชคชัย วัฒนวรานุกร, พ.อ. (แปลและเรียบเรียง). เอกสารคำสั่งนโยบายของรายวิชาที่ 2: สงคราม, นโยบายแห่งชาติ และยุทธศาสตร์. หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกสหรัฐฯ ปีการศึกษา 1996, วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2539. (ม.ป.ท.), (อัดสำเนา).
- เดชา เดชะชาติ, พ.อ. การจัดการศึกษาโดยทั่วไปของ ทบ. เอกสารประกอบการบรรยาย วิชาการ พัฒนาการศึกษารอง ทบ. หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 45 วิทยาลัยการทัพบก สถาบัน วิชาการทหารบกชั้นสูง, 2543. (ม.ป.ท.), (อัดสำเนา)
- ไทรรงค์ ทองเนื้อสุก, พ.อ. การจัดและดำเนินงานของกองทัพบก. ในวิชาวิทยาการทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. กรุงเทพมหานคร: พี เจ การพิมพ์. (ม.ป.ป.)
- ทักษิณ ชินวัตร, พ.ต.ท. บทบาทของรัฐบาลในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ. บรรยาย พิเศษแก่ นศ.วปอ.2545 ณ ห้องบรรยายรวม วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบัน วิชาการป้องกันประเทศ 30 ก.ค. 2546.[Online]. 2548 Available from: http://www.thaigov.go.th/news/speech/thaksin/sp_30_jul_46-04.htm. [7 กันยายน 2548]

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

ธีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: แอล.ที. เพรส. 2546.

นายร้อยพระจุลจอมเกล้า, โรงเรียน. หลักสูตรนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2544. (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.).

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547. ยุทธศาสตร์ชาติ 2549 - 2553. กรุงเทพมหานคร: หจก. บางกอกบลิ๊อค, 2548.

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2547. ยุทธศาสตร์ชาติ 2551 - 2555. ปีการศึกษา พุทธศักราช 2549 - 2550 (วปอ. 2549)

บัญชาการกำลังสำรอง, หน่วย. คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชาย ชั้นปีที่ 1 พ.ศ. 2547. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก. (ม.ป.ป.)

บุญศักดิ์ แสงระวี, ตำราพิชัยสงคราม ชุน ว. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอมี เทรคดิ่ง, 2547.

ปรัชญา เวสารัชช์. หลักการจัดการศึกษา. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ , กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์ 2545.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ประกาศ ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ประกาศ ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549

ประทีป เมฆาคณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: นิชิน แอดเวอร์ไทซิ่ง กรุ๊ป, 2544.

ประวัติศาสตร์, กองวิชา. การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับสยามใหม่. รายงานการวิจัยส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2548.

ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกและข้อเสนอแนะต่อ อุดมศึกษาไทย. วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 ก.ค.- ต.ค. 2543. 1-7.

พจน์ พงศ์สุวรรณ, พล.ต. หลักยุทธศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2536.

- พรเทพ ฐิ์แผน. การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- พหล สง่าเนตร, พล.ต. บทบาทของกองทัพไทยกับความมั่นคงของชาติในกระแสโลกาภิวัตน์. ในวารสารเสนาธิปัตย์ ปีที่ 51, 2 (พ.ค.-ส.ค. 2545): 83-90.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. ใน พรชูลี อาชวอรุง (บรรณาธิการ) ภาวะผู้นำและหลักการบริหารการศึกษายุคใหม่. ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. 48-62.
- พิณสุดา สิริธรังสี. การนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พิมลพรรณ อุโฆษกิจ, พ.อ. (ญ). สองทศวรรษ รร.จปร. กักับการก้าวสู่โลกแห่งการพัฒนา. ในเสนาศึกษา เล่มที่ 73 ตอนที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2550. 21-33.
- เพ็ริยว พินัยนิตศาสตร์, พล.ต. ความศักดิ์สิทธิ์ของนโยบายแห่งรัฐ ด้านความมั่นคง. เสนาศึกษา เล่มที่ 73 ตอนที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2550. 50-52.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. ปฐมบท: กระบวนทัศน์ใหม่ของการศึกษาไทย. ในพรชูลี อาชวอรุง (บรรณาธิการ) ภาวะผู้นำและหลักการบริหารการศึกษายุคใหม่. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. 48-62.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. อุดมศึกษาวิพากษ์: รวมบทวิเคราะห์ห้วิจารณ์การอุดมศึกษาไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.
- ภานูมาต สีวะรา, พล.ต. การสำรวจความคิดทางยุทธศาสตร์. ในพ.อ.สุรศักดิ์ พันธเศรษฐ, (บรรณาธิการ). ยุทธศาสตร์ศึกษา 2005 แนวคิดตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กองอุปกรณ์, 2548. 1 - 89
- ยุทธศึกษาทหาร, กรม. พจนานุกรมศัพท์ทหารอังกฤษ – ไทย ฉบับใช้ร่วมสามเหล่าทัพ พ.ศ.2544. กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรุงเทพมหานคร: บริษัท เนติกุล การพิมพ์ (2541) จำกัด, 2544.
- ยุทธศาสตร์ทหารและการวางแผนทางทหาร, ส่วนวิชา. แนวความคิดของยุทธศาสตร์ทหาร. เอกสารประกอบการบรรยายวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 44, 2544.

รวีวรรณ ชินตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี. หลักการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ที.พี. พรินท์, 2538.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนา อินเทอร์เน็ต, 2546.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2513 จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2514. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2515.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2514 จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2515. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2516.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2519. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2520.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2520. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2521.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส พุทธศักราช 2526. กรุงเทพมหานคร: บริษัทกราฟิเคอาร์ท (1997) จำกัด, 2527.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. พระราชดำรัสพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2527 วันเสาร์ที่ 31 ธันวาคม 2526. [Online]. 2550 Available From: <http://kanchanapisek.or.th/kp15/speeches/newyear311226.pdf> [1 กุมภาพันธ์ 2550]

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984), 2530.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2533. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984), 2534.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2534. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, ราช

เลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2537. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2538.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2541.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2543.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. **ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ
ปีพุทธศักราช 2543.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ (1984) จำกัด, 2544.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. **พระบรมราโชวาท พิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตรประกาศนียบัตร
เข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการ ทหารอากาศ ณ หอประชุม
อาคารอเนกประสงค์ วังไกลกังวล หัวหิน วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน 2546.** (อัดสำเนา)

ราชเลขาธิการ, สำนัก. **พระบรมราโชวาท พิธีพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตรประกาศนียบัตร
เข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการ ทหารอากาศ ณ ศาลาดุสิต
ดาลัย วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2550.** (อัดสำเนา)

รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์, พล.อ. **ศิลปะการสงครามของ ชุนซู่.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์,
2549.

รัตนชัย สุวรรณเทศ, พ.อ. **แนวทางการปรับปรุงหน่วยการศึกษาของกองทัพบก.** เอกสารวิจัยส่วน
บุคคล, วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2545.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. **บทสรุปสำหรับ
ผู้บริหารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาโรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก.** [Online]. 2548 Available from: http://www.onesqa.or.th/upload/Advance School/ upload Files/38/38_1.zip. [18 พฤศจิกายน 2548]

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. **บทสรุปสำหรับ
ผู้บริหารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาโรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า.** [Online]. 2548 Available from: [http:// www. onesqa. or. th /upload/Advance School /upload Files/ 67/67_1.zip](http://www.onesqa.or.th/upload/Advance School /upload Files/ 67/67_1.zip). [18 พฤศจิกายน 2548]

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. **หลักสูตรนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2544.** (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.), (อัดสำเนา)

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน
กราฟฟิค, (ม.ป.ป.)

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **มาตรฐานการศึกษาของชาติ.** (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.)
(เอกสารแผ่นพับ)

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **ยุทธศาสตร์และผลการดำเนินงาน: บทเรียนจากการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. รายงานผลดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ, กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด, 2547.

วิจิตร ศรีสอาน, ทองอินทร์ วงศ์โสธร. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย การบริหารการศึกษา.

ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536. (ม.ป.ท.)

วิจัยทางยุทธศาสตร์, สถาบัน. **หนังสือที่ กท. 0318/1072 เรื่อง สรุปประเด็นและข้อเสนอแนะการสนทนাপัญญายุทธศาสตร์**. ลง 6 ก.ค. 2548.

วิจัย ชูเชิด, พ.อ. **ความมั่นคงศึกษา**. เอกสารประกอบการศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2547.

วิจัย ชูเชิด, พ.ท. **ความมั่นคงแห่งชาติ: แนวคิดความมั่นคง**. **วารสารเสนานิปัตย์** 50 (พ.ค. – ส.ค. 2544); 51 - 63.

วิจัย ชูเชิด, พ.ท. **ความมั่นคงแห่งชาติ: ความหมายและแนวคิด**. **วารสารเสนานิปัตย์** 49 (ก.พ. – ธ.ค. 2543); 89 - 98.

วิทยา คู่วิรัตน์. **การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนชาติ ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

วิทยากร เชียงกุล. **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2549/2550 “การแก้ปัญหาและการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบของครุ่รวม”** กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2551.

วิทยาลัยการทัพบก. **พื้นฐานผู้นำระดับยุทธศาสตร์**. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง หนังสือที่ระลึกวันสถาปนา วิทยาลัยการทัพบก ครบรอบปีที่ 46. 29 ธันวาคม 2546.

วิทยาลัยการทัพบก. **ปรัชญานักยุทธศาสตร์**. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง หนังสือที่ระลึกวันสถาปนา วิทยาลัยการทัพบก ครบรอบปีที่ 46. 29 ธันวาคม 2547.

วิโรจน์ สารรัตนะ. **การบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, 2546.

วีรพล วรานนท์, พล.ร.ท. **ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ**. กรุงเทพมหานคร: กราฟิคแมส, 2547.

วิษณุ บุญมาร์ตัน. **เศรษฐกิจพอเพียง**. รัฐสภาสาร. กันยายน 2549. 9-31.

ศุภลักษณ์ สุวรรณชะฎู, พ.อ. การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่เหมาะสม เพื่อลดความตึงเครียดและ
การเผชิญหน้าทางทหารลง. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชา-
การ ทหารบกชั้นสูง, 2541.

ศิริชัย กาญจนวาสี. นโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
ในสุวิมล ว่องวานิช (บรรณาธิการ). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. หน้า 3-24.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ศิริรัตน์ บุญรอด, พ.อ.(ญ). การจัดการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับสยามใหม่.
รายงานการวิจัย กองวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า,
2542.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),
2546.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2541 – 2544).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2543.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546 – 2549).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2547.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2550 – 2554).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2550.

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. การบริหาร:หลักการ แนวคิด และการประยุกต์ทางการศึกษา.
(ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.), (อัดสำเนา).

สมัคร สุนทรเวช. นโยบาย นายสมัคร สุนทรเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม. วารสาร
หลักเมือง. ปีที่ 17 ฉบับที่ 203 กุมภาพันธ์ 2551. 3-4.

ส่วนบัณฑิตศึกษา. คู่มือการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) พุทธศักราช
2548. โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง. 2548 (อัดสำเนา)

สุกัญญา โขวิไลกุล. การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สุมาลี สังข์ศรี. การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทย. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา, 2544.

- สุมิตร สุวรรณ, น.ต. การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการฝึกศึกษากำลังพลระดับ
สัญญาบัตร เพื่อการพัฒนานาวิกโยธินของกองทัพอากาศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎี-
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สุทัศน์ ขย้ม, พล.ร.อ. ยุทธศาสตร์ทางทฤษฎีกับกรรมวิธีในการตกลงใจ. นาวิกาธิปไตยสาร
ฉบับที่ 59 (ก.พ. – พ.ค. 45). 20 - 51.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ทหารกับการพัฒนา ข้อพิจารณาในยุคหลังสงครามคอมมิวนิสต์. มติชน
สุดสัปดาห์. ปีที่ 14 ฉบับที่ 703 4 กุมภาพันธ์ 2537.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ความมั่นคงใหม่: ความเปลี่ยนแปลงของทฤษฎีและกรณีประเทศไทย. วารสาร
เสนาธิปไตย. 49 (ก.ย. – ธ.ค.2543); 99 - 112.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ปัญหาความมั่นคง: ความเปลี่ยนแปลงในทศวรรษแรกของ ค.ศ. 2000.
วารสารเสนาธิปไตย ปีที่ 45 (ก.ย. – ธ.ค.2539). 64 - 66.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ความมั่นคงด้านพลังงาน (Energy Security). จุลสารความมั่นคงศึกษา. ฉบับที่ 6
(มิ.ย.2549) 1-5.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ปัญหาความมั่นคงไทย 2020. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ
รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2546.) ประเทศไทยกับการพัฒนาที่ไม่
สิ้นสุด: บทบาทที่พึงเป็นของภาครัฐ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2546.
- สุรชาติ บำรุงสุข, ความมั่นคงใหม่: ความเปลี่ยนแปลงของทฤษฎีและกรณีประเทศไทย. วารสาร
เสนาธิปไตย. 49, 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2543); 99-112.
- สุรเสฏฐ รามสมภพ. พ.อ. ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพลเรือนและการวิวัฒนาการทางทหาร
ของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน. วิชาวิทยาการทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร
กองบัญชาการทหารสูงสุด. กรุงเทพมหานคร: พี เจ การพิมพ์. (ม.ป.ป.)
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดระบบการศึกษา. ประมวลสาระชุดวิชา หน่วยที่ 1-2
พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- เสนาธิการทหาร, วิทยาลัย. เอกสารแนะนำฝ่ายเสนาธิการร่วม ภาคที่ 2 ยุทธศาสตร์. สถาบันวิชาการ
ป้องกันประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร. 2539. 2 - 30.
- เสนาธิการทหารเรือ, โรงเรียน. นศ.3102 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ. (ม.ป.ท.)
, (ม.ป.ป.), (อัสสานา)
- อมรเทพ ณ บางช้าง, พล.ร.ต. ยุทธศาสตร์ในมุมมองของผม. นาวิกาธิปไตยสาร 59 (ก.พ. –
พ.ค.45).

อุทัย บุญประเสริฐ และ จิราภรณ์ จันทร์สุพรรณ. **ภารกิจ โครงสร้างและอัตรากำลังของ**
สถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. รายงานการวิจัย.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น,
2545.

ภาษาอังกฤษ

Bartholomees, J. B. Jr. (Edited). **Guide to National Security Policy and Strategy.** U.S.
Army War College. 2004.

Beaufre, A. General. **An Introduction to Strategy.** New York: Frederick A. Praeger Inc.
Publishers, 1965.

Bertalanffy, L.V. **General Systems Theory_A Critical Review.** Mike M. Milstein and
James A. Belasco. Educational Administration and the Behavioral Sciences: A Systems
Perspective. Allyn and Bacon, 1973, PP. 5-48.

Bovee, C.L. ; Thill , J. V. Wood , M.B. and Dovel , G.P. **Management.** New York: McGraw –
Hill, 1993.

Brown, N. **Climate, Ecology and International Security.** In Survival, November /December,
1989.

Campbell, R.F., et al. **Introduction to Educational Administration.** 6th ed. Massachusetts: Allyn
and Bacon , 1983

Clausewitz, C.V. **On War.** Michael Howard and Peter Paret (Translated), Princeton
University Press, 1984.

Dobson, W.A. P & Walters, M. **Changing Culture: New Organizational Approaches.**
London: Institute of Personnel Management, 1993.

Eccles, H.E. **The Basic Elements of Strategy.** In Mitchell B. Simpson III (Edited). **War,
Strategy, and Maritime Power.** Rutgers, The State University of New Jersey, 1997.

Edwards, P. **Systems Analysis, Design, and Development with Structured Concepts.**
New York: CBS College Publishing, 1985.

Edward, W. Smith , and Others. **The Education's Encyclopedia.** New York: Prentice Hall ,
1980.

Gibson, J.L. Donnelly , Jr; and Ivancevich, J.M. **Fundamentals of Management.** 6th
Business Publications, 1987.

- Hodermarsky, G.T. **The Application of a System of Systems Analysis to Assessments of National Power.** Doctorial dissertation, Old Dominion University. Dissertation Abstracts International 66/11 (2005): 4175-A
- Harf, J.E. **ED 307222 1989 – 06 – 00 National Security in the Curriculum. ERIC Digest.** [Online]. Available from: www.eric.ed.gov. [9 September 2005]
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. **Educational Administration Theory, Research and Practice.** 6th ed. Singapore : Mc Graw – Hill, 2001.
- Kast, F.E. and Losenzweig, J.E. **Organization and Management: A Systems and Contingency Approach** 3rd ed. New York: Mc Graw-Hill, 1985.
- Knezevich, S.J. **Administration of Public Education,** 4th ed, New York : Harper and Row , 1984.
- Larkin, L.F, **Meaning of Security: A Constructivist Inquiry into the Context of Information Security Policy Development Post 9/11.** Doctorial dissertation, Virginia Commonwealth University. Dissertation Abstracts International 66/1 (2004): 341 – A
- Liotta, P.H., and Lloyd, R.M. **Strategy and Force Planning.** 4th ed. Newport, RI Naval War College Press, 2004.
- Lunenburg, F.C. and Ornstein, A.C. **Educational Administration Concepts and Practices.** 2nd ed. CA : Wadsworth Publishing Company. 1996.
- Lykke, A.F. Jr. Colonel, Defining Military Strategy: **Military Review.** (January – February 1997): 183 – 186.
- Lykke, A.F. Jr. Colonel, (edited). **Military Strategy: Theory and Application.** Carlisle Barracks, PA: U.S. Army War College. 1993.
- Magee R.R. II (Edited). **Strategic Leadership Primer.** Department of Command Leadership and Management. USAWC, Carlisle Barracks, PA. 1998.
- Martin, T.M. **Game theory and the art of war.** Doctorial dissertation, Duke University. Dissertation Abstracts International 66/6 (2004): 2377 – A
- National Security Coordinate Centre. **The Fight Against Terror Singapore’s National Security Strategy.** [Online]. 2005 Available from: [www.pmo.gov.sg/NSC S/Fight Against Terror.pdf](http://www.pmo.gov.sg/NSC_S/Fight%20Against%20Terror.pdf) [7 July 2005]
- Nye, J. **The Case for Deep Engagement.** Foreign Affairs 74 (4), (1995). PP: 90 -102.

- Office of The Dean. **Educating Future Army Officers for a Changing World**. United States Military Academy West Point. New York. [Online]. 2006 Available from: [www.dean.usma.edu / support /aad / efaocw.pdf](http://www.dean.usma.edu/support/aad/efaocw.pdf) [October 2006]
- Owens,R.G. **Organizational Behavior in Education**. 6th ed. Boston MA: Allyn and Bacon, 1998.
- Paisey, A. **Organization & Management in School**. 2nd Longman Publishing, New York, 1992.
- Privy Council Office. **Securing and Open Society: Canada's National Security Policy April 2004**. [Online]. 2005 Available from: http://www.pco.bcp.gc.ca/does/Publications/Natsecurnat/natsecurnat_e.pdf. [27 September 2005]
- Robbins, S.P. Mary Coulter. **Management**. 5th ed. Prentice Hall , 1996.
- Rosinski, H. **New Thoughts on Strategy**. In Mitchell B. Simpson III (Edited). **War, Strategy, and Maritime Power**. Rutgers, The State University of new Jersey, 1977.
- Sarkesian, S.C. **US. National Security**. Boulder : Lynne Rienner Publishers, Inc. 1989.
- Sergiovanni, T.J.et al. **Educational Governance and Administration**. 3rd ed. Massachusetts: A Division of Simon & Schutter , 1992.
- Simon, H.A. **Administrative Behavior**. 2nd ed. New York : Macmillan. 1957.
- Snow, D.M. **National Security : Enduring Problems of US. Defense Policy**. St. Martin's Press, 1987.
- The World Commission on Environment and Development. **Our Common Future**. Oxford University Press, 1987.
- USACGSC. FT. Leavenworth. **Strategic Studies: Current US. Policy**. Pastures and Jessues, 1980.
- Wheelen, T.L, Hunger, J.D. **Strategic Management**. 6th ed. Addison Wesley Longman, 1998.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสัมภาษณ์
แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัย เรื่อง การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ
กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู / อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ
การสอนด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
สถานที่สัมภาษณ์.....
ผู้สัมภาษณ์ พ.อ.ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์
เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
3. อายุ..... ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดทางพลเรือน.....สาขา.....
ทางทหาร.....
5. ท่านปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยการศึกษาประมาณ.....ปี
หน่วยงานอื่น ๆ ประมาณปี ระบุ.....

ตอนที่ 2 สภาพระบบการจัดการศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

กล่าวนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นส่วนหนึ่ง และ/หรือเป็นกลไกหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สภาพระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. **สภาพทั่วไป**

1.1 ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ท่านดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน มีส่วนช่วยส่งเสริม / ผลักดัน ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของความมั่นคงของชาติ มากน้อยเพียงใด.....

.....
.....
.....
.....
.....

2. **สภาพแวดล้อม**

2.1 การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ว่ามีผลกระทบต่อจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มากน้อยเพียงใด และเพราะอะไร.....

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านเศรษฐกิจ.....

.....
.....
.....
.....

ด้านการเมือง.....

.....
.....
.....
.....

ด้านสังคมจิตวิทยา.....

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านเทคโนโลยี.....

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านวัฒนธรรม.....

.....
.....
.....
.....
.....

ด้านระบบนิเวศน์.....

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ด้านปัจจัยภายในของสถานศึกษา ท่านคิดว่ามีประเด็นใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการจัด
การศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

มีจุดแข็งอะไรบ้างที่ควรดำรงไว้

.....
.....
.....
.....
.....

มีโอกาอะไรบ้าง.....

.....
.....
.....
.....

มีจุดอ่อนอะไรบ้างที่ควรแก้ไขปรับปรุง.....

.....
.....
.....
.....

มีอุปสรรคอะไรบ้าง.....

.....
.....
.....
.....

3. ด้านปัจจัยนำเข้า

3.1 ท่านคิดว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถานศึกษาของท่าน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติในปัจจุบัน มีลักษณะอย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพียงใด ในประเด็นต่อไปนี้
ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ.....

.....
.....
.....
.....
.....

ค่านิยมด้านความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ.....

.....
.....
.....
.....

ด้านเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านงบประมาณ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านบุคคล (ความพร้อม, กระบวนการคัดสรร)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.2 ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไขในประเด็นข้างต้น เพื่อให้เกิดการส่งเสริมความมั่นคงของชาติมากขึ้น.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. ด้านกระบวนการจัดการศึกษา ในประเด็นต่อไปนี้ พิจารณาในเชิงการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

4.1 โครงสร้าง

- อานาจน้าที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การตัดสินใจ.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การควบคุม.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การวางแผน.....

.....

.....

.....

.....

.....

- กฎระเบียบ

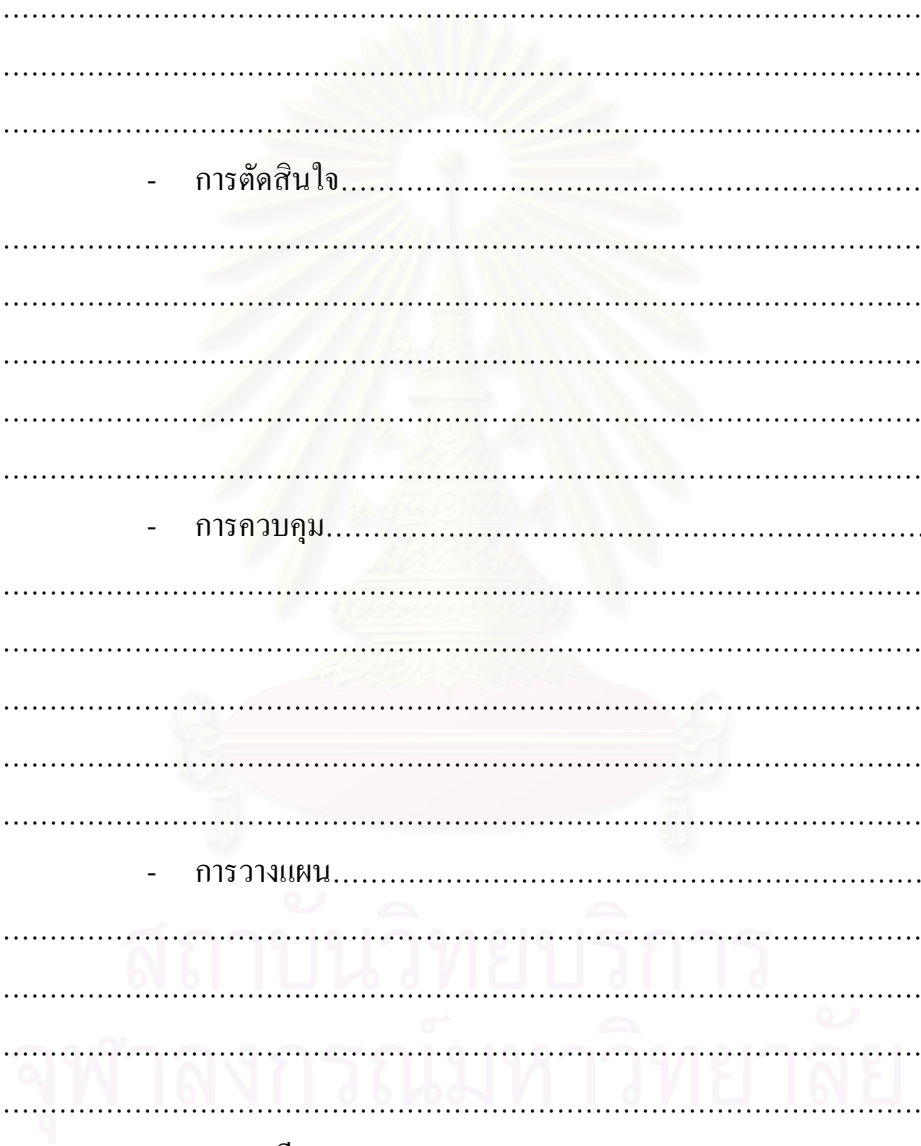
.....

.....

.....

.....

.....

- การจัดหน่วยงาน.....

.....
.....
.....

- การสื่อสาร.....

.....
.....
.....

4.2 บุคลากร

- ทักษะ.....

.....
.....
.....

- สถานะ.....

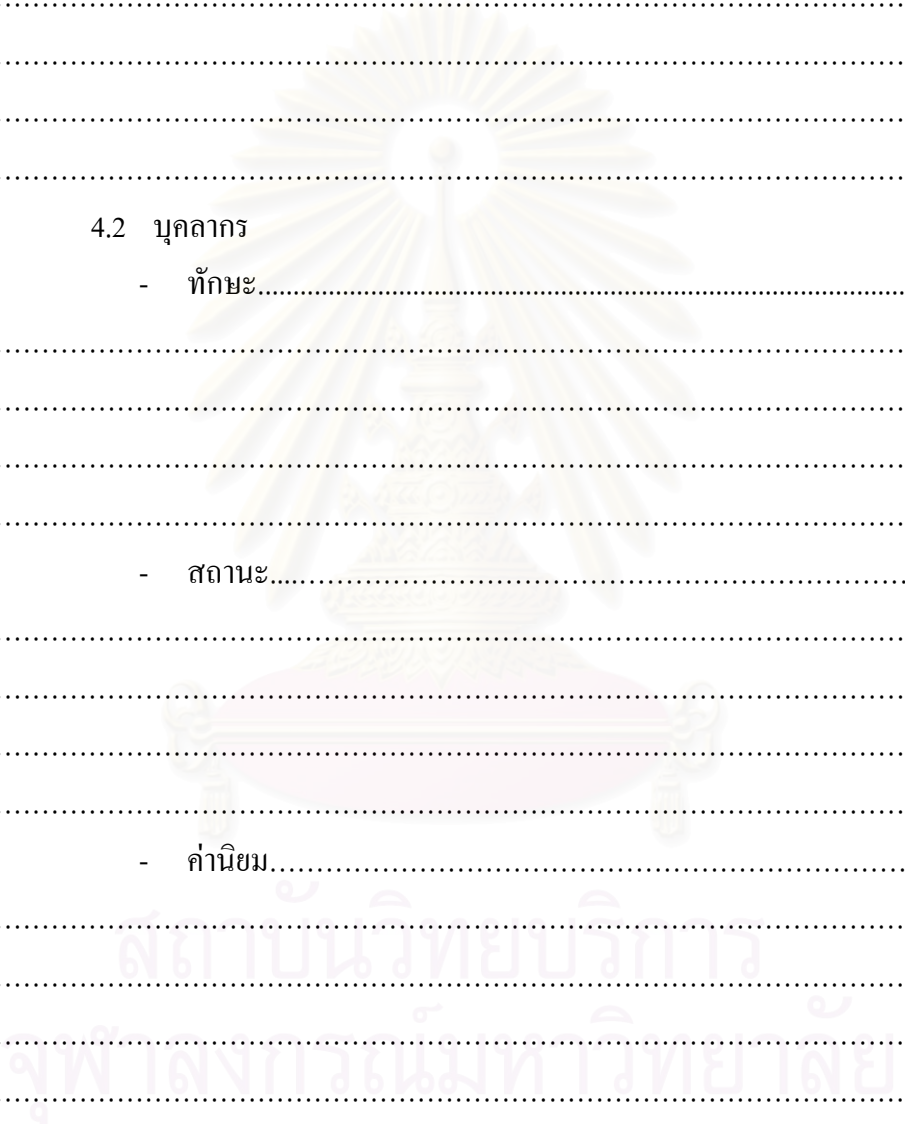
.....
.....
.....

- ค่านิยม.....

.....
.....
.....

- ภาวะผู้นำ.....

.....
.....
.....

- การให้รางวัล.....

.....
.....
.....

- ความรู้สึก.....

.....
.....
.....

- การปฏิบัติ.....

.....
.....
.....

4.3 เทคโนโลยี

- อุปกรณ์.....

.....
.....
.....

- วัสดุ.....

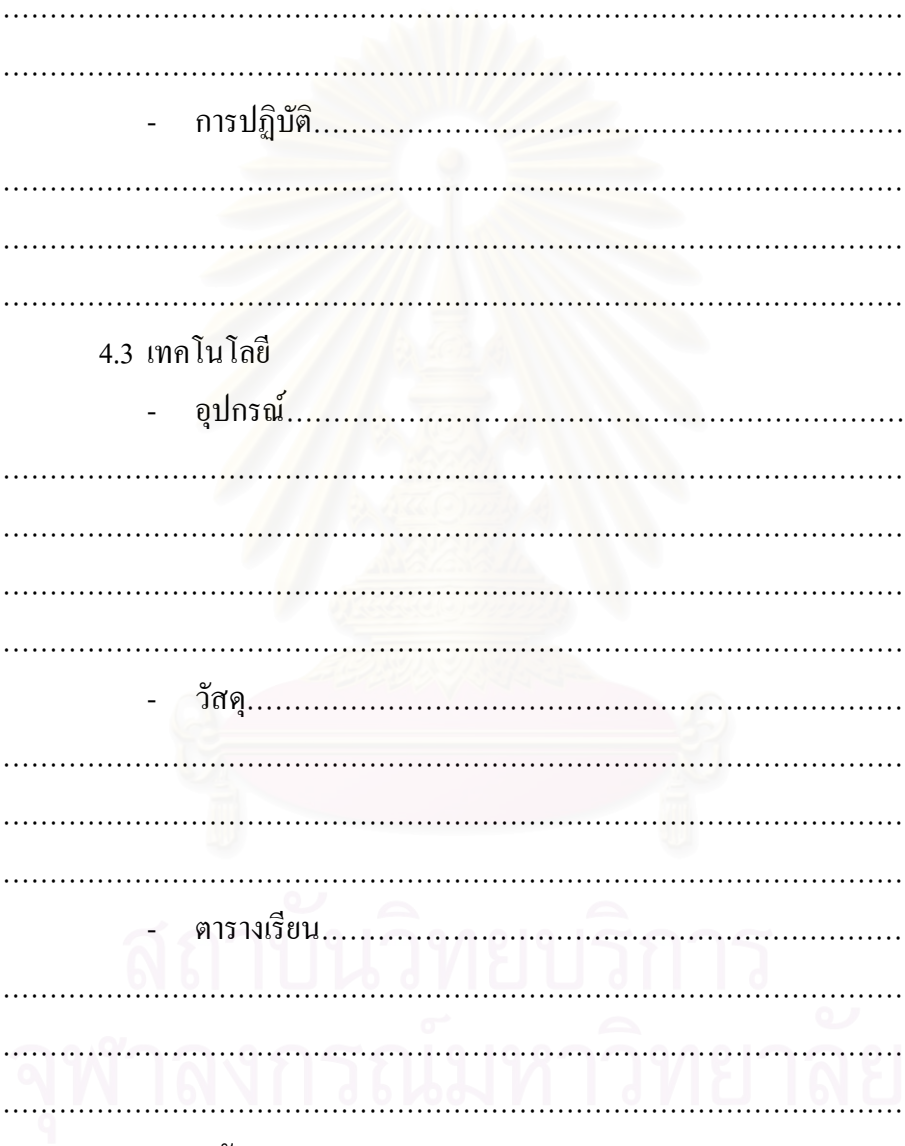
.....
.....
.....

- ตารางเรียน.....

.....
.....
.....

- หลักสูตร.....

.....
.....
.....

- ความรู้.....

.....

.....

.....

.....

4.4 ภารกิจ

- การสอน.....

.....

.....

.....

.....

- การนิเทศ.....

.....

.....

.....

.....

- การบริหาร.....

.....

.....

.....

.....

- กิจกรรมนักเรียนนายร้อย/นักศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

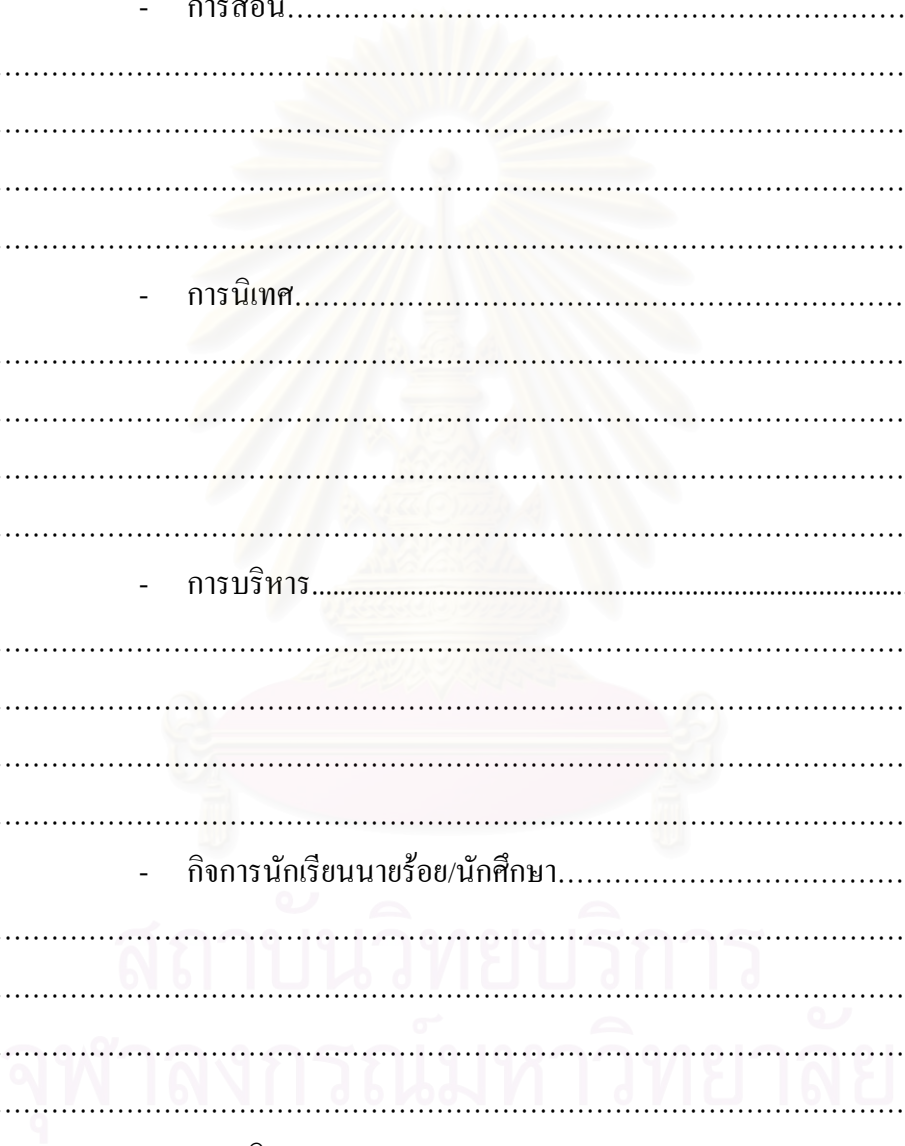
- การบริการ.....

.....

.....

.....

.....

4.5 ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไข ในประเด็นข้างต้น เพื่อส่งเสริมความ
มั่นคงของชาติมากขึ้น.....

.....
.....
.....
.....
.....

5. ด้านผลผลิต

5.1 ท่านคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีคุณภาพ มากน้อย
เพียงใด พิจารณาด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติทั้ง 2 มิติ มีวิธีการประเมินผลอย่างไร

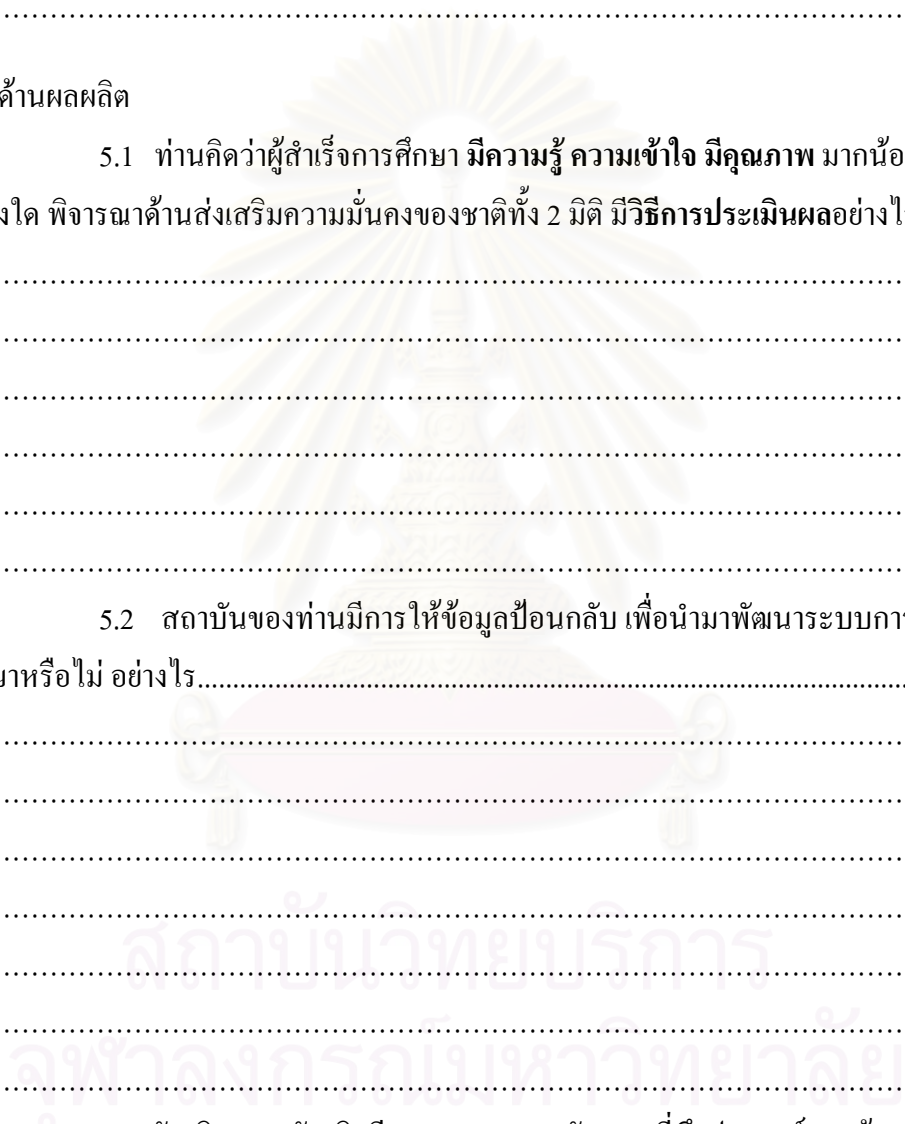
.....
.....
.....
.....
.....

5.2 สถาบันของท่านมีการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำมาพัฒนาระบบการจัดการ
ศึกษาหรือไม่ อย่างไร.....

.....
.....
.....
.....
.....

5.3 บัณฑิต/มหาบัณฑิตมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด มี
ระบบการติดตามประเมินผลและนำข้อมูลป้อนกลับอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

7. ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ท่านคิดว่ามีวิธีการ / แนวทางอย่างไรบ้าง ใน 2 มิติ ดังนี้

7.1 ความมั่นคงของชาติในมิติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

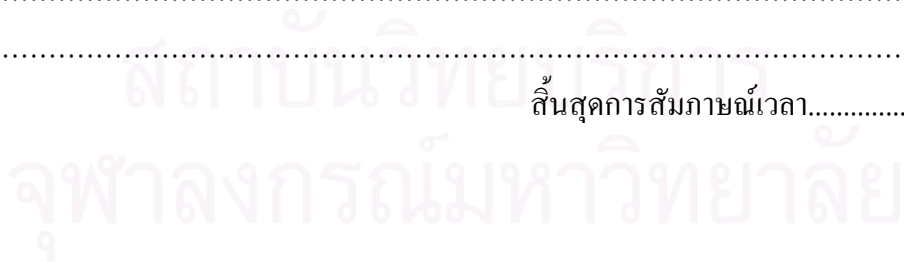
7.2 ความมั่นคงของชาติในมิติด้านองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. ประเด็นอื่นๆ ตามความเห็นของท่าน.....

.....
.....
.....
.....
.....

สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....น.

**แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ตามความคิดเห็นของท่าน ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้ จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา คำตอบที่แท้จริงของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาท่านให้ตอบแบบสอบถามนี้ โดยพิจารณาข้อมูลจากสภาพจริงของระบบการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ให้มากที่สุด

สำหรับความมั่นคงของชาติในการพิจารณาครั้งนี้มี 2 มิติ คือตามแนวพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และตามองค์ประกอบเชิงบูรณาการ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน และระดับการปฏิบัติที่ควรจะเป็น ตามความคิดเห็นของท่านและตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นในข้อคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

นิสิตปริญญาโทชั้นโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 5 ตัว ทบ. 89260

081-6137029

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ.....ปี
2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
3. ท่านปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาของกองทัพกในวิชา.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดทางพลเรือน.....สาขา.....
ทางทหาร.....สาขา.....
5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาของกองทัพก.....ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

คำชี้แจง คำถามต่อไปนี้ เป็นการสอบถามข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ท่านสอน ขอให้ท่านพิจารณาประเด็นใดต่อไปนี้ เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อระบบการจัดการศึกษา

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
สภาพแวดล้อมของระบบการจัดการศึกษา		
ด้านเศรษฐกิจ		
1. ภาวะการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น		
2. ราคาน้ำมันสูงขึ้น		
3. การเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจ โดยใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
4. ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น		
5. การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง		
6. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้		
7. ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมและโลกาภิวัตน์		
8. กระแสโลกาภิวัตน์ วัตถุนิยม บริโภคนิยม การโฆษณาที่มุ่งถึงลัทธิบริโภคนิยม		
9. ประเทศไทยต้องเร่งปรับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกมากขึ้น		

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
10. การพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานทรัพยากร เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้		
11. การกระจายรายได้ เกิดความเหลื่อมล้ำสูงและไม่เป็นธรรม		
12. สภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่		
13. ลัทธิวัตถุนิยม และบริโภคนิยมมีอิทธิพลต่อประชาชน ทำให้เกิดหนีสินภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้น คนยากจนขึ้น		
14. สภาพเศรษฐกิจ ส่งผลให้งบประมาณด้านการทหารลดน้อยลง		
15. จากสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหาร เน้นประสิทธิผลและความคุ้มค่ามากขึ้น		
ด้านการเมือง		
16. ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและขาดความชัดเจนเชิงนโยบาย ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและขาดศรัทธา		
17. ผู้มีการศึกษาสูง เริ่มเข้าสู่ระบบการเมือง		
18. พรรคการเมืองมีจำนวนน้อยลง ทำให้การเมืองเปลี่ยนรูปแบบเป็นการแข่งขันเชิงนโยบาย		
19. นักวิชาการ กลุ่มธุรกิจ เข้ามามีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้น		
20. คุลอำนาจของโลก ทำให้ประเทศขนาดเล็กไม่สามารถวางตัวเป็นกลางในสถานการณ์ ความมั่นคงของโลกได้อย่างอิสระ		
21. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น		
22. โลกาภิวัตน์ มีบทบาทเหนืออำนาจธิปไตยมากขึ้น โดยผ่านการกำหนด กฎ กติกา และมาตรฐานระหว่างประเทศ		
23. ระบบการเมือง ขาดกลไกการถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองที่เหมาะสม		
24. การสูญเสียโอกาสทางการเมืองของกลุ่มหรือกลุ่มผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการฉ้อฉล สร้างความแตกแยก ขาดความสามัคคี		
25. สถานภาพทางการเมืองของประเทศไทยขาดเสถียรภาพ		
ด้านสังคมจิตวิทยา		
26. ดัชนีความสุขของคนไทยลดลง โดยเฉพาะในสังคมเมือง		

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
27. สังคมไทยถูกรอบงำ โดยแนวคิดวัตถุนิยมที่เป็นผลมาจากระบบทุนนิยม		
28. กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับอิทธิพล ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตในสังคม		
29. การอพยพย้ายถิ่น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร		
30. การเพิ่มขึ้นของจำนวนคน ที่รัฐไม่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดกิจกรรมนอกระบบที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การจ้างแรงงานเถื่อน เป็นต้น		
31. สังคมไทย นิยมเชิดชูบุคคล โดยดูจากตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะทางสังคม โดยไม่สนใจภูมิหลังของคนผู้นั้น		
32. ความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมของประชากร ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม		
33. การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงาน มาทำงานในเมือง ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด คุณภาพชีวิตด้อยคุณภาพ ขณะที่ชนบทประสบปัญหาการขาดประชากรวัยแรงงาน		
34. ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ เช่น การว่างงาน แรงงานด้อยคุณภาพ ฯลฯ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น		
35. ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้แรงงานด้านการเกษตร การประมงจำนวนมาก เป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ		
36. การใช้แรงงานผิดกฎหมาย ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศ เกิดปัญหา คนหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โรคระบาด อาชญากรรม ทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนไทย		
37. เหตุการณ์ความไม่สงบในสังคม มีการประท้วงขับไล่ผู้นำประเทศ และมีการผูกโยงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และสถาบันตุลาการ มาเกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประเทศชาติไร้ซึ่งความมั่นคงกระทบต่อคุณภาพ		

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
37. (ต่อ) ชีวิตของประชาชนอันไม่สามารถประมาณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้		
38. สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีความขัดแย้งมากขึ้น มีความแตกแยก แบ่งฝ่ายทางความคิด ทำให้คนไทยเกิดความเครียด		
39. โครงสร้างประชากรที่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น		
40. การแข่งขันด้านเศรษฐกิจและภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้เกิดปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพมากขึ้น		
41. ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความแตกแยกทางความคิดในการอยู่ร่วมกันทางสังคม		
ด้านเทคโนโลยี		
42. การพัฒนาเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลต่างๆ ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหา		
43. การพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงาน อย่างรวดเร็ว มีแหล่งพลังงานใหม่จากธรรมชาติ สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานไฮโดรเจน		
44. เทคโนโลยีการตัดต่อทางพันธุกรรม GMO พัฒนาไปอย่างมาก		
45. การพัฒนานาโนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมาก สามารถนำมาใช้ในการผลิต ทำให้เครื่องมือ เครื่องใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น		
46. ระบบเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วโลก ทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว สะดวกและมีราคาถูก		
47. ระบบเครือข่ายเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่และเป็นสิ่งที่ไร้พรมแดน สำหรับผู้ที่สามารถเข้าถึงได้		
48. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานขององค์กรเพื่อไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)		
49. รัฐบาลมีนโยบาย พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้		

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
50. คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลง และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย		
51. ประเทศที่ร่ำรวยและบริษัทขนาดใหญ่ จะเป็นผู้ผูกขาดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ		
ด้านวัฒนธรรม		
52. วัฒนธรรมของชาติมีความหลากหลาย สามารถผสมกลมกลืนลดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุข สันติ		
53. ประเทศไทยมีลักษณะความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างสถาบันครอบครัว และชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี		
54. คนไทยเป็นผู้มีความเอื้ออาทร ยืดหยุ่น ปรับตัวง่าย มีความเป็นมิตร และจิตวิญญาณในการให้บริการ		
55. มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและคำสอนที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี		
56. มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ		
57. กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทัศนคติ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดการเลียนแบบ พยายามสร้างความทันสมัย ให้กับตัวเอง นับเป็นวิกฤตทางวัฒนธรรม		
58. ขาดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีของ ไทยไว้		
59. วัฒนธรรมของคนในสังคม ถูกชี้นำจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต		
60. ประเทศไทยเป็นประเทศที่เก่าแก่ มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีที่งดงามและทรงคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์		
61. วัฒนธรรมของไทย ถูกละเลยจากคนรุ่นใหม่ ที่ถูกหล่อหลอมจากการโฆษณาที่เน้นการบริโภคมากเกินไป		
ด้านระบบนิเวศน์		
62. ประชาชนได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่ทำให้มีมลภาวะทางอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น		

รายการ	ความคิดเห็น	
	โอกาส	อุปสรรค
62. (ต่อ) ทำให้มีการตื่นตัวในการรณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อมมากขึ้น		
63. การใช้มาตรการบังคับกฎหมายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ		
64. ความต้องการการใช้พลังงานของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ		
65. แหล่งพลังงานจากฟอสซิล (fossil) เหลืออีกประมาณ 20 ปี		
66. ประชาคมโลกให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมและนำมาเป็นข้อจำกัดทางการค้า		
67. ผลกระทบจากความร้อนโทรมและเสียดมูลของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ		
68. ประชาชนตื่นตัวในการรักษาสีสิ่งแวดล้อมมากขึ้น		
69. ภัยพิบัติธรรมชาติ มีความรุนแรงและเกิดบ่อยครั้งขึ้น		
70. ความไม่สมดุลระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม		
71. มีการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น		
72. กระแสการตื่นตัวในการใช้ / จัดหา / พัฒนาพลังงานทดแทน		

คำชี้แจง โปรดระบุ จุดแข็ง จุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่ท่านสอนอยู่
อย่างน้อย 5 ประเด็น

- จุดแข็ง** 1.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 9.
 10.

รายการ	ระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน					ระดับการปฏิบัติที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
107. มีการติดตาม ประเมินผลอย่าง สม่ำเสมอ และเป็นระบบ										
108. ผู้บริหาร ได้นำข้อมูลป้อนกลับมาใช้ใ การปรับปรุงพัฒนาระบบการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง										

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) ส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา คำตอบที่แท้จริงของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาท่านให้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)

ส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

นิสิตปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 5 ตั้ว ทบ. 89260

081-6137029

รายการ	ระดับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา									
	ระดับคุณภาพที่ปรากฏในปัจจุบัน					ระดับคุณภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26.สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคทั่วไปและเทคนิคการวิจัยเฉพาะทางในการวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนอย่างสร้างสรรค์										
27. มีการวางแผน ดำเนินโครงการ วิจัย ค้นคว้าทางวิชาการ ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ										
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ										
28. มีบทบาทริเริ่มและจัดการอย่างสร้างสรรค์ ในการแก้ไขข้อโต้แย้ง และปัญหาที่ยุ้งยากซับซ้อน										
29. มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานและร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเต็มที่ และสร้างสรรค์ในการจัดการปัญหาต่างๆ										
30. แสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างเหมาะสม										
ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร										
31. มีการใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้ฟัง										
32. สามารถใช้ข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติอย่างมีประสิทธิภาพ										
33. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาปัญหา										

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

1. ท่านคิดเห็นว่าคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวม เป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

คำชี้แจง

5. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา คำตอบที่แท้จริงของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาท่านให้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่าน

6. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับคุณลักษณะสภาพการปฏิบัติหรือความคิดเห็นที่เป็นจริงของผู้ตอบ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

นิสิตปริญญาโท วิทยาลัยบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 5 ตัว ทบ. 89260

081-6137029

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมคำลงในช่องว่าง

1. อายุ.....ปี
2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
การศึกษาทางทหาร.....
3. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่
 ผู้บังคับหน่วยรบ ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการรบ
 ผู้บังคับหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. ปัจจุบันหน่วยของท่านมีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
(นับตั้งแต่ปี 2545 – 2549) จำนวน.....นาย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด		←————→ น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา					
1. มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมต่อการเป็น นายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพ					
2. มีลักษณะผู้นำ มีวินัย อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน					
3. มีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานในการนำทหาร ระดับหมวดปฏิบัติการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหาร					
5. มีความเข้มแข็ง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถ พัฒนาและดำรงความเข้มแข็ง สมรรถภาพร่างกาย ทั้ง ของตนและเสริมสร้างแก่กำลังพลในหน่วยของตน					
6. มีพื้นฐานความรู้วิชาการระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ใฝ่รู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์การและเปลี่ยนแปลง					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด		น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1
7. สามารถฝึกสอน อบรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา					
8. รู้จักคิดพิจารณาสถานการณ์ วางแผนและดำเนินการต่างๆ ด้วยความละเอียดรอบคอบ					
9. มีหลักคิดที่มีเหตุผลและมีหลักวิชา กล้าตัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้อง รวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด					
10. เป็นผู้อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน ดำรงและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติ					
11. มีความรู้ทางวิชาการ ด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี					
12. มีความกระตือรือร้น รักการเรียนรู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น					
13. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมเชิงสร้างสรรค์					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อย - พระจุลจอมเกล้า (พิจารณาเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี 2545 -2549)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด		น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1
ด้านความรู้					
14. มีความรู้ที่ครอบคลุม และเป็นระบบ เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีพื้นฐานทางการทหารและความมั่นคงของชาติ					
15. ตระหนักในองค์ความรู้ด้านความมั่นคงของชาติ และทฤษฎีพื้นฐานทางการทหาร					
16. สนใจ ติดตามความเปลี่ยนแปลง ความทันสมัยและความก้าวหน้าของความรู้ทางการทหาร					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด ←		→ น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1
17. มีการใช้ความรู้อย่างมีวิจารณญาณต่อปัญหาความมั่นคงของชาติ					
18. แสดงให้เห็นว่าใช้งานวิจัยเป็นฐานในการคิดแก้ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ					
19. ตระหนักถึงความสำคัญในความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					
ด้านทักษะเชาว์ปัญญา					
20. สามารถทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลใหม่ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้					
21. สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาต่างๆ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ					
22. สามารถประมวลข้อสรุป เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติและข้อโต้แย้งที่แตกต่าง หลากหลาย โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากภายนอก					
23. สามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติที่ค่อนข้างซับซ้อนได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์และผลกระทบที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น					
24. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจทางแนวคิดทฤษฎี และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ มาประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองสถานการณ์ที่ต้องการวิธีการใหม่ได้					
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
25. มีส่วนช่วยและเอื้ออำนวยในการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ในทีมงาน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด ←			→ น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1
26. แสดงถึงภาวะผู้นำในทีมงาน ต่อสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องการตอบสนองแบบใหม่					
27. มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคง และหาแนวทางอย่างเหมาะสมในการแก้ไขปัญหา					
ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร					
28. สามารถนำเทคนิคทางสถิติที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ในการแปลความ และเสนอแนวทางแก้ไข					
29. สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการฟัง พูด					
30. มีความสามารถในการเขียน รวมทั้งรู้จักเลือกใช้รูปแบบในการนำเสนอ					
31. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล แปลความ รวมทั้งการสื่อสารข้อมูลและความคิด					

ส่วนที่ 4

1. ท่านคิดเห็นว่าคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ในภาพรวมเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จุดที่ควรปรับปรุงสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านต่างๆ คือ อะไร เพราะเหตุใด
- ด้านความรู้.....

.....

.....

.....

ด้านทักษะเชาว์ปัญญา.....

.....
.....
.....

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ.....

.....
.....
.....

ด้านทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร.....

.....
.....
.....

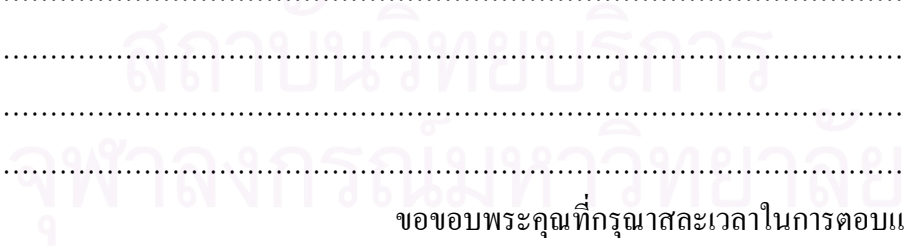
3. ท่านคิดว่ามีแนวทาง/วิธีการใดบ้างที่จะพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี ของ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจด้านความมั่นคงของชาติ ของนักศึกษาระดับปริญญาโท โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ข้อมูลที่ได้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบที่แท้จริงของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริง ตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคุณลักษณะ สภาพการปฏิบัติ หรือความคิดเห็นที่เป็นจริงของผู้ตอบ และตอบคำถามแสดงความคิดเห็นในข้อคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

นิสิตปริญญาโทชั้นโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 5 ตั้ว ทบ. 89260

081-6137029

รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน									
	ระดับคุณลักษณะในปัจจุบัน					ระดับคุณลักษณะที่คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยให้บรรลุพันธกิจ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล										
4. มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม										
5. มีความสามารถบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว										
6. สามารถทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการทหาร ที่มีคุณค่าได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป										
7. มีหลักคิดที่มีเหตุผลและหลักวิชา กล้าตัดสินใจอย่างเหมาะสม ถูกต้องรวดเร็ว ด้วยความรับผิดชอบ โดยยึดถือความมั่นคงของชาติ เป็นเป้าหมายสูงสุด										

ส่วนที่ 3 การได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
8. ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ และความเข้าใจ พระราช- ดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ					
9. สถานศึกษาส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ					
10. ครู/อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ เกี่ยวกับ ความมั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระ บรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
11. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้อ่าน และศึกษาความ มั่นคงของชาติ ตามแนวพระราชดำรัสและพระบรม- ราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
12. งานด้านความมั่นคงของชาติ เป็นเรื่องของรัฐบาล และสภาความมั่นคงแห่งชาติเท่านั้นที่ เป็นผู้ดำเนินการ					
13. เป้าหมายหรือจุดหมายสูงสุดของชาติคือ ผลประโยชน์ของชาติ					
14. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของ ชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน					
15. การทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มี ความสามัคคีกลมเกลียว มีความสำนึกในความเป็นชาติ ไทย เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ					
16. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product : NNP) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ หักด้วยค่า เลื่อมราคา					
17. การที่คนตกงานมากขึ้น เป็นผลมาจากเศรษฐกิจ ซึ่ง ไม่เกี่ยวกับด้านสังคมจิตวิทยา					
18.การใช้ แรงงานอพยพ ทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า ประเทศมีความมั่นคงขึ้น					
19. ภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ ต้องใช้วิธีการทาง ทหารเท่านั้น					
20. ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional) กับ ภัยคุกคามแบบใหม่ มีความหมายเหมือนกัน					
21. ประเทศไทยควรใช้ผลการวิจัยและพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศ ดีกว่าการ วิจัยและพัฒนาเอง					
22. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา					
23. ปัญหาด้านพลังงาน ทั้งแหล่งพลังงานและราคา ไม่ มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ					
24. ความเสื่อมโทรมของสภาวะสิ่งแวดล้อม ส่งผล กระทบต่อความมั่นคงของชาติ					

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
25. ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาพที่มนุษย์มีความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ไม่ถูกทำร้ายจนเสียชีวิตอย่างไม่เป็นธรรม					
26. ความมั่นคงของมนุษย์ ไม่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความมั่นคงของชาติ เพราะอยู่ในด้านสังคมจิตวิทยาอยู่แล้ว					

ส่วนที่ 4 โปรดให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน.....

.....
.....
.....

ด้านการเรียน การสอน

.....
.....
.....

ด้านครู / อาจารย์.....

.....
.....
.....

ด้านกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร.....

.....
.....
.....

ด้านอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์และความรู้ความเข้าใจ ด้านความมั่นคงของชาติ ของนักเรียนนายร้อยชั้นปีสุดท้าย ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดการ ศึกษา ระดับ อุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบที่แท้จริงของท่าน เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคุณลักษณะ / สภาพการปฏิบัติ หรือความคิดเห็นที่เป็นจริงของผู้ตอบ และตอบคำถามแสดงความคิดเห็นในข้อคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

พ.อ.ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

นิสิตปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 5 ตัว ทบ. 89260

081-6137029

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

6. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในสาขา.....
7. บทบาทหน้าที่ในขณะที่ศึกษา
 นักเรียนปกครอง หัวหน้าตอน อื่นๆ (ระบุ).....
8. ความมุ่งหวังในการเข้ามาเรียน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ของท่านคือ

9. ท่านทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าหรือไม่
 ทราบ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ
10. ท่านเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (National Security) จากสถานศึกษา
 เคย ไม่เคย กำลังได้รับการศึกษาอยู่
 ไม่แน่ใจ
11. ท่านคิดว่าข้อใดเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงของชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 เศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา
 การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม
 ความมั่นคงของมนุษย์ ไม่แน่ใจ
12. ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ หรืออ่านพระราชดำรัส พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติหรือไม่
 เคย ไม่เคย ไม่แน่ใจ

รายการ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน									
	ระดับคุณลักษณะในปัจจุบัน					ระดับคุณลักษณะที่คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่านิยมเชิงสร้างสรรค์										

ส่วนที่ 3 การได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
14. ท่านเคยศึกษา เรียนรู้ และความเข้าใจ พระราช – คำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ					
15. สถานศึกษาส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ					
16. ครู/อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ตามพระราชดำรัสและพระบรม – ราชโวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างเพียงพอ					
17. สถานศึกษาส่งเสริมให้อ่าน และศึกษาความมั่นคงของชาติ ตามพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
18. งานด้านความมั่นคงของชาติ เป็นเรื่องของรัฐบาล และสภาความมั่นคงแห่งชาติเท่านั้นที่ผู้ดำเนินการ					
19. เป้าหมายหรือจุดหมายสูงสุดของชาติคือผลประโยชน์ของชาติ					
20. เป้าหมายงานส่วนรวมของชาติ คือ ความมั่นคงของชาติและความวัฒนาผาสุกของประชาชน					
21. การทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มีความสามัคคีกลมเกลียว มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติ					

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
22. การทำลายความมั่นคงของชาติ ทำได้โดยการใช้กำลังรบเพียงอย่างเดียว					
23. การใช้กลอุบาย ยุบง ยุแหย่ ยุ้ย้ว ป้อยอ บ่อนทำลาย ด้วยกลอุบาย ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดความสามัคคี นับเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ					
24. คนไทยทุกคน ทุกสถาบัน ต้องมีจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและอุดมคติร่วมกัน					
25. ความมีเสถียรภาพทางการเมือง เกิดจากประชาชน เรียกร้องสิทธิของตนเองได้ตลอดเวลา					
26. ความศรัทธาของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำให้ เกิดความมั่นคงของชาติได้ทางหนึ่ง					
27. Growth Rate เป็นความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนา ประเทศ					
28. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าสินค้าและบริการขั้น สุดท้าย ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง โดย ทรัพยากรที่ใช้ ต้องเป็นของภายในประเทศเท่านั้น					
29. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product : NNP) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ หักด้วยค่า เสื่อมราคา					
30. การที่คนตกงานมากขึ้น เป็นผลมาจากเศรษฐกิจ ซึ่ง ไม่เกี่ยวกับด้านสังคมจิตวิทยา					
31. การใช้ แรงงานอพยพ ทำให้เศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า ประเทศมีความมั่นคงขึ้น					
32. ภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ ต้องใช้วิธีการทาง ทหารเท่านั้น					

รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
33. ทัศนคติที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม (non-traditional) กับ ทัศนคติแบบใหม่ มีความหมายเหมือนกัน					
34. ประเทศไทยควรใช้ผลการวิจัยและพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของต่างประเทศ ดีกว่าการ วิจัยและพัฒนาเอง					
35. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา					
36. ปัญหาด้านพลังงาน ทั้งแหล่งพลังงานและราคา ไม่ มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ					
37. ความเสื่อมโทรมของสภาวะสิ่งแวดล้อม ส่งผล กระทบต่อความมั่นคงของชาติ					
38. ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่มนุษย์มี ความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ไม่ถูกทำร้ายจนเสียชีวิต อย่างไม่เป็นธรรมชาติ					
39. ความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ใช่องค์ประกอบหนึ่ง ของความมั่นคงของชาติ เพราะอยู่ในด้านสังคม จิตวิทยาอยู่แล้ว					

ส่วนที่ 4 โปรดให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่เรียน.....

.....
.....
.....

ด้านการเรียน การสอน.....

.....
.....
.....
.....

ด้านครู / อาจารย์.....

.....
.....
.....

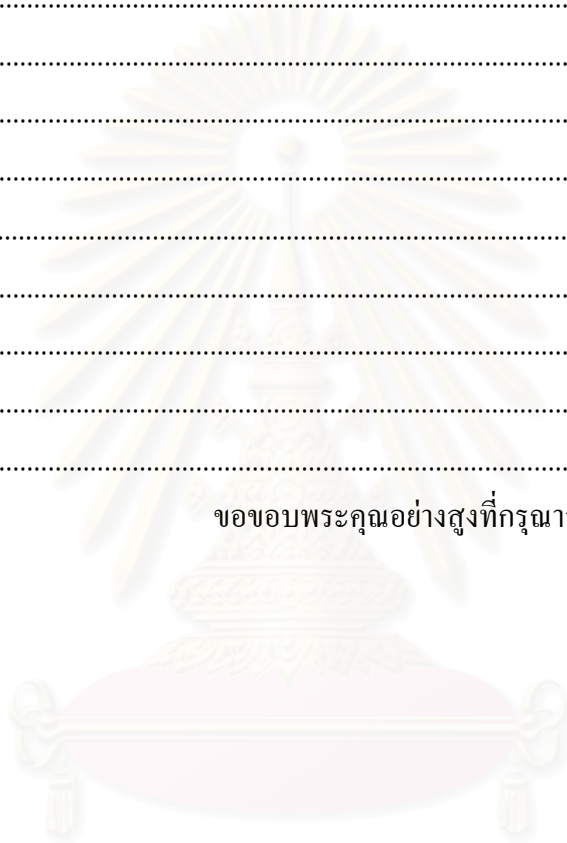
ด้านกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร.....

.....
.....
.....

ด้านอื่น ๆ.....

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0895

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 ตุลาคม 2550

บ.ร.น.อ.ร.ศ.
เลขที่.....
.....
.....

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายเรืออากาศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย พันเอกชวริศ อุ่นสัมฤทธิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาโท ศึกษาศาสตร์ การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคง ของชาติ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับนักเรียนนายเรือ อากาศชั้นปีสุดท้าย และนักเรียนแพทย์ทหารชั้นปีสุดท้าย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พันเอกชวริศ อุ่นสัมฤทธิ์ ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
สถาบันวิจัยปฏิบัติการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

บันทึกข้อความ

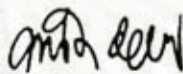
ส่วนราชการ รร.นอ.บศอ. (บก.โทร.๒-๔๓๑๘)

ที่ (ต่อ รร.นอ.๗ เลขรับ ๖๘๗๘/๕๐)

วันที่ ๒๘ ต.ค.๕๐

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

- ทราบแล้ว
- รอง ผบ.รร.นอ.บศอ., เสธ.รร.นอ.บศอ.และ รอง เสธ.รร.นอ.บศอ.ทราบ
- กรม นนอ.รอ.รร.นอ.บศอ.ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับ นนอ.ชั้นปีที่ ๕ เมื่อได้รับการประสาน ตามความเหมาะสม

พล.อ.ท.
 ผบ.รร.นอ.บศอ.

ทราบแล้ว

พล.อ.ต.

รอง ผบ.รร.นอ.บศอ.

ต.ค.๕๐

ทราบแล้ว

พล.อ.ต.

เสธ.รร.นอ.บศอ.

ต.ค.๕๐

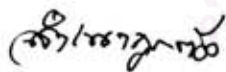
ทราบแล้ว

น.อ.

รอง เสธ.รร.นอ.บศอ.

ต.ค.๕๐

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.ท. ธีรภัทร

(ฉันทนา กตกล)

นอภ. นก. รร. นอ. บศอ.

๒๕ ต.ค. ๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กษ.ร.ร.จปร.

(ศส.โทร. ๖๒๑๒๕)

ที่ กท ๐๔๖๐.๑.๓/๗๙๗๒

วันที่ ๗ พ.ย. ๕๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผบ.ร.ร.จปร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือคณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(๒๗๗๑)/๐๔๕๗
ลง ๑๐ ต.ค. ๕๐

๑. คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ ให้ พ.อ.ชรัติ อุ่นสัมฤทธิ์
นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัด
การศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ" เข้าทำการเก็บข้อมูลวิจัย ด้วยแบบ
สัมภาษณ์ แบบสอบถาม กับผู้บริหารสถานศึกษา,ครู/อจ. นนร. และนักศึกษاپริญญาโท เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. กษ.ร.ร.จปร. ได้ตรวจสอบและประสานกับ พ.อ.ชรัติ ฯ แล้ว การเก็บข้อมูล ฯ จะเป็นประโยชน์
ต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของกองทัพบก อีกทั้งข้อมูลที่ได้รับ ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม
และสถานศึกษา วันและเวลาในการเข้าสัมภาษณ์จะประสานมาให้ทราบอีกครั้ง สำหรับการสัมภาษณ์ นนร.
จะกระทำภายหลังเวลาเลิกศึกษา

๓. เห็นสมควรดำเนินการดังนี้

๓.๑ อนุมัติให้พ.อ.ชรัติ ฯ เข้าเก็บข้อมูลวิจัย ฯ ตามข้อ ๑

๓.๒ มีหนังสือแจ้ง คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทราบ ตามข้อ ๓.๑

๓.๓ ดำเนินการให้ สกส.ร.ร.จปร. และ กรม นนร.ร.อ. ทราบ/ดำเนินการ ฯ

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาอนุมัติในข้อ ๓ และลงนาม

กษ./วทช.๑

พ.อ.

(ธนา จารูวัต)

ผอ.กษ.ร.ร.จปร.

ผบ.ร.ร.จปร.

พ.ย. ๕๐

พ.ย. ๕๐

พ.อ.

รอง เสธ.ร.ร.จปร.

พ.ย. ๕๐

เรียน ผบ.ร.ร.จปร.

เห็นควรอนุมัติในข้อ.....และลงนาม

พล.ต.

๑
เสธ.ร.ร.จปร.
พ.ย. ๕๐

๑๑

รอง ผบ.ร.ร.จปร. (๒)

พ.ย. ๕๐

วัน เวลา สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา

1. สัมภาษณ์ พันเอกสุทัศน์ กาญจนานนท์กุล รองผู้บัญชาการ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันอังคารที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00 - 14.56 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
2. สัมภาษณ์ พลตรี ประเสริฐ หวานจำ รองผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.10 - 10.00 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
3. สัมภาษณ์ พลตรี ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ ผู้บัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.10 - 09.40 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
4. สัมภาษณ์ พันเอก อภิรัตน์ สุวรรณครา รองผู้บัญชาการ ฝ่ายบริหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.25 - 10.50 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
5. สัมภาษณ์ พลตรี สมศักดิ์ เกิดสุขผล ผู้อำนวยการ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.20 - 14.50 น. ณ กองบัญชาการ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
6. สัมภาษณ์ พลโท วรวิทย์ พรรณสมัย ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.47 - 14.50 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0894

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พันโท คร.สรณยู วิริยเวชกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย พันเอกชรัติ อุ๋นสัมฤทธิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพก เพื่อส่งเสริม
ความมั่นคงของชาติ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช
สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิต
ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/2197

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

4 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยุทธศาสตร์

เรียน พลโทภานุมาศ สีวะรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย พันเอกชรัติ อุ๋นสัมฤทธิ์ นิสิตชั้นปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริม
ความมั่นคงของชาติ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช
สุชีวะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สุทธีจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

วัน เวลา สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา

1. สัมภาษณ์ พันเอกสุทัศน์ กาญจนานนท์กุล รองผู้บัญชาการ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันอังคารที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.00 - 14.56 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
2. สัมภาษณ์ พลตรี ประเสริฐ หวานน้ำ รองผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันอังคารที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.10 - 10.00 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
3. สัมภาษณ์ พลตรี ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ ผู้บัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.10 - 09.40 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

4. สัมภาษณ์ พันเอก อภิรัตน์ สุวรรณตรา รองผู้บัญชาการ ฝ่ายบริหาร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.25 - 10.50 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

5. สัมภาษณ์ พลตรี สมศักดิ์ เกิดสุขผล ผู้อำนวยการ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ศุกร์ที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 14.20 - 14.50 น. ณ กองบัญชาการ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

6. สัมภาษณ์ พลโท วรวิทย์ พรรณสมัย ผู้บัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่อังคารที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 เวลา 13.47 - 14.50 น. ณ กองบัญชาการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินยุทธศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

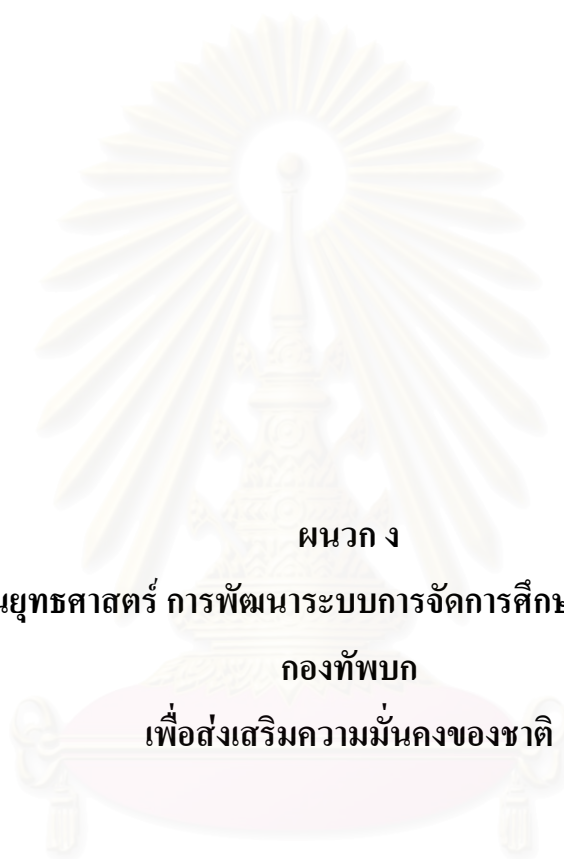
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ
กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

1. พลโท ภาณุมาต สีระรา ผู้อำนวยการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ
2. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ ผู้อำนวยการ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบัน
พระปกเกล้า
3. พลตรี วิสิทธิ์ แจ่มประจักษ์ ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการ
ป้องกันประเทศ
4. ดร. รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ นักวิชาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. พันเอก ดร. พร ภิเชก ผู้ช่วยอาจารย์อำนวยการ ส่วนโรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
6. พันเอก ดร. คิเรก ดีประเสริฐ ผู้ช่วยอาจารย์อำนวยการ ส่วน โรงเรียนเสนาธิการ
ทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
7. พันเอก ดร. พิชัย เข้มทอง ประจําสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง ช่วยราชการ
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบก
ชั้นสูง
8. พันเอก (หญิง) คุณหญิง ดร. เวณิกา ทวีชัยการ ประจําสำนักงานเลขาธิการกองทัพบก
ช่วยราชการ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบัน
วิชาการทหารบกชั้นสูง
9. พันเอก ดร. นเรศน์ วงษ์สุวรรณ ผู้อำนวยการ กองอำนวยการศึกษา สถาบันวิชาการ
ป้องกันประเทศ
10. พันเอก ดร. อรรถเดช ประทีปอุยานนท์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองจำลองยุทธ์ วิทยาลัย
เสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
11. นาวาอากาศโท ดร. สุมิตร สุวรรณ หัวหน้าภาควิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย์และชุมชน
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
12. ดร. พิณสุดา สิริธรังศรี นักวิชาการอิสระ/อาจารย์พิเศษสถาบันอุดมศึกษา
13. ดร. วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์
14. พันเอก (หญิง) ดร. กัลยา ไผ่เกาะ อาจารย์หัวหน้าภาควิชา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

15. พันเอก (หญิง) ดร. ประอร พิมพายน อาจารย์กองการศึกษา วิทยาลัยแพทยศาสตร์
พระมงกุฎเกล้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผนวก ง

แบบประเมินยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของ

กองทัพบก

เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมิน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

การประเมิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในครั้งนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของยุทธศาสตร์ฯ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการศึกษาระดับ อุดมศึกษา และด้านความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน 15 ท่าน ซึ่งเป็นการดำเนินงานในขั้นสุดท้ายของ การวิจัย ก่อนที่จะนำไปสู่การนำเสนอยุทธศาสตร์ฯ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยให้สมบูรณ์ต่อไป

แบบประเมินนี้เป็นเครื่องมือในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ยุทธ- ศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคง ของชาติ โดยขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่เป็นฉันทานุมติในภาพรวมของ ยุทธศาสตร์ฯ ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้หรือไม่ หรือมีความเห็นอื่น ๆ อย่างไร ที่เป็น ประโยชน์ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้เชี่ยวชาญมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่ความคิดเห็น ของท่าน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์และ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณเวลาของท่าน กรุณาให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

พันเอก ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

ผู้วิจัย

พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์ ตำแหน่ง อาจารย์หัวหน้ากองวิชายุทธศาสตร์ทหาร
ที่ทำงาน : วิทยาลัยการทัพบก 41 ถนนเทอดดำริ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร 02 – 2410223 ต่อ 89265 โทรสาร 02- 2411392 มือถือ 081 - 6137029

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้ จัดทำแนวทางยุทธศาสตร์ฯ โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดทางยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก และแนวคิดด้านความมั่นคงของชาติ 2 มิติ คือ ด้านความมั่นคงของ ชาติตามแนวพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และตาม องค์กรประกอบเชิงบูรณาการ คือ ด้านทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก

1.1 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจากครู/อาจารย์ที่สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโท (การทหาร) ผู้ใช้ผลผลิต และนักศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร)

1.2 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ ผู้บริหาร สถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจาก ครู/อาจารย์ที่สอนนักเรียนนายร้อย ผู้ใช้ผลผลิตและนักเรียน นายร้อยชั้นปีสุดท้าย

2. งานวิจัยนี้ กำลังดำเนินการในขั้นของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางยุทธศาสตร์ฯ เมื่อท่านได้อ่านเอกสารแนวทางยุทธศาสตร์ฯ ที่ส่งมาพร้อมกับเอกสาร ฉบับนี้แล้ว ขอให้โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความ มั่นคงของชาติ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยผู้วิจัยจะขอเก็บแบบประเมินด้วยตนเอง หลังจากที่ท่าน ได้รับแบบประเมินนี้ประมาณ 1 สัปดาห์

3. แบบประเมินนี้ มี 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ฯ

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ มี ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ยศ และ / หรือตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ สกุล.....

2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1. ท่านคิดว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

() เหมาะสม () ไม่เหมาะสม () อื่นๆ โปรดระบุ.....

โปรดระบุเหตุผลและให้ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

2. ท่านคิดว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ มีประโยชน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

() มีประโยชน์ () ไม่มีประโยชน์ () อื่นๆ โปรดระบุ.....

โปรดระบุเหตุผลและให้ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

3. โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบก เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในประเด็น ต่อไปนี้

3.1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำยุทธศาสตร์ฯ ไปใช้

.....
.....
.....

3.2 ข้อดี หรือความเป็นประโยชน์ของการนำยุทธศาสตร์ฯ ไปใช้.....

.....
.....
.....

3.3 สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข.....

.....
.....
.....

3.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้
พ.อ. ชรัติ อุ่มสัมฤทธิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

เกิดที่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนโกรกพระพิทยาคม อำเภอโกรกพระ จ.นครราชสีมา เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนครสวรรค์ พ.ศ. 2525 จากนั้นเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 35 พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2542 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง เมื่อ พ.ศ. 2544 จากนั้นเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย